

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державна наукова установа
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ ТА ІНФОРМАЦІЇ

ЗБІРНИК РЕФЕРАТИВ
ФАХОВИХ ВИДАНЬ
МОН УКРАЇНИ

№ 11'2018

Міністерство освіти і науки України
Державна наукова установа
Український інститут науково-технічної експертизи та інформації
(УкрІНТЕІ)

ЗБІРНИК РЕФЕРАТИВ

фахових видань МОН України

Збірник засновано у травні 2006 року

Видається 12 разів на рік

11(155)/2018

Технічні і прикладні науки. Галузі економіки:

лісова і деревообробна промисловість

будівництво, архітектура

сільське і лісове господарство

рибне господарство, водне господарство

транспорт

житлово-комунальне господарство, домоведення

військова справа

загальні й комплексні проблеми технічних і прикладних наук

Загальногалузеві і комплексні проблеми:

організація й управління,

статистика, охорона праці

охорона навколишнього середовища, екологія людини

космічні дослідження, метеорологія

КИЇВ-2018

Збірник рефератів фахових видань МОН України / уклад. : Н. Богател, М. Попов, Г. Бодяковська, Н. Іваницька, Л. Горелова. – Київ: УкрІНТЕІ, 2018. - № 11(155). – 190 с.

Збірник рефератів/анотацій статей наукових фахових видань МОН України – інформаційне видання, в якому подано систематизовану інформацію щодо змісту статей збірників та журналів закладів вищої освіти України за 2015-2018 рік. Джерелом інформації для підготовки збірника є примірники електронних та друкованих видань, що надійшли до УкрІНТЕІ на даний час.

Реферати/анотації представлено в авторській редакції, мовою видання та розміщено у збірнику за тематичними підрубриками Рубрикатору НТІ.

Кожному запису Збірника присвоюється інвентарний номер, який включає такі елементи: перші дві цифри позначають номер рубрики Рубрикатору НТІ, далі - чотири цифри – рік видання та номер випуску Збірника, наступні чотири – **порядковий номер реферату у Збірнику, який використовується в авторському покажчику та покажчику періодичних видань**. Цифри після риски вказують порядковий номер реферату/анотації в базі даних наукових фахових видань МОН України.

Збірник призначений для аспірантів, докторантів, викладачів, наукових та інженерно-технічних працівників, які займаються науково-технічною діяльністю.

Додаткову інформацію можна одержати за адресою:

Київ, 03150, вул. Антоновича, 180. УкрІНТЕІ,
Тел. (044) 521-0007; 521-0039
uintei@uintei.kiev.ua; bogatel@ukrintei.ua

ЗМІСТ

66 ЛІСОВА І ДЕРЕВООБРОБНА ПРОМИСЛОВІСТЬ.....	6
66.03 Деревинознавство.....	6
66.29 Технологія і устаткування для оброблення деревини.....	6
66.37 Виробництво меблів.....	8
66.45 Целюлозно-паперова промисловість.....	8
67 БУДІВНИЦТВО. АРХІТЕКТУРА.....	8
67.01 Загальні питання будівництва.....	8
67.03 Інженерно-теоретичні основи будівництва.....	12
67.07 Архітектура.....	15
67.09 Будівельні матеріали і вироби.....	20
67.11 Будівельні конструкції.....	31
67.13 Технологія будівельно-монтажних робіт.....	36
67.15 Технологія виробництва будівельних матеріалів і виробів.....	39
67.17 Машини, механізми, устаткування й інструмент, які застосовуються у будівництві і промисловості будівельних матеріалів.....	40
67.21 Інженерні дослідження в будівництві.....	40
67.23 Архітектурно-будівельне проектування.....	41
67.25 Районне планування. Містобудування.....	43
67.29 Об'єкти будівництва.....	58
67.53 Інженерне забезпечення об'єктів будівництва.....	60
68 СІЛЬСЬКЕ І ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО.....	64
68.01 Загальні питання сільського господарства.....	64
68.05 Ґрунтознавство.....	77
68.29 Землеробство.....	78
68.31 Сільськогосподарська меліорація.....	79
68.33 Агрохімія.....	79
68.35 Рослинництво.....	80
68.37 Захист сільськогосподарських рослин.....	87
68.39 Тваринництво.....	88
68.41 Ветеринарія.....	89
68.45 Полювання і мисливське господарство.....	90
68.47 Лісове господарство.....	91
68.85 Механізація і електрифікація сільського господарства.....	101
69 РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО.....	102
69.09 Біологічні ресурси Світового океану і внутрішніх водойм.....	102
69.25 Аквакультура.....	103
69.31 Промислове рибальство.....	103
69.51 Технологія перероблення сировини водного походження.....	103
70 ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО.....	104
70.01 Загальні питання водного господарства.....	104
70.03 Наукові основи водного господарства.....	105
70.17 Водогосподарське будівництво. Гідротехнічні та гідромеліоративні споруди.....	107
70.19 Обводнювання і водопостачання.....	109
70.21 Зрошувальні системи.....	109
70.23 Осушувальні системи.....	111
70.25 Стічні води, їхнє очищення і використання.....	111

70.27 Якість води.....	113
70.81 Випробування, вимірювання, контролювання у водному господарстві	115
70.85 Механізація і автоматизація у водному господарстві	115
73 ТРАНСПОРТ	116
73.01 Загальні питання транспорту	116
73.29 Залізничний транспорт	118
73.31 Автомобільний транспорт.....	120
73.34 Водний транспорт.....	127
73.37 Повітряний транспорт	128
73.39 Трубопровідний транспорт	128
73.41 Промисловий транспорт	129
73.43 Міський транспорт	129
73.49 Інші види транспорту	131
75 ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО. ДОМОВЕДЕННЯ. ПОБУТОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ	132
75.31 Комунальне господарство	132
78 ВІЙСЬКОВА СПРАВА	134
78.01 Загальні питання воєнної справи.....	134
78.17 Воєнна політика. Воєнні доктрини	134
78.19 Воєнна наука.....	135
78.25 Озброєння та військова техніка	138
78.75 Воєнна економіка	140
81 ЗАГАЛЬНІ Й КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ.....	140
81.01 Загальні питання технічних, прикладних наук і галузей економіки	140
81.09 Матеріалознавство.....	140
81.13 Загальна технологія виробництва	141
81.19 Гнучкі виробничі системи (ГВС)	141
81.33 Корозія і захист від корозії	141
81.35 Зварювання.....	141
81.81 Контролювання і керування якістю	142
81.83 Монтаж, ремонт промислового устаткування.....	143
81.89 Складське господарство.....	144
81.90 Тара і упакування	144
81.92 Пожежна безпека	145
81.93 Аварійно-рятувальні служби	146
82 ОРГАНІЗАЦІЯ Й УПРАВЛІННЯ	146
82.05 Теорія і методологія управління	146
82.13 Державне та адміністративне управління.....	147
82.15 Організація управління економікою	148
82.29 Прогнозування. Футурологія.....	148
83 СТАТИСТИКА.....	149
83.01 Загальні питання статистики	149
83.77 Методи і засоби збору, оброблення і аналізу статистичної інформації	149
86 ОХОРОНА ПРАЦІ	149
86.01 Загальні питання охорони праці.....	149

86.19 Організація і управління охороною праці. Економічні методи управління охороною праці.....	149
86.21 Умови праці. Виробнича сфера	150
86.23 Технічні засоби забезпечення охорони праці	150
86.25 Професійні хвороби та їхня профілактика	150
86.35 Охорона праці за галузями економіки та видами економічної діяльності.....	150
86.37 Охорона праці за категоріями працівників	150
87 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ.....	151
87.01 Загальні питання охорони довкілля і екології людини	151
87.03 Теорія і методи вивчення охорони довкілля. Економічні основи використання природних ресурсів	151
87.05 Міжнародне співробітництво	152
87.15 Забруднення довкілля. Контролювання забрудненості	152
87.17 Забруднення і охорона атмосферного повітря.....	156
87.19 Забруднення і охорона вод на суші, морів і океанів	157
87.21 Охорона ґрунтів	158
87.25 Вплив антропогенних змін довкілля на здоров'я і соціально-трудова потенціал населення	159
87.26 Вплив забрудненості довкілля на стан природних екосистем, популяцій і організмів рослинного і тваринного світу	160
87.29 Антропогенний вплив на ландшафт. Охорона і оптимізація ландшафту	161
87.31 Заповідна справа. Природно-заповідний фонд України	162
87.33 Стихійні лиха і катастрофи антропогенного походження. Екологічна безпека. Організація аварійно-рятувальних робіт	164
87.35 Рациональне використання і відтворення природних ресурсів	165
87.53 Управління відходами. Маловідходна і безвідходна технології.....	166
89 КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	169
89.57 Дослідження Землі з космосу.....	169
90 МЕТРОЛОГІЯ	169
90.27 Вимірювання окремих величин і характеристик.....	169
АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК	170
ПОКАЖЧИК ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ.....	183

66 ЛІСОВА І ДЕРЕВООБРОБНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

66.03 Деревинознавство

66.18.11.0001/220974. Порівняльний аналіз результатів теоретичних досліджень граничного напруженого стану анізотропних матеріалів. Поберейко С.Б., Яковенко А.А., Мисик М.М., Кунинець Є.П. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.128-132. - укр. УДК 004.94.

Метою дослідження є виявлення механічних теорій міцності та математичних моделей визначення граничного напруженого стану анізотропних матеріалів, придатних для адекватного опису пружної області деформування деревини хвойних і листяних порід в умовах двовісного, плоского та об'ємного механічних навантажень. Актуальність такого дослідження зумовлена тим, що на сьогодні немає єдиної методики апроксимації результатів експериментальних досліджень короткочасної міцності композитних матеріалів зі складним напруженим станом. У математичній постановці задачі одна і та ж поверхня короткочасної міцності може задовільно описуватися кількома критеріями. Для досягнення поставленої мети проведено класифікацію та зроблено порівняльний аналіз відомих механічних теорій короткочасної міцності анізотропних матеріалів та основних положень загальної теорії квадрик. Зокрема, проаналізовано критерії міцності Ашкеназі, Мізеса, Маріна-Ху, Прагера, Норіса-Мак-Кінена, Хілла, Цай-Хілла, Цай-Бу, Хоффмана, Норріса, Фішера, Захарова, Малмейстра та Гольденбла- та-Копнова. За результатами такого аналізу встановлено, що умови міцності для матеріалів зі слабкою асиметрією меж міцності у напрямках структурної симетрії є непридатними для опису поверхонь міцності матеріалів зі сильною асиметрією меж міцності. Виявлено, що двовісний та плоский напружено-деформівні стани у тангентально-радіальній площині структурної симетрії деревини листяних порід задовільно описується критерієм Ашкеназі, а деревини хвойних порід - критерієм Гольденблата-Копнова.

66.18.11.0002/221617. Анізотропія розбухання прямоволокнутої та хвилясто-завилькуватої деревини ABIES ALBA MILL. Максимчук Р.Т. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.106-110. - укр. УДК 630*811.2.

Вивчено особливості анізотропії розбухання прямоволокнутої та хвилясто-завилькуватої деревини ялиці білої в межах радіуса та висоти стовбура. Дослідженнями охоплено ялицевий деревостан у вологій смереково-буковій суяличині Буковинських Карпат. Взірці деревини відібрано з 12 модельних дерев ялиці білої із прямоволокнутою та хвилясто-завилькуватою структурою деревини. Встановлено, що середні значення тангентального та радіального розбухання прямоволокнутої деревини є більшими від аналогічних показників хвилясто-завилькуватої. Середні значення розбухання прямоволокнутої деревини за об'ємом становить 14,2-14,3 %, а для хвилясто-завилькуватої деревини - 11,9-12,1 %. Величина поперечної анізотропії розбухання прямоволокнутої деревини є на 20 % більшою від подібного показника для хвилясто-завилькуватої деревини ялиці білої. Щільність прямоволокнутої деревини при абсолютній вологості 8 % становить 380 кг/м³ на висоті стовбура 1,3 м. Взірці хвилясто-завилькуватої деревини характеризуються на 21 % більшими середніми значеннями щільності деревини за абсолютної вологості 8 %. Щільність мокрої деревини змінюється від 900 до 1100 кг/м³ за абсолютної вологості від 106 до 224 %. Встановлено істотні відмінності показників анізотропії розбухання та об'ємної маси прямоволокнутої та хвилясто-завилькуватої деревини ялиці білої.

66.29 Технологія і устаткування для оброблення деревини

66.18.11.0003/220959. Особливості впливу хімічного та фізико-хімічного зв'язку вологи з деревиною на кінетику процесу сушіння. Білей П.В., Соколовський І.А., Білей П.П., Сомар Г.В. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.60-63. - укр. УДК 674.047.

Розглянуто питання впливу на процеси зволоження і сушіння деревини хімічного та фізико-хімічного зв'язку вологи з деревиною. Виявлено, що найбільш складніші фізико-хімічні явища відбуваються з деревиною в разі зміни її початкової вологості, а подальше насичення стінок капілярів деревинних стінок водою приводить до утворення зв'язаної вологи. Деревина має складний хімічний вміст і будову, а вода - специфічну структуру. У процесі взаємодії змінюються властивості обох компонентів: деревинна речовина переходить від склоподібного в колоїдний стан, а вода з вільного стану у зв'язаний. Окрім цього до зв'язаної вологи в колоїдних матеріалах не можна застосовувати закони капілярних явищ, гідростатики і гідродинаміки тому, що вона знаходиться в адсорбційному зв'язку з деревиною. Процес зв'язування вологи (рідини) з колоїдним тілом на першій стадії є аналогічним до змішуванням двох рідин з різною молекулярною вагою. Під час поглинання рідини колоїдним тілом виділяється деяка кількість тепла (теплота набухання) аналогічно до виділення тепла під час розчинення спирту чи сірчаної кислоти у воді. Користуючись законом збереження енергії і маси речовин, можна встановити взаємозв'язок середніх інтегральних значень вологовмісту і температури з інтенсивністю тепло- і масообміну, а відповідно - і зі швидкістю сушіння у вигляді балансу тепла. Згідно із законом збереження енергії, все тепло, яке підводиться до тіла, дорівнює теплу, яке йде на випаровування вологи і тому, що йде на нагрівання тіла. Видалення зв'язаної вологості відбувається в період заповільнення швидкості сушіння. Інтенсивність сушіння та інтенсивність теплообміну з протягом часу безперервно зменшується. Зміна інтенсивності сушіння відбувається за складною закономірністю, яка визначається формою зв'язку вологи з матеріалом і механізмом переміщення тепла і вологи всередині матеріалу. Виведено основне рішення кінетики - швидкість процесу сушіння зв'язаної вологи, яке можна використовувати для будь-яких деревних матеріалів і будь-якого способу сушіння. Вирішення питання впливу на технологічні процеси форм зв'язку вологи з деревиною залежить від двох аспектів: складності хімічної будови деревинної речовини та складних унікальних властивостей води, що є у деревині.

66.18.11.0004/220960. Ідентифікація конвективного процесу сушіння деревини. Білей П.В., Соколовський І.А., Рокуль Р.О. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.64-67. - укр. УДК 674.047.

Відомо, що сушіння деревини є складним тепломасообмінним процесом. Зазначено, що процеси сушіння шпону, подрібненої деревини та пиломатеріалів досліджено у багатьох наукових публікаціях, навчальних посібниках, підручниках і монографіях, а конвективне сушіння профільних заготовок із масивної літератури є недостатньо вивченим, бо профільні заготовки (взуттєві колодки, профільні елементи столярно-будівельних і меблевих виробів та дров) мають змінний поперечний перетин, який змінюється також і по довжині заготовок. Розглянуто процес сушіння деревини, зокрема і профільних заготовок (дров) із масивної деревини, що складається з таких теплових технологічних операцій: початкове нагрівання, пропарювання і сушіння, а проміжкові тепловологооброблення і кондиціонування в процесах сушіння дров не враховують. Досліджено закономірності зовнішнього і внутрішнього переміщення тепла і вологи в процесах нагрівання і сушіння деревини, внаслідок чого отримано основне рівняння кінетики процесу сушіння, яке встановлює взаємозв'язок між теплообміном і вологообміном у вигляді відношення кількості витраченої теплоти на нагрівання деревини і випаровування вологи та швидкості сушіння. Використано диференційне рівняння конвективної дифузії разом з рівнянням масовіддачі стаціонарного процесу перенесення вологи за рахунок різниці концентрації дифузійної речовини (у цьому випадку - вологи) та рівнянням першого закону Фіка, що дало змогу вивести значення масообмінних критеріїв Нуссельта, Фур'є, Пекле і Прандтля. Визначено, що необхідною передумовою подібності процесів масовіддачі є дотримання аеродинамічної подібності, яку описують критеріями Рейнольда і Фруда. Синтезовано, на основі описаного вище, фізико-математичну модель процесу сушіння у вигляді залежностей між критерієм Нуссельта та критеріями Фур'є, Рейнольда та геометричної подібності. Отриманою залежністю можна описувати всі теплові технологічні операції процесу сушіння.

66.18.11.0005/221612. Кінетичні характеристики конвективного процесу сушіння капілярно-пористих колоїдних матеріалів. Лабай В.Й., Сорока Л.Я. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.86-88. - укр. УДК 674.047.

Визначено, що складність тепломасообмінних процесів деревообробки полягає саме у складності явищ перенесення теплоти і вологи, як всередині матеріалу, так і на межі розподілу фаз середовище - тверде тіло та складності зміни фізико-механічних характеристик деревини під час теплового оброблення. За дослідний матеріал прийнято соснові пиломатеріали завтовшки 40 мм, які висушують м'якими режимами. В основу дослідження покладено побудову кривої сушіння, де вказано на зміну середньої вологості та вологості поверхневих і центральних шарів деревини під час сушіння. За цими даними визначено величини: швидкість сушіння, коефіцієнти сушіння, вологопровідності та вологовіддачі, а також величини масообмінних критеріїв Нуссельта, Фур'є та Кірпічова. За величинами коефіцієнта сушіння можна визначити тривалість сушіння пиломатеріалів з деревини сосни завтовшки 40 мм будь-якої початкової і кінцевої вологості та за величиною коефіцієнта вологопровідності будь-яких соснових пиломатеріалів різної товщини та початкової і кінцевої вологості й інших характеристик процесу сушіння. Визначення масообмінного критерію Кірпічова (критерію тріщиноутворення) показує наскільки обраний режим є безпечним з точки зору виникнення надлишкових внутрішніх напружень у деревині. За отриманими даними показників кінетики процесу сушіння і масообмінних критеріїв Нуссельта та Фур'є з доповненням до цих аеродинамічних характеристик сушильного обладнання, із врахуванням критерію Рейнольдса, можна скласти фізико-математичну модель процесу сушіння пиломатеріалів і заготовок. Ця фізико-математична модель визначає вплив на кінетику процесу сушіння параметрів сушильного середовища, теплофізичних властивостей деревини та аеродинамічних характеристик сушильних камер.

66.18.11.0006/221613. Вплив режимів сушіння деревини на потенціал вологопровідності. Озарків І.М., Петришак І.В., Соколовський І.А. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.89-91. - укр. УДК 674.047:669.015.7.074(075.8).

Розглянуто роль коефіцієнта (потенціалу) вологоперенесення деревини залежно від категорії режимів сушіння пиломатеріалів. Встановлено, що коефіцієнт вологопровідності деревини досліджено у роботах О.В. Ликова, Т.С. Шубіна, П.Д. Лебедева, П.С. Серговського, В.А. Книша та ін. На сьогодні існує декілька методів експериментального дослідження коефіцієнта вологопровідності. Більшість запропонованих методів базуються на експериментальному виявленні пошарового вологовмісту в різні моменти часу сушіння. Проте для процесу сушіння найбільше підходить метод дослідного (експериментального) висушування вологої деревини, тому що саме умови того чи іншого досліді відтворюють виробничі умови процесу сушіння. З огляду на це розглянуто методи визначення коефіцієнта вологопровідності безпосередньо на основі отриманих результатів експериментальних досліджень. Аналізуючи теоретичні дослідження різних вчених з питань тепломасооперенесення щодо методів визначення коефіцієнта (потенціалу) вологопровідності, наведено залежність зміни величини $B = f(R)$ для різних температурно-вологісних параметрів режимів сушіння. На основі наших експериментальних досліджень побудовано номограму визначення середнього (інтегрального) коефіцієнта потенціалопровідності для тангентального напрямку переміщення вологи в процесі конвективного сушіння деревних матеріалів з урахуванням режимів сушіння.

66.18.11.0007/221615. Дослідження процесу приклеювання настільових матеріалів до жорстких деревинних основ клеєм на еластомерній і сільвентній основі. Грицак С.А., Дячок В.В., Яріш О.В. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.96-100. - укр. УДК 674.028.9.

Порівняно недавно на ринку з'явився однокомпонентний клей на еластомерній і сільвентній основі DENLAKS SPG 2077. Однак у спеціалізованій літературі та рекомендаціях виробника немає даних про фізико-механічні характеристики клейових з'єднань під час склеювання жорстких основ з настільовими матеріалами. Досліджено міцність склеювання найтипівіших настільових матеріалів (поролон, войлок, ватин) із жорсткими основами (деревиностружкова (СП), деревиноволокниста плити (ВП), картон (К)) у різному поєднанні. У процесі досліджень також проконтрольовано характер руйнувань клейових з'єднань. Під час проведення основних експериментальних досліджень прийнято ширину зразків підкладки 50 мм; довжину зразків - 200 мм. Випробування зразків на міцність під час склеювання здійснено на розривній машині РМІ-60. Гранічно допустиме значення міцності (мінімальне) становить 0,5 кгс. Основними змінними чинниками експериментальних досліджень прийнято витрату клею (40-66 г/м² - контролювали ваговим методом) і тривалість відкритої витримки (10-360 с). Для проведення експериментів використано В-план. За отриманими рівняннями регресії 2-го порядку побудовано графічні залежності функції від

змінних чинників. За результатами оптимізації встановлено оптимальні значення змінних чинників. Максимальної міцності з'єднання СП-поролон (6,22 кгс), СП-войлок (6,21 кгс), СП-ватин (4,68 кгс), ДВП-поролон (4,79 кгс), ВП-войлок (6,39 кгс), ВП-ватин (3,01 кгс), К-поролон (3,5 кгс), К-ватин (1,89 кгс), К-войлок (5,05 кгс) можна досягти за тривалості відкритої витримки 10 с і витрати клею 66 г/м². Зі збільшенням тривалості відкритої витримки міцність клейового з'єднання за мінімальної витрати практично залишається критично низькою і неістотно зменшується. Зі збільшенням витрати клею і тривалості відкритої витримки тенденція до зменшення міцності є більш виражена і сягає 20-35 %. За витримки 205 с і більше ця тенденція посилюється і призводить до ще більшого зменшення міцності. Вважаємо, що для виробників м'яких меблів під час склеювання жорстких основ з настиловими матеріалами достатньо дотримуватись витрати клею в межах 40-45 г/м² за тривалості відкритої витримки 10-105 с. Використання зазначених рекомендацій дасть змогу забезпечити належні показники міцності клейових з'єднань під час наклеювання настільових матеріалів до жорстких основ.

66.37 Виробництво меблів

66.18.11.0008/220965. Надійність автоматизованих виробничих систем у меблевому виробництві. Оріховський Р.Я. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.92-94. - укр. УДК 658.527:011.56.

Проаналізовано вплив надійності обладнання на стабільність технологічних операцій та ефективність функціонування автоматизованих виробничих систем у меблевому виробництві. Розглянуто сучасні методи визначення надійності для вирішення завдань підвищення ефективності функціонування автоматизованих виробничих систем на меблевих підприємствах. Надійність обладнання має значний вплив на стабільність процесів та фактичну продуктивність автоматизованих ліній. Зниження надійності зумовлює значне зниження фактичної продуктивності автоматизованих ліній і зниження стабільності технологічних операцій. Ненадійність техніки, недоліки в організації праці, фактори зовнішнього впливу спричиняють втрати часу функціонування технологічного обладнання. Вплив надійності технічних засобів на технологічні показники ефективності проявляється у тому, що наслідки відмов технічних засобів відображаються на поведінці об'єкта керування. Ефективність автоматизованих виробничих систем визначається технологічними показниками. Технологічні показники ефективності відображають кількість та якість виготовленої продукції, кількість витраченої сировини та матеріалів, використання технологічного обладнання та енергії. Технологічні показники ефективності істотно залежать від надійності обладнання. Підвищувати надійність автоматизованих виробничих систем доцільно за допомогою розроблення схем компонування обладнання, структурно-параметричної оптимізації, структурного резервування та імітаційного моделювання.

66.45 Целюлозно-паперова промисловість

66.18.11.0009/224651. Особливості технології одержання лляної целюлози для хімічної переробки. Круглий Д.Г., Клевцов К.М. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №4(59), С.94-99. - укр. УДК 676.18+661.728.86.

В роботі розглянуті питання, пов'язані з особливістю варіння соломи, короткого льняного волокна і лляної костриці. Обґрунтовано доцільність використання цих компонентів для розробки ресурсозберігаючих і енергозберігаючих технологій та виробництва на їх основі напівфабрикатів, які застосовуються в целюлозно-паперовій промисловості.

66.18.11.0010/226100. Кремнійорганічні покриття для захисту паперу. Осауленко К. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №2(22), С.66-72. - укр. УДК 667.6.

Надано оцінку ефективності застосування кремнійорганічних сполук різних видів для захисту паперу на основі небіленої целюлози від дії змін температур.

67 БУДІВНИЦТВО. АРХІТЕКТУРА

67.01 Загальні питання будівництва

67.18.11.0011/220285. Забезпечення пожежної безпеки на будівельних майданчиках. Шаповалов В.А. // Вісник Криворізького нац. ун-ту. Кривий Ріг: Криворізький нац. ун-т, 2017, №45, С.178-185. - укр. УДК 614.81:69.05.

Метою даної роботи є дослідження проблеми забезпечення пожежної безпеки на будівельних майданчиках. Наявність на об'єктах будівництва значної кількості горючих речовин і матеріалів, рідин і газів, що зберігаються, транспортуються і використовуються в різних технологічних процесах, створює потенційну небезпеку виникнення пожеж і вибухів. Наявні протипожежні системи не завжди здатні забезпечити пожежну безпеку на будівельному майданчику як у підготовчий період, так і під час виконання будівельно-монтажних робіт. Методи дослідження. Під час вивчення, систематизації та узагальнення причин виникнення пожежі на будівельних майданчиках використано аналіз досліджень і публікацій, цільове натурне обстеження об'єктів будівництва. Наукова новизна. Шляхом аналізу чинників, що спричиняють пожежі на будівельних майданчиках, виділено та систематизовано основні етапи формування системи пожежної безпеки в умовах будівництва і запропоновано порядок розробки комплексу протипожежних заходів і засобів щодо забезпечення потрібного рівня пожежної безпеки. Практична значимість. Основні висновки та результати роботи можуть бути використані проектними організаціями при розробленні заходів

пожежної безпеки на стадії проектування, а також будівельними організаціями під час організації будівельних майданчиків і виробництва будівельно-монтажних робіт. Результати. Докладно розглянуто наявні горючі речовини і матеріали на будівельних майданчиках, їх пожежонебезпечні і вибухонебезпечні властивості, джерела запалювання, роботи з підвищеною пожежною небезпечкою, інші чинники та визначено причини виникнення пожеж на будівельних майданчиках, що дає можливість уніфікувати і регламентувати порядок розробки протипожежних заходів.

67.18.11.0012/220440. До питання про правові проблеми використання прибережних захисних смуг. Перегуда Є.В., Мамонтов І.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.133-137. - укр. УДК 712+349.41.

Використання прибережних захисних смуг часто свідчить про порушення принципу, згідно з яким користування землею здійснюється на основі однакового застосування правових норм щодо усіх суб'єктів правовідносин. Причина порушень полягає в ігноруванні принципу імперативності правових норм. Запропоновано встановити кримінальну відповідальність за винесення завідомо неправомірних рішень щодо відчуження земельних ділянок у прибережних захисних смугах.

67.18.11.0013/220689. Модернізація прикладних організаційно-технологічних моделей для функціонально-управлінського супровіду будівельних проектів. Чернишев Д.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.295-304. - укр. УДК 69.05:699.8.

В статті доведено, що в рамках промислового, цивільного та лінійного будівництва, з точки зору організаційно-технологічної надійності, будівельний об'єкт - це сукупність нечітко визначених, хаотичних, унікальних процесів, обмежених попередньо обумовленими часовими рамками та продуктом проекту. За технологічними особливостями та специфікою робочого середовища життєвий цикл об'єктів будівництва розділений на такі фази: "Ініціація", "Проектування", "Будівельно-монтажні роботи", "Введення в експлуатацію". Задля оптимізації управління, враховуючи унікальність кожної фази життєвого циклу об'єкта, пропонується використати системну інтеграцію підходів, модель якої ґрунтується на методах багатofакторного, багатокomпонентного моделювання та багатокритеріального вибору альтернатив організації будівництва спортивно-оздоровчих комплексів. Зазначені моделі, реалізовані у форматі сучасного будівельного девелопменту, слугуватимуть в подальшому основою для організаційно-технологічної та екологічної експертизи проектів, а також для вибору інституційними учасниками проекту (замовник, співінвестор, девелопер) раціональних ресурсних моделей та виконавчих рішень впровадження будівельних проектів досліджуваного типу.

67.18.11.0014/220746. Єжов Валентин Іванович - архітектор, науковець, педагог. Єжов Сергій, Єжов Дмитро // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.4-6. - укр.

Про життєвий шлях професора Валентина Івановича Єжова - колишнього завідувача кафедри Основ архітектури і архітектурного проектування Київського національного університету будівництва і архітектури (КНУБА) та творчого керівника Архітектурного бюро "Єжов".

67.18.11.0015/220995. Ефективність і проблеми моніторингу великорозмірних будівельних споруд. Гайдайчук В.В., Котенко К.Е. // Опір і теорія споруд. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2016, №97, С.175-185. - укр. УДК 69.058; 69.001.4; 69:658.562; 69:658.62.018.012.

У статті розглянуті загальні проблеми моніторингу технічного стану великорозмірних будівельних споруд. Приводиться аналіз особливостей діючих систем моніторингу та оцінюється їх ефективність залежно від конструктивних особливостей споруди та її призначення. Виділяються можливі недоліки при виборі та доопрацюванні системи моніторингу.

67.18.11.0016/221169. Сучасні технології "ALARA" як інструмент керування впливом на формування біосферосумісного середовища об'єктів будівництва. Чернишев Д.О. // Вентиляція, освітлення та теплогазопостачання. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №22, С.5-10. - укр. УДК 69.05:699.8.

Основою стратегічного планування діяльності у вирішенні комплексних науково-технічних завдань зі створення та експлуатації складних інженерних об'єктів лежать не тільки технічні, але й управлінські аспекти такої діяльності за принципом ALARA. Однією з найбільш важливих управлінських задач є оптимізація населених пунктів задля мінімальних витрат невідновлюваних ресурсів на опалення і охолодження. Серед впливових факторів є розповсюдження сонячної радіації. У цій статті розглянено розроблені автором програми для комп'ютерного моделювання розповсюдження сонячної радіації в населених пунктах з урахуванням забудови в рамках пакету "Atmospheric Radiation". Порівняння результатів розрахунку та понад 13 тисяч вимірювань показало відмінний збіг окрім низького стояння сонця або високої мутності атмосфери. Останні випадки не мають практичного значення через незначне надходження сонячної радіації. Таким чином, програмний комплекс "Atmospheric Radiation" є апробованим інструментом екологічного менеджменту об'єктів біосферосумісного будівництва з реалізацією принципу ALARA.

67.18.11.0017/222698. Комп'ютерне моделювання рамних конструкцій. Черніков О.В., Подригало Н.М., Гіріна К.П., Смірнов М.Г. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №78, С.59-66. - укр. УДК 681.5.015:658.786+514.18.

Запропоновано методику розроблення тривимірної моделі рамної конструкції, яку перевірено на прикладі кроквяної ферми та її вузлів. Показана можливість проведення віртуальних експериментів для випробувань створеної конструкції на міцність і стійкість засобами пакета комп'ютерного моделювання Autodesk Inventor.

67.18.11.0018/222825. Детермінанти інжиніринга логістичних систем в будівництві. Крикавський В.Є. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.109-124. - укр. УДК 330.322:658.7.

Ідентифіковано особливості будівельного виробництва та їх вплив на створення та функціонування логістичних систем. Встановлена доцільність використання інжинірингу для формалізації та оптимізації логістичних процесів будівельних підприємств.

67.18.11.0019/222826. Вплив економічних ризиків на конкурентоспроможність підприємств будівельної галузі. Куковський А.Г., Познаховський В.А., Кизима В.П. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.125-132. - укр. УДК 339.137.2:69.

У статті визначена відмінність будівельної галузі від інших галузей національної економіки. Розглядаються основні види економічних ризиків, які виникають на підприємствах будівельної галузі. Здійснено оцінку ймовірності виникнення економічних ризиків. Визначено їх вплив на конкурентоспроможність підприємств будівельної галузі. Проведено аналіз наукових джерел, які стосуються оцінки впливу економічних ризиків на конкурентоспроможність підприємств будівельної галузі.

67.18.11.0020/222838. Формування стратегічного розвитку будівельного підприємства у взаємодії інноваційного потенціалу та ресурсної бази. Трач Р.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.222-229. - укр. УДК 330.131.5.

В статті розглянуто актуальні проблеми інноваційного потенціалу, ресурсного забезпечення та їх вплив на стратегію інноваційного розвитку будівельних підприємств.

67.18.11.0021/222902. Інформаційне моделювання, як один з ключових факторів інноваційного розвитку будівельного підприємства. Трач Р.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(75), С.207-215. - укр. УДК 330.131.5.

В статті розглянуто актуальні питання, проблеми та виклики інноваційного розвитку будівельних підприємств. Запропоновано застосування інформаційного моделювання як одного із ключових чинників сталого розвитку підприємств будівельної галузі.

67.18.11.0022/223042. Застосування комп'ютерного моделювання будівель для варіантного аналізу ефективності заходів з енергозбереження. Проценко С.Б., Новицька О.С., Ковальчук В.П. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.314-324. - укр. УДК 699.86:697.133:004.942.

У статті відображена методика визначення економічно обґрунтованої товщини утеплення фасадів житлового будинку в м. Рівне та виконано варіантний аналіз ефективності заходів з енергозбереження за допомогою комп'ютерного моделювання будівель.

67.18.11.0023/223281. Нові державні будівельні норми та стандарти щодо інженерного захисту територій, будівель та споруд від небезпечних геологічних процесів та в складних інженерно-геологічних умовах. Титаренко В.А., Домбровський Я.І., Шумінський В.Д. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.146-154. - укр. УДК 69:006.

В статті наведено огляд нових державних будівельних норм (ДБН) та стандартів (ДСТУ) щодо інженерного захисту територій, будівель та споруд від небезпечних геологічних процесів та в складних інженерно-геологічних умовах, розроблених в Державному підприємстві "Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій". У документах встановлено вимоги щодо захисту будівель і споруд, що зводяться або розміщені на територіях, ґрунтова основа яких характеризується складними інженерно-геологічними умовами або проявом небезпечних інженерно-геологічних процесів, умови щодо забезпечення безпеки людей від негативного впливу деформацій основ і земної поверхні, рекомендації по проектуванню різних конструктивних рішень захисту будівель і споруд.

67.18.11.0024/223283. Інтеграція програмного забезпечення для управління будівельними процесами. Беспалова А.В., Себова Г.Ю., Равінов В.І. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.160-165. - рос. УДК 69.001.5; 69.001.57; 624.001.57; 69:51Ф7; 69:007.

Робота присвячена вибору найбільш раціонального програмного забезпечення управління будівельними проектами, відповідно до сучасних потреб будівельної організації. Проаналізовано можливість взаємодії програм управління проектами в системі проектування BIM. Запропоновано використовувати програмний комплекс Building Manager, як найбільш інтегрований продукт в систему проектування BIM. Він має в складі компоненти, що дозволяють взаємодіяти як з програмними комплексами системи автоматизованого проектування (САПР), так і з програмними комплексами управління проектами (УП).

67.18.11.0025/224801. Оцінювання деформованого стану будинків в межах ущільненої забудови у фіксованих інженерно-геологічних умовах. Гладішев Д.Г., Гладішев Г.М., Гладішев Р.Д. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.179-187. - укр. УДК 69.058; 69.001.4; 69:658.562; 69:658.62.018.012.

Досліджено п'ять будинків в межах ущільненої забудови м. Львова, які знаходяться в межах цієї групи від 45 до 90 років. Визначені характерні показники фактичних вертикальних деформацій будинків, які можна отримати при інструментальному обстеженні геодезичним методом, за якими, у порівнянні з нормованими показниками деформацій можна інтегрально оцінити технічний стан будинків та їх взаємодію з основою. Проведено аналіз отриманих геометричних показників деформацій будинків (нахили, прогини, радіуси кривини стін у вертикальних площинах, різниця осідань, прогини, вигини, радіуси кривини). Визначено, що жорсткість несучих та самонесучих стін та відповідно і просторова жорсткість самих будинків суттєво зменшується в процесі довготривалої експлуатації у фіксованих інженерно-геологічних умовах.

67.18.11.0026/224890. Математическая модель расчета длительности строительства. Алтухова Д.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.140-147. - укр. УДК 69.001.5; 69.001.57; 624.001.57; 69:51Ф7; 69:007.

Соблюдение календарного графика проведения работ имеет прямое влияние на длительность строительства и его стоимость. Совершенствование методических принципов календарного планирования позволит решить проблемы превышения сроков строительства. Целью исследования является разработка адекватного метода определения продолжительности строительства при его стохастичном характере. Разработаны принципы определения коэффициента чувствительности; структурная модель процесса строительства объекта; математическая модель для определения продолжительности строительства с учетом чувствительности работ к разным факторам, из-за которых возникает отклонение от запланированного графика работ.

67.18.11.0027/226546. Реалізація державного регулювання в сфері житлового будівництва: механізм фінансового забезпечення. Драган І.О. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №3, С.16-26. - укр. УДК 351:332.

Аналіз реалізації державного регулювання в сфері житлового будівництва дав змогу виділити наступні проблеми: недостатність передбачених державних бюджетних асигнувань на виконання зобов'язань держави з забезпечення житлом громадян України; недостатність передбачених місцевих бюджетних асигнувань на стимулювання залучення приватних інвестицій для реалізації ефективних державних, регіональних і місцевих програм; відсутність концентрації державних, місцевих бюджетних асигнувань на головних напрямках, а також їхнє розпилення за численними підпрограмами і державними замовниками, а також по всіх регіонах; відсутність консолідації бюджетних асигнувань державного, регіонального і муніципального рівнів; недостатнє використання позабюджетних джерел фінансування, у тому числі особистих коштів громадян. Обґрунтовано основні напрямки підвищення ефективності фінансового забезпечення реалізації житлово-будівельної політики. Доведено, що важливим механізмом підвищення ефективності реалізації державного регулювання в сфері житлового будівництва є формування механізмів ринкового і державного регулювання ринку житла.

67.18.11.0028/226548. Моделі розвитку державного управління сферою житлового будівництва. Вилгін Є.А. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №3, С.35-44. - укр. УДК 351.

Зазначено, що моделювання функціонування житлової сфери пов'язане не тільки із забезпеченням прогнозу екзогенних змінних і описом траєкторії розвитку структури й обсягів житлового будівництва, але й з вибором і обґрунтуванням економічної політики в сфері науково-технічного прогресу, інвестицій, цін тощо. Запропоновано алгоритмічний підхід до розрахунків інтегрального вектора структури житлового будівництва й агрегованих векторів структури житлового будівництва, який представлений на рис. 2 у вигляді структурної схеми, що відображає класифікацію соціального й житлового будівництва, експертну оцінку важливості (вагомості) задоволення потреби на житло тієї або іншої групи населення. Запропоновано аналіз стратегій розвитку інвестиційно-будівельного комплексу здійснювати у наступній послідовності: індикація проблем державного управління інвестиційно-будівельним комплексом у вигляді впорядкованої сукупності індикаторів - найменувань конкретних показників і індикаторів розвитку, що безпосередньо пов'язані з аналізом кожної проблеми й концепції її рішення, що припускає формулювання проблеми, опис цілей і критеріїв якості рішень; виявлення пріоритетних для вирішення проблем, а також перспективних проблем, тобто назриваючих, які вже дають про себе знати, і очікуваних, які можуть виникнути за певних умов у процесі розвитку системи; формулювання цілей на всіх рівнях і їх коректування, що змінює процес вирішення проблем або їх зміст. Структуризація комплексу цілей доцільна за такими групами: група цілей, що орієнтована на задоволення потреб членів комплексу в цілому; група цілей, що представляє сукупність вимог, запропонованих окремим елементам комплексу для досягнення заданих кінцевих результатів функціонування, а також що забезпечують економічну ефективність реалізації стратегії розвитку кожного з елементів; група цілей, що відображає необхідність створення потенціалу для майбутнього розвитку: необхідної системи інформаційного забезпечення, кадрового потенціалу, ресурсного потенціалу ресурсного тощо; група цілей, що містить вимоги комплексу до надсистеми по забезпеченню умов виконання її своїх функцій. Запропоновано процедуру вибору стратегії розділити на три етапи: визначити кожному варіанту стратегії відповідну функцію, що відображає динаміку витрат на реалізацію; кожному варіанту стратегії визначити різницю між нормативними показниками і фактичними показниками динаміки ефективності заходів реалізації стратегії; вибір оптимального варіанта спільної динаміки витрат і результатів. Встановлено, що визначення оптимальної комбінації варіантів розвитку окремих елементів системи державного управління інвестиційно-будівельним комплексом з застосуванням математичного програмування (при цьому склад, структура й закономірності функціонування описуються технологічною матрицею, де в сукупності досліджуються можливості зміни властивостей кожного окремого елемента) дозволить владним структурам використовувати зручний у реалізації й з позицій аналізу результатів механізм визначення управлінських впливів на формування альтернативних варіантів елементарних об'єктних, групових функціональних стратегій і оцінці витрат і результатів по кожній з них.

67.18.11.0029/226562. Теоретичні аспекти державного регулювання розвитку інвестиційно-будівельної сфери в Україні. Негрич М.М. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №3, С.150-156. - укр. УДК 351.

Зазначено, що в сучасних умовах формується певний порядок взаємодії учасників інвестиційної та будівельної діяльності, об'єднаних єдиним інвестиційним циклом. Будівництво, як основний елемент інвестиційно-будівельної сфери виконує в системі суспільного виробництва функцію відтворення основних фондів усіх галузей національної економіки, належить першорядна роль у відновленні матеріально-технічної бази виробничого потенціалу країни. Запропоновано під державним регулюванням розвитку інвестиційно-будівельної сфери (ДРРІБС) розуміти сукупність взаємодіючих між собою виробництв і організацій різної галузевої приналежності, що функціонують в сфері будівництва, а також державних органів управління, різного роду організацій з питань вкладення інвестицій в основний капітал будівельної галузі, з метою створення нових і відновлення зруйнованих основних фондів у всіх секторах економіки на території конкретного регіону. Визначено, що з точки зору теорії, система регіональної інвестиційно-будівельної сфери являє собою відкриту систему, що знаходиться в постійній взаємодії із зовнішнім середовищем. При цьому, успішне функціонування даної сфери економіки залежить не тільки від внутрішніх, а й

від зовнішніх чинників (зовнішньоекономічних, політичних, соціальних та інших відносин у суспільстві). Державне регулювання розвитку інвестиційно-будівельної сфери, як система складається з ряду підсистем: перед проектною, проектною, виробничою, експлуатаційною та ін.

67.18.11.0030/226765. Діяльність юридичних фірм на ринку нерухомості. Гриценко О.А. // Економічна теорія та право. Харків: Право, 2017, №2(29), С.64-65. - англ. УДК 334.72:332.6.

Real Estate is the most essential part of social and personal wealth. In a market of real estate there is much variety of operations that necessary legal support. Some companies specifically engaged in construction law, which has the essential features in comparison with other branches of law. The regime of legal regulation of the creation of real estate is characterized by special procedures for the emergence, modification, liquidation of rights and obligations of subjects of construction relations. These relations are separated into a special subject of regulation - construction law. The sphere of the construction law regulates the special legal relations that are formed in connection with the design, construction, reconstruction, refurbishment (current and overhaul) of real estate. This relationship formed between government and entrepreneurs (developers, builders, contractors, subcontractors), between businesses themselves and between public authorities, businesses and consumers of construction service.

67.18.11.0031/227205. Державний інституціональний механізм забезпечення процесів страхування у галузі будівництва. Мелко В.Л. // Теорія та практика держ. управління і місцевого самоврядування. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №1, <http://el-zbirn-du.at.ua/2017_1/17.pdf>. - укр. УДК 351.72; 368.8.

У статті досліджується нормативно-правова база здійснення операцій страхування в галузі будівництва, що дало змогу зробити висновок про неврегульованість питань застосування державного механізму страхового захисту будівельної діяльності в Україні. У статті наголошується, що будівельну сферу підпорядковано різноманітним природним, технологічним, організаційно-управлінським чинникам, що викликають небезпеку появи різноманітних ризиків у всіх учасників будівничої діяльності. Пропонується віднести страхування будівельних ризиків до обов'язкових видів страхування.

67.03 Інженерно-теоретичні основи будівництва

67.18.11.0032/220719. Вплив положення ярусів підірних стін в плані на величину горизонтальних переміщень та значення згинальних моментів. Скочко Л.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.527-536. - укр. УДК 624.154.

Розглянуто роботу багатоярусних підірних стін, за допомогою числового моделювання. Розв'язання задач виконано у плоскій постановці за допомогою методу скінченних елементів. Досліджено вплив зміни взаємного розташування ярусів підірних стін в плані, а також їх взаємодія між собою. Визначені положення підірних стін, які дозволяють зменшити витрати арматури. Приведено графіки зміни горизонтальних деформацій кожного з ярусів підірних стін в залежності від їх взаємного розташування. Розв'язання ряду задач дало можливість аналізувати залежності між зміною взаємного положення ярусів у плані і напружено деформованим станом конструкції підірних стін.

67.18.11.0033/220815. Опір матеріалів в розрахунках будівельних конструкцій. Клименко В.З. // Опір матеріалів і теорія споруд. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №98, С.43-55. - укр. УДК 624.011.

Діючий метод розрахунку металевих та дерев'яних конструкцій передбачає перевірку міцності поперечних перерізів за умови $[\sigma](i) < R(i)$, що не відповідає фізичному змісту розрахунку будівельних конструкцій за першим граничним станом. Запропонована нова редакція першого граничного стану зі збереженням в ньому діалектичної єдності змісту і математичної його формалізації.

67.18.11.0034/220818. Обернена задача будівельної механіки армованої циліндричної оболонки зі склопластику. Бараненко В.О., Волчок Д.Л. // Опір матеріалів і теорія споруд. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №98, С.89-103. - укр. УДК 539.3+511.1.

Розглядається постановка оберненої задачі будівельної механіки - оптимального проектування ортотропної циліндричної оболонки зі склопластику, стисненої поздовжніми силами за критерієм матеріаломіцності з урахуванням обмежень за міцністю, місцевій та загальній втраті стійкості. Змінними проектування є товщина, радіус і відносний вміст армуючих волокон. Реалізація задачі виконана за допомогою методів множників Лагранжа і Монте-Карло. Наводяться результати чисельних експериментів. Розглянуто вплив нечіткого опису навантаження на оптимальний проект. Наводиться оцінка коефіцієнта надійності за навантаженням для деяких випадків інформаційних ситуацій щодо опису нечітких величин поздовжньої сили.

67.18.11.0035/220990. Вплив попереднього нагріву та зміни умов комбінованого закріплення контуру на стійкість і власні коливання пологих панелей при дії тиску. Кривенко О.П. // Опір і теорія споруд. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2016, №97, С.107-120. - укр. УДК 624.04.

Вивчається вплив попереднього нагріву на втрату стійкості та власні коливання пружної пологої квадратної у плані сферичної панелі при комбінованому закріпленні контуру: одна частина контуру жорстко затиснута, інша має шарнірне опирання. Розглядається послідовна зміна одного типу кінематичних граничних умов на інший. Порівнюються два варіанти часткової заміни жорсткого затиснення контуру панелі на шарнірне опирання. На кожному кроці навантаження власні частоти і форми коливань панелі визначаються з урахуванням наявності попереднього напруження конструкції від дії статичного термосилового навантаження.

67.18.11.0036/220994. Аналіз впливу вітрового навантаження на стохастичну поведінку паливного резервуара. Лук'янченко О.О., Ворона Ю.В., Костіна О.В., Геращенко О.В. // Опір і теорія споруд. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2016, №97, С.155-174. - укр. УДК 624.04.

Побудовані імовірнісні моделі вітрового навантаження з урахуванням обмежених метеорологічних даних місцевості у вигляді квазістаціонарного диференціального випадкового процесу та послідовності екстремальних значень вітрового навантаження, яке описується подвійним експоненціальним законом розподілу Гумбеля. За допомогою

неперервного вейвлет-перетворення отримані частотно-часові вейвлет-спектри відрізків реалізацій вітрового навантаження. Застосовані базисні неортогональні нормовані вейвлет-функції Морле (Morlet), Пауля (Paul) та "мексиканський капелюх" (Mexican Hat). Досліджена нелінійна поведінка паливного резервуара в системі із захисною ємністю за допомогою модифікованого методу Ньютона-Рафсона при статичній дії вітру. Виконано модальний аналіз системи методом Ланцоша. Застосовано спектральний метод оцінки відгуків системи у вигляді переміщень, напружень та прискорень при дослідженні її стохастичної поведінки.

67.18.11.0037/220999. Особливості розрахунку пальових опор морських стаціонарних платформ на сейсмічні впливи. Мицюк С.В., Остапенко Р.М., Кузьмін Б.В. // Опір і теорія споруд. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2016, №97, С.210-221. - укр. УДК 539.3.

Розглянуто розрахунок морської стаціонарної платформи на сейсмічні впливи з використанням дискретних скінченноелементних моделей та зроблені пропозиції щодо покращення норм проектування таких споруд на сейсмічних територіях.

67.18.11.0038/223250. Математична модель розрахунку колії в асфальтобетонному покритті автодорожніх мостів. Онищенко А.М. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.177-184. - укр. УДК 624.04.

В статті запропоновано математичну модель з прогнозування глибини колії в асфальтобетонному покритті на автодорожніх мостах, яка враховує: температурний вплив; інтенсивності руху транспортних засобів, вплив тертя пневматичної шини колеса в колії; враховується термо-реологічні властивості асфальтобетону, а саме: функцію релаксації; функцію деформації; функцію пластичності; функцію температурно-часової аналогії; зміна товщини покриття; коефіцієнт колієстійкості; коефіцієнт пропорційності; врахування явища мікро-просковзування через параметр $B_r(p, B_r)$, і особливостей проектування покриття на автодорожніх мостах. Виконано числове моделювання утворення глибини колії в асфальтобетонному покритті від його різної товщини, що передається від пневматичного колеса транспортного засобу.

67.18.11.0039/223255. Прикладання методу граничних елементів до визначення осідань круглих в плані фундаментних конструкцій зернохосвищ. Моргун А.С., Плясовиця В.Ю., Малачковська Р.І. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.208-213. - укр. УДК 624.04.

Розглянуто дискусійне питання необхідності врахування підвищувального коефіцієнта до модуля деформацій ґрунту, отриманого на базі компресійних досліджень для лесових замочкених ґрунтів. Для визначення достовірності двох підходів, по визначенню модуля деформацій ґрунту, проведено розрахунки за числовим методом граничних елементів з використанням пружно-пластичної моделі осідань фундаментів силосів зернохосвищ на небезпечних деградованих лесових ґрунтах, у варіанті врахування до модуля деформацій ґрунту підвищувального коефіцієнта та без урахування його. Результати числових досліджень порівняно з розрахунком за методом скінченних елементів (МСЕ) та експериментом.

67.18.11.0040/223266. Змішаний варіаційний функціонал в задачах повзучості та пошкоджуваності осесиметричних тіл. Савін О.Б., Соболев В.М. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.54-59. - укр. УДК 624.04:531 534.

У роботі сформульована математична постановка задач повзучості та пошкоджуваності осесиметричних тіл. Запропоновано розрахунковий метод оцінки конструкційної міцності та довговічності з урахуванням повзучості та пошкоджуваності осесиметричних тіл, який засновано на сполученні чисельного методу продовження рішення за часом і аналітичним рішенням варіаційної рівності для змішаного функціонала на кроці часу варіаційно-структурним методом теорії R-функцій. Виконано дослідження з точності розв'язків, одержуваних на основі запропонованого методу розрахунку. Встановлено закономірності впливу процесів повзучості та пошкоджуваності на час до руйнування труб тиску, зміну контактного тиску в ущільнювальних кільцях.

67.18.11.0041/223277. Співставлення внутрішніх зусиль в елементах причалу естакадного типу при основному та аварійному поєднанні навантажень. Слободянюк В.П., Анісімов К.І., Адамов О.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.121-126. - рос. УДК 69.04.

За розрахунковою схемою причальної споруди естакадного типу проведено дослідження несучої здатності споруди при впливі на неї різних сполучень навантажень як основних, так і аварійних, що включають в себе сейсмічний вплив. В ході обчислень отримані результати внутрішніх зусиль і напружень в елементах споруди. Співставляючи їх з менш постраждалими елементами причальної споруди естакадного типу отримуємо дані для подальшої роботи. Ці результати дозволили зробити аналіз і виявити найбільш уразливі елементи причалу. На підставі отриманих результатів можна зробити висновок, що конструкції причалів естакадного типу, зведені в другій половині ХХ століття, мають право на існування без істотних змін конструкції, при досить якісному їх обстеженні та відсутності значних пошкоджень або руйнувань, з точки зору міцності елементів, які потрібно проводити відповідно до ДБН В.1.1-12: 2014 "Будівництво в сейсмічних районах України".

67.18.11.0042/223280. Експериментальне обґрунтування несучої здатності буронабивних паль при будівництві багатоповерхового житлового комплексу в м. Одесі. Новський А.В., Новський В.А., Чайковський Р.Е. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.140-145. - рос. УДК 624.131.524.4.

Наведено результати натурних випробувань вапняку-черепашнику шістьма буронабивними палями на майданчику будівництва багатоповерхового житлового комплексу з приміщеннями громадського призначення та підземним паркінгом за адресою: м Одеса, Приморський район, вул. Генуезька, 1. Викладені основні положення методики визначення несучої здатності паль з використанням вперше встановленої залежності механічних характеристик

вапняку-черепашнику Одеського регіону від межі міцності одноосьовому стиску. Виконано порівняння експериментальних значень несучої здатності паль зі значеннями, отриманими розрахунком різними методами.

67.18.11.0043/223282. Чисельне моделювання роботи палі на горизонтальне навантаження. Якушев Д.І., Дмитрієв С.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.154-159. - рос. УДК 624.04.

Коректний облік аварійних (сейсмічних) впливів вимагає відповідного моделювання роботи паль фундаментів на сприйняття значних горизонтальних зусиль. Розглянуті питання чисельного моделювання роботи паль на сприйняття горизонтального навантаження в програмних комплексах, що реалізують метод кінцевих елементів, за спрощеними розрахунковими схемами в лінійній і нелінійній постановці. Проаналізовано причини невідповідності теоретичних висновків з результатами натурних досліджень. Виконано порівняння результатів розрахунків за різними методиками з результатами натурних випробувань за поведінкою палі під горизонтальним навантаженням. За результатами порівняння запропонований метод розрахунку, який показав найменшу розбіжність з натурними спостереженнями.

67.18.11.0044/224833. Методика проведення досліджень по впливу тривалого навантаження на покриття з ФЕМ зі зміненою геометричною формою основи. Думанська В.В., Марченко В.С. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №3(62), т.1, С.151-154. - рос. УДК 625.88.

У статті пропонується в лабораторних умовах дослідити два нових конструктивно-технологічних рішення покриттів пішохідних доріг та майданчиків під впливом тривалих навантажень. Розроблені покриття з ФЕМ (фігурних елементів мостіння) мають рифлену основу, що складається в першому варіанті з п'яти чотиригранних елементів пірамідальної форми, а у другому - з п'яти чотирикінцевих зірчастих елементів пірамідальної форми. Складений план та методика проведення експерименту.

67.18.11.0045/224871. Особливості напружено-деформованого стану залізобетонних балок, пошкоджених за дії навантаження. Бліхарський З.З., Вегера П.І., Шналь Т.М. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.16-21. - укр. УДК 624.04.

В даній статті наведено результати експериментальних досліджень деформативності залізобетонних балок, в яких виконане пошкодження розтягнутої арматури, при різних рівнях навантаження. Всього було випробувано 10 дослідних зразки: 4 контрольних та 6 пошкоджених. Зразки пошкоджувались точково, шляхом поетапного висвердлювання отвору в розтягнутій арматурі. Зразки пошкоджувались при рівнях навантаження 0,3, 0,5 та 0,7 від несучої здатності контрольних зразків. Згідно отриманих даних побудовано графіки поширення деформацій в центральному перерізі: для стиснутого бетону, розтягнутої арматури та по висоті перерізу. За результатами досліджень встановлено, що при вичерпанні несучої здатності в контрольних зразках досягаються граничні деформації стиснутої зони бетону, а в пошкоджених зразках - розтягнутої арматури.

67.18.11.0046/224934. Інформаційні графічні засоби подання простору температурного поля промислових будівель. Гумен О.М., Мартин Є.В., Сподинок Н.А., Ляковська С.Є. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №3(62), т.2, С.269-273. - укр. УДК 514.18.

Запропоновані графічні засоби прикладної багатовимірної геометрії щодо подання і дослідження багатovidів та гіперповерхонь температурних полів промислових будівель на прикладі інфрачервоних систем опалення з витяжною системою вентиляції пташників. Одержані експериментальні графічні залежності розподілу температурних полів у поперечному перерізі інфрачервоного нагрівача. Підтверджена сталість температурного поля по всій ширині приміщення пташника. Показано, що ізотерми являють частинні перерізи температурного поля при фіксованому значенні ширини інфрачервоного нагрівача. Встановлено, що геометрична модель температурного поля реалізується багатовидом чотиривимірного евклідового простору E4, виміри якого становлять геометричні розміри приміщення будівлі пташника і числові значення температур для визначених експериментальних ізотерм температурного поля.

67.18.11.0047/225337. Інтегральні та диференціальні співвідношення для внутрішніх силових факторів при згині бруса з криволінійною плоскою віссю довільної форми. Ковальчук С.Б., Горик О.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.40-48. - укр. УДК 624.04.

Для криволінійного бруса із плоскою віссю довільної форми, отримані інтегральні співвідношення між внутрішніми силовими факторами, зовнішнім навантаженням загального характеру, що викликає його плоский згин, і напруженнями у поперечних перерізах. На основі отриманих співвідношень були виведені диференціальні залежності між внутрішніми силовими факторами, які виражають умови рівноваги елементарної ділянки криволінійного бруса. Співвідношення були отримані у природній криволінійній циліндричній системі координат і мають загальний вигляд, який не залежить від форми осі бруса. Представлені теоретичні результати є корисними при розв'язанні теоретичних та прикладних задач плоского згину криволінійних однорідних та неоднорідних брусів.

67.18.11.0048/225338. Результати експериментальних досліджень роботи комбінованого стику стінових панелей під впливом вертикального стискаючого навантаження. Костюк А.І., Ковтуненко Д.О., Ковтуненко О.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.49-55. - рос. УДК 624.04.

Стаття присвячена вивченню характеру руйнування комбінованих горизонтальних стиків стінових панелей з пінобетону неавтоклавного твердіння та впливу деяких факторів на несучу здатність стиків. В якості методу вивчення прийнято експериментальне дослідження бетонних та залізобетонних зразків стиків стінових панелей. В результаті випробувань виявлені характерні схеми руйнування для комбінованих стиків стінових панелей з непрямим армуванням та без нього. В статті приведена таблиця порівняння розрахункових значень несучої здатності комбінованих стиків за існуючими методами розрахунків та отриманих в результаті розрахунку за допомогою ПК "ЛІРА" з отриманими експериментальними даними.

67.18.11.0049/225342. Вплив характеру снігового навантаження на оптимальну геометричну форму решітки у комбінованій арковій системі. Сінгаївський П.М., Купченко Ю.В., Чучмай С.М. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.75-79. - англ. УДК 624.04.

У статті автори досліджують питання визначення геометричної форми решітки з гнучких елементів у комбінованій арковій системі за умови працездатності усіх її елементів та мінімальної витрати матеріалу конструкції. Питання працездатності усіх елементів гнучкої решітки на даному етапі передбачається вирішити геометричною формою самої решітки, не використовуючи попереднього напруження її елементів. В якості навантаження для визначення геометрії решітки розглянута рівномірно-розподілена на усьому прольоті (постійна) у співвідношенні з розподіленою сніговою по схемі з двох трикутників з вершинами на опорах та нульовим значенням посередині прольоту.

67.07 Архітектура

67.18.11.0050/220420. Національні традиції в архітектурі модерну Києва. Авдеєва М.С. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.22-28. - укр. УДК 711.433(477-25) "19":725:7.03(045).

Анотація: розглянуто специфіку застосування національних мотивів в архітектурі модерну Києва, виділено основні різновиди зображень на прикладах початку ХХ століття.

67.18.11.0051/220422. Характерні ознаки еволюційного процесу творчої діяльності світових майстрів архітектурної спадщини (на прикладі обраних представників: О.Німеєра, К. Танге, Ф. Л. Райта, А. Гауді). Болотов Г.І. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.34-39. - укр. УДК 72: "71"159.954(045).

Проаналізовано та співставлено основний та заключний періоди творчої діяльності видатних архітекторів, яскравих представників головних психотипів: "Творців", "Прагматиків", "Інтелектуалів" та "Романтиків": О.Німеєра, К. Танге, Ф. Л. Райта, А. Гауді на предмет пріоритетного застосування класичних геометричних форм, принципів композиційної побудови, компактності об'ємно-просторових рішень, просторової прозорості та декоративно-кольорової насиченості. Отримані результати засвідчують суттєві зміни творчої спрямованості майстрів, переходу їх до нового еволюційного витка, що відповідає теорії еволюції.

67.18.11.0052/220450. Роль рельєфу і водних масивів в сприйнятті образу об'єктів бароко. Чобітько О.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.191-196. - укр. УДК 72.01.

В статті досліджуються специфічні особливості сприйняття об'єктів православного бароко в Україні. На прикладах відомих пам'яток проаналізовано важливу роль природного середовища як доповнення до архітектурного стилю. Визначено проблеми збереження об'єктів періоду бароко в природному оточенні.

67.18.11.0053/220452. Моніторинг пам'яток архітектури за допомогою даних наземного лазерного сканування. Шульц Р.В., Білоус М.В., Гончарук О.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.202-207. - укр. УДК 517.

В роботі на прикладі створення тривимірної моделі Близьких Печер Київської Печерської Лаври, розглянуто технологію моніторингу пам'яток архітектури з використанням даних наземного лазерного сканування. Наведено основні етапи виконання робіт та можливі типи даних, що можуть бути отримані за матеріалами наземного лазерного сканування.

67.18.11.0054/220496. Значення та функції водоймищ в розвитку архітектури духовних навчальних закладів в Україні. Стоцько Р.З. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.447-451. - укр. УДК 725.82.

У статті висвітлено і проаналізовано значення та функціональні особливості водоймищ в архітектурно-планувальній організації духовних навчальних закладів українських християнських церков східного обряду, виокремлено основні фактори, які найбільше впливають на організацію водного середовища на території духовно-освітніх комплексів, подано рекомендації щодо облаштування природних та штучних водоймищ в рекреаційних зонах духовних навчальних закладів.

67.18.11.0055/220654. Глобальні архітектурні концепції як фактор формування громадської свідомості. Весна А.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.3-11. - укр. УДК 72.01.

Розглянуто проблеми впливу глобальних архітектурних концепцій на суспільну свідомість. Також розглянута необхідність розвитку екологічного світогляду населення країни в контексті її сталого розвитку.

67.18.11.0056/220655. Причини та тенденції нового урбанізму Східної Європи у 1920-1930-х роках. Бачинська Л.Г. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.12-22. - укр. УДК 316.3::72(477).

Стаття присвячена виявленню причин появи головних напрямків в архітектурі і містобудуванні Радянської України у 1920-1930-ті роки, що відбувалися під впливом особливостей соціально-економічної і політичної ситуації. Проведено порівняння умов утворення архітектурно-містобудівної спадщини зазначеного періоду у Західній та Східній Європі. З'ясована виключна роль соціуму, який формується в державі залежно від існуючих економічних та політичних умов у визначенні головних тенденцій в архітектурі і містобудуванні.

67.18.11.0057/220656. Переосмислення традиційної феміної ідентичності в просторі житлової архітектури кін. ХІХ - і пол. ХХ ст. Васевич М.Л. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.23-36. - укр. УДК 72.01.

У статті виствітлено архітектурно-дизайнерські розробки в житловій архітектурі кін. XIX - I пол. XX ст., які відображають соціально-конструйовану ідентичність жінки. Наведено приклади гендерно-орієнтованих концептуальних теоретичних концепцій та моделей, спрямованих на адаптацію архітектурного середовища до соціальних змін. В роботі розглянуто гендерні аспекти архітектурного простору житла, що ілюструють новаторське бачення фемінної ідентичності.

67.18.11.0058/220657. Лютерани і їх молитовні будинки - кірхи. Бачинська О.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.37-48. - укр. УДК 726.1.
В статті розглядається еволюція архітектури лютеранських храмів - кірх та особливості кірхи у Києві.

67.18.11.0059/220659. Інтер'єр новітніх технологій. Зиміна С.Б. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.56-60. - укр. УДК 747.

В статті розглядаються напрямки в розвитку інтер'єрів, для формування яких задіяні новітні технології: мультимедійні, інтерактивні, віртуальні та 3-Дтехнології. Пропонується ілюстративний ряд інтер'єрів до кожного з напрямків.

67.18.11.0060/220660. Деякі первинні форми територіальної організації традиційного вітчизняного храмовбудування. Завада В.Т. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.61-68. - укр. УДК 726.5 (477).

У статті розглядаються деякі характерні приклади первинних форм територіальної організації традиційного храмовбудування України.

67.18.11.0061/220661. Екологічний напрямок та концепція стійкого розвитку в сучасній архітектурі. Мартиненко А.С. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.69-74. - укр. УДК 72.036.

У статті розглядаються основні етапи формування архітектурних напрямків, що базуються на ідеях екопідходу та концепції сталого розвитку. В даному дослідженні була зроблена спроба дати визначення поняттям екоархітектури та сталої архітектури, виявлено їх спільні риси та відмінності, для того щоб охарактеризувати роль та місце цих напрямків в сучасній архітектурній професії.

67.18.11.0062/220662. Доля римо-католицького храмовбудування Волині міжвоєнного періоду у XX-XXI століттях: конструювання моделей пам'ятання. Михайлишин О.Л. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.75-92. - укр. УДК 72.01.

Римо-католицьке храмовбудування міжвоєнного періоду (1921-1939) на Волині репрезентує одне з втілень національної ідеї і відображає тогочасні державотворчі процеси в Другій Польській Республіці. Впродовж II-ї пол. XX століття ця спадщина залишалась недооціненою. Головною причиною переважно негативного ставлення були обставини суспільно-політичного та ідеологічного змісту і, як наслідок - відсутність належної оцінки і охорони цих об'єктів зі сторони держави. У статті розглянуті три моделі ставлення до спадщини римо-католицького храмовбудування в контексті конструювання колективної пам'яті суспільства у міжвоєнний, повоєнний періоди та в умовах незалежної України. Перша з них - "пригадування"- "пам'ять"- "забуття", друга - "забуття", третя - "пам'ять"- "культурний діалог". Кожна з проаналізованих моделей засвідчує визначальну роль у збереженні спадщини римо-католицького храмовбудування двох компліментарних чинників - "забуття" (руйнування) і "пам'яті" (збереження, трансляції).

67.18.11.0063/220663. Міжвоєнні храми цивільного інженера Ніколая Котовича. Михайлишин О.Л. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.93-104. - укр. УДК 72.01.

У статті розглянуто храмовбудівну спадщину 1920-х років відомого російського архітектора Н.Котовича. Проаналізовано особливості архітектури православних церков, збудованих за проектами архітектора у населених пунктах Полісся у Рівненській і Волинській областях України, на території Білорусі. Встановлено, що архітектор прагнув зберегти і розвинути архітектурний образ храмів шляхом інтерпретації традиційних форм, характерних для початку XX ст., і їх адаптації до конкретних соціокультурних, архітектурно-містобудівних умов та/або архітектурно-стилістичних тенденцій наступних десятиліть.

67.18.11.0064/220664. Особливості архітектурної мови М. Грейвза. Новак Н.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.105-110. - укр. УДК 72.011.

На прикладі творчості М. Грейвза розглядається метод історичної асоціації в архітектурі. Аналізуються мова постмодерністської архітектури та такі композиційні принципи як метафора, масштаб, пропорції, колорит.

67.18.11.0065/220665. Принципи застосування мозаїчних композицій в архітектурі міста Львова кінця XIX ст. - початку XXI ст. Піддубна Н.Г. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.111-121. - укр. УДК 738.5 (477.83).

На основі аналізу емпіричних досліджень збережених зразків мозаїки та бібліографічних опрацювань, висвітлено основні принципи застосування мозаїчних композицій в архітектурі міста Львова, в період кінця XIX ст. - початку XXI ст.

67.18.11.0066/220681. Підходи до реставрації пам'яток архітектури оборонного призначення України (на прикладі Замку князів Острозьких у місті Старокостянтинів). Мирошнікова К.Б., Дорошенко Ю.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.230-235. - укр. УДК 69.059.25:725.94(045).

У статті проаналізовано підходи до збереження та реставрації пам'яток архітектури оборонного призначення України.

- 67.18.11.0067/220697. Світло від світла. Василенко О.Б., Приступлюк Б.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.365-371. - укр. УДК 72.01.
У статті розглядається питання природного, штучного освітлення православних храмів (види та розміщення світильників, системи освітлення). В сучасних храмах широко використовують електричні світильники. Лампади і свічки виконують образно-символічну функцію.
- 67.18.11.0068/220704. Особливості формування архітектурного ансамблю Почаївської Лаври. Дячок О.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.413-418. - укр. УДК 726 (477.84).
Досліджується історія формування архітектурного ансамблю Почаївської лаври, визначено роль святині в історії та культурі України. Проаналізовано історичні передумови будівництва та архітектурно - планувальної структури комплексу. Виявлена закономірність між архітектурно - планувальною структурою лаври та суспільно - політичними чинниками, що впливали на архітектуру комплексу. Проведений аналіз планування комплексу та визначено його композиційні домінанти.
- 67.18.11.0069/220711. Особливості формування інтер'єрів апартаментів готелів за допомогою колористичних засобів. Третьяк Ю.В., Кузнецова І.О., Сиводід М.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.457-464. - укр. УДК 728.5:747:7.017.4.
У даній статті визначаються особливості формування інтер'єрів апартаментів готелів за допомогою колористичних засобів, розглядається психологічний вплив кольору в інтер'єрі на людину. Проаналізовано зарубіжні приклади створення дизайну апартаментів, на основі яких зроблено висновки щодо використання певних палітр кольорів. В оздобленні найкраще використовувати природні, екологічні матеріали, такі, як дерево й цегла. На основі вивчених класифікацій апартаментів та розглянутих прикладів інтер'єрів по кожній класифікації виведено діаграми використання кольорів в апартаментах різних типів.
- 67.18.11.0070/220712. Основні способи екологізації архітектурного середовища. Тустановська Л.В., Дорошенко Ю.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.465-471. - укр. УДК 72:504(045).
Розглядаються способи екологізації архітектурного середовища за допомогою архітектурно-планувальних прийомів та відповідних матеріально-технічних заходів.
- 67.18.11.0071/220748. Греко-католики і їх храми. Бачинська О.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.11-17. - укр. УДК 726.1.
У статті розглядається еволюція архітектури греко-католицьких храмів України та особливості греко-католицьких храмів в Києві.
- 67.18.11.0072/220749. Функціонально-просторова інтеграція архітектури: об'єктно-середовищний підхід. Бачинська Л.Г. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.18-28. - укр. УДК 72.01+721.052.7.
Розглянуто особливості напрямків структуроутворення архітектурних об'єктів, що обумовлені суспільними змінами, на прикладі дитячих закладів. Відзначено, що одним з найважливіших елементів структури, який визначає спрямування композиції, просторової організації і форми архітектурного об'єкта, є комунікації. Показані шляхи інтеграції комунікацій та природи в закладах культурно-просвітницької діяльності дітей.
- 67.18.11.0073/220752. Архітектурно-художній синтез в роботах мисткинь радянського авангарду в контексті феміністичного дискурсу. Васевич М.Л. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.44-56. - укр. УДК 72.01.
В статті розглянуто роботи мисткинь радянського авангарду, а саме живопис, текстильні орнаменти, театральні декорації в яких прослідковується використання засобів архітектурно-художньої виразності. Розглянуто феміністичний аспект їх діяльності, що пов'язано з явищем "патріархальності" архітектурної професії та обумовлено спробою виокремлення внеску радянських мисткинь в архітектурні пошуки цього періоду.
- 67.18.11.0074/220753. Образність в сучасній японській архітектурі. Гавриленко І.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.62-68. - укр. УДК 72.013.
У статті викладено короткий опис і характеристика сучасної Японської архітектури, та її образність. Також стаття знайомить нас з двома японськими архітектурними компаніями Hiroshi Nakamura & NAP і Aoki Jun & Associates. На їхньому прикладі розумієш мислення сучасних японських архітекторів, образність об'ємів і простору.
- 67.18.11.0075/220754. Модернізація архітектурного образу залізничного комплексу. Долгова А.В., Пекер А.Й. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.68-73. - укр. УДК 725.31.
В роботі розглядається проблема архітектурної модернізації залізничних комплексів, взаємозв'язок з соціально-економічним та технічним прогресом. Також стаття знайомить нас з особливостями об'ємно-просторової композиції ЗВК та прикладами застосованих прийомів на практиці.
- 67.18.11.0076/220757. Особливості формування архітектурних об'єктів на воді. Авдєєва М.С., Кравчук Г.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.90-95. - укр. УДК 72.012.1(204)(045).
Розглянуто питання особливостей архітектурно-планувальної організації об'єктів на воді. Окремо виявлені особливості формування будівель в залежності від взаємодії об'єкта та води.
- 67.18.11.0077/220758. Тенденції формування інтерактивних архітектурних об'єктів. Велігоцька Ю.С. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.95-103. - укр. УДК 72.01.

Розглядаються сучасні тенденції формування інтерактивних архітектурних об'єктів (ІАО) та визначаються їх технологічні особливості. На основі виявлених критеріїв інтерактивності, розглядаються сучасні об'єкти проектування ІАО, дається визначення їх термінів. Виходячи з цього визначені 4 загальні типи ІАО, що спираються на специфіку їх формування.

67.18.11.0078/220759. Особливості дизайну інтер'єру адміністративних центрів обслуговування громадян з впровадженням технології "єдине вікно". Завгородня В.О., Сафронова О.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.104-112. - укр. УДК 721.011.

У статті піднімаються питання підходів до функціонально-планувальних і образно-художніх рішень центрів надання адміністративних послуг за системою "єдине вікно". У роботі узагальнено сучасні погляди щодо формування простору таких приміщень, їх структури і дизайну, дан аналіз функціонально-планувальних рішень ряду реалізованих проєктів.

67.18.11.0079/220761. Ланцюг прогресу: потреба - технологія - дизайн. Єременко Л.К., Єременко А.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.117-123. - укр. УДК 725(043.2).

У статті досліджується діалектичний зв'язок дизайну з потребами людини і технологіями в контексті загального прогресу цивілізації, визначаються потенційні можливості вирішення нагальних проблем людства методами футуродизайна.

67.18.11.0080/220763. Композиційний модуль аналітичного плагіну до BIM програм. Кисіль О.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.133-137. - укр. УДК 72.02. В статті розглянуто сучасну тематику та методи дослідження історичної архітектурної спадщини. Надано обґрунтування створення цифрової бази BIM пам'яток архітектури. Здійснено постановку мети дослідження зі створення композиційного модулю аналітичного плагіну. Описано методологію роботи модулю. Окреслено перспективи розвитку аналітичного плагіну в контексті розширення можливостей BIM технології.

67.18.11.0081/220766. Основні вихідні дані, які послужили підставою для розробки проєкту відтворення Одеського кафедрального Спасо-Преображенського собора. Мещеряков В.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.158-164. - укр. УДК 726.6:69.059.25.

У статті наведені основні історичні документи та інші вихідні дані, які стали підставою для розробки проєкту відтворення видатного втраченого об'єкта культурної спадщини України - Одеського кафедрального Спасо-Преображенського собора.

67.18.11.0082/220767. Образ в архітектурі дитячих позашкільних закладів. Кравченко І.Л., Васильченко Д.К. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.165-169. - укр. УДК 727.97; 727.012.

В статті розглянуто основні засади формування образів дитячих позашкільних закладів на основі аналізу наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних авторів. Визначено найбільш впливові чинники формування образності будівель закладів даного типу.

67.18.11.0083/220769. Емоційний вплив колористичного простору при включенні в інтер'єр художньо-декоративних засобів. Пилипчук О.Д. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.182-188. - укр. УДК 747.

В статті підняте питання про актуальність проблеми емоційного впливу колористики інтер'єру в сучасному мистецтві і проектуванні, та його взаємодія з художньо-декоративними засобами в візуально-просторовому середовищі. Зроблено аналіз, приведені приклади, які виконані автором статті.

67.18.11.0084/220770. Синтез мистецтв як процес взаємодії архітектури і пластичних мистецтв. Полубок А.П. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.189-194. - укр. УДК 72.

Розглядається проблема синтезу мистецтв та взаємодія архітектури із основними видами мистецтва: скульптурою, живописом та графікою. Прослідковуються та аналізуються прямі зв'язки цих пластичних мистецтв, які утворюють різноманітні архітектурно-пластичні композиції. З'ясована актуальність впровадження синтезу мистецтв (архітектури, скульптури, живопису), застосування комплексного проектування, враховуючи властивості усіх предметних та художніх елементів, які наповнюють архітектурне середовище.

67.18.11.0085/220772. Принципи формування ергономічного архітектурного середовища для дітей-інвалідів. Шкляр С.П., Линник І.Е. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.202-209. - укр. УДК 72.01.

Розглянуті головні проблеми, специфіка і особливі вимоги до формування ергономічного архітектурного середовища для дітей-інвалідів, визначено задачі адаптації параметрів предметно-просторового середовища до потреб дітей з особливими потребами та сформульовано загальні принципи формування ергономічного архітектурного середовища для дітей-інвалідів.

67.18.11.0086/220774. Класифікація архітектурних об'єктів з геральдичним декором. Цюпа М.С. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.215-224. - укр. УДК 72.04.012.

На основі натурних обстежень та бібліографічного аналізу, у статті проведено класифікацію та визначено основні прийоми застосування геральдичних композицій в архітектурі Львова. Проаналізовано композиційні особливості геральдичного декору на будівлях.

67.18.11.0087/220775. Актуалізація проблеми взаємин "людина-простір". Теоретико-філософські основи. Яблонська Г.Д., Коновалюк А.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.225-234. - укр. УДК 72.01.

У статті розглянуті проблеми взаємодії людини з простором. Досліджується категорія простору, як вона сприймається в різних сферах пізнання. Дослідження пропонується базувати на теоретико-філософських підставах, розроблених в працях М. Хайдеггера, В. Топорова, А. Лефевра, К. Лінча, Е. Берна. Встановлено, що між просторами існує певний взаємозв'язок, а саме: вплив соціального простору на психологічний проявляється формуванням сильних переживань у особистості в конкретних ситуаціях; взаємини онтологічного простору зі знаковим визначаються формуванням мови, тексту в процесі пізнання фізичного простору, і одночасно, фізичний простір "розпізнається" через мову; взаємовплив психологічного простору і простору проживання виражається в тому, що в читабельному і різноманітному середовищі людина відчуває себе впевнено в потрібному місці, а образ місця, міських архітектурних просторів залежить від сприйняття особистості, її психологічного стану; взаємини знакового простору і простору проживання визначається тим, що образ місця, де проживає людина, формується в уже існуючій структурі мови, а образ рідного місця "проекується" на інші місця; взаємодія соціального простору на онтологічне, визначається впливом "правил поведінки" в фізичному просторі. Наведено загальну схему-модель взаємодії людини з онтологічним, соціальним, психологічним простором, а також з простором тексту і проживання.

67.18.11.0088/220780. Архітектурний потенціал погінського паломницького центру в сакральньо-туристичному просторі Прикарпаття. Голубчак К.Т., Слепцов О.С. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.275-284. - укр. УДК 711:382.

Стаття аналізує перспективи та особливості функціонування паломницького центру у с. Погоня Тисменицького району Івано-Франківської області як потужного осередку духовності Прикарпаття. На основі аналізу історичних даних, а також існуючого стану території сформовано пропозиції щодо вдосконалення його архітектурно-планувальної організації та інфраструктури.

67.18.11.0089/220788. Інтердисциплінарний підхід пошуку шляхів дослідження цінних історичних комплексів. Лукомська З.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.330-342. - укр. УДК 711.459.6 711. 122.

У статті представлено пошук напрямків збереження, пристосування та популяризації цінних історико-архітектурних комплексів. Запропоновано методіку проведення циклу міжнародних історико-архітектурних воркшопів на тему: "Палац Потоцьких - простір і час" у місті Івано-Франківську (первісно Станіславові). Представлено результати першого етапу роботи.

67.18.11.0090/220798. Традиції та новаторство в архітектурі (на прикладі архітектури Карпат). Веріга Х.М., Хараторська Ю.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.410-413. - укр. УДК 711.

Стаття присвячена проблемі збереження традицій та введення новаторства в архітектуру. Як приклад, були обрані Карпати, так як населення цієї частини України багате різноманітними традиціями, природними будівельними матеріалами та територіально-кліматичними. Зроблено акцент на вивченні традицій населення, енергоефективності, екобудівництва та їх використання в проектуванні санаторно-курортного комплексів на території Карпат.

67.18.11.0091/220799. Дерев'яні каплиці: між язичництвом та християнством. Завада В.Т. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.414-425. - укр. УДК 726.5 (477).

В статті на підставі комплексного аналізу історичних джерел та матеріалів натурального обстеження виявляється особливе значення дерев'яних каплиць у розвитку традиційного вітчизняного храмовбудування.

67.18.11.0092/220809. Монастир Бернардинів у м. Львов. Хохонь М.П. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.494-501. - укр. УДК 725.182.

Опрацьовано оборонний монастир оо. Бернардинів у м. Львові. Розглянуто історичні передумови розташування комплексу на території Галицького передмістя. Досліджено формування та розвиток оборонних споруд монастиря та їх занепад. На основі архівних матеріалів та натурних досліджень виявлено нові, раніше не опубліковані, факти історичного розвитку фортифікацій монастиря.

67.18.11.0093/220810. Порівняльний аналіз творчого доробку функціоналізму в м. Чернівці з європейським і світовим архітектурними досвідом. Юрійчук Р.Д. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.502-512. - укр. УДК 711.

Проаналізовано вагомі об'єкти функціоналізму у місті Чернівці та подано їх порівняльний аналіз із європейським та світовим архітектурним досвідом.

67.18.11.0094/220964. Вплив оптичних чинників на процес сприйняття колориту ландшафту. Олексійченко Н.О., Гатальська Н.В., Мавко М.С. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.86-91. - укр. УДК 712.2:159.937.51.

Проаналізовано та систематизовано наявні дослідження у сфері колористики природного середовища, зокрема мінливості колориту ландшафту. Висвітлено результати посезонного аналізу колориту парків Києва за розробленими методиками оцінювання колориту ландшафту. Представлено ієрархічну структуру колоритотвірних компонентів та чинників сприйняття колориту паркового ландшафту людиною, які зумовлюють колорит паркових ландшафтів, до якої увійшли оптичні і кліматичні чинники, а також компоненти паркового ландшафту. На основі результатів оцінювання колориту парків, виявлено особливості взаємозв'язків між ними. Детально охарактеризовано групу оптичних чинників впливу на сприйняття кольору в природному середовищі. Виокремлено оптичні явища, які виникають під час споглядання власне паркових пейзажів та впливають на сприйняття їхнього колориту, а саме: явища хроматичної стереоскопії, іррадіації кольору, оптичного змішування кольорів та повітряної

перспективи, ефекти Тіндалля і Пуркінє, симультанний контраст, відблиск (блік). Описано, яке саме зазначені явища впливають на колорит паркових пейзажів, на прикладі парків Києва. Зокрема, зафіксовано типову зміну кольорів, характерну для повітряної перспективи та встановлено межі, на яких вона відбувається для зеленого кольору насаджень. Також проведено спостереження за добовою зміною кольорів ландшафту під впливом природного джерела світла.

67.18.11.0095/224537. Вплив деконструктивізму на сучасні тенденції в архітектурі та містобудуванні. Бичковська Л.С., Чучупалова В.О. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №2(78), С.86-92. - укр. УДК 72-02.

В статті розглянуті питання та проблеми, що виникають в архітектурі сучасності, зокрема в Україні, в результаті появи нового не притаманного для вітчизняного будівництва стилю - деконструктивізму. Проаналізовано основні ідеї, характеристики та складові стилю, його значення для архітектури будівель та споруд.

67.18.11.0096/224538. Супрематизм за межею живопису. Бичковська Л.С., Цьомик В.П. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №2(78), С.93-99. - укр. УДК 72-02.

Розглянуто вплив супрематизму на розвиток архітектури та дизайну. Висвітлено історію виникнення та розвитку даного напрямку мистецтва. Наведено приклади застосування супрематизму, як нового стилю у вирішенні виставкового простору, дизайну середовища та архітектурного об'єму в цілому.

67.18.11.0097/224869. Конструктивні рішення дзвіниці відтвореного Одеського кафедрального Спасо-Преображенського собору. Мещеряков В.М. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.3-10. - укр. УДК 72.01.

У статті наведено досвід проектування та будівництва першої черги відтвореного видатного втраченого об'єкту культурної спадщини України - дзвіниці Одеського кафедрального Спасо-Преображенського собору. Коротко викладені історія формування та руйнування храму, принципів архітектурні та конструктивні рішення відтвореної дзвіниці, проілюстровані фотографіями будівельно-монтажних робіт та кресленнями розділів "Архітектурні рішення", "Конструкції залізобетонні" та "Конструкції металеві". Стисло описана автоматична система дзвонів і курантів з фотографіями їх монтажу. Згадані прізвища спеціалістів, які внесли значний вклад у відтворення дзвіниці собору.

67.18.11.0098/225333. Геометрія масверків готичних вікон. Нікітенко О., Каршня К., Калінін О.О. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.16-22. - англ. УДК 725.94.

Особливе місце в готичній архітектурі займають масверкові вікна. При детальному розгляді таких вікон виникають задачі на спряження - вписане коло дотикається двох дуг різного діаметру. Сучасні комп'ютерні технології дозволяють легко визначити точки і радіуси таких спряжень, але мета роботи полягала в тому, що б зрозуміти загальну закономірність конструкції таких вікон. Існує три типи найбільш поширених готичних вікон: ланцет, стрільчата стисла арка і стрільчата рівнобічна арка. Саме різні поєднання таких арок і вписані в них кола дають велике різноманіття масверків. Вивчаючи географію і різні конфігурації таких вікон, можна звернути увагу на те, що в більшості випадків такі вікна спроектовані за єдиним алгоритмом. Цей алгоритм на думку авторів, давні зодчі використовували в своїх конструкціях масверкових вікон. Його суть в наступному: 1. Складаються два прямокутних трикутника. 2. Відповідно до їх конфігурації розраховуються їх катети і гіпотенузи. 3. За допомогою теореми Піфагора визначаються радіуси вписаних кіл. Для підтвердження запропонованого алгоритму були розглянуті приклади автентичних готичних масверків різних будівель: собору в Солсбері, церкви святого Матіаша в Будапешті, собору в Пуатьє, аркади в Вестмінстерському абатстві, замку в Гейдельберзі. Автори пропонують також використання цього методу при реставрації старовинних вікон.

67.18.11.0099/225633. Особливості готичного архітектурного канону. Возний І., Синчук К. // Наук. вісник Чернівецького нац. ун-ту. Філософія. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2017, №780, С.114-119. - укр. УДК 7.033.5.

Досліджується проблема еволюції готичного архітектурного канону, яка найбільш яскраве і повне вираження дістала в культовій архітектурі. Опис конструктивної схеми готичних соборів здійснено на прикладі праць Віоле-ле-Дюка і його послідовника - Огюста Шуазі. Відзначено найхарактерніші архітектурні елементи готичних соборів - стрільчасті форми арки, малий перетин опор, застосування нервюрного зводу, підпружних арок, контрфорсів, аркбутанів і пінаклів. Усе це конструктивно характеризує цілісний феномен готики. Найпростішу форму опори репрезентує успадкований від романської архітектури циліндричний стовп, розташований на квадратному цоколі. Готичне склепіння, як правило, це хрестовий звід на нервюрах стрільчастої форми. Завдання врівноваження розпору склепіння розв'язувалося будівельниками за допомогою самостійних елементів конструкції, винесених за межі будівлі - контрфорсів. Між усіма елементами готичних конструкцій існує тісний взаємозв'язок. Важливим елементом інтер'єру готичних храмів стали вітражі.

67.09 Будівельні матеріали і вироби

67.18.11.0100/219970. Вплив тріщин на модулі пружності та життєвий цикл асфальтобетону. Ільїн Я.В. // Вісник НТУ "ХПІ". Нові рішення в сучасних технологіях. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №32(1254), С.25-29. - укр. УДК 691.168.

Наведено результати визначення впливу тріщин на показники міцності при вигині, модуль пружності та протяжність життєвого циклу асфальтобетону під дією постійного навантаження, що дорівнює 20 % від руйнуючого. Дослідження показали, що тріщини впливають на міцнісні показники асфальтобетону. При цьому на ці показники впливає не тільки їх наявність, але й місце їх розташування. У зв'язку з цим, слід попереджувати розповсюдження тріщин по всій площі покриття та його глибині. Особливої уваги слід надавати місцям у яких діє зосереджене навантаження.

67.18.11.0101/220157. Ефективність використання відходів ГЗК, як заповнювача в бетонах, для підвищення тріщиностійкості при підсиленні залізобетонних балок. Герб П.І., Валовой О.І. // Вісник Криворізького нац. ун-ту. Кривий Ріг: Криворізький нац. ун-т, 2017, №44, С.49-54. - укр. УДК 624.012.45.

Метою даної роботи є порівняння експериментальних і розрахункових значень ширини розкриття тріщин підсиленних у розтягнутій зоні залізобетонних балок на відходах збагачення залізних руд при малоциклових навантаженнях. Методи дослідження. Для експериментальних досліджень були виготовлено п'ять серій залізобетонних балок з бетону на відходах збагачення залізних руд. Всі серії балок, крім першої, були попередньо навантажені зусиллям яке становило 0,7...0,8 від руйнівного навантаження першої серії. Після чого балки були розвантажені та підсилені нарощуванням у розтягнутій зоні шаром бетону. Балки підсилювалися нарощуванням у розтягнутій зоні шаром бетону на відходах збагачення залізних руд. Наукова новизна. Вперше отримано експериментальні дані щодо тріщиностійкості підсиленних у розтягнутій зоні згинальних залізобетонних елементів з бетону на заповнювачах із відходів збагачення залізних руд, які зазнають дії малоциклових навантажень високих рівнів. Виявлено закономірність характеру утворення й розкриття тріщин від початкових рівнів монотонно зростаючого навантаження і до руйнування, а також при дії високих рівнів малоциклового навантаження, у балках виготовлених і підсиленних бетоном з відходів збагачення залізних руд. Практична значимість. Виявлена ефективність використання бетонів на заповнювачах з відходів збагачення магнітної сепарації ГЗК при підсиленні залізобетонних конструкцій, у розтягнутій зоні. Експериментально доведено можливість використання наявних методик розрахунку міцності для непідсиленних і підсиленних залізобетонних згинальних елементів виготовлених з бетонів на заповнювачах із відходів збагачення залізних руд з прийнятною для практичних задач точністю. Результати. Результати розрахунку ширини розкриття нормальних тріщин підсиленних і непідсиленних балок позитивно відображають дослідні дані. При цьому теоретична ширина нормальних тріщин завжди більша за експериментальну, що свідчить про стійкість і надійність розрахункових формул. Чинні норми із коефіцієнтами забезпечують належний запас міцності при розрахунку ширини розкриття тріщин для елементів, що піддаються циклічним навантаженням, але не відображають залежність збільшення ширини розкриття тріщин від рівня максимального навантаження й кількості циклів. Експериментально доведено, що використання бетонів на відходах ГЗК в непідсиленних та підсиленних балках показує момент тріщиноутворення відповідно на 16 та 3% більший за розрахунковий.

67.18.11.0102/220170. Пористі бетони на основі залізовмісних речовин. Шишкіна А.О., Хільченко А.П., Мельниченко Н.П. // Вісник Криворізького нац. ун-ту. Кривий Ріг: Криворізький нац. ун-т, 2017, №44, С.117-122. - рос. УДК 691.32. Мета. На будівельні конструкції промислових будівель і споруд, зокрема, гірничо-металургійного комплексу, особливо розташованих поблизу теплових апаратів, надає температурний вплив довкілля, змінюючи фізико-механічні властивості матеріалів, з яких виготовлені ці конструкції, і, як наслідок, впливає на їх довговічність. Це приводить до необхідності передбачати, при реконструкції будівель і споруд, заходи щодо підвищення їх довговічності шляхом зниження температурного впливу навколишнього середовища. Крім того, одним з найважливіших чинників, які визначають вартість експлуатації будинків і споруд, є величина витрат на підтримку в них необхідного температурного режиму. За роки експлуатації існуючих будівель і споруд піддавалися багатократній дії довкілля, що понизило експлуатаційні властивості матеріалів, з яких виготовлені будівельні конструкції і, як наслідок, самих будівель. Методами досліджень, результати яких представлені в роботі, є отримання пористого реакційного бетону з підвищеною міцністю і зниженими усадкою за рахунок модифікації його складу комплексною добавкою, яка складається з поліспирту і залізовміщуючої речовини, а також застосування пористих заповнювачів на основі якії міститься залізо речовини. Наукова новизна. Експериментами встановлено вплив комплексної добавки на міцність пористого бетону, об'ємне водопоглинання досліджуваних бетонів і їх водопоглинання методом капілярного підсосу для бетонів, приготованих без використання комплексної добавки і з використанням добавки. Практична значимість. Досліджено зміну в часі маси бетону з добавкою і без неї. Також була досліджена усадка пористого бетону з застосуванням комплексної добавки і без неї. Результати. У результаті було встановлено, що одночасне введення в пористі бетони мінерального комплексу, що містить залізо, і поліспиртів призводить до підвищення міцності при стисненні, зниження усадки зазначених бетонів. Показано, що вміст мінерального залізного комплексу (порошку) і органічного компонента в пористих бетонах носити екстремальний характер, тобто є їх зміст, що забезпечує найбільшу міцність таких бетонів і їх найменше водопоглинання.

67.18.11.0103/220255. Довговічність і визначення ступеня корозії залізобетону. Коверніченко Л.М. // Вісник Криворізького нац. ун-ту. Кривий Ріг: Криворізький нац. ун-т, 2017, №45, С.18-22. - укр. УДК 666.97:620.169.

Метою являється дослідження руйнування бетону в конструкціях при їх експлуатації під впливом багатьох хімічних і фізико-механічних факторів. До них відносяться неоднорідність бетону, підвищені напруги в матеріалі різного походження, що призводять до мікророзривів в матеріалі, попереми́нне зволоження і висушування, періодичні заморожування і відтавання, різкі перепади температур, вплив солей і кислот, вилуговування, порушення контактів між цементним каменем і заповнювачами, корозія сталеві арматури, руйнування заповнювачів під впливом лугів цементу. Складність вивчення процесів і факторів, що обумовлюють руйнування бетону та залізобетону, пояснюється тим, що в залежності від умов експлуатації і терміну служби конструкцій одночасно діє дуже багато чинників, що призводять до змін структури і властивостей матеріалів. Для більшості конструкцій, що стикаються з повітрям, карбонізація є характерним процесом, який послаблює захисні властивості бетону. Карбонізацію бетону може викликати не тільки вуглекислий газ, наявний у повітрі, але й інші кислі гази, що містяться в промисловій атмосфері. У процесі карбонізації вуглекислий газ повітря проникає в пори і капіляри бетону, розчиняється в поровій рідині і реагує з гідроалюмінатом окису кальцію, утворюючи слаборозчинний карбонат кальцію. Карбонізація знижує лужність яка міститься в бетонній волозі, що сприяє зниженню так званої пасивуючої (захисної) дії від лужних середовищ і корозії арматури в бетоні. Методи дослідження. Для визначення ступеня корозійного руйнування бетону (ступеня карбонізації, складу новоутворень, структурних порушень бетону) використовуються фізико-хімічні методи. Дослідження хімічного складу новоутворень, що виникли в бетоні під дією агресивного середовища, проводиться за допомогою диференційно-термічного і рентгено структурного методів, які

виконуються в лабораторних умовах на зразках, відібраних з експлуатованих конструкцій. Наукова новизна. Розв'язання даної задачі складає актуальність роботи. Для експлуатованих конструкцій дуже важко визначити, скільки і яких хімічних елементів залишилося в поверхневому шарі і чи здатні вони далі продовжувати свою руйнівну дію. Оцінюючи небезпеку корозії бетонних і залізобетонних конструкцій, необхідно знати характеристики бетону: його щільність, пористість, кількість пор та ін. Практична значимість. Визначення глибини карбонізації бетону визначають по зміні величини водневого показника рН. У разі якщо бетон сухий, змочують поверхню відколу чистою водою, якої повинно бути стільки, щоб на поверхні бетону не утворилася видима плівка вологи. Надлишок води видаляють чистим фільтрувальним папером. Вологий і повітряно-сухий бетон зволоження не вимагає. На скоп бетону за допомогою крапельниці, або піпетки наносять 0,1% -ий розчин фенолфталеїну в етиловому спирті. При зміні рН від 8,3 до 14 забарвлення індикатора змінюється від безбарвного до яскраво-малинового. Результати. Таким чином, при виявленні ділянок конструкцій з підвищеним корозійним зносом, пов'язаним з місцевим (зосередженим) впливом агресивних чинників, рекомендується в першу чергу звертати увагу на наступні елементи і вузли конструкцій: опорні вузли кроквяних і підкроквяних ферм, поблизу яких розташовані водоприймальні воронки внутрішнього водостоку; верхні пояси ферм у вузлах приєднання до них аераційних ліхтарів, стійок вітробойних щитів; верхні пояси підкроквяних ферм, уздовж яких розташовані ендови покрівель і т.д.

67.18.11.0104/220256. Вплив залізистих добавок на міцність бетону. Астахова Н.В. // Вісник Криворізького нац. ун-ту. Кривий Ріг: Криворізький нац. ун-т, 2017, №45, С.23-27. - рос. УДК 691.32.

Мета. Одержання малоцементного бетону, що володіє високою швидкістю формування фізико-механічних властивостей, шляхом модифікації його структури активованими залізистими цеолітами мінеральними комплексами, що представляють собою систему "FeO-Fe₂O₃-SiO₂-CaO-CO₂" різноманітного ступеня дисперсності, і залізосилікатним лужним колоїдним розчином. Методи дослідження. Методи математичного моделювання - для дослідження процесів формування фізико-механічних властивостей бетонів, стандартні і спеціальні методи для визначення і дослідження властивостей бетону, статистичний аналіз - для обробки результатів експериментів. Наукова новизна. Визначені закономірності формування фізико-механічних властивостей бетону, модифікованого активованими залізистими цеолітами мінеральними комплексами, що представляють собою систему "FeO-Fe₂O₃-SiO₂-CaO-CO₂". Практична значимість. Розроблений склад бетону, модифікований активованими залізистими цеолітами мінеральними комплексами, що представляють собою систему "FeO-Fe₂O₃-SiO₂-CaO-CO₂" різноманітного ступеня дисперсності, і залізосилікатним лужним колоїдним розчином, що володіє підвищеною швидкістю формування фізико-механічних властивостей при зниженому вмісті портландцементу, що дозволяє знизити вартість будівельних виробів і конструкцій і скоротити витрати на ремонт будівель і споруд. Результати. Міцність при стиску бетону залежить від водоцементного відношення, вмісту дрібного заповнювача в суміші заповнювачів і ступеня наповнення цементного каменю активованим наповнювачем. Отримані математичні моделі міцності бетону, що враховують його склад і вміст активованого наповнювача при оптимальному вмісті залізосилікатного лужного колоїдного розчину в цементі. При цьому оптимальний вміст активованого наповнювача в цементі складає 20-30 % від його маси.

67.18.11.0105/221036. Дослідження можливості застосування шламі метизного виробництва для одержання будівельного гіпсу. Усенко Ю.І., Куріс Ю.В., Тарасов В.К., Кутузова І.О., Поддубцев С.В. // Металургія. Запоріжжя: ЗДІА, 2017, №2(38), С.134-137. - укр. УДК 627.678.5.

Вивчено можливість утилізації відходів шламі травильних відділень метизного виробництва. Викладено результати випробувань розробленої технології одержання будівельного гіпсу. Реалізація запропонованої технології дозволяє не лише запобігати забрудненню навколишнього середовища вищезгаданими відходами, але й отримати економію від їх утилізації.

67.18.11.0106/222649. Визначення кінетичної твердості зварного з'єднання будівельної сталі. Костіна Л.Л. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №77, С.138-141. - укр. УДК 691.7.

Проведені вимірювання твердості зварного шва будівельної сталі на гіпертвердомірі конструкції ХНАДУ. Гіпертвердомір власної конструкції дозволяє визначати твердість будь-яких матеріалів безпосередньо в процесі навантаження в різних системах координат і виявляє особливості деформації.

67.18.11.0107/222715. Особливості стандартизації в'язких дорожніх бітумів в європейському союзі та концепція ДСТУ 4044. Золотарьов В.О., Пиріг Я.Л., Галкін А.В. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.11-16. - рос. УДК 691.

Наведено аналіз особливостей стандартизації в'язких і твердих нафтових дорожніх бітумів у Європейському Союзі. Розглянуто європейські стандарти на тверді бітуми та бітуми мультиград, які знаходять широке застосування для виробництва асфальтобетонів із підвищеним модулем пружності.

67.18.11.0108/222716. Склад, структура і фізико-механічні властивості нафтових дорожніх бітумів. Руденська І.М., Руденський А.В. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.17-21. - рос. УДК 691.

Викладено класичні уявлення про склад, поверхневі й реологічні властивості бітуму, особливості його старіння. Подано аргументи на користь розгляду структури дорожніх бітумів як розчинів асфальтенів і близьких до них за будовою й молекулярною масою смол в середовищі масел і низькомолекулярних смол. Проаналізовано структурні переходи, зумовлені зміною температури бітумів.

67.18.11.0109/222717. Обґрунтування нормативних вимог до полімерасфальтобетону за ГОСТ 9128-2013. Гохман Л.М. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.22-27. - рос. УДК 691.32; 691.328.

Останнім часом асфальтобетонні покриття через 1-3 роки експлуатації накопичують чисельні дефекти, зокрема тріщини, і вимагають ремонту. Це призводить до неможливості забезпечити нормативний термін експлуатації дорожнього одягу до капітального ремонту - мінімум 12 років. Надано спосіб вирішення цієї проблеми.

67.18.11.0110/222718. Низькотемпературні характеристики бітумополімерних в'язучих при циклічних заморожуваннях та відтаваннях. Телтаев Б.Б., Ізмаїлова Г.Г., Амірбаев Е.Д. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.28-32. - рос. УДК 691.

Подано результати визначення реологічних характеристик (жорсткість і швидкість релаксації) восьми бітумополімерних в'язучих у їх вихідному стані та після 25 циклів заморожування-відтавання за температур -24°C , -30°C та -36°C на реометрі згину балки (BBR). Встановлено, що з пониженням температури жорсткість істотно підвищується.

67.18.11.0111/222719. Вплив вмісту термоеластопластів на властивості та старіння бітумів різного виробництва. Кіщинський С.В., Копинець І.В. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.33-40. - укр. УДК 691.

Розглянуто вплив вмісту термоеластопластів на властивості окиснених та дистиляційних бітумів. Досліджено зміну властивостей модифікованих бітумів під час їх прогрівання згідно з ГОСТ 18180 та ДСТУ EN12607-1 (EN 12607-1:2014, IDT). Показано недоцільність використання методу згідно з ГОСТ 18180 для оцінки старіння модифікованих бітумів у процесі приготування асфальтобетонних сумішей.

67.18.11.0112/222720. Особливості поведінки органічних в'язучих на предстаціонарній стадії їх деформування. Золотарьов В.А., Золотарьов Д.В. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.41-46. - рос. УДК 691.

Викладено результати досліджень реологічної поведінки органічних в'язучих при їх деформації в часі на стадії виходу до стаціонарної течії: плавної і з переходом через максимум. Встановлено, що межі зсувової міцності залежать від швидкості деформування, консистенції в'язучого, зміни структури і складу в'язучого.

67.18.11.0113/222721. Умови визначення когезійної міцності бітумного в'язучого. Галкін А.В., Пиріг Я.Л. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.47-51. - рос. УДК 691.

Розглянуто питання впливу умов підготовки зразків і проведення випробування на результат визначення когезійної міцності бітумних в'язучих. Відповідно до отриманих результатів встановлено чисельні значення необхідних параметрів і визначено допустимі відхилення, нормовані у проекті ДСТУ «Метод визначення показника когезії».

67.18.11.0114/222722. Зв'язок когезії зі стандартними показниками якості бітумних в'язучих. Пиріг Я.Л., Галкін А.В., Золотарьов В.О. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.52-56. - рос. УДК 691.

Розглянуто зв'язок когезії як фундаментального показника якості бітумних в'язучих з показниками, нормованими технічними умовами на в'язкі нафтові дорожні бітуми, - пенетрацією, температурою розм'якшеності, залишковою пенетрацією. Встановлено когезійно-пенетраційні залежності бітумних в'язучих, на основі яких запропоновано нормування показника когезії для бітумів різних марок, згідно з номенклатурою ДСТУ 4044-2001.

67.18.11.0115/222723. Вплив виду підкладки на адгезійні властивості бітумів. Нуриева С.В. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.57-61. - укр. УДК 691.

Викладено результати дослідження адгезії бітумів до кам'яних матеріалів за різними методиками, залежно від виду кам'яних матеріалів із сірого та рожевого граніту фракцій 2-4 мм та 16-22 мм, і кам'яних полірованих пластин із гранодіориту, граніту і діориту.

67.18.11.0116/222724. Надстійкий емульгатор для катіонних бітумних емульсій. Волліс О.Є., Сідун Ю.В. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.62-65. - укр. УДК 691.

Наведено результати дослідження щодо використання надстійкого емульгатора для виготовлення катіонних бітумних емульсій. Приведено типові характеристики емульгатора та показано відмінність між фізико-технічними показниками надстійких та повільно-розпадних бітумних емульсій.

67.18.11.0117/222725. Технічні вимоги та методи випробування бітумних в'язучих за програмою SHRP. Хамад Р.А. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.66-72. - рос. УДК 691.

Викладено сутність американської системи оцінки якості бітумних в'язучих SHRP Superpave. Розкрито методику районування території США за умовами роботи в'язучих у покритті. Наведено методики випробувань і конкретні технічні вимоги до показників, включених у систему.

67.18.11.0118/222726. Нові підходи до стандартизації дорожніх асфальтобетонів. Бистров М.В. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.73-79. - рос. УДК 691.168(083.72).

Розглянуто зміни вимог до дорожнього асфальтобетону за останні 80 років. Проаналізовано нормативні документи, що розповсюджуються на асфальтобетон, які введені в дію в останні десятиріччя. Намічено шляхи розвитку нормативної бази в даній області.

67.18.11.0119/222727. Опыт применения модифицированных битумов и асфальтобетонов в республике Беларусь. Веренько В.А. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.80-88. - рос. УДК 691.32; 691.328.

Изложен опыт применения модифицированных битумов и асфальтобетонов в Республике Беларусь. Для модификации битумов предлагается использовать комплексные полимерные добавки, содержащие термопласты и эластопласты. Приведены методика оценки надежности и долговечности модифицированных асфальтобетонов и на ее основе - технико-экономическое обоснование эффективности выбора конкретных модификаторов.

67.18.11.0120/222728. Направлене регулювання термов'язкопружних властивостей асфальтобетону. Мозговий В.В. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.89-93. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Запропоновано регулювати термомеханічні властивості асфальтобетону відповідно до умов його роботи в конструкції дорожнього одягу. Для цього використовуються критерії граничного стану і сучасні наукові положення теорії твердих тіл. Показано можливість використання теорії термов'язкопружності й кінетичної теорії міцності твердих тіл для регулювання довговічності і термомеханічних властивостей асфальтобетону.

67.18.11.0121/222729. Якісна оцінка впливу структурних і технологічних факторів на ущільнення асфальтобетонних сумішей. Золотарьов В.О., Корюк В.П. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.94-100. - рос. УДК 691.32; 691.328.

Розглянуто процес ущільнення асфальтобетонних сумішей укоченням. Показано роль тиску, швидкості укочення, температури, складу асфальтобетонних сумішей в забезпеченні щільності асфальтобетону.

67.18.11.0122/222730. Вплив випадкових дефектів на концентрацію напружень в асфальтобетоні та на визначення його модуля пружності. Маляр В.В., Ільїн Я.В. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.101-106. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Наведено результати розрахунків концентрацій напружень від пор та тріщин у структурі асфальтобетону. Показано вплив поверхневих тріщин на значення розрахункових модулів пружності асфальтобетону.

67.18.11.0123/222731. Комбінована технологія виробництва теплих асфальтобетонних сумішей. Татаринський В.Б., Рибалко Р.І. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.107-111. - рос. УДК 691.32; 691.328.

Наведено основні дані з виробництва теплих асфальтобетонів та подано основні технології їх виробництва. Надано характеристики основним засобам модифікації бітумів. Відображено короткий аналіз обладнання, що дозволяє з мінімальними наведеними втратами на одну тонну отримувати найбільш якісні суміші із доброю рухливістю при укладанні та ущільненні.

67.18.11.0124/222732. Оптимізація складів активованих мінеральних порошоків із застосуванням методу планування експерименту. Галдіна В.Д., Черногогорова М.С. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.112-116. - рос. УДК 691.32; 691.328.

Подано результати дослідження з підбору складів активованих мінеральних порошоків із кремнеземистої гірської породи із застосуванням методу планування експерименту. Отримано математичні моделі властивостей активованих мінеральних порошоків від витрати активуючих добавок у вигляді рівнянь регресії, встановлено оптимально складу.

67.18.11.0125/222733. Оцінка впливу тиксотропії на якість щебенево-мастикових асфальтобетонних сумішей. Баран С.А., Бондар В.М. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.117-123. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Наведено методику оцінювання впливу тиксотропії на якість щебенево-мастикових асфальтобетонних сумішей. Подано результати випробувань, на основі яких розроблено додаткові вимоги до показника стікання в'язучого ЦМАС залежно від часу витримання в накопичувачі й часу транспортування.

67.18.11.0126/222734. Вплив температури на довговічність та агресивних середовищах асфальтобетонів на гранітному і вапняковому щебені. Єфремов С.В. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.123-127. - рос. УДК 691.32; 691.328.

Вивчено вплив температури на довговічність асфальтобетонів, що працюють у рідких агресивних середовищах спільно з навантаженнями. Проведено теоретичний аналіз роботи покриттів автомобільних доріг з асфальтобетонів із використанням гранітних і вапнякових складових, які працюють в умовах дії рідких агресивних середовищ.

67.18.11.0127/222735. Оцінка стійкості асфальтобетонів до дії вологи та змінного заморожування-відтавання. Колесник Д.А., Мантопкін С.А. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.128-132. - рос. УДК 691.32; 691.328.

Розглядається метод дослідження, що дозволяє оцінити стійкість асфальтобетону до дії води, у тому числі при поперемінному заморожуванні-відтаванні, для бітумів вихідних і модифікованих полімерами, добавками поверхнево-активних речовин. Запропонований метод дозволяє оцінити довговічність асфальтобетону, обрати оптимальні полімерні модифікатори і адгезійні присадки.

67.18.11.0128/222736. Вплив подрібненої гумової крихти на властивості бітуму та асфальтобетону. Оксак С.В. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.133-138. - рос. УДК 691.32; 691.328.

Подано результати дослідження впливу дрібнодисперсної гумової крихти на властивості нафтового бітуму та асфальтобетону. Встановлено параметри оптимального режиму суміщення бітуму і гумової крихти. Визначено вплив крихти на властивості асфальтобетону на гумобітумному в'язучому і при її введенні безпосередньо під час приготування асфальтобетонної суміші.

67.18.11.0129/222737. Лабораторне і виробниче ущільнення асфальтобетонних сумішей. Корюк В.П., Ільїн Я.В. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.138-142. - рос. УДК 691.32; 691.328.

Виконано порівняння методів лабораторного і виробничого ущільнення на фізико-механічні властивості асфальтобетонів. Показано перевагу їх ущільнення укочуванням.

67.18.11.0130/222738. Залежність довговічності асфальтобетонних шарів підсилення від режиму руху транспорту. Баран С.А., Куцман О.М. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.143-146. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Показано ступінь впливу тривалості дії транспортних навантажень на довговічність асфальтобетонного покриття нежорстких дорожніх одягів; запропоновано підходи до розрахунку асфальтобетонного покриття підвищеної довговічності на міцність, з урахуванням багаторазової дії транспортних навантажень різної тривалості.

67.18.11.0131/222739. Дослідження ефективності продукції ПАТ «НВК-Галичина» для виготовлення активованого мінерального порошку. Солодкий С.Й., Гримак О.Я., Сідун Ю.В., Ільницький З.М. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.147-151. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Досліджено можливість застосування продуктів виробництва ПАТ «НВК-Галичина» для активації мінеральних порошоків, призначених для асфальтобетонних сумішей. Доведено, що завдяки активації мінерального порошку можна зменшити витрату в'язучого в асфальтобетоні з одночасним покращенням його фізико-механічних властивостей.

67.18.11.0132/222740. Аналіз факторів, що впливають на міцність при згині бетону транспортного призначення. Захаров Д.С. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №79, С.151-157. - рос. УДК 691.32; 691.328.

Наведено аналіз факторів, що впливають на міцність бетонів при згині. Проведено розрахунки коефіцієнта розсунення зерен щебеню розчинною частиною, за якого щільність упаковки частинок буде оптимальною. Показано вплив кількості лежачих частинок, фібри та кількості залученого повітря на міцність бетону при згині.

67.18.11.0133/223158. Прогнозування пластичних деформацій при роботі крупнозернистого бетону в умовах малоциклових навантажень. Кухнюк О.М., Мишко С.В., Кухнюк Н.О. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.327-334. - укр. УДК 624.012.

Наведені результати є продовженням досліджень, що присвячені роботі бетонних конструкцій при малоциклових навантаженнях. В результаті реалізації планованого експерименту, отримана математична модель, що дає змогу прогнозувати розвиток пластичних деформацій (в межах факторів варіювання) в бетонах із дрібнозернистим заповнювачем.

67.18.11.0134/223227. Використання деформаційно-силової моделі при розрахунку нормальних перерізів бетонних та залізобетонних елементів за першою групою граничних станів. Карлюк В.М., Костюк А.І., Сьоміна Ю.А., Даниленко Д.С. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.28-35. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Дана робота освітлює основні залежності, передумови та гіпотези розрахунку залізобетонних конструкцій за першою групою граничних станів, тобто при визначенні міцності нормальних перерізів вказаних елементів при їх згині, розтязі чи стиску на деформаційній основі. Зокрема автори достатньо детально приводять розрахункові вирази для визначення граничних зусиль плоскозигнутих залізобетонних елементів з подвійним або багаторядним армуванням, застосовуючи деформаційний метод, а також формули для знаходження граничних і критичних напружень та деформацій бетону і арматури конструкції. У висновках автори підтверджують доцільність використання деформаційного підходу до розрахунку міцності нормальних до поздовжньої осі перерізів залізобетонних елементів за першою групою граничних станів.

67.18.11.0135/223228. Експериментальні дослідження роботи стиснутих залізобетонних пошкоджених колон різної гнучкості. Клименко Є.В., Павловський А.В., Кос Желько. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.35-41. - рос. УДК 691.32; 691.328.

В ході проведених досліджень було виконано план експерименту за трьома найбільш значущими чинниками, а саме: висота колони, яка корелюється з гнучкістю; глибина пошкодження; кут нахилу фронту пошкодження. Вимірювання прогинів проводилися прогиноміром з ціною поділки 0,01 мм в двох перетинах по висоті: в середині висоти і в четвертій її частині. В ході експериментів були отримані графіки переміщення колон в зазначених місцях. Встановлено, що при навантаженні має місце косий відцентровий стиск, а напрямок відхилення конструкції не збігається з головними осями неушкодженої ділянки. Лабораторні дослідження дослідних зразків дозволили встановити вплив гнучкості на несучу здатність, описати деформований стан і експериментально встановити значення руйнуючого зусилля.

67.18.11.0136/223229. Дослідження зразків перекриття з керамзитобетону на багатокомпонентному в'язучому. Кравченко С.А., Постернак О.О. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.41-48. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Наведено результати експериментального дослідження несучої здатності та деформативності зразків збірно-монолітного і монолітного перекриття з керамзитобетону на багатокомпонентному в'язучому і кварцовому піску. Описується методика експериментальних досліджень, параметри дослідних зразків монолітного і збірно-монолітного перекриття з описом технології їх виготовлення, результати випробувань основних зразків і їх аналіз, а також обсяг, цілі і результати випробувань допоміжних зразків. В процесі випробувань вимірювалися прогини зразків в середині прольоту, поздовжні деформації арматури і бетону по бічних гранях основних зразків, значення навантажень тріщиноутворення, ширина розкриття тріщин, величини руйнівних навантажень. Проведені експериментальні дослідження міцності та деформативності збірно-монолітного і монолітного перекриття з

керамзитобетону, дозволили виявити характерні особливості їх напружено-деформованого стану, визначити параметри тріщиноутворення, деформативність і величину руйнівного навантаження експериментальних зразків.

67.18.11.0137/223232. Застосування динамічної теорії інформації для дослідження структуроутворення в будівельних композитах. Довгань І.В., Колесников А.В., Семенова С.В., Дмитренко М.П. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.59-66. - рос. УДК 691.419.

У статті розглядаються моделі процесів структуроутворення будівельних композиційних матеріалів. Показано, що композит на початкових етапах життєвого циклу задовольняє вимогам до інформаційних систем - систем, в яких здійснюється перехід мікроінформації (по Бріллюєну) в фіксовану макроінформацію (по Кастлеру). Розглянуто геометричні та фрактальні характеристики структурних ансамблів композиту. Запропоновано модель просторової взаємодії в сітці структурних ансамблів за рахунок граничного узгодження фрактальної розмірності.

67.18.11.0138/223233. Декоративний конструкційний керамзитобетон на обробленому цементною суспензією гравії. Кровяков С.О., Петричко С.М., Дудник Л.В., Ткаченко Г.Г. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.66-72. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Досліджено механічні властивості та кольорова гама декоративних конструкційних керамзитобетонів. Застосовувалися залізоокисні синтетичні пігменти. Порівнювалися керамзитобетони, приготовані за традиційною технологією та за технологією з застосуванням обробки пористого гравію цементною суспензією. Встановлено, що при введенні пігменту міцність керамзитобетонів при стиску та на розтяг при згині практично не змінюється. За рахунок обробки пористого гравію цементною суспензією в середньому на 1 МПа підвищується міцність керамзитобетонів при стиску, а також дещо покращується насиченість кольору декоративних бетонів.

67.18.11.0139/223234. Ізопараметричний аналіз при дослідженні композиційних матеріалів. Ляшенко Т.В., Довгань А.Д. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.72-79. - англ. УДК 691.32; 691.328.

Представлено метод аналізу змін характеристик композиційних матеріалів під впливом рецептурно-технологічних факторів в умовах, коли фактори повинні забезпечити незмінний рівень однієї із характеристик. Можливості ізопараметричного аналізу, пов'язаного з методологією рецептурно-технологічних полів, демонструються на даних про властивості наповненого карбамідного сполучного. За результатами обчислювального експерименту, який використовує експериментально-статистичні моделі, аналізуються зміни міцності та зносостійкості ізов'язких композицій, при забезпеченні рівної в'язкості різною кількістю в наповнювачі карбиду кремнію та крупних зерен андезиту.

67.18.11.0140/223235. Оптимізація складу ґрунтобетону для заповнення підземних виробок. Митинський В.М., Кучеренко О.А., Сушицька Т.А. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.79-86. - рос. УДК 691.32; 691.328.

Стаття присвячена методології використання відходів видобування глинистих порід Одеського регіону у вигляді суглинку для отримання будівельного матеріалу з заданими властивостями. В якості будівельного матеріалу прийнятий ґрунтобетон. Його призначення - кріплення (закладка "пломбування") штучних підземних гірничих виробок, природних порожнин, розломів і т. п. Вимоги до ґрунтобетону - отримати по міцності марки бетону 10-25. Вимоги до бетонної суміші: суміш до місця укладання і ущільнення подається бетононасосом по трубах і тому легкоукладальність її повинна бути відповідною. Вивчити властивості вихідної сировини, вибрати в'язучий, наповнювач і підібрати склад ґрунтобетона для спеціальних умов експлуатації. Підібрати економічно ефективний матеріал для закладення пустот. Вирішити екологічну проблему і утилізувати відхід у виробництві будівельного матеріалу. Ліквідувавши пори і порожнечі підземних гірничих виробок - забезпечити надійність експлуатації будівель і споруд в регіоні сейсмостійкості до 7 балів.

67.18.11.0141/223236. Ефективність застосування ефірів целюлози в будівельних розчинах на основі шлаколужного цементу для самовирівнюючих прошарків підлог. Омельчук В.В., Рунова Р.Ф., Руденко І.І. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.86-93. - укр. УДК 691.32; 691.328.

У статті досліджено вплив аніонних та неіоногенних хімічних типів ефірів целюлози різних типів за в'язкістю (низьков'язкі та середньов'язкі) на водоутримувальну здатність і розтічність розчинових сумішей та міцність на стиск будівельних розчинів на основі шлаколужного цементу для самовирівнюючих прошарків підлог. Показано відсутність покращення водоутримання при застосуванні більшості типів таких добавок в гідратаційному середовищі шлаколужного цементу та обґрунтовано ефективність використання ефіру целюлози аніонного хімічного типу, який забезпечує покращення водоутримувальної здатності розчинових сумішей при їх регламентованій розтічності і міцності отриманого будівельного розчину.

67.18.11.0142/223237. Методика вибору оптимальної марки ніздрюватого бетону для стін. Пашинський В.А., Карпушин С.О. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.93-99. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Одним з ефективних стінових матеріалів є ніздрюватий бетон, показники міцності та теплопровідності якого можуть змінюватися в досить широкому діапазоні залежно від марки за середньою густиною. Розроблена методика вибору оптимальної марки ніздрюватого бетону базується на вирівнюванні товщин стіни, необхідних за умовами теплового захисту та несучої здатності. Встановлені наближені аналітичні залежності коефіцієнта теплопровідності та розрахункового опору від середньої густини ніздрюватого бетону та запропонована спрощена методика оцінювання несучої здатності простінки з урахуванням геометричних параметрів будівлі, навантажень від ваги конструкцій та корисних навантажень на перекриття. Розроблена методика проілюстрована прикладами розрахунку.

67.18.11.0143/223238. Підвищення тріщиностійкості дисперсно армованих поліпропіленовою фіброю бетонів технологічними чинниками. Солодкий С.Й., Турба Ю.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.99-106. - укр. УДК 691.32; 691.328.

У статті представлені результати реалізації трифакторного трирівневого експерименту з дослідження впливу технологічних чинників: витрати фібри, відношення довжини фібри до максимального розміру крупного заповнювача, коефіцієнта розсуву зерен крупного заповнювача на тріщиностійкість цементного бетону. Методи і критерії механіки руйнування, в основу яких покладені в'язкість руйнування та енергія руйнування, дають змогу здійснити кількісне та якісне оцінювання ефективності різних технологічних заходів. Виявлено за яких співвідношень обраних технологічних чинників характеристики міцності і тріщиностійкості бетону армованого нежорсткою поліпропіленовою фіброю сягають максимальних значень.

67.18.11.0144/223240. Розрахунок імовірності утворення температурних тріщин у монолітних дорожніх бетонах. Толмачов Д.С., Сопов В.П., Толмачов С.М. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.113-118. - укр. УДК 691.32; 691.328.

У статті показано, що на дорожні цементні бетони крім механічних навантажень і рідких агресивних середовищ діє температура. Особливо це небезпечно в літній період, коли поверхня бетону може нагріватися до + 55°C. В результаті цієї дії всередині бетону або на його поверхні можуть виникати температурні тріщини. Проведено розрахунок імовірності утворення тріщини під дією температури. Визначено граничні умови появи температурної тріщини і градієнт температур, при якому вона виникає. Показано, що при різниці температур всередині і на поверхні бетону, що дорівнює 26,3°C може з'явитися тріщина. Проведено розрахунок часу, протягом якого зберігається безпека виникнення тріщини.

67.18.11.0145/223243. Міцність цементного каменю на механоактивованому портландцементі з добавкою доменного шлаку. Щербина О.С., Барабаш Т.І. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.129-133. - рос. УДК 691.32; 691.328.

Розглянуто питання впливу механоактивації портландцементу з добавкою доменного шлаку на кінетику набору міцності цементного каменю. Встановлено, що механоактивація дозволяє вводити в чистоклінкерний портландцемент 40% молотого доменного шлаку, забезпечуючи при цьому досягнення міцності цементного каменю, що дорівнює міцності на бездобавочному немеханоактивованому портландцементі, а також призводить до різкого підвищення коефіцієнту використання в'язучого. Визначено максимальний показник коефіцієнту використання в'язучого для складів на механоактивованому портландцементі з добавкою 45% доменного шлаку.

67.18.11.0146/223261. Дослідження трубчатих центрифугованих елементів з бетонів на слабких карбонатних заповнювачах Українських родовищ. Діодрієнко Л.Д., Семчук П.П. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.27-31. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Робота присвячена використанню бетонів на заповнювачі з вапняку з місцевих порід для виготовлення центрифугованих труб. Актуальність роботи зумовлена тим, що при випилюванні каменів з вапняку-черепашнику утворюється багато дрібних відходів, а потреба у бетонних і залізобетонних трубах зростає у зв'язку із розвитком на півдні України водогосподарського будівництва та будівництва доріг. В ОДАБА детально вивчені фізико-механічні властивості карбонатних бетонів, їх усадка і повзучість, робота на поперечну силу і позациентровий стиск.

67.18.11.0147/223270. Моделювання процесу структуроутворення пінобетону та методи оцінювання характеру його структури. Ветох О.М., Мартинов В.І., Антонюк Н.Р. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.78-63. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Проведено аналіз видів моделювання і їх застосування при розв'язку наукових і інженерних завдань, а також при визначенні й оптимізації структури ніздрюватих бетонів. На фізичних моделях процесів структуроутворення будівельних матеріалів щільної й макропористої структури вивчено вплив водопотреби суміші, розміру пор і їх форми на характер розподілу твердої складової. Аналіз отриманих результатів дозволив вирішити шляхи підвищення властивостей ніздрюватих бетонів за рахунок управління характеру розподілу твердої фази. Запропоновані методи, які при їх подальшому вдосконаленні можуть бути застосовані для прискореного прогнозування властивостей ніздрюватих бетонів, а також для синтезу штучних будівельних композитів із прогнозованими структурою й властивостями.

67.18.11.0148/223271. Дослідження деяких системних механізмів формування структурних ансамблів в будівельних композитних матеріалах. Колесников А.В., Дмитренко М.П., Кириленко Г.А. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.84-88. - рос. УДК 691.32; 691.328.

У статті розглядаються механізми формування структурних ансамблів будівельних композиційних матеріалів з позиції теорії ієрархічних систем. Пропонована модель елементарного структурного ансамблю складається зі структуроутворюючої частки заповнювача і зовнішніх шарів дрібнодисперсних фракцій композита. Як особливий вид "заповнювача" розглядаються пори. Наявність елементів структурної організації розглянутого типу для пористого композита підтверджується методами комп'ютерної мікроскопії. Показано активну роль структуроутворюючих часток і пор, що приводить до ущільнень і деформацій найближчих шарів дрібнодисперсних компонентів композита.

67.18.11.0149/223272. Довговічність бетонів на вапняковому щебені, обробленому цементною суспензією. Мішутін А.В., Кровяков С.О., Полторапавлов А.О. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.89-95. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Досліджено міцність, водонепроникність і морозостійкість бетонів на вапняковому щебені (марка щебеню за міцністю 600). Виготовлялися дві паралельні серії зразків: перша готувалася за традиційною технологією, друга - з попередньою обробкою щебеню цементної суспензією. В обох серіях варіювалося кількість мікрокремнезему і суперпластифікатору С-3. Встановлено, що найбільшу міцність при стиску і довговічність мають бетони при

кількості мікрокремнезему 20-25 кг/м³ і добавки С-3 близько 0,9 % від маси цементу. Застосування попередньої обробки пористого щебеню підвищує водонепроникність бетону та його міцність при стиску.

67.18.11.0150/224171. Вплив пластифікаторів на напружений стан епоксидних композитів. Сіренко Г.О., Мартинюк М.І., Солтис Л.М., Мандзюк І.А. // Фізика і хімія твердого тіла. Івано-Франківськ: Прикарпатський нац. ун-т ім. В.Стефаника, 2016, №3, т.17, С.440-449. - укр. УДК 678.643.42.5:678.028:678.743+541.64:678.049.1-30-82.

Приведені результати досліджень впливу пластифікаторів та наповнювачів на напружений стан епоксидних композитів під час твердіння та термоударів. Вивчено вплив пластифікаторів на основі трикризилфосфату, дибутилфталату, триетаноламіну, полінафтилметану, мінеральної та рицинової олів, моногліцидилових етерів оксидіарилметану, аддуктів на їх основі та поліетилеполіаміну і мідного комплексу цього аддукту та наповнювачів: кварцового піску, дисульфиду молібдену, бентоніту та слюди на деформацію та напружений стан епоксидної смоли. Мінімальні деформації і напружений стан мають епоксидні композити з пластифікаторами на основі моногліцидилових етерів оксидіарилметану, аддуктів на їх основі та поліетилеполіаміну і мідного комплексу цього аддукту і наповнювачів - дисульфиду молібдену та бентоніту.

67.18.11.0151/224706. Розумні дороги, як основа ресурсозберігаючих технологій у транспортній інфраструктурі. Гнатов А.В., Аргун Щ.В., Киценко О.Р. // Вісник Приазовського держ. техн. ун-ту. Технічні науки. Маріуполь: Приазовський державний техн. ун-т, 2017, №35, С.245-252. - рос. УДК 629.341.

Проведено розробку і розрахунок панелей дорожнього покриття для системи "Розумна дорога" з аналізом кількості згенерованої і споживаної електроенергії. Представлено конструктивне виконання і розкрито принцип дії системи "Розумна дорога". Проведено розрахунок кількості згенерованої електроенергії на одиницю площі дорожнього покриття. Показано, що для забезпечення власних потреб дорожні панелі будуть використовувати до 71,25% від загальної кількості енергії, що згенеровано.

67.18.11.0152/224757. Застосування технічного текстилю з льону олійного для удосконалення дорожнього будівництва. Горач О.О., Тулученко Н.В., Базик В.П., Князев О.В. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №2(61), С.136-146. - укр. УДК 677.11.021.

У даній роботі розглянуто технології виготовлення георешіток, як одного з напрямів застосування технічного текстилю у промисловості з метою удосконалення сучасного дорожнього будівництва. Проведений детальний аналіз світових та європейських технологій виробництва георешіток, а також матеріалів, які використовують для їх виготовлення. Наведено класифікацію, основні функції геосинтетичних матеріалів та їх основні показники. Описано можливість використання георешіток у дорожньому будівництві. Подано основні переваги та недоліки геосинтетичних матеріалів. Описано основні властивості геотекстилю. Наведено області застосування георешіток. Встановлено, що в Україні повністю відсутнє виробництво геотекстилю із натуральних волокон, головним чином, через відсутність власної сировинної бази. Проведені теоретичні та експериментальні дослідження, дають змогу зробити висновок, що при відповідній підготовці і застосуванні сучасних технологій переробки, стебла соломи та волокно льону олійного можна застосовувати для удосконалення дорожнього будівництва.

67.18.11.0153/224783. Вплив слюдовмісного побічного продукту на процеси структуроутворення шлаколузкого цементу. Гоц В.І., Ластівка О.В., Руденко І.І., Волинська Є.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.63-70. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Досліджено вплив слюдовмісного побічного продукту у вигляді хвостів флотації золотовмісної руди на інтенсифікацію процесів структуроутворення шлаколузкого цементного каменю. Встановлено, що добавка у вигляді слюдовмісного продукту виконує структуроутворюючу роль в процесі тверднення шлаколузкого цементу, які сприяють отриманню високих експлуатаційних та деформативних властивостей шлаколузкого цементу, за рахунок синтезу в його складі новоутворень у вигляді гідратних алюмосилікатних з'єднань.

67.18.11.0154/224785. Фактори, які впливають на стійкість асфальтобетонного покриття до утворення колії. Мішутін А.В., Заволока М.В., Твердохліб О.Л. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.76-85. - рос. УДК 691.32; 691.328.

У статті розглядаються питання підвищення стійкості асфальтобетонного покриття до утворення колійності. Наведена класифікація модифікуючих добавок, які покращують властивості бітумів і асфальтобетонів для застосування в дорожній практиці України. Крім зазначених вище модифікуючих добавок для поліпшення властивостей асфальтобетонних сумішей застосовують стабілізуючі і армуючі волокна. Для практичного застосування запропоновано асфальтобетон підвищеної стійкості до колійності (з максимальною крупністю щебеню 20 мм) в якості покриття верхніх шарів на автомобільних дорогах і мостах.

67.18.11.0155/224786. Дисперсноармований литий бетон на механоактивованому цементозольному в'язучому. Мостовий С.М., Барабаш І.В., Ксьоншкевич Л.М., Барабаш Т.І. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.86-90. - укр. УДК 691.32; 691.328.

В статті розглянуті питання впливу витрати золи-виносу в портландцементі в присутності суперпластифікатора С-3 та базальтової фібри на міцність литого бетону. Встановлено факт зниження міцності бетону в середньому на 2,5-4,5% на кожні 10% введення золи-виносу. Механоактивація цементозольного в'язучого підвищує міцність литого бетону в порівнянні з контролем в середньому на 30-35%, що дозволяє підвищити витрати золи-виносу в бетоні на 15-20%. Виявлено, що наявність 80% золи-виносу в в'язучому, при умові його механоактивації в присутності суперпластифікатора С-3, дозволяє одержати литі бетони з міцністю 15-22 МПа. Відзначено незначний вплив витрати базальтового волокна на підвищення міцності (до10%) литого бетону.

67.18.11.0156/224787. Оптимальні марки ніздрюватого бетону для стін цивільних будівель. Пашинський В.А., Карпушин С.О. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.91-95. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Широкий діапазон можливих значень показників теплопровідності та міцності обумовлює ефективність використання ніздрюватих бетонів у якості матеріалу для стін житлових і громадських будівель. За методикою, яка

базується на вирівнюванні товщин стіни, необхідних за умовами теплового захисту та несучої здатності, розроблені рекомендації щодо вибору оптимальної марки за середньою густиною ніздрюватого бетону для одношарових несучих стін цивільних будівель. Марка бетону обирається залежно від температурної зони України та погонного навантаження на простінок. Розрахунки показали можливість використання ніздрюватих бетонів для зведення зовнішніх стін будівель висотою до п'яти поверхів.

67.18.11.0157/224788. Дослідження впливу повітроутягування на міцність дорожніх бетонів. Толмачов С.М., Беліченко О.А., Захаров Д.С. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.96-101. - укр. УДК 691.32; 691.328.

У статті наведені експериментальні дані, які показують, як повітроутягування впливає на міцність дорожніх бетонів. Дослідження проводили на бетонах, які були виготовлені на цементах різних марок з різним вмістом шлаку. Показано, що незалежно від марки цементу, збільшення кількості повітря в складі бетонної суміші приводить до зниження міцності бетону. При цьому міцність бетону при стиску знижується в більшому ступені, ніж міцність при згині. Зниження міцності при стиску можна пояснити збільшенням кількості дефектів в структурі бетону, а при згині - залежить від якості зони контакту, в яку додатково залучене повітря не потрапляє.

67.18.11.0158/224873. Міцність та деформативність багатошарових скляних плит з різних типів скла, які працюють на згин. Демчина Б.Г., Осадчук Т.Ю., Демчина Х.Б. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.30-37. - укр. УДК 691.6.

Проведено експериментальні дослідження багатошарових скляних плит, виготовлених із звичайного та гартованого скла. Схема випробування відповідала роботі вільно опертих по чотирьох кутах багатошарових скляних плит, які працювали на згин від локального навантаження посередині. Представлено результати експериментальних досліджень згідно з прийнятою схемою випробування. Подано графіки залежності прогинів від навантажень та графіки розподілу деформацій по товщині дослідних зразків для відповідних рівнів навантаження. Проаналізовано характер руйнування багатошарових скляних плит, виготовлених із різних типів скла.

67.18.11.0159/224879. Суха будівельна суміш модифікована полімерними порошками. Гришко Г.М. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.69-73. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Сьогодні нове будівництво, реконструкцію чи ремонт будинків неможливо уявити без використання сухих сумішей. Але при ретельному вивченні технічної літератури і патентної інформації не вдалось виявити розгорнутої технології виробництва сухих сумішей на базі магнезійного цементу. За допомогою досліджень фізико-механічних характеристик затверділих зразків магнезійно-бішофітної композиції з добавками техногенних порошкоподібних компонентів і модифікованих 5 % Mowilith встановлено, що висока міцність досягнута за рахунок утворення $5\text{MgO} \cdot \text{MgCl}_2 \cdot 13\text{H}_2\text{O}$ та $3\text{MgO} \cdot \text{MgCl}_2 \cdot 11\text{H}_2\text{O}$, а у підвищенні водостійкості, крім оксидгидрохлоридів, приймають участь гідросилікати кальцію і магнію, скріплені полімерними сполуками - Mowilith.

67.18.11.0160/224881. Теоретичні основи дорожньо-будівельного бетонознавства: електромагнітна версія. Кучеренко О.А., Ващинская О.А. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.79-86. - рос. УДК 691.32; 691.328.

Дорожній бетон - це штучний камінь з хімічно пов'язаних один з одним атомів. Вибір початкової сировини і добавок-наповнювачів з потрібними атомами забезпечити спеціальні властивості дорожнього бетону. Будь-який атом характеризується своїм електричним зарядом. Заряд породжує електромагнітне поле. Чим вище величина заряду, тим сильніше і більше магнітне поле, більше в нім радіус збудження сусідніх зарядів, більше атомів взаємодіють один з одним в одиницю часу, і тим вище швидкість твердіння суміші. Сила хімічних зв'язків атомів практично незмінна і не росте в часі. Визначено: швидкість твердіння суміші забезпечують величина заряду і кількість хімічних зв'язків з атомів і новоутворень в одиницю часу. Останні формують щільність каменю (кг/м^3), якій відповідає міцність бетону (МПа). Отримання марки бетону в заданий термін (через 1 або 28 діб) визначають: величина заряду атомів (іонів) $\rightarrow$ швидкість синтезу їх $\rightarrow$ кількість зв'язків атомів $\rightarrow$ щільність $\rightarrow$ міцність бетону.

67.18.11.0161/224882. Прогнозування морозостійкості цементогрунтів за показником їх пористості. Лапченко А.С. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.87-92. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Оцінюючи довговічність цементогрунтових шарів дорожнього одягу необхідно мати набір різних показників. Одним з найважливіших показників довговічності шарів дорожнього одягу з ґрунтів укріплених цементом є їх морозостійкість. Існуюча методика визначення морозостійкості цементогрунтів є громіздкою і доволі довгою у часі при її експериментальному проведенні. Запропоновано алгоритм прогнозування морозостійкості цементогрунтів. Він базується на встановленні залежностей коефіцієнта морозостійкості цементогрунту від інтегрального показника пористості. Інтегральний показник пористості характеризує структуру матеріалу через співвідношення різних видів пор: відкритих капілярних пор, відкритих не капілярних пор, умовно-закритих пор.

67.18.11.0162/224883. Склад ґрунтобетону для тампування порожнин в вапняку-черепашнику. Митинський В.М., Кучеренко О.А., Сушицька Т.А. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.93-99. - рос. УДК 691.32; 691.328.

Стаття присвячена підбору складу спеціального бетону для зміцнення (закладки) штучних підземних гірничих виробок, а також природних порожнин, розломів і тріщин у вапняку-черепашнику. Методологія вирішення такої проблеми полягала у виборі початкової сировини для бетону, що забезпечує необхідну міцність, легкоукладальність, транспортування трубопроводами, укладку, що дозволяє виключити усадку після затвердіння. Як заповнювач обраний лісовидний суглинок, який характеризується розміром зерен до 200 мкм, що отримується як відходи при влаштуванні підземних частин будівель і споруд. Тому продукт отримав назву мікробетон. Отримана лита суміш ґрунтобетону марки в межах 1,0-3,5 МПа. Одночасно вирішена проблема утилізації відходів при

розробці котлованів в глинистих ґрунтах. В результаті підібрано економічно ефективний продукт для закладення пустот і підземних гірничих виробок, що дозволить забезпечити надійність експлуатації будівель і споруд.

67.18.11.0163/224884. Підвищення довговічності керамзитобетонів для тонкостінних гідротехнічних і транспортних споруд за рахунок застосування модифікаторів. Мішутін А.В., Кровяков С.О., Піщев О.В., Дудник Л.В., Стрельцов К.О., Ткаченко Г.Г. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.100-105. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Досліджено вплив суперпластифікатору і мікрокремнезему на механічні властивості, водонепроникність та морозостійкість керамзитобетону для тонкостінних транспортних і гідротехнічних споруд. Всі бетонні суміші мали рівну рухливість П2. Встановлено, що за рахунок введення раціональної кількості модифікаторів морозостійкість досліджених бетонів зростає на 100 циклів, а водонепроникність на дві марки (4 атмосфери). Це підвищує довговічність даних матеріалів в жорстких умовах, які є найбільш розповсюдженими при експлуатації тонкостінних гідротехнічних споруд, зокрема плавучих залізобетонних.

67.18.11.0164/224885. Оцінка пуцоланової активності зол ТЕС при застосуванні в енергоефективних бетонах. Павлюк В.В., Бондаренко О.П., Комлик В.І. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.106-114. - укр. УДК 69.002.68; 69:658.567; 69.002.8.

Досліджено залежність пуцоланової активності відходів енергетичної промисловості різного хімічного та мінералогічного складу, отриманих за різними технологіями випалювання, відбору та активації. Встановлено, що у разі використання немеленої золи її кількість повинна обертись в діапазоні 15...35%, для механоактивованої золи - в діапазоні 25...45%. Вказаний діапазон вмісту золи дозволяє не тільки визначити пуцоланову активність, але й виявити її оптимальну кількість, що може бути введена до складу в'язучих композицій і бетонних сумішей для покращення їхніх будівельно-технологічних властивостей та зниження енергозатрат на їх виробництво.

67.18.11.0165/224886. Міцнісні характеристики гідроізоляційного покриття на основі акрилових полімерів для малих штучних споруд залізниць. Пустовойтова О.М., Камчатна С.М., Мануйленко В.Г., Скоробрещук Н.М., Москалюк А.С. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.115-121. - укр. УДК 691.16.

У статті розглядаються питання забезпечення експлуатаційної надійності й довговічності бетонних і залізобетонних малих штучних споруд залізниць за рахунок використання гідроізоляційного покриття на основі акрилових полімерів, які характеризуються малою кількістю компонентів, простотою готування й використання. Ці склади повинні мати підвищені міцнісні характеристики. Були проведені дослідження впливу рівня навантаження на міцнісні властивості акрилового полімеррозчину. Наведено результати експериментів по дослідженню тріщиностійкості гідроізоляційного покриття.

67.18.11.0166/225339. Мікротріщиноутворення та коефіцієнт інтенсивності напружень керамзитобетону на багатокомпонентному в'язучому. Кравченко С.А., Постернак О.О. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.56-62. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Наведено результати експериментального дослідження мікротріщиноутворення та коефіцієнта інтенсивності напруження дослідних зразків з керамзитобетону на багатокомпонентному в'язучому і кварцовому піску. Наведено оптимальні склади конструкційно-теплоізоляційного керамзитобетону на багатокомпонентному в'язучому. Описується методика експериментальних досліджень, параметри дослідних зразків з описом технології їх виготовлення, результати випробувань основних зразків і їх аналіз, а також обсяг, цілі і результати випробувань допоміжних зразків. В процесі випробувань вимірювалися поздовжні та поперечні деформації зразків, значення навантажень тріщиноутворення, ширина розкриття тріщин, величини руйнівних навантажень. Проведені експериментальні дослідження меж мікротріщиноутворення та коефіцієнта інтенсивності напруження зразків з керамзитобетону на багатокомпонентному в'язучому, дозволили виявити характерні особливості їх напружено-деформованого стану, визначити верхню і нижню межі тріщиноутворення, деформативність та величину руйнівного навантаження експериментальних зразків.

67.18.11.0167/225343. Вплив базальтової фібри на життєздатність піщаних бетонних сумішей. Барабаш І.В., Кровяков С.О., Ворохаєв А.І. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.80-84. - укр. УДК 691.32; 691.328.

Досліджено вплив базальтової фібри на життєздатність піщаної бетонної суміші та її рухливість за глибиною penetрації еталонного конусу. Введення базальтової фібри практично не змінює глибину занурення конуса в піщану бетонну суміш в початковий момент часу в порівнянні з бездобавочною сумішшю. Після 2-х годинного твердіння глибина penetрації конусу в бетонну суміш без добавки базальтової фібри, складає 3,1 см, а здобавкою 2-х кг базальтової фібри на 1 м суміші - 0,8 см (контроль). Введення в бетонну суміш тієї ж кількості базальтового волокна, завчасно обробленого кремнійорганічною рідиною ГЖ-10, викликає заглиблення еталонного конусу в суміш на глибину 2,9 см, що дозволяє збільшити час необхідної рухливості піщаної бетонної суміші на 40...60 хвилин в порівнянні з контролем.

67.18.11.0168/225344. Ієрархічні моделі структуроутворення в високонаповнених будівельних композитах. Довгань І.В., Колесников А.В., Семенова С.В., Шаригін В.М. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.85-90. - рос. УДК 691Ф419.

В роботі розглядається феноменологічна теорія структуроутворення будівельних композиційних матеріалів. Динаміка структуроутворення розглядається на основі теорії епігенетичних ландшафтів Уоддінгтона. Фізико-хімічні процеси, пов'язані з гідратацією, призводять до можливості формування структур кількох видів, що відповідає стійким гілкам біфуркації і мінімумам структурної вільної енергії. Описуються мікроскопічні реалізації розглянутого механізму структуроутворення, пов'язані з переміщенням та ущільненням частинок композиту. Для розглянутих процесів пропонується математична модель інформаційної системи з відбором станів.

67.18.11.0169/225345. Статистичні характеристики структури енергозберігаючих композитів. Керш В.Я., Колесников А.В., Гедулян С.І. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.91-98. - рос. УДК 691.419.

В роботі розглядаються та узагальнюються результати дослідження пористої структури теплоізоляційного композиту методом комп'ютерної мікроскопії. Денситометричні дослідження поверхні пористого матеріалу свідчать про утворення навколо пор шарів матеріалу зі зміненими характеристиками, що розглядається з позицій теорії детермінанти. Аналіз радіальної функції розподілу центрів пор призводить до висновку про формування структурних ансамблів, в центрі яких знаходиться пара або структуроутворююча частка. Ця гіпотеза підтверджується дослідженнями статистичних характеристик розбиття Вороного для центрів пор, а також групуванням пор з подібною просторовою орієнтацією. Рецептурно-технологічне управління геометричними характеристиками структурних ансамблів дозволяє цілеспрямовано впливати на експлуатаційні властивості матеріалу.

67.18.11.0170/225346. Декоративні бетони з гібридною скляною фіброю: планування і перші результати експерименту. Ляшенко Т.В., Довгань А.Д., Довгань П.М. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.99-105. - англ. УДК 691.32; 691.328.

Представлено перші результати дослідження з метою отримання високофункціонального декоративного бетону. У спланованому експерименті варіювалися вміст цеоліту, співвідношення двох фракцій піску, дозування суперпластифікатора, кількість короткого і відносно довгого скловолокна, при постійному вмісті в'язучого та заповнювача. Пластична міцність суміші, лінійна усадка і міцність в різні терміни, інші властивості визначені для 27 композицій відповідно до плану експерименту. Це дозволяє описати залежності характеристик матеріалу від складу експериментально-статистичними моделями другого порядку. Показані криві пластичної міцності та їх узагальнюючі показники, що дозволяють порівнювати і аналізувати процеси початкового структуроутворення.

67.18.11.0171/225347. Оптимізація складу та структури легких бетонів, модифікованих органо-кремнеземистою добавкою. Пушкарьова К.К., Каверин К.О. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.106-111. - укр. УДК 691.32; 691.328.

У статті наведено результати оптимізації складу та структури легких бетонів і досліджено фізико-механічні властивості легкого керамзитобетону на основі портландцементу, модифікованого комплексною органо-кремнеземистою добавкою. Встановлено, що введення комплексної добавки забезпечує рівномірний набір міцності керамзитобетонів на всіх етапах твердіння, але й збільшенню рухливості при однаковій водопотребі, дозволяє подовжити тривалість збереження життєздатності, зменшити водовідділення і розшарування, а також підвищити ступінь однорідності бетонної суміші, також збільшує водонепроникність, морозостійкість, підвищує коефіцієнти корозійної стійкості, що позитивно впливає на довговічність керамзитобетонів.

67.18.11.0172/225348. Експериментальне визначення краєвого кута змочування наномодифікованої керамічної глазурі. Шилович Я.І., Панов Є.М. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.112-117. - укр. УДК 691.41.

В роботі розглядається класифікація та можливість застосування наноматеріалів при виготовленні будівельної кераміки та глазурі. Метою роботи є визначення основних можливих напрямків застосування наноматеріалів при виготовленні композиційних будівельних матеріалів та дослідження їх технологічних властивостей, а саме виготовлення експериментальних зразків наномодифікованої глазурі для санітарно-технічних керамічних виробів та дослідження впливу, який має введення нанодобавки в різних концентраціях на глазурований продукт та закономірності його прояву при порівнянні зразків з різною концентрацією наночасток. Досліджена властивість - краєвий кут змочування поверхні глазурі.

67.18.11.0173/226096. Експортно-імпортний потенціал зольних мікросфер в Україні. Демченко В. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №2(22), С.31-38. - укр. УДК 339.56:666.9(477).

Досліджено основні закономірності виробництва та реалізації зольних мікросфер в Україні та їх експортно-імпортний потенціал. Розглянуто перспективи застосування зольних мікросфер у промисловості.

67.11 Будівельні конструкції

67.18.11.0174/220175. Характеристики міцності та жорсткості балок армованих базальтовою арматурою. Валовой О.І., Єрьоменко О.Ю., Валовой М.О. // Вісник Криворізького нац. ун-ту. Кривий Ріг: Криворізький нац. ун-т, 2017, №44, С.142-147. - укр. УДК 624.012.454.

Метою даної роботи є порівняння напружено-деформованого стану балок армованих базальтовою арматурою (BFRP) з аналогічними залізобетонними балками. Базальтова арматура є, відносно, новим матеріалом і особливості її роботи, у складі тих чи інших будівельних конструкцій, досліджені не в повній мірі. Існує обмежена кількість відомостей про характер впливу специфічних, притаманних композитним матеріалам, фізико-механічних властивостей базальтової арматури на загальну несучу здатність та деформативність конструкцій. Методи дослідження. Вивчення, аналіз та систематизації результатів новітніх експериментальних досліджень поведінки базальтової арматури у складі будівельних конструкцій. Проведення оцінки характеру руйнування, тріщиноутворення, показників міцності та жорсткості за результатами випробувань експериментальних балок. Наукова новизна. З'ясовані відмінності в характері руйнування, тріщиноутворення, прогинах та показниках міцності балок армованих базальтовою арматурою порівняно з балками армованими металевою арматурою. Встановлено потребу в удосконаленні методів оцінки прогинів балок армованих базальтовою арматурою зважаючи на показники жорсткості цієї арматури. Практична значимість. Розглянуті відомості про особливості роботи балок армованих базальтовою арматурою порівняно з балками армованими металевою арматурою дають підстави стверджувати про ефективність використання базальтової арматури у складі бетонних конструкцій. Розширення бази експериментальних відомостей дасть змогу підвищити надійність конструкцій армованих базальтовою арматурою, вдосконалити існуючу нормативну базу з розрахунку та проектування таких конструкцій. Результати. Встановлено,

що балки ідентичних розмірів, виготовлені з бетону одного класу, армовані базальтовою та металевою арматурою одного діаметру показали приріст міцності при випробуваннях на згин, до 210% для випадку використання базальтової арматури порівняно зі зразками армованими металевою арматурою. В той же час прогини при руйнуванні балок з базальтовою арматурою більше ніж у 2.5 рази перевищували прогини балок армованих металевою арматурою. Прогини обох зразків балок при рівні навантажень, яке відповідає руйнівному для балок армованих металевою арматурою, були однаковими.

67.18.11.0175/220176. Використання склопластикової композитної арматури в згинальних елементах виготовлених з бетонів на відходах гірничо-збагачувальних комбінатів. Попруга Д.В., Валовой О.І. // Вісник Криворізького нац. ун-ту. Кривий Ріг: Криворізький нац. ун-т, 2017, №44, С.147-151. - укр. УДК 691.328.4; 691.175.3.

Метою даної роботи є визначення реальних фізико-механічних властивостей композитної склопластикової арматури і порівняння їх з аналогічними характеристиками металевої арматури. Визначення передумов використання склопластикових композитів в якості арматурних виробів згинальних елементів виготовлених на бетонах з відходів гірничо-збагачувальних комбінатів. Методи дослідження. Окрім аналізу літературних джерел планується проведення натурального експерименту зі зразками композитної склопластикової арматури і металевої арматури А400С. Наукова новизна. Реальні фізико-механічні характеристики композитної склопластикової арматури дозволять встановити закономірності рівномірної заміни металевої арматури А400С і можливість подальшого використання композитів в бетонних згинальних елементах. Практична значимість. Згідно експериментальних даних, отриманих під час випробування зразків композитної склопластикової арматури на розрив, буде розроблена програма наукового дослідження згинальних бетонних елементів виготовлених на відходах гірничо-збагачувальних комбінатів і армованих композитною склопластиковою арматурою. Визначення реального напружено-деформованого стану згинальних елементів армованих композитами і виготовлених з бетонів на відходах гірничо-збагачувальних комбінатів, дозволить встановити передумови використання подібної арматури в згинальних бетонних будівельних конструкціях, а особливо виготовлених на бетонах, що мають знижені деформативні характеристики. Результати. Під час експериментального дослідження різних діаметрів композитної склопластикової арматури на розрив буде встановлено: фактичні розміри і вага арматурних зразків, визначення тимчасового опору арматури на розтяг, побудовано графічну залежність "напруження-деформації", визначення наявності або відсутності площадки текучості, відносні деформації арматурних зразків, початковий модуль пружності. Визначені фізико-механічні характеристики металевої арматури А400С дозволять встановити реальні залежності рівномірної заміни її композитною склопластиковою арматурою при виготовленні бетонних згинальних елементів.

67.18.11.0176/220716. Концептуальні положення розробки енергоефективних стінових блочних конструкцій. Лещенко В.П., Плоский В.О., Панько О.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.489-502. - укр. УДК 514.18.

Розкриваються базові принципи проектування енергоефективних стінових блоків. Виконано аналіз ключових властивостей, якими має бути наділено енергоефективні стінові блоки. Наведено алгоритм визначення значень коефіцієнтів теплопровідності для різних матеріалів, з яких має бути виконано компоненти конструкції блоку. Запропоновано спосіб перевірки теплотехнічних властивостей стінових блоків, що проектуються. Розглянуто приклад аналізу властивостей вже розробленого енергоефективного керамічного багатопустотного стінового блоку.

67.18.11.0177/220988. Аналіз напружено-деформованого стану фундаментної плити багатопверхового будинку. Пискунов С.О., Аль-Хуссейн К. // Опір і теорія споруд. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2016, №97, С.79-89. - укр. УДК 539.3, 539.4.

В статті представлені результати визначення напружено-деформованого стану фундаментної плити на пальовій основі із використанням напіваналітичного метода скінчених елементів (НМСЕ). Проведено порівняння результатів, отриманих для випадку однорідного та неоднорідного ґрунтового масиву та в двовірній та просторовій постановках.

67.18.11.0178/222589. Визначення згинальної жорсткості головних балок балкових прольотних будов автодорожніх мостів. Кожушко В.П. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №76, С.58-65. - рос. УДК 624.012.3 .4 711.7 625.7 .8.

Розглянуто питання щодо визначення згинальної жорсткості головних балок прольотних будов балкових автодорожніх мостів, яке базується на порівнянні даних випробувань реальних споруд і теоретичних даних, отриманих при застосуванні просторового методу розрахунку В.П. Кожушка.

67.18.11.0179/222633. Робота прольотної будови широкого міського мосту. Кожушко В.П., Краснов СМ. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №77, С.51-57. - рос. УДК 624.21.

Надані результати випробування прольотної будови широкого міського мосту. Розглянуто питання про розподільну здатність залізобетонної розрізної прольотної будови міського мосту, виконаного з типових балок з максимальними відстанями між ними. Показано, що вантажопідйомність прольотної будови недостатня для пропуску сучасних нормативних навантажень.

67.18.11.0180/223226. Оптимізація проектних рішень металоконструкцій причальної галереї. Гілодо О.Ю., Бобилева А.І. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.22-28. - укр. УДК 624.014.

При розробці креслень Причальної галереї на стадії конструкції металеві деталювальні (КМД), для економії сталі, була проведена оптимізація, що реалізувалася в зменшенні перерізів окремих елементів та прийнятті нових конструктивних рішень зв'язків. Для оцінки несучої здатності конструкцій виконана просторова розрахункова модель. Результати розрахунку з застосуванням програмного комплексу "ЛІРА САПР" свідчать, що несуча

здатність окремих елементів ґратчастих рам навісу і опор галереї не забезпечена. Для забезпечення несучої здатності конструкції Причальної галереї, необхідно виконати їх посилення.

67.18.11.0181/223230. Інженерна методика оцінювання показників надійності стержнів сталевих кроквяних ферм. Пашинський В.А. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.48-54. - укр. УДК 624.014.

Запропонована методика оцінювання імовірностей відмови стержнів сталевих кроквяних ферм, яка базується на поданні характеристик міцності матеріалу та постійного навантаження у формі нормально розподілених випадкових величин, а снігового навантаження - у формі послідовності річних максимумів, описаної законом розподілу Гумбеля. Методика проілюстрована прикладом розрахунку стержнів кроквяних ферм при різних комбінаціях постійного та снігового навантаження, що дозволило проаналізувати залежність рівня надійності від рівня та структури завантаженості стержнів. Попри інженерну простоту, розроблена методика дозволяє адекватно урахувати характеристики навантажень, конструктивні особливості та строк служби ферм.

67.18.11.0182/223231. Визначення оптимальної геометричної форми решітки у комбінованій арковій системі. Сінгаївський П.М. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.54-58. - рос. УДК 624.012.3 .4.

У статті автор досліджує питання про призначення геометричної форми решітки з гнучких елементів у комбінованій арковій системі з умови її працездатності і мінімальної витрати матеріалу конструкції. На даному етапі це питання передбачається вирішити за допомогою геометричної форми самої решітки, не вдаючись до попереднього напруження її елементів. В якості навантаження для визначення геометрії решітки прийняте рівномірно розподілене на половині прольоту в співвідношенні з рівномірно розподіленим по всьому прольоту, так як таке поєднання навантажень може викликати в деяких елементах гнучкої решітки зусилля стиснення.

67.18.11.0183/223241. Аналіз методів та розроблення способу визначення ефективності вогнезахисту дерев'яних конструкцій. Цапко Ю.В., Кравченко А.В., Цапко О.Ю. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.118-123. - укр. УДК 624.011.1 .2.

Проведено літературний огляд і аналіз засобів захисту, та їх вогнезахисної ефективності. Встановлено, що існує певна кількість експрес-методів визначення ефективності вогнезахисту дерев'яних конструкцій, які потребують доопрацювання та універсалізації, а також розробки нових. Запропоновано спосіб визначення якості оброблення деревини, суть якого полягає у впливі на зразок температури полум'я пальника з визначенням температури на оберненій поверхні. Дослідження якості вогнезахисної обробки деревини покриттям за розробленим експрес-методом показали, що температура на оберненій стороні для необробленого зразка деревини становила в середньому 200°C, для вогнезахисного покриттям - 97°C та при просоченні антипіренами - 130°C, що дає можливість зробити висновок про доцільність застосування запропонованого експрес-методу для практичної реалізації.

67.18.11.0184/223259. Чисельне моделювання циклічного температурного режиму експлуатації в ПК "ЛІРА-САПР". Башинська О.Ю., Барабаш М.С., Пікуль А.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.13-19. - рос. УДК 624.012.3 .4.

Стаття присвячена дослідженню напружено-деформованого стану бетонних та залізобетонних конструкцій при наявності вимушених деформацій з урахуванням термоповзучості. Наведено основні рівняння для знаходження термічної функції повзучості, а також алгоритм реалізації обчислення температурних деформацій повзучості за допомогою методу скінченних елементів. Розглянуто процес побудови комп'ютерної моделі конструкції та аналіз її напружено-деформованого стану при зміні температурного режиму експлуатації. Проведено аналіз кінематичних і статичних характеристик розглянутої розрахункової моделі.

67.18.11.0185/223260. Методика проведення та результати експериментального дослідження напружено-деформованого стану пошкоджених кам'яних стовпів. Гриньова І.І. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.20-26. - укр. УДК 624.012.1 .2.

У статті представлені результати експериментального дослідження напружено-деформованого стану пошкоджених кам'яних стовпів. Розглянута загальна методика дослідження і методи вирішення окремих завдань. Представлені способи випробування на міцність окремих елементів цегляної кладки: цегли і цементно-піщаного розчину. Показана технологія виготовлення і випробування на позацентровий стиск кам'яних стовпів різного перерізу. Представлена матриця проведеного випробування із зазначенням рівнів та факторів, що варіюються: глибина пошкодження елементів, ексцентриситет прикладання навантаження і кут нахилу фронту пошкодження по одній з головних осей перерізу. У результаті проведення експерименту виявлено найбільш несприятливий фактор, який впливає на несучу здатність. Розраховано і проведено аналіз запасу міцності, на підставі дослідження використаних матеріалів, який не враховують при розрахунку несучої здатності пошкодженого кам'яного стовпа.

67.18.11.0186/223263. Експериментально-статистичне моделювання роботи залізобетонних колон, пошкоджених в процесі експлуатації. Клименко Є.В., Довгань О.Д., Кос Желько. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.37-42. - рос. УДК 624.012.3 .4.

В ході проведених експериментально-статистичних досліджень виконано планування експерименту для трьох найбільш значущих факторів, що впливають на залишкову несучу здатність пошкоджених залізобетонних колон прямокутного поперечного перерізу, а саме: висоти колони (гнучкості); кута нахилу фронту пошкодження і глибини пошкодження. Результати дозволили встановити вплив на несучу здатність кожного з обраних факторів, а також взаємний вплив факторів. За оцінками експериментально-статистичної моделі і однофакторних локальних полів, найбільший вплив на несучу здатність робить кут відколу пошкодження в перерізі колони.

67.18.11.0187/223264. Порівняльна оцінка зносостійкості сталевих і гумових покриттів поверхонь конструкцій підприємств гірничо-металургійного комплексу при ударних навантаженнях. Настоящий В.А., Яцун В.В. // Вісник

- Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.43-47. - рос. УДК 624.016.
- Впровадження гумованих покриттів бункерів, перевантажувальних вузлів, що безпосередньо контактують з матеріалом, що переробляється замість металевих стримується відсутністю методик інженерних розрахунків, що обґрунтовують умови, при яких зносостійкість гумових покриттів поверхонь, які працюють в умовах ударного вантаження, не поступається металевим покриттям. Для визначення критерію порівняння зносостійкості гумових і металевих покриттів по відношенню до ударних навантажень використана класична теорія Герца пружного зіткнення тіл, на основі якої для випадку навантаження покриття частками, що ударяють по перпендикуляру до його поверхні, отримано вираження для критичної швидкості зіткнення, при якій досягається межа міцності матеріалу покриття.
- 67.18.11.0188/223265. Вплив технологічної пошкодженості бетону на моменти тріщиноутворення залізобетонних балок. Олійник Н.В., Бічев І.К., Лукашенко Л.Е. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.48-54. - рос. УДК 624.012.3 .4.
- Вивчено аспекти управління процесами організації структури композиційних будівельних матеріалів (КБМ), у тому числі на різних рівнях неоднорідностей, що пов'язано зі зміною якісного і кількісного складів мінерального в'язучого. Наведено результати експериментально-теоретичних досліджень впливу структурних факторів (кількості і дисперсності мінерального наповнювача) на заміну моментів тріщиноутворення залізобетонних елементів, що згинаються по нормальним перерізам. Були визначені фактори: дисперсність і кількість наповнювача. Визначено закономірність кількісної оцінки технологічної пошкодженості. Розкрито методику визначення оцінки технологічної пошкодженості. Побудовано графіки залежності моментів тріщиноутворення від варійованих факторів.
- 67.18.11.0189/223273. Аналіз термомеханічних процесів в асфальтобетонних шарах автомобільних доріг. Мозговий В.В., Заєць Ю.О., Шевчук Л.В., Куцман О.М., Баран С.А., Бондар В.М., Гайдайчук В.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.96-103. - укр. УДК 624.012.3 .4.
- Існуюча практика розрахунку конструкцій дорожнього одягу потребує удосконалення методів прогнозування зміни температури у кожному її шарі з урахуванням фактичних теплофізичних характеристик матеріалів, а також удосконалення методів визначення напружено-деформованого стану цих шарів, матеріали яких проявляють термореологічні властивості. Для більш точного аналізу термомеханічних процесів в конструкції дорожнього одягу, в даній роботі виконано комп'ютерне моделювання термопружного деформування шарувато-неоднорідних дорожніх одягів. Поставлена задача про визначення напружено-деформованого стану конструкції дорожнього одягу, як шаруватого напівпростору при гармонійному коливанні температури. Побудована скінченно-елементна модель термопружної деформації масиву, виконаний комп'ютерний аналіз системи. Показано, що вибором коефіцієнтів теплопровідності і температурного лінійного розширення, а також параметрів пружності можна керувати характером розподілу полів температури і напружень.
- 67.18.11.0190/223284. Захист підземної частини будівель та споруд за допомогою екранів-фундаментів з дрібнозернистих наджорстких бетонних сумішей. Данелюк В.І., Гострик А.М., Главацький І.О. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.166-171. - укр. УДК 624.15.
- Висвітлено новий спосіб та виконано дослідження укладання та ущільнення бетонних сумішей за допомогою металюного пристрою. Розроблений металюний пристрій дозволяє проводити укладання з ущільненням наджорстких бетонних сумішей без використання добавок. Для захисту підземної частини будівель, як правило, використовують гідроізоляцію. Строк служби гідроізоляції значно менше за строк експлуатації споруди. Авторами запропонована нова технологія влаштування монолітних бетонних та залізобетонних підземних конструкцій.
- 67.18.11.0191/224776. Ефективна стрижнева арматура для сучасного будівництва. Заволока М.В., Заволока Ю.М., Заволока Ю.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.20-25. - рос. УДК 624.012.3 .4.
- Проведені дослідження становлення номенклатури стрижневої ефективною арматури періодичного профілю в Україні для застосування в залізобетонних конструкціях без попереднього напруження, які мають пріоритетне застосування в монолітному житловому будівництві. Узагальнені результати досліджень проведених в Україні та за кордоном арматури серповидного дворядного профілю класу А500С. Узагальнені результати досліджень проведених за кордоном (Росія) нової інноваційної серповидної чотирирядної арматури класу А500СП і нової універсальною арматури класу А600С марки 20Г2СФБА. Наведені загальні висновки і рекомендації.
- 67.18.11.0192/224781. Перевірочний розрахунок згинальних залізобетонних конструкцій, підсилених набетонкою в стиснутій зоні, при малоциклового навантаженні. Семенюк С.Д., Маскалькова Ю.Г. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.51-58. - рос. УДК 624.012.3 .4.
- У статті наведені основні положення методики розрахунку згинальних залізобетонних елементів, підсилених збільшенням поперечного перерізу в стиснутій зоні, з урахуванням дії статичних малоциклового навантажень різних рівнів з використанням трансформованих діаграм деформування бетону стиснутої зони. Трансформовані діаграми деформування отримані за результатами експериментальних досліджень, проведених на базі Білорусько-Російського університету в рамках державної програми. Розрахунок заснований на методі граничних зусиль з використанням білінійної діаграми деформування бетону стиснутої зони (епюра напружень у стиснутій зоні приймається у вигляді прямокутної трапеції).
- 67.18.11.0193/224872. Деформативність похилих перерізів залізобетонних балок, підсилених системою FRCM. Вегера П.І., Хміль Р.С., Бліхарський З.Я. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.22-29. - укр. УДК 624.012.3 .4.

В даній статті наведено результати експериментальних досліджень похилих перерізів залізобетонних балок без поперечного армування, підсилених системою FRCC. Всього було випробувано 4 дослідних зразка. Випробування проводились за вдосконаленою методикою, шляхом випробування кожного зразка двічі. Зразки підсилювались композитною системою FRCC при рівнях навантаження 0, 0,3 та 0,5 від несучої здатності контрольних зразків. Згідно отриманих даних побудовано графіки поширення деформацій в похилих перерізах та ізополя їх розподілу. За результатами досліджень встановлено максимальний ефект використання стрічки підсилення похилих перерізів на 26...57 %. З збільшенням рівня навантаження, за якого підсилюють зразок, ефект підсилення змінюється.

67.18.11.0194/224874. Визначення необхідної довжини анкерування сталеві та композитної арматури в дощатоклеєних конструкціях. Демчина Б.Г., Сурмай М.І., Пелех А.Б., Шидловський Я.М. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.38-44. - укр. УДК 624.016.

Досліджено зчеплення композитної та сталеві арматури з деревиною через епоксидний клей. Дослідні зразки дощатоклеєних призм випробувалися на висмикування вклеєної арматури. Провівши експериментальні дослідження встановлено залежності між зусиллям висмикування та проковзування ненавантаженого торця арматури. Виконано аналіз результатів випробувань, в ході якого отримано методику розрахунку необхідної довжини анкерування стержня арматури через епоксидний клей в деревині, з врахуванням напруження в арматурі та міцності деревини на сколювання. Визначено достатню збіжність теоретичних розрахунків з експериментальними даними, що дозволяє рекомендувати представлений метод розрахунку для проектування армованих дерев'яних конструкцій.

67.18.11.0195/224876. Дослідження та оцінка стану конструкцій аروحного кам'яного моста після тривалої експлуатації. Коваль П.М., Стоянович С.В., Оксень Є.І. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.51-57. - укр. УДК 624.012.1 .2.

. Приведені результати досліджень конструкцій кам'яного моста після тривалої експлуатації. Були виявлені дефекти конструкцій моста, що знижують його надійність та довговічність. Для оцінки ступеня небезпеки дефектів, швидкості їх росту, а також прогнозування їх подальшого розвитку були застосовані сучасні методи діагностики. Визначено вплив технічного стану прогнозованих будов моста на частоту їх власних коливань під час проїзду автомобілів. Виконано чисельне моделювання процесу завантаження прогонової будови колесом транспортного засобу та визначені причини формування повздожних тріщин в прогонах моста.

67.18.11.0196/224877. Експериментальні дослідження з'єднання тонкостінних оцинкованих конструкцій. Семко О.В., Сіробаба В.О., Загорюлько Є.О. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.58-63. - укр. УДК 624.012.3 .4.

У статті проведено аналіз з'єднань, що можуть застосовуватись при створенні надлегких сталезалізобетонних конструкцій. Наведено результати підбору варіантів фальцевого з'єднання тонкостінного оцинкованого металу, методи підсилення з урахуванням специфіки монтажу та подальшої роботи. Експериментально випробувано та виявлено характер руйнувань різних типів з'єднань. За результатами випробувань підібрано оптимальний варіант підсилення даного типу з'єднань з визначенням їх фізичних та геометричних характеристик. Представлено галузі застосування таких з'єднань у будівництві та перспективи подальших досліджень.

67.18.11.0197/224878. Структурно-розрахункові підходи при оцінюванні технічного стану конструкцій монолітних будівель. Суханов В.Г., Вировой В.М., Лисенко Є.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.64-68. - рос. УДК 624.012.3 .4.

Оцінювання технічного стану монолітних залізобетонних конструкцій, що виконується по традиційних, нормативно-обґрунтованих методиках, може бути якісно доповнено використанням пропонованого структурно-розрахункового підходу. Суть такого підходу зводиться до аналізу пошкодженості, яка характеризує активні елементи структури конструкції - технологічні тріщини (ТТ) і внутрішні поверхні розділу (ВПР), прямо пов'язані з їх внутрішньою і зовнішньою безпекою. Додаткові розрахунки деформацій, що виконуються на підставі феноменологічного підходу, дозволяють кількісно оцінити можливість появи "видимих" тріщин і вплив арматури на формування структури конструкції.

67.18.11.0198/225334. Посилення залізобетонних конструкцій зовнішнім армуванням композитними матеріалами. Заволока М.В., Заволока Ю.М., Заволока Ю.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.23-28. - рос. УДК 624.012.3 .4.

Проведено дослідження вітчизняних і зарубіжних досягнень в ремонті і підсиленні залізобетонних конструкцій, з використанням композитних матеріалів, що містять волокна з високою механічною міцністю і застосуванням спеціальних епоксидних смол. Розглянуто композитні матеріали на основі: скляних, базальтових, арамідних і особливо вуглецевих волокон. Відзначено переваги та основні недоліки найбільш часто використовуваного композитного матеріалу на основі вуглецевих волокон. Дано узагальнені висновки та рекомендації.

67.18.11.0199/225355. Багатокритеріальний аналіз полегшених монолітних перекриттів. Менайлюк О.І., Менайлюк І.О., Колотило Т.Т., Рогожинська А.С. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.157-163. - англ. УДК 624.012.3 .4.

В статті проведений аналіз пустотоутворювачів і вкладишів для влаштування монолітних полегшених перекриттів. Основна ідея застосування пустотоутворювачів та вкладишів полягає в зменшенні ваги конструкції, шляхом видалення з неї бетону, який не приймає участі в роботі конструкції. Це дає можливість зменшити затрати на матеріали, не погіршуючи при цьому несучої здатності перекриття. Визначення найбільш ефективного рішення перекриття для торгово-розважального центру "Гагарін Плаза" в м. Одесі виконано шляхом багатокритеріального аналізу варіантів. Показано результати групування та фільтрації головних критеріїв та технологій, бальна оцінка кожного рішення і аналіз діаграм по головним критеріям. По результатам аналізу вибраний варіант полегшеного перекриття з пінополістирольними вкладишами.

67.13 Технологія будівельно-монтажних робіт

67.18.11.0200/220168. Нормування вібродинамічних випробувань сталевих ферм при проведенні технічних обстежень реконструйованих будівель. Хохрякова Д.О., Колесніченко С.В., Денисов Є.В. // Вісник Криворізького нац. ун-ту. Кривий Ріг: Криворізький нац. ун-т, 2017, №44, С.106-111. - укр. УДК 69.059:69.003.

Мета. Підвищення ефективності проведення робіт з оцінки технічного стану сталевих ферм шляхом нормалізації процесу вібродинамічних випробувань. Методи дослідження. Проектування норм часу здійснювалось на підставі нормативних спостережень, що проводилися методом змішаного фотообліку відповідно до "Методичних рекомендацій з проектування та перегляду норм часу на будівельно-монтажні роботи". Точність записів під час спостережень становила 1 хвилину. Вібродинамічні випробування виконувались ланкою з 3 осіб. Обробка даних нормативних спостережень мала три етапи: первинна обробка даних; розрахунок середніх значень витрат праці оперативної роботи на одиницю вимірюваної первинної продукції (одна точка установки датчика, одна ферма, група ферм); розрахунок середніх значень витрат праці оперативної роботи на одиницю виміру робочого процесу в цілому (10 конструкцій). Наукова новизна. Виявлено, що чинні нормативні документи не містять методик і нормативи на виконання вібродинамічних випробувань кроквяних ферм при проведенні технічних обстежень будівлі. Застосування непрямих розцінок не дозволяє компенсувати витрати на проведення таких обстежень. Вперше запропонований метод оцінки технічного стану сталевих ферм шляхом визначення її динамічних параметрів. Запропонована норма часу на виконання вібродинамічних випробувань сталевих ферм. Практична значимість. Результати приведених у статті досліджень з нормалізації процесу вібродинамічних випробувань були використані організацією при визначенні вартості виконання робіт з оцінки технічного стану об'єкта. Результати. Дослідним шляхом встановлено, що запропонована методика проведення вібродинамічних випробувань дозволяє не тільки підвищити достовірність результатів оцінки технічного стану ферм, але й знизити їх трудомісткість у порівнянні з візуальним обстеженням.

67.18.11.0201/220702. Методика реконструкції морських пасажирських терміналів. Дикун Ж.Є. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.402-407. - укр. УДК 725.34.

Актуальність теми визначається необхідністю забезпечення активного використання існуючого фонду морських терміналів України, створеного протягом радянського періоду, приведення його у відповідність до сучасних нормативних вимог. Мета роботи створити покроковий алгоритм проектування нових та реконструкції існуючих МПТ. У статті наведені основні методи і види реконструкції терміналів. Результат даного дослідження може бути використаний в навчальному процесі а також в методичній літературі в даній галузі. Висновком даного дослідження є методика реконструкції МПТ.

67.18.11.0202/220768. Причини, різновиди і характер аварійного стану склепін та перекриттів та способи їх реставрації. Орленко М.І. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.170-181. - укр. УДК 72.025.4.

Стаття присвячена проблемам руйнування склепін та перекриттів пам'яток архітектури в контексті їх комплексної реставрації. Проаналізовано причини і проблеми аварійного стану склепін та перекриттів з різних матеріалів та описано ефективність існуючих методів реставрації.

67.18.11.0203/220790. Оцінка і вибір опоряджувальних матеріалів для реставрації фасадів пам'яток архітектури. Самойлович В.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.355-363. - укр. УДК 72.023: 72.025.

Викладено методику вибору опоряджувальних матеріалів для реставрації фасадів пам'яток архітектури; наведені кількісні і якісні показники вимог до опоряджувальних матеріалів в різних природно-кліматичних умовах України.

67.18.11.0204/220991. Застосування технології струменевого розчинення для зниження деформації ґрунтів при будівництві лінії метро в місті Хошимін. Нгуєн Ань Туан, Тран Дик Чін, Нгуєн Тан Дат. // Опірі і теорія споруд. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2016, №97, С.121-134. - англ. УДК 624.13; 692.113.

Деформації ґрунтів враховуються в основному в процесі будівництва метро, особливо в умовах слабого Ґрунтового середовища, що впливає на існування будівель на поверхні землі. Ця стаття представляє застосування технології струменевого розчинення (Jet Grouting) для зменшення деформацій на поверхні землі при будівництві тунелю метро в геологічних умовах області Хошимін. Застосування технології струменевого розчинення в процесі буріння високого тиску утворює суміш ґрунту та цементу (Soilcrete). Використання Jet Grouting для зміцнення Ґрунту навколо тунелю розглядається як ефективне рішення для зменшення осідання поверхні землі.

67.18.11.0205/221088. Застосування самоущільнюваного бетону під час реконструкції будівлі під центр надання адміністративних послуг. Бугаєвський С.О., Воронова Е.М., Штефан О.М. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2016, №39, С.21-27. - англ. УДК 69.059.

Реалізовано технологію бетонування залізобетонних конструкцій із застосуванням самоущільнюваного бетону. Проведено дослідження двостадійного введення добавки супер-пластифікатора на властивості бетонної суміші. Забезпечено збереження реологічних властивостей самоущільнюваної бетонної суміші під час доставки її автобетонозмішувачами на будівельний майданчик.

67.18.11.0206/221618. Технологія та етапи організації робіт під час безтраншейного прокладання трубопроводів способом мікротунелювання. Пиріг Т.Ю., Побережний Л.Я., Запухляк В.Б., Стойко Р.Т. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.111-116. - укр. УДК 621.644.

Подано опис технології та етапів організації робіт під час спорудження переходів трубопроводів через природні і штучні перешкоди та будівництва підземних інженерних комунікацій міського призначення способом мікротунелювання. Наведено типи мікротунельних прохідницьких комплексів залежно від системи видалення ґрунту та привантаження вибою. Розглянуто технологічний процес приготування і регенерації бентонітового розчину, який нагнітається за оболонку прохідницької машини і секції продавлюваних труб для забезпечення

стійкості виробки та зниження сил тертя між трубопроводом і ґрунтом та подається в привибійну зону для транспортування розробленого ґрунту із вибою. Запропоновано методику розрахунку необхідного зусилля продавлювання секцій труб на прямолінійній ділянці, яке повинно створюватись домкратною станцією. Розглянуто схеми влаштування та принципи роботи трьох модулів (електронна лазерна система ELS, електронна лазерна система з гідростатичним водяним рівнем ELS-HWL та навігаційна система з гірокомпасом із покажчиком на північ GNS-P), які розробила компанія "Herrenknecht AG" для стандартизації точної навігації при мікротунелюванні незалежно від довжини тунелю, його діаметра та напрямку універсальної навігаційної системи UNS. Основними перевагами мікротунелювання є точне за напрямом у плані і профілі (відхилення від проектною осі в межах 10-30 мм), швидке (у середньому швидкість проходки становлять 10-15 м/доб.) та з мінімальною величиною просідання денної поверхні (не перевищує 10 мм) спорудження трубопроводів у поєднанні з можливістю прокладання як прямолінійною, так і складною криволінійною траєкторією, на великих глибинах (до 100 м) і на значні відстані (до 1000 м), у всьому діапазоні інженерно-технологічних і гідрогеологічних умов.

67.18.11.0207/222593. До питання математичного моделювання роботи бурових паль на висмикувальні навантаження. Табачніков С.В., Самородов О.В. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №76, С.84-90. - рос. УДК 624.15; 692.115.

Виконано в ПК Plaxis моделювання та розрахунок методом скінченних елементів (МСЕ) напружено-деформованого стану (НДС) системи "ґрунтова основа - пальовий анкер" та проведено порівняльний аналіз із результатами випробування натурної висмикувальної палі.

67.18.11.0208/222601. Особливості процесів заглиблення гвинтових робочих органів на початковій стадії проколу ґрунту. Вівчар С.М. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №76, С.133-137. - рос. УДК 69.05.

Наведено результати аналізу конструкцій гвинтових ґрунтопроколювальних робочих органів, з метою їх застосування при горизонтальному проколі ґрунту. Виявлено закономірності процесів початкового етапу заглиблення робочих органів у ґрунт. Визначено найбільш вигідні конструкції гвинтових робочих органів з точки зору прикладення до них напірних зусиль для початку процесу їх загвинчування.

67.18.11.0209/222602. Особливості процесів статичного проколу ґрунту. Балесний С.П. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №76, С.138-141. - рос. УДК 69.05.

У процесі проколу ґрунту прокольна головка на своєму шляху, у більшості випадків, зустрічається з різного роду перешкодами, що викликає її відхилення від заданої траєкторії руху. Наведено математичні моделі, які дозволяють визначити величину відхилення прокольної головки залежно від довжини ділянки і кута відхилення будь-якої зі штанг.

67.18.11.0210/222603. Визначення сили та енергоємності комбінованого різання при розробці ґрунту на критичну глибину. Кравець С.В., Зоря Р.В., Стіньо О.В., Шмонов І.Г. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №76, С.142-149. - укр. УДК 69.05.

Стаття присвячена математичному моделюванню процесів різання та розпушення ґрунту для отримання аналітичної залежності визначення сили комбінованого різання ґрунту та коефіцієнта енергоємності процесу розпушення з урахуванням фізико-механічних властивостей ґрунту.

67.18.11.0211/223099. Порівняльний аналіз варіантних проектних рішень реконструкції існуючої будівлі ЦНТІ під багатофункціональний навчальний комплекс НУВГП. Шолудько М.В., Шолудько М.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.308-317. - укр. УДК 72.

Проведено аналіз трьох варіантів реконструкції існуючого приміщення ЦНТІ під багатофункціональний навчальний комплекс НУВГП, виконаних студентами-архітекторами під керівництвом викладачів кафедри архітектури та середовищного дизайну. Виявлені особливості та визначено основні принципові підходи до реконструкції будівлі в кожному із варіантів.

67.18.11.0212/223262. BIM: історія розвитку і перспективи впровадження. Кіріченко Д.О., Шилієв О.С. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.32-36. - укр. УДК 69.05:658.011.54 .011.56; 69.05:658.527.

У статті коротко розглянуто історію виникнення та розвитку BIM-технологій від формулювання до сучасних розробок. Дається аналіз основних публікацій, в яких розглядається становлення та задачі BIM. Розглядаються цілі та задачі, що виникають в процесі життєвого циклу будівель та споруд перед проектувальниками, будівельниками та іншими спеціалістами та відповідні вимоги до BIM. Наведено декілька прикладів використання BIM-технологій у реальному виробництві. Показано на реальних об'єктах позитивний економічний ефект від впровадження BIM. Надаються висновки щодо доцільності впровадження BIM в Україні.

67.18.11.0213/223285. Вибір технологічних рішень штукатурної гідроізоляції вапняка-черепашника. Менейлюк О.І., Дмитрієва Н.В., Гострик А.М. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.172-177. - рос. УДК 699.8; 693.76.

Стаття присвячена розробці техніко-економічного обґрунтування технологічних рішень, котрі застосовуються при влаштуванні штукатурної гідроізоляції різних складів для конструкцій з вапняка-черепашника. В статті проводиться аналіз отриманих залежностей впливу різних факторів на показник тривалості влаштування гідроізоляції. Проведено порівняльний аналіз показників витрат гідроізоляційних матеріалів. Визначена вартість і фактори, що впливають на її величину. Зроблено висновок на основі багатокритеріального аналізу про оптимальний вибір гідроізоляційного матеріалу.

67.18.11.0214/224478. Кінематичні особливості необоротних зрушень ґрунту під час його локального зсуву. Захарова Л.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №1(77), С.124-136. - рос. УДК 556:621.131.

Метою статті є встановлення особливостей кінематики необоротних зрушень ґрунту під час глобального та локального зсувів. Методологія досліджень базується на відображенні необоротних зрушень й деформацій ґрунту за допомогою другого закону Ньютона, неасоційованого закону пластичності, критерію міцності Кулона-Мора, модифікованого врахуванням межі міцності на розтягнення, та методу кінцевих різниць. Встановлені особливості патернів полів необоротних інкрементальних зрушень, що реалізуються у стані пласкої й об'ємної деформації, причому останній реалізується завдяки виникненню дисипативних структур, що характеризується суттєвою новизною. Практична цінність результатів пов'язана з обґрунтуванням принципів стабілізації ґрунтових схилів шляхом управління дисипативними структурами.

67.18.11.0215/224849. Аналіз параметричних збуджень та резонансів за періодичним кусково-постійним законом в ударно-вібраційних системах ущільнення бетонних/будівельних сумішей. Човнюк Ю.В., Кравчук В.Т., Діктерук М.Г. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №3(62), т.1, С.252-257. - укр. УДК 534.075.8.

Визначені умови виникнення та існування параметричних резонансів в ударно-вібраційних системах ущільнення бетонних/будівельних сумішей при періодичному кусково-постійному законі зміни жорсткості робочого органу.

67.18.11.0216/224875. Інноваційні технології з усунення понаднормового крену житлового будинку в м. Одеса. Клименко Є.В., Шокарев В.С., Шокарев О.С., Шокарев Є.О., Шокарев А.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.45-50. - рос. УДК 69.059.

В статті описано спосіб усунення понаднормового крену житлового будинку в м. Одеса з використанням інноваційних технологій, розроблених і неодноразово реалізованих на практиці спеціалістами ЗВ ДП НДІБК. Запропоновані інноваційні технології здатні виконувати увесь комплекс робіт по усуненню самих складних кренів будівель і споруд без зупинки їх функціонування та відселення мешканців. Даний метод є найменш витратним по техніко-економічним показникам порівняно з іншими можливими способами усунення кренів.

67.18.11.0217/224970. Дискретно-континуальне моделювання при дослідженні процесу взаємодії вібраційної системи з оброблюваною бетонною сумішшю: об'ємне формування. Кравчук В.Т., Човнюк Ю.В. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №3(58), С.114-117. - рос. УДК 693.95 (075.8).

Запропонована математична модель, що описує поведінку динамічної системи "вібраційна машина - бетонна суміш", у якій бетонна суміш представлена у вигляді системи з розподіленими параметрами. Складене хвильове рівняння руху ущільнюваної суміші. Визначені граничні умови. Знайдені аналітично значення хвильового числа, коефіцієнту затухання збурення у оброблюваному середовищі, приведеної маси й коефіцієнту непружного опору бетонної суміші. Визначений закон розповсюдження хвиль збурення у оброблюваному середовищі.

67.18.11.0218/225336. Експериментально-статистичне моделювання роботи кам'яних стовпів, пошкоджених в процесі експлуатації. Клименко Є.В., Довгань О.Д., Гриньова І.І. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.34-39. - англ. УДК 69.059.

Отримано експериментально-статистичну модель для опису впливу різних видів пошкоджень на залишкову несучу здатність пошкоджених у процесі експлуатації кам'яних стовпів. Вибрані найбільш розповсюджені та кількісно значимі фактори, також встановлено вплив як одного з видів пошкодження, так і у взаємодії кількох таких факторів як, глибина пошкодження, кут нахилу фронту пошкодження по одній з головних осей перетинів і ексцентриситет. За оцінками експериментально-статистичної моделі і однофакторних локальних полів, найбільший вплив на несучу здатність надає глибина пошкодження в перетині стовпа, амаксимальне навантаження витримують стовпи з кутом нахилу фронту пошкодження 18-22,5° та з відносним ексцентриситетом близько 1/8 прикладеного навантаження.

67.18.11.0219/225354. Зведення конструкцій складної конфігурації з застосуванням пневматичної опалубки. Галушко В.О., Коломійчук В.Г. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.151-156. - англ. УДК 693.5.

Залізобетонні тонкостінні великопрольотні оболонки складної конфігурації - визначні і ефективні споруди, які використовуються для створення акценту в найважливіших місцях суспільства. Їх використання забезпечується: низькою вартістю конструкції; високою несучою здатністю; безпекою в експлуатації, навіть при пошкодженні частини конструкції; малою власною вагою, що не робить великого впливу на геотехнічну обстановку; можливістю зведення на важкодоступних територіях. Основною причиною, що стримує масове будівництво оболонок на Україні є диспропорція між оптимальністю тонкостінних конструкцій і недоліками методів їх зведення, які базуються здебільшого на досвіді будівництва плоских систем. Детальний аналіз опалубних систем дозволив зробити вибір опалубки для будівель та споруд складної конфігурації.

67.18.11.0220/225356. Сучасна методика складання календарних планів при будівництві комплексу будівель. Файзуліна О.А., Беспалова А.В., Дашковська О.П., Книш О.І. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.164-169. - англ. УДК 69.05:658.011.54 .011.56; 69.05:658.527.

Основними завданнями на етапі реалізації проектів при поточному виробництві робіт є оперативне планування будівельно-монтажних робіт і управління ними, що забезпечує попередження виникнення організаційних і технологічних відмов. Однією з моделей відображення імовірнісних виробничих процесів є мережева модель. У даній статті для аналізу мережевої моделі застосували метод Монте-Карло, вирішуючи завдання стійкості критичного шляху при ймовірнісній мережі. Прийшли до висновку, що такий підхід доцільний в практичній діяльності для підвищення організаційно-технологічної надійності при проектуванні ПВР.

67.15 Технологія виробництва будівельних матеріалів і виробів

67.18.11.0221/223239. Регулювання якості змішування компонентів полімерних композитних будівельних матеріалів в процесі їх виробництва. Тігарев А.М., Тігарева Т.Г. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.106-113. - рос. УДК 691.175; 678.6.

Розвиток будівельної індустрії вимагає створення нових будівельних матеріалів, що володіють заданими характеристиками міцності та мають мінімальну масу. Характеристики матеріалів залежать в значній мірі від якості змішування їх компонентів. Розглянуто методи контролю якості змішування порошкових компонентів полімерних композитних матеріалів. Запропоновано радіоізотопний метод аналізу, який можливо використовувати для регулювання якості змішування компонентів безпосередньо в процесі виробництва. Запропоновано систему регулювання якості змішування порошкових компонентів, виконано її моделювання в програмному пакеті MATLAB-Simulink. Результати моделювання дозволяють запропонувати подібну систему для впровадження у виробництво.

67.18.11.0222/223242. Особливості використання комплексних добавок на основі полікарбоксилатів в технології дорожніх бетонів. Шевчук Г.Я., Топилко Н.І., Новицький Ю.Л., Гнип О.П. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.123-129. - укр. УДК 666.98.

Розроблено цементний бетон для доріг з жорстким покриттям з використанням комплексних добавок на основі полікарбоксилатів. Показано, що застосування в складі цементобетону суперпластифікатора та повітрязахоплюючої добавок модифікує структуру бетону, підвищує міцність і довговічність дорожнього покриття. Міцність при стиску розроблених складів бетонів становить 24,0-42,8 МПа, що відповідає класу бетону В25-В30 при оптимальних витратах портландцементу (350-390 кг/м³) і комплексної добавки (0,5-0,7% маси цементу). За результатами експерименту встановлено, що використання комплексних добавок на основі полікарбоксилатів покращує експлуатаційні показники дорожніх бетонів, зокрема, забезпечує високу зносостійкість (стирання знижується на 60%). Проведені дослідження фізико-механічних характеристик бетонів і застосування методу математичного планування експерименту дозволили запропонувати їх склади в технології дорожніх бетонів. Комплексна добавка може давати і значну економічну вигоду при використанні місцевих матеріалів в цементобетонному покритті.

67.18.11.0223/223253. Ежекція повітря сипучими будівельними матеріалами в перевантажувальних дільницях підприємств будіндустрії. Даниченко М.В., Гераскина Е.О., Хоменко О.І., Семенов С.В., Макаров В.О. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.196-203. - рос.

Стаття присвячена аналізу результатів досліджень кінематичних закономірностей приєднання повітряних мас до матеріальних потоків сипучих будівельних матеріалів при проектуванні приймальних пристроїв будівельних матеріалів і систем аспірації, шляхом використання комплексних характеристик, що враховують взаємозумовленість і взаємозв'язок параметрів пило-повітряних мас в приймальних пристроях і системах аспірації з параметрами матеріальних потоків. Розроблено науково обґрунтований метод розрахунку аеродинамічних параметрів аспіраційних відборів, який враховує ежекційні особливості сипких будівельних матеріалів.

67.18.11.0224/224610. Особливості отримання фактурних бетонних виробів для огорожувальних конструкцій. Кочевих М.О., Блажис Г.Р., Гончар О.А., Вялін Д.О. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №2(57), С.54-59. - укр. УДК 693.1.

Розглянуто особливості отримання декоративних бетонних виробів скельної фактури для огорожувальних конструкцій при застосуванні спліттерної установки розколювання. Це може бути досягнуто шляхом отримання штучного каменю з високими фізико-механічними властивостями (міцність при стиску не менше 25 МПа) і достатньою однорідністю, що забезпечує крихий характер руйнування при розколюванні виробу і отримання необхідного рельєфу поверхні, який характеризується висотою більше 2 мм. Певна міцність, морозостійкість та довговічність фактурних виробів досягається застосуванням технології вібропресування жорстких бетонних сумішей, ретельним підбором складу бетону із застосуванням модифікуючих добавок, в тому числі комплексу, що містить пластифікатор та наповнювач у вигляді мікродоломіту. Введення доломітового заповнювача та мікродоломіту надає можливість також отримати вироби з певною світлотою тону без використання білого цементу. Стінові бетонні вироби скельної фактури, що нагадує природний камінь, отримані за наведеною технологією, характеризуються певною довговічністю, тому їх доцільно застосовувати для оздоблення фасадів, влаштування парканів, колон та інших конструкційно-архітектурних елементів будівель і споруд.

67.18.11.0225/224784. Низькоемісійні багатоконпонентні цементні в технології будівельних розчинів. Кропивницька Т.П., Іващшин Г.С., Семенів Р.М. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.70-75. - укр. УДК 666.98.

Розглянуто основні напрямки дорожньої карти низькоемісійної економіки в цементній промисловості. Показано, що випуск спеціальних низькоемісійних багатоконпонентних цементів забезпечує реалізацію в цементній промисловості прогресивних моделей раціонального використання природної сировини, палива, електричної енергії за мінімальних викидів CO₂. Наведено результати реологічних і фізико-механічних властивостей низькоемісійного цементу для будівельних розчинів ЦБР 300 (МС 22,5Х). Показано, що синергетичне поєднання мінеральних добавок при суттєвому зменшенні вмісту високоенергоємної клінкерної складової в низькоемісійних цементах забезпечує приріст міцності у пізніші (365 діб) терміни тверднення. Встановлено взаємозв'язок мікроструктури і міцності цементної матриці розчину та показана ефективність застосування комплексних добавок повітрязатримувальної дії в технології будівельних розчинів.

67.17 Машини, механізми, устаткування й інструмент, які застосовуються у будівництві і промисловості будівельних матеріалів

67.18.11.0226/222635. Вибір оптимальних параметрів машин для земляних робіт на основі статистичного аналізу. Єфименко О.В., Плугіна Т.В., Мусаєв З.Р. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №77, С.62-67. - укр. УДК 624.13.002.5; 624.15.002.5; 692.113.002.5; 692.114.002.5.

Досліджено тенденції розвитку виробництва машин для земляних робіт в Україні, близькому зарубіжжі та на прикладах зарубіжних виробників. Обумовлено вибір їх оптимальних параметрів на основі статистичного аналізу в мережі Internet.

67.21 Інженерні дослідження в будівництві

67.18.11.0227/220134. Вплив систем освінцованих амортизаторів (COA) на поведінку висотної будівлі під час землетрусу. Saglam Dogan, Sevim Baris. // Вісник НТУ "ХПІ". Інформатика та моделювання. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №21(1243), С.14-27. - англ. УДК 699.841.

Система ізоляції бази призводить до зменшення впливу сил, викликаних землетрусом, за допомогою нейтралізації взаємодії між будівлею і землею за допомогою сейсмоамортизаторів. Мета цього дослідження - визначити вплив систем ізоляції бази на реакцію висотної будівлі під час землетрусу. Досліджуються висотна будівля з амортизаторами землетрусів різних розмірів, які призначені для ізоляції землетрусів, а потім ретельно вивчають реакцію на землетрус в цьому ж будинку, порівнюючи її при використанні ізоляторів різних розмірів і нерухомих опор. Будівля має 122,5 м в висоту і 35 поверхів, а також житловий простір розмірами 20×16 м², для якого виконані розрахунки вертикального руху, прийняті для висотних будівель мегаполісів. Ці розрахунки детально розроблені і поширені в рамках концепції нерухокої опори. Досліджуються діючі на будівлю сили землетрусу, яке мало місце в Коджаелі в 1999 році. У дослідженні підкреслюється, що система з освінценованими амортизаторами забезпечує кращу структурну реакцію будівлі в порівнянні з нерухогими опорами. Порівнюються між собою такі критичні параметри як прискорення, бічний зсув, базисні і поперечні сили.

67.18.11.0228/220690. Вплив природних умов та антропогенних чинників на режим ґрунтових вод. Рудник Д.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.304-312. - укр. УДК 711; 624.

Розглянуто вплив природних умов та антропогенних чинників на режим ґрунтових вод, а відтак на санітарно-гігієнічний стан територій населених пунктів, будівельних характеристик ґрунтів, умов виробництва робіт та експлуатацію споруд і комунікацій.

67.18.11.0229/223159. Неоднорідні структурно-нестійкі основи міських будівель і споруд. Собуцький В.О., Гупалюк В.М., Собуцький О.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.335-342. - укр. УДК 624.131.7.

Авторами запропоновано варіант класифікації видів структурно-нестійких ґрунтів, що дасть можливість уніфікувати методи розрахунку їх несучої здатності.

67.18.11.0230/223245. Особливості визначення основних гідрологічних характеристик з урахуванням техногенного впливу. Дмитрів Д.А., Кураш С.Ю. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.141-148. - укр. УДК 624.131.6; 624.131.31:551.5.

При виконанні оцінки можливості будівництва об'єктів на ділянках, що розташовані біля рік та морів необхідно визначати розрахункові гідрологічні характеристики. Знаючи ці характеристики, можна найбільш раціонально визначити відмітки планування, будівельного нуля, глибини закладання підземних частин споруд та, при необхідності, визначити доцільність виконання заходів з інженерного захисту території. При визначенні розрахункових гідрологічних характеристик, слід враховувати техногенний вплив на їх можливу зміну в часі, який викликаний діяльністю людини. Якщо такий вплив існує на протязі тривалого часу, гідрологічні параметри можуть зазнавати значних змін. Не врахування таких змін може призвести до того, що при проектуванні нових об'єктів можуть бути прийняті не раціональні технічні рішення, що в свою чергу може призвести до зниження їх надійності. Врахування техногенного впливу є необхідним фактором при проектуванні.

67.18.11.0231/223246. Дослідження втрат напору в межах водозливу з тонкою стінкою. Корнійчук В.І., Хлапук М.М., Безусяк О.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.148-155. - укр. УДК 624.131.6; 624.131.31:551.5.

В статті представлено теоретичні та експериментальні дослідження втрат напору в межах водозливу з тонкою стінкою. Встановлено основні діючі фактори: висота водозливної стінки $s(v)$ та напір H . Відзначено, що в межах водозливу, внаслідок наявності водозливної стінки, відбувається різке вертикальне стиснення потоку та його переформування в струмину, що призводить до втрат напору. Доведено адекватність застосування формули Хіндса для оцінки величини цих втрат. Приведено рівняння збереження питомої енергії потоку для водозливу з врахуванням втрат напору. На графіках розкрито вплив основних діючих факторів на величину відносних втрат напору.

67.18.11.0232/223256. Нова методика випробувань ґрунтів палями - релаксацією навантаження. Тугаєнко Ю.Ф., Ткаліч А.П., Шеховцов І.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.213-217. - рос. УДК 624.131.38.

В державному стандарті України до одного із рекомендованих методів прискореного випробування ґрунтів палями вертикальним вдавлюючим навантаженням відноситься метод релаксації напруг. В рекомендаціях його застосування відсутні відомості про режим навантаження в процесі його застосування. В розробленій методиці в якості ступені прийнята не осадка, а навантаження і його релаксація. Наведені в статті результати досліджень

стандартним методом і методом релаксації навантаження показали близьку збіжність, що свідчить про їх достатню достовірність. Застосована методика дозволила скоротити тривалість випробувань більш ніж в три рази.

67.18.11.0233/224780. Можливості короткострокового прогнозування снігового навантаження. Пашинський В.А., Юрченко О.І. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.45-50. - укр. УДК 624.131.3:551.5.

За результатами аналізу 67-річних рядів спостережень за сніговим покривом підтверджена періодичність змін снігового навантаження в часі та запропонована методика короткострокового прогнозування величини снігового навантаження за результатами спостережень минулих років. Результати вказують на можливість зменшення розрахункових значень снігового навантаження в періоди малосніжних зим в середньому на 15%, а в окремих випадках - до 40%. Реальний прогноз при забезпеченості 0,95 можна виконати на період 1...3 роки. За результатами розрахунків у певних випадках можна дозволити експлуатацію несучих конструкцій до їх підсилення чи заміни.

67.18.11.0234/224782. Визначення кліматичних навантажень за метеоданими при перевірочних розрахунках несучих конструкцій. Філімоніхін Г.Б., Пашинський М.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.58-63. - укр. УДК 624.131.3:551.5.

Розроблена методика оцінювання характеристичних значень кліматичних навантажень в проектній точці шляхом об'єднання даних найближчих метеостанцій. Правомірність об'єднання вибірок річних максимумів, статистичних характеристик чи характеристичних значень навантаження перевіряється з використанням процедури дисперсійного аналізу. За результатами аналізу реальних метеоданих з чотирьох кліматичних навантажень знайдено оптимальний спосіб відбору метеостанцій, який дозволяє врахувати максимально можливу кількість однорідних даних і сприяє підвищенню точності оцінювання навантажень на конструкції, що перебувають в експлуатації.

67.23 Архітектурно-будівельне проектування

67.18.11.0235/220427. Екологічне дизайн-проекування та якість життя. Кардаш О.В., Рубцов А.Л., Свірко В.О., Церковна О.Г. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.63-73. - укр. УДК 745 749.331.

Розглянуто екологічні вимоги дизайнерського проектування. Звернуто увагу на законодавчу базу міжнародно-правових принципів екологічного дизайну. Охоплено питання екологізації виробництва та екологізації споживання. Приділено увагу прийомам ландшафтного дизайну, малим архітектурним формам, актуалізовано роль фонтанів в міському середовищі.

67.18.11.0236/220428. Прибережне пространство - место консолидации с объектами современного искусства. Киселева А.А., Ексарева Н.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.73-77. - рос. УДК 72.01.

Стаття присвячена вивченню якісного перетворення прибережного простору, як місця консолідації з об'єктами сучасного мистецтва. Для грамотного проектного підходу до консолідації складена методична координація у вигляді матриці характеристик середовищних компонентів. Такий підхід покликаний до ефективної активізації прибережних територій з придбанням художніх властивостей.

67.18.11.0237/220486. Ландшафт і вода, як основа сучасних світових тенденцій в проектуванні медичних закладів. Булах І.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.392-397. - укр. УДК 725.51.

Стаття розкриває надсучасний світовий підхід до проектування медичних закладів на прикладі найбільш виразних об'єктів охорони здоров'я. У статті проілюстровано приклади активного впровадження води та ландшафту у архітектурних проектах медичних закладів, виконаних відомими архітектурними майстернями світу. Стаття спрямована на кардинальне оновлення усталених поглядів вітчизняних архітекторів на об'ємно-просторовий вигляд медичних установ України.

67.18.11.0238/220695. Методика проектування навчально-виховних комплексів на основі уніфікованих блок-модулів. Гомон О.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.353-357. - укр. УДК 727.1.

Розглянуто навчально-виховний комплекс як архітектурну споруду на основі застосування типізованих елементів блок-модулів, який дозволить комбінувати навчально-виховні комплекси різної місткості.

67.18.11.0239/220713. Особливості архітектурно-планувальної організації клубів дельтапланеризму. Фіонова М.О., Авдєєва М.С. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.472-477. - укр. УДК 725. 89:711.533.9 (045).

Розглядається проблема доцільності проектування відокремленої будівлі чи комплексу, що призначені для функціонування спеціалізованих клубів дельтапланеризму на базі вже стихійно сформованих дельтадромів, розробка концепції розвитку об'єктів пов'язаних з цим повітряним видам спорту в Україні та функціональні потреби у архітектурному проектуванні даних типів споруд.

67.18.11.0240/220715. Всеосяжні переваги єдиного процесу проектування в САПР Allplan. Химишинець Н.В., Хлюпін О.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.484-488. - укр. УДК 72:001.63:004:72.012(045).

У статті проаналізований єдиний процес проектування в САПР Allplan. Виявлено безліч переваг проектування в системі автоматизованого проектування Allplan.

67.18.11.0241/220750. Традиції українського національного романтизму в сучасному проектуванні. Антошук Т.І. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.29-35. - укр. УДК 72.035.

В статті розглядається переосмислення спадщини козацького бароко, української народної архітектури та українського національного романтизму, її модернізація шляхом використання національних традицій в кульовій архітектурі на прикладі проектів архітекторів сучасності.

67.18.11.0242/220751. Особливості проектування вітчизняних та закордонних інноваційних та промислових інфраструктур. Бондарчук А.Є. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.35-43. - укр. УДК 725.001.76.

В статті пропонуються приклади вітчизняних та закордонних інноваційних та промислових інфраструктур на основі яких було виведено загальні особливості при їх проектуванні. Також кожен об'єкт наукової та промислової інфраструктури дав змогу виділити ряд характерних рис, що дозволяють говорити про їх особливий феномен.

67.18.11.0243/220756. Дослідження збіжності ітераційних процесів у нелінійних задачах СГМ. Ботвіновська С.І. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.82-89. - укр. УДК 514.18 (043.3).

В роботі розглядаються питання аналізу збіжності ітераційних процесів у нелінійних задачах статико-геометричного методу при формоутворенні дискретних каркасів кривих ліній та поверхонь. Проаналізовано вибір алгоритму моделювання ДПК на прикладі площинної задачі формування дискретного каркаса кривої лінії під впливом нормальних зусиль, з різними законами розподілу величин векторів цих зусиль.

67.18.11.0244/220771. Технологія комп'ютерного моделювання об'єктів дизайну за лініями обрису поверхонь обертання. Суліменко С.Ю., Сазонов К.О., Анпілогова В.О., Левіна Ж.Г. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.195-201. - укр. УДК 681.3: 514.18.

В роботі розглядаються питання інформаційного та геометричного забезпечення етапів моделювання криволінійних поверхонь на перспективних зображеннях. Обґрунтовано вибір графічних пакетів.

67.18.11.0245/220773. Навчальне архітектурне проектування на реальній основі. Ковальський Л.М., Хараборська Ю.О., Булкін М.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.210-214. - укр. УДК 721.0011.

У статті висвітлені питання підвищення ефективності курсового та дипломного архітектурного проектування завдяки виконання навчальних проектів на реальні замовлення для нового будівництва та реконструкції населених пунктів.

67.18.11.0246/220797. Особливості архітектурно-планувальної організації медіатеки. Авдєєва Н.Ю., Шаргородська В.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.404-409. - укр. УДК 725.212 (045).

У статті розглядаються особливості архітектурно-планувальної організації медіатеки. Обґрунтовується потреба України у проектуванні цих нових типів споруд в структурі вищих навчальних закладів або як окремого самодостатнього громадського об'єкту. Представлені їх функції та переваги у порівнянні з бібліотеками.

67.18.11.0247/220800. Способи модернізації архітектурно-планувальних рішень шкільних закладів. Дорохова Н.В., Хлюпін О.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.425-430. - укр. УДК 72.012:[727:373.5(045).

Розглянуто проблему архітектурно-планувальних рішень організації дитячих дошкільних закладів, що обумовлено необхідністю модернізації.

67.18.11.0248/220801. Процесс архитектурного формирования технопарковых структур от функциональной схемы до генерального плана. Каземи Лари Голамали. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.431-436. - рос. УДК 725, 727.

В этой статье рассмотрены этапы формирования и развития технопарковых структур и их интеграции в составе материнских предприятий.

67.18.11.0249/220802. Фактори впливу та етапи формування навчальних комплексів на складному рельєфі. Карбан А.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.437-443. - укр. УДК 727.

Висвітлюється проблема сучасного стану освітніх закладів України, аргументується потреба в їхньому реформуванні. Розглядається вплив факторів при створенні шкільних комплексів на територіях зі складним рельєфом в Україні. Виділяється черговість етапів формування, що базуються на визначених чинниках.

67.18.11.0250/220803. Архітектурно-планувальні прийоми оптимізації цілорічного функціонування курортних готелів. Крамаренко М.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.434-449. - укр. УДК 728.52.

У статті обґрунтована актуальність цілорічного лікування, оздоровлення та відпочинку на Одеській групі курортів та виявлені архітектурно-планувальні прийоми оптимізації функціонування сучасних курортних готелів у осінньо-зимово-весінній період.

67.18.11.0251/220806. Основи систематизації і нормування архітектурного середовища пенітенціарних комплексів. Третьак Ю.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.464-473. - укр. УДК 725.6.

У статті продовжується розгляд питань систематизації складових та побудови нормативної бази проектування пенітенціарних комплексів різних типів і видів. Система нормування виправного середовища на рівні

функціонально-планувальної організації ділянки, будівель, споруд і приміщень є досить розробленою і може забезпечити процес проектування пенітенціарних комплексів в Україні.

67.18.11.0252/220993. Визначення навантажень від масиву ґрунтових сипучих порід при проектуванні підземних споруд. Солодей І.І., Затилюк Г.А. // Опір і теорія споруд. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2016, №97, С.145-154. - укр. УДК 721.012; 721.012:001.8.

В роботі розглянуто найбільш поширені гіпотези обчислення навантажень від масиву ґрунтових сипучих порід: про силове гравітаційне поле, рівень напруженості якого зростає прямо пропорційно глибині відносно поверхні землі та зводу обвалення для нестійких порід. Дана оцінка можливості використання метода скінченних елементів при дослідженні напружено-деформованого стану підземних споруд в залежності від глибини їх закладання.

67.18.11.0253/221224. Нормування ультрафіолетового опромінення приміщень і територій за енергетичними критеріями. Сергейчук О.В., Єгорченков В.О., Радомцев Д.О. // Вентиляція, освітлення та теплогазопостачання. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №23, С.25-30. - укр. УДК 624.04:697.11.

Ущільнення забудови супроводжується появою певних негативних факторів середовища проживання, зокрема його світло-інсоляційного режиму. У сучасних українських нормах критерієм оцінки ультрафіолетового опромінення є тривалість інсоляції. Але це нормування недосконале, оскільки сонячна радіація змінюється як за інтенсивністю і спектральним складом, так і в об'ємі приміщень. Крім того, інсоляція не враховує опромінення розсіяною і відбитою від оточення радіацією. Особливо це стосується ультрафіолетової частини спектру - її інтенсивність становить 70...80 % від прямої. Для більш повного врахування ресурсів сонячної радіації для життєзабезпечення необхідний перехід до оцінки ультрафіолетового опромінення від часових критеріїв до енергетичних. Тому метою даної роботи є розробка науково-методичних принципів переходу до такої оцінки. У статті наведені залежності, за якими можна визначити дози прямої, розсіяної та відбитої ультрафіолетової сонячної радіації. Особлива увага приділена визначенню розсіяної та відбитої складовим, оскільки саме ці види радіації опромінюють найбільшу частину внутрішнього простору приміщення. Їх пропонується визначати на підставі нового математичного апарату точкового числення. Представлена методика визначення опромінення. Пропонуються методи нормування ультрафіолетового опромінення за енергетичними параметрами.

67.18.11.0254/223268. Методика моделювання геодезичного купола в Autodesk Revit та передачі моделі в ПК ЛІРА-САПР. Томашевський А.В., Люльченко Є.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.65-70. - укр. УДК 721.012; 721.012:001.8.

Для активного впровадження геодезичних куполів і оболонки в практику проектування і будівництва необхідна розробка методики моделювання та комплексного використання моделі геодезичного купола в архітектурно-будівельному проектуванні, міцнісних розрахунках та конструюванні. Основним завданням на даний час є забезпечення процесу обміну даними між програмними комплексами та автоматизація їх роботи. В даному дослідженні було запропоновано розв'язання вказаної задачі за допомогою середовища інформаційного моделювання будівель Autodesk Revit з розширенням для візуального програмування Dynamo спільно з ПК ЛІРА-САПР. Опрацьовано методику передачі моделей з середовища Autodesk Revit до програмного комплексу ЛІРА-САПР за допомогою штатних засобів імпорту та експорту ПК САПФІР, а також розроблено транслятор в текстовий файл задачі, виконаний у середовищі Dynamo.

67.25 Районне планування. Містобудування

67.18.11.0255/220418. Цивілізована наукова дискусія - шляхи до вирішення образу історичного міста. Куліков П.М., Товбич В.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.12-15. - укр. УДК 72.01.

Анотація. за результатами дискусії в рамках II міжнародної науково-практичної конференції, "Архітектура історичного Києва. Ландшафт і вода" визначено актуальність і науковість цієї тематики для вирішення проблем історичного Києва.

67.18.11.0256/220419. Методологические и типологические аспекты формирования рекреационной среды. Абызов В.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.15-22. - рос. УДК 72.01.

В статті розглядаються методологічні та типологічні аспекти формування рекреаційного середовища і аналізуються системно-структурні засади її типології. Виявляються відповідні ієрархічні рівні.

67.18.11.0257/220421. Взаємодія храму і ландшафту на території Києва. Бачинська О.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.28-33. - укр. УДК 726+712.

У статті розглядається взаємодія сакральних споруд і рельєфу на території Києва.

67.18.11.0258/220423. Врахування міського середовища в реалізаціях київських архітекторів 1920-х - поч. 1930-х років. Василенко Л.Г. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.39-43. - укр. УДК 72.036.

Висвітлені аспекти новаторського, неформального узгодження найкращих об'єктів архітектури Києва (на прикладі житлових будинків секційного типу), побудованих за проектами видатних майстрів архітектури України, з середовищними умовами міста, рельєфом, характером вулиць і природи.

67.18.11.0259/220424. Принципы гуманизации архитектурно-градостроительной инфраструктуры в крупнейших городах. Вотинов М.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.43-48. - рос. УДК 72.01.

У статті розроблено принципи гуманізації архітектурно-містобудівної інфраструктури в найзначніших містах.

67.18.11.0260/220425. Роль природного ландшафту в збереженні зон модерну. Івашко Ю.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.49-53. - укр. УДК 72.01 035.

В статті розглядаються містобудівні особливості розташування зон концентрації будівель в стилі модерн в історичних містах України, виявлено особливості формування цих зон, вплив зовнішніх чинників. На прикладі Києва проаналізовано взаємодію природного ландшафту і історичної забудови.

67.18.11.0261/220426. Локальні стратегії розвитку архітектурного середовища міст України: до постановки проблеми. Блінова М.Ю., Ільченко С.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.54-63. - укр. УДК 72.01.

У статті пропонується розглянути сучасні тенденції зіткнення ініціатив при формуванні архітектурного середовища міста: державного і міського управління, цивільних і професійних співтовариств. Актуалізується проблема генерації в сфері професійного архітектурного знання певних стратегій локального рівня, які б ефективно адаптували глобальні світові тенденції сталого розвитку до рівня локальних місць і специфіці способу життя. Як приклади вирішення таких проблем розглядаються рух критичного регіоналізму та новий урбанізм.

67.18.11.0262/220429. Інноваційні 3D технології як інструментарій для проектування та відновлення міського середовища. Кисіль О.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.77-81. - укр. УДК 355.7.

Сучасні технології 3D сканування та друку, а також моделінгу форм та комп'ютерного генерування соціальних, природних та інших процесів повинні бути провідним інструментарієм у збереженні історичного та плануванні нового міського середовища.

67.18.11.0263/220430. Регламентация архітектурної та містобудівної діяльності в буферних зонах об'єктів всесвітньої культурної спадщини ЮНЕСКО: задачі і методи. Коротун І.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.81-86. - укр. УДК 351.853.

Розглядаються задачі і методи регламентації архітектурно-містобудівної діяльності в буферних зонах об'єктів всесвітньої культурної спадщини.

67.18.11.0264/220431. Екологічна регенерація урбанізованого середовища прибережних територій. Криворучко Н.І., Кривіцька А.С. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.87-91. - укр. УДК 72.01.

У статті розглядаються питання екологічної регенерації урбанізованого середовища прибережних територій найбільших міст. Розкрито сутність екологічної регенерації як гармонізуючого чинника, заснованого на взаємодії урбанізованого і природного, через соціалізацію середовища і сприйняття людиною його цілісності.

67.18.11.0265/220432. Система "річка-місто": методологічні аспекти архітектурної діяльності. Криворучко Н.І., Дорошенко Ю.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.92-97. - укр. УДК 71;72.

Розглядаються питання методології архітектурної діяльності у контексті "стимул-реакція", де стимулом виступає ціннісно-соціальна значущість річки - як підсистеми урбанізованої території міста. А реакцією на цей стимул виступають архітектурні рішення з відновлення архітектурного середовища найбільших міст. За таким підходом річка і місто розглядаються як система, де Річка є природною основою цілісної екосистеми макрокосму, а Місто, як її похідна, для свого відродження має гармонійно інтегруватися до своєї природної першооснови. При цьому система "Річка-Місто" може з часом набути статусу еко-урбосистеми.

67.18.11.0266/220433. Київський оракул. Куровський Г.К. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.98-101. - укр. УДК 712.01+908.

В статті розглянуто особливості ландшафту правобережної частини Києва, антропоморфні ознаки цієї території та значення, яке може мати Київ при використанні вказаних фактів.

67.18.11.0267/220434. Пешеходные зоны как объекты новаций в городской среде. Крижановская Н.Я. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.101-106. - рос. УДК 72.01.

У статті розглянуто особливості формування пішохідних зон в умовах найзначнішого міста. Визначено основні прийоми формування пішохідних зон з урахуванням особливостей пішохідно-транспортної інфраструктури міста.

67.18.11.0268/220435. BIM концепція та демоекосистемний підхід, як архітектурно-ландшафтний аспект формування міського середовища. Левченко О.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.107-111. - укр. УДК 004, 72.01, 721.021.

BIM концепція поступово еволюціонує від окремих об'єктів та структур, до систем управління регіонами та територіями під призвою ГІС. Архітектурно-ландшафтні утворення з використанням водних ресурсів інтегруються в BIM-моделі на будь-якому рівні. Таким чином формується новий принцип поєднання BIM та Демоекосистемного підходу.

67.18.11.0269/220436. Роль Дніпра у містобудівному каркасі Києва в історичному розрізі. Марковський А.І. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.112-116. - укр. УДК 72.038.11(477).

Роль Дніпра, як ключової водної артерії в містобудівному каркасі Києва, відповідно до трансформацій містоформуючих функцій та завдань, що ставилися соціумом перед зодчими у відповідні історичні періоди.

67.18.11.0270/220437. Концепція зеленої інфраструктури для відновлення міського середовища. Мироненко В.П., Нестеренко В.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.116-121. - укр. УДК 72.01.

У статті представлена концепція зеленої інфраструктури міста та проаналізовано особливості її впровадження в містобудівні програми розвитку міст. Представлені різні підходи до визначення поняття "зелена інфраструктура". На прикладі Німеччини, показано, яким чином дана концепція може бути впроваджена в програму розвитку міст. Представлені основні елементи, характерні для моделі зеленого міста, зокрема мінімізація негативного антропогенного впливу на навколишнє середовище в рамках сталого розвитку території. Показано, що необхідний системний підхід: а саме від спільних зусиль планувальників-містобудівників з екологами та управлінцями залежить успіх впровадження концепції в практику.

67.18.11.0271/220438. Методи досліджень еволюції історичних міст. Осиченко Г.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.121-126. - укр. УДК 719:72.01.

В статті розглядаються низка методів досліджень історичних міст і населених пунктів. Зроблено висновки про необхідність розширення методів аналізу та залучення міждисциплінарних методів досліджень.

67.18.11.0272/220439. Підсилення архітектурних властивостей об'єктів реставрації природними складовими. Орленко М.І. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.126-132. - укр. УДК 72.025.4.

В статті на прикладі видатних об'єктів корпорації "Укрреставрація" розглядаються прийоми підсилення естетичних властивостей архітектури. На прикладах унікальних київських пам'яток проаналізовано зв'язок архітектури, природного ландшафту та водних масивів. Зазначено, що вдалий вибір місця для об'єкту не завжди враховував специфічні особливості ґрунтів основи.

67.18.11.0273/220441. Інформаційний аспект сприйняття навколишнього середовища. Сафронов В.К., Сафронова С.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.138-143. - укр. УДК 721.011.

Узагальнені засоби передачі інформації за характером впливу на людину і запропонована систематизація особливостей психіки людини, що може стати основою розробки методики врахування впливу інформаційних елементів середовища на його сприйняття.

67.18.11.0274/220442. Досвід реновації міського середовища 1920 - поч. 1930 років. Сингаєвська М.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.144-148. - укр. УДК 72.036.

В результаті аналізу сучасного стану житлових кварталів 1920-1930 рр. в Україні виявлено необхідність формування комплексних підходів до їх реновації. Внаслідок виявлення спорідненості об'ємно-просторових вирішень районів масової забудови в Україні та Німеччині, обґрунтовано доцільність дослідження німецького досвіду реновації цих територій. Проаналізовано діяльність спеціалізованих наукових комітетів Німеччини та виявлено основні підходи до реновації міського середовища 1920-1930 рр.

67.18.11.0275/220443. Информационно-деятельностная система формирования инновационных зданий как средство обновления городской среды. Смирнова О.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.149-154. - рос. УДК 72.01.

У статті дано визначення поняттю "інформаційно-діяльнісна система" як засіб інновації міського середовища. Визначено основні проектні пошуки формування інноваційних будівель в міському середовищі.

67.18.11.0276/220444. Реновація масової забудови мікрорайону вздовж вулиці В. Липківського в Києві. Соколовська Ю.С. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.154-158. - укр. УДК 72.01:711.168.

У статті розглянута довготривала реновація житлової масової забудови мікрорайону у Солом'янському районі в Києві. Перелічені заходи реновації, за рахунок яких відбулись зміни в існуючій забудові.

67.18.11.0277/220445. Проблеми збереження та ревалоризації середовища заповідної території верхнього міста з визначними храмовими ансамблями історичного центру сучасного Києва. Соченко В.І., Соченко Д.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.159-172. - укр. УДК 72.01; 349.6;351.853.

В статті розглянуті актуальні проблеми належного збереження та ревалоризації унікального сакрального середовища заповідної території Верхнього міста з визначними храмовими ансамблями історичного центру сучасного Києва. Найбільш значимі із них включені до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

67.18.11.0278/220446. Акваторії, як засіб підвищення естетичних якостей медіафасадів. Топорков В.Г., Безуглий Т.Ю. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.173-176. - укр. УДК 72.01.

У статті розглянуто перспективи застосування медіафасадів в умовах забудови міста Києва. На основі вивчення прикладів композиційного поєднання водних акваторій та медіафасадів зроблено висновок про перспективність використання цього напрямку в архітектурі для покращення естетичних якостей міського середовища Києва.

67.18.11.0279/220447. Революционные градостроительные идеи в харьковской практике архитектора П.Ф. Алёшина. Хороян Н.П. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.177-181. - рос. УДК 72.01.

У статті досліджується вітчизняна теоретико-містобудівна спадщина періоду 20-30-х рр., що стала підсумком діяльності проектної групи академіка архітектури П. Ф. Альошина в першій столиці УРСР м. Харкові. Досягнутий рівень теоретичного осмислення проектних завдань був отриманий в процесі масштабного містобудівного експерименту (і часткового його здійснення) - проекту соцміста "Новий Харків". В результаті виконаної групою роботи модель розселення за принципом "поточно-функціональної" схеми Н. Мілютіна довела свою життєздатність в наступні роки розвитку міста.

67.18.11.0280/220448. Особливості використання медіа об'єктів у історичному середовищі міста. Хлюпин О.А., Осиченко Г.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.182-186. - укр. УДК 72.01.

В статті розглядаються проблеми і перспективи використання медіафасадів у історичному середовищі міста, виходячи з питань охорони історико-культурної спадщини міст та містобудівної адаптації міського середовища.

67.18.11.0281/220449. Засоби реконструктивної адаптації існуючих рекреаційних зон до сучасних вимог безбар'єрного архітектурного середовища. Чала О.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.187-191. - укр. УДК 72.01.725.54.57.

В статті розглянуто питання існуючих рекреаційних зон України, проблеми їх доступності та принципи їх адаптаційної реконструкції.

67.18.11.0282/220451. Містобудівна спадщина міста та місце в ній продовольчого ринку. Шлапко Л.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.197-202. - укр. УДК 72.01:711.112 338.439.5.

У статті розглянуто проблемні питання інтенсивного зростання міста, збереження його історичного середовища та проблему зростання центрального продовольчого ринку міста Полтава. Наглядно продемонстровано стан ринку. На основі проаналізованого матеріалу було визначено шлях подальшого розвитку центрального ринку.

67.18.11.0283/220453. Роль природного ландшафту і водних масивів в восприятти исторической застройки Циндао. Ли Шуань. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.208-212. - рос. УДК 72.01.

В статті аналізується вплив природного ландшафту і водних масивів на композицію забудови і естетичне сприйняття забудови доби модерну в Циндао. На прикладі архітектури модерну в Циндао показано, як зміна природно-кліматичних умов призводить до зміни сприйняття архітектурного стилю.

67.18.11.0284/220454. Архітектурно-планувальні засоби захисту громадських просторів міста Києва від терористичної загрози під час "Євробачення-2017". Авдеева Н.Ю. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.213-218. - укр. УДК 711.4(477-25):343.326 (045).

Розглядаються архітектурно-планувальні засобами захисту громадських просторів загального користування, що призначені для проведення пісенного конкурсу "Євробачення-2017" в місті Києві, від терористичної загрози. Підходи щодо вибору раціональних методів проектування, при реалізації концепції студентами-архітекторами.

67.18.11.0285/220455. Набережные. Их роль в современном развитии береговых пространств. Беликова М.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.219-222. - рос. УДК 711.455.

У статті розглядається роль берегових просторів у житті людини, можливість застосування прийомів ландшафтної організації в проектуванні набережних. Розглянуто ряд аспектів ландшафтної організації небережних, характерних для формування фрагментів середовища.

67.18.11.0286/220456. Почайна: геополітичне значення як архітектурна домінанта. Богатов К.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.222-226. - укр. УДК 908. Цієї весни на мапі Києва знову з'явилася річка Почайна, стародавня київська берегиня, згадувана у билинах та казках, стародавніх літописах. Її повернення має геополітичне значення, оскільки Почайна відома, як прародителька та хрестителька Київської Русі, та з нею пов'язані витoki духовності нації. Ревіталізація Почайни, як об'єкта туристичного, рекреаційного значення має вирішальне значення для розвитку не тільки найближчих територій, але й міста в цілому, та навіть усієї країни.

67.18.11.0287/220459. Межі містобудівного і господарського освоєння прибережних територій малих річок в зоні впливу великого міста на прикладі річки Стугна. Дьомін М.М., Михайлик О.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.237-242. - укр. УДК 72.01.

Розглянуті характерні особливості прибережних територій малих річок. Зазначені наслідки антропогенного навантаження на річкові басейни. Приведені граничні показники оптимального балансу природних і антропогенних факторів впливу. На прикладі басейну річки Стугна доведено надзвичайно високий ступінь порушення природних ландшафтів та їх прогресуючу деградацію.

67.18.11.0288/220460. Трансформація гідрографічної мережі міста як складової його ландшафтної інфраструктури (на прикладі питань перетворення русла р.Почайна у м. Києві). Дюжев С.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.242-248. - укр. УДК 711.2:711.4.01.

Розглянуто особливості вирішення проблемних питань перетворення та збереження гідрографічної мережі міста як складової його ландшафтної інфраструктури, що опосередкує (як міське середовище) динаміку та взаємодію міських (ландшафтних) процесів. Наведено результати систематизації феноменологічних ефектів (проявів) процесу-середовищних взаємодій компонентів міського ландшафту із визначенням сполучної композиційної ролі цезур - мембранних швів (русел) стосовно трансформації та оновлення ландшафтного цілого (міста-ландшафту).

67.18.11.0289/220461. Розвиток просторово-часової композиції міста Києва. Дідіченко М.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.249-253. - укр. УДК 711.01 .09.

У статті графо-аналітичним методом досліджується динаміка та причини розвитку просторово-часової композиції м. Києва на п'яти ключових історичних етапах.

67.18.11.0290/220462. Ріка Почайна: антропогенні зміни русла впродовж століть та сучасний стан. Гончаренко Г.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.254-264. - укр. УДК 908.

Хрестителька Київської Русі річка Почайна, дуже змінилася за століття людської діяльності. В тому у неї був свій шлях, не схожий на долю більшості київських річок, заточених в підземні колектори [2]. Річка залишилась на поверхні, але в ній тяжко впізнати велику річку. Ця стаття присвячена змінам, які відбулися з Почайною протягом століть і призвели до сучасного стану.

67.18.11.0291/220463. Рекреаційний потенціал київських островів у ландшафтно-планувальній організації парків. Зінов'єва О.С. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.264-269. - укр. УДК 711.4.

В статті досліджений потенціал території київських островів, зокрема Труханового, для організації на їх території парків.

67.18.11.0292/220464. К исторической топографии Киева. Ерофалов Б.Л. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.269-277. - рос. УДК 71 72:91:92.

У статті дається короткий перелік тез про планувальну реконструкцію Києво-Подолу на підставі т. зв. допожежних інструментальних планів Києва (виконаних до кардинального класицистичного перепланування 1810-х) та про ідентичність його структури плануванням європейських міст, що виникли на субструкціях римських військових таборів I-II ст. н.е. Наприкінці формулюються далекосяжні висновки про дійсний вік Києва, його реальну історичну топографію та історію.

67.18.11.0293/220465. Особливості розробки історико-містобудівних обґрунтувань в межах історичних ареалів м. Києва. Ковальська Г.Л. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.277-282. - укр. УДК 711.16.

Розглянуто передумови для розробки історико-містобудівного обґрунтування, визначено склад його текстової та графічної частин. Встановлено містобудівні проблеми, що виникають під час проектування та будівництва об'єктів в історичних ареалах міста у зв'язку із недосконалістю порядку погодження проектної документації.

67.18.11.0294/220466. Возможные подходы до реконструкции Львовской площади в м. Киеве. Колмаков Є.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.282-286. - укр. УДК 711.27.711.6.

Досліджено теорію класифікації площ за функціями та формою. Розглянуто можливості реконструкції Львівської площі у м. Києві з точки зору максимальної комфортності для різних потреб населення. Визначено основні напрями оновлення Львівської площі шляхом будівництва багатофункціонального центру.

67.18.11.0295/220467. Історико-містобудівний та еколого-геологічний аналіз території басейну річки Либідь. Крижанівський О.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.287-292. - укр. УДК 719+551:556.

На основі проведеного аналізу фондових та надрукованих наукових робіт в різних сферах науки, сформовані положення, які є основою стратегії відродження річки Либідь. Басейн річки Либідь є пам'ятником природно-антропогенного ландшафту і об'єктом індустріальної спадщини. Річка Либідь відноситься до зони еколого-геологічного ризику, що вимагає ретельного еколого-геологічного картування території басейну. Оздоровлення міста Києва необхідно розпочинати з оздоровлення басейну Либеді.

67.18.11.0296/220468. Развитие острова Жуків як частина регіонально ландшафтному парку - Дніпровські острови в м. Києві. Кучер Р.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.293-299. - укр. УДК 658.29:69.001.5.

В статті розглянуто проблема розвитку екологічної системи в м. Києві. на прикладі ландшафтного заказника місцевого значення "Жуків остров" Рішенням є необхідність впровадження інфраструктурних та технологічних інструментів, які дають можливість забезпечувати та модернізувати діяльність частини регіонально ландшафтному парку (РЛП) "Дніпровські острови", а саме на острові Жуків, площа обслуговування ДКП "Плесо" становить 70,01 га та з додатковою фактичною площею.

67.18.11.0297/220469. Історико-культурна цінність прибережної території озера Йорданське у місті Києві як фактор сучасного розвитку. Носенко Г.А., Драгомирова Г.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.299-304. - укр. УДК 745 749.33.

У статті розглянута проблема формування сучасного ландшафтного середовища прибережних територій міста на основі історико-культурних факторів.

67.18.11.0298/220470. Концепція зеленої інфраструктури для відновлення міського середовища. Мироненко В.П., Нестеренко В.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.305-309. - укр. УДК 72.01.

У статті представлена концепція зеленої інфраструктури міста та проаналізовано особливості її впровадження в містобудівні програми розвитку міст. Представлені різні підходи до визначення поняття "зелена інфраструктура". На прикладі Німеччини, показано, яким чином дана концепція може бути впроваджена в програму розвитку міст. Представлені основні елементи, характерні для моделі зеленого міста, зокрема мінімізація негативного антропогенного впливу на навколишнє середовище в рамках сталого розвитку території. Показано, що необхідний системний підхід: а саме від спільних зусиль планувальників-містобудівників з екологами та управлінцями залежить успіх впровадження концепції в практику.

67.18.11.0299/220471. Роль екофізіографічних досліджень в просторовому плануванні міських ландшафтів. Олейнюк-Пухняк О.Р. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.310-317. - укр. УДК 711.,712.4.

В статті опрацьовано новітні підходи до вивчення міського простору з точки зору ландшафтної оцінки. Для якісного формування та планування міських просторів є необхідним розуміння фізико-географічної будови території міста, яка дає відповіді на коректне проектування споруд, їх висотності та щільності, а також пропорційні співвідношення відкритих просторів міста та забудови. Вплив ландшафтних, географічних та екологічних умов просторів формують екофізико-географічну оцінку місцевості, де планується майбутнє будівництво.

67.18.11.0300/220472. Природно-гідрологічний метод захисту прибережних територій: окремі питання формування методологічного підходу на основі "блакитно-зеленої" інфраструктури. Рубан Л.І. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.317-325. - укр. УДК 712.2.

Стаття присвячена дослідженню можливостей та доцільності використання природно-гідрологічного методу захисту прибережних територій на основі "блакитно-зеленої" інфраструктури, який формує "базис" наступних планувальних рішень комплексної програми заходів щодо сучасної архітектурно-ландшафтної організації цих територій.

67.18.11.0301/220473. Акваторія у планувальній структурі міста. Палеха Ю.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.326-329. - укр. УДК 711.1.

Досліджені питання включення акваторії до функціонально-планувальної структури міста. Визначені чотири основних функції акваторії у розвитку міст: транспортна, композиційна, ландшафтно-рекреаційна та ресурсно-виробнича. В якості прикладу використання акваторії розглянутий Київ.

67.18.11.0302/220474. Методичні підходи до пофакторної оцінки ландшафтів та інженерно-геологічних умов ділянок житлової забудови м. Києва. Панченко Т.Ф., Поломаний С.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.330-334. - укр. УДК 711.00.

У статті розглянуті методичні підходи до пофакторної оцінки ландшафтів перспективних житлових територій. Актуальність теми зумовлена недостатньою увагою до аналізу територій м. Києва з точки зору цінності їх ландшафтів, придатності та доцільності освоєння для житлових територій та інших видів будівництва. Методи та висновки, розглянуті у цій статті, можуть бути використані для коригування рішень генерального плану м. Києва та більш збалансованого використання територіальних ресурсів міста.

67.18.11.0303/220475. Запит та підстави розробки водної стратегії міста Києва. Пікалов Д.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.335-338. - укр. УДК 556.53.

Впровадження європейських норм в сфері охорони водних об'єктів міста потрібно не лише для виконання вимог екологічного законодавства, але й для підвищення комфортності міста, його гармонійного розвитку. Розробка Водної стратегії міста направлена також на те, щоб виключити конфліктність забудови біля водних об'єктів, врегулювавши ситуацію, підвищити безпеку функціонування систем життєзабезпечення міста.

67.18.11.0304/220476. Архітектоніка ландшафтів і урбанізація міського середовища Києва. Тімохін В.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.339-346. - укр. УДК 711.4:72.01.

У статті розглянуто штучні й природні ландшафти Києва, їх архітектонічні особливості і геометрію, визначена роль архітектоніки у стримуванні процесів суцільної урбанізації територій та гармонізації міського середовища Києва.

67.18.11.0305/220478. Плавучі основи аквапоселень. Чернятевич Н.Г. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.351-356. - укр. УДК 711.121-417.

Проаналізовано потенціал плавучих основ з точки зору доцільності їх використання для розміщення структурних елементів поселень в акваторіях українських водосховищ.

67.18.11.0306/220479. Перспективні напрями урбанізації акваторій. Шебек Н.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.356-361. - укр. УДК 711.121-417.

Розглянуто прогресивні підходи до проектування плавучих поселень.

67.18.11.0307/220480. Чи є озеро Качине озером? Шевчук С.А., Вишневський В.І. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.362-366. - укр. УДК 556.53: (477-25).

Наведено результати досліджень картографічних творів, даних аерофотозйомки та супутникових знімків місцевості, на якій розташовано оз. Качине. Встановлено факт існування цього озера протягом дуже тривалого часу, а головне - до початку забудови прилеглої місцевості. Зроблено висновок про природне походження озера та доцільність його збереження.

67.18.11.0308/220481. Прийоми формування глибинно-просторової композиції водно-зеленого діаметру міста. Щурова В.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.367-371. - укр. УДК 711.433:711.52.

Розглядаються пріоритетні напрямки досліджень еколого-містобудівної ситуації, відновлення природно-ландшафтного середовища та історико-культурної цінності прибережних територій Дніпра. На основі вивчення вітчизняних теоретичних досліджень та досвіду проектування виділяються прийоми розвитку глибинно-просторової композиційної організації водно-зеленого діаметру Києва.

67.18.11.0309/220482. Ріка Почайна. Мультизадачний підхід до вирішення проблем ревіталізації урбанізованого середовища та його трансформації у публічний простір. Юрчак І.В., Юрчак Н.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.371-376. - укр. УДК 711.

Особливості унікальної ситуації в питаннях ревіталізації ділянки відкритої акваторії річки Почайна в Оболонському районі м. Києва, в триєдиній постановці завдання. Необхідність вирішення містобудівних завдань в деградованих ділянках міських територій шляхом комплексного проектування їх реконструкцій і трансформація у міський публічний простір.

67.18.11.0310/220483. Побачити, проаналізувати, запропонувати, навчити. Яценко В.О., Коротков Є.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.377-381. - укр. УДК 711. 1.

В статті розглянуто чотири ключові дії формування професійності архітектора в сфері містобудування.

67.18.11.0311/220484. Київ - місто втрачених можливостей? Петеліцький М.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.382-386. - укр. УДК 72.01.

Аналіз цін на нерухомість в Києві загалом та в прибережних районах свідчить, що на ціну нерухомості поруч з водними об'єктами впливає наявність якісного облаштованого і доступного публічного простору між об'єктом нерухомості та водоймою. Чим більш якісним та доступним є публічний простір, а екосистема та природний ландшафт збереженим - тим вищими є ціни на сусідню нерухомість. Разом з тим, ціни нерухомості біля води де немає облаштованого і доступного публічного простору не відрізняються від середніх цін по Києву. На жаль, в Києві більшість забудовників всупереч трендам не використовують цю можливість щоб зробити свою нерухомість біля водойм у місті більш привабливою для інвестування.

67.18.11.0312/220485. Способ моделирования и координирования высоты административных зданий в исторической застройке. Алидад Реза. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.387-391. - рос. УДК 721.011.12.

Стаття розкриває один з можливих способів визначення максимальної та оптимальної висотності адміністративних будівель в сформованій історичній забудові великих міст. Розглянутий спосіб комп'ютерного моделювання висоти будинків пройшов апробацію при формуванні плану зонування територій (Зонінг) для м. Києва.

67.18.11.0313/220487. Сучасні тенденції розвитку бальнеогрязьових санаторіїв. Ватрич І.Д. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.397-403. - укр. УДК 711.455.

У статті розглянуто світовий досвід будівництва та функціонування бальнеогрязьових курортів та виявлені глобальні напрямки що склались відповідно до територіальних та соціально-економічних чинників. Розглянуті сучасні тенденції в розвитку санаторних комплексів.

67.18.11.0314/220488. Контекстуальність історичної архітектури Києва щодо світового стилетворчого процесу: периферійні інтерпретації середньовічних та новочасових стилів. Горбик О.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.404-408. - укр. УДК 726.01.

Акцентовано специфіку історичної архітектури Києва, яка полягає в дуалізмі стильових архітектурних явищ. Протягом середньовіччя та Нового часу в архітектурі Києва (та України) є присутні дві лінії розвитку архітектури, які лише епізодично сполучаються: одна з них - традиція місцевої народної архітектури, інша - професійної стильової. Остання є втіленням провінційних інтерпретацій стильових форм архітектури Європи.

67.18.11.0315/220489. Направления ревитализации припортовых зданий и сооружений под общественные пространства. Гормах А.Д., Ексаева Н.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.409-413. - рос. УДК 72.01.

У статті розглядаються напрямки ревіталізації припортових будівель і споруд під громадські простори. Виявлено два найбільш пріоритетних напрямки: тимчасове використання припортових споруд; збереження інженерно - технічного обладнання.

67.18.11.0316/220490. Деякі архітектурні віденські та київські традиції містобудування в динаміці очікуваних вітчизняних змін на краще. Книш В.І., Іщенко І.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.414-418. - укр. УДК 721.

В статті розглянуто деякі засоби вирішення соціально-громадських, інвестиційно-бізнесових та містобудівних проблем у історично-сформованій забудові правого берега Дунаю у Відні та Дніпра у Києві; також шляхом порівняння надана оцінка архітектурної "сміливості" перших та егоцентризму других в контексті необхідності реформування на перехідному етапі його впровадження.

67.18.11.0317/220491. Методи реновації дитячих позашкільних закладів та їх територій в умовах історичної забудови. Кравченко І.Л., Гершуні О.М., Мулеєва В.Г. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.419-423. - укр. УДК 727.97; 727.012.

В статті викладені основні методи реновації дитячих позашкільних навчальних закладів та їх територій в умовах історичної забудови. Практичне застосування означених методів представлено на прикладі магістерської роботи.

67.18.11.0318/220492. Сучасні тенденції проектування малих архітектурних форм в міському середовищі. Кузьміна Г.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.424-428. - укр. УДК 725.949.

В статті розглядаються сучасні тенденції в архітектурно-дизайнерських рішеннях малих архітектурних форм в міському середовищі. Визначено основні напрямки їх розвитку: багатофункціональність, трансформативність, екологічність, емоційно-фізична взаємодія.

67.18.11.0319/220493. Мобильное жилье в системе расселения. Мироненко В.П., Цымбалова Т.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.429-434. - рос. УДК 728.1:711.42.

Мобільне житло і мобільні структури тимчасових поселень мають дуже давні історичні корені. В сучасних умовах використання мобільного житла набуло особливої актуальності для розміщення міграційного контингенту. Конструктивно-технологічні особливості пересувного житла дозволяють планувати його активне застосування при розробці концептуальних проектів екологічних поселень. В умовах України практичні переваги мобільних житлових будинків мають великі перспективи розвитку, особливо з позиції євроінтеграційних прагнень, зокрема, розвиток рекреаційно-туристичного, орендного та готельного житла.

67.18.11.0320/220495. Низкоэтажная высокоплотная жилая застройка в архитектуре исторического Киева. Серёгин Ю.И. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.439-447. - рос. УДК 728.

Викладені результати дослідження впливу малоповерхових. Житлових комплексів. Побудованих за проектами архітектурного бюро "Ю.Серьогін" на архітектурне середовище історичного Києва та пропозиції щодо відродження до будівництва, невинувато забутого традиційного для України галерейного типу житла в кварталній забудові.

67.18.11.0321/220497. Реконструкція історичного міського середовища методом включення атріуму в простір будівлі. Сніжко М.С. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.452-457. - укр. УДК 728.

У статті проаналізовано практичний досвід реконструкції методом включення атріуму в простір будівлі; визначено архітектурно-планувальні прийоми утворення атріумного простору в будівлях, що реконструюються.

67.18.11.0322/220658. Характеристика формування візуально-комунікаційного середовища сучасного міста. Дубинський В.П., Несен А.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.49-55. - укр. УДК 72.01.

У статті в узагальненому вигляді аналізується формування візуально-комунікаційного середовища сучасного міста. Наведено точки зору архітекторів та дизайнерів, вчених в галузі кібернетики, які досліджували візуально-комунікаційні властивості середовища сучасного міста. Розглядається візуально-комунікаційне середовище як складна багаторівнева система взаємозв'язку візуально-комунікаційного "каркасу" і візуально-комунікаційної "тканини", які сформовані засобами і методами інтерактивних технологій.

67.18.11.0323/220666. П'ять аспектів архітектурного масштабу на прикладах будівель Києва. Пазюра А.Ю. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.122-129. - укр. УДК 747.

У статті розглядаються аспекти архітектурного масштабу на прикладі будівель Києва різних часів та стилів.

67.18.11.0324/220667. Основні принципи, що забезпечують найважливіші умови раціональної і комфортної реалізації базових прав людини на рекреацію. Чала О.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.130-133. - укр. УДК 72.01.725.54.57.

В статті розглянуто принципи надання можливостей реалізації права на рекреацію кожної окремої людини, з різними потребами.

67.18.11.0325/220668. Комплекс архітектурно-планувальних заходів щодо вирішення пішохідно-транспортних проблем маломобільних груп населення. Бармашина Л.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.134-140. - укр. УДК 725.381:725.

У статті викладено проблеми забезпечення доступності пішохідно-транспортного середовища. На основі принципів універсального дизайну та соціальної екології визначено критерії врахування відповідних вимог маломобільного населення. Розглядаються фактори, які впливають на безперервність безбар'єрного архітектурного середовища. На основі ознак доступності міської інфраструктури пропонується комплекс архітектурно-планувальних заходів.

67.18.11.0326/220669. Новітні тенденції формування мультикомфортної кварталної забудови з приватним прибудинковим простором. Біла А.М., Авдєєва Н.Ю. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.141-146. - укр. УДК 711.4 (045).

Розглядається аналіз новітніх тенденцій формування мультикомфортної кварталної забудови з приватним прибудинковим простором на Рибальському острові, аналізуються переваги кварталної забудови з забезпеченням обслуговування та благоустрою.

67.18.11.0327/220670. Імунітет міст: методи аналізу та містобудівні засоби формування. Габрель М.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.147-157. - укр. УДК 711.30.

Введено в містобудівний процес поняття імунітету міст як властивість міських систем запобігати проникненню, а також виводити з організму патогени. Обґрунтовано методики оцінки імунітету міст, розкрито шляхи й містобудівні засоби його формування й підвищення. Перевірка запропонованого інструментарію здійснена на прикладі Львова.

67.18.11.0328/220671. Земельна складова в обґрунтуванні містобудівних рішень. Габрель М.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.158-169. - укр. УДК 711.352.

Розглядаються методи врахування земельної складової в розвитку населених пунктів та їх застосування при обґрунтуванні містобудівних рішень. Підтверджена необхідність врахування цієї складової при визначенні стратегії розвитку міста, для вдосконалення його функціонально-планувальної структури та вирішення інших містобудівних завдань.

67.18.11.0329/220672. Інженерна підготовка і благоустрій міських територій. Васильєва Г.Ю., Лютіков А.А., Мальяр В.А., Усова О.С., Чередніченко П.П. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.170-173. - укр. УДК 332.62(075.8).

Розглянуто навчальний посібник "Інженерна підготовка і благоустрій міських територій" авторів: Ліпняніна В.А. та Стародуб І.В., рекомендований до видання Вченою радою Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне), як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів.

67.18.11.0330/220673. Напрями розвитку рекреаційних територій у приміській зоні Львова (на основі соціологічного опитування). Данилко Н.Я. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.174-184. - укр. УДК 711.45.

За допомогою соціологічного дослідження, виявлено та розглянуто основні проблеми рекреаційних територій в приміській зоні міста щодо їх природного потенціалу, комунікаційної доступності, благоустрою та інфраструктури. Висвітлено сьогоденні проблеми мешканців Львова та його околиць при виїзді на короткочасний відпочинок у приміську зону міста.

67.18.11.0331/220674. Розвиток річкової транспортної інфраструктури у місті Києві. Дробот Б.В., Чемакіна О.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.185-190. - укр. УДК 725.34 (477-25) (045).

У статті проаналізовані шляхи благоустрою прирічкових територій та створення річкової транспортної інфраструктури, в умовах трансформації промислових зон на прикладі міста Києва.

67.18.11.0332/220675. Передумови реставрації архітектурних ансамблів оборонних споруд стародавніх укріплень малих історичних міст України. Ізюта Д.П., Дорошенко Ю.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.191-196. - укр. УДК 69.059.25:93 (477) (045).

У статті проаналізовано передумови реставрації архітектурних ансамблів оборонних споруд стародавніх укріплень малих історичних міст України.

67.18.11.0333/220676. Перспективні напрямки архітектурно-планувальної організації технополісів у контексті відновлення господарського використання зони відчуження Чорнобильської АЕС. Качура В.В., Дорошенко Ю.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.197-203. - укр. УДК 721.012:711(045).

Стаття присвячена основним напрямкам відновлення господарського використання зони відчуження Чорнобильської атомної електростанції (АЕС). Акцентується увага на тому, що дані напрямки відіграватимуть істотну роль в економічній, соціальній, культурній складових життя українців.

67.18.11.0334/220677. Організація розміщення багатопверхових перехоплюючих автостоянок у складі дорожньо-транспортних вузлів найкрупніших міст. Кисіль С.С., Чебікіна М.В., Антоненко І.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.204-208. - укр. УДК 725.381:711.4.

У статті надається аналіз розміщення багатопверхових перехоплюючих автостоянок (далі - БПА) на території дорожньо-транспортних вузлів зон зовнішнього транспорту найкрупніших міст (далі - НМ) України.

67.18.11.0335/220678. Передумови формування рекреаційних поселень. Кузьменко Т.Ю. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.209-213. - укр. УДК 711.437 438.

Розглянуто основні передумови формування та розвитку рекреаційних поселень, їх роль в інфраструктурі туристичної галузі міст-центрів та регіону.

67.18.11.0336/220679. Архітектурно-ландшафтний дизайн вулиць в історичній забудові міста Львова. Ладнюк М.І. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.214-223. - укр. УДК 712.2:711.7(477.83).

Проведений аналіз структурних ознак вулиць і доріг в історичній забудові міста, за планувальною і функціональною організацією та архітектурно- ландшафтним дизайном.

67.18.11.0337/220680. Особливості влаштування тимчасового житла для внутрішньо переміщених осіб на занедбаних сільськогосподарських територіях. Личаний М.І., Авдеева Н.Ю. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.224-229. - укр. УДК 72.012:728.5(045).

В даній роботі наведені результати дослідження особливостей влаштування тимчасового соціального житла для внутрішньо переміщених осіб на територіях, призначених у минулому, для сільськогосподарських потреб, однак таких, що наразі свою функцію не виконують, через певні соціально-економічні чинники і спричинену ними зміну функціональних зон територій, на яких вони розташовані.

67.18.11.0338/220684. Архітектурно-ландшафтна організація прибережних територій: інформаційно-цифровий модуль (рівень та контроль). Рубан Л.І. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.250-259. - укр. УДК 712.2.

Стаття присвячена методиці формування нового інформаційно-цифрового модуля у комплексній програмі архітектурно-ландшафтної організації прибережних територій, дослідженню можливостей та доцільності його використання при сучасному містобудівному плануванні та керуванні прибережними зонами у контакті із природними водними об'єктами. Розглянуто ситуація для Києва.

67.18.11.0339/220685. Особливості архітектурно-ландшафтної організації рекреаційної системи приміської зони Львова. Покладок О.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.260-273. - укр. УДК 711.1.

Проаналізовано архітектурно-ландшафтну організацію рекреаційної системи приміської зони Львова. На основі комплексного аналізу сучасного стану внесено пропозиції по її вдосконаленню.

67.18.11.0340/220686. Огляд підходів до планування територій населених пунктів у провідних країнах Європи. Смілка В.А., Ковальська Г.Л. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.274-282. - укр. УДК 711.4.

Досліджено підходи до планування території Європейських країн. Наведено основоположні документи, що регулюють містобудівну політику ЄС. Розглянуто досвід, підходи та принципи планування території та розроблення містобудівної документації у провідних Європейських країнах, а саме: Німеччині, Франції та Великобританії.

67.18.11.0341/220687. Гравітація міст в екологічному просторі. Устінова І.І. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.283-289. - укр. УДК 72.01:005+711.13:504.

Викладено результати дослідження фундаментальних засад розвитку еколого-містобудівних систем.

67.18.11.0342/220688. Необхідність проектування центру МНС оперативного реагування у міському середовищі. Хлюпін О.А., Онікієнко А.С. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.290-294. - укр. УДК 365.64:72.051.8(045).

У статті дається стислий опис сучасного стану розвитку центрів МНС оперативного реагування, необхідність його проектування у місті, оптимальне місцезнаходження.

67.18.11.0343/220691. Типологія та стан планувальної структури кварталів житлової забудови центральних частин малих історичних міст Західної України. Ясінський М.Р. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.313-321. - укр. УДК 711.4(477.83)+72(477.83).

У статті наведено результати аналізу структури та стану кварталів житлової забудови центральних частин малих історичних міст Західної України та способів використання їх вільного простору. Також виявлено типологію досліджуваних кварталів відповідно до цілісності та збереженості їх історичної структури і, як результат, запропоновано низку заходів з їх відновлення.

67.18.11.0344/220692. Градостроительные методы оценки и повышения уровня духовного потенциала городской среды. Демин Н.М., Арзили А.Ю. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.322-331. - рос. УДК 72.01.

Сучасна світова політична арена характеризується конкурентністю глобальних міст між собою за визнання і повагу в світі. Рівень визнання територіальної одиниці безпосередньо впливає на стан туризму, залучення зовнішніх інвестицій, економічного зростання, встановлення партнерських відносин з іншими країнами, збільшення чисельності населення міст, престиж міста і повагу до нього. Однак на ряду з конкуренцією між собою міське середовище прискореними темпами втрачає зв'язність своїх історичних шарів, перебудовуючи в постійній структурній реорганізації, яка має властивість мутувати, адаптуватися і трансформуватися [1], [2]. Нігілістичне ставлення до традицій, до глибинних витоків людської свідомості привело до вихолощення з міського середовища її духовного начала [1], [3]. Відбувається деструкція міського середовища, перманентна втрата її генетичної і культурної пам'яті [1]. Безліч людей відчують такі міста як відчужені, що тиснуть, жорсткі, непривабливі місця, що не має нічого спільного з істинним змістом міського життя [1], [3]. До ХХІ сторіччя люди майже зовсім розгубили досвід духовної взаємодії з середовищем, втратили потребу в сенситивному і естетичному спілкуванні з нею [1]. Актуальним стає розробка абсолютно нового підходу до проектування міського середовища на якісно новому рівні, що відповідає на виклик ХХІ століття.

67.18.11.0345/220693. Методика делімітації міських агломерацій. Панкеева А.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.332-342. - укр. УДК 711.1:711.4:711.5. Розглядаються питання визначення меж міських агломерацій. Запропонована авторська методика делімітації міських агломерацій.

67.18.11.0346/220694. Що спільного в процесі утворення територіальних громад як групових систем розселення на локальному рівні з політикою та реформами? Яценко В.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.342-352. - укр. УДК 711.1.

В статті проаналізовано особливості реформи адміністративного характеру в Україні за період ХХ - початок ХХІ століття. Виділено чотири основні етапи, які формували парадигму необхідності соціальних, економічних та політичних змін. Визначено роль та особливості містобудівної діяльності кожного етапу. Звернено увагу на можливі ризики та негаразди покvapливих процесів без урахування системних наукових фахових розробок.

67.18.11.0347/220700. Організація житлової забудови підвищеної щільності на прибережних територіях р.Дніпро в м. Києві. Дашко Ю.С., Хлюпін О.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.392-396. - укр. УДК 624:627.4(477-25)(045).

У статті проаналізована загальна ситуація на прибережних територіях м.Києва та існуюча на ній житлова забудова. Виявлено основні переваги організації житлової забудови підвищеної щільності на подібних територіях.

67.18.11.0348/220706. Курортна дерев'яна забудова селища Солотвино Закарпатської області. Савчук А.І. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.425-435. - укр. УДК 721.058.2.

Досліджено рекреаційний потенціал, особливості природних ресурсів та загальну містобудівну ситуацію курортного поселення. На основі аналізу об'єктів дерев'яного будівництва, а також прилеглих до них територій, визначено їх позитивні та негативні характеристики. Результатом дослідження стали: розробка методичних рекомендацій щодо формування естетичного архітектурного образу курорту і вдосконалення функціональності відпочинкових будівель і комплексів; сформульовані принципи розвитку сприятливого рекреаційного середовища; способи покращення загальної туристичної інфраструктури.

67.18.11.0349/220707. Просторова та архітектурно-планувальна організація технополісів. Качура В.В., Хлюпін О.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.435-441. - укр. УДК 72.001.76 (045).

Стаття присвячена основним аспектам просторової та архітектурно-планувальної організації технополісу як нового архітектурного утворення. Представлена основна класифікація технополісів. Акцентується увага на тому, що дані об'єкти грають істотну роль в економічній, соціальній, культурній складових життя людини. Авторами розглянуті основні принципи архітектурно-планувальної організації технополісів.

67.18.11.0350/220708. Взаимосвязь ландшафта и архитектурно-пространственной среды комплексов всемирных выставок. Суфранова М.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.442-. - рос. УДК 725.9.

- В даній статті проведено дослідження ландшафту комплексів Всесвітніх виставок. Виявлено взаємозв'язки ландшафту і архітектурно-просторового середовища комплексів Всесвітніх виставок.
- 67.18.11.0351/220747. Фомін Ігор Олександрович - класик містобудівної школи України. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.7-10. - укр. УДК 711.01. Про життєвий шлях Ігоря Олександровича Фомина - доктора архітектури, професора, дійсного члена Української академії архітектури, члена Міжнародної академії архітектури, заслуженого архітектора України, Лауреата Державної премії України в галузі архітектури і премії Ради Міністрів СРСР.
- 67.18.11.0352/220755. Сакральні пам'ятки містобудування і архітектури у процесі формування простору міста Кременця. Дячок О.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.74-81. - укр. УДК 726 (477.84). У статті досліджується історія будівництва, розвитку та об'ємно-просторова структура комплексів, які віднесені до пам'яток містобудування і архітектури національного значення; вивчається вплив сакральних пам'яток на процес формування архітектурного простору історичного міста Кременця Тернопільської області.
- 67.18.11.0353/220760. Київпроект. Час, простір, архітектура. Зенькович Н.Г. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.113-117. - укр. УДК 72.01. У статті досліджується особливості формування та основні досягнення ведучої проектною організацією міста Києва. Наведені основні етапи його розвитку та надана характеристика його основних здобутків.
- 67.18.11.0354/220765. Проблеми оновлення історичного міського середовища. Лещенко Н.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.152-157. - укр. УДК 72.025.4 5. В статті розглядаються питання гармонічного оновлення історичного міського середовища. Визначені принципи проведення нового будівництва в сформованому історичному середовищі. Показаний контекстуальний підхід як основа для здійснення грамотного реконструктивного втручання, збереження традицій та привнесення нового в історично складене, вибору нової функції та формоутворення для нових будівель, що мають вписатися і доповнити історичну ситуацію. Запропоновані теоретичні висновки детально проілюстровані на прикладі проекту оновлення забудови історичного кварталу на Подолі в Києві.
- 67.18.11.0355/220776. Вплив міфу на формування гуманістичної поведінки людини в міському середовищі. Арзілі Г.Ю. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.235-250. - укр. УДК 72.01. У дослідженні автор звертається до міфу як найважливішої структури духовного буття людини, оскільки поведінкове середовище невід'ємно від міської міфології і є полем формування вчинків. За допомогою методів нейрофізіології вищих функцій головного мозку людини моделюється процес впливу семіотичних структур міфу на форми суспільної та індивідуальної свідомості в міському середовищі. Метою наукової роботи є впровадження у підсвідомість психологічних установок і формування гуманістичних патернів поведінки і діяльності людини-соціумнації у міському середовищі в несвідомому психіці. Як результат - надано авторську урбаністичну концепцію, що включає методику маніпулювання, яка забезпечить гуманістичну форму поведінки людини у міському середовищі, не знижуючи при цьому його як особистість, а навпаки, розкриваючи і підвищуючи рівень його творчого і духовного потенціалу.
- 67.18.11.0356/220777. Фактори взаємодії природної та антропогенної містобудівних систем. Банах А.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.251-257. - укр. УДК 711.581-168. Наведено характеристику міста як природно-антропогенного комплексу. Акцентовано необхідність прогнозування та розрахунку всіх змін середовища в результаті містобудівної діяльності. Визначено фактори взаємодії природної і антропогенної містобудівних систем. Проаналізовано активні та реактивні фактори взаємодії, а також наслідки їх впливу.
- 67.18.11.0357/220778. Шумозахисні архітектурно-планувальні рішення й забудова. Биваліна М.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.258-264. - укр. УДК 711.432+69.059.25. Розглядаються шумозахисні архітектурно-планувальні рішення й забудова, їх ефективність у складі комплексної оцінки стану навколишнього міського середовища, інженерного благоустрою міських територій.
- 67.18.11.0358/220779. Вступ до загальної теорії урбаністики. Габрель М.М., Нагірний П.Ю. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.264-274. - укр. УДК 711.1. Обґрунтовано мету і завдання загальної теорії урбаністики та принципи урбаністики, які складають методологічну основу для прийняття ефективних містобудівних рішень та прогнозів розвитку. Обґрунтовано модель п'ятивимірного містобудівного простору, виділено взаємодії вимірів на загальносистемному рівні та у часткових випадках. Основні положення загальної теорії урбаністики сформульовані у формі принципів та закономірностей.
- 67.18.11.0359/220781. Передумови регенерації центральної частини історичних міст України (на прикладі міста Старокостянтинів Хмельницької області). Дорошенко Ю.О., Мирошнікова К.Б. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.285-292. - укр. УДК 72.03:711.4.168:91.03. У статті, за результатами попереднього аналізу, визначено підходи до збереження та реставрації архітектури історичних центрів міст України на прикладі міста Старокостянтинів Хмельницької області.

67.18.11.0360/220782. Чинники формування нового функційного призначення постпромислових територій. Ганець С.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.293-299. - укр. УДК 711.165.

Стаття присвячена виявленню чинників впливу на процеси формування нових функцій на територіях, що раніше використовувалися в галузі промисловості. Проаналізовано ключові аспекти потенційного розвитку таких територій, як повноцінної частини міської структури. Розглянуто чинники впливу як середовища на територію, так і потенційного впливу території на середовище.

67.18.11.0361/220783. Концепція просторового центрризму та критерії туристичного бізнесу. Єгоров Ю.І. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.300-305. - укр. УДК 711.4-122.

Розглянуто планувальний розвиток, проаналізована структурна організація, удосконалена систематизація природно-культурної спадщини Уманщини. Сформульована концепція просторового центрризму презентаційних територій та конкретизовані вимоги містобудівних перетворень туристичного середовища Уманського краю.

67.18.11.0362/220784. Теоретико-практичні передумови відновлення і розвитку оборонних споруд стародавніх укріплень малих історичних міст Західної України. Ізуїта Д.П., Дорошенко Ю.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.306-314. - укр. УДК 623.1.3:904 (477.8) (045).

У статті розглянуто теоретико-практичні передумови відновлення і розвитку оборонних споруд стародавніх фортифікаційних укріплень у історичних центрах міст Західної України. Особлива увага приділяється вирішенню проблеми відродження національних традицій планування і забудови історичного центру, збереження та адаптації до сучасних умов наявної архітектурно-містобудівної спадщини.

67.18.11.0363/220785. Формування соціокультурних внутрішньоквартальних зон благоустрою. Козакова О.М., Кузьміна Г.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.315-320. - укр. УДК 72.01.

В статті розглядається значення внутрішньоквартальних просторів, визначено тенденції їх розвитку, запропоновані прийоми організації соціокультурних зон благоустрою. Розглянуті закордонні приклади формування та вдосконалення міського простору.

67.18.11.0364/220786. Основні чинники формування архітектурно-планувальної організації багаторівневих громадських просторів в історичних центрах крупніших міст України. Колмаков Є.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.321-325. - укр. УДК 72.013(043.3).

Визначено основні чинники архітектурно-планувальної організації багаторівневих громадських просторів в історичних центрах крупніших міст України, розкрито їх сутність, прийоми та засоби реалізації на підставі їх комплексної аналітичної оцінки.

67.18.11.0365/220787. Структурно-методична схема дослідження пішохідного руху з врахуванням етапів містобудівної документації. Куцина І.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.326-330. - укр. УДК 656.13.05.

Структуровано схему дослідження пішохідного руху, враховуючи етапи містобудівної документації, проаналізовано закордонний досвід та передумови формування і впровадження концепції пішохідних зон та пішохідних просторів.

67.18.11.0366/220789. Декоративні особливості феномену "води" для архітектурно-ландшафтової практики сучасності: статика та динаміка рідини. Рубан Л.І. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.343-354. - укр. УДК 712.2.

Стаття спрямована на вивчення декоративних особливостей феномену "води" в залежності від фізичного стану в сучасній теорії містобудування та ландшафтової архітектури. Головна увага в статті приділена вивченню та аналізу водного компоненту для архітектурно-ландшафтової практики як рідини. На основі узагальнення наявного світового проектного досвіду виявлено різноманіття композиційних засобів та прийомів щодо використання декоративних особливостей води в рідкому стані для архітектурно-ландшафтової організації міських територій. Розглянуто статичні та динамічні форми водного компоненту.

67.18.11.0367/220791. Проблеми та перспективи сучасного міста (на прикладі міст України). Тригуб Р.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.363-369. - укр. УДК 711.062.

Міста поділяють між собою за часом утворення, зовнішнім виглядом, площею, чисельністю населення, господарською діяльністю та значенням. Місто повинно являти собою раціональну комплексну архітектурну організацію планування і забудови виробничих зон і сільбищних районів, поєднаних мережею міського транспорту, інженерного обладнання, озеленення та системою просторової архітектурної композиції, де створені найкращі умови для праці, побуту та відпочинку населення.

67.18.11.0368/220792. Проблеми реновації на прикладі промислової зони "Теличка" в м.Київ. Хараборська Ю.О., Явтушенко Г.С. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.370-373. - укр. УДК 711.554-168.

Стаття присвячена проблемі реновації промислових зон, яка особливо актуальна в столиці України м. Києві. Однією з таких є промислова територія Нижня Теличка розташована близько до центру міста і є перспективною ділянкою для формування громадського центру. Акцент зроблено на вивченні таких понять як реновація, ревіталізація, реабілітація, реконструкція та їх застосування в проектуванні промислової території, яка розглядається.

67.18.11.0369/220793. Імітаційні планувально-просторові моделі гірських рекреаційних територій (огляд). Шульга Г.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.374-379. - укр. УДК 711.25.

Аналізується науково-теоретичний досвід імітаційного моделювання планувальних та планувально-просторових структур для умов гірських рекреаційних територій. Специфічні умови регіону Українських Карпат вимагають розробки імітаційної моделі з метою удосконалення процесу формування рекреаційної мережі регіону України, як складної багатofункціональної планувально-просторової структури.

67.18.11.0370/220794. Класифікація територіальних громад за системністю функціонально-структурних елементів. Яценко В.О. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.380-388. - укр. УДК 711.1.

В роботі розглянуто містобудування як системний процес поєднання та взаємодії управління, стратегічного бачення, проектування та впровадження результатів процесу адміністративно-територіальних реформ. Запропонована класифікація побудована на взаємодії внутрішніх і зовнішніх факторів формування територіальних громад як групових систем розселення локального рівня.

67.18.11.0371/220811. Проспект свободи у Львові як приклад архітектурно-урбаністичного комплексу головної вулиці міста у XIX столітті / Prospekt Swobody we lwowie jako przyklad zalozenia architektoniczno-urbanistycznego z XIX wieku gerprezentacyjnej glownej ulicy miasta. Бевз М., Дудкевич М., Дурляк В., Шмагара М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.513-532. – польська. УДК 71:712:721.01.

Наприкінці XVIII століття у процесі постійного пошуку шляхів поліпшення функціональної та просторової структури міст, пристосування їхнього просторового укладу до нових вимог, відбувається також пошук нових форм розвитку міського центру. В результаті діяльності австрійської адміністрації у Львові реалізується концепція створення нового центру в вигляді кільця презентаційних бульварів і площ навколо старого міста. У структурі нового центру міста основним його громадським простором стає поступово променад Нижні Вали (пізніше - Вали Гетьманські; сьогодні - Проспект Свободи). Проспект Свободи - зелений міський пояс з прогулянковою алеєю посередині, що йде від площі Міцкевича до Великого театру, розташований між паралельними вулицями, довжиною близько 0,5 км. Його було засновано наприкінці вісімнадцятого століття на місці знесених укріплень, що тягнулися по обидва боки річки Полтви, створюючи оборонний рів та вали за західним пряслом стін середмістя. Після закриття річки в 40-90 роках XIX століття у підземній колектор створюється проспект з головною алеєю посередині. Її обсаджено рядами дерев. На проспекті було побудовано в XIX столітті низку репрезентативних будівель: Великий театр, будівля Галицької ошадної каси, Музей мистецтв та ремесел, магазини, пасажі (Mikoliasza, Hausmann, BelleVue, Feller), готелі, кафе (Віденське, DeLaPaix) і кіно (Palace, Казино). Як мистецькі акценти на проспекті знаходяться пам'ятники Адаму Міцкевичу та Тарасу Шевченку. Головна вулиця центру Львова створює унікальний урбаністично-архітектурний та ландшафтний ансамбль. Висока культурна цінність та багата біографія проспекту можуть служити основою для внесення його до реєстру пам'яток містобудування та для планування заходів з його збереження та ревалоризації.

67.18.11.0372/220954. Альтернативне озеленення житлової зони міста Києва. Радомська М.М., Богомазюк Я.Ю. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.38-42. - англ. УДК 504.064.2:712.25.

Розглянуто засоби підтримки екологічної функціональності зелених насаджень Києва. Проаналізовано основні екосистемні послуги зеленої інфраструктури міста та умови їх ефективного забезпечення. Встановлено, що присутність зелених насаджень пом'якшує негативні наслідки кліматичних змін, зокрема обмежує прояв таких небажаних явищ, як формування островів та хвиль тепла. Оцінено стан зелених насаджень міста та виявлено, що при задовільному стані насаджень рівень догляду і благоустрою на території місць їх зростання не є достатнім. Виконано низку експериментів, що встановлюють стійкість основних порід дерев, типових для Києва, до таких екологічних факторів, як підвищені та понижені температури, пилове та газоподібне забруднення, засолення субстрату. Запропоновано перебудову геометрії зелених насаджень з метою створення системи лакунарних порожнин для ефективного утримання пилу. Розроблено схему створення "зелених" дахів на території районів Києва з найменшою кількістю зелених насаджень. Виділено види рослин, які за своїми властивостями (витривалість за умов нерегулярного поливу, стабільного затінення або підвищеної інсоляції, збідненого субстрату) можуть підтримувати нормальний рівень життєдіяльності та забезпечувати продукцію кисню і фіксацію діоксиду карбону. Запропоновано програму спостережень за станом зелених насаджень для прогнозування їх функціональності і виявлення загроз для мешканців міста.

67.18.11.0373/221073. Історія формування міського ландшафту Харкова: досвід та методичні особливості дослідження. Клец А.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Екологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №17, С.63-71. - укр. УДК 911.5+711+504.

Мета. Дослідження історії картографування формування ландшафту міста Харкова за період від початку активного містобудівного освоєння і до наших днів (кінець XVIII - початок XXI ст.), що здійснювалось з огляду на перспективи залучення результатів у процес територіального планування сучасного розвитку міста. Методи. Дослідження ґрунтувалось на застосуванні принципів діахронічного та порівняльно-історичного методичних підходів та використанні картографічного, геоінформаційного, історико-географічного методу та методу історичних зрізів. Результати. Методичні особливості проведення історико-географічних досліджень найкращим чином враховуються шляхом використання засобів ГІС. В статті представлені результати картографічного моделювання процесу освоєння території міста, вказано на труднощі проведення цієї операції та ймовірні похибки, зумовлені методологією її проведення, окреслено можливості використання подібних досліджень для вирішення задач практики містобудування. Підхід, викладений у цій статті, дозволив дослідникам з різних наукових напрямів - історикам міста, археологам, демографам, економістам і т. ін. - інтерпретувати феноменологію міст за різними тематичними ключами. Висновки. Методологія, використана в цьому дослідженні, дозволяє ефективно використовувати ГІС-методи для розв'язання прикладних конструктивно-географічних завдань, а саме - вивчення еволюції міських ландшафтів на основі аналізу і синтезу картографічних творів за весь період формування міста.

67.18.11.0374/222219. Аналіз видового складу та окремих таксономічних показників деревних рослин скверу ім. І.П. Ключова м. Дніпро. Іванченко О.Є. // Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2016, №1-2(21), С.61-77. - укр. УДК 712.254(477.63).

Изучен видовой состав древесной растительности сквера им. И.П. Ключева г. Днепр, проанализирована его ландшафтная организация. Установлено, что на территории сквера произрастает 431 экз. деревьев, в основном лиственных, относящихся к 19 видам и 12 семействам. 51,74% из них - интродуценты. К доминирующим древесным породам относится робиния лжеакация и клен остролистный. Семейства представлены 1-2 видами, за исключением семейства Ивовые (4 вида). Деревья произрастают преимущественно в виде рядовых посадок, которые в отдельных местах потеряли свою декоративность, а иногда группами. Около 1/3 экземпляров, образующих насаждения сквера, имеют диаметр штамба от 24,1 до 31,0 см. Высота растений в среднем составляет 13 м. Согласно санитарной оценке древостой сквера им. И.П. Ключева относится к ослабленному.

67.18.11.0375/222618. Формування образу міста під впливом стріт-арту і принципи стріт-артового географічного районування. Масляк П.О., Гринюк О.Ю., Казанцева К.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Геологія. Географія. Екологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2017, №46, С.106-112. - англ. УДК 911.375.5 (477-25).

У роботі розглядаються об'єкти так званого "вуличного мистецтва", що мають мистецьку цінність та викликають інтерес як у жителів, так і туристів. Можливість створення сприятливого середовища через поєднання екологічно сприятливих зон міста та сучасного мистецтва. Також, піднімається проблематика перетворення сучасного геопростору у великих містах, наприклад місті Києві. У столиці дане питання отримало підтримку від органів виконавчої влади, що дало змогу створити нові туристичні об'єкти Україні. Важливим аспектом є також дослідження та врахування впливу на формування у туристів образу міста через стріт-арт мистецтво. В багатьох випадках, саме вуличне мистецтво допомагає зняти психологічний стрес урбанізованого середовища. Було запропоновано поєднання функціональних зон міста з різними типами вуличного мистецтва для підвищення рекреаційного ефекту. Оскільки досліджуванні елементи урболандшафту сприятливо впливають на психологічний стан суб'єкта. Об'єкти стріт-арту додають міському геопростору нову грань сприйняття, що має значний вплив на формування образу міста та на туристичний імідж. Було досліджено що най позитивні ший вплив мають мурали на дітей. І досить доцільними вони є на територіях дитячих лікарень. Це дає змогу дитині перенестися в паралельний казковий простір. В свою чергу це позитивно впливає на реабілітацію та оздоровлення дітей.

67.18.11.0376/222970. "Зелені маршрути" у системі екологічного менеджменту міських територій на прикладі м. Харкова. Тітенко Г.В., Юрченко Ю.Д. // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №3-4(28), С.85-94. - укр. УДК 911.6:504.75.

Мета. Обґрунтування та створення "зелених маршрутів" на території міста Харків у системі екологічного менеджменту міських територій, для задоволення попиту населення. Методи. Польові, критерії Greenways, атомно-абсорбційної спектрофотометрії. Результати. Створено науково-інформаційне підґрунтя для створення "зелених маршрутів" та пропозиції щодо критеріїв їх виділення. Виконана комплексна оцінка стану навколишнього середовища для оцінки умов задля побудови "зелених маршрутів". Результати хімічного аналізу проб ґрунту та дослідження вмісту оксиду вуглецю та діоксиду сірки у повітрі показали, що в жодній пробі не виявлено перевищень за ГДК. Висновки. На основі запропонованих критеріїв та результатів комплексної оцінки природного середовища виділено 8 умовних "зелених маршрутів" для території міста Харків, складено їх схеми та надано описання. Рекомендовано синхронізацію розроблених маршрутів з планувальною структурою міста та, за можливості, внесення їх, як додатку до генерального плану міста.

67.18.11.0377/222980. Природоохоронні заходи з оптимізації функціонування рекреаційної зони. Кравченко Н.Б., Зеленська Є.І., Лукієнко М.В. // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №3-4(28), С.74-84. - укр. УДК 502.33.

Мета. Дослідити соціально-екологічний стан та шляхи фінансового забезпечення відновлення та реконструкції рекреаційної зони Холодногірського району м. Харкова. Методи. Польовий, атомно-абсорбційної спектрофотометрії, математичний та аналітичний методи обробки інформації, метод комплексної рейтингової оцінки, умовно-опитувальний метод, концепція повної економічної цінності природного блага. Результати. Виявлено, що екологічний стан природних компонентів на території об'єкта дослідження дозволяє створити умови для якісного відпочинку мешканців району, які, в свою чергу, готові здійснювати: одноразові внески на відновлення території парку; сплачувати щорічні благодійні внески; особисто приймати участь у відновленні території парку. Висновки. Задовольнити потреби різ-них категорій відвідувачів допоможе створення багатофункціонального парку на території дослідження. Зіставлення постійних одноразових витрат на заходи та сукупного розміру інвестицій з боку мешканців району свідчить про позитивний чистий ефект від реконструкції парку.

67.18.11.0378/222984. Територіальна та транспортна доступність заміських рекреаційних територій для літнього відпочинку. Анісімов С.В. // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №3-4(28), С.95-104. - укр. УДК 930.3.

Наведено методичний підхід до оцінки заміських зон відпочинку з точки зору територіального розташування та транспортної доступності, як одних з численних факторів оцінки рекреаційної цінності територій локального рівня. Розроблені й обґрунтовані класифікаційно-оціночні шкали, які дозволяють дати бальну оцінку місцю розташування рекреаційної території відносно населених пунктів і різним варіантам переміщення автомобільними дорогами до рекреаційних територій. Проведено оцінку шістьох обраних для дослідження потенційних рекреаційних територій вздовж р. Сів. Донець в межах Харківської області.

67.18.11.0379/223007. Ергономічні вимоги до формування візуальних комунікацій для маломобільних груп населення. Линник І.Е., Шкляр С.П. // Вісник НТУ "ХПІ". Актуальні проблеми розв. українського суспільства. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №52(1273), С.123-126. - укр. УДК 711.4.

Проаналізовано інформативність, як одну з основних ергономічних вимог до якості середовища життєдіяльності маломобільних груп населення. Зазначено головні функції засобів візуальної інформації. Сформульовано принципи організації системи візуальних комунікацій для маломобільних груп населення: комплексності, цільової спрямованості, легкості сприйняття, безпечності, надійності, економічності, естетичності. Визначено вимоги до засобів візуальної інформації. Наведено деякі вимоги до вивісок (їхній формі, кольору, шрифту, освітленню), динамічних інформаційних знаків, додаткових орієнтирів на вулицях, візуальної різноманітності зони відпочинку.

67.18.11.0380/223157. Сучасний стан та перспективи великопанельної житлової забудови у великих містах України (на прикладі м. Рівне). Ліпнян В.А., Мілаш Т.О. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.320-326. - укр. УДК 693.827:72.012.

У статті наведені порівняльні результати опитування мешканців великопанельної забудови. Визначені основні недоліки та шляхи їх усунення з метою модернізації та енергоефективності. Наведено можливі перспективи великопанельної забудови.

67.18.11.0381/223223. Містобудівні аспекти реконструкції транспортної інфраструктури та створення штучних територій. Глазирин В.Л. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.3-8. - рос. УДК 711.7.

У статті розглядаються аспекти однієї з основних причин, які ускладнюють містобудівний розвиток м. Одеси - особливості дорожно-транспортної мережі, яка не відповідає потребам вантажних і пасажирських перевезень приморського портового міста Одеси та розкриваються основні напрямки в області реконструкції та реновації прибережних територій з улаштуванням штучних територій. Зарубіжний досвід розвитку вулично-дорожньої мережі (ВДМ) міст (Сеул, Осака, Кобе, Нагоя та багато інших міст Японії, Кореї, інших країн), досвід будівництва автомагістралей в Австрії, Італії, Швейцарії та в інших країнах показує, що будівництво транспортних естакад і тунелів в ряді випадків економічно і екологічно ефективніше трасування ВДМ або доріг по рельєфу.

67.18.11.0382/223224. Міські агломерації: пропозиції законодавчої ініціативи. Ізаров О.М., Ізарова І.О. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.8-14. - укр. УДК 711.01.

Статтю присвячено дослідженню поняття "міська агломерація" та його відмежуванню від близьких за сутністю понять на підставі з'ясування його основних ознак в світлі урбанізації та активного росту населення, аналізу положень про регулювання якості очищення стічних вод, якості атмосферного повітря та оцінки й управління шумом навколишнього середовища в агломераціях в актах права Європейського Союзу і пропозиціям закріплення на законодавчому рівні з метою забезпечення розробки та запровадження відповідних методичних рекомендацій до планування та забудови територій міських агломерацій в Україні.

67.18.11.0383/223225. Вдосконалення конструкції і методики розрахунків збірно-монолітного антисейсмічного пояса будівель. Думпрук А.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.15-22. - рос. УДК 711.01.

Стаття присвячена сейсмостійкості будівель з новими збірно-монолітними поясами. Вони, на відміну від монолітних, виконуються в одному циклі, разом з укладанням перекриття, без опалубки і без перерв (>7 днів), необхідних для схоплювання до 70% від проектної міцності бетону платформи для укладання перекриття. Арматура і бетон монолітного сердечника пояса укладаються без технологічних рихтовань, прямо з перекриття. На відміну від аналогів, новий пояс забезпечує спільну роботу його складових елементів до стадії руйнування. Також забезпечує міцний контакт монолітного сердечника з нижче лежачою стіною, площею не менше 70...80 % загальної опорної площі пояса. Знижує витрату його арматури. Застосуємо у будівлях із стінами кам'яного типу.

67.18.11.0384/223257. Феномен відкритого міського простору як соціального утворення. Гусев М.О. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.3-7. - укр. УДК 711.01.

В статті розглянуті значення, функції та роль відкритого соціального простору в організації та структуруванні життя міста. Актуальним питанням є проблема соціальної взаємодії в містах а також суспільного впливу людей в міських умовах. Роль відкритого та загальнодоступного міського простору є найбільш важливою в структуруванні, організації та розвитку соціального життя міста. В статті дослідження, аналіз відкритого міського простору (як соціального утворення), сприйняття цього простору та використання його людьми дозволяє розкрити характер соціальних трансформацій, що відбуваються в межах міста. Також розглядаються деякі тенденції в розвитку відкритого міського простору як, перш за все, соціального міського простору.

67.18.11.0385/223258. Збереження "духу місця" при ревалоризації забудови історичного малого міста. Лещенко Н.А. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.8-12. - укр. УДК 711.4.

В даній статті пропонується вирішення питання підвищення цінності існуючого історичного архітектурного середовища малого міста шляхом відновлення архітектурно-художнього значення його пам'яток архітектури і містобудування, оновлення малоцінної фонові забудови, дотримуючись принципу наслідування і виходячи із сформованих протягом всього періоду існування міста його композиційних, планувальних, просторових, архітектурних і ментальних особливостей та створення мультикомфортного міського середовища в першу чергу для мешканців міста, враховуючи їх потреби, побажання, сприйняття, почуття, пам'ять, місцеві традиції. Ревалоризація розглядається як основна складова процесу відновлення, оновлення та сталого розвитку історичного малого міста.

67.18.11.0386/224774. Містобудівні засади організації духовно-реколекційних центрів. Голубчак К.Т. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.3-9. - укр. УДК 711.01.

У статті розглянено новий тип релігійної споруди - духовно-реколекційний центр, який, будучи важливою багатофункціональною соціальною інституцією, зумовлює потребу в ретельному підході щодо вибору території для його проектування та розташування у планувальній структурі області та в загальній мережі таких закладів на теренах населеного пункту. Виявлено основні містобудівні засади його формування, принципи розташування в існуючому контексті, а також розроблено науково-обґрунтовані рекомендації щодо розміщення, функціональної та об'ємно-просторової організації даного закладу. Сформовано пропозиції щодо вибору території для проектування духовно-реколекційного центру залежно від типу та функціонального призначення споруди.

67.18.11.0387/224870. Модернізація пам'ятника промислової архітектури на прикладі будівлі заводу шампанських вин у м. Одеса. Плахотний Г.Н., Варич Г.С. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.11-15. - рос. УДК 711.168.

У м. Одесі в жовтні 1899 року був відкритий завод шампанського виноробства "Генріх Редерер". Метою дослідження було відновлення функціонального призначення верхнього підвалу для зберігання сировинного вина. Змонтували 42 металеві ємкості діаметром 2,4 м, завдовжки 6,0 м. Завантаження ємкостей виконувалося в п'ять етапів за розробленою схемою, яка забезпечувала рівномірне осідання фундаментів будівлі. Загальне осідання будівлі склало 1,4 см. Різниця осідань окремих частин будівлі не перевищувала 1,0 мм. Завантаження ємкостей і подальше розвантаження проводилося три рази, що дало можливість добитися стабілізації загального осідання будівлі. Приведений метод може бути використаний для контролю осідання фундаментів при циклічному навантаженні і розвантаженні конструктивних елементів аналогічних будівель.

67.18.11.0388/225332. Раціональні енергоефективні планувальні рішення забудови міст України з різними типами клімату. Вітвицька Є.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.9-15. - рос. УДК 711.4.

Робота присвячена актуальним питанням удосконалення архітектурних та містобудівних рішень міської забудови - вибору раціональних планувальних рішень з урахуванням клімату міста, які сприяють підвищенню енергоефективності забудови і забезпечують на її території комфортний мікроклімат. У даній роботі ці актуальні питання архітектури і містобудування розглянуті на прикладі міст України з різними типами клімату і для них отримані наступні результати: складена "Карта типів клімату міст України з урахуванням їх змін за останні 30 років"; встановлено, що міста України з різними типами клімату по-різному зазнали кліматичні зміни взимку і влітку; розроблені "Рекомендації щодо вибору раціональних енергоефективних планувальних рішень забудови міст України з різними типами клімату".

67.29 Об'єкти будівництва

67.18.11.0389/220052. Енергозберігаючий будинок для інженерно-технічного персоналу, що працює в польових умовах. Бондаренко О.Ю., Купріянов А.С. // Вісник НТУ "ХПІ". Техніка та електрофізика високих напруг. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №15(1237), С.17-23. - укр. УДК 658.264:621.373.

Проведені розрахунки теплових втрат через основні огорожуючі конструкції житлового будинку для інженерно-технічного персоналу, що працює в польових умовах при випробуваннях на електромагнітну сумісність великогабаритних об'єктів. Також проведено аналіз ринку та порівняння цін сучасних теплоізоляційних матеріалів і різних методів утеплення. Результати представлені у вигляді таблиць і графіків. Утеплення будівлі за запропонованими рекомендаціями дозволить заощадити 40-68 % теплової енергії.

67.18.11.0390/220682. Планировочные особенности проектирования апартаментов. Мыратдурдыев М., Дорошенко Ю.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.236-241. - рос. УДК 711.4 (477-25):343(045).

Розглянуто характеристика апартаментів і основні аспекти проектування тимчасового житла для індивідуалізації використання контингентом споживачів на які вони розраховані. У статті докладно аналізуються переваги проектування апартаментів з забезпеченням обслуговування інфраструктурою і високим рівнем проживання.

67.18.11.0391/220696. Питання адаптивності планувальної структури малометражних квартир до перспективних потреб. Гнат Г.О., Соловій Л.С. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.358-365. - укр. УДК 728.1:365.

Розглядаються питання експлуатаційної гнучкості квартир соціального і доступного житла за різних умов заселення.

67.18.11.0392/220698. Собливості формування торговельно-офісних комплексів під час реконструкції промислових будівель. Воскобойник Є.П. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.372-383. - укр. УДК 69.059.7:725.4 (477.53).

Визначено задачі та особливості формування торговельно-офісних комплексів під час реконструкції промислових будівель. Визначено критерії вибору можливого використання існуючої будівлі та розглянуто питання щодо доцільності перепрофілювання.

67.18.11.0393/220699. Типологічний аналіз архітектурних об'єктів як метод вивчення типології будівель і споруд. Бармашина Л.М., Бусель М.Я. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.384-391. - укр. УДК 725.381:725.54.

У статті розглянуто зміст і розуміння архітектурної типології в контексті індустріальної епохи та в сучасній соціокультурній ситуації. Типологія архітектури розглядається як динамічний процес, який розвивається від об'єктної до просторово-середовищної типології. Архітектурне середовище представлено як типологічна система, об'єктний рівень якої є першим етапом вивчення для студентів. Викладено методiku ефективного засвоєння відповідної дисципліни.

67.18.11.0394/220703. Особенности объёмно-планировочного решения малоэтажных пассивных жилых домов в Украине. Диб М.З. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.408-413. - рос. УДК 624.04 531 534.

Розроблені типологічні вимоги до об'ємно-планувальних рішень малоповерхових пасивних будинків в кожному з 6 архітектурно-будівельних кліматичних районів України.

67.18.11.0395/220705. Особливості перепланування міжнародного аеровокзалу "Вінниця" при реконструкції та організація додаткової безпеки. Ковтун Т.О., Авдєєва Н.Ю. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.419-424. - укр. УДК 711.582:[656.71:504.7](045).

Розглядаються особливості перепланування Міжнародного аеровокзалу "Вінниця" при реконструкції та організація додаткової безпеки. Надається аналіз проблем реконструкції аеропортів в умовах розвитку інфраструктури і збільшення авіаперевезень, якісного вдосконалення архітектурно-планувальних рішень аеровокзалів, зі створенням терміналу та забезпечення організації додаткового захисту засобами архітектури.

67.18.11.0396/220709. Іпотерапія як один із видів анімалотерапії в архітектурно-просторовій структурі реабілітаційного центру для дітей. Ряба К.Ю., Хлюпін О.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.448-452. - укр. УДК 72.012:725.516 (045).

У статті надано стисла історична довідка анімалотерапії, її функції та види, дано опис іпотерапії, наведено статистику щодо стану дітей-інвалідів в Україні, запропоновано архітектурно-просторову структуру комплексу з урахуванням розміщення блоку анімалотерапії та зроблено висновки щодо проектування центрів із таким видом реабілітації.

67.18.11.0397/220710. Архітектурно-екологічне формування атріумних просторів у житлових будівлях. Сніжко М.С. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.452-456. - укр. УДК 728.

У статті розглянуто приклади атріумних мало- та багатоповерхових житлових будівель; проаналізовано типи атріумних просторів, що широко розповсюджені в архітектурній практиці; розглянуто екологічні складові атріумів в структурі будівлі.

67.18.11.0398/220714. Проблеми проектування та будівництва ТРЦ в республіці Конго. Хараторська Ю.О., Седел Окасса Муеле. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.478-483. - укр. УДК 725.552.1.

В статті дана коротка історична довідка що до Республіки Конго, названі основні типи торгово-розважальних центрів та викладена схема організації ділянки будівництва.

67.18.11.0399/220717. Орендне житло в Україні. Принципи архітектурно-планувальної організації. Яновицький Є.Л. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.503-521. - укр. УДК 728.5.

Проведений аналіз питання щодо принципів формування та визначення основних принципів архітектурно-планувальної організації житлових апартаментів, та орендного житла. Визначена актуальність впровадження будівництва орендного житла в Україні, як метод вирішення житлової проблеми та формування цивілізованого ринку орендного житла.

67.18.11.0400/220718. Другий етап розвитку аеропортів світу (частина 1, американські аеропорти). Семикіна О.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.522-526. - укр. УДК 725.39.

В статті розглянуті проблеми формування та розвитку світових аеропортів у період з 1950 року до 1971 року.

67.18.11.0401/220762. Фактори, що впливають на зростання авіаперевезень. Касім Мохаммед Басім. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.124-132. - укр. УДК 72.03.

В статті детально розглянуто перелік чинників, що справляють вплив на формування архітектури сучасних аеровокзалів, авіа терміналів. проаналізовано деякі концепції можливого перспективного розвитку та розширення аеровокзалів з терміналами за умов нового будівництва та реконструкції з модернізацією. Виявлено основні концепції забудови аеропортів в закордонних аналогах зі збільшенням кількості повітряних суден (на прибуття та відправлення), що одночасно обслуговуються.

67.18.11.0402/220764. Проектування та будівництво сучасних хмарочосів в контексті історичного розвитку галузі висотного будівництва. Книш В.І., Кайтанюк А.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.138-151. - укр. УДК 72.03.

У статті визначено чинники, що вплинули на історичний розвиток висотного будівництва та його становлення як ознаки високого економічного та архітектурно-інженерного розвитку окремих держав. Наведені схеми та правила, на яких базується сучасне проектування хмарочосів. Розглянуто закордонний досвід проектування та будівництва висоток і їх роль у формуванні ділових центрів міст. Стаття розкриває здобутки світового висотного будівництва у контексті можливого подальшого застосування ключових прийомів і принципів для розвитку української сфери будівництва хмарочосів.

67.18.11.0403/220804. Архітектурні прототипи пасажирських споруд залізниць. Рочняк Ю.А. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.449-459. - укр. УДК 72.01:725.1:656.211.5.

Досліджуються витоки і вплив окремих громадських, технічних, житлових будівель та їхніх елементів на формування архітектури залізничних пасажирських споруд. Виявляється спадкоємність і тяглість процесу архітектурного формотворення.

67.18.11.0404/220805. Поліфункціональні громадські будівлі центрів об'єднаних територіальних громад. Обрізків А.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.459-464. - укр. УДК 725.83.

Малі міста є одними з найчисельніших в Україні і в них проживає майже половина населення. Після прийняття Закону "Про Україну" "Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)" та "Про добровільне об'єднання територіальних громад" містам і селам, що відіграють роль центрів ОТГ надається особлива роль у самоврядуванні. Відповідно до цього статусу планується створення громадських центрів, що супроводжували б діяльність новостворених ОТГ та забезпечували б усі необхідні функції для обслуговування населення.

67.18.11.0405/220807. Актуальність теми енергозбереження в архітектурі сучасного житла середньої поверховості. Мораді Пур Овід. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.474-. - укр. УДК 728.004.18.

Стаття присвячена питанням впливу на функціонально-планувальну та об'ємно-просторову структуру житлових будинків середньої поверховості сучасного енергоефективного обладнання. Обґрунтовано актуальність теми дослідження у зв'язку зі стрімким розвитком енергоефективних і енергозберігаючих технологій, пов'язаних з різними видами відновлювальної енергії. детально проаналізовано вплив подібного обладнання на архітектуру.

67.18.11.0406/220808. Взаємодія технічних рішень та політичних чинників в процесі спорудження та функціонування Ересуннського мосту. Перегуда Є.В., Гребенєва І.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.482-493. - укр. УДК 624.21.8+325.14.

Мости - це синтез архітектури та інженерії, функція, втілена у конструкції. У Ересуннському мості-тунелі, що поєднує Данію та Швецію, надзвичайно складні конструктивні та технологічні рішення збалансовані з витонченістю та елегантністю споруди. Міст сприяв соціально-економічному та культурному розвитку Скандинавії та Європи. Пов'язані з мостом суспільно-політичні події 2015-2017 рр. свідчать, що взаємодія технічних та політичних чинників мосту об'єктивується у його функціональному наборі, який не обмежується лише проектом.

67.18.11.0407/223275. Концептуальна конструкція острівної морської нафтогазопромислової гідротехнічної споруди. Рогачко С.І. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.110-115. - рос. УДК 725.4.

Україна в даний час є енергетично залежною країною. Крім запасів вуглеводнів, які розташовані на суші, ще в радянські часи на шельфі Чорного моря, що належить нашій країні, були розвідані перспективні запаси нафти і газу. Зокрема, на мілководній ділянці шельфу в безпосередній близькості від острова Зміїний знаходяться родовища вуглеводнів, які доцільно розробляти з економічної точки зору. Для цієї мети необхідно виявити найбільш оптимальну конструкцію морської нафтогазопромислової гідротехнічної споруди, яка б найкращим чином відповідала природно-кліматичним та інженерно-геологічним умовам району будівництва. У даній статті розроблена конструкція острівної нафтогазопромислової гідротехнічної споруди, яка найкращим чином відповідає умовам даного району. Зведення такої споруди в безпосередній близькості від острова Зміїний покладе початок облаштуванню морських споруд вуглеводнів, що дозволить Україні в майбутньому розвивати економіку, використовуючи свої запаси енергоресурсів. В якості берегових баз в процесі будівництва можуть використовуватися порти на річці Дунай.

67.53 Інженерне забезпечення об'єктів будівництва

67.18.11.0408/220154. Емпірико-аналітичний метод розрахунку гравітаційної швидкості осідання твердих частинок. Голишев О.М., Деньгуб В.І., Коновалюк В.А. // Вісник Криворізького нац. ун-ту. Кривий Ріг: Криворізький нац. ун-т, 2017, №44, С.34-38. - укр. УДК 621.22 (6.04).

Мета. Вихідними даними для проектування і подальшої експлуатації систем вентиляції, аспірації, напірного і безнапірного гідротранспорту зернистих частинок є значення гравітаційної швидкості осідання (швидкості витання) в транспортних потоках. Через складну залежність коефіцієнта лобового опору частинок від числа Рейнольдса, яка визначається експериментально і подається в табличній або графічній формі, виникає необхідність проведення наближених розрахунків. Це створює певні незручності і потребує значного проміжку часу. Метою роботи є розробка зручного методу розрахунку гравітаційної швидкості осідання твердих частинок. Методи дослідження. В роботі використано аналітичний метод дослідження, за допомогою якого встановлено математичну залежність між коефіцієнтом опору при русі частинок в рідині, числом Рейнольдса і гравітаційною швидкістю осідання. Наукова новизна. Заміна табличної і графічної форми подання експериментальних даних емпіричною залежністю з подальшим використанням розрахункових параметрів з неперервною зміною розміру частинок і густини матеріалу. Практична значимість. На основі проведених досліджень рекомендовано табличну або графічну форми експериментальних даних залежності коефіцієнта лобового опору ілюструвати емпіричною залежністю від чисел Рейнольдса. Вказано загальний вигляд емпіричної залежності, яку можливо застосувати для різних форм частинок подрібненого матеріалу. Використання емпіричної залежності в подальших розрахунках дозволяє аналітично розраховувати гравітаційну швидкість осідання частинок. Результати. Рекомендований емпірично-аналітичний метод розрахунку дозволяє зменшити час розрахунків при більш широкому діапазоні зміни вихідних параметрів обчислень.

67.18.11.0409/220258. Інформаційна система енергоменеджменту побутової техніки у системах типу "Інтелектуальний дім". Музика І.В., Кузнецов Д.І. // Вісник Криворізького нац. ун-ту. Кривий Ріг: Криворізький нац. ун-т, 2017, №45, С.33-38. - укр. УДК 004.67.

Метою роботи є розробка інформаційної системи енергоменеджменту у промисловому і приватному секторі, який являє собою постійну діяльність, направлену на енергозбереження, яке ґрунтується на перевірці, що враховує моніторинг і вимірювання, внутрішні аудити та коригувальну діяльність, а також включає розробку та впровадження новітніх енергозберігаючих заходів і інформаційних систем. Системи "Інтелектуальний дім" дають змогу, у автоматичному режимі, виконувати управління енергозабезпеченням, опаленням, вентиляцією, кондиціонуванням

тощо. У свою чергу, наявність сучасних бездротових технології дозволяють власнику будинку вести енергомоніторинг будь-якого електрообладнання. На даний момент існуючі розробки та технологічні рішення, щодо автоматичного енергообліку побутової техніки вимагають наявності спеціалізованих блоків або видів побутової техніки з інтегрованими елементами діагностики, що є досить дорогим рішенням для впровадження у систему "Інтелектуальний дім". Методи дослідження. У даній статті авторами запропоновано метод енергоменджменту побутової техніки на основі спектрального аналізу електромережі у якій працюють побутові прилади з асинхронними двигунами. Наукова новизна. Розв'язання даної задачі складає актуальність роботи. Запропоновані методи є актуальними адже дозволяють виконувати непрямий енергомоніторинг побутової техніки. Практична значимість. Завдяки виконанню автоматизації на основі запропонованого підходу кожна частина інформаційної системи працює злагоджено з іншими, у оптимальному режимі, що дозволяє економити час та гроші. Окрім виконання функції контролю та забезпечення комфортних умов перебування у приміщенні, на даний момент, перспективним шляхом досліджень систем "Інтелектуальний дім" є енергоменджмент побутової техніки, опалювального обладнання тощо. Наприклад, визначення надмірного споживання енергії електродкотлом, яке відрізняється від встановленого, неправильної роботи або роботи у аварійних режимах побутової техніки, що призводить до підвищеного споживання електроенергії. Результати. Використання запропонованого підходу також, додатково, дозволить виконувати непряму діагностику та ідентифікацію будь-якого побутового обладнання елементом якого є асинхронний двигун, що дозволяє зменшити витрати коштів на використання спеціалізованого обладнання, а також спростити логіку управління інформаційною системою "Інтелектуальний дім".

67.18.11.0410/221170. Способи керування струминами у вентиляції. Мілейковський В. // Вентиляція, освітлення та теплогазопостачання. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №22, С.11-15. - англ. УДК 697.92.

Параметри припливних струмин є одним з впливових факторів, що визначають параметри мікроклімату в приміщенні. Існує багато різних рішень у техніці повітророзподілення. Окремі з них широко впроваджені, інші є спеціалізованими рішеннями та впроваджені на окремих об'єктах. Проте, недостатньо розробленою залишається класифікація методів керування струминами, які використовуються в повітророзподільних пристроях. У даній роботі запропонована така класифікація на базі тисяч авторських свідоцтв і патентів. Для більшої зручності, способи систематизовані за чотирма головними групами: з турбулізацією потоку, без суттєвої турбулізації, зі суттєвою стабілізацією, а також, комбіновані. Також показано можливість зміни далекобійності струмини. Ця класифікація може бути розширена з розвитком повітророзподільної техніки.

67.18.11.0411/221171. Гідродинамічні особливості роботи вихрового передтопка для двоконтурних водогрійних котлів. Любарець О.П., Борисенко К.І., Домошей Т.Д., Зайцев О.М. // Вентиляція, освітлення та теплогазопостачання. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №22, С.16-20. - рос. УДК 662.612:428.4.

У результаті теоретичних досліджень полів швидкості і температури при спалюванні газу у вихровій трубі виявлено діапазон можливого використання ефекту Ранке. Запропоновано конструкцію вихрового передтопка, спосіб регулювання тепловиділення у двоконтурних котлах малої потужності залежно від необхідного завантаження споживача на опалення і гаряче водопостачання. У результаті досліджень при різній швидкості входу газоповітряної суміші й температурі виявлено, що зона з найбільшою температурою перебуває в нижній частині вихрової камери (в частині коаксіального відведення) і займає об'єм 20-35 % від загального об'єму камери, а більш низька температурна зона розташована в частині осевого відведення продуктів згоряння. При цьому дані зони характеризуються практично рівномірним розподілом у даних частинах топки, що дозволяє регулювати тепловиділення від топки шляхом перерозподілу потоків на опалення та гаряче водопостачання. З підвищенням зовнішньої температури підвищення ККД котла порівняно з базовим варіантом збільшується і досягає 22 % в перерахунку на середню опалювальну температуру для м. Одеси.

67.18.11.0412/221172. Особливості систем періодичного опалення туристичних комплексів. Любарець О.П., Борисенко К.І., Домошей Т.Д., Зайцев О.М. // Вентиляція, освітлення та теплогазопостачання. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №22, С.21-24. - рос. УДК 662.612:428.4.

Туристичні комплекси характеризуються періодичним режимом їхньої експлуатації. Було встановлено, що для ефективного використання акумулятора теплової енергії та збільшення тривалості підтримання допустимої температури в приміщенні, що тимчасово не експлуатується, необхідно виконувати розрахунки необхідної площі нагріву (встановленої потужності) опалювальних приладів не за максимальної різниці температури на поверхні приладу, а при середній фактичній різниці - з урахуванням охолодження опалювального приладу, теплоносія та мінімальної дозволеної температури в приміщенні. Аналітичне моделювання процесів при періодичному опаленні громадських, житлових та офісних приміщень туристичних комплексів при мінімальному розрахунковому перепаді температур 25...33°C ((55-35)-(12...20°C)) вказує на необхідність збільшення встановленої теплової потужності опалювальних пристроїв не менше ніж у 1,5...2,25 рази.

67.18.11.0413/221173. Газодинаміка в жаротрубних водогрійних твердопаливних котлах. Зайцев М.О. // Вентиляція, освітлення та теплогазопостачання. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №22, С.25-30. - укр. УДК 697.11.

У виконаному дослідженні запропонована модель теплообміну в жаротрубних котлах на основі чисельного розв'язання за k -[epsilon] моделлю турбулентних потоків при обраних початкових і граничних умовах. Визначено режими та межі досліджуваної області роботи конвекційних поверхонь при зміні теплового навантаження, як для водотрубних, так і для жаротрубних котлів. Отримані результати моделювання дозволили зробити висновок, що процеси тепломасообміну, які протікають у досліджуваних моделях відрізняються за теплотехнічними і фізико-технічними параметрами. Отримані результати дозволяють визначити швидкість руху твердих частинок і час перебування їх у будь-якій точці контуру жаротрубного теплогенератора. Виконаний аналіз зміни теплового потоку, різниці тиску і об'ємної витрати дозволяє визначити найбільш раціональні методи зниження витрати палива шляхом зниження термічного опору теплосприймальної поверхні нагріву конвективної частини теплообмінника.

67.18.11.0414/221177. Аналіз ефективності теплообмінників змієвикового типу. Шитікова І.Г. // Вентиляція, освітлення та теплогазопостачання. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №22, С.49-55. - укр. УДК 697.33.

У статті розглянуто саморегульовальна система теплопостачання від індивідуальних теплових пунктів з акумуляторною установкою і теплообмінниками змієвикового типу для незалежних систем опалення та гарячого водопостачання. Виконано порівняння двох конструктивних моделей теплообмінних апаратів для систем індивідуального теплопостачання: з паралельним та послідовним розташуванням змієвиків. Для цього використано розрахунково-моделювальний комплекс на базі CFD-моделювання. Наведені умови моделювання. У результаті визначена оптимальна конструкція для досягнення максимальної теплопередачі. Показано, що при однакових параметрах швидкість нагріву теплоносія гарячої води при послідовному розташуванні змієвиків вище завдяки безпосередньому контакту з первинним теплоносієм. У теплообміннику з послідовним розташуванням змієвиків бака-акумулятора може бути прийнятим більшого об'єму ніж для паралельного розташування, що стабілізує температурний режим гарячої води.

67.18.11.0415/221223. Концептуальні основи аналізу тепломасообмінних і деформаційних процесів у полімерних дисперсних тілах для формування мікроклімату музеїв. Довгалюк В.Б., Човнюк Ю.В. // Вентиляція, освітлення та теплогазопостачання. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №23, С.6-24. - укр. УДК 539.3(075).

Для зберігання музейних експонатів, серед яких полімерні дисперсні, необхідно забезпечити параметри мікроклімату, що максимально уповільнюють старіння та деградацію. Використовуючи теорію Больцмана-Вольтерри, перший закон термодинаміки для відкритих систем та метод визначення параметрів функцій впливу, обґрунтована адекватна фізико-механічна модель, яка описується системою диференціальних рівнянь для аналізу тепломасообмінних і деформаційних процесів у дисперсних матеріалах. Показано, що при дослідженні впливу теплоти й вологи на деформаційні властивості полімерних матеріалів, більш адекватним є не однобічне врахування впливу тепломасообміну на реологічні процеси, а опис їхнього взаємного впливу один на одного. Такий підхід дозволяє вивчити вплив температурно-вологісного режиму музейних приміщень на процеси навантаження й деформування полімерно-дисперсних матеріалів музейних експозицій. Уведення в систему диференціальних рівнянь, що описують процеси тепломасообміну й деформації в колоїдних капілярно-пористих тілах з урахуванням відносної вологості середовища, у якому знаходиться матеріал, дозволяє максимально точно описати процеси, які відбуваються при музейному зберіганні експонатів. Отримані в роботі результати можуть бути використані для розробки інженерних методів розрахунку систем формування мікроклімату музейних приміщень, як на стадіях проектування відповідних технічних систем, так і в режимах реальної експлуатації останніх.

67.18.11.0416/221226. Маркування технологій опалення, вентиляції та кондиціонування повітря за ступенем енергоефективності. Кордюков М. // Вентиляція, освітлення та теплогазопостачання. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №23, С.36-38. - англ. УДК 697.9:628.87:504.05.

Через ряд причин, керівні документи щодо енергоефективності систем опалення, вентиляції та кондиціонування повітря, розроблені європейськими інституціями, зосереджені на системах опалення. Розробка нормативів з енергоефективності систем вентиляції та кондиціонування повітря делегована національним регуляторам. Також їм надана можливість визначати нормативи енергоефективності в умовах жаркого клімату. З огляду на процеси глобального потепління та переходу на європейські показники комфортності житлових і громадських приміщень, для України стає актуальним нормувати рівні енергоефективні технологій вентиляції та кондиціонування повітря на національному рівні. В статті пропонувано визначення рівнів енергоефективності систем опалення, вентиляції та кондиціонування повітря. Таке маркування технологій енергоефективності систем вентиляції та кондиціонування повітря дозволить проектувальникам швидко прийняти рішення щодо використання потрібного типу систем для заданого рівня енергоефективності будівлі.

67.18.11.0417/223278. Дослідження ефективності роботи локальної припливно-витяжної системи вентиляції. Кушнерук В.І., Панов В.Г., Ісаєв В.Ф., Бурдика Л.Ф. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.127-133. - рос. УДК 697.9.

Проведено дослідження роботи локальної припливно-витяжної системи вентиляції в умовах навчального процесу. Система включає в себе: зональну припливно-витяжну систему вентиляції з рекуператором; блок з датчиками температури повітря в приміщенні і змісту вуглекислого газу CO₂; систему автоматизації. Досліджено комплексний вплив припливно-витяжної системи при різних режимах її роботи на організм людини за такими параметрами: визначення рівня звукового тиску в приміщенні; визначення повітря виробництва припливної і витяжної частини системи; ефективність роботи рекуператора; зміна вмісту вуглекислого газу; констатація характеристики самопочуття людини при роботі системи на основі анкетування.

67.18.11.0418/224791. Термореновація системи кондиціонування повітря виробничих приміщень. Возняк О.Т., Сухолова І.Є., Савченко О.О., Довбуш О.М. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.114-120. - укр. УДК 697.9.

Важливим пріоритетним завданням економічної політики України є дбайливе використання енергоносіїв. В країні проводиться широкомасштабна політика в галузі енергоощадності, а задачі енергоощадності є комплексними та охоплюють як законодавчу базу, так і технічні інновації. Одним з ефективних способів зменшення енергозатрат на потреби холодопостачання є проведення термомодернізації системи кондиціонування повітря (СКП). В даній статті наведені економічні показники термомодернізаційних заходів при реконструкції СКП виробничого приміщення. При реконструкції СКП приймалися до порівняння такі термомодернізаційні заходи: заміна режиму роботи СКП із стаціонарного на змінний, встановлення двострумних повітророзподільників, встановлення автоматики Velimo, застосування настільних струмін.

67.18.11.0419/224798. Вплив попереднього охолодження відпрацьованих газів на енергетичну ефективність термотрансформаторної системи теплопостачання. Петраш В.Д., Полунін Ю.М., Ольшановський В.С. // Вісник

Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.159-164. - рос. УДК 697.1.

В результаті аналітичного дослідження запропонованої системи контактнорекуперативного відбору з трансформацією теплоти відпрацьованих газів обертових печей встановлена узагальнена залежність дійсного коефіцієнта перетворення. Визначено раціональні рівні попереднього охолодження газів з температурою 75 і 150оС, при яких досягається підвищення ефективності перетворення енергетичних потоків. При цьому враховується вплив співвідношення витрат і температур теплоносіїв опалювально-вентиляційних систем і гарячого водопостачання.

67.18.11.0420/224889. Розрахунок проектного теплового навантаження систем опалення будівель за європейською та вітчизняною методиками. Проценко С.Б., Новицька О.С., Ковальчук В.П. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.133-139. - укр. УДК 696.2 .4.

На прикладі житлового будинку з опалюваним цокольним поверхом у м. Рівне виконано розрахунок проектного теплового навантаження системи опалення за методикою СНиП 2.04.05-91* та за європейським стандартом EN 12831 за допомогою програми Audytor OZC 6.1. Проаналізовані результати розрахунку всіх складових проектних втрат тепла опалюваного простору за рахунок теплопередачі через огороження: з опалюваного простору до навколишнього середовища через оболонку будівлі, з опалюваного простору до навколишнього середовища через суміжні неопалювані простори, з опалюваного простору в навколишнє середовище через неопалюваний простір та з опалюваного простору до ґрунту. Також проаналізовані значення розрахунку проектних вентиляційних втрат тепла. Визначені та проаналізовані проектне теплове навантаження опалювальних приладів та проектне теплове навантаження будинку з опалюваним та неопалюваним підвалом. Розрахунки проектного теплового навантаження систем опалення будинку показують, що результати обчислень за СНиП 2.04.05-91* та за EN 12831 є достатньо близькими. Результати обчислень значною мірою залежать від вибраного методу та параметрів розрахунків.

67.18.11.0421/225277. Високоєфективний трибоелектростатичний пиловловлювач. Кузнецов С.І. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №4(63), С.66-70. - рос. УДК 66.01: 66.011. Велика кількість виробничих процесів в промисловості пов'язано з утворенням пилу. Основну небезпеку для організму людини представляють тверді частинки, які не затримуються у верхніх дихальних шляхах і безперешкодно проникають в легені. Тому проблемі уловлювання дрібного пилу приділяється особлива увага. Для високоєфективного очищення повітря розроблено конструкцію трибоелектростатичного пиловловлювача, здатного вловлювати дрібнодисперсний (аерозольний) пил будь-якого походження. Визначено математичні залежності для оптимальних геометричних розмірів і співвідношень апарату.

67.18.11.0422/225351. Система симетрування режимів роботи трифазної чотирипровідної електричної мережі адміністративної будівлі з кінетичним енергонакопичувачем. Савченко Н.А., Трет'як А.В., Шевченко С.Ю. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.131-137. - рос. УДК 696.6; 692.66; 692.67.

Метою статті є розробка структури системи симетрування навантаження для системи електропостачання адміністративної будівлі з кінетичним енергонакопичувачем, що призведе до підвищення якості електроенергії в електричних мережах низької напруги будівлі та нормальному функціонуванню електрообладнання. Досліджено методи та способи симетрування напруги і навантаження фаз. Вперше розглянуто застосування кінетичного енергонакопичувача в складі симетруючого пристрою для системи електропостачання будівлі. Також при установці в приміщенні альтернативних джерел живлення (сонячні панелі тощо), їх енергію можна акумулювати в кінетичному енергонакопичувачі (КЕН), а в разі потреби використовувати її для підвищення надійності електропостачання будівлі.

67.18.11.0423/225353. Дослідження роботи одноконтурних систем сонячного гарячого водопостачання. Шевченко Л.Ф., Семёнов С.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.145-150. - рос. УДК 628.14.

Запропонована математична модель, яка дозволила досліджувати роботу одноконтурної системи сонячного гарячого водопостачання будівлі. Отримані залежності, що відображають зміну температури теплоносія і величину накопичення теплової енергії у баку-акумуляторі впродовж світлового дня. Також побудовано процес добової розрядки бака-акумулятора в ході роботи системи гарячого водопостачання будівлі. Обґрунтовані передумови до організації структури циклічної роботи установки, а також проаналізовано вибір числа і об'єму баків-акумуляторів в ній. Результати досліджень дозволять проектувати установки, які забезпечать безперебійну роботу одноконтурної системи сонячного гарячого водопостачання впродовж перехідного і літнього періодів року без дублюючого джерела тепла в нічний час.

68 СІЛЬСЬКЕ І ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО

68.01 Загальні питання сільського господарства

68.18.11.0424/220077. Реалізація державної політики сталого розвитку сільських територій за кордоном. Чернятіна В.А. // Соціальна економіка. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №1, вип.51, С.77-81. - укр. УДК 35:332.021(1-22).

У статті розглянуто поняття сталого розвитку сільських територій, зазначено особливості державної політики сталого розвитку сільських територій за кордоном. Визначено, що сільські території потребують особливої уваги з боку держави, та необхідних реформ для їх розвитку. У статті визначено основні аспекти державної політики сталого розвитку сільських територій за кордоном на прикладі Європейської та Американської моделі. Узагальнено досвід даних моделей та визначено основні шляхи подолання проблем розвитку сільських територій в Україні.

68.18.11.0425/220191. Основні тенденції розвитку інноваційного підприємництва в аграрній сфері України. Родченко В.Б., Третяк В.П., Луньова В.А., Прус Ю.І. // Соціальна економіка. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №1, вип.53, С.34-41. - англ. УДК 338.43:[334.722:330.341.1](477).

Мета статті полягає у дослідженні тенденцій розвитку інноваційного підприємництва та визначенні його особливостей в аграрній сфері, обумовлених специфічністю продукції та економічними умовами даного виду діяльності. Аналізуючи, систематизуючи й узагальнюючи наукові праці багатьох учених, розглянуто особливості розвитку інноваційного підприємництва у сільському господарстві, стан їх матеріально-технічного потенціалу та фінансові показники діяльності, виявлено інституційні обмеження інноваційного розвитку аграрної сфери. У результаті дослідження встановлено, що незважаючи на створення певної законодавчої бази, переорієнтація економіки України на інноваційну модель не відбувається. Серед причин, які гальмують інноваційну діяльність в Україні, є хронічне недофінансування науки, яка генерує нові наукові знання, що трансформуються в інновації. Показник наукоємності ВВП в Україні зазнав катастрофічного падіння - з рівня 1,8 у 1991 році до 0,62 у 2015 році, що у 3,27 разів менше ніж в середньому в країнах ЄС-28 і у 5,11 разів в країнах-лідерах за рівнем інноваційного розвитку (Фінляндія, Швеція). Україні необхідно, не втрачаючи часу, переходити на інноваційно-інвестиційну модель розвитку. І починати треба, насамперед, з сільського господарства, оскільки аграрна сфера є однією з найприбутковіших в Україні (розмір прибутку у 2015 році - 103,1 млрд.грн), незважаючи на те, що вона не користується популярністю серед вітчизняних інвесторів. Доказом того є те, що питома вага капітальних інвестицій у сільському господарстві від загальної їх суми коливалась від 7,86 до 13,62% за період 2010-2015 років, у той час як у промисловості вона перебувала у діапазоні від 33,73 до 40,20%. Для успішного здійснення інноваційної діяльності в аграрній сфері інвестиції мають бути збільшені у рази. Перспективами подальших досліджень у даному напрямку є ідентифікація системи концептуальних орієнтирів забезпечення інноваційної діяльності в аграрній сфері та розробка методичного підходу до оцінки її ефективності.

68.18.11.0426/220202. Сучасний стан та перспективи оподаткування та обліку агробізнесу в Україні. Пономарьова Т.В., Чала Т.Г. // Соціальна економіка. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №1, вип.53, С.115-119. - укр. УДК 336.226:63.

В умовах кризових явищ у вітчизняній економіці і падіння доходів держави особливої актуальності набувають питання перспектив оподаткування агробізнесу. Досліджено особливості оподаткування та обліку вітчизняних агропідприємств у сучасних умовах. Критично розглянуто існуючі критерії, об'єкти та база оподаткування для платників 4 групи єдиного податку з точки зору відповідності ідеям створення спрощеної системи оподаткування. Проаналізовано перелік документів, що необхідно подарити для набуття і підтвердження статусу платника єдиного податку сільськогосподарському товаровиробнику. Здійснено аналіз рівня та динаміки одного з основних показників дослідження процесів оподаткування - ставки єдиного податку. Виділено основні проблеми та запропоновано шляхи удосконалення механізму справляння податків з агропідприємств для створення сприятливого податкового середовища. Встановлення нових правил оподаткування є достатньою підставою для визнання важливості перегляду нормативно-правових актів, пов'язаних із заходами зі зміни критеріїв для суб'єктів спрощеної системи та ставок податку у майбутньому.

68.18.11.0427/220213. Інституційне забезпечення фінансування сталого розвитку аграрної сфери України. Катан Л.І., Васильєва Н.К., Вінченко І.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Менеджмент інновацій. Дніпро: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №7, т.24, С.207-214. - укр. УДК 338.1.

Із прискоренням глобалізаційних процесів міцність зв'язку між аграрним виробництвом і сільськими територіями зростає, змінюється співвідношення в структурі інститутів впливу в бік фінансового забезпечення збалансованого економічного, соціального й екологічного розвитку цього складного системного утворення. Незважаючи на зростаючий у пошукових працях дослідний інтерес до питань фінансування сільського господарства, аналіз інституціональних основ забезпечення фінансування сталого розвитку, які враховують багатогранний характер інституціональних механізмів його здійснення у аграрній сфері, обмежений. Мета роботи - обґрунтувати теоретико-методологічні та прикладні засади інституційного забезпечення фінансування сталого розвитку аграрної сфери України. Визначено ключові підходи до формування інституційного забезпечення фінансування сталого розвитку аграрної сфери. Вважаємо, що інституційне забезпечення фінансування сталого розвитку аграрної сфери - це сукупність соціально-економічних, організаційних і законодавчих заходів органів влади та суб'єктів господарювання (сукупності державних і недержавних інститутів) у сфері фінансових відносин, які формують необхідні правові, організаційні та економічні умови для ефективного залучення, накопичення і використання фінансових ресурсів для досягнення запланованого динамічного соціально-еколого-економічного ефекту. Подано складники інституційного забезпечення фінансування сталого розвитку аграрної сфери. Проаналізовано стан аграрної сфери України за 2000-2013 рр. та оцінено тісноту зв'язку між обсягами інвестиційного забезпечення і рівнем розвитку національної економіки (ВВП) й аграрної сфери (ВГ с.-г). Виявлено, що зростання обсягу інвестицій в основний капітал на 1 млн грн сприяло зростанню ВВП національної економіки України на 60,9 млн грн. У той час як збільшення інвестицій в

основний капітал сільського господарства на 1 млн грн обумовило приріст валової продукції сільського господарства на 7,9 млн грн. До джерел фінансування аграрної сфери, які мають тісний зв'язок із розвитком аграрної сфери (коефіцієнт кореляції дорівнює 0,94), належать прями іноземні інвестиції, але вони не чинять суттєвого впливу на зростання валового продукту сільського господарства (зростання на 1 млн дол. США стимулювало зростання на 0,14 млн грн). В аграрній сфері інвестиційна діяльність як внутрішніх, так і зовнішніх інвесторів залишається другорядною, суми інвестованих інвестиційних ресурсів не відповідають необхідним обсягам. Запропоновано створення інноваційно орієнтованого кластера аграрної сфери, удосконалення кредитного механізму та механізму державного регулювання в контексті її сталого розвитку. Цінність дослідження полягає у визначенні тісноти зв'язку між обсягами інвестиційного забезпечення і рівнем розвитку національної економіки (ВВП) та аграрної сфери (ВП с.-г). Практичне використання наведених у цій статті рекомендацій із корегування проекту Концепції "Державна програма сталого сільського розвитку України на період до 2025 року" дозволить оптимізувати фінансовий механізм державної підтримки сталого розвитку аграрної сфери України. Перспективний напрямок досліджень - вивчення та оцінка можливостей застосування іноземного досвіду в оптимізації складників інституційного забезпечення фінансування сталого розвитку аграрної сфери України.

68.18.11.0428/220375. Обґрунтування ефективних рішень з попередження ризику травмування в аграрному секторі. Федорчук-Мороз В.І. // Сільськогосподарські машини. Луцьк: Луцький нац. техн. ун-т, 2017, №37, С.89-95. - укр. УДК 331.45:63.

У статті розглянуто сучасний стан охорони праці в аграрному секторі, проаналізовано рівень виробничого травматизму та професійних захворювань. Запропоновано рекомендації для покращення умов праці, попередження ризику травмування на виробництві.

68.18.11.0429/220724. Основні аспекти становлення та розвитку інноваційного підприємництва у сільському господарстві. Ангелко І.В., Лех Г.А. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Сер. економічна. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(7), С.33-36. - укр. УДК 330.3.

Розглянуто окремі питання потребі становлення та розвитку інноваційного підприємництва у сільському господарстві України. Зокрема, висвітлено важливість впровадження інновацій у сільськогосподарську сферу, охарактеризовано основні етапи цього процесу, подано позитивні моменти та загрози, які перешкоджають ефективному розвитку інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств. Наголошено, що інновації посилюють активізацію господарської діяльності деяких підприємств, забезпечують їх економічний розвиток, визначають конкурентні переваги та ринкові позиції у глобальному середовищі. Запропоновано, для мінімізації загроз становленню та розвитку інноваційного підприємництва у сільському господарстві, здійснити низку заходів, зокрема: удосконалити державне регулювання цін на продукцію, розробити всебічні програми стимулювання інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств, розробити стратегію максимального використання їх інноваційного потенціалу, здійснювати активізацію впровадження інновацій на підприємствах для підвищення конкурентоспроможності продукції на ринку, розробляти фінансову підтримку для закупівлі іноземної техніки, сортів насіння, засобів захисту рослин тощо, реалізація яких найближчим часом дасть змогу отримати позитивні результати щодо підвищення інноваційної діяльності не тільки у даній сфері, але й в державі загалом.

68.18.11.0430/222847. Інституційне забезпечення гармонізації нормативних документів у сфері земельних відносин. Скрипчук П.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.297-303. - укр. УДК 006.022:332:007.2.

В статті розроблені теоретико-практичні положення та еколого-економічні основи обґрунтування робіт із гармонізації та імплементації досвіду країн світу щодо використання сільськогосподарських земель в ринкових умовах. Запропоновані доповнення до програм розвитку земельних відносин з метою законодавчого закріплення ринкового механізму та інструментарію.

68.18.11.0431/222956. Оцінка конкурентоспроможності аграрного підприємства. Стахів О.А. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.194-204. - укр. УДК 338.516.22.

У аграрній економіці Рівненської області та інших регіонів країни є величезні можливості для підвищення конкурентоспроможності галузі. Для збереження високого рівня ефективності та конкурентоспроможності підприємствам варто постійно оцінювати свою конкурентоспроможність, використовуючи різноманітні підходи і методи. В статті проведена рейтингова оцінка конкурентоспроможності продукції рослинництва сільськогосподарських підприємств Рівненської області, яка дозволяє зробити певні висновки і розробити заходи щодо її підвищення.

68.18.11.0432/223163. Економічна стійкість як фактор ефективності та конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. Стахів О.А., Адамчук Т.Л. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №1(77), С.28-37. - укр. УДК 631.155:658.511.

В статті розкрито сутність категорії "економічна стійкість підприємства", визначено особливості її забезпечення в сільському господарстві та здійснено її оцінку за різними моделями. Показано, що тільки економічно стійке підприємство може забезпечити високий рівень конкурентоспроможності.

68.18.11.0433/223170. Моделювання та обґрунтування ефективності природоохоронних заходів підприємствами сільськогосподарського комплексу. Скаковська С.С., Пасічна Т.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №1(77), С.90-101. - укр. УДК 658.1.

В статті висвітлено основи природоохоронної діяльності сільськогосподарських підприємств, обґрунтовано специфіку застосування економічних методів забезпечення ефективності природоохоронних заходів. Охарактеризовано комплекс природоохоронних заходів, що повинен забезпечувати максимальний загальноекономічний ефект, складовими якого є економічний, екологічний і соціально-економічний результати. Розглянуто сучасний стан виконання природоохоронного законодавства та перспективи його покращення.

68.18.11.0434/223442. Розробка інтегрованої системи моніторингу руху автотранспорту сільськогосподарського підприємства на базі платформи "1С: Підприємство 8". Максишко Н.К., Куркула С.Г. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2016, №3(31), С.79-88. - укр. УДК 330.4:330.322.9:004.

У статті описано розробку інтегрованої системи моніторингу руху автотранспорту сільськогосподарського підприємства на базі платформи "1С: Підприємство 8". Під час роботи проаналізовано наявні розробки в галузі моніторингу автотранспорту та потреби управлінського персоналу сільськогосподарських компаній, на базі чого розроблено загальну схему та запропоновано основні функціональні можливості інтегрованої системи моніторингу автотранспорту. Основні етапи розробки, що викладені в роботі, відображають принципи взаємодії системи "1С: Підприємство 8" із системами моніторингу автотранспорту та можливості обміну даними між ними. Встановлено мінімальний необхідний набір даних, що слід передати до бази даних для повноцінного функціонування інтегрованої системи моніторингу автотранспорту на базі СУБД "1С: Підприємство 8". Передача даних здійснюється за протоколом HTTP, усі етапи встановлення зв'язку та обміну даними між клієнтом та сервером описано в статті. Досліджено алгоритми розпізнавання потрапляння точки в полігон, обрано алгоритм, що має найменшу обчислювальну складність. На його основі розроблено та реалізовано алгоритм обробки інформації, прийнятої до бази даних 1С. Застосування цього алгоритму є ключовим етапом контролю пересування сільськогосподарської техніки по територіях, що належать агрофірмам. Інтерфейс розробленого програмного модуля дає змогу відображати інформацію про пересування транспорту як графічно (в режимі реального часу і за певний період), так і у вигляді звітів. Запропонована розробка відкриває нові можливості для ведення управлінського обліку підприємства в середині однієї СУБД, що позбавляє необхідності в додатковому навчанні персоналу. Визначено результати, що досягаються при впровадженні систем моніторингу автотранспорту, та порушення, які найчастіше допускаються при експлуатації транспортних засобів, що можуть бути відстежені завдяки моніторингу автотранспорту. Також окремо проаналізовано фактори, що позитивно впливають на економічну ефективність як ключовий результат діяльності підприємства.

68.18.11.0435/223450. Проблеми ефективного використання аграрного потенціалу України. Колобердянюк І.І., Калінчук В.В. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2016, №3(31), С.139-147. - укр. УДК 338.43:631:330.341.1(477).

У статті досліджено ефективність використання аграрного ресурсного потенціалу. Визначено сучасний стан розвитку аграрного сектора економіки України, зроблено узагальнену оцінку ефективності використання ресурсного потенціалу та фінансового стану аграрних формувань. Висвітлено досягнення цієї галузі економіки, результати діяльності та помилки через недбале використання земельних ресурсів. Визначено, що ресурсний потенціал України дозволяє не тільки закріпити отримані результати, а й значно наростити виробництво якісної і безпечної сільськогосподарської продукції, підвищити експортний потенціал галузі. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває проблема формування в кожному підприємстві раціонального за своїм розміром та складом ресурсного потенціалу і ефективного його використання. Окреслено ряд сучасних системних перешкод, які не вдалося подолати протягом тривалого періоду реформування сільськогосподарської галузі, основними з яких є відсутність науково-обґрунтованого законодавства стосовно запровадження повноцінного ринку земель; незбалансованість структури посівних площ; недосконалі ґрунтозахисні технології та інші. Ці перешкоди заважають використанню аграрного потенціалу повною мірою, а також його повноцінному відновленню. Це призводить до зменшення обсягів аграрного виробництва, погіршення якості продукції, зниження конкурентоздатності сільськогосподарських підприємств, зменшення ВВП, а значить - зниження рівня економіки країни. Враховуючи специфічні особливості сільського господарства, запропоновано систему заходів для підвищення віддачі ресурсів та сформовано стратегічні напрямки покращення стану збільшення ефективності використання ресурсного потенціалу. Запропоновані методи підвищення ефективності дозволять удосконалити та оптимізувати складові ресурсного потенціалу, технології, галузевий склад аграрного сектору, забезпечити збільшення відповідності української продукції вимогам країн-імпортерів та конкурентоздатності аграрної продукції. Аграрний сектор є перспективною галуззю економіки. Проблема ефективного використання потенціалу аграрного сектора є стратегічною для економіки країни, вирішення якої потребує раціонального використання всіх складових ресурсного потенціалу аграрного сектора: просторових (земельних), трудових та матеріально-технічних.

68.18.11.0436/223459. Аналіз ресурсного потенціалу підприємств аграрного бізнесу Запорізької області. Батракова Т.І., Буряк Д.С., Карапетян Д.М. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2016, №4(32), С.24-29. - укр. УДК 338.43:005.336(477.64).

У статті проаналізовано рівень забезпеченості матеріально-технічними, трудовими та земельними ресурсами аграрних підприємств різних організаційно-правових форм. Визначено, які типи сільськогосподарських формувань використовують наявний ресурсний потенціал з найбільшою ефективністю. Досліджено існуючі проблеми формування раціональної структури основних виробничих ресурсів вітчизняних аграріїв. За допомогою кореляційно-регресійного аналізу досліджена тіснота взаємозв'язку між обсягом залучених виробничих факторів і результативними показниками діяльності підприємства (прибутком, доходом, витратами), що стало основою для розробки економіко-математичних моделей даних залежностей. Проведено ранжування досліджуваних факторів за рівнем значущості їх впливу, визначено відсоток зміни результативного показника в результаті зміни кожного елемента ресурсного потенціалу. Запропоновані моделі розроблені для сільськогосподарських підприємств різних організаційно-правових форм, що дає можливість ефективно оптимізувати структуру виробничих ресурсів більшості типів агроформувань. Забезпечення рентабельного сільськогосподарського виробництва та підвищення рівня продовольчої безпеки країни залежать від наявності, ефективності використання і відтворення ресурсного потенціалу аграрних підприємств. Однією з особливостей функціонування сучасних агроформувань є кількісна, якісна та структурна недосконалість їх ресурсних потенціалів, зумовлена великими втратами ресурсів у процесі здійснення аграрної та земельної реформ і складним фінансовим становищем господарств. Становлення та розвиток сільськогосподарських підприємств різних типів тісно пов'язані з вирішенням організаційно-економічних завдань щодо підвищення віддачі з кожної затраченої одиниці ресурсного потенціалу, його розширеного відтворення, удосконалення структури, покращання результативності діяльності агроформувань. Вирішення

проблеми підвищення ефективності використання ресурсів аграрних підприємств вимагає розробки системного соціально-економічного підходу до всебічного опрацювання кожного окремого спектру питань збалансованого формування ресурсного потенціалу та його віддачі. У цьому відношенні в досліджуваному регіоні мають місце певні здобутки, проте ресурсний потенціал ще не ставав об'єктом і предметом зацікавленого науково-прикладного вивчення.

68.18.11.0437/223464. Інноваційна активність аграрних підприємств. Череп О.Г., Чеберко Л.В. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2016, №4(32), С.58-64. - укр. УДК 338.43:005.342(477).

Виділено екстенсивний, інтенсивний та інноваційний напрями розвитку організації. Встановлено переваги інноваційного типу розвитку підприємств. Виокремлено особливості інноваційного процесу аграрних підприємств. Зазначено особливості інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств. Досліджено тенденції інвестиційної привабливості окремих регіонів України для іноземних інвесторів. Визначено чинники, які впливають на формування інвестиційної привабливості сільськогосподарських виробництв різних регіонів України. Визначено потенційні можливості підвищення інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств за регіонами України. Встановлено, що потенційні можливості підвищення інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств у багатьох регіонах України використовують недостатньо мірою. Досліджено рейтинг регіонів України за рівнем інвестиційної привабливості сільського господарства за 2015 рік. Визначено групи підприємств за рівнем інноваційної активності та охарактеризовано 4 групи таких підприємств. Виділено види інновацій в аграрному секторі економіки та розподілено аграрні підприємства України за рівнем інноваційної активності. Зазначено, що особлива роль у посиленні інноваційної активності в аграрній сфері належить державі. Охарактеризовано напрями, що формують інноваційний потенціал, в рамках кожного виду інновацій в аграрному секторі. Визначено етапи інноваційного процесу. Виділено пріоритетні напрями інноваційного розвитку у сфері аграрного виробництва. Зазначено, що в Україні вже створено правове поле для здійснення інноваційної діяльності - Закони України "Про інноваційну діяльність", "Про інвестиційну діяльність", "Про наукову і науково-технічну експертизу" та інші акти. Виділено регулятивний, економічний та організаційний механізми стимулювання інноваційного розвитку підприємств аграрного сектора. Виокремлено інструменти стимулювання інноваційного розвитку. Запропоновано пріоритетні завдання фінансового забезпечення інноваційного розвитку аграрної сфери.

68.18.11.0438/223472. Аналіз чинників формування міжнародної конкурентоспроможності аграрного сектора національної економіки. Переверзєва А.В., Матвієнко С.Є. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2016, №4(32), С.116-122. - укр. УДК 338.4.

У статті досліджуються чинники формування міжнародної конкурентоспроможності аграрного сектора національної економіки. Серед головних чинників виокремлено макроекономічні, фінансові, податкові, інноваційні, екологічні, структурні та соціально-демографічні. Доведено, що існуюча модель аграрного виробництва потребує переорієнтації та модернізації на основі врахування чинників зовнішнього і внутрішнього середовища. Класифіковано чинники залежно від напрямку впливу: чинники прямого впливу безпосередньо визначають потенціал національної економіки до економічного зростання, а непрямого - впливають на можливість реалізації наявного потенціалу наявного потенціалу. На основі проведеного дослідження встановлено, що узагальненою основою для аналізу та розуміння чинників, відповідно і управління середовищем, у якому функціонує організація, є SWOT-аналіз, який допомагає виділити основні проблеми, які постають перед організацією, в процесі детального аналізу чотирьох окремих елементів: сильних та слабких сторін, можливостей та загроз. Визначено, що в стратегічній перспективі аграрний сектор слід формувати як цілісну систему, що органічно поєднує різні за формами організації та розмірами виробників сільськогосподарської продукції та функціонує на засадах сталості. Побудовано SWOT - матрицю аналізу діяльності підприємств аграрного сектора, яка дає основу для внесення конкретних пропозицій щодо мінімізації слабких сторін, використовуючи можливості зовнішнього середовища аграрного сектора, та використання сильних сторін для ліквідації загроз задля підвищення конкурентоспроможності, зростання обсягів реалізації продукції та прибутковості підприємств. Обґрунтовано необхідність врахування чинників формування міжнародної конкурентоспроможності аграрних підприємств при визначенні основних напрямів та побудові конкурентної стратегії в майбутньому.

68.18.11.0439/223474. Формування фінансової політики суб'єктів аграрного бізнесу. Батракова Т.І., Козиряцький А.О., Максименко В.О. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2016, №4(32), С.132-126. - укр. УДК 336.02: 338043(477).

Висвітлено проблеми та здійснена оцінка тенденцій сучасного етапу розвитку аграрного сектора економіки України. Встановлено, що дія нових соціально-економічних та геополітичних факторів спричинила появу цілої низки проблем розвитку галузі. Також у статті розглядаються питання, пов'язані із забезпеченням сільськогосподарських підприємств фінансовими ресурсами. Це має велике теоретичне і практичне значення, оскільки наявність фінансових ресурсів - необхідна умова забезпечення безперервного процесу сільськогосподарського виробництва; особливості формування фінансової політики агропідприємств. Дієва державна фінансова політика в аграрній сфері економіки необхідна для подолання кризових явищ і забезпечення її інтенсивного розвитку. Головним завданням фінансової політики, яку розробляють і здійснюють центральні органи управління в державі, є формування сприятливого фінансового середовища. Стратегічні цілі фінансової політики в аграрній сфері повинні передбачати створення ринкового фінансового механізму, який би стимулював суб'єктів науково-технічної та підприємницької діяльності до розробки, виготовлення й реалізації інноваційної продукції. Реалізація напрямів фінансової політики дозволяє підвищити добробут власників суб'єктів аграрної сфери і забезпечити внутрішніми джерелами фінансування впровадження соціально орієнтованих концепцій, які, своєю чергою, дозволять підвищити конкурентоспроможність агроформувань, збільшити обсяги реалізації, освоїти нові ринки збуту. Розглянуто формування дієвого механізму забезпечення фінансовими ресурсами й специфіка функціонування сільськогосподарських підприємств; ефективність діяльності підприємств й фактори стабільного розвитку аграрного сектора економіки України; визначення джерел походження фінансових ресурсів і риси управління

фінансовими ресурсами; роль фінансової стратегії в загальній стратегії підприємства. Аналіз існуючої ситуації у формуванні фінансів аграрних підприємств. У статті обґрунтовано необхідність визначення сутності, напрямів, стратегічних цілей та складових фінансової політики для сільського господарства; вплив, взаємопов'язаність фінансових ресурсів та фінансової стратегії у формуванні єдиної фінансової політики суб'єктів аграрного бізнесу.

68.18.11.0440/223487. Шляхи підвищення конкурентоспроможності агробізнесу України. Кушнір С.О., Одинець О.С. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №2(34), С.68-75. - укр. УДК 338.43:005.336(447.64).

У статті обґрунтовується необхідність, передумови та варіанти розвитку агропромислового сектора України. Потенційні моделі реформування розглянуто на основі досвіду інших країн, зокрема Швейцарії, Молдови і Словенії, та на базі існуючих українських проектів. Наведено приклад актуальних пропозицій для аграріїв з боку банку АТ "Укрксімбанк" і страхових компаній, шляхи залучення та використання агробізнесом кредитних коштів та інвестицій. Проведено порівняння видів, обсягів і ефективності державної підтримки інших країн та можливості їх застосування в Україні. На основі досвіду країн Європи та СНД оцінено проблеми, варіанти та потенційні наслідки зняття мораторію і подальшого регулювання відносин продажу та оренди земель сільськогосподарського призначення з контролем доступу іноземців та уникненням монополізму. Досліджено проблеми підвищення ефективності українських аграрних підприємств, які спричинені недостатнім фінансуванням і технічним забезпеченням, з одного боку, і недоліками менеджменту та недостатньо ефективним використанням потенціалу працівників - з іншого. Перелічено основні проблеми, що заважають українським та закордонним інвесторам вкладати кошти в український агробізнес. Окремо запропоновано модель взаємовигідної взаємодії агрогосподарств з підприємствами енергетичного сектора. Актуальність проведених досліджень зумовлена нинішніми тенденціями активного реформування агропромислового комплексу для підвищення його конкурентних позицій на відкритих європейських ринках та залучення і подальшого ефективного використання інвестицій агробізнесом.

68.18.11.0441/223501. Еволюційний характер розвитку фермерських господарств. Єременко Д.В. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №1(33), С.7-14. - укр. УДК 334.732.6.

У статті розглянуто особливості функціонування вітчизняного фермерства як складової аграрного підприємництва. Обґрунтовується необхідність нових підходів до стимулювання процесу розвитку фермерських господарств на засадах конкурентоспроможності. Автор зазначив, що єдиною чітко сформульованою державною ініціативою в цьому сегменті сільськогосподарської продукції за останній період можна вважати тільки певні заходи організаційного та правового характеру щодо стимулювання консолідації певної групи особистих підсобних господарств в напрямку набуття формального статусу суб'єкта підприємницької діяльності шляхом створення їх на базі сімейних ферм. У статті вказується на недостатній рівень успіху проекту внаслідок неврахування організаційно-економічних та соціальних особливостей здійснення господарської діяльності в цьому сегменті аграрного виробництва. У статті підкреслюється необхідність вивчення особливості формування та функціонування фермерських господарств в економічному та соціальному аспектах. Автор вказує на еволюційний характер формування цього сегмента сільськогосподарського виробництва, неоднозначну роль державних інститутів на певних етапах становлення. У статті проаналізовано актуальні проблеми конкурентоспроможного розвитку фермерських господарств та запропоновано шляхи їх вирішення. На думку автора, основним напрямом розвитку вітчизняного аграрного сектора є забезпечення конкурентоспроможного високотоварного сільськогосподарського виробництва, поряд з розширенням сфер виробничо-господарської діяльності. Дуже важливим є обрання належної стратегії розвитку для вітчизняних сільгоспвиробників у рамках аграрного бізнесу. Зазначається, що творчий підхід у реалізації існуючих нормативно-правових механізмів господарювання як специфічного інституту є одним з основних компонентів забезпечення конкурентоспроможного розвитку цього сегмента аграрного бізнесу в умовах інтеграції України в макроекономічному середовищі.

68.18.11.0442/223505. Застосування діаграми Ісікави для встановлення причин збитковості сільськогосподарських товаровиробників. Остапенко О.М. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №1(33), С.39-46. - укр. УДК 631.11:631.164.28.

Статтю присвячено питанню встановлення основних причин збитковості сільськогосподарських товаровиробників (шляхом виділення ризиків природно-кліматичного, фінансового, виробничого, економічного, людського, політичного та технічного характеру, які впливають на досягнення негативного фінансового результату - отримання збитку сільськогосподарськими підприємствами). Вирішення цієї проблеми автор здійснив через розробку діаграми Ісікави (графічного способу дослідження найбільш істотних причинно-наслідкових взаємозв'язків між факторами й наслідками в досліджуваній ситуації або проблемі). Така діаграма дозволила виявити ключові взаємозв'язки між різними факторами й більш точно зрозуміти досліджуваний процес; сприяла визначенню головних факторів, що роблять найбільш значний вплив на розвиток розглянутої проблеми, а також попередженню або усуненню дії цих факторів. Робота з діаграмою Ісікави проводилась в кілька етапів (виявлення та збирання всіх факторів та причин, що будь-яким чином впливають на досліджуваній результат; групування факторів за словесним та причинно-наслідковими блоками; ранжирування цих факторів всередині кожного блоку; аналіз отриманої картини; "відкидання" факторів, на які ми не можемо впливати; ігнорування малозначущих і непринципових чинників). Для встановлення причинно-наслідкових зв'язків при аналізі діаграми Ісікави було застосовано класичний спосіб - метод мозкового штурму (шляхом опитування 10 експертів - керівників сільськогосподарських підприємств Полтавської області, для встановлення основних причин збитковості товаровиробників аграрної сфери). Застосування цього методу забезпечило відокремлення причин кризових настроїв за функціонування сільськогосподарських товаровиробників та допомогло побачити проблему загалом. Як наслідок, визначено основні шляхи усунення кризового розвитку сільськогосподарських підприємств через реалізацію таких інструментів: для забезпечення беззбиткової діяльності, підприємства повинні враховувати реальну виробничу потребу в основному та оборотному капіталі; забезпечувати економію ресурсів (трудова, матеріальних, фінансових); вдаватися до самострашування

(формувати резерви грошових коштів та матеріальних цінностей) для забезпечення покриття збитків через дію різних факторів в разі необхідності; залучатися до процесу страхування в сільському господарстві.

68.18.11.0443/223506. Стан та проблеми розвитку сільськогосподарських підприємств в Україні. Пастушенко А.І. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №1(33), С.46-51. - укр. УДК 338. 431.

Сільське господарство - одна з найважливіших галузей господарського комплексу України, яка відіграє важливу роль у зміцненні економіки нашої країни, підвищенні життєвого рівня населення і розв'язанні соціально-економічних проблем. Сільське господарство створює робочі місця, а також зменшує рівень бідності населення. Це галузь матеріального виробництва, що має важливе значення в забезпеченні населення продуктами харчування, а промисловість - сировиною. Тому розвиток сільського господарства постає як життєво важливий чинник становлення усіх секторів економіки. У статті висвітлено сучасний стан сільськогосподарського виробництва в Україні і розглянуто основні перспективи розвитку сільського го-сподарства. Проаналізовано тенденції розвитку сільського господарства України, здійснено економічний аналіз ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств України. Встановлено соціально-економічні тенденції, визначено рівень забезпечення технічними та трудовими ресурсами, досліджено стан наукової, інноваційно-інвестиційної діяльності, здійснено розподіл регіонів України за показником валової продукції сільського господарства. Розглянуто причини незадовільного сучасного економічного стану у сільському господарстві та перспективи виходу з нього. Визначено основні проблеми сільського господарства України, зокрема стан державної підтримки сільського господарства та деградація ґрунтів. А також визначено всі можливі перспективи та шляхи подолання. Сільське господарство є і залишиться актуальним та пріоритетним видом діяльності. Потрібно закріпити і створити сприятливі умови для їх подальшого розвитку та набуття тенденцій незворотності. А подальше підвищення прибутковості та рентабельності виробництва продукції сільського господарства повинне стати запорукою ефективного сільськогосподарського виробництва.

68.18.11.0444/223513. Агропродовольчий ринок України як складова світового ринку. Колобердянко І.І., Дергаль М.А. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №1(33), С.97-103. - укр. УДК 338.43:33.012.33(477+4).

У статті розглянуто тенденції розвитку агропродовольчого ринку, сучасний стан, тенденції формування та функціонування українського та світового агропродовольчого ринків. Проаналізовано співвідношення запасів продовольства до обсягів споживання як показника, що характеризує стабільність світового агропродовольчого ринку. Також розглянуто, які важливі фактори впливають на зростання попиту на сільськогосподарську сировину. Проаналізовано динаміку експорту та імпорту агропродовольчої продукції. Визначено пріоритетні напрями розвитку зовнішньоекономічної орієнтації аграрного сектора України. Розкрито важливі соціально-економічні місії сільськогосподарського сектора експортну конкурентоспроможність та імпорتنу залежність агропродовольчих товарів у міжнародній торгівлі. Зроблено висновки щодо важливості створення відповідних умов для функціонування в Україні ринків, інтегрованих у світі. Велику увагу приділено визначенню концептуальних напрямів державного регулювання ринку агропродовольчої продукції, обґрунтуванню шляхів підвищення конкурентоспроможності вітчизняної сільськогосподарської продукції. Агропродовольчий ринок - це складна соціально-економічна система товарного обміну, пов'язана з виробництвом сільськогосподарської продукції і продовольства та просуванням їх від виробника до споживача. Найважливішою характеристикою агропродовольчого ринку є його соціальна направленість та значення, а головними факторними умовами, які визначають стан та динаміку елементів ринкового механізму, біологічні потреби в продуктах харчування, платоспроможність населення та пропозиція, що формується виробниками. Актуальність формування сільськогосподарських ринків і зернових культур, зокрема, через необхідність швидкої і навмисної передачі вітчизняної економіки на ринкових принципах. З практичного застосування принципів і механізмів ринкової повної очевидності це буде залежати від впливу поточних економічних реформ в сільському господарстві в країні.

68.18.11.0445/223516. Аналіз фінансового стану сільського господарства України. Халатур С.М., Магала І.С. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №1(33), С.119-126. - укр. УДК 631:338.439.5.

У статті описуються теоретичні основи аналізу фінансового стану. Досліджуються шляхи поліпшення фінансового стану сільськогосподарських підприємств. Зараз в умовах ринкової економіки сільському господарству не просто підтримувати стійкий фінансовий стан та високу продуктивність діяльності, але для продовження зростання, займаючи нові ніші на ринку, впроваджуючи нові технології й залишатися надійним партнером, необхідно мати стабільне фінансове становище, а також незалежність від кредиторів. Сільське господарство має обмежені для забезпечення покриття зазначених ризиків ресурси, що робить банки менш схильними фінансувати такі операції та інвестиції. Банки мають ряд інструментів у своєму розпорядженні, щоб подолати відсутність застави, такі як лізинг, схеми гарантування кредитів і фінансування контрактів. Однак, крім лізингу, який значно зріс в останні роки, їх застосування залишається обмеженим. Визначення фінансової стійкості сільськогосподарського підприємства є одним з найбільш важливих завдань, особливо в умовах кризи, як відсутність фінансової стабільності може не тільки привести до відсутності у сільськогосподарських підприємств коштів для нормального функціонування і розвитку, і в кінцевому підсумку призводить до банкрутства і, як наслідок, скорочення виробництва і втрату робочих місць. Один із підходів до підвищення рентабельності передбачає оцінку деяких ключових факторів рентабельності сільського господарства. Маючи це на увазі, корисно оцінювати сільськогосподарську діяльність з точки зору масштабу, зайнятості, ефективності та кредитного плеча. У статті ці елементи розглянуті більш детально.

68.18.11.0446/224451. Публічно-приватне партнерство як спосіб забезпечення сталого розвитку сільських територій. Кульчий І.М. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2017, №138, С.99-108. - укр. УДК 349.42.

Досліджено сутність публічно-приватного партнерства та його ознаки відповідно до міжнародного законодавства. З'ясовано, що модель публічно-приватного партнерства може стати в Україні одним із способів забезпечення сталого розвитку сільських територій, оскільки сприятиме залученню додаткових фінансів від приватних суб'єктів

на виконання державних та регіональних програм розвитку сільських територій. Проаналізовано національне законодавство і запропоновано його удосконалення шляхом унесення змін до Закону України "Про державно-приватне партнерство", до розпорядження Кабінету Міністрів України "Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції розвитку сільських територій", прийняття Концепції публічно-приватного партнерства у сфері сталого розвитку сільських територій.

68.18.11.0447/224574. Державно-правове забезпечення механізмів стимулювання виробництва органічної продукції. Самсонова Я.О. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2017, №139, С.164-175. - укр. УДК 349.42.

Сучасний стан розвитку виробництва органічної продукції в Україні та аналіз його нормативно-правового забезпечення дозволяє зробити висновок про недосконалість державної політики у цій сфері, зокрема у частині державної підтримки. У статті проведено дослідження правового забезпечення державного регулювання органічного сільського господарства України та зарубіжних країн, детально розглянуто напрями прямої та непрямой державної підтримки, визначено недоліки національного законодавства в частині маркування, сертифікації та державно-правових механізмів стимулювання виробництва органічної продукції, на підставі чого надано пропозиції щодо їх удосконалення.

68.18.11.0448/225234. Системний аналіз сільськогосподарського виробництва і його прибутковості. Абрамова Г.В., Абрамов Г.С. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №3(58), С.460-464. - укр. УДК 332.155:519.6.

В роботі проведений системний аналіз сільськогосподарського виробництва, як складної суттєво багатofакторної системи. На основі математичного моделювання побудовано чотирьохфакторну мультиплікативну модель неокласичного типу для прибутку. Модель доведена до практичного користування шляхом побудови відповідної номограми, яка дає можливості для дослідження, моделювання і прогнозування рівня прибутку, як функції матеріальних витрат.

68.18.11.0449/225384. Диспропорції та перспективи формування глобального ринку органічної продовольчої продукції. Яценко О.М. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2015, №33, С.83-97. - укр. УДК 339:338. 439.5:631.147.

Глобалізація міжнародної економіки значно впливає на діяльність аграрного ринку. У статті розкрито економічні та соціальні передумови глобальних трансформацій і кон'юнктурні зміни міжнародних ринків органічної агропродовольчої продукції. Мета роботи - теоретичне і практичне обґрунтування глобалізаційних детермінант розвитку світового та вітчизняного органічного агропродовольчого ринку і обґрунтування пріоритетних напрямків реалізації національних інтересів у цій сфері. Виявлено особливості розвитку ринку органічної продовольчої продукції та досліджена його кон'юнктура. Враховуючи процеси, що відбуваються на світових ринках, вказано на недосконалість інституційного забезпечення українського ринку. Зроблено висновки щодо важливості створення умов для функціонування в Україні аграрних ринків, інтегрованих в міжнародні.

68.18.11.0450/225395. Актуальні питання аграрної політики в контексті соціально-трудових відносин регіону. Кудлай В.Г. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2015, №33, С.186-197. - укр. УДК 331.101.262:332.2021.

У статті проаналізовано проблеми розвитку аграрної політики, узагальнено тенденції соціально-трудових відносин в аграрній сфері регіону. Обґрунтовано рекомендації щодо шляхів підвищення зайнятості сільського населення в аграрній сфері регіону.

68.18.11.0451/225396. Механізм сталого сільського розвитку в умовах глобалізації. Плотнікова М.Ф. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2015, №33, С.197-206. - укр. УДК 338.436.

Визначено основні проблеми розвитку сільських територій. Розкрито перспективи соціально-економічного та екологічного механізмів органічного розвитку як інструменту самовизначення і забезпечення продовольчої та економічної безпеки в Україні. Оцінено пріоритетні напрями соціально-економічних процесів у сільській місцевості, у тому числі шляхом організації сільськогосподарських кооперативів, впровадження безвідходного виробництва і переробки сільськогосподарської сировини, ноосферної освіти, свідомого батьківства, природо доцільного харчування, культури на основі історико-культурної спадщини народу.

68.18.11.0452/225397. Економічний механізм регулювання екологізації аграрного виробництва. Пугачова Н.С. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2015, №33, С.207-215. - укр. УДК 338.43:502.

У статті дано характеристику процесу побудови ефективного економічного механізму екологізації сільськогосподарського виробництва відповідно до концепції стійкого розвитку. Розглянуто теоретичні аспекти природоохоронного вектору розвитку вітчизняної аграрної сфери у контексті оптимізації економічної, екологічної та соціальної складових. Запропоновано розмежувати ринковий і державний механізми екологізації сільськогосподарського виробництва.

68.18.11.0453/225421. Роль агромаркетингу як основа розробки маркетингової стратегії. Бондарева Ю.Г., Наголюк О.Є. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2015, №34-35(1), С.152-158. - укр. УДК 631.11:338.439.5.

У статті розглянуто сучасний етап розвитку аграрного сектору економіки та основ формування системи агромаркетингу, концептуальних положень ринкових стратегій аграрних підприємств, механізмів їх практичного функціонування. Агромаркетинг у процесі свого розвитку сформувався як напрям економічної науки, характерною рисою якого є цілісний підхід до розуміння природи людських потреб та їх задоволення.

68.18.11.0454/225424. Сучасні проблеми маркетингової діяльності на підприємствах АПК. Васюренко Л.В., Кривошеєва В.В. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2015, №34-35(1), С.177-183. - укр. УДК 338.43.01.

У статті розглянуто питання ролі маркетингової діяльності на підприємствах АПК. Визначено основні функції завдання та проблеми сучасного агромаркетингу, його вплив на загальну господарську діяльність сільськогосподарських підприємств.

68.18.11.0455/225425. Агромаркетинг у системі управління підприємств аграрного сектора економіки. Волкова І.М. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2015, №34-35(1), С.183-186. - укр. УДК 658.8.

У представленій періодизації розвитку маркетингу визначено місце аграрного маркетингу як сучасної концепції управління підприємствами. Виділено основні умови розвитку агромаркетингу.

68.18.11.0456/225433. Необхідність маркетингового управління в аграрних підприємствах регіону. Мазур Ю.П., Макушок О.В. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2015, №34-35(1), С.252-262. - укр. УДК 339.138:631.11(477.46).

Для успішного функціонування аграрних підприємств в умовах зони вільної торгівлі головним завданням є підвищення конкурентоспроможності виробленої продукції. Одним із важелів для цього є постійно діюча система освіти, яка включає в себе вивчення виробничих, маркетингових та інших технологій.

68.18.11.0457/225437. До проблеми формування маркетингу сільських територій. Романова Л.В. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2015, №34-35(1), С.286-297. - укр. УДК 631.1.027 (477).

У статті запропоновано методологічні підходи до визначення маркетингу сільських територій як складного утворення з урахуванням сутності і тенденцій розвитку традиційного маркетингу, територіального маркетингу, сільських територій і стратегій їх розвитку в системі територіального управління. Визначено маркетинг сільських територій як системне утворення в складі аграрного маркетингу, маркетингу з виробництва товарів і послуг на території та маркетингу сільської території як такої.

68.18.11.0458/225445. Формування продуктового сектору аграрного ринку України: пріоритети, інвестиційні джерела та маркетингова стратегія. Замлинська О.В., Замлинський В.А. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2015, №34-35(1), С.370-381. - англ. УДК 338.43:330.322:658.8.

Україна є провідною аграрною державою, яка повинна найближчим часом прискорити експортно-орієнтоване виробництво продовольчих ресурсів. У статті докладно розглянуто питання необхідності маркетингових досліджень на підприємствах харчової промисловості України з метою активізації залучення інвестиційних коштів венчурних фондів. Визначено концепцію системи маркетингової інформації продовольчих підприємств, проаналізовано сучасну тенденцію просування бізнесу за допомогою мережі Інтернет. Запропоновано варіанти формування та можливі ризики використання венчурного капіталу на сучасному етапі просування нових продуктів і технологій на глобальний продовольчий ринок.

68.18.11.0459/225472. Управління конкурентоспроможністю сільськогосподарських підприємств на регіональному рівні. Легеза Д.Г. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2015, №34-35(2), С.166-179. - укр. УДК 339.137.2:631.11.

Методика дослідження конкурентоспроможності проводиться через використання інтегрального показника. Це надає можливість розрахувати та порівняти між собою конкурентоспроможність різних видів продукції протягом 2012-2014 років. Результати дослідження ґрунтуються на аналізі показників ефективності реалізації продукції сільськогосподарськими підприємствами на регіональному рівні. Автор обґрунтовує рівень конкурентоспроможності підприємств залежно від їх умов реалізації продукції.

68.18.11.0460/225477. Актуальні проблеми маркетингової діяльності сільськогосподарських підприємств. Саламін О.С. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2015, №34-35(2), С.217-227. - укр. УДК 339.138:338.432.

Аналізуються умови та можливості здійснення маркетингової діяльності різними за розмірами та організаційними формами сільськогосподарськими підприємствами. Показано проблеми застосування основних елементів маркетингу в умовах початкових етапів становлення інфраструктури аграрного ринку. Обґрунтована доцільність створення філій існуючих оптових ринків у сільських районах і горизонтальних маркетингових систем кооперативного типу. Показано, що в таких умовах формуватимуться оптимальні товарні партії без надмірного укрупнення підприємств. Організація у збутових кооперативах переробки продукції і фірмової торгівлі трансформує їх у вертикальні маркетингові системи, у яких без державного втручання у процеси ціноутворення формуватимуться прийнятні для усіх учасників цих систем ціни.

68.18.11.0461/225481. Міжнародний маркетинг продукції АПК. Шумейко В.М. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2015, №34-35(2), С.252-259. - укр. УДК 334.716.

У статті проведено дослідження можливостей і розробка напрямків просування експортної продукції АПК України, а також шляхів підвищення її конкурентоспроможності на міжнародних ринках. Визначено необхідність інтенсифікації маркетингових зусиль щодо знаходження нових зарубіжних ринків збуту, просування на них продукції та окреслено основні напрямки і методи прикладання цих зусиль.

68.18.11.0462/225488. Впровадження системи бюджетування на підприємствах АПК: методичні положення та специфіка. Верба В.А., Шипуля І.С. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2016, №36-37, С.40-51. - укр. УДК 338.43:658.15(477).

Фрагментарність дослідження методичних аспектів формування системи бюджетного управління на підприємствах агропромислового комплексу, відсутність аналізу впливу галузевої специфіки на окремі елементи системи

бюджетування потребує висвітлення специфічних параметрів розробки та впровадження системи бюджетного управління на підприємствах. Мета статті полягає у визначенні сутності бюджетування, його місця у системі управління підприємством, ідентифікації складових системи бюджетного управління та особливостей його формування на підприємствах агропромислового комплексу. Обґрунтовано методичні принципи розробки системи бюджетування на підприємствах АПК з урахуванням особливостей його операційної діяльності. Виявлено специфіку розробки бюджетів виробництва і продажів сільгоспідприємств, впливу сезонності, тривалості виробничого циклу та кліматичних умов на систему планування діяльності підприємства АПК. Обґрунтована доцільність впровадження системи бюджетування на основі виявлення вигід, визначення наслідків, що обумовлюють підвищення управлінського потенціалу комплексного застосування технологій розвитку підприємства.

68.18.11.0463/225489. Decision-making process in the agricultural business: problems and prospects of Ukrainian companies. Грушка М.О. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2016, №36-37, С.51-65. - англ. УДК 330.

The analytical survey considers in detail the current position of the agricultural sector in the economy of Ukraine, the most significant prospects of decision-making process in the agricultural business with current realities and problems of agricultural business development, including technological backwardness, the lack of current methods and tools for processing land, equipment depreciation, non-implementation of international experience of managing agricultural companies.

68.18.11.0464/225505. Розвиток системи підтримки експортної діяльності сільськогосподарських компаній. Кузьмінов М.В. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2016, №36-37, С.239-248. - укр. УДК 339.1(4)+631.11.

У статті досліджено розвиток системи підтримки експортної діяльності сільськогосподарських компаній. Проаналізовано динаміку індексів обсягу виробництва та експорту сільськогосподарської продукції та продуктивності праці на сільськогосподарських підприємствах в Україні. Розглянуто систему підтримки експортної діяльності сільськогосподарських компаній, яка включає такі підсистеми: суб'єктів управління - органи державної влади всіх рівнів; об'єктів управління - сільськогосподарські компанії різних організаційно-правових форм та власності, яка забезпечить взаємозв'язки між всіма підсистемами та уникнення конфлікту інтересів суб'єктів управління при прийнятті рішень та визначення заходів з їх реалізації.

68.18.11.0465/225565. Кількісні показники динаміки розвитку агроформувань як індикатори економічного зростання аграрного сектору. Ларіна Я.С., Завальнюк К.С. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.20-31. - укр. УДК 658.8:330.35:631.11.

У теоретичній частині статті обґрунтовано класифікацію показників економічного зростання, а також наголошено на важливості розвитку сільського господарства для населення України в тому числі. В аналітичній частині статті показано місце Хмельницької області в загальних показниках сільського господарства по Україні. У результаті дослідження проведено аналіз динаміки агроформувань за організаційно-правовими формами господарювання за останні 10 років. Найсуттєвіших змін зазнали: фермерські господарства - відбулося зростання їх кількості на 9,5 % і кооперативи - зменшення на 48,9 %. Здійснено аналіз співвідношення агроформувань за площею сільськогосподарських угідь. У статті досліджено тенденції розвитку агроформувань, які отримали прибуток/збиток, а також проведений аналіз їх рентабельності.

68.18.11.0466/225566. Нові компетенції фахівців у сфері економіки та менеджменту: роль держави та завдання агробізнесу. Олієвська М.Г., Петруха С.В. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.31-41. - укр. УДК 330.3:336.5.

У статті розкрито актуальні проблеми формування нових компетенцій фахівців у сфері економіки та менеджменту. Обґрунтовано, що вітчизняна система освіти не забезпечує підготовку економістів і менеджерів відповідно до потреб сучасного агробізнесу, а зв'язок науки з виробництвом є недостатнім. Встановлено, що в сучасних умовах господарювання вагому роль відіграють особисті та технічні навички працівників, такі як самопрезентація та самоорганізація, уміння швидко вчитися, уміння швидко адаптуватися, креативність тощо; відсутність або недостатній розвиток таких характеристик у працівника призводить до зниження якості людського капіталу та погіршення ефективності праці. Запропоновано напрями вдосконалення державної політики в освітній і науковій сферах, а також визначено нові завдання кадрової політики агробізнесу.

68.18.11.0467/225567. Напрямки підвищення ефективності функціонування аграрних підприємств. Сас О.О. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.42-51. - укр. УДК 338.436.

У роботі досліджено актуальні проблеми підвищення ефективності діяльності аграрних підприємств. Визначено найважливішими напрямками: підвищення ефективності використання ресурсів; підвищення рівня ефективності використання організаційно-економічних можливостей господарства, як умовно не виробничих проблем; підвищення ефективності управління. Використання підходів підвищення ефективності має бути системним та результативним, що значною мірою залежить від вищої ланки менеджменту аграрного підприємства.

68.18.11.0468/225568. Ефективність інфраструктури аграрного ринку та її вплив на сільське господарство. Старіков О.Ю. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.51-62. - укр. УДК 338.516.

Запропоновано виділяти технічну і цінову ефективність інфраструктури аграрного ринку. Технічна ефективність відображає рівень витрат на одиницю продукції при її проходженні маркетинговим ланцюгом. Цінова ефективність показує як швидко і точно ринкові ціни реагують на зміни в споживчому попиті і надходять до виробників, а також наскільки вони узгоджені між ринками і ланками руху продукту. Визначено механізм впливу інфраструктури

аграрного ринку на сільське господарство. З'ясовано, що підвищення ефективності інфраструктури аграрного ринку України за експортної ситуації сприяє розвитку аграрного сектору через вищі ціни виробників на аграрну продукцію.

68.18.11.0469/225570. Інтеграційні процеси в агробізнесі України та перспективи формування агропродовольчих кластерів. Булуй О.Г. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.74-84. - укр. УДК 338.436.

В статті зроблено припущення, що підтримка високих темпів розвитку агробізнесу в Україні та вирішення соціальних завдань сільських територій, посилення ідентичності та сільської економіки має здійснюватися через розвиток аграрних кластерів. В кластері створюються синергетичні зв'язки між первинним (сільським господарством) та вторинним сектором економіки (переробна та комерційна сфера, фінансове забезпечення, матеріально-технічне постачання). Кластерна форма організації агробізнесу створює потужні стимули розвитку творчих ініціатив та забезпечує конкурентоздатність галузі. Порівняння корпоративної, кооперативної та кластерної організації виробництва свідчить, що остання за більшістю характеристик має значні переваги забезпечуючи формування інноваційної економіки аграрного сектору.

68.18.11.0470/225572. Розвиток села і соціальна відповідальність агробізнесу. Зарицька Н.П. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.95-105. - укр. УДК 316.334.55:338.436.

Стаття присвячена реалізації корпоративної соціальної відповідальності великотоварними агропромисловими формуваннями, що позначається на розвитку сільських територій. Проаналізовано напрями соціальної відповідальності агробізнесу. Окреслено основні проблеми розвитку села, їх виникнення та вирішення крізь призму діяльності великотоварних агропромислових формувань.

68.18.11.0471/225574. Організація електронної комерції на ринку сільськогосподарської продукції. Серських Н.С. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.115-125. - укр. УДК 004.5:339.

Проаналізовано динаміку сучасної інтернет-аудиторії України та світу, її структуру за регіонами, віковими та гендерними ознаками та за типами населених пунктів. Проаналізовано структуру галузі електронної комерції, визначені найбільш популярні торговельні сайти та структуру товарів, що продаються он-лайн. Визначено переваги електронної комерції для сільськогосподарських товаровиробників. Розглянуті можливості проведення торговельних операцій у мережі Інтернет за допомогою електронних торговельних майданчиків, дошок оголошень і магазинів. Узагальнено проблеми дрібних товаровиробників, які перешкоджають веденню електронного бізнесу.

68.18.11.0472/225575. Соціальна відповідальність агробізнесу у розвитку сільської території. Судеркін А.М. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.126-133. - укр. УДК 338.436.

У статті досліджено актуальність соціальної відповідальності агробізнесу для повноцінного розвитку сільських територій. Соціальна сфера є базисом сільської економіки, від її стану залежать темп і стійкість розвитку сільських територій. Соціальна роль агробізнесу в тому, що він може впливати на вирішення економічних проблем на місцях. Досліджено основні прояви соціальної відповідальності агробізнесу в сучасних умовах. Виявлено основні фактори, що стримують формування повноцінного механізму соціальної відповідальності сучасного агробізнесу. Social responsibility of agriculture in the development of rural territories.

68.18.11.0473/225576. Виробництво органічної продукції як перспективний напрямок розвитку агробізнесу. Яременко М.І. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.134-145. - укр. УДК 631.147.

Стаття присвячена вивченню основних перспектив виробництва органічної продукції. Описано основні моменти розвитку світового органічного виробництва, а також його стан в Україні. Наведено документи, що забезпечують нормативне регулювання процесу виробництва органічної продукції. Описано ряд недоліків органічного бізнесу і наведено шляхи їх усунення. Означено перспективи розвитку органічного виробництва та його переваги перед звичайним аграрним виробництвом.

68.18.11.0474/225578. Енергетична та екологічна ефективність сільського господарства в умовах альтернативних технологій виробництва. Іваненко В.Ф., Іваненко Ф.В. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.156-163. - укр. УДК 338.432:631.153.3.

У статті розглянуто актуальні проблеми енергетичної ефективності виробництва продукції сільського господарства. Значна питома частка енергозатрат у структурі собівартості продукції обумовлює необхідність розробки сучасних технологій спрямованих на оптимізацію витрат у рослинництві і тваринництві. Визначено ключові напрямки ефективного використання виробничих ресурсів завдяки запровадженню альтернативних технологій, управлінських рішень з розробки, застосування альтернативних джерел енергії та інших інновацій у аграрному виробництві.

68.18.11.0475/225579. Первинне публічне розміщення як інноваційний механізм залучення іноземних інвестицій. Осадчий Є.С., Рябий Р.А. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.163-173. - укр. УДК 336.76.

У статті визначено сутність первинного публічного розміщення, проаналізовано досвід аграрних підприємств України, щодо залучення іноземних інвестицій через механізми первинного публічного дослідження. Обґрунтовані основні переваги та недолік залучення інвестицій аграрними компаніями через інструмент первинного публічного розміщення акцій. У статті розглянуті можливі інструменти залучення інвестицій за допомогою IPO та доведено, що для більшості корпоративних підприємств агропромислового комплексу даний інструментарій є реальним. Доведено, що корпоративна прозорість аграрних підприємств досягається мінімальними фінансовими затратами, порівняно з іншими секторами економіки.

68.18.11.0476/225581. Фінансово-економічне стимулювання інноваційного розвитку агробізнесу. Чабан В.Г. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.182-189. - укр. УДК 330.341.1.

У статті розкрито сутність інновацій в агробізнесі та визначено основні проблеми які стримують інноваційний розвиток. Розглянуто особливості фінансування та роль держави в інноваційному розвитку аграрного сектору. Обґрунтовано використання економічних механізмів для формування власних фінансових ресурсів суб'єктів агробізнесу. Запропоновано основні напрями державної підтримки інноваційного розвитку агробізнесу та комплексне використання фінансово-економічних стимулів.

68.18.11.0477/225582. Трансфертне ціноутворення в оподаткуванні податком на прибуток підприємств агробізнесу. Ковач С.І. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.190-201. - укр. УДК 338.51:336.226.1:338.436.

У статті з'ясовано, що в Україні система нормативно-правового регулювання трансфертного ціноутворення формуються значною мірою під впливом Організації економічного співробітництва та розвитку і є такою, що постійно вдосконалюється й розвивається. Згідно чинного вітчизняного законодавства сільськогосподарські підприємства можуть перебувати як на загальній системі оподаткування, так і на спрощеній. Господарські операції сільськогосподарського товаровиробника, що здійснюються ним під час перебування на спрощеній системі оподаткування, не визнаються контрольованими відповідно до статті 39 Податкового кодексу України, оскільки він звільняється від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з податку на прибуток підприємств. Вказані операції можуть бути предметом трансфертно-цінового регулювання для підприємств агробізнесу лише за умови перебування їх на загальній системі оподаткування і відповідності встановленим законодавством критеріям для контрольованих операцій.

68.18.11.0478/225583. Обліково-аналітичне забезпечення управлінських рішень у сфері аграрного виробництва. Кругла М.М. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.201-209. - укр. УДК 657.

У статті розглянуто значення та завдання обліково-аналітичних інструментів у формуванні інформаційного забезпечення системи управління підприємства. Змістом управління є постійне прийняття управлінських рішень, спрямованих на розв'язання конкретних завдань і досягнення цілей підприємства. Прийняття управлінського рішення передбачає вибір одного варіанту дій серед можливих альтернатив. Для цього необхідне належне інформаційне обґрунтування альтернативних варіантів управлінських рішень.

68.18.11.0479/225585. Внутрішній контроль в управлінні сільськогосподарськими підприємствами. Сагайдак Р.А. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.221-230. - укр. УДК 631.115.

Стаття присвячена теоретичним, методичним і практичним питанням організації та методики внутрішнього контролю в сільськогосподарських підприємствах. Уточнено сутність ревізії та її місце в системі внутрішнього контролю та роль в управлінні підприємством. Сформульовано теоретичні основи внутрішнього контролю і його роль в підвищенні ефективності сільськогосподарського виробництва. Зроблена оцінка стану відомчого контролю та його практичної реалізації в підприємствах АПК, уточнено зміст і визначення поняття "ревізія". Показано роль внутрішнього аудиту в сільськогосподарських підприємствах як важливого чинника удосконалення внутрішньогосподарського контролю.

68.18.11.0480/225588. Особливості екологічної відповідальності аграрного бізнесу. Левківська Л.М., Шуляк Б.В. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.262-270. - укр. УДК 338.43:338.4.

У процесі дослідження було обґрунтовано та визначено роль і місце екологічної відповідальності агробізнесу у забезпеченні сталого розвитку сільських територій. У результаті соціологічного опитування визначено які напрями екологічної відповідальності здійснюють аграрні підприємства з метою зменшення впливу на навколишнє середовище. Визначені чинники, що спонукають суб'єкти аграрного бізнесу здійснювати соціально-відповідальні та екологічні заходи в Житомирській області, а також факторів, що сприятимуть розвитку цих процесів.

68.18.11.0481/225590. Urban food security in terms of region of Slovak republic. Dudas Pajerska E., Lieskovska V., Daneshjo N. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.284-295. - англ. УДК 63.001.12 .18.

Urban food security could be defined as the key factor for developing of economies. Purpose of the paper is to define extreme areas in urban food security - food deserts projecting as the threats for urban food security research. The object of the examination is retail offering assortment of food in a selected region of Slovakia. Paper is using methods of analyzing, comparative analysis based on descriptive analysis and as interpretative tools were used geographic information systems (GIS). Results point on trend of substitution of traditional food retail units by large-sized formats as for example supermarkets. This means that worsening situation in urban food security results also from mentioned modernization fact. Paper results in pointing on different areas with characteristics as food deserts as a key terms of urban food security.

68.18.11.0482/225591. Проблеми та перспективи зайнятості жінок в аграрній сфері України в умовах євроінтеграційних процесів. Кудлай В.Г. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.296-304. - укр. УДК 331.5.

У статті розглянуто сучасні особливості та проблеми зайнятості жінок в аграрній сфері України в умовах євроінтеграційних процесів. Виявлено чинники, які впливають на гендерні проблеми зайнятості в аграрній сфері України. Проаналізовано фактори, які стримують ведення підприємницької діяльності сільськими жінками в сучасних умовах України. Обґрунтовано важливість захисту інтересів і реалізації прав сільських жінок, а також створення гідних умов для самореалізації особистості. Ґрунтуючись на досягненнях європейського досвіду у

вирішенні питання зайнятості жінок в аграрній сфері, окреслено стратегічні напрямки підвищення зайнятості сільських жінок в Україні. Накреслено магістральні підходи до усунення гендерної нерівності в сфері зайнятості.

68.18.11.0483/225975. Ефективність використання біогазогенератора в АПК України. Матвійчук В.А., Собчук Н.В., Рубаненко О.О., Слободянюк О.В. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2017, №4(99), С.114-119. - укр. УДК 621.313.322:316.1.

Проаналізовано роль відновлюваних джерел енергії у виробництві енергії, досліджено актуальне питання збільшення частки відновних джерел в енергобалансі кожної окремої країни. У роботі було представлено огляд переваг та можливостей виробництва та використання біогазу саме з гною та посліду. Одним із основних моментів щодо виробництва біогазу з відходів тваринництва є можливість вирішити екологічні проблеми поводження з відходами та отримати економічні переваги. В статті досліджена технологічна схема отримання біогазу із відходів аграрних комплексів. Поетапно досліджено об'єм рідкої біомаси для контрольованого зброджування в анаеробних умовах. Досліджено річне виробництво електроенергії двигун-електрогенераторною установкою при використанні біогазу. Досліджено витрати електроенергії на власні потреби і для зовнішніх споживачів.

68.18.11.0484/226098. Державне регулювання продовольчої безпеки. Кордзая Н., Єгоров Б. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №2(22), С.45-56. - укр. УДК 338.439.02.

Обґрунтовано актуальність формування та підтримки державної регуляторної політики в сфері продовольчої безпеки. Проаналізовано законодавство США, окремих країн СНД, Азії та ЄС, що регулює продовольчу безпеку. Зроблено висновки щодо різниці рівня державного регулювання основ продовольчої безпеки в Україні та інших країнах світу.

68.18.11.0485/226201. Загрози продовольчої безпеки України в сучасних умовах. Іщук Я.В., Горна М.О. // Моделювання та інформаційні системи в економіці. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2016, №92, С.105-113. - укр. УДК 63.001.12.18.

У статті розглянуто основні складові та фактори впливу на продовольчу безпеку України. Оцінено внутрішні та зовнішні загрози продовольчої безпеки в сучасних умовах.

68.18.11.0486/226360. Математичні моделі для визначення площі контактів робочих електродів технічної системи оперативного моніторингу варіабельності агробіологічного стану ґрунтового середовища сільськогосподарських угідь. Броварець О.О. // Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №19(1241), С.94-103. - укр. УДК 681.513.

Побудовані математичні моделі для визначення площі контактів робочих електродів технічної системи оперативного моніторингу варіабельності агробіологічного стану ґрунтового середовища сільськогосподарських угідь. Дані моделі дають отримати достовірні дані про площу контакту робочих електродів, а відповідно і отримати достовірні дані та можливість враховуючи агробіологічний стан ґрунтового середовища прийняти оперативне рішення для керування агробіологічним станом за допомогою керування технологічним процесом машинно-тракторного агрегату, сільськогосподарської машини, технічної системи оперативного моніторингу стану сільськогосподарських угідь.

68.18.11.0487/226494. Проблеми сталого розвитку сільських територій України. Шевченко О.О. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Економіка. Київ: Академія муніципального управління, 2015, №1-2, С.33-40. - укр. УДК 330.341:332 (477).

Проаналізовано проблеми розвитку сільських територій в Україні та причини, що їх викликали. Розглянуто досвід розвитку сільських територій у зарубіжних країнах та можливу адаптацію до нього українських реалій, визначено сутність політики стійкого сільського розвитку.

68.18.11.0488/226506. Внутрішній аудит: методика та особливості її реалізації на вітчизняних сільськогосподарських підприємствах. Гринь В.П. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Економіка. Київ: Академія муніципального управління, 2015, №1-2, С.152-158. - укр. УДК 657.421.

У статті розглянуто особливості функціонування внутрішнього аудиту та методології його застосування у вітчизняній практиці сільськогосподарських підприємств. Запропоновано триступеневу структуру стандартизації внутрішнього аудиту, яка сприяє поліпшенню якості систем бухгалтерського обліку та контролю при одночасному поліпшенні якості аудиторських послуг. Сформовано методику внутрішнього аудиту сільськогосподарських підприємств, яка передбачає впровадження процесно-орієнтованого підходу при проведенні внутрішнього аудиту, використання методики управлінського аудиту, його інструментарію, стандартизацію діяльності внутрішніх аудиторів, що в кінцевому підсумку сприяє підвищенню ефективності фінансово-господарської діяльності сільськогосподарських організацій.

68.18.11.0489/226512. Роль облікової інформації в економічній діагностиці аграрних підприємств. Шевченко Н.О., Вікарчук А.В. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Економіка. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №1-2, С.43-49. - укр. УДК 338.2.

У статті розглянуто необхідність проведення економічної діагностики для прийняття ефективних управлінських рішень керівниками аграрних підприємств. Розкрито роль облікової інформації для проведення якісної економічної діагностики. Запропоновано етапи діагностування всередині підприємства, що включають спеціальну обробку облікової інформації, та використання оброблених даних, для виведення висновків, що будуть основою прийняття управлінських рішень.

68.18.11.0490/226514. Внутрішній аудит в системі управління сільськогосподарського підприємства. Гринь В.П. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Економіка. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №1-2, С.59-66. - укр. УДК 657.421.

У статті розглянуто особливості функціонування внутрішнього аудиту та методології його застосування у вітчизняній практиці сільськогосподарських підприємств. Запропоновано триступеневу структуру стандартизації

внутрішнього аудиту, яка сприяє поліпшенню якості систем бухгалтерського обліку та контролю при одночасному поліпшенні якості аудиторських послуг. Сформовано методику внутрішнього аудиту сільськогосподарських підприємств, яка передбачає впровадження процесно-орієнтованого підходу при проведенні внутрішнього аудиту, використання методики управлінського аудиту, його інструментарію, стандартизацію діяльності внутрішніх аудиторів, що в кінцевому підсумку сприяє підвищенню ефективності фінансово-господарської діяльності сільськогосподарських організацій.

68.18.11.0491/226520. Особливості аудиту поточних біологічних активів та актуальні питання його удосконалення. Пушкар І.В., Літинський Д.С. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Економіка. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №1-2, С.109-115. - укр. УДК 657.421.

У статті опрацьовані методичні аспекти аудиту поточних біологічних активів аграрних підприємств. Обґрунтовано питання з удосконалення аудиту поточних біологічних активів аграрних підприємств, що дає змогу на етапі перевірки надходження і руху поточних біологічних активів перевірити дотримання порядку оформлення первинних документів і отримати документальні докази санкціонування операцій, зміст та виконавців господарських операцій, а також письмові докази змін кількості, що забезпечить більш достовірне відображення господарських операцій у фінансовій звітності.

68.18.11.0492/226541. Формування раціональної системи державного регулювання аграрного сектора економіки. Дудка О.І. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №2, С.160-167. - укр. УДК 351.

У статті розглядається проблема формування раціональної системи державного регулювання аграрного сектора економіки. Виявлено, що формування раціональної системи державного регулювання аграрного сектора економіки передбачає кілька етапів. Обґрунтовано формування раціональної системи державного регулювання аграрного сектора економіки, яка дозволяє пов'язати між собою всі стадії і етапи аналізу, вибору заходів регулювання, фінансове забезпечення розвитку аграрного сектора в єдину систему для визначення напрямків, форм і методів державного регулювання, проведення оцінки ефективності державного регулювання аграрного сектора, обґрунтування пріоритетних галузей, масштабів і заходів державної підтримки. Встановлено, що в процесі проведення аналізу повинні бути осмислені основні тенденції та проблеми розвитку галузі. Аналіз повинен бути комплексним, що передбачає охоплення всіх ланок розвитку і всебічне дослідження причинних залежностей. Оцінюючи причини такого становища в аграрному секторі доцільно співвіднести їх зі ступенем державного впливу. Рекомендується оцінити досягнутий рівень сільського розвитку та споживання продуктів харчування з позиції прийнятих критеріїв і стандартів, переосмислити шляхи розвитку сформованих галузей спеціалізації, визначити раціональні співвідношення між ними, оцінити рівень технічного, технологічного, фінансового, кадрового потенціалу сільського господарства, а також порівняти їх з потребами перспективного розвитку. Після створення науково обґрунтованої системи державного регулювання, запропоновано визначити зони впливу, що дозволяють "запускати" механізми самоорганізації, отримуючи значний ефект від виникаючої колективної дії незалежних елементів системи. При цьому держава, безсумнівно, має відігравати вирішальну роль як найбільш потужний і масштабний керуючий суб'єкт, внутрішній по відношенню до самої системи. Результатом визначено швидку ефективну зміну всієї соціально-економічної системи. Встановлено, що у найближчій перспективі державний вплив має бути направлено в основному на стабілізацію цінової ситуації та формування механізмів ціноутворення на основі індикативних цін на основні види сільськогосподарської продукції; оптимізацію міжгалузевих цінових відносин, що сприяють підвищенню темпів розширеного відтворення, залученню інвестицій та впровадженню інновацій в аграрній сфері; розвиток системи підтримки кредитування з метою забезпечення доступності для більшості аграрних товаровиробників короткострокових та інвестиційних кредитів; формування спеціалізованих зон виробництва деяких (основних) видів сільгосппродукції; розвиток інфраструктури аграрного ринку; вдосконалення системи закупівель продукції для державних потреб, що забезпечує розширення попиту на продукцію вітчизняного виробництва; раціоналізацію співвідношення експорту та імпорту сільськогосподарської продукції, сировини і продовольства, забезпечення позитивного сальдо у зовнішній торгівлі; підвищення ефективності регулюючих впливів держави; відновлення продовольчої безпеки країни.

68.18.11.0493/226569. Програмно-цільовий підхід до формування управлінських якостей сільської молоді та її активного залучення до життя села. Бриль М.В. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №3, С.215-224. - укр. УДК 354.82:332.12.

У статті висвітлені основні елементи програмно-цільового підходу до формування духовних цінностей сільської молоді, а через них - створення належних управлінських якостей, які забезпечують активну участь сільської молоді у житті своєї громади шляхом створення локальних стратегій розвитку та розвитку сільської території в цілому.

68.18.11.0494/226586. Державне регулювання у сфері виробництва та експорту органічної аграрної продукції в Україні. Савенко Г.Є. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №4, С.117-124. - укр. УДК 339.564.

У статті досліджено державне регулювання розвитку виробництва та експорту органічної сільськогосподарської та харчової продукції в Україні та світі. Досліджено систему стандартів та управління органічного виробництва. Визначено напрями та перспективи збільшення експорту української органічної аграрної продукції до країн ЄС.

68.18.11.0495/226595. Партисипативне бюджетування як фактор сталого розвитку сільських територій. Шевченко Н.О., Вікарчук А.А. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №4, С.193-202. - укр. УДК 351.

У статті розглянуто проблеми сталого розвитку сільських територій та можливість їх вирішення шляхом запровадження партисипативного бюджетування за участі громадськості. Приведений зарубіжний досвід впровадження партисипативного бюджетування. Сформовано висновки щодо можливостей забезпечення сталого розвитку сільських територій за рахунок широкої участі мас у процесі бюджетування.

68.18.11.0496/226596. Фінансування соціальної сфери сільських територій: проблеми та шляхи їх вирішення. Шевченко О.О., Чорна Н.В. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №4, С.203-208. - укр. УДК 351.

Стаття присвячена дослідженню проблем фінансування соціальної сфери сільських територій. Виявлено недоліки діючої системи фінансування. Визначені характерні негативні процеси в сталому розвитку сільських територій. Запропоновано ключові заходи задля розбудови цілісної системи розвитку соціальної сфери сільських територій.

68.18.11.0497/226926. Суперечності розвитку аграрного сектору сучасної України: специфіка та основні форми прояву. Шульга О.А. // Економічна теорія та право. Харків: Право, 2017, №4(31), С.64-82. - укр. УДК 338.43.02(477). Обстоюється теза про те, що сьогодні прогресивний розвиток аграрного сектору України гальмується нерозв'язаними суперечностями в системі аграрних відносин. Досліджуються соціальні та економічні суперечності розвитку аграрного сектору сучасної України, з'ясується їх специфіка та основні форми прояву. Вказуються причини появи суперечностей та пропонуються шляхи їх розв'язання.

68.18.11.0498/227144. Потенціал розвитку логістики агропромислового комплексу України. Федорук Є.І. // Теорія та практика держ. управління і місцевого самоврядування. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №1, <http://el-zbirn-du.at.ua/2016_1/14.pdf>. - укр. УДК 354:339.923:061.1.

Досліджується спроможність розвитку логістики АПК України. Стаття вміщує комплексний аналіз логістики АПК України для конкретного розуміння наявних проблем, виявлено ключові чинники, що становлять перешкоду для розвитку логістики АПК, ідентифіковано основні недоліки логістики за логістичними напрямками. У статті систематизовано низку ключових інструментів для процесу запозичення позитивного іноземного досвіду для логістики АПК України.

68.18.11.0499/227293. Про право на пай, виділ майна з колективного сільськогосподарського підприємства та розпорядження ним. Сурженко О.А. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2017, №1(11), <<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/104070/99326>>. - укр. УДК 347.2 3:347.451.01.

Розглянуто низку проблем, пов'язаних з розумінням права на пай, крізь призму його цивілістичної природи. Доведено, що воно є майновим правом. Право на пай може бути перетворено на право на майно при виділі його з майна колективного сільськогосподарського підприємства. При цьому особа, яка набуває право власності на це майно, втрачає право членства в означеному підприємстві. Моментом набуття права власності на нерухоме майно в разі його виділу з майна колективного сільськогосподарського підприємства є державна реєстрація цього права.

68.05 Ґрунтознавство

68.18.11.0500/222968. Комплексообразование двухвалентных катионов с неорганическими лигандами в почвах. Хаданович А.В., Суховеев В.В. // Наук. вісник Чернівецького ун-ту. Хімія. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №753, С.53-58. - рос. УДК 631.413:543.62.

Адсорбция меди и цинка глинистой дерново-подзолистой почвой изучена на различных уровнях техногенного загрязнения в модельном эксперименте. В исследуемом диапазоне нагрузок дерново-подзолистая почва характеризуется более высокой сорбционной емкостью по отношению к цинку и меди. С увеличением концентрации вносимых загрязнителей значения рН исходных растворов сдвигаются в кислую область по сравнению с равновесными. Исследования показали, что цинк поглощался почвой в меньших количествах, чем медь. На основании экспериментальных данных определено содержание катионов двухвалентных металлов цинка и меди, рассчитаны концентрации комплексных ионов с учетом содержания лигандов в почвенных образцах. В области доминирования комплексов реакции комплексообразования можно считать проходящими количественно и пригодными для аналитических целей изучения подвижности ионов меди (II) и цинка.

68.18.11.0501/223585. Моделювання ґрунтового-кліматичного потенціалу сільськогосподарських земель Херсонської області із застосування ГІС-технологій. Безніцька Н.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Сільськогосподарські науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.33-45. - укр. УДК 631.41: 528.94: 51-71.

Порівняльна оцінка якості ґрунтів, їх потенційної родючості та ефективності виробництва виражається в балах бонітету. Бонітування кількісно виражає властивості ґрунту, цінність для росту і розвитку рослин. Результати бонітування використовують при плануванні господарської діяльності, щоб визначити та максимально ефективно використати потенціал ґрунту і зменшити антропогенне навантаження на нього. Бонітування ґрунтів є логічним продовженням комплексних обстежень земель і обґрунтування їх економічної оцінки. В статті представлені результати моделювання та бонітування ґрунтового-кліматичного потенціалу сільськогосподарських земель Херсонської області із застосування методики бонітування зональних ґрунтів та ГІС-технологій. Створена просторова модель бонітету кліматичного потенціалу області на основі просторово-розподілених значень суми активних температур вище 10о С, коефіцієнта зволоження, показника континентальності клімату. Визначено неоднорідність просторового розподілу комплексного коефіцієнта агрохімічного потенціалу сільськогосподарських земель області за вмістом гумусу, нітрифікаційного азоту, рухомого фосфору та обмінного калію. Бал бонітету сільськогосподарських земель для вирощування зернових культур без зрошення знаходиться в межах 5,5-34,2 бали. Одиниця балу прирівняна до одиниці потенційного урожаю зернових культур (ц/га). За допомогою представленого підходу можна розрахувати бали бонітету для будь-якого ґрунтового різновиду, їх агрохімічних властивостей, кліматичних умов та площі території, при цьому отримана шкала балів буде єдиною для зональних ґрунтів і забезпечить можливість визначення потенціалу агровиробництва країни.

68.18.11.0502/223589. Стабілізація і перспективи забезпечення бездефіцитного балансу гумусу в ґрунті. Ярмоленко Є.В., Глущенко М.К., Запасний В.С., Хмара Т.І., Крупко Г.Д. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Сільськогосподарські науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.70-78. - укр. УДК 631.423.4.

У статті висвітлено сучасний стан балансу гумусу в ґрунті та причини його від'ємного балансу. Проаналізовано баланс гумусу за три роки (2013-2015 рр.) і встановлено, що баланс гумусу в ґрунтах країни залишається від'ємним, тобто його втрачається значно більше, ніж утворюється. Так, у 2013 році в ґрунтах України утворилося 19084,5 тис. тонн або 1,11 т/га, гумусу, при цьому втрачено 21338,7 тис. тонн, або 1,24 т/га. Баланс гумусу склав - 2254,3 тис. тонн, або - 0,13 т/га. У 2014 році утворилося 20307,5 тис. тонн, або 1,08 т/га, втрачено 24163,5 тис. тонн, або 1,28 т/га, і баланс гумусу склав - 3856,0 тис. тонн або - 0,2 т/га. У 2015 році утворилося 20817,8 тис. тонн, або 1,14 т/га, втрачено 23125,1 тис. тонн, або 1,27 т/га, і баланс гумусу складає - 2307,3 тис. тонн, або 0,13 т/га. Це менше, ніж у минулому році на 0,07 т/га. А от зменшення дефіциту гумусу за 2015 рік до 2014 року, відбулося за рахунок надходження до ґрунту більшої кількості поживних та кореневих решток, що пов'язано зі збільшенням рівня врожайності основних сільськогосподарських культур. Вивчено гумусний стан ґрунту та шляхи забезпечення зменшення втрат гумусу шляхом застосування комплексу агротехнічних заходів у землеробстві та створення бездефіцитного балансу гумусу в ґрунтах України.

68.18.11.0503/224473. Комп'ютерне моделювання взаємозв'язаних фільтраційно-суфозійних процесів в гетерогенних пористих середовищах. Герус В.А. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №1(77), С.68-77. - укр. УДК 551.24.02:624.131.66.

Сформовано математичну модель взаємозв'язаних процесів фільтрації, хімічної та механічної суфозії в ґрунтах. Чисельний розв'язок відповідної нелінійної крайової задачі для системи параболічних рівнянь знайдено методом скінчених елементів. Комп'ютерну реалізацію запропонованих скінченноелементних схем реалізовано в середовищі FreeFem++. На прикладі модельного чисельного експерименту показана можливість значного впливу суфозії на значення напорів в ґрунті.

68.29 Землеробство

68.18.11.0504/224843. Аналіз вимушених коливань та резонансів у вібраційних системах ущільнення ґрунтів і сумішей: одновимірна дискретно-континуальна модель за нелінійної відновлюваної сили. Сівак І.М., Кравчук В.Т., Діктерук М.Г., Човнюк Ю.В. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №3(62), т.1, С.211-220. - укр. УДК 534.075.8.

У межах одновимірної дискретно-континуальної моделі за наявності у вібраційній системі ущільнення ґрунтів та сумішей нелінійної відновлюваної сили проведений аналіз вимушених коливань та резонансів, що виникають у ній. Визначені основні кінематичні та динамічні характеристики таких коливань в умовах виникнення у системі основних, супергармонічних та субгармонічних коливань.

68.18.11.0505/225580. Точне землеробство як результат інформатизації систем управління в агробізнесі. Савицький Е.Е. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.174-181. - укр. УДК 332.37.

У статті визначено сутність точного землеробства та проаналізовано його ключові характеристики. З'ясовано сучасні досягнення розвитку точного землеробства в світі. Визначено ключові чинники переходу українських виробників аграрної продукції на точне землеробство, механізми його ефективного функціонування та перспективи точного землеробства в Україні. Обґрунтовано прямий вплив інформатизації в аграрному секторі на покращення соціально-економічних умов життя в сільській місцевості.

68.18.11.0506/225701. Технологія смугового обробітку ґрунту "стрип-тіл" - енергетичні та економічні переваги порівняно з іншими технологіями. Шленський О.Б., Середа Л.П. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №3(95), С.85-88. - укр. УДК 631.3.

Розглядається застосування технології смугового обробітку ґрунту стрип-тіл та доцільність її застосування. Описуються агротехнічні та економічні переваги технології смугового обробітку ґрунту порівняно з іншими технологіями.

68.18.11.0507/225951. Механіко-технологічні основи використання спеціалізованих ширококоліїних агрозасобів. Кувачов В.П. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2017, №2(97), С.161-166. - укр. УДК 631.37.

Економічний ефект, який можна отримати при впровадженні колійної системи землеробства, безпосередньо визначений втратами площі поля під інженерну зону, призначену для руху спеціалізованих ширококоліїних агрозасобів. Наскільки ефективною буде організована площа поля для руху спеціалізованих ширококоліїних агрозасобів, настільки будуть задовільними і показники землекористування в колійній системі землеробства. Метою досліджень є обґрунтування конструктивних та інших параметрів спеціалізованих ширококоліїних агрозасобів з позиції ефективного землекористування в колійній системі землеробства. Теоретичні дослідження, синтез конструктивних схем і параметрів спеціалізованих ширококоліїних агрозасобів здійснювався шляхом моделювання на ПК умов його функціонування. В основу методів дослідження покладені основні положення вищої математики і теоретичної механіки з використанням пакету Mathcad. В результаті досліджень встановлено, що планування поля під колійну систему землеробства з використанням спеціалізованих ширококоліїних агрозасобів має враховувати ширину їх колії і параметри транспортної системи. Використання сучасних зразків спеціалізованих ширококоліїних агрозасобів з шириною колії понад 7,5 м дозволяє досягати величини втрат площі поля під інженерну зону не більше 5-6%, що є досить прийнятним. Практичне використання спеціалізованих ширококоліїних агрозасобів в колійній системі землеробства вимагає обґрунтування принципів їх автоматичного водіння, що дозволить максимально зменшити втрати площі поля під інженерну зону мінімум в 1,5 рази.

68.18.11.0508/226005. Дослідження можливості використання плуга-букера для обробітку ґрунту в системі органічного землеробства. Теслюк Г.В. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2015, №3(92), С.37-39. - укр. УДК 631.312.32.

В роботі на основі матеріалів експериментальних досліджень проаналізована можливість використання в умовах органічного землеробства плуга з від'ємним кутом постановки леза леміша до стінки борозни і плоскою полицею. Доведено, що відмічені конструктивні зміни дозволяють виконувати обробіток ґрунту у відповідності до вимог.

68.31 Сільськогосподарська меліорація

68.18.11.0509/221620. Покращення водо - та енергокористування на рисових зрошувальних системах. Турченко В.О. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.122-128. - укр. УДК 631 635(043.3). Розроблено та запропоновано метод системної оптимізації для покращення водо - та енергокористування у функціонуванні рисових зрошувальних систем (РЗС). Сформульовано підходи до вибору критеріїв та умов економічної й екологічної оптимізації під час побудови комплексних оптимізаційних моделей у проектах їх реконструкції та експлуатації. Науково обґрунтовано сукупність різномірних та взаємопов'язаних показників (глибина рівнів ґрунтових вод у міжвегетаційний період для рису та у вегетаційний період для супутніх культур, мінералізація ґрунтових вод, тривалість періоду із стоянням рівня ґрунтових вод нижче від критичної глибини, ступінь засолення кореневмісного шару ґрунту, швидкість фільтрації з поверхні рисового чека, зрошувальна норма рису, загальний об'єм перекачаної води) як критеріїв оцінювання загальної ефективності водо- та енергокористування на функціональних РЗС. На основі системної оптимізації розроблено комплекс різномірних та взаємопов'язаних режимних, технологічних і технічних рішень, спрямованих на підвищення загальної ефективності функціонування РЗС відповідно до сучасних економічних й екологічних вимог, удосконалено методи обґрунтування параметрів. Економія водних та енергетичних ресурсів на РЗС становить 20...50 %.

68.18.11.0510/223064. Системна оптимізація природно-меліоративного режиму рисових зрошувальних систем на еколого-економічних засадах. Турченко В.О., Фроленкова Н.А., Рокочинський А.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.3-10. - укр. УДК 631 635 (043.3).

Обґрунтовано необхідність підвищення ефективності функціонування рисових зрошувальних систем. Викладені методичні підходи до визначення екологічної складової ефективності та результати її визначення для Придніпурських рисових зрошувальних систем.

68.18.11.0511/223244. Оцінювання іригаційних властивостей поверхневих вод в межах Дністровсько-Бузького межиріччя Одеської області за агрономічними критеріями. Блажко А.П. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.134-141. - укр. УДК 631.67.

Виконано оцінювання іригаційних властивостей поверхневих вод в межах басейнів річок Барабой, Малий Куяльник, Великий Куяльник та Тилігул за 2011-2015 рр. Агрономічні критерії включають оцінювання якості води за небезпекою іригаційного засолення, осолонцювання й підлучення ґрунтів та токсичного впливу поливної води на рослини. При цьому виділяється 3 класи придатності води - "придатна", "обмежено придатна" та "непридатна" для зрошення ґрунтів різних категорій. Дослідженнями встановлено, що за агрономічними критеріями поверхневі води в основному характеризуються низькими іригаційними властивостями, відповідають II і III класам якості води, "обмежено придатні" та "непридатні" для зрошення.

68.18.11.0512/224790. Еколого-меліоративний моніторинг зрошуваних земель Нижньо-Дністровської зрошувальної системи Біляївського району. Осадчий В.С., Блажко А.П. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.107-113. - рос. УДК 631.67.

Задачі еколого-меліоративного моніторингу зрошуваних земель Нижньо-Дністровської ЗС Біляївського району вирішені шляхом вивчення рівневого та гідрохімічного режиму ґрунтових вод, засоленості та солонцюватості ґрунтів зони аерації, якості поливних вод та оцінки меліоративного стану зрошуваних земель. Дослідженнями встановлено, що в цілому еколого-меліоративні умови в зоні впливу Нижньо-Дністровської ЗС на території Біляївського району не викликають особливого занепокоєння. За умов дотримання науково-обґрунтованої агротехніки виробництва на зрошуваних землях можливо отримувати високі і стійкі врожаї сільськогосподарських культур.

68.33 Агрехімія

68.18.11.0513/220366. Дослідження впливу форми зрізу стебла на якість процесу нанесення гербіциду. Бундза О.З. // Сільськогосподарські машини. Луцьк: Луцький нац. техн. ун-т, 2017, №37, С.16-24. - укр. УДК 631.348(043.3).

Викладено результати аналізу традиційних способів знищення бур'янів та виявлено їхні недоліки. Розглянуто переваги контактного способу знищення високорослих бур'янів у порівнянні з обприскуванням. Викладено авторські методи проведення експериментальних досліджень, спрямованих на обґрунтування форми зрізу рослин, яка забезпечує якість процесу нанесення робочої рідини під час їхньої обробки контактним способом. Наведено результати виконаних експериментальних досліджень.

68.18.11.0514/221069. Агроекологічний ефект використання повільнорозчинних капсульованих мінеральних добрив в лісовому та сільському господарстві. Лісняк А.А., Вілчек Й., Торма С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Екологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №17, С.29-35. - англ. УДК 630.266:631.445.4.

Мета. Обґрунтування використання повільнорозчинних капсульованих мінеральних добрив та встановлення оцінки ефективності їх використання. Методи. Польовий, лабораторний, аналітичний та математичний. Результати. В умовах відкритого ґрунту встановлено, що використання повільнорозчинної капсульованої форми Суперагро з покриттям гранул біоклеєм на фоні без капсулювання Суперагро забезпечує одержання 62 % стандартних сіяниць сосни звичайної. Максимальні приростки в рості сіяниць мали місце на варіанті з повільнорозчинною капсульованою формою Суперагро. Аналізуючи вплив Суперагро і його повільнорозчинної модифікації на сільськогосподарських культурах (ярова пшениця, картопля і цукровий буряк), виявлено що капсульована форма Суперагро з покриттям

гранул біоклеєм значно збільшує урожайність сільськогосподарських культур, збільшує якість продукції та зменшує вміст шкідливих речовин. Врожайність ярової пшениці, картоплі і цукрового буряку збільшилися на 6,8 %, 12,6 % і 17,4 % відповідно. При підживленні картоплі на варіанті з капсульованою формою Суперагро зростають показники вмісту сухих речовин та крохмалю, а вміст нітратів навпаки зменшується. При підживленні цукрового буряку на варіанті з капсульованою формою Суперагро зростають показники вмісту сухих речовин, а вміст нітратів навпаки зменшується. При цьому, вміст цукру на всіх варіантах залишається без змін. Досягти підвищення використання поживних елементів в добриві Суперагро можна на основі капсулювання, з застосуванням біоклею (фурапласту) і тим самим створити повільнорозчинні добрива з високими агрохімічними показниками. Підвищена вологостійкість поживних елементів в добриві Суперагро дозволяє розглядати капсульовані добрива як пролонговані, що діють не тільки в рік внесення, але і в наступні. З точки зору охорони навколишнього середовища, застосування добрив у вигляді капсульованих гранул може істотно знизити забруднення поверхневих і підземних вод від компонентів мінеральних добрив. Висновки. Капсулювання мінеральних добрив з застосуванням біоклею (фурапласту), тобто покриття гранул добрив тонкою плівкою із незначною проникністю, дозволяє значно підвищити врожайність культур та подовжити термін дії добрив у ґрунті. Підтверджено позитивний вплив використання повільнорозчинних капсульованих мінеральних добрив Суперагро на сіянці сосни звичайної, ярої пшениці, картоплі та цукрового буряку. Підтверджено позитивний агроекологічний ефект від застосування капсульованої форми добрив Суперагро при покритті їх гранул фурапластом.

68.35 Рослинництво

68.18.11.0515/220036. Макетний зразок комп'ютеризованого вимірювача параметрів мікроклімату промислових теплиць. Вовна О.В., Лактіонов І.С., Зорі А.А. // Вісник НТУ "ХПІ". Електроенергетика та перетворювальна техніка. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №4(1226), С.19-24. - укр. УДК 621.317:635.017.

У статті шляхом аналізу регламентованих вимог щодо режимів зростання рослин на захищених ґрунтах та існуючих рішень побудови систем автоматичного управління технологічними процесами промислових теплиць обґрунтовано структурну схему комп'ютеризованого вимірювача параметрів мікроклімату теплиць. Розроблено апаратно-програмну реалізацію макетного зразка вимірювача. Проведено лабораторні випробування розробленого засобу вимірювання. Визначено пріоритетні напрямки подальших досліджень вимірювача з метою підвищення ефективності вітчизняних аграрних підприємств із захищеними ґрунтами.

68.18.11.0516/220367. Дослідження коефіцієнту тертя та зусилля зламу стебел соняшнику. Васильчук Н.В. // Сільськогосподарські машини. Луцьк: Луцький нац. техн. ун-т, 2017, №37, С.25-30. - укр. УДК 633.854.78.

В роботі викладено результати експериментальних досліджень з визначення коефіцієнтів тертя стебел соняшнику та зусилля зламу в залежності від вологості зразків та діаметру стебел. Визначені відповідні математичні залежності та проведено апроксимування результатів.

68.18.11.0517/220370. Теоретичні передумови моделювання процесу сушіння дисперсних рослинних матеріалів. Кірчук Р.В. // Сільськогосподарські машини. Луцьк: Луцький нац. техн. ун-т, 2017, №37, С.47-56. - укр. УДК 631.365.2. У статті представлено аналіз сучасних підходів щодо теоретичного опису та моделювання процесів сушіння дисперсних рослинних матеріалів. Запропоновано та проаналізовано моделі сушіння поодиноких частинок, елементарного шару та товстого шару матеріалу. Обґрунтовано передумови та вказано на припущення, що є необхідними при моделюванні процесів сушіння насіння сільськогосподарських культур.

68.18.11.0518/220382. Аналіз математичної моделі стебла льону. Головачук І.П., Величко В.Л. // Сільськогосподарські машини. Луцьк: Луцький нац. техн. ун-т, 2017, №38, С.27-34. - укр. УДК 631.35.

В процесі брання стебла льону піддаються впливу з боку робочих органів льонозбиральних машин. При цьому рослинний матеріал викривляється, що може призвести до його зламу. В статті стебло пропонується розглядати, як багатоланкову систему з пружними шарнірами. Це дозволяє змодельовати поведінку стебла під дією зовнішніх сил. Дослідження пружних властивостей стебел льону під дією зовнішніх факторів є досить важливою задачею.

68.18.11.0519/220385. Показники споживних властивостей волокна льону олійного, вирощеного в умовах західного Полісся. Дідух В.Ф., Ягелюк С.В., Онох Ю.М. // Сільськогосподарські машини. Луцьк: Луцький нац. техн. ун-т, 2017, №38, С.47-52. - укр. УДК 677.11.021.

Наведено результати дослідження значень розривного навантаження, масодовжини, лінійної щільності та кольору волокна, отриманого з льону олійного, вирощеного в умовах Західного Полісся. Отримані дані можна використовувати для комплексної оцінки якості волокна льону олійного.

68.18.11.0520/220386. Технологія переробки стеблової маси льону олійного, отриманої в умовах західного Полісся. Дідух В.Ф., Ягелюк С.В., Онох Ю.М., Бойчук Б.В., Дуць І.З. // Сільськогосподарські машини. Луцьк: Луцький нац. техн. ун-т, 2017, №38, С.53-60. - укр. УДК 677.11.021.

Наведено результати обґрунтування фізичної моделі стебла льону олійного, як базової для проведення теоретичних досліджень та технологію переробки стеблової маси при збиранні льону олійного, вирощеного в умовах Західного Полісся для забезпечення волокнистому матеріалу властивостей, які є визначальними у подальшому його використанні.

68.18.11.0521/220398. Дослідження стиску стрічки стебел льонотрести. Толстушко Н.О., Юхимчук С.Ф., Пуць В.С. // Сільськогосподарські машини. Луцьк: Луцький нац. техн. ун-т, 2017, №38, С.145-150. - укр. УДК 631.363.2 633.521. У статті наведено методику та результати експериментального дослідження стиску стрічки стебел льонотрести. Встановлена залежність тиску пресування снопа стеблової стрічки льонотрести від його щільності.

68.18.11.0522/220400. Дослідження деформівних властивостей стебел соломи пшениці. Цизь І.Є., Мельник О.О., Панечко Р.В. // Сільськогосподарські машини. Луцьк: Луцький нац. техн. ун-т, 2017, №38, С.162-171. - укр. УДК 631.331.

У статті наведено результати експериментальних досліджень деформівних властивостей стебел соломи пшениці під дією крутильних навантажень та вплив на ці властивості вологості матеріалу.

68.18.11.0523/222404. Вплив *Lactobacillus plantarum* ОНУ 12 і *Agrobacterium tumefaciens* С58 на проростання і деякі ростові характеристики паростків томата. Масловська Н.С., Ліманська Н.В. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Біологічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2016, №2, С.129-135. - укр. УДК 579.674.

Обробка насіння томата сорту Балада бактеріями штама *Lactobacillus plantarum* ОНУ 12 підвищувала енергію проростання на 15%, середню довжину кореня паростка - на 13%, а обробка безклітинною культуральною рідиною цього штама збільшувала схожість на 21,2%. На етапі проростання насіння томата фітопатоген *Agrobacterium tumefaciens* С58 не чинив видимого негативного впливу, натомість, безклітинна культуральна рідина підвищувала схожість на 13%, а середню довжину кореня паростків - на 7%. Виражений стимулюючий ефект спостерігався у випадку обробок насіння сумішшю клітинних суспензій лактобацил і патогенних агробактерій: збільшення схожості на 27,1%, середньої довжини надземної частини - на 11%. Якщо до культур додавали культуральну рідину іншого мікроорганізму, також спостерігалася стимуляція проростання (14,5-17,2%). Явище підвищення стимулююча активності лактобацил за індукції іншим мікроорганізмом описано нами уперше.

68.18.11.0524/222410. Мікробіота лікарських трав в областях України з різним рівнем антропогенного навантаження. Каменова О.П., Рильський О.Ф., Волошина О.М. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Біологічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2016, №2, С.185-194. - укр. УДК 633.88:613.3:615.874.2(477).

Досліджено морфологічні властивості та кількісний склад мікробіоти на біомасі лікарських трав, зібраних у м. Запоріжжя та м. Трускавець. Прослідковано зміну деяких фізико-хімічних показників досліджуваних відварів (оптична щільність, водневий показник та редокс-потенціал). Виявлено культуру *Bacillus subtilis*. Виділені штами переважно можуть мати пробіотичні властивості. Зроблено припущення, що лікарські рослини володіють корисними властивостями не лише через комплекс біологічно активних речовин, але й завдяки наявності на їхній біомасі сінної палички, яка посилює лікувальний ефект.

68.18.11.0525/223160. Трансформація структури зерновиробництва України в контексті змін клімату. Бачишина Л Д. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №1(77), С.3-10. - укр. УДК 332.05:332.3.

Виконано аналіз динаміки структури зерновиробництва в контексті змін клімату в регіонах України. Встановлено, що у ХХІ сторіччі відбувся певний перерозподіл посівних площ та валового збору зернових культур. Спостерігається стабільний ріст урожайності зернових у всіх областях. Суттєво зросло виробництво кукурудзи. На тлі глобальних змін клімату південно-східний регіон втрачає свої провідні позиції у виробництві зернових та зернобобових культур, натомість зросла питома вага центрального та західного регіонів України.

68.18.11.0526/223481. Економічний зміст витрат виробництва соняшника, їх документальне забезпечення. Остапенко Т.М. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №2(34), С.20-26. - укр. УДК 657.1.

У статті узагальнено документальне забезпечення обліку витрат виробництва соняшника. Вироблена власна позиція автора щодо трактування категорії "витрати виробництва соняшника" (витрати виробництва соняшника - це зменшення економічних вигод, що є результатом обробки ґрунту, внесення добрив, посіву насіння, догляду за посівами, збирання врожаю соняшника (насіння, зеленої маси)). На основі існуючих груп культур соняшника (технічні та кормові) запропоновано класифікацію витрат виробництва соняшника (шляхом введення груповальної ознаки "За етапами технологічних процесів сільськогосподарського виробництва соняшника (залежно від збору продукції)" (витрати на зерно, витрати на зелений корм, витрати на силос)). Під витратами на зерно пропонується розуміти ті витрати, що зумовлені вирощуванням соняшника із збором насіння при господарській (повній, збиральній) стиглості. Під витратами на зелений корм пропонується розуміти ті витрати, що зумовлені вирощуванням соняшника із збором зеленої маси у період масового цвітіння. Під витратами на силос пропонується розуміти ті витрати, що зумовлені вирощуванням соняшника із збором зеленої маси при молочній стиглості. Запропонована класифікація витрат виробництва соняшника, за якою витрати поділяються залежно від цілей вирощування культури: витрати на насіннєві цілі, витрати на кормові цілі. Запропоновано документи із виробництва соняшника класифікувати за етапами технологічних процесів сільськогосподарського виробництва соняшника, шляхом безпосереднього вказування в облікових документах ще на етапі їх організації (зокрема, необхідно здійснювати запис "витрати на зерно", "витрати на зелений корм", "витрати на силос"). Аналогічним способом запропонований поділ рахунків з виробництва соняшника. Запропонований поділ рахунків та документів з вирощування соняшника дозволить керівнику підприємства оперативно реагувати щодо оптимізації технологічних процесів, щодо пошуку для використання у виробництві ресурсів за низькими цінами, щодо оцінки потреби (доцільності) чи ефективності реалізації того чи іншого напрямку виробництва соняшнику. Після збирання продукції (з урахуванням фази її стиглості чи цілей вирощування соняшника) можна робити розрахунок внеску культури у формування загальної величини прибутку підприємства чи будь-якого іншого ефекту (формування кормової бази підприємства, насіннєвого фонду тощо).

68.18.11.0527/223994. Посухостійкість різних видів гірчиці. Яковлева-Носарь С.О., Богаченко В.С. // Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №1(22), С.44-56. - укр. УДК 633.844:635.44:581.1.

В статті в порівняльному аспекті розглядаються анатомофізіологічні характеристики засухоустойчивости 4-х сортів білої та сизої горчиці. В лабораторному експерименті імітували ефект засухи. Визначали водний дефіцит; довжину, ширину, площу поверхності та об'єм хлоропластів; ступінь відкриття устьць і їх кількість в полі зору мікроскопа. Діяння засухи викликало суттєвий водний дефіцит рослин, зменшення довжини, об'єму та площі поверхності хлоропластів. Цей ефект був більш виражений у рослин білої горчиці сорту Радуга. Хлоропласти обох досліджуваних сортів білої горчиці мали більші розміри, що супроводжалося зменшенням їх кількості в полі зору мікроскопа. Встановлено, що в умовах дефіциту вологи ширина устьць щели статистично достовірно менше порівняно з контрольним

вариантом у всех исследованных объектов. У растений опытных вариантов на единицу площади листа (в поле зрения) приходится большее количество устьиц по сравнению с контрольными растениями (у всех четырех исследованных сортов, но в большей степени подобная картина выражена у сортов Росинка и Мрия).

68.18.11.0528/224722. Технологія підготовки волокна льону олійного для одержання виробів технічного призначення. Горач О.О., Базик В.П., Ялпачик В.Ф. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №1(60), С.98-104. - укр. УДК 677.11.021.

У даній роботі розглянуто технології підготовки волокна льону олійного для одержання виробів технічного призначення. Проведений детальний аналіз світових та європейських технологій виробництва виробів технічного призначення та основні якісні показники волокна, що застосовується у виробництві цієї групи виробів. Показано, що на сьогоднішній день в Україні успішно працюють підприємства, які займаються виробництвом асортименту товарів технічного призначення, але в своєму виробництві застосовують імпортовану сировину, наприклад, кокосове волокно. Проведені теоретичні та експериментальні дослідження, дають змогу зробити висновок, що при відповідній підготовці трести і застосуванні сучасних технологій переробки, одержуване волокно льону олійного можна застосовувати для виробництва виробів технічного призначення. Використання всього закладеного в рослині потенціалу насіння, волокна та костриці, дозволить покращити екологічне становище в Україні, зменшить пожежонебезпечну ситуацію, на півдні України, де в основному зосереджені посіви льону олійного, наповнить вітчизняний ринок екологічно чистими товарами.

68.18.11.0529/224724. Модель процесу дроблення технічних комплексів луб'яного волокна при механічних впливах. Круглий Д.Г., Клевцов К.М. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №1(60), С.113-119. - укр. УДК 677.11.21.

В роботі теоретично обґрунтована нова концепція механічної переробки луб'яних культур та отримання на їх основі штапельованих волокон з заданими кінцевими якісними характеристиками за рахунок зміни характеру механічних впливів на початкових етапах первинної обробки, встановлено механізми дій при руйнуванні зв'язків елементарних волокон та розроблено теоретичні основи створення математичної моделі прогнозування тріщин в міжволоконному середовищі.

68.18.11.0530/224725. Аналіз та шляхи розвитку ринків продукції із конопляної сировини. Кузьміна Т.О., Шинкарук М.В., Шамшура М.В. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №1(60), С.120-124. - укр. УДК 677.021.15 18:677.12.

У данній роботі проведено дослідження перспектив виробництва товарів широкого вжитку з конопляної сировини різного функціонального призначення в Україні. Проаналізовано сучасний стан світових і вітчизняних ринків продукції із конопляної сировини та встановлено основні тенденції їх подальшого розвитку. Результати показали, що розвиток галузі коноплярства у сучасних ринкових умовах неможливий без впровадження у виробництво останніх селекційних, наукових та інженерних досягнень. Розробка новітніх технологій комплексної переробки стебел конопель сприятиме розширенню сфери застосування конопляного волокна та створенню нових видів продукції в різних галузях промисловості. Досягнення більшої інноваційної привабливості волокна шляхом впровадження цих технологій дозволить отримувати волокно з новими технологічними властивостями, що полегшить його подальшу переробку в текстильній, харчовій, целюлозно-паперовій та інших галузях промисловості. Підвищення якості вітчизняної коноплепродукції дозволить вийти на міжнародні ринки та створуватиме позитивний інвестиційний імідж для України.

68.18.11.0531/224755. Вітчизняний та європейський досвід з переробки безнаркотичних конопель. Бойко Г.А., Чурсіна Л.А., Кузьміна Т.О. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №2(61), С.126-130. - укр. УДК 677.11.021.

В роботі проаналізовано можливості традиційної вітчизняної технології механічної обробки стебел трести конопель та технологій передових європейських та північноамериканських підприємств з переробки стебел цієї культури. З метою встановлення основних недоліків вітчизняної традиційної технологічної бази з переробки конопляного волокна для покращення якісних характеристик вихідної сировини та виготовлення з неї на Україні не тільки канатів та мотузок, але й сучасних конкурентоспроможних виробів різного цільового призначення. Також, представлено нові сорти конопель з повною відсутністю наркотичних властивостей та елітні сорти текстильного призначення. Проаналізовано посівні площі під даною лубоволокнистою культурою.

68.18.11.0532/224756. Перспективи плодоовочевої галузі в контексті запровадження міжнародних стандартів. Валько М.І., Тіхосова Г.А., Стоянова О.В., Кулакович Г.О., Валько П.М. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №2(61), С.131-135. - укр. УДК 634.1:338.439.5.

Наведено результати досліджень щодо визначення проблем оцінювання якості плодоовочевої продукції відповідно до вимог міжнародних стандартів. Розглянуто взаємозалежність проблем формування конкурентоспроможності плодоовочевої продукції і маркетингових стратегій розвитку. Проаналізовано сучасний стан експортного потенціалу плодоовочевої продукції України на ринках ЄС. Визначені основні технологічні аспекти у контексті проблем реформування системи сертифікації.

68.18.11.0533/224758. Аналіз пиловловлюючого обладнання льнопідприємств. Карманов В.В., Кузнецов С.І. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №2(61), С.147-154. - рос. УДК 677.11.021.

При роботі технологічного обладнання заводів первинної обробки льону виділяються тверді, рідкі та газоподібні шкідливі речовини, які забруднюють навколишнє середовище. В ряду різних негативних наслідків, викликаних проблемою забруднення повітряного басейну шкідливими речовинами, на першому місці, стоїть шкідлива дію атмосферного забруднення на здоров'я людини. Робота присвячена уловлюванню, відведенню, накопиченню і переробки пилу. Процеси очищення газів, що відходять від пилу досліджувалися за допомогою циклоно-ротаційного пиловловлювача (ЦРП) та інших типів пиловловлюючого обладнання.

68.18.11.0534/224770. Розробка системи контролю вологості на базі мікрокомп'ютера RASPBERRY PI B+. Тіхосов А.С., Цивільський Ф.М., Шерстюк В.Г. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №2(61), С.228-233. - укр. УДК 681.677.11.021.

В роботі запропоновано реалізацію системи контролю вологості лляної сировини на базі мікрокомп'ютера RASPBERRY PI B+ та датчика вологості і температури HTU21. Представлено структурну схему системи, архітектуру її програмного забезпечення та схему організації даних. Користувачу забезпечується онлайн доступ до результатів вимірювань в будь-який момент часу за допомогою будь яких доступних пристроїв, в тому числі мобільних. Запропонована система визначення і контролю вологості має невелику вартість та можливість до подальшої реконфігурації в залежності від поставлених завдань, наприклад, збільшення кількості датчиків та точок контролю. Запропоновані технічні рішення можна використовувати в системах автоматизації технологічного процесу зберігання сировини для керування процесом її сушіння, змінюючи інтенсивність роботи нагрівальних приладів, а також для контролю часу висушування.

68.18.11.0535/224834. Методи контролю якісних та кількісних показників зерна пшениці із застосуванням одно- та багатопробевої спектроскопії. Защепкіна Н.М., Наконечний О.А. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №3(62), т.1, С.155-161. - укр. УДК 631.576.331.2:535.

Метою роботи є аналіз методів контролю оптичних параметрів зернових культур із застосуванням засобів вимірювання спектральної яскравості зразків та їх коефіцієнтів відбиття і поглинання. Такі методи мають підвищені вимоги до швидкодії під час проведення вимірів, при забезпеченні точності і достовірності класичних фізичних, хімічних та фізико-хімічних методів контролю. Проведено аналіз вимог та технічних аспектів застосування спектроскопічних методів аналізу органічних речовин із застосуванням електромагнітного випромінювання різної довжини хвилі. Визначення вказаних вище параметрів дозволяє зробити комплексний висновок про якісний та кількісний хімічний склад зерна і його сортові якості.

68.18.11.0536/225289. Втрати маси та криорезистентність суниці залежно від черговості збору врожаю та розміру ягід. Заморська І.Л., Осокіна Н.М. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №4(63), С.141-145. - укр. УДК 664.8.037.5:634.75.

Досліджено втрати маси та криорезистентність заморожених ягід суниці розміром за найбільшим поперечним діаметром більше 25 мм, 18-25 мм, менше 18 мм та різних періодів збирання врожаю. Встановлено, що втрати маси ягід суниці під час заморожування коливалися в межах від 1,5-2,3% у перший збір врожаю до 1,0-1,9% на кінець періоду збирання. Натомість, зміни криорезистентності ягід залежно від черговості збору врожаю не мали чіткої залежності. Виявлено, що втрати маси під час заморожування ягід розміром за найбільшим поперечним діаметром вище 25 мм складали 1,7-2,5%, залежно від сорту, тоді як у ягід, діаметр яких був меншим 18 мм вони були нижчими на 0,5-1,0%. Аналогічна залежність виявлена при дослідженні криорезистентності ягід. Доведено, що черговість збирання врожаю справляє істотний вплив на розмір втрат маси ягід суниці під час заморожування, тоді як для криорезистентності його не встановлено. Втрати маси суниці під час заморожування істотно залежать від розміру ягід: збільшення їх найбільшого поперечного діаметру супроводжується вищими втратами маси та зниженням криорезистентності після дефростації. Оптимальним розміром ягід призначених для заморожування є найбільший поперечний діаметр від 18 до 25 мм.

68.18.11.0537/225299. Енергоємність як критерій оптимізації технологічних процесів очищення зерна. Карпова О.П., Постнікова М.В. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №4(63), С.208-213. - укр. УДК 621.311.

У даній роботі розглянута енергоємність як критерій оптимізації технологічного процесу очищення зерна, тому що вона є найбільш інформативним показником для визначення енергозберігаючих режимів роботи. Результати теоретичних і експериментальних досліджень енергоємності технологічних процесів очищення зерна відрізняються в середньому не більше ніж на 2%. Вони показали можливість обґрунтування та розробки науково-обґрунтованих норм електроспоживання, тому що найбільш діючим важелем проведення енергозберігаючої політики, регульованої законодавством, є встановлення нормативів витрати електроенергії і стандартів енергоефективності, недотримання яких спричиняє, найчастіше, фінансову відповідальність. При дослідженні впливу енергетичних факторів на енергоємність технологічних процесів очищення зерна було проведено багатофакторний експеримент. Це дозволило оцінити вплив того або іншого фактора на енергоємність процесу очищення зерна. Натурні експерименти підтвердили адекватність математичних моделей у вигляді рівнянь регресії і ефективність використаного методу багатофакторного експерименту.

68.18.11.0538/225392. Вплив фактору масштабу виробництва на рівень беззбитковості пшениці. Ульяновський Н.В. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2015, №33, С.160-165. - укр. УДК 338.583:336.5.

У статті розглянуто проблему визначення рівня беззбитковості виробництва пшениці залежно від розміру посівних площ. При цьому була виявлена закономірність, що зі збільшенням посівних площ рівень беззбитковості підвищувався. Зокрема, у підприємств з площею посіву до 500 га - рівень беззбитковості виробництва дорівнював 22,4 ц/га, а з посівною площею понад 1500 га - 25,9 ц/га. На підставі проведеного аналізу запропоновано розраховувати коефіцієнт беззбитковості виробництва, що дасть можливість ефективніше прогнозувати результати виробництва.

68.18.11.0539/225394. Укрупнення бізнесу як шлях посилення конкурентних позицій України на світовому ринку зерна. Іринчина І.Б. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2015, №33, С.176-186. - укр. УДК 355.6.

Наукова праця присвячена проблематиці пошуку оптимальних шляхів посилення позицій національних бізнес суб'єктів на світовому ринку зерна. Автором розглянуто питання міжнародної конкурентоспроможності. Запропоновано зміцнення потенціалу національних експортерів шляхом їх об'єднання в агрохолдинги. Проаналізовано національний ринок зерна, виокремлено його експортний потенціал. Показано місце України на

Світовому ринку зерна. Як підсумок, узагальнено переваги та недоліки функціонування агрохолдингів. Акцентовано на необхідності подальшого аналізу світового досвіду стосовно сприянню укрупненню бізнесу та його регуляторного забезпечення, що є трендом розвитку міжнародної торгівлі.

68.18.11.0540/225555. Дослідження показників якості та безпеки насіння органічних промислових конопель сорту "Гляна". Сова Н.А., Луценко М.В., Андрусевич К.В., Корчмарьова А.В. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2018, №2(65), С.155-159. - укр. УДК 633.522:631.53.01 - 021.4.

Вченими Дніпровського державного аграрно-економічного університету з 2017 року ведеться робота з розробки технології переробки насіння промислових конопель. Одним із найпродуктивніших сортів однодомних конопель без наркотичних властивостей є "Гляна" (урожайність насіння 1,1 - 1,3 т/га). Тому дослідження його показників якості є актуальними. Насіння промислових конопель сорту "Гляна" отримано шляхом органічного землеробства. Визначення показників безпеки (мікотоксини, пестициди) органічного та конверсійного насіння конопель проведено методами високоефективної рідинної хроматографії. Визначення фізико-хімічних показників якості насіння конопель було проведено згідно з діючими стандартами ISO. Отримані результати свідчать, що показники якості та безпеки насіння промислових конопель відповідають вимогам нормативних документів окрім вмісту таких тяжких металів як Zn та Cu.

68.18.11.0541/225569. Ринок тепличного овочівництва: стан і перспективи розвитку. Чайка В.О. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2017, №38, С.62-73. - укр. УДК 339.13:635.1.8:631.544.4-97.

У статті розкрито сутність поняття "ринок тепличного овочівництва". Проведено змістовний аналіз світової кон'юнктури та попиту на тепличну продукцію. Визначено місце ринку тепличного овочівництва в агробізнесі України. Розкрито інфраструктуру й визначено роль і значення галузі овочівництва закритого ґрунту на вітчизняному ринку тепличних овочів. Запропоновано бачення ринково орієнтованої організації тепличного комплексу та наочно продемонстровано парадигму українського тепличного овочівництва. Досліджено економічну ситуацію на вітчизняному ринку овочів закритого ґрунту. Окреслено основні тренди, виявлено тенденції розвитку українського та світового ринків овочів захищеного ґрунту.

68.18.11.0542/225670. Інтенсифікація процесу збирання насіння багаторічних трав. Шейченко В.О., Анеляк М.М., Кузьмич А.Я., Барановський В.М. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №2(94), С.29-33. - укр. УДК 631.562:631.361.42.

Наведено результати досліджень технологічного процесу збирання насіння бобових трав, яким передбачено збір в полі частково провіяного насіннєвого вороху з подальшим обробітком його на стаціонарному пункті, обґрунтуванні режими роботи зернозбирального комбайна на збиранні насіння.

68.18.11.0543/225673. Тепло- і масообмін при сушінні сільськогосподарських рослинних матеріалів у щільному нерухомому шарі. Котов Б.І., Спирін А.В., Калініченко Р.А. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №2(94), С.41-44. - укр. УДК 633.52.631.

Розроблена аналітична математична модель процесів нагріву і сушіння рослинних матеріалів у товстому нерухомому шарі щільність якого змінюється за висотою.

68.18.11.0544/225675. Аналіз способів охолодження зернового матеріалу. Курганський О.Д., Котов Б.І. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №2(94), С.49-52. - укр. УДК 631.563.5:833.1.

Проведено теоретичний аналіз процесу охолодження зерна при різній інтенсивності відведення теплоти охолоджуючим повітрям.

68.18.11.0545/225688. Властивості гички цукрового буряка при її збиранні. Калетнік Г.М., Булгаков В.М., Адамчук В.В., Борис М.М., Ігнат'єв Є.І. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №3(95), С.13-20. - укр. УДК 631.356.22.631.35.

Розробка нових високоефективних робочих органів для відділення гички для зниження втрат цукроносною маси й підвищення робочої швидкості машин для відділення гички є актуальним науковим і виробничим завданням. Всі способи зрізу ґрунтуються на різниці в розміщенні гички й коренеплоду щодо поверхні ґрунту і їхньому відносному розміщенні. Відділення залишків гички після зрізу шляхом динамічного впливу очисних елементів на головку коренеплоду ґрунтується на різній міцності головки й гички. Метою дослідження є пошук оптимального способу механічного впливу на гичку для підвищення якості процесу її відділення. Для дослідження форми й будова черешка, а також пучка черешків була використана фотозйомка з накладенням координатної сітки. Для визначення твердості окремих зон використаний спеціально розроблений твердомір. Ударний вплив на головку коренеплоду проводилося за допомогою спеціальної лабораторної установки. У результаті дослідження вивчено будову, форму й міцність різних зон головки коренеплоду й гички з метою вивчення можливостей механічного руйнування гички з наступним відділенням її від головки. Показано неможливість відділення гички від головки коренеплоду за різницею твердості різних її зон. Визначено, що поліпшення процесу можливе при значному збільшенні кількості менш інтенсивних взаємодій або, навпаки, за рахунок зменшення кількості взаємодій при збільшенні їхньої інтенсивності при використанні додаткових пристроїв.

68.18.11.0546/225689. Енергоощадний спосіб збирання гички коренеплодів. Барановський В.М., Пулька Ч.В., Паньків М.Р., Теслюк В.В. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №3(95), С.21-25. - укр. УДК 631.356.22.

Розробка енергозберігаючих технологій виробництва сільськогосподарських культур, є стратегічним і пріоритетним напрямом подальшого збалансованого розвитку агропромислового комплексу України. У цьому аспекті важливою задачею наукових досліджень, є розробка концепції значного зменшення затрат енергії, яка витрачається під час технологічного процесу збирання гички коренеплодів. На основі ідентифікації технологічних процесів та структурних моделей існуючих пристроїв для збирання гички коренеплодів запропоновано новий спосіб збирання

основного масиву гички коренеплодів і пристрій для його реалізації - удосконалений енергоощадний гичкозбиральний модуль коренезбиральних машин.

68.18.11.0547/225690. Зниження травмування насіння при застосуванні гумових матеріалів та вдосконалення очистки. Головач І.В., Дерев'яно Д.А., Дерев'яно О.Д. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №3(95), С.26-30. - укр. УДК 631.354:633.1.

Зниження травмування насіння при застосуванні гумових матеріалів та вдосконалення очистки. При проходженні технологічних процесів збирання, оброблення зернового вороху та підготовки насіння, збільшення механічних навантажень призводить до зростання травмування насіння. Збирання зернових культур комбайном з молотильним апаратом, обладнаним гумовими білами забезпечує зниження травмування зернівок більше ніж у два рази у порівнянні із стальними. Зниження травмування насіння при збиранні покращує його якісні показники, особливо польову схожість.

68.18.11.0548/225699. Шляхи зниження пошкодження коренеплодів при застосуванні комбінованої очисної системи. Труханська О.О. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №3(95), С.76-79. - укр. УДК 631.361.

Наведені результати експериментальних досліджень процесу контактної взаємодії коренеплодів з витком шнека комбінованої очисної системи. Представлена емпірична математична модель, яка характеризує зміну кута відбивання коренеплодів в процесі їх взаємодії з витком шнека очисника залежно від його основних конструктивно-кінематичних параметрів. На основі проведених досліджень встановлено раціональні режими роботи комбінованої очисної системи.

68.18.11.0549/225700. Перспективи використання озону в післязбиральній обробці зерна. Цуркан О.В., Герасимов О.О., Коломієць О.С., Присяжнюк Д.В. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №3(95), С.80-84. - укр. УДК 664.723.

В статті наводяться якісні показники та характеристики озону і розглядається перспективність його використання в якості сушильного агента в післязбиральній обробці зерна, наведені результати експериментальних досліджень науковців по встановленню оптимальної концентрації озону та часу обробки, пропонується розроблена конструкція вібраційної сушарки, в якій в якості сушильного агента буде використовуватись озоноповітряна суміш.

68.18.11.0550/225709. Підвищення ефективності сепарації насіння з використанням протитечійної подачі матеріалу в горизонтальний повітряний потік. Котов Б.І., Степанко С.П. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №3(95), С.121-. - укр. УДК 631.362.

Проведено теоретичний аналіз взаємодії частинок насіння з горизонтальним повітряним потоком повітря в камері аеродинамічного сепаратора. Встановлено ефективність використання горизонтальної подачі повітря для підвищення якості поділу зерна на фракції. Отримано аналітичні залежності для розрахунку траєкторії руху насіння.

68.18.11.0551/225895. Концепція розвитку коноплярської галузі АПК України. Налобіна О.О., Ковальчук Р.В., Васильчук Н.В. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №1(96), С.37-41. - укр. УДК 631.35:633.521.

Наведено результати досліджень стану та перспектив розвитку галузі коноплярства в Україні, окреслено основні напрями діяльності, що відповідають інтересам галузі і потребують науково-практичного обґрунтування.

68.18.11.0552/225903. Травмування насіння при підсушуванні технічними засобами. Головач І.В., Дерев'яно Д.А., Дерев'яно О.Д. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №1(96), С.78-82. - укр. УДК 631.354:633.1.

Проходження технологічного процесу підсушування, відбувається шляхом контактування перемішуючого шару насіння з нагрітим повітрям з одночасним його рухом у сушарці, що сприяє травмуванню зернівок. Швидкість видалення вологи із насіння залежить насамперед від їх початкової вологості, температури нагрівання, тривалості руху і часу перебування під впливом нагрівання, що в комплексі впливає на утворення тріщин, травмування і зниження якості насіння, особливо енергії росту і схожості.

68.18.11.0553/225905. Загальні положення та задачі сепарування зерна перед подальшою його переробкою. Заяць В.Ю., Кофлюк Т.М., Гавула Н.В., Солоний М.В. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №1(96), С.88-92. - укр. УДК 621.928.15.

В роботі проаналізовано методи та технологічні операції, що забезпечують розділення різноманітних зернових сумішей на сепаруючих машинах різного типу дії. Показано значення процесу сепарування, яке впливає практично на ефективність проведення всіх технологічних операцій. Визначені задачі сепарування зернових сумішей по тим фізичним ознакам, які розрізняють матеріал. На прикладі варіаційних кривих двокомпонентної суміші з основного зерна та дрібної домішки, визначено критерій подільності з таких компонентів, як важкороздільні, роздільні і нероздільні. Визначено ступінь відділення компоненту з суміші. По результатам роботи зроблено висновки.

68.18.11.0554/225906. Тепло і масообмін при сушінні і охолодженні зернового матеріалу у щільному рухомому шарі. Котов Б.І., Калініченко Р.А., Курганський О.Д. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №1(96), С.93-95. - укр. УДК 631.363.6.

Представлено математичний опис стаціонарного процесу тепло і масообміну при переміщенні зернового потоку і перехресній подачі газу.

68.18.11.0555/225907. Розрахунок кінетики сушіння неоднорідних рослинних матеріалів. Котов Б.І., Спирін А.В., Зозуляк І.А., Півнюк А.В. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №1(96), С.96-99. - укр. УДК 631.363.6.

В статті наведені теоретичні дослідження по визначенні кінетики сушіння окремих частин рослинної маси. Для інтерпретації частин рослин були вибрані три класичні фігури: пластина, циліндр та куля. Отримані залежності для розрахунку часу сушіння вегетативних частин рослин.

68.18.11.0556/225925. Фізико-математичний апарат руху насіння в повітряному потоці. Алієв Ельчин Бахтияр огли, Яропуд В.М. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2017, №2(97), С.19-23. - укр. УДК 631.362:533.6.011.

Розділення насіння за щільністю зводиться до попереднього його калібрування за геометричними розмірами. Очевидно, що при однаковій щільності насіння меншої маси під впливом повітряного потоку летить далі, а насіння більшої маси - ближче. Крім того, в залежності від орієнтації насінини до вектору швидкості повітряного потоку з'являється діапазон парусності, що призводить до випадкової траєкторії руху насінини. Окрім вище зазначеного, потік повітря повинен мати рівномірну структуру, як за параметрами турбулентності (масштаб і інтенсивність), так і по епюрі швидкості. Розуміючи всі складнощі поставленого завдання необхідно дослідити процесу переміщення насіннєвого матеріалу олійних культур під дією повітряного потоку. В результаті теоретичних досліджень складено систему диференціальних рівняння руху насіння олійних культур в повітряному потоці, що дає змогу визначити місце їх падіння в залежності від їх фізико-механічних і реологічних властивостей. Представлена система диференціальних рівняння буде покладено в основу фізико-математичного апарату чисельного моделювання зазначеного процесу.

68.18.11.0557/225928. Дослідження деформаційних властивостей частин стебла рослини зернового вороху. Комаха В.П., Гуцаленко О.В., Ковальчук О.С. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2017, №2(97), С.33-35. - англ. УДК 62-565.

У даній роботі досліджено міцність складової частини вороху - стебла, при якій воно повністю роздавлюється. Встановлено, деформаційні значення стеблової маси рослин, що надасть можливість для якісного ущільнення забезпечити необхідні зусилля стискання, що в сою черга приведе до зменшення механічних зусиль при виробництві палива з низькосортної сировини рослинного походження.

68.18.11.0558/225940. Інтенсифікація сушіння зерна у процесі його післязбиральної обробки. Цуркан О.В., Пришляк В.М., Присяжнюк Д.В. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2017, №2(97), С.99-103. - укр. УДК 664.723.

В статті розглядаються особливості сушіння зернової сировини під час процесу післязбиральної обробки. Виконано аналіз існуючих зернових сушарок і подано їх класифікацію. На основі огляду традиційного обладнання встановлено його недоліки, основними з яких є нерівномірність обробки і значні енерговитрати під час виконання технологічного процесу сушіння. Дані недоліки пропонується осунути шляхом використання вібротехнологій та озоноповітряної суміші в якості сушильного агенту.

68.18.11.0559/225970. Теоретичні основи та особливості процесу різання коренеплодів у фермерських господарствах. Токарчук О.А. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2017, №4(99), С.84-91. - укр. УДК 631.363.23.

Найбільш поширеними способами подрібнення коренеплодів є механічні, які характеризуються простою конструкцією та високою продуктивністю. В залежності від взаємодії між робочими елементами та вантажем можна виділити наступні основні способи подрібнення коренеплодів: рубаюче різання; нахилене різання; ковзаюче різання. Зазначені способи відрізняються один від одного величиною кута різання. При нормальному різанні (рубанні) матеріал розрізається під дією тільки нормальної сили без бокового переміщення ножа. У разі похилого різання крім нормального тиску має місце і бічна сила, але вона ще не може викликати змінного руху частинок матеріалу по лезу, оскільки кут різання менший кута тертя. При змінному різанні (ковзне різання) кут ковзання більший кута тертя. Різання проводиться нормальним тиском за участю бічної сили, яка в цьому випадку обумовлює ковзний рух частинок матеріалу вздовж по лезу (або леза по матеріалу). Виходячи з усього вищезазначеного, ковзне різання найменш енергоємне, але важко здійснене при подрібненні коренеплодів внаслідок великих значень кута тертя коренеплодів об межі металевого клина, (30...40°). Тому в сучасних конструкціях подрібнювачів коренеплодів, як правило, застосовується похиле різання, яке забезпечує порівняно низьку енергоємність і гарну якість одержуваного продукту. Особливістю запропонованої конструкції подрібнювача коренеплодів є наявність ріжучих кромки на поверхні циліндричного барабана з вертикальною віссю обертання. Переміщення сировини здійснюється за рахунок сил тяжіння та гвинтової лінії ріжучих кромки. Виведені аналітичні залежності для визначення зусилля різання та потужності двигуна на привід подрібнювача з урахуванням всіх витрат енергії.

68.18.11.0560/225985. Перспективна технологія збирання насінників трав. Спірін А.В., Твердохліб І.В. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №1(93), С.25-27. - укр. УДК 631.53.02:633.3.

Проведено аналіз технологій збирання насінників трав з обробкою врожаю на стаціонарі.

68.18.11.0561/225990. Наближений метод розрахунку кінетики сушіння сільськогосподарських матеріалів у нерухомому шарі активним вентиляванням. Котов Б.І., Степаненко С.П., Швидя В.О. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №1(93), С.48-51. - укр. УДК 631.363.6.

Подана математична модель кінетики сушіння рослинних матеріалів у нерухомому шарі активним вентиляванням. Отримані формули для розрахунку основних параметрів процесу сушіння.

68.18.11.0562/225997. Електротепловий спосіб акумуляції енергії для активного вентилявання сільськогосподарської продукції. Котов Б.І., Спірін А.В., Калініченко Р.А. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №1(93), С.81-83. - укр. УДК 631.365.22.

Наведено результати досліджень щодо підвищення енергетичної ефективності установок активного вентилявання зерна за рахунок використання електротеплоакумуляційного нагріву сушильного агента.

68.18.11.0563/226009. Розвиток інфрачервоної техніки для обробки зерна. Бандура В.М., Кірієнко О.О. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2015, №3(92), С.53-57. - укр. УДК 631.365:664.723.

Одним з основних завдань сільськогосподарського виробництва є підвищення врожайності вирощуваних культур на основі використання сучасних технологій обробки. Перспективним способом сушіння і стимуляції насінневого матеріалу є його термообробка інфрачервоними променями із застосуванням осцилюючим температурним режимом. При застосуванні цієї технології виключається перегрів матеріалу, і поліпшуються його насінні якості, скорочуються енерговитрати і збільшується ефективність сушіння.

68.18.11.0564/226010. Підвищення ефективності сушіння насіння ріпаку із застосуванням електромагнітного випромінювання. Бандура В.М., Наконешнюк В.М. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2015, №3(92), С.58-61. - укр. УДК 678.055.003.13:633.3:528.811.

У сільськогосподарській практиці ріпак як кормова і технічна культура набуває все більшого значення. Ріпак відноситься до культур, які мають великий потенціал використання, як в сільському господарстві, так і в промисловості. Ріпаківий шрот, макуха і зелена маса ріпаку є цінним високобілковим кормом. Дослідження процесу сушіння насіння ріпаку, направлене на вирішення проблеми збереження якості продукту і підвищення ефективності процесу є актуальним і важливим науково-технічним завданням. Використання енергії електромагнітного поля НВЧ-діапазону для сушіння насіння ріпаку видається нам перспективним оскільки при дії енергії НВЧ поля насіння піддається об'ємному нагріву, при якому градієнту тиску, температури і вологості мають однакову направленість, що дозволяє істотно інтенсифікувати процес сушіння, і понизити ризик тривалої дії підвищених температур.

68.18.11.0565/226103. Біологічна цінність білка капусти броколі. Белінська С., Левицька С. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №2(22), С.92-98. - укр. УДК 581.134:585.683.2.

Досліджено амінокислотний склад білка сортів капусти броколі, які районовані в Україні. Розраховано амінокислотний скорі визначено біологічну цінність білка. Встановлено, що білок капусти броколі є цінним джерелом незамінних амінокислот. Визначено сорти капусти броколі, білок яких має найвищу біологічну цінність.

68.18.11.0566/226196. Forecasting the main characteristics of crop insurance market. Baranik Z.P. // Моделювання та інформаційні системи в економіці. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2016, №92, С.43-50. - англ. УДК 368.54:519.23.

Стаття присвячена визначенню очікуваних обсягів врожаю, врожайності та посівної площі сільськогосподарських культур при настанні страхового випадку. Розраховано прогностичні значення врожайності сільськогосподарських культур по районах Київської області на 2015 рік методом кореляційно-регресійного аналізу та методом статистичних рівнянь залежностей. Доведено доцільність застосування методів моделювання для визначення обсягів, вартості очікуваного врожаю сільськогосподарських культур і розміру страхового відшкодування в разі настання страхового випадку.

68.18.11.0567/226222. Особливості стандартизації в Україні та світі зерна пшениці. Антюшко Д. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2017, №1(23), С.90-101. - укр. УДК 006.015.5:664.7(477+100).

Вивчено та проаналізовано норми вітчизняного та міжнародного стандарту Комісії Кодекс Аліментаріус на зерно пшениці, зокрема, за показниками якості (натура, вологість, зернова та сміттева домішки, сажкове зерно тощо) й безпечності (наявність і концентрація токсичних металів, мікотоксинів, радіонуклідів і їх ізотопів, пестицидів). На основі проведеного аналізу визначено перспективні шляхи для перегляду та гармонізації національного стандарту з міжнародними нормами.

68.18.11.0568/226224. Фізичні властивості яблук, оброблених інгібітором етилену. Мельник О., Худік Л. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2017, №1(23), С.110-119. - укр. УДК 664.8.037.1:634.11.

Науково обґрунтовано спосіб уповільнення досягання яблук ранньозимових сортів Кальвіль сніговий і Спартан під час тривалого зберігання, використовуючи післязбиральну обробку інгібітором етилену 1-метилциклопропеном (1-МЦП). Досліджено фізичні властивості яблук за рівнем щільності м'якоті та основного забарвлення. Виявлено тісні кореляційні зв'язки між вмістом хлорофілу та рівнем відбивання світла від шкірки яблук і щільністю м'якоті плодів.

68.37 Захист сільськогосподарських рослин

68.18.11.0569/222229. Роль сапрофагії в трофічній активності *Pedinus femoralis* (Coleoptera, Tenebrionidae). Назімов С.С., Пахомов О.Є. // Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2016, №1-2(21), С.194-201. - укр. УДК 595.767.

Проаналізована роль детритофагії в питанні *Pedinus femoralis* (L.) - розповсюдженого шкідника польових культур, в особенности кукурузи. Исследования показали, что при полном отсутствии корма масса имаго данного вида уменьшалась линейно на 15-е сутки до 74,6% от начального значения, что может свидетельствовать о том, что сапрофагия не характерна для *P. femoralis* (L.), или же ее роль в питании чернотелок данного вида очень мала.

68.18.11.0570/222284. Аналіз ушкодження насіння *Robinia L.* комахами у паркових і вуличних насадженнях м. Дніпро. Зайцева І.А., Ситникова А.К. // Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №2(22), С.111-129. - укр. УДК 632.7:635.925.

Изучены степень и характер повреждения семян *Robinia pseudoacacia L.* и *R. viscosa Vent.* в составе парковых и уличных древесных насаждений г. Днепр. Установлено, что средний уровень повреждения семян робиний насекомыми в городских насаждениях составляет для *R. pseudoacacia* 16,68%, для *R. viscosa* - 53,33%, в контрольных насаждениях - 6,43%. Семена *R. pseudoacacia* из парковых и уличных опытных участков повреждены примерно в одинаковой степени. Отмечено, что на участках южной ориентации или с повышенным уровнем солнечной инсоляции в течение дня, семена робиний больше повреждаются насекомыми-семеедами. Основным вредителем семян в исследуемый период является *Bruchophagus robiniae Zerova, 1970*; на некоторых участках выявлены повреждения, характерные для гусениц *Etiella zinckenella Treitschke, 1832*. Других вредителей в семенах *R. pseudoacacia* и *R. viscosa* выявлено не было.

68.18.11.0571/222504. Вплив складу живильних середовищ на швидкість росту та культурально-морфологічні особливості штамів *Cladobotryum dendroides* (Bull.) W. Gams & Hooz. Медведєв Д.Г. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Біологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №28, С.87-95. - укр. УДК 632.4.

Розглянуто вплив складу живильних середовищ на ріст і культурально-морфологічні особливості міцелію 5 штамів мікофільного гриба *Cladobotryum dendroides* (Bull.) W. Gams & Hooz. (телеоморфа *Hypomyces rosellus* (Alb. & Schwein.) Tul. & C. Tul.). Чисті культури різних штамів *Cladobotryum dendroides* були виділені з уражених павутинною цвіллю карпофорів печериці двоспорової (*Agaricus bisporus* (J.E. Lange) Imbach), зібраних у 5 різних промислових грибних господарствах України. Вивчали залежність швидкості росту міцелію *Cladobotryum dendroides* та змін культурально-морфологічних особливостей його колоній від змін складу живильних середовищ - агару Чапека, картопляно-глюкозного агару, грибного агару в чашках Петрі за температури $18\pm 1^\circ\text{C}$. Щодоби вимірювали радіус колоній у двох взаємно перпендикулярних напрямках з метою встановлення швидкості радіального росту (мм/добу). Усі штами найшвидше росли на картопляно-глюкозному агарі, штам 2 на картопляно-глюкозному агарі та агарі Чапека ріс з однаковою швидкістю. Швидкість росту штаму 2 на картопляно-глюкозному агарі була вищою від показника росту на грибному агарі на 23%, а для штаму 5 ця різниця становила 80%. Спостерігалися відмінності морфологічних особливостей колоній штамів залежно від складу живильного середовища: на картопляно-глюкозному агарі від інокулюма до краю колонії відмічено концентричні кільцеподібні утвори, край колонії виразно окреслений; на агарі Чапека від інокулюма й до краю відходять різної виразності та довжини радіальні смугоподібні утвори, край колонії невиразний; на грибному агарі колонія має відносно великий, опуклої форми, рожевий інокулюм, довкола нього білий диск, з середини й до краю колонія прозора, край її слабо окреслений.

68.18.11.0572/222748. Антагоністична активність проти фітопатогенних бактерій та здатність до утворення біоплівки бактерій *Enterococcus italicus* ОНУ547 та їх консорціумів з *Lactobacillus plantarum*. Мерліч А.Г., Жунько І.Д., Ліманська Н.В., Іваниця В.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Біологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №29, С.71-76. - укр. УДК 579.64:632.3 9.

Вивчено антагоністичні властивості бактерій штаму *E. italicus* ОНУ547 та його консорціумів з *Lactobacillus plantarum* ОНУ12 та ОНУ311 проти фітопатогенів *in vivo* та їх здатність до утворення біоплівок на корінцях крес-салату та пшениці. Бактерії штаму *E. italicus* ОНУ547 проявили антагоністичну активність проти фітопатогенів *Rhizobium radiobacter* С58 та *Erwinia carotovora* ZM1 *in vivo*, спричиняючи 33,3 та 24,8% інгібування, відповідно, та утворювали біоплівку середнього рівня сформованості на корінцях рослин. Консорціуми бактерій ентерококу з *L. plantarum* у більшості випадків проявили вищу антагоністичну активність та здатність до утворення біоплівок. Консорціум бактерій всіх трьох використаних в роботі штамів молочнокислих бактерій проявив найвищу антагоністичну активність проти *R. radiobacter*, спричиняючи 77,7% інгібування. Крім цього консорціуму, фітопатоген *E. carotovora* найкраще інгібувала також суміш ентерококу з *L. plantarum* ОНУ311 (33,3% інгібування). Показано, що механізмом інгібувальної дії бактерій штаму *E. italicus* ОНУ547 проти фітопатогенів могли бути високі адгезивні властивості та/або конкуренція за поживні речовини, тоді як антагоністичну активність їх консорціумів з лактобацилами можна пояснити, крім того, дією органічних кислот.

68.39 Тваринництво

68.18.11.0573/222423. Особливості підтримки балансу окисно-відновних реакцій у тканинах гусей наприкінці ембріонального та в ранньому постнатальному періоді онтогенезу. Яковійчук О.В., Данченко О.О., Рубан Г.В., Ніколаєва Ю.В., Федорко А.С. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Біологічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №1, С.106-114. - укр. УДК 577.125.3. - 152.1:591.1 3.

Встановлено, постнатальний онтогенез характеризується змінами жирнокислотного складу гладкої м'язової тканини шлунка, зокрема, коливаннями вмісту незамінних ліноленової, арахідонової та докозагексаєнової кислот на тлі сталого сумарного вмісту жирних кислот та їхньої ненасиченості. Доведено, що ембріональний розвиток супроводжується активізацією ензимів циклу трикарбонових кислот та значними різноспрямованими змінами активності антиоксидантних ензимів при поступовому зростанні коефіцієнта антиоксидантної активності. Із залученням кластерного аналізу проілюстровано збалансоване функціонування ферментів системи антиоксидантного захисту та циклу лимонної кислоти під час переходу ембріонів до постнатального онтогенезу.

68.18.11.0574/224450. Про правове регулювання тваринництва в Україні. Уркевич В.Ю. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2017, №138, С.89-98. - укр. УДК 349.42(477).

Аналіз правового регулювання тваринництва в Україні довів, що існуючі нормативні приписи вноормовують різноманітні види суспільних відносин, адже вони стосуються як функціонування цілих підгалузей тваринництва, так і виробництва окремих видів тваринницької продукції, окремих сфер діяльності у тваринництві. Зроблено висновок, що у складі аграрного права існує правовий інститут тваринництва, що входить до особливої частини цієї галузі права.

68.18.11.0575/224627. Дослідження фізико-хімічних властивостей вовняного жиру, отриманого кислотним способом жиродобування. Куник О.М., Семешко О.Я., Сарібекова Ю.Г., Асаулюк Т.С. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №2(57), С.161-165. - рос. УДК 665.238.

У статті досліджено вплив електрогідралічної обробки на фізико-хімічні властивості вовняного жиру, отриманого кислотним способом жиродобування. В якості об'єкта дослідження використовувалася непромита напівтонка мериносова вовна з початковим вмістом жиру $20,7\pm 0,7\%$. Дослідження якісного складу вовняного жиру проводилося на ІЧ-Фур'є спектрометрі "Tensor-37" ("Bruker Corporation", Німеччина). Фізико-хімічні константи вовняного жиру визначалися відповідно до стандартних методів IUPAC аналізу масел, жирів і їх похідних. В результаті аналізу ІЧ-спектрів вовняного жиру встановлено, що жир, отриманий з вовни після електрогідралічної обробки, в 2 рази менше окислений, ніж жир, отриманий з необробленої вовни. При порівнянні фізико-хімічних властивостей вовняного жиру, отриманого з необробленої та обробленої вовни, встановлено, що електрогідралічна обробка призводить до поліпшення його якісних характеристик.

68.18.11.0576/224628. Оцінка залишкового вмісту пестицидів у вовняному жирі при очищенні вовни з використанням високоенергетичної обробки. Левчук І.В., Кіщенко В.А., Українець А.І., Осейко М.І., Пасічний В.М., Маринін А.І. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №2(57), С.166-171. - укр. УДК 664:665.1 7:539:542 543.

Встановлено ефективність розробленої методики щодо виявлення забрудненості сирого вовняного жиру пестицидами, при комплексному хроматографічному дослідженні. Підтверджено необхідність здійснення моніторингу технологічного процесу отримання сирого вовняного жиру з використанням високоенергетичної обробки для скринінгу з використанням газорідної хроматографії з мас-селективним детектуванням. Достовірно підтверджено збіжність результатів аналізу пестицидів при використанні розробленого методу очищення екстрактів матриць на колонці з адсорбентом і екстракції сумішшю органічних розчинників, що обґрунтовує ефективність розробленої методики виявлення пестицидів у технології очищення вовни.

68.18.11.0577/226073. Ринок молока у Вінницькій області: тенденції розвитку. Власенко І., Власенко І., Клименко В. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №1(21), С.48-58. - укр. УДК 637.1:339.13(477.44).

Досліджено сучасний стан виробництва молока як сировини у Вінницькій області. Виявлено основні проблеми галузі та визначено шляхи підвищення ефективності підприємств молочної промисловості в сучасних умовах господарювання.

68.18.11.0578/226095. Стан виробництва і споживання м'яса в Україні. Власенко І., Власенко В., Лояніч Г. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №2(22), С.21-30. - укр. УДК 339.13.637.5(477).

Досліджено сучасне становище виробництва м'яса в Україні за видами сировини та категоріями господарств. Розглянуто стан експорту та імпорту, а також роботу основних виробників цього виду продукції. Висвітлено головні проблеми галузі та окреслено шляхи їх подолання в сучасних умовах господарювання.

68.18.11.0579/226498. Соціальні аспекти економічної модернізації тваринництва як складова державної агропродовольчої політики. Лаврук В.В. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Економіка. Київ: Академія муніципального управління, 2015, №1-2, С.72-80. - укр. УДК 657.6(477).

Будь-яка форма модернізації передбачає перебудову формальних, а часто і неформальних, норм і правил ділових взаємин, а також взаємодії економічних суб'єктів у системі галузевого стратегічного управління. Дані зміни фіксуються в легітимних нормативно-правових документах. Їх прийняття, ратифікація, а також правозастосовний перехідний період займає достатньо часу, протягом якого багато економічні суб'єкти несуть витрати, пов'язані із законодавчим недосконалістю. Обсяг споживання м'яса в нашій країні значно більший, ніж обсяг його виробництва місцевими тваринницькими господарствами, що і стимулює високий імпорт даної продукції на вітчизняні ринки. При цьому стримуючими факторами реалізації програм імпортозаміщення сільськогосподарської продукції і зокрема м'яса є: виразне відставання у рівні розвитку технологій і використовуваних засобів праці; відсутність повноцінних вертикально - інтегрованих виробничо-збутових ланцюжків, що включають постачальників кормів для тварин, виробників м'яса, переробний сегмент і торгівлі фірми. На сьогоднішній день цілий комплекс загальногалузевих і суб'єктивних причин для більшості регіонів обернувся стагнацією у тваринництві. Низька ефективність галузі пояснюється, перш за все, її технічної та технологічної деградацією, що з урахуванням недостатньої інвестиційної привабливості та низької інноваційної активності актуалізує питання державної підтримки.

68.18.11.0580/227395. Бджільництво України: проблеми і перспективи галузі і експорту. Горбунов Н.П., Драган М.В. // Вісник НТУ "ХПІ". Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №54(1257), С.32-35. - рос. УДК 338.24:631.

У статті розглянуто сучасний стан та проблеми розвитку ринку і експорту продукції бджільництва. Встановлено деструктивний вплив факторів мікро і макросередовища, на вітчизняне бджільництво і їх вплив на експортоорієнтовану спрямованість галузі. Окреслено основні напрямки вирішення проблеми.

68.41 Ветеринарія

68.18.11.0581/222395. Сезонна динаміка яйцепродукції *Paramphistomum cervi* в організмі великої рогатої худоби в Азербайджані. Рзаєв Н.М., Насиров А.М. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Біологічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2016, №2, С.47-51. - рос. УДК 576.895.122.

Досліджено кількісні показники і сезонна динаміка яйцепродукції *P. cervi* в організмі великої рогатої худоби в Азербайджані. Результати досліджень показали, що виділення яєць парамфістомами відбувається в усі сезони. Найбільш високі показники яйцепродукції парамфістом відзначаються в літній період і досягають 424,5 екз. яєць на добу.

68.18.11.0582/222434. Порівняльний аналіз гельмінтофауни різних груп собак в Азербайджані. Ібрагімова Р.Ш., Рзаєв Н.М. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Біологічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №2, С.20-26. - рос. УДК 576.895.1.

У результаті досліджень гельмінтофауни різних груп собак залежно від умов їх утримання виявлено: у пастуших - 25 видів гельмінтів, у сторожових дворових - 17 видів, у собак, що мешкають на заповідних територіях, - 37 видів, сільських бродячих собак - 39 видів і міських бродячих собак - 13 видів гельмінтів.

68.18.11.0583/222502. Шляхи циркуляції трематод риб у внутрішніх водоймах Азербайджану. Шакаралієва Є.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Біологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №28, С.66-75. - рос. УДК 576.895.122.

У 2007-2016 роках в різних водоймах Азербайджана методом повного гельмінтологічного розтину досліджено 4084 риб, що належать до 58 видів і підвидів. Виявлено 81 вид трематод, що належать до 5 рядів і 20 родин. З них 44 види завершують свій розвиток в рибах, для 37 видів риби є другим проміжним хазяїном. Виділено 12 шляхів циркуляції в природі, з них шлях / - зовнішнє середовище - червононогий моллюск (безстатеве розмноження) -

зовнішнє середовище - риба - птах (статеве розмноження) - / використовується 33 видами. Решту шляхів використовують від одного до семи видів трематод. У шляхах циркуляції визначені 28 способів зміни середовища. З них найбільш часто використовуються ті, які включають червононогих молюсків і рибоїдних птахів. Водойми з порівняно великим багатством екологічних ніш мають і більшу різноманітність життєвих циклів трематод. 22 види трематод є збудниками захворювань риб, 4 види становлять небезпеку для людини. Церкарії трематод, які використовують риб як другого проміжного хазяїна, здатні проникати в шкіру людини і викликати дерматит.

68.18.11.0584/225898. Розробка математичної моделі каналізації оптичного випромінювання шерстинним покривом в організм тварини. Червінський Л.С., Радько І.П. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №1(96), С.51-55. - укр. УДК 53.082.5:636.083.39.

Розглянуто процес каналізації енергії оптичного випромінювання всередині циліндра окремої шерстини в організм тварини. Одержані математичні залежності світлопровідності шерстини від спектрального складу оптичного випромінювання і довжини її світлопровідної частини (відстані до фолікула).

68.45 Полювання і мисливське господарство

68.18.11.0585/220953. Просторово-якісні підходи до експлуатації ресурсів польової мисливської фауни. Новицький В.П., Грищенко С.М., Дебела О.О. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.34-37. - укр. УДК 574.3:639.[11 .16+1.081].

Установлені стійкі показники зростання чисельності зайця сірого (67,2%) у регіоні досліджень та, зокрема, обсягів його добування (16,9%) на периферійних відносно агроселітебних стаціях землях, дають змогу констатувати, що обмеження мисливського пресу на агроселітебні біотопи сприяло тут істотному підвищенню темпів відновлення виду та поширенню тварин на прилеглих територіях. Примітно, що загальні обсяги добування трофеїв до 2017 р. зросли на 97,9%, порівняно з усередненими даними контрольного періоду (2010-2014 рр.), за одночасного зменшення площ, відведених під полювання, на 34,8%. Зважаючи на виявлені закономірності впливу основних способів полювання на формування статевих структур угруповань зайця сірого, можна дійти висновку, що заздалегідь сплановане регламентування окремих із поширених у регіоні способів добування цього виду дасть змогу значно ефективніше пришвидшувати чи гальмувати темпи відновлення його угруповань шляхом регулювання частки вилучення маточного поголів'я. Враховуючи незадовільні тенденції в сучасній динаміці чисельності виду, у місцях локалізації депресивних ценопопуляцій способи проведення полювань "по сліду" та "з підйому" варто максимально обмежувати, оскільки за їх застосування частка вилучених самок у питомій чисельності добутих трофеїв становила 61,1% та 70,9% відповідно, за статистичної значущості цієї різниці порівняно до решти способів - $p < 0,05-0,001$.

68.18.11.0586/221602. Динаміка чисельності та стан популяцій ратичних Artiodactyla у Закарпатській області. Потіш Л.А., Потіш А.Л. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.37-41. - укр. УДК 599.73(477.87).

Досліджено динаміку чисельності ратичних в адміністративних межах Закарпатської обл. Наведено повидовий аналіз стану популяцій ратичних, їх кількісних параметрів і добування за останні 10 років. Встановлено шляхи формування популяції свині дикої, козулі європейської, оленя благородного. Наведено інформацію про імміграцію свині дикої вздовж русел річок Латориця та Тиса з території Угорщини та Словаччини. Наведено інформацію про вплив кордонів із Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією на існування популяцій козулі європейської та оленя благородного. Акцентовано увагу на можливі причини низької чисельності оленя благородного, росту чисельності свині дикої та козулі європейської. Виділено основні чинники, що впливають на стан популяцій ратичних у різних угіддях Закарпатської обл. Звернено увагу на відсутність трофейного полювання. З'ясовано причини спалаху африканської чуми свиней у рівнинній частині Закарпатської обл. Критично оцінено достовірність відомостей про чисельність ратичних у період 2012-2014 рр. Наведено просторовий розподіл найчисельніших видів ратичних у межах гірських масивів області. Наведено інформацію про види вольєрного утримання лані та муфлони європейського. Наголошено на потребі уточнення основних розрахункових показників експлуатації ратичних і актуальності розроблення та затвердження регіональної програми розвитку мисливського господарства.

68.18.11.0587/226532. Особливості державного управління галузі мисливства у Галичині під час воєнних конфліктів. Проців О.Р. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №2, С.85-94. - укр. УДК 35:639.1(477) "18 19".

В статті висвітлено особливості державного управління галузі мисливства під час воєнних конфліктів у Галичині під час Першої та Другої Світових воєн. Проаналізовано особливості, тенденції прийняття нормативно-правових актів крізь призму соціально-економічного та гуманітарного аспектів під час Першої та Другої світової війни та практики їх правозастосування в частині видачі дозвільних документів для проведення полювання, користування вогнепальною зброєю, права користування мисливськими угіддями. Досліджено особливості проведення полювання на територіях, на яких проходять бойові дії, реалізації продукції мисливського господарства, механізмів притягнення до відповідальності порушників правил полювання. Виявлено інституційні, політичні, гуманітарні відмінності у публічному управлінні галуззю мисливського господарства під час Першої та Другої Світових воєн. Проаналізовано світоглядний вплив окупаційної влади на практику правозастосування в частині боротьби з порушеннями правил полювання, видачі дозвільних документів на право полювання, користування вогнепальною зброєю, права користування мисливськими угіддями. Виявлено особливості впливу органів публічної влади на забезпечення продукцією полювання з метою забезпечення місцевого населення. Висвітлено особливості механізму регулювання торгівлі мисливською продукцією з метою запобігання спекуляції, зменшення рівня її споживання та рівних можливостей щодо її придбання. Виявлено масштаби незаконного полювання та нанесення збитків мисливському господарству Галичини. Описано періодичні фахові часописи, в яких публікувались тогочасне законодавство та матеріали щодо його правозастосування.

68.47 Лісове господарство

68.18.11.0588/220636. Ювілейний конгрес IUFRO: результати та перспективи розвитку міжнародної співпраці у галузі лісівничої науки. Соловій І.П., Дубовіч І.А. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(8), С.16-20. - англ. УДК 630*91.

У вересні 2017 р. в м. Фрайбург (Німеччина) відбувся Ювілейний Конгрес, присвячений 125-ти річчю Міжнародної спілки лісових дослідницьких організацій (IUFRO). Розглянуто історію, проаналізовано тенденції розвитку міжнародної співпраці дослідників лісів і лісового господарства, яка підвищує ефективність досліджень. Звернено увагу не лише на питання співпраці IUFRO у сфері досліджень, а й на поширення наукових знань серед осіб, що приймають політичні, екологічні та економічні рішення. Розкрито особливості діяльності IUFRO, спрямованої на формулювання і впровадження лісової політики відповідно до вимог концепції сталого ведення лісового господарства. Акцентовано увагу на проблемах, які призвели до створення IUFRO, а також на її різнобічній (організаційній, видавничій, просвітницькій та ін.) діяльності. Доведено, що завдяки діяльності IUFRO досягнуто значних результатів у поглибленні розуміння закономірностей функціонування лісових екосистем, виконання ними широкого спектру функцій і надання послуг екосистем, попередження численних деструктивних загроз, сутності багатопільового лісокористування та методів сталого невиснажливого ведення лісового господарства. Проаналізовано тематику, результати, досягнення, окреслені рубежі і перспективи розвитку лісівничої науки. Узагальнено результати участі українських вчених у роботі Конгресу.

68.18.11.0589/220637. Еколого-економічна парадигма сталого розвитку лісового господарства. Туниця Ю.Ю., Туниця Т.Ю. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(8), С.21-25. - англ. УДК 330.[111+34.014]:630.

Ліс як природний феномен є одночасно еколого-економічною системою, функціонування якої задовольняє економічні, екологічні та соціальні потреби, тобто сприяє досягненню цілей сталого розвитку. Головна функція лісової екологічної системи полягає у поглинанні вуглекислого газу, продукуванні кисню, клімато- і водорегулюванні та продукуванні інших корисних загальноосупільних благ, так званих "екосистемних послуг". Еколого-економічна парадигма сталого розвитку лісового господарства є компонентом ширшої парадигми та кроком до становлення національної та глобальної екологічної економіки. Вона обґрунтовує необхідність заміни традиційного критерію максимізації прибутку інтегральним критерієм еколого-економічної ефективності. Розглянуто фізичну сутність лісу, його економічні, екологічні і соціальні функції, принципи господарювання та критерій еколого-економічної ефективності господарської діяльності. Доведено, що еколого-економічна парадигма забезпечує становлення наближеного до природи лісівництва і має стати категоричним імперативом практики ведення лісового господарства у всіх країнах світу.

68.18.11.0590/220638. Наближене до природи лісівництво - основа сталого ведення лісового господарства в Україні. Криницький Г.Т., Чернявський Н.В., Криницька О.Г., Дейнека А.М., Колісник Б.І., Целень Я.П. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(8), С.26-31. - англ. УДК 681.325.

Наближене до природи лісівництво - система організації та ведення лісового господарства, за якої досягається безперервне відновлення і формування деревостанів, максимально близьких за структурою і генезисом до природних. Методологічною основою його є 8 принципів, які оцінюють процеси відтворення і формування стійких природних різновікових лісів за безперервного лісового покриву, збереження біорізноманіття, підтримання екологічних функцій лісів, збільшення запасу насаджень і заготовку цільових дерев, екологізацію способів заготовки та трелювання деревини. Наявний набір загальноєвропейських критеріїв та індикаторів сталого ведення лісового господарства за схемами сертифікації FSC дає підставу імплемувати систему наближеного до природи лісівництва в Україні як таку, що найбільшою мірою відповідає природі лісу і тому є найперспективнішою з екологічної, економічної та соціальної компонент багатофункціонального лісівництва.

68.18.11.0591/220639. Сучасні проблеми удосконалення лісоуправління в Україні. Ткач В.П., Торосов А.С. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(8), С.32-36. - англ. УДК 630*68.

Державна політика у сфері лісокористування, лісовідновлення та збереження лісів формується переважно залежно від динаміки розвитку суспільно-політичних і економічних відносин в країні, ступеня реформування безпосередньо лісових відносин та відповідності лісогосподарської діяльності науково-обґрунтованим засадам сталого управління лісами. Розглянуто і визначено основні напрями удосконалення лісових відносин та реформування системи управління лісовим господарством України. При реформуванні лісової галузі необхідно використовувати європейські моделі лісоуправління з урахуванням вітчизняного досвіду і традицій ведення лісового господарства в країні та опиратися на систему науково-обґрунтованих рекомендацій. Дослідження щодо удосконалення лісоуправління були спрямовані на вивчення сучасного стану лісів України, удосконалення системи державного управління лісовим господарством України, удосконалення механізму фінансування лісового господарства, розроблення Національної лісової політики України. При удосконаленні лісоуправління враховуються особливості лісів та лісового господарства України порівняно з іншими європейськими країнами, а саме: відносно низький середній рівень лісистості території країни; розташування лісів у різних природних зонах (Полісся, Лісостеп, Степ, Українські Карпати та гірський Крим); обмежене експлуатаційне значення лісів; радіоактивне забруднення значної площі лісів тощо. Реформування системи управління лісовим господарством України потребує внесення істотних змін та доповнень до чинного законодавства, відповідного удосконалення нормативно-правової бази лісової галузі, створення нових інституцій на центральному і територіальному рівнях та оптимізації організаційно-виробничої структури лісогосподарських підприємств. Удосконалення лісових відносин та системи управління лісовим господарством в Україні потребує відповідного науково-методичного обґрунтування. Методологічно при визначенні напрямів розвитку лісових відносин та лісоуправління слід враховувати концептуальні підходи щодо реформування соціально-економічної системи країни загалом. Виходячи з цього, лісову галузь не можна розглядати як здатну до саморегуляції замкнено відомчу структуру, без урахування впливу соціально-економічних факторів в Україні. Відповідно до цих принципів та з урахуванням європейського лісівничого досвіду визначено напрями

удосконалення лісових відносин та системи лісоуправління в сучасних умовах. Проблема вдосконалення державної політики у сфері лісокористування, лісовідновлення та збереження лісів охоплює широке коло правових, економічних, організаційних, фінансових, природоохоронних питань та потребує системного вирішення. Стратегія розвитку лісової галузі має бути гнучкою, її потрібно час від часу переглядати, адаптуючи до зміни нормативно-правових, соціально-економічних та екологічних умов держави і враховуючи прогресивні світові тенденції розвитку. Поступовий перехід лісової галузі України на європейські стандарти ведення лісового господарства потребує проведення низки заходів з коригування лісової політики держави, удосконалення державного управління лісами, перспективного планування та фінансування лісгосподарської діяльності.

68.18.11.0592/220640. Концепція збереження та невиснажливого використання лісових генетичних ресурсів в Україні. Криницький Г.Т., Гайда Ю.І., Яцик Р.М., Парпан В.І., Лось С.А. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(8), С.37-44. - англ. УДК 630*23:631.527:575.2.

Розроблення й прийняття Концепції зумовлена потребою розробки методів збереження та невиснажливого використання лісових генетичних ресурсів в Україні, визначення стратегічної мети й завдань, методологічних, методичних, організаційних принципів і прийомів діяльності зі збереження генетичної мінливості лісів. Вона покликана забезпечити стабільність функціонування лісових екосистем сьогодні та в майбутньому, зберегти потенціал лісів стосовно продукування ними комплексу унікальних економічних, екологічних й соціальних благ. Використання документу слугуватиме основою для розробки нових й удосконалення існуючих законодавчо-правових, нормативно-регулюючих і організаційно-розпорядчих актів, що забезпечують різні сторони збереження біорізноманіття в лісах - програм, положень, настанов, вказівок, інструкцій, рекомендацій тощо. У Концепції охарактеризована актуальність й необхідність збереження лісових генетичних ресурсів, приведена класифікація загроз зниження генетичного різноманіття лісових деревних порід, проаналізовані правові засади процесу збереження лісових генетичних ресурсів, розроблені методи й стратегії збереження генетичної мінливості лісових деревних видів, приділена увага сталому користуванню вигодами від збереження лісових генетичних ресурсів, вказано на науковий супровід цього процесу і віднайдено шляхи реалізації даної Концепції, яка в Україні розроблена вперше.

68.18.11.0593/220641. Планаційні лісові насадження та енергетичні плантації в Україні: ресурсний потенціал та перспективи розвитку. Дебринюк Ю.М. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(8), С.45-51. - англ. УДК 630*[228.7+238].

Планаційне лісовирощування на теперішньому етапі і на перспективу є найважливішим чинником збільшення деревного ресурсу в Україні. Тому актуальним дослідженням є розроблення спеціальних програм вирощування насаджень з коротким оборотом рубання та їх широкого впровадження у лісгосподарське виробництво для забезпечення промислових потреб у деревині, а також як відновлюваного джерела енергії. Переведена частини площ лісового фонду (8-10%) під планаційне лісовирощування дасть змогу отримати значні обсяги деревини (1,2-1,7 тис. м³/га) промислового спрямування за відносно короткий період часу, зменшити обсяги рубань корінних лісостанів, оптимізувати енергетичний баланс держави за рахунок продукування деревини на енергетичних плантаціях, частково замінити викопні види палива на дешевшу і відновлювану деревну сировину. Розглянуто практичні аспекти запровадження планаційних лісових насаджень та енергетичних плантацій за участю швидкорослих видів на території Західного регіону України. Встановлено місце планаційних насаджень у загальному циклі лісовирощування на принципах породозміни.

68.18.11.0594/220642. Сучасні проблеми лісокультурного виробництва в Україні та шляхи їх вирішення. Гузь М.М. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(8), С.52-58. - англ. УДК 630*232.3(477).

Лісокультурне виробництво в Україні має три складники: лісове насінництво, лісове розсадняцтво і лісокультурна справа. Кожному з них притаманні як досягнення і здобутки, так і певні проблеми і недопрацювання. У роботі узагальнено сучасні проблеми лісокультурного виробництва у розрізі його складників та пошуки шляхів їх вирішення з урахуванням наявних вітчизняних та закордонних досягнень теорії і практики штучного створення лісових насаджень. Встановлено, що вітчизняне лісове насінництво має недостатню кількість і площу об'єктів постійної лісонасінної бази (передусім клонових і родинних лісонасінних плантацій, плюсових та елітних дерев). Тому на цих об'єктах заготовляють не більше 10-12 % лісонасінної сировини. Лісонасінну сировину не завжди заголовляють з дотриманням засад лісової типології та лісонасінного районування. Сучасне лісонасінне і лісокультурне районування України потребує вдосконалення. Нормативно-законодавчу базу України у сфері лісового насінництва потрібно синхронізувати із аналогічними документами країн ЄС. Інтенсифікацію вирощування лісового садивного матеріалу в нашій країні потрібно здійснювати шляхом розширення вирощування садивного матеріалу у закритому ґрунті, із закритою кореневою системою та культурою *in vitro*. Під час створення та вирощування лісових культур останніми роками деякі лісгосподарські підприємства почали використовувати елементи сучасних технологій штучного створення лісових насаджень (застосування суперабсорбентів і вологонакопичувачів, регуляторів росту рослин, садивний матеріал із закритою кореневою системою та ін.), що сприяє підвищенню приживлюваності та росту культур. Проведений аналіз сучасних проблем лісокультурного виробництва у нашій країні свідчить, що незважаючи на обмежене фінансування, лісівники-практики та наукові працівники галузевих науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів виконують значну роботу щодо підтримання на належному рівні цього напрямку практичного лісознавства. Повне чи часткове вирішення розглянутих вище проблем сприятиме інтенсифікації усіх складових частин лісокультурного виробництва, внаслідок чого буде забезпечено підвищення продуктивності та біологічної стійкості створюваних штучних лісових насаджень різного призначення, видів і типів в усіх лісорослинних зонах країни.

68.18.11.0595/220643. Популяційно-екологічна структура букових і хвойно-букових клімаксових деревостанів українських Карпат у лісовому покриві. Парпан Т.В., Парпан В.І. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(8), С.59-63. - англ. УДК 630*22.8(292.451.454).

За класами віку гірських лісів Карпат переважають середньовікові деревостани (46,2%), перестійні займають 6,9% (62 тис. га). За сучасною інвентаризацією виділено близько 85 тис. га клімаксових старовікових лісів, зокрема,

близько 54 тис. га клімаксових різновікових пралісів. Для їх ідентифікації запропоновано екологічну матрицю з поділом на вікові групи з урахуванням вікового стану едификатора. Виділено 6 вікових груп: догенеративна - ювінільно-іматурна і віргінільна; генеративна - молода, середньовікова, стигла і стара (перестійна). За чисельністю в різновікових хвойно-букових і букових деревостанів домінує повночленна ценопопуляція бука. Вікові спектри ялиці та смереки, клена-явора, ясена, ільма, зазвичай, неповночленні або фрагментарні. У середньому на одному гектарі елементарної демографічної клімаксової ценопопуляції букових і хвойно-букових деревостанів на генеративне покоління припадає 174-235 особин бука, 42-52 - ялиці, 5-16 - ялини, 5-10 - клена-явора та ясена звичайного, відповідно. Запас деревини на 50-60% приурочений до перестійних і на 25% - до спілого вікового стану. У клімаксових ценозах доцільно проводити рівномірно або нерівномірно вибіркочку систему рубань. Впровадження популяційної парадигми в лісову синекологію відкриває нову можливість членувати деревостани на вікові покоління та трактувати їх для старовікових лісів і пралісів як сукупність ценопопуляцій ключових видів, встановити стратегічну поведінку.

68.18.11.0596/220644. Структура лісового фонду і функції рівнинних букових лісів України. Миклуш С.І., Миклуш Ю.С., Савчин В.М. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(8), С.64-69. - англ. УДК 630*5. За матеріалами лісовпорядкування станом на 01.01.2015 р. проаналізовано лісівничо-таксаційні показники лісостанів за участі бука у складі, що ростуть в умовах рівнинної частині України. Площа рівнинних лісостанів з участю бука лісового у складі становить 216113,4 га (загальна кількість ділянок - 47231), а лісостанів з переважанням бука у складі - 118902,9 га (станом на 01.01.1996 р. - 104,8 тис.га). Встановлено, що в рівнинних умовах переважають природні насінневі насадження. Площа природних насаджень, де бук переважає у складі - майже 102 тис. га, а площа штучно створених насаджень з переважанням бука лісового - понад 16,5 тис. га. На відміну від природних насінневих насаджень, лісові культури чи вегетативні насадження формуються з незначною часткою бука у складі. Насадження з участю бука лісового формуються, переважно, у свіжих (понад 44 %) та вологих (83,4 %) ґрудах. Чисті букові лісостани ростуть на 8,6 % площ. Найбільше (10,3 %) з них мають природне насінневе походження. Серед досліджуваних лісостанів майже 12,5 % займають ділянки, на яких трапляються поодинокі дерева бука лісового із запасом менше 5 %, а за площею переважають середньовікові - 36,9 % та пристиглі - 27,1 %. У природних насадженнях незначні (6,8 %) площі зайняті молодняками. Насінневі букові насадження як природного, так і штучного походження характеризуються однаковим середнім класом бонітету - 1 а ,5, а понад 36 % площ букових лісостанів, незалежно від походження, мають відносно повноту 0,7. Понад 51 % площ рівнинних букових насаджень належать до захисних, рекреаційно-оздоровчих лісів та лісів природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення. Серед рекреаційно-оздоровчих лісів найбільша частка площ припадає на лісогосподарську частину лісів зелених зон населених пунктів - 20,7 тис.га, з яких майже 14,6 % представлені природними насінневими насадженнями. Понад 3 тис.га (2,8 %) букових лісів віднесено до лісопаркової частини лісів зелених зон. Зазначено, що інтенсивні лісогосподарські заходи у середньовікових і пристигаючих деревостанах істотно знижують їх відносну повноту і запаси. За перевагою виконуваних лісостанами функцій виділено 16 категорій захисності. Для формування високопродуктивних букових деревостанів і використання лісових ресурсів потрібно здійснювати перехід до вибіркової форми господарства.

68.18.11.0597/220645. Перспективи відтворення генетичних ресурсів головних лісотвірних голонасінних порід України розмноженням *in vitro*. Лісовий М.М., Гузь М.М. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(8), С.70-75. - англ. УДК 630*165.72-027.36:582.42(477).

Проведено огляд та аналіз літературних джерел, які стосуються розмноження головних хвойних лісотвірних порід України в умовах *in vitro*, на основі чого зроблено висновок та обґрунтовано доцільність проведення запланованих досліджень. Наведено коротку лісівничу характеристику та господарську цінність найпоширеніших видів: *Pinus sylvestris* L., *Picea abies* (L.) Karsten., *Abies alba* Mill., *Larix decidua* Mill., як об'єктів досліджень. Подано детальну характеристику застосованої методики проведення експериментальних досліджень з мікроклонального розмноження досліджуваних видів: способи стерилізації лабораторних приміщень та потрібного обладнання; перелік хімічних агентів для проведення ступінчастої деконтамінації експлантів; склад модифікованих фітогормонами живильних середовищ для ініціації та укорінення отриманих рослин-регенерантів в умовах *in vitro*; умови культивування експлантів; схему проведення адаптації клонів до умов *in vitro*. Експериментально встановлено: необхідність першочергового обробітку експлантів етанолом для всіх без винятку порід на етапі деконтамінації; внесення до складу живильного середовища як ауксинів, так і цитокінінів на етапі ініціації; позитивний вплив конкретних фітогормонів на укорінення рослин-регенерантів. Узагальнено та проаналізовано отримані результати.

68.18.11.0598/220646. Вітровали лісу в українських Карпатах. Лавний В.В. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(8), С.76-81. - англ. УДК 630*181.9.

Проаналізовано літературні джерела щодо взаємозв'язку між частотою та інтенсивністю сильних вітрів і змінами клімату. За даними 16 метеостанцій проаналізовано повторюваність та інтенсивність сильних вітрів (зі швидкістю вітру ≥ 20 м/с) у регіоні Українських Карпат. Річна кількість фіксованих сильних вітрів в Українських Карпатах значно варіює з року в рік без достовірного тренду до збільшення чи зменшення. Частіше штормові явища реєструвались у зимовий період, тоді ж вони мали і більшу тривалість. Серед румбів сильних вітрів домінував південно-західний напрям. Проаналізовано вплив складу, віку, середньої висоти, середнього діаметра та повноти деревостанів на прояв вітровалів лісу в Українських Карпатах. Загалом вітровали лісу мали локальний характер і найбільше пошкодили в регіоні досліджень середньоповнотні деревостани віком 71-90 років з середньою висотою 26-30 м. Найбільшою шкоди від вітровалів лісу лісогосподарські підприємства зазнали в 1990, 2000 і 2002 рр. Найчастіше пошкоджувалися чисті ялинові ліси. Наведено шляхи підвищення вітростійкості ялинових деревостанів Українських Карпат.

68.18.11.0599/220647. Переосмислення лісової політики, інституцій та інструментів у світлі концепцій послуг екосистем і соціальних інновацій: Україна у полі зору. Соловій І.П., Нижник М., Дейнека А.М., Мельникович М.П. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(8), С.82-87. - англ. УДК 630*502.33.

Реалії лісового сектору в Україні не цілком відповідають високим суспільним очікуванням. Питання нелегальних рубань та корупції, багатощабового управління екосистемними послугами, нещодавня заборона експорту круглої деревини, відсутність прозорості стають проблемами не лише з погляду громадських організацій, а й засобів масової інформації та місцевих громад. Це спричинило зростання кількості лісових конфліктів та погіршення ставлення до лісівничої професії. За останні роки відбулись незначні інституційні перетворення у секторі, спостерігаються деякі позитивні тенденції, але правила гри досі істотно не змінилися. Адміністративної та фінансової децентралізації не досягнуто. Лісова політика є надмірно централізованою і суспільно незбалансованою, незважаючи на створення громадських рад, які діють на регіональному рівні та на рівні Агентства лісових ресурсів. Недостатньою є координація лісової політики та слабкою міжгалузєва координація. Незважаючи на те, що ринкові інструменти дедалі частіше застосовуються, розвивається лісова сертифікація, все ще існує можливість залучення до формування політик представників більшого кола державних інституцій, громадянського суспільства та приватного сектора. Аналіз законів, урядових програм та їх практичне застосування показує, що попередні політики та стратегії не враховували весь спектр екосистемних послуг і наслідків зміни клімату для ведення лісового господарства. Еволюцію лісової політики як науки та процесу розглядають з різних точок зору. Зроблено висновок, що принципи екологічної економіки доцільно розглядати як теоретичну основу для створення ефективної міжнародної, національної та регіональної лісової політики. Визначено умови, відповідно до яких лісова політика відповідатиме суспільним очікуванням. Особливу увагу надано залученню екосистемних послуг у процеси прийняття рішень і розробленню політики, яка може стимулювати соціальні інновації для подолання невдач як державної політики, так і ринкового регулювання.

68.18.11.0600/220648. Сучасні проблеми транскордонного співробітництва України зі суміжними державами у сфері сталого лісокористування. Дубовіч І.А. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(8), С.88-91. - англ. УДК 630*611:340.12.002(477).

Звернено увагу на актуальність дослідження транскордонного еколога-економічного і правового співробітництва у сфері лісокористування. Акцентовано на тому, що транскордонне співробітництво є інструментом, покликаним сприяти розширенню міждержавної співпраці та реалізації концепції сталого розвитку. Розглянуто сучасні проблеми у сфері охорони, використання і відтворення лісових ресурсів у прикордонних регіонах України та сусідніх держав. Проаналізовано поняття та сутність екологізації економіки та екологізації освіти, спрямованої на підготовку фахівців для сталого розвитку. Визначено, що для ґрунтовніших теоретико-методологічних і прикладних досліджень у сфері лісокористування доцільно застосовувати міждисциплінарний еколога-економіко-правовий підхід на різних територіальних рівнях. Подано національне законодавство України та міжнародні конвенції, які регулюють умови транскордонного співробітництва у сфері охорони довкілля й використання природних ресурсів, а також порядок доступу до екологічної інформації. Запропоновано створити спільні науково-дослідні центри сталого розвитку та налагодити систему транскордонного управління, контролю і моніторингу у сфері лісокористування у прикордонних регіонах держав-сусідів.

68.18.11.0601/220649. Просторове моделювання транспортного освоєння лісоексплуатаційного масиву з урахуванням потенційних екологічних ризиків. Адамовський М.Г., Стиранівський О.А., Борис М.М. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(8), С.92-96. - англ. УДК 630*3.001.12 18.

Незмінними атрибутами заготівлі деревини є низка потенційних екологічних ризиків, кожен з яких може призвести до істотних пошкоджень довкілля. Інтенсивний розвиток техніки та вдосконалення технологій матеріальних виробництв спричинили істотне зростання техногенного впливу як на збільшення катастрофічних стихійних явищ, так і на формування глобальних змін клімату. Дієвим засобом регулювання та мінімізації цих негативних процесів було б прийняття усіма державами світу Екологічної Конституції Землі. Лісозаготівельна діяльність є одним із екологічно найнебезпечніших видів техногенного впливу на лісове середовище, оскільки під час звалювання і транспортування деревини пошкоджуються деревостан, підріст, природні водотоки та ґрунт. Однак ступінь негативного впливу лісозаготівлі можна звести до екологічно прийняттого рівня, а технічні показники використання лісотransпортних засобів - до економічно доцільних значень шляхом належного оцінювання інтенсивності екологічного ризику прийняття певних технічних і технологічних рішень та здійснення екологічного управління цим процесом. У роботі наведено підходи до створення ГІС-моделі просторового планування транспортного освоєння лісоексплуатаційного масиву на основі вартісного оцінювання трелювання деревини та з урахуванням техногенного впливу лісових машин. Розроблення моделі лісотransпортного планування є комплексним завданням, для вирішення якого досліджувану систему доцільно розбити на окремі взаємопов'язані модулі, кожен із яких виступає власною моделлю: моделі для лісотransпортного планування, база даних, формування завдання, результати моделювання, аналіз можливості руху, аналіз пошкодження довкілля, оцінювання та вдосконалення наявної мережі лісових доріг. На підставі запропонованої моделі та методики, основаної на аналізі потенційних екологічних ризиків, пов'язаних з колієутворенням і вартісним оцінюванням трелювання деревини, отримано модельну карту екологічно прийнятних видів лісотransпортних засобів для реального лісоексплуатаційного масиву (Рожанське лісництво ДП "Славське лісове господарство"). Запропонована модель дає змогу обґрунтувати екологічно безпечні та економічно доцільні способи трелювання, оцінити співвідношення транспортного освоєння лісового масиву різними наземними технічними засобами (колісними і гусеничними трелювальними тракторами чи канатними системами), а також окреслити можливе виникнення, інтенсивність і поширення екологічної небезпеки, пов'язаної із заготівлею деревини.

68.18.11.0602/220650. Економічні та екологічні виклики змін клімату для лісів східноєвропейської частини середньозіротної зони. Лакида П.І., Карпук А.І., Василюшин Р.Д., Лакида І.П. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(8), С.97-100. - англ. УДК 630*[111+330(4)].

Розглянуто основні виклики, які постають перед лісовим сектором східноєвропейської частини середньозіротної зони у зв'язку зі змінами клімату та наслідки для ризикостійкого лісоуправління в регіоні. Зазначено, що наслідки кліматичних змін для стійкості і санітарного стану лісових насаджень основних лісотвірних деревних порід України вже сьогодні викликають істотне занепокоєння і спричиняють значний негативний вплив. Очікується відгук лісових

екосистем на зміни умов довкілля у вигляді динаміки ареалів окремих лісотвірних деревних видів. Описано економічні наслідки впливу змін клімату, які виявлятимуться у негативному економічному ефекті через втрати ресурсів, недоотримання прибутку та витрати на реалізацію заходів з екологічної стабілізації довкілля. Відзначено накопичення лісовою наукою та практикою в Україні за тривалий період досліджень та ведення лісового господарства значних обсягів нормативно-інформаційного забезпечення й унікального емпіричного матеріалу, які активно застосовують у здійсненні наукової, проектно-лісовпорядної, а також виробничої діяльності. Наголошено на важливості вдосконалення інформаційного забезпечення лісгосподарської галузі задля забезпечення можливості прогнозування стану лісів за умов кліматичних змін і прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Охарактеризовано необхідні передумови та можливі шляхи переходу до парадигми сталого розвитку у лісовому секторі на засадах ризикостійкого управління лісами регіону.

68.18.11.0603/220651. Оцінювання шкідливості стовбурових комах у соснових лісах. Мешкова В.Л. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(8), С.101-104. - англ. УДК 630.453:595.76.

Уточнено бальну оцінку окремих параметрів для розрахунку шкідливості стовбурових комах з використанням даних із лісостепової та степової зон України. Фізіологічну шкідливість *Monochamus galloprovincialis* оцінено у 4-15 балів, *Ips sexdentatus* та *I. acuminatus* - у 4-5 балів. Залежно від переважного заселення окремих частин стовбура технічна шкідливість *M. galloprovincialis* становить 12-13,8 бала, *I. sexdentatus* 3,9-4,5 бала, а *I. acuminatus* 2,8-3,6 бала. За загальною шкідливістю з поправкою на поширеність *I. acuminatus* може бути мало або помірно шкідливим у Харківській області та нешкідливим або мало шкідливим у Луганській області. *I. sexdentatus* може бути помірно шкідливим у Харківській області та нешкідливим або малошкідливим у Луганській області.

68.18.11.0604/220653. Надземна фітомаса дуба звичайного у полезахисних лісових смугах центральної частини України. Юхновський В.Ю., Лобченко Г.О., Ходаш А.Б., Москера-Лозада М.Р., Борек Р. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(8), С.111-117. - англ. УДК 630*[5+228]:582.632.2.

Досліджено надземну фітомасу дуба звичайного (*Quercus robur* L.), що росте у полезахисних лісових смугах (ПЛС). Описано морфологічні, біологічні, екологічні та лісомеліоративні властивості дуба звичайного. Встановлено залежність між кількістю компонентів фітомаси та основними таксаційними і меліоративними показниками - захисною висотою та ажурністю у кронах. Розроблено математичні моделі оцінки надземних компонентів для окремого дерева і насадження. Встановлено, що для оцінки компонентів надземної фітомаси ПЛС відносна щільність стовбура має меншу точність, ніж ажурність крони. Для окремого дерева діаметром 36 см на висоті грудей, висотою 24 м, повнотою смуги 0,8 і просвітністю у кроні (ажурність) фітомаса стовбура в масивних насадженнях на 10 % перевищує аналогічний показник у лісових смугах. Однак фітомаса крони дуба полезахисних смуг на 6% перевищує цей показник для масивних насаджень. Розроблено нормативи кількості компонентів фітомаси і депонованого вуглецю для стовбурів і крон дерев дуба у ПЛС.

68.18.11.0605/220720. Реформування лісового господарства України в контексті становлення громадянського суспільства. Динька П.К. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Сер. економічна. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(7), С.9-13. - укр. УДК 630*61:504.003.1.

Основними проблемами неадекватності перманентного декларативного реформування лісового господарства України є відсутність національної лісової політики, довготермінової стратегії розвитку галузі, нерозуміння та ігнорування урядовцями глобального і регіонального екосистемного значення лісів. Реформування лісового господарства потрібно розпочинати із створення Національної лісової ради як дорадчого органу при Кабінеті Міністрів України із правом законодавчої ініціативи, прийняття Закону України "Про національну лісову політику", розмежування господарських та контрольних функцій держави щодо лісів. Необхідно запровадити дієві інструменти реалізації лісової політики, насамперед удосконалити наявний механізм оподаткування збором за спеціальне використання лісових ресурсів, розробити і затвердити методику інтегрального еколого-економічного оцінювання лісових ресурсів та земель, методику справляння плати за користування лісовими ресурсами і землями та розробити концепцію фінансування лісового господарства із врахуванням його регіональної, природної та відомчої специфіки. Реальний прогрес в удосконаленні системи управління лісовим господарством може бути забезпечений тільки за умови формування в Україні структурованого громадянського суспільства, суб'єкти якого спрямовуватимуть діяльність державних інституцій на реалізацію пріоритетів сталого розвитку всіх без винятку галузей національної економіки, зокрема і лісового господарства.

68.18.11.0606/220727. Метод експерименту з вибором в оцінюванні вартості послуг лісових екосистем. Пелюх О.Р., Загвойська Л.Д. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Сер. економічна. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(7), С.46-52. - укр. УДК 630*182:330.133.

Попри те, що необхідність інтеграції повного спектра вартостей послуг лісових екосистем (ПЛЕ) у практику прийняття управлінських рішень у лісовому господарстві сьогодні вже очевидна, методи визначення цих вартостей потребують глибокого обґрунтування та коректної апробації. Одним із методів, який дає змогу визначити такі вартості на основі висловлених переваг, є метод експерименту з вибором. Розглянуто його концептуальні положення, зокрема розкрито сутність, основні етапи застосування, а також визначено переваги та недоліки методу, які необхідно врахувати у процесі планування дослідження і трактування результатів оцінювання. Виявлено, що метод експерименту з вибором дає змогу оцінити граничну корисність окремих атрибутів лісових екосистем, які мають властивості суспільних благ, а також зміни їхнього рівня. Ця оцінка може бути представлена в різних одиницях виміру, зокрема у грошових. Водночас метод дає змогу уникнути прямих запитань щодо оцінювання вартості суспільних благ, пропонуючи респонденту вибір із кількох альтернативних пропозицій оцінюваних ознак. Отримані оцінки необхідні для прийняття управлінських рішень, оскільки зазвичай вони впливають тільки на зміни у рівнях цих ознак. На основі дослідження зарубіжного досвіду застосування цього методу для оцінювання зміни якості ПЛЕ обґрунтовано доцільність його використання в Україні для холистичного обґрунтування економічної діяльності та адаптивного управління лісами в умовах антропоцену.

68.18.11.0607/220744. Оцінювання податкового навантаження на економічну діяльність підприємств лісового господарства України. Ткачів С.М. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Сер. економічна. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(7), С.133-137. - укр. УДК 336.221.264:[167.1:630*].

Досліджено роль податкового навантаження у системі фіскального регулювання лісового господарства. Розглянуто особливості визначення показника податкового навантаження. Здійснено оцінку податкового навантаження на землі лісогосподарського призначення обласних управлінь лісового та мисливського господарств Держлісагенства України. Оцінено його вплив на діяльність підприємств лісової галузі. Проаналізовано динаміку показників податкового навантаження у лісовому господарстві та охарактеризовано фактори, що впливають на його величину. Виявлено необхідність дослідження факторів впливу на нерівномірність розподілу показника податкового навантаження підприємств лісового господарства та обсягів податкових надходжень відповідно. Тому встановлено, що в багатолісних районах потрібно забезпечити тісний взаємозв'язок між реальними обсягами освоєння лісоресурсного потенціалу та їх оподаткуванням. Надано пропозиції щодо спрямування спеціальних податків у лісовому господарстві України на стимулювання раціонального відтворення та використання компонентів лісових екосистем. Запропоновано подальші дослідження розвивати у напрямку удосконалення інструментів фіскального регулювання, вибору податкових чи неподаткових методів регулювання та способів розподілу платежів за рівнями бюджетної системи держави.

68.18.11.0608/220947. Природне насінне відтворення дубових насаджень як елемент наближеного до природи лісівництва. Копій Л.І., Фізик І.В., Баран С., Лавний В.В., Копій С.Л., Преснер Р.Б., Агій В.О. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.9-13. - укр. УДК 630.622.

Досліджено ріст та розвиток дубових деревостанів на території України. В Україні у формуванні дубових лісостанів бере участь кілька видів дуба: дуб звичайний (*Quercus robur* L.), дуб скельний (*Q. petraea* Liebl), дуб пухнастий (*Q. rubescens* Willd) та дуб червоний (*Q. rubra* L.). Однак найпоширеніший дуб звичайний. За результатами здійсненого аналізу з'ясовано, що середній фактичний запас стиглих дубових лісостанів в Україні становить для високоствовбурних деревостанів 239 м³, для низькоствовбурних - 147,0 м³. У межах Західного регіону формуються високопродуктивні деревостани, які у віці стиглості в період насінних років продукують найбільший валовий урожай жолудя (2,3-2,7 т/га). Як показали наші дослідження, самосів, що з'явився на свіжих зрубках, росте і розвивається оминаючи адаптаційний період, який характерний для лісових культур та самосіву, що вийшов з-під материнського намету. Встановлено, що динаміка зростання біометричних показників підрослих дубів звичайного на зрубках підвищується майже удвічі з кожним наступним роком росту. Кількість листя на одному трьохрічному сіянці зрубку змінюється на різних пробних площах від 36,6 до 87,9 шт., а їх площа - відповідно від 660,2 до 1097,3 см². Одночасно на секції зі суцільною вирубкою граба звичайного у грабово-дубовому деревостані, середня кількість листя на одному сіянці дуба звичайного сягає 11,2 шт., а загальна середня його площа - 16,9 см². Значно менший показник діаметра кореневої шийки (4,9 мм) самосіву дуба - на секції із суцільною вирубкою граба звичайного порівняно з його величиною (8,3-11,9 мм) у самосіву на зрубках.

68.18.11.0609/220948. Структура біомаси вільхових насаджень Українського Полісся. Білоус А.М., Котляревська У.М. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.14-18. - укр. УДК 630*5:630*223:582.632.1 (477.41).

Досліджено структуру біомаси вільхових насаджень Українського Полісся, зокрема структуру фітомаси та мортмаси насаджень вільхи у молодому та стиглому віці. Встановлено, що у структурі фітомаси вільхового молодняку переважала фітомаса стовбура у корі - 72,7% (74 т/га). Виявлено, що фітомаса стовбурів у корі стиглого вільхового насадження становила 158 т/га, а загальна фітомаса стиглого вільхового насадження - 246 т/га рослинної органічної речовини. Встановлено, що у структурі мортмаси молодняку вільхи клейкої переважала мортмаса підстилки - 51,7 % (13,5 т/га) та мортмаса сухоостою - 14,6% (3,8 т/га). Зазначено, що у структурі мортмаси дослідного 58-річного вільхового насадження також переважала мортмаса підстилки - 39,5 % (27 т/га). Виявлено, що мортмаса сухостійних дерев стиглого вільхового насадження становила 21 т/га абсолютно сухої речовини, в якій найбільшу частку становили дерева I класу деградації - 83 %. Встановлено, що у структурі мортмаси деревної ламані стиглого насадження найбільшу частку становила деревна ламань III класу деградації - 2,2 т/га (68%), а загальна мортмаса пнів 58-річного вільхового насадження становила 0,14 т/га, майже всі пні належали до III і IV класів деградації (89 %). Зазначено, що рослинна біомаса молодого насадження вільхи клейкої представлена 127 т/га органічної речовини, а у структурі біомаси вільхового молодняку 79,5% припадало на фітомасу і 20,5 % - на мортмасу. Біомаса стиглого вільхового насадження представлена 315 т/га рослинної органічної речовини. Встановлено, що у структурі загальної біомаси вільхових насаджень Українського Полісся частка надземної фітомаси деревостану зменшувалася від 65,1 % у молодняку до 57,2% у стиглому насадженні, частка фітомаси підліску змінювалася від 0,2 % до 5,1 %, частка опадів грубих гілок зменшувалася від 3,0 % до 0,9 %, частка мортмаси підстилки зменшувалася від 10,6 % до 8,6 %. Виявлено, що у структурі рослинної біомаси вільхових лісів Українського Полісся загальна мортмаса становила 20,5 % в молодняку та 21,8 % у стиглому насадженні.

68.18.11.0610/220949. Лісопатологічний стан ясеневих деревостанів у природному заповіднику "Медобори". Бачинська У.О. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.19-23. - укр. УДК 630*443:582.931.4(477).

Проаналізовано сучасний стан деревостанів з участю ясеня (*Fraxinus excelsior* L.) звичайного за двадцятип'ятирічний період після введення заповідного режиму. Подано характеристику лісівничо-таксаційних особливостей ясеничників у природному заповіднику "Медобори", проаналізовано їх сучасний стан. Показано, що найпоширенішим захворюванням для цієї деревної породи є бактеріальний рак ясеня (збудник - бактерія *Pseudomonas savastanoi* pv. *fraxini* (Janse) Young, Dye & Wilkie), який уражує стовбури, гілки та пагони. Наведено характеристику пробних площ, на яких щорічно проводили лісопатологічні дослідження та оцінювали санітарний стан насаджень, охарактеризовано закономірності росту деревостанів, заражених бактеріальним раком ясеня, за основними таксаційними показниками. За двадцять п'ять років спостережень за перебігом хвороби на лісопатологічних пробних площах виявлено погіршення санітарного стану. Деревна, пошкоджені хворобою,

втрачають приріст, пригнічені, ослаблені. Проаналізовано категорії пошкоджень дерев бактеріальним раком, подано динаміку розвитку патологічних процесів на пробних площах. На досліджуваних постійних пробних площах ЛП-1, ЛП-3, ЛП-5 сильно ослаблені і всихаючі дерева становлять 56, 50 та 81% дерев відповідно, сухостійні - 44, 52 та 19%, здорових - немає. На всіх пробних площах відбувається інтенсивне ослаблення та відмирання дерев.

68.18.11.0611/220952. Особливості формування річного кільця та базисної щільності прямоволокнутої та хвилясто-завилькуватої деревини ABIES ALBA MILL. Максимчук Р.Т., Сопушинський І.М., Тимочко І.Я. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.30-33. - укр. УДК 630*811.2.

Розглянуто питання відмінності кількості річних кілець в 1 см та базисної щільності прямоволокнутої та хвилясто-завилькуватої деревини ялиці білої в лісорослинних умовах Буковинських Карпат. Визначено діапазон зміни показника макроструктури та об'ємної маси деревини, а також проведено статистичний аналіз отриманих результатів дослідження ($P < 5\%$). Встановлено, що найбільші значення кількості річних кілець в 1 см характерні для дерев із прямоволокнутою деревиною і в межах радіуса стовбура збільшуються в напрямку від серцевини до кори. Базисна щільність деревини ялиці білої із хвилясто-завилькуватою деревиною знаходиться в діапазоні від 292 до 478 кг/м^3 , а із прямоволокнутою - 256-408 кг/м^3 . Базисна щільність у межах радіуса та висоти стовбура ялиці білої із хвилясто-завилькуватою деревиною різко збільшується за останні 30-40 років. Встановлено, що зі зменшенням кількості річних кілець в 1 см у дерев із хвилясто-завилькуватою деревиною її базисна щільність деревини збільшується порівняно із прямоволокнутою структурою. Різниця об'ємної маси прямоволокнутої деревини є на 33,0% меншою, ніж у хвилясто-завилькуватої деревини ялиці білої на висоті 1,3 м. Залежність між кількістю річних кілець в 1 см та базисною щільністю описується рівнянням першого порядку ($R=0,62-0,65$).

68.18.11.0612/220955. Ріст і продуктивність плантацій гібридних тополь в умовах західного лісостепу України. Фучило Я.Д., Сбитна М.В., Гайда Ю.І., Козацька Н.Я. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.43-47. - укр. УДК 630*232:504.73:582.632.2.

Досліджено особливості росту гібридних тополь в умовах свіжого грунту Західного Лісостепу України до 9-річного віку з огляду на доцільність їх використання у короткочасних плантаціях. Насадження створено однорічними живцями клонів: 'Дружба' 'Канадська × Бальзамічна' 'Стрілоподібна' і 'Тронко'. Грунт - сірий лісовий свіжий. Розміщення садивних місць - 2,0×0,8 м. Під час проведення досліджень застосовано традиційні лісівницькі та таксаційні методи. Найвищу збереженість рослин у 7-річному віці виявлено у клонів 'Тронко' (88%) і 'Дружба' (86%), найменшу - у клону 'Канадська × Бальзамічна' - 78 %. Найбільшу середню висоту мав культивар 'Дружба' (10,3^{±0,33} м). Решта клонів за висотою практично не відрізнялися. Найбільший середній діаметр дерев (7,4^{±0,33} см) встановлено у клону 'Канадська × Бальзамічна', який мав найменшу збереженість. Найвищий запас визначено у деревостанів клонів 'Канадська × Бальзамічна' (113 $\text{м}^3/\text{га}$) і 'Дружба' (122 $\text{м}^3/\text{га}$). Отже, 7-річні насадження продукували від 13,3 до 17,4 $\text{м}^3/\text{га}$ деревини на рік. За наступні 2 роки відбувся значний відпад дерев клонів 'Тронко' і 'Канадська × Бальзамічна', що негативно позначилося на показниках їх запасу. Найвищим запас був у клону 'Дружба' - 139 $\text{м}^3/\text{га}$. Середня зміна запасу та загальної продуктивності (запас+відпад) усіх клонів виявилися меншими у віці 9 років, ніж у 7, що свідчить про те, що в досліджуваних умовах оптимальний вік рубання деревостанів тополі густотою близько 6 тис.шт. на 1 га становить 6-7 років. При цьому, насадження клону 'Дружба' мають запас 122, 'Канадська × Бальзамічна' - 113, 'Тронко' - 105, 'Стрілоподібна' - 93 $\text{м}^3/\text{га}$.

68.18.11.0613/220956. Видовий склад ентомокомплексу в осередках голландської хвороби в'язових. Явний М.І., Пузріна Н.В. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.48-51. - укр. УДК 630*453:595.7:582.635.1.

Наведено дані про видовий склад ентомокомплексу, зокрема як вектора у поширенні голландської хвороби в'язових деревних рослин в умовах Київського Полісся. З'ясовано, що поширення голландської хвороби пов'язано з чисельністю стовбурових шкідників, зокрема, заболонників в'язового або струменистого *Scolytus multistriatus* Marsh., руйнівника *S. scolytus* F. та пігмея *S. rugmaeus* F. Визначено щільність поселення *Scolytus multistriatus* Marsh., *S. scolytus* F. та *S. rugmaeus* F. Частота трапляння видів заболонників становить: в'язового - 68,2%, пігмея - 36,4% і руйнівника - 31,8%. Осередки стовбурових шкідників характеризуються високим, середнім і низьким ступенями заселення дерев. Різноманітність умов і екологічна пластичність заболонників забезпечують постійну присутність у насадженнях переносників інфекції, які проходять додаткове живлення, причому літ основної маси жуків збігається з періодом найбільшої сприйнятливості в'язів, коли сокорух призводить до розносу спор збудника осередках за високої щільності поселення стовбурових шкідників 33%, решта осередків графіозу знаходяться на більш ранніх стадіях, характеризуються нагромадженням інфекції і зростанням чисельності її переносників.

68.18.11.0614/220958. Зміни радіального приросту в пошкодженому пожежею сосновому деревостані в Західному Поліссі. Ворон В.П., Коваль І.М., Ткач О.М., Сидоренко С.Г. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.56-59. - укр. УДК 630*[43+561.24].

Дендрохронологічними методами оцінено наслідки низової пожежі 2012 р. у 50-річному чистому сосновому насадженні в Поліссі. Виявлено, що після пошкодження пожежею деревостану поряд з погіршенням стану дерев спостерігалася депресія радіального приросту сосни, яка посилювалася посухами. На основі середнього квадратичного відхилення від багаторічного ходу температури та опадів (за період з 1945 по 2015 рр.) розраховано критерії, за якими визначають аномальність погодних умов. Встановлено особливості формування шарів деревини у пошкодженому пожежею сосняку, зокрема залежно від категорій санітарного стану та класів Крафта. Зменшення радіального приросту посилювалося із погіршенням стану дерев. Порівняно з допожежним періодом відбулося зменшення шарів річної деревини: в ослаблених - на 44, дуже ослаблених - на 49 та у відмираючих - на 75%. Приріст до 2016 р. не відновився до передпожежного рівня і зберіг чітку ієрархічну тенденцію: найбільший радіальний приріст - у панівних дерев і відповідно менший - у співпанівних дерев. У пошкодженому насадженні після пожежі спостерігалася зменшення величин шарів пізньої та ранньої деревини на 68 та 47 %. Водночас на контролі відповідні величини становили 8 та 11%. Побудовано регресійні моделі залежності індексів радіального приросту сосни від висоти нагару на стовбурах.

68.18.11.0615/221599. Моделі компонентів надземної фітомаси дерев бука лісового залежно від їхніх таксаційних показників у переважаючих типах лісорослинних умов полонинського хребта українських Карпат. Гриник Г.Г., Задорожний А.І. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.16-25. - укр. УДК 630*5:582.475.2.

Розроблені на основі значень діаметра та висоти стовбура моделі адекватно описують динаміку середніх значень відповідних фракцій надземної фітомаси стовбура дерев бука лісового в типах лісорослинних умов С3 та D3. Для отриманих змодельованих значень компонентів надземної фітомаси дерев бука лісового в обох досліджуваних типах лісорослинних умов простежено збільшення фітомаси із зростанням значення висоти та діаметра стовбура. Вищі значення фітомаси кори стовбурів притаманні породам бука лісового в ТЛУ С3 (від 1,7 до 78,3 кг), порівняно із значеннями в ТЛУ D3 (від 1,5 до 81,7 кг). Отримані значення фітомаси кори стовбура для дерев з аналогічними значеннями висоти та діаметра стовбура у відповідних типах лісорослинних умов відрізняються незначно: різниця показників зменшується від 10,6-11,4 % за діаметра стовбура 8 см до 0,1-0,8 % за діаметра 30 см. Значення фітомаси деревини гілок крони є вищі для ТЛУ С3, порівняно із D3. Значення фітомаси деревини гілок для обох досліджуваних типів лісорослинних умов зі збільшенням висоти та діаметра стовбура збільшуються: для ТЛУ С3 - від 6,1 до 411,7 кг, а для ТЛУ D3 - від 5,2 до 409,4 кг. Різниця у значеннях деревини гілок для дерев з аналогічними таксаційними показниками зі збільшенням висоти та діаметра стовбура дерева зменшується від 14,0-15,2 % для діаметра стовбура дерева 8 см до 0,6-1,1 % - для 50 см. Фітомаса кори гілок крони змінюється від 0,7 до 19,5 кг (ТЛУ С3) та від 0,6 до 20,2 кг (ТЛУ D3). Різниця у значеннях цього компонента фітомаси для дерев з аналогічними таксаційними показниками зі збільшенням висоти та діаметра стовбура дерева зменшується від 10,0 % для діаметра стовбура дерева 8 см до 0,1 % - для 32 см. Сумарне значення надземної фітомаси збільшується зі збільшенням значень таксаційних показників: для ТЛУ С3 - від 27,3 до 2525,8 кг, а для ТЛУ D3 - від 23,7 до 2574,9 кг. Різниця у значеннях надземної фітомаси стовбура для дерев з аналогічними таксаційними показниками зі збільшенням висоти та діаметра стовбура дерева зменшується від 11,5-13,0 % для діаметра стовбура дерева 8 см до 0,1-0,7 % - для 40 см.

68.18.11.0616/221600. Перспективи використання модрина для створення лісосировинних плантацій в умовах України. Фучило Я.Д., Сбитна М.В., Дебринюк Ю.М., Гайда Ю.І., Белеля С.О. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.26-32. - укр. УДК 630*228.7.

Ефективним напрямком зменшення дефіциту деревини в Україні є введення у лісові насадження швидкорослих деревних видів, зокрема модрина. Визначено показники продуктивності насаджень модрина у різних ґрунтово-кліматичних умовах України і встановлено доцільність ширшого її використання для створення лісосировинних плантацій. Під час проведення досліджень застосовано традиційні лісівничі та лісотаксаційні методи. У лісових насадженнях України найчастіше трапляються два види модрина: *Larix decidua* Mill., *Larix leptolepis* Gord та їхній гібрид - *Larix eurolepis* Henry. Встановлено, що модрина переважає аборигенні породи за інтенсивністю росту на всіх вікових етапах. Тому запас деревини прямо залежить від частки її дерев у складі насадження. У насадженнях 8-20-річного віку найінтенсивніше росте модрина гібридна (I^f - I^e класи бонітету). *Larix decidua* та *Larix leptolepis* зростають за I^b - I^d класами бонітету. Максимальні показники середньої зміни запасу модринових насаджень виявлено у віці 40 років, тому плантації модрина на отримання дрібних і середніх сортиментів доцільно орієнтувати на вік головної рубки у 41-50 років. Насадження модрина 51-70-річного віку зростають за I^a - I^b класами бонітету, а стиглі та перестійні - за I^a - I^b. Здатність модрина в умовах вологих і свіжих сугрудів і грудів швидко накопичувати значні обсяги деревини високої якості робить її перспективною для створення як традиційних штучних деревостанів, так і плантаційних насаджень.

68.18.11.0617/221601. Характеристика процесу укорінення та росту сортів тополі у лісорослинних умовах Вінниччини із використанням накопичувача вологи "Теравет-100". Нейко І.С., Колчанова О.В., Єлісавенко Ю.А., Юрків З.М. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.33-36. - укр. УДК 630*232.13(477.44).

Досліджено процес укорінення та хід росту сортів тополі за типами лісорослинних умов та типами лісу. Всього вивчено 10 сортів тополі, які мали різну продуктивність та енергію росту в умовах їх зростання (деңдропарк Харківського національного аграрного університету). Оцінено вплив накопичувача вологи "Теравет-100" на ступінь укорінення та росту сортів тополі. Виявлено вищу здатність до ризогенезу живців у вологуюватому чорновільховому сугруді (22 %). У варіантах, де використано "Теравет-100", найвищу приживлюваність встановлено в умовах свіжої грабової діброви. Кращим укоріненням під час використання препарату для накопичення вологи (перевищення контролю на 16-20 %) відрізнялися сорти "новоберлінська", "волосистоплода", "константа", "перспективна" в умовах свіжого грудю. Найнижчим рівнем укорінення характеризувалися сорти "версія" та "слава України". Вищою енергією росту відрізнялися сорти в умовах свіжої грабової судіброви. Найвищу продуктивність за інтенсивністю росту у перший рік мали сорти "волосистоплода" та "львівська". Позитивно відреагували на внесення препарату "Теравет-100" сорти "новоберлінська", "перспективна", "волосистоплода". За результатами проведених досліджень встановлено, що найперспективнішими є сорти: "львівська", "новоберлінська" та "волосистоплода". Ці сорти в умовах Вінниччини відрізнялися кращою здатністю до укорінення та вищою енергією росту.

68.18.11.0618/221604. Сезонний розвиток видів роду *Potentilla* L. в лісах Закарпатського передгір'я. Трикур В.В. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.51-54. - укр. УДК 630*181.351.

Наведено результати фенологічних спостережень за видами перстачів *Potentilla erecta* (L) Raeusch., *P. alba* L., *P. argentea* L. в лісових екосистемах Закарпатського передгір'я протягом 2013-2017 рр. Встановлено, що *P. erecta*, *P. argentea* є поширеними видами, а *P. alba* малопоширеним на дев'яти лісгосподарських підприємствах і НПП "Синевир". Складено календарі сезонного розвитку видів, які можна використати для заготівлі лікарської сировини. Виявлено, що різниця між середніми найбільш ранніми і найбільш пізніми датами настання фенологічних фаз на досліджуваних територіях не істотна і змінюється у межах 5-7 днів у весняно-літній період. Найбільша амплітуда наявна під час настання останньої фенофази - відмирання листових пластинок і пагонів, бо залежить від метеоумов року спостереження. За результатами дослідження ходу наростання ефективного тепла та сезонним розвитком

видів роду *Potentilla* L. встановлено, що для початку цвітіння *P. erecta* в умовах Закарпатського передгір'я необхідна сума ефективних температур становить $780,8^{±37,5}$ °C, *P. argentea* - $747,7^{±35,1}$ °C, а *P. Alba* L. - $676,3^{±33,1}$ °C. Запропоновано дати заготівлі лікарської сировини для кожного виду.

68.18.11.0619/221605. Інтродуценти як результат антропогенної трансформації лісів в умовах заповідника "Розточчя". Стрянець Г.В., Погорілко В.В., Хомин І.Г. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.55-59. - укр. УДК 582.47:630*181.28.

Одним із проявів антропогенної трансформації лісів на заповідних територіях є використання інтродуцентів під час штучного лісовідновлення у минулому. Проаналізовано наукову літературу щодо доцільності використання екзотів у лісових екосистемах. Досліджено стан природного лісовідновлення на антропогенно змінених ділянках лісу ПЗ "Розточчя". Досліджено 6 ділянок у лісових культурах за участю екзотів, закладено 360 тимчасових площадок для обліку природного поновлення, проведено опис трав'яного покриття. Оцінено вплив інтродуцентів на природне лісовідновлення. Встановлено, що під наметом досліджених штучних насаджень з участю *Pinus strobus* L., *Larix leptolepis* (Sieb. et Zucc.) Gord., *Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco спостерігається незадовільне або недостатнє відновлення місцевих порід (*Fagus sylvatica* L., *Carpinus betulus* L., *Acer platanoides* L., *Acer pseudoplatanus* L.), а відновлення інтродукованих порід (за винятком *Quercus borealis* Michx) - відсутнє. Відновлення *Q. borealis* має інвазивний характер і є загрозою для автохтонних рослинних угруповань. Виявлено обернено пропорційний зв'язок між участю інтродуцентів у складі насаджень і кількістю підросту автохтонних видів. Природне відновлення краще там, де інтродукованих видів менше. Трансформація трав'яного покриття проявляється у зменшенні видового різноманіття, траплянні і чисельності фонових і відсутності рідкісних видів, характерних для цих умов.

68.18.11.0620/221607. Науково-методичні засади формування регіональної системи екологічного моніторингу експортної діяльності лісгосподарських підприємств. Юрків Н.М. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.65-68. - укр. УДК 631.15:658.27.

Встановлено основні принципи, на яких повинен базуватися екологічний моніторинг наслідків експортної діяльності лісгосподарських підприємств. Дотримання цих принципів дасть змогу визначити об'єкти-індикатори екологічного навантаження експортної діяльності, а також визначити показники їх екологічного стану. Охарактеризовано вимоги, умови та закономірності проведення об'єктивного екологічного моніторингу (як регіонального, так і локального). На підставі проведених досліджень експортної діяльності лісгосподарських підприємств Львівської обл. встановлено, що процес (методика) формування системи екологічного моніторингу такої діяльності потрібно здійснювати послідовно через низку взаємопов'язаних етапів. Ці етапи повинні включати: оцінювання специфіки екологічного середовища й особливостей експлуатаційного навантаження на природні ресурси; визначення основних правил (принципів) збору екологічної інформації; визначення екологічних та еколого-антропогенних об'єктів (явищ); визначення суб'єктів, які проводять екологічний моніторинг, і суб'єктів-споживачів екологічної інформації; визначення методів та інструментів отримання екологічної інформації; формування системи інформаційних процесів. Запропонована методика дасть змогу формувати регіональну систему екологічного моніторингу будь-якого регіону. Це забезпечить реалізацію основної мети екологічного моніторингу - визначення рівня екологічної напруженості господарської діяльності підприємства, зокрема експортного виробництва, та основних факторів, що формують відповідну екологічну ситуацію.

68.18.11.0621/221608. Масштаби та наслідки незаконного видобутку бурштину на землях житомирського ОУЛМГ. Ковалевський С.Б., Марчук Ю.М., Маєвський К.В., Курдюк О.М. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.69-72. - укр. УДК 630*2:001.312:553.99(477.42).

Проведено об'єктивне оцінювання масштабів і наслідків ушкоджень земель Житомирського ОУЛМГ внаслідок незаконного видобутку бурштину. Ділянки лісових насаджень, що потребують рекультивациі, виявлено на території трьох державних підприємств та семи лісництв. Встановлено, що загальна площа земель Житомирського ОУЛМГ, що потребують рекультивациі, становить 369,45 га. Найбільше порушених площ (336,60 га) розміщено на території ДП "Білокорівське ЛГ", ДП "Олевське ЛГ" (30,70 га) і ДП "Словечанське ЛГ" (2,15 га). Здійснено аналіз основних типів порушень ґрунту та лісових ценозів. За результатами аналізу лісничо-таксаційних показників пошкоджених насаджень визначено найпоширеніші типи лісорослинних умов, типи лісу, видовий склад та вікову структуру. Встановлено, що внаслідок незаконного видобутку пошкоджено та знищено низку територій, що мають статус заказників місцевого та загальнодержавного значення. На території кварталів 20 і 21 Поясківського лісництва, кварталу 27 Можарівського лісництва та кварталу 29 Сирницького лісництва закладено тимчасові пробні площі. Перспектива подальшого дослідження полягає у встановленні особливостей та шляхів стимулювання природного поновлення рослинності на деградованих внаслідок незаконного видобутку територіях, дослідженні впливу абіотичних екологічних чинників на процеси поновлення рослинного покриву.

68.18.11.0622/221610. Динаміка опаду та дощових вод у радіоактивно забруднених соснових деревостанах. Голяка Д.М., Кашпаров В.О., Левчук С.Є., Процак В.П., Лазарев М.М., Павлюченко В.В., Голяка М.А., Йощенко Л.В. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.77-80. - укр. УДК 630*[111+2]:582.475.

Наведено результати спостережень низхідних потоків речовини та вмісту у них Cs-137 для радіоактивно забруднених деревостанів сосни звичайної, у вигляді опаду та дощових вод. Виділено такі компоненти опаду: хвоя, кора, гілки і генеративна частина (шишки, бруньки, насіння та їх частини). Дощові води, що проникають крізь крони дерев, класифіковано на такі групи: стовбурові та кронні. Відбір зразків здійснено рівномірно протягом періоду дослідження. Охарактеризовано помісячну динаміку структури і запасів елементів опаду на основі 2,5 років спостережень (2014-2016 рр.) за сосновим деревостаном. Виявлено закономірності помісячної динаміки та структури компонентів опаду. Наведено дані зміни питомої активності Cs-137 та маси в перерахунку на 1 м³ для компонентів опаду і дощових вод з 01.10.2015 р. по 05.10.2016 р. На основі отриманих вихідних показників за зазначений період розраховано річні середньозважені показники для досліджуваних елементів низхідного потоку: середньорічна питома активність Cs-137, сумарна маса в абсолютно сухому стані на 1 м² та загальна активність Cs-137 на 1 м². Попередні дослідження низхідних потоків Sr-90 у соснових деревостанах свідчать про значні відмінності порівняно із Cs-137 у співвідношеннях питомої активності компонентів дощової води та опаду, що

потребує детальнішого дослідження закономірностей динаміки формування опаду і дощових вод на біогеохімічний кругообіг Sr-90 у насадженнях сосни звичайної.

68.18.11.0623/221704. Нова асоціація ксеромезофільних дібров союзу *Aceri tatarici-Quercion* (клас *Quercetea rubescentis*) у басейні нижньої Сули. Воробйов Є.О., Смоляр Н.О., Смаглюк О.Ю., Соломаха І.В. // Чорноморський ботанічний журнал. Херсон: Херсонський державний ун-т, 2017, №3, т.13, С.295-305. - укр. УДК 630*1.

На території басейну нижньої Сули ксеромезофільні дубові ліси виділились у нову асоціацію *Violo hirtae-Quercetum roboris* з трьома підасоціаціями, які віднесені до союзу *Aceri tatarici-Quercion roboris*. В статті акцентовано на тому, що в Лівобережному Лісостепу України вони є рідкісними, займають найсухіші екотопи плакорів (четверті надзаплавні тераси) над урвищами, між гребенями балок, на верхівках схилів, і виконують важливі протиерозійні та ґрунтозахисні функції.

68.18.11.0624/222215. Запас макроелементів та азоту в опаді й підстилці у протиерозійному насадженні сосни Палласова (*Pinus pallasiana* Lamb.). Бессонова В.П., Немченко М.В., Ткач В.В. // Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2016, №1-2(21), С.12-25. - укр. УДК 582.475:577.118:631.472.5.

Проведен аналіз фракціонного складу, маси підстилки і опада, вмісту макроелементів в підстилці в протиерозійному насадженні сосни Палласова (*Pinus pallasiana* Lamb.) на різних частих схилу південної експозиції урочища Войскове. Найбільше кількість опада виявлено в тальвеге, найменше - в середній частині схилу. Запас азоту, фосфору, калію, кальцію і магнію в опаді і підстилці насадження сосни Палласова (*Pinus pallasiana*) найбільш високі в тальвегу, найменші в середній і верхній частині схилу, що узгоджується з масою опада і підстилки на пробних площах.

68.18.11.0625/222217. Стан примагістральних лісосмуг біля СМТ Кирилівка Запорізької області. Пономарьова О.А. // Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2016, №1-2(21), С.40-53. - укр. УДК 630*265 (477.64).

Изучен таксономический состав древесной растительности придорожной лесополосы вдоль трассы Т0820, которая ведет к пгт Кирилловка (юг Запорожской области). Установлено, что в насаждении преобладают три вида: гледичия обыкновенная, робиния лжеакация и тополь Симона. Большинство видов высажено в соответствии с их экологическими предпочтениями к влажности почвы, степени газо- и солеустойчивости. Однако структура лесополос существенно нарушена пожарами, вырубками и естественным выпадением деревьев вследствие солидного возраста насаждений и высокой интенсивности эксплуатации трассы.

68.18.11.0626/222509. Особливості розподілу нір лисиці та борсука в лісах національних парків Харківщини. Брусенцова Н.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Біологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №28, С.122-126. - англ. УДК 591.521: 599.742.43.

Метою роботи було дослідити розташування нір лисиці та борсука у нагірних дібровах та соснових лісах національних парків Харківщини. Встановлено, що загальна щільність нір у дібровах вища за таку у сосновому лісі за рахунок більшої кількості борсучих сховищ. Як у лисиць, так і у борсуків переважають нори з 1-4 вхідними отворами. Найбільші борсучі поселення (10 вхідних отворів) розташовані у соснових лісах. За допомогою коефіцієнта Кларка-Еванса (R) визначено, що для борсучих нір характерним є груповий розподіл. Він обумовлений особливостями біології виду (влаштування на сімейних територіях кількох сховищ), але на ділянці соснового лісу НПП "Гомільшанські ліси" нори, які використовуються борсуком, розміщені випадково. На досліджуваних ділянках активність спорудження нір борсуками змінюється у залежності від характеру кормових біотопів та антропогенних чинників. У нагірній діброві НПП "Гомільшанські ліси" та сосновому лісі НПП "Слобожанський" розташування нір лисиць має характер кластерів. Чинники, що визначають такий розподіл, потребують додаткових досліджень.

68.18.11.0627/222510. Методи та результати вибірково-статистичної інвентаризації лісів національного природного парку "Гомільшанські ліси". Букша І.Ф., Пастернак В.П., Пивовар Т.С., Букша М.І., Яроцький В.Ю. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Біологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №28, С.127-133. - укр. УДК 630.182*59.

Викладено методику та головні результати вибірково-статистичної інвентаризації лісів, проведеної у 2005 та 2009 роках у НПП "Гомільшанські ліси". На території, переданій парку у постійне користування, була закладена мережа ділянок інвентаризації лісів щільністю 350 × 350 м, проведено картування ділянок і оцінено широкий спектр показників, які характеризують лісові насадження. Проведена інвентаризація лісів НПП "Гомільшанські ліси" дала змогу отримати актуальну, детальну, статистично обґрунтовану характеристику лісових насаджень парку, зокрема кількісну оцінку стану, продуктивності та природного поновлення в насадженнях, вивчити динаміку показників, які характеризують природні процеси та антропогенний вплив на лісові екосистеми. Крім того, за результатами інвентаризації проведено оцінювання 11 кількісних індикаторів з 3 критеріїв збалансованого лісоуправління для НПП станом на 2005 та 2009 рр. Регулярні спостереження на постійних ділянках інвентаризації дають змогу будувати часові ряди, оцінювати динаміку показників, тобто проводити моніторинг на природних територіях, які потребують особливої охорони. Результати інвентаризації можуть бути основою для проведення наукового аналізу екологічної та природоохоронної ролі, а також для розроблення плану ведення господарства та здійснення природоохоронної діяльності в НПП "Гомільшанські ліси".

68.18.11.0628/222516. Типологічне різноманіття лісів Володимирівського природоохоронного науково-дослідного відділення НПП "Слобожанський". Пастернак В.П., Яроцький В.Ю., Гармаш А.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Біологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №28, С.169-174. - укр. УДК 630.18*53.

Наведено результати досліджень типологічного різноманіття лісів Володимирівського природоохоронного науково-дослідного відділення національного природного парку "Слобожанський". Закладено 6 профілів загальною довжиною 24,8 км, описано 40 пробних ділянок. Проведено великомасштабне картування ділянки "Лісове озеро" з фрагментами типових для парку лісових та болотних ценозів. Для проведення польових досліджень та первинної обробки даних використовували програмно-технологічний комплекс Field-Map. Встановлено особливості

формування типів лісу. За профілями на ділянках були ідентифіковані такі едатопи: A2, B2, C2, C3 та D4. Фрагментарно трапляються ділянки сухого бору (A1), сирого субору (B4), сирого та мокрого сугрудів (C4-5), свіжого груду (D2). Найбільш розповсюдженим типом лісу є свіжий дубово-сосновий субір (B2-дС). Полого-хвилястий рельєф з ділянками пагорбів і заболочених западин обумовлює значну частку площ перехідних типів лісу. У цілому з півночі (від р. Мерла) на південь відбувається поступове збільшення багатства ґрунтових умов. Оцінено комплекс показників лісових насаджень на типологічних профілях та ділянках моніторингу, встановлено кількісні та якісні показники структури відмерлої деревини, закономірності розвитку природного поновлення. На більшості ділянок сумарний запас відмерлої деревини не перевищує 8% від запасу деревостану. На досліджуваній території існує життєздатний різновіковий підріст в усіх типах лісу, але він має переважно групове розташування, і кількість його недостатня для повноцінного відновлення корінних деревостанів.

68.18.11.0629/222520. Нові для території національного природного парку "Гомільшанські ліси" види родів *Rosa L.* і *Veronica L.* Тімошенкова В.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Біологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №28, С.201-205. - укр. УДК 581.9 (477.54).

Повідомляється про результати досліджень з інвентаризації флори НПП "Гомільшанські ліси". На боровій терасі Сіверського Дінця виявлено два нові для флори "Гомільшанських лісів" і Харківської області види рослин: *Rosa rubiginosa L.* (Rosaceae) і *Veronica dillenii Crantz* (Scrophulariaceae). *R. rubiginosa* - європейсько-малоазійський вид, який раніше на лівобережжі Дніпра знаходили у Дніпропетровській області і Сумській області. На території національного природного парку *R. rubiginosa* зростає у складі природних рослинних угруповань, у характерних для цього виду ектопах. Автор вважає, що знайдені місця зростання знаходяться в межах її природного ареалу. Отримані дані дають можливість розширити ареал *R. rubiginosa* далі на схід, включивши до нього також і Харківську область. *V. dillenii* - широко розповсюджений в Україні вид, але на території Харківської області виявлений вперше. На заплавіній луці Сіверського Дінця в межах господарської зони національного природного парку виявлено нове місце зростання *Dactylorhiza incarnata* (Orchidaceae) - виду, включеного до Червоної книги України. Ці відомості дають змогу коректувати господарську діяльність, щоб забезпечити підтримання умов, сприятливих для існування локальної популяції.

68.18.11.0630/222972. Дендрокліматологічні дослідження сосни звичайної в насадженні Лівобережного лісостепу України. Коваль І.М., Браунінг А., Мельник Є.Є., Воронин В.О. // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №3-4(28), С.66-73. - англ. УДК 630*561.24.

Мета. Виявлення впливу змін клімату на радіальний приріст сосни в Лівобережному степу на прикладі 100-річного соснового насадження ДП "Харківська лісова науково-дослідна станція". Методи. Ден-дрохронологічні. Результати. Створено деревно-кільцеві хронології, які використано у встановленні зв'язків між кліматичними чинниками та радіальним приростом сосни за два періоди: 1960-1988 та 1988-2016 рр. Кореляційний аналіз та функція відгуку за два періоди показали, що при збільшенні температур та кількості опадів (виняток - зимові опади) змінилася реакція лісових екосистем на зміни клімату: так, якщо в першому періоді (1960-1988 рр.) радіальний приріст обмежували квітневі температури, водночас позитивно впливали липневі температури, то у другому періоді (1988-2016 рр.) червневі температури вже негативно впливали на приріст. Незначне збільшення кількості опадів за вегетаційний період не змогли пом'якшити вплив високих температур вегетаційного періоду на радіальний приріст. Висновки. При порівнянні 1960-1988 та 1988-2016 рр. виявлено, що якщо для першого періоду характерний позитивний вплив літніх температур на радіальний приріст, то для другого періоду вони починають обмежувати приріст. Незначне збільшення кількості опадів за вегетаційний період у другому періоді не змогло пом'якшити вплив високих температур на радіальний приріст дерев.

68.18.11.0631/223992. Критерії визначення функціонального стану полезахисних лісосмуг. Якуба М.С. // Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №1(22), С.19-31. - укр. УДК 630*2 (292.486).

Исследованы показатели функционального состояния и особенностей биологического круговорота органических веществ полезащитных полос на примере белоакациевого насаждения водорегулирующего и полезащитного характера. Проведено измерение основных параметров лесополосы таких как высота и сомкнутость древостоя, диаметр стволов, наличие кустарникового подлеска и травянистого покрова под древесным пологом. Измерены запасы и мощность подстилочного слоя и древесного опада, определены показатели зольности подстилки и опада и их рН в течение периода май-сентябрь. Изучены содержание и запасы тяжелых металлов в валовой и подвижной форме в корнеобитаемом слое почвы биогеоценоза.

68.18.11.0632/224530. Дослідження та аналіз пожежонебезпечних лісових територій за допомогою ГІС-технологій на основі даних дистанційного зондування землі. Дмитрів О.П., Мосійчук В.С. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №2(78), С.16-24. - укр. УДК 528.94:528.8:004.9.

В статті представлено модель ГІС, за допомогою якої можливо дослідити та проаналізувати території лісових насаджень щодо їх пожежної безпеки. Аналіз та дослідження наслідків пожеж за допомогою ГІС технологій, виявлення причин пожеж, факторів та чинників, що їм сприяють, дозволить виконати зонування територій лісів щодо пожежної безпеки. Це дасть можливість спрогнозувати, де найімовірніше може виникнути пожежа та вжити необхідних заходів для її попередження. В статті представлено результати аналізу щодо пожежної безпеки однієї з лісових територій Рівненської області за допомогою розробленої ГІС.

68.85 Механізація і електрифікація сільського господарства

68.18.11.0633/223009. Заходи з підвищення ефективності роботи дренажу рисових систем. Мендусь С.П. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.3-8. - укр. УДК 631.16:502.63.

Обґрунтована необхідність та доцільність застосування глибокого розпушення для підвищення загальної ефективності роботи дренажу рисових зрошувальних систем України.

68.18.11.0634/223013. Сучасний технічний стан меліоративного фонду Маневицького району Волинської області. Кузьмич Л.В., Каращук М.М., Кузьмич А.А. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.34-40. - укр. УДК 504*33[327:627.12].

Здійснено аналіз сучасного стану меліорованих земель сільськогосподарського призначення та їхнього технічного оснащення в Маневицькому районі Волинської області.

68.18.11.0635/225963. Аналіз умов експлуатації електроустаткування в сільському господарстві. Солоня О.В., Рудницький Б.О., Деревенько І.А., Омелянов О.М. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2017, №4(99), С.41-45. - укр. УДК 331.452.338.432.

Сучасний рівень технічного прогресу неможливий без широкого впровадження електроустаткування, що у свою чергу викликає необхідність постійного вдосконалювання вимог до його безпечного обслуговування й засобів захисту. Робота в області електробезпеки повинна ґрунтуватися на продуманій, чіткій, конкретній системі заходів, що забезпечує повне й точне виконання "Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів" і "Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів". Особливу увагу керівники електрогосподарства повинні приділяти найсуворішому виконанню вимог зазначених Правил щодо утримування й експлуатації електричних мереж і станцій, включаючи розподільні пристрої, де за даними статистики найчастіше відбуваються нещасні випадки. Велика кількість нещасних випадків буває при обслуговуванні й ремонтах електроприводів, пускорегулюючої апаратури, електричного освітлення, зварювальних апаратів, електрифікованого транспорту, електроустаткування, піднімально-транспортних механізмів, ручного переносного електрифікованого інструменту, а також високочастотних установок.

68.18.11.0636/225984. Ефективність заходів безпеки при експлуатації механізмів в тваринництві. Рудницький Б.О., Спірін А.В., Омелянов О.М., Твердохліб І.В. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №1(93), С.19-24. - укр. УДК 331.452.338.432.

Охорона праці і здоров'я трудящих у нашій країні має загальнодержавне значення і гарантована Конституцією, Кодексом законів про працю, Законом про охорону праці та основами законодавства держави. Створення безпечних і здорових умов праці для трудящих завжди було і залишається предметом постійної турботи Уряду та виконавчих служб держави. Рішення, закони та інші нормативні документи прийняті Верховною Радою сприяли посиленню дійового впливу на стан охорони праці в промисловості, будівництві, на транспорті і особливо в сільському господарстві. Завдяки постійному піклуванню урядових структур та регіональних адміністративних органів в нашій країні створено струнку систему охорони праці, що спирається на найбільш масову організацію трудящих профспілки. Ця робота проведена в більшості адміністративних структур нашої держави, але на жаль, деякі регіони з ряду різних причин ще не охоплені повністю цією роботою. На підприємствах за створення безпечних умов праці безпосередньо відповідає адміністрація. Разом з комітетом профспілки вона затверджує матеріали з охорони праці, що містять правила виконання робіт і поведінки працівників у виробничих умовах.

69 РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО

69.09 Біологічні ресурси Світового океану і внутрішніх водойм

69.18.11.0637/222525. Зараженість паразитами коропових в залежності від віку і сезону року у Ширванському ставковому рибному господарстві Азербайджана. Сулейманова А.В., Насіров А.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Біологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №28, С.228-232. - рос. УДК 619.616-07:597.

Враховуючи, що інвазійні хвороби завдають значної шкоди риборозведенню в ставках, викликаючи зниження росту і маси тіла, а іноді і загибель цюгорічок і годовиків, нами було поставлено завдання вивчити поширення захворювань коропових в рибозаводах Азербайджана. У даній статті наводяться результати 3-річних (2012-2015 рр.) досліджень зараження паразитами коропа і сазана у Ширванському ставковому рибному господарстві. Проаналізована епізоотологічна ситуація у дослідженому господарстві. Методом повного і часткового розтину було досліджено два види товарних (короп, сазан) риб. Всього знайдено 9 видів паразитів: найпростіших - 2 (*Chilodonella piscicola*, *Ichthyophthirius multifiliis*), моногеней - 2 (*Dactylogyrus extensus*, *Cyrodactylus elegans*), цестод - 1 (*Bothricephalus acheilognathi*), трематод - 1 (*Diplostomum chromophorum*), нематод - 1 (*Capillaria tomentosa*), ракоподібних - 2 (*Lernaea cyprinacea*, *Argulus foliaceus*). В результаті досліджень було встановлено, що серед знайдених паразитів найбільш патогенними є такі види: *Ichthyophthirius multifiliis*, *Dactylogyrus extensus*, *Cyrodactylus elegans*, *Bothricephalus acheilognathi*, *Lernaea cyprinacea*, *Argulus foliaceus*. В цілому встановлено, що зараженість риб паразитами в весняно-літній період вище, ніж в осінньо-зимовий період. Інтенсивність зараження паразитами 3-річних риб зазвичай вище, ніж у однорічних.

69.25 Аквакультура

69.18.11.0638/224608. Особливості підготовки води для інкубаційних апаратів. Злепко С.М., Титова Н.В., Новіков В.О. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №2(57), С.42-46. - рос. УДК 615.47.

У даній роботі проведено дослідження морфології води, використовуваної для розвитку ембріонів риби в умовах, що змінюються: при темряві і при впливі ІЧ випромінювання. Визначено, що в неопромінених воді формуються переважно дрібні кластери. Під дією ІЧ випромінювання відбувається руйнування дрібних кластерів з утворенням великих. При тривалості опромінення більше 30 хвилин великі кластери починають руйнуватися і переходити в середні.

69.31 Промислове рибальство

69.18.11.0639/225286. Сучасні технології промислового рибоводства. Тітова Н.В., Павлов С.В., Новіков В.О. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №4(63), С.121-125. - укр. УДК 004.9:61.

У даній роботі розглянуто проблеми сучасних технологій промислового рибоводства. Розглянута біотехнологія культивування осетрових риб в установці замкнутого водопостачання, яка дозволяє управляти виробничим процесом вирощування рибної молоді. Це забезпечує отримання посадкового матеріалу необхідних видів в заданий час, швидке зростання риби в період нагулу і прискорене дозрівання виробників. Наведено схему технології рециркуляційної системи. Доведено економічну рентабельність пропонованого способу. Недоліки існуючих систем пропонується усунути за допомогою фототерапевтичних методів та систем, створених на базі нових джерел квазімонохроматичного випромінювання - над'яскравих світлодіодів, які є основою низькоенергетичних світлодіодних технологій для управління інкубаційним процесом.

69.51 Технологія перероблення сировини водного походження

69.18.11.0640/224762. Рибні консерви: технології, фальсифікація, відповідність стандартам. Малеев В.О., Безпальченко В.М. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №2(61), С.171-179. - рос. УДК 663.05:664.

У даній роботі розглянуто актуальність важливої складової продовольчої безпеки - виробництву рибних консервів, в тому числі в олії; узагальнено існуючі методи консервування; наведено екологічні наслідки застосування харчових добавок; розглянуто способи фальсифікації при виробництві рибних консервів. Проведені дослідження показали невідповідність окремих зразків рибних консервів існуючим нормативним документам. Насамперед, це стосується маркування продукції, виявлених порушень щодо кількості та якості вмісту консервів.

69.18.11.0641/226085. Біологічна цінність білків *Rapana venosa*. Сидоренко О., Апач М., Буркацька Г. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №1(21), С.159-168. - укр. УДК 639.2.

Наведено результати дослідження хімічного складу та біологічної цінності чорноморської рапани свіжомороженої й термічно обробленої (вареної) різних періодів вилову. Проаналізовано амінокислотний склад білків їстівної частини моллюсків, проведено їх порівняльну оцінку. Встановлено високу харчову цінність м'яса чорноморської рапани, що вказує на доцільність збільшення її промислу та використання як біологічно цінної сировини в харчових технологіях.

69.18.11.0642/226086. Жирнокислотний склад ліпідів паст на основі ікри прісноводних риб. Менчинська А. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №1(21), С.169-176. - укр. УДК 664.955:577.115.

Досліджено вміст ліпідів і їх жирнокислотний склад у пастах на основі ікри прісноводних риб. Проведено оцінку відповідності жирнокислотного складу ліпідів досліджуваних об'єктів рекомендованим нормам споживання. Установлено, що сума жирних кислот окремих груп перевищує рекомендовані норми добової потреби людини. Розраховано показники біологічної ефективності ліпідів.

69.18.11.0643/226105. Морфометричні показники ідентифікації *Rapana venosa*. Апач М., Сидоренко О., Буркацька Г. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №2(22), С.117-129. - укр. УДК 639.2.

Проведено дослідження гістологічних, морфологічних ознак і масово-розмірних показників рапани чорноморської: відношення маси мушлі до її висоти, загальної маси моллюска, маси мушлі, сирової маси м'якого тіла, маси нутрощів, маси білого тіла моллюска; вгодованість рапани в досліджуваній акваторії Чорного моря.

69.18.11.0644/226106. Біологічна цінність білка акул катран. Боліла Н. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №2(22), С.130-137. - укр. УДК 641.12:639.231.

Наведено результати дослідження біологічної цінності білка м'язової тканини чорноморської акул катран (*Squalus ascanthias*) порівняно з іншими видами промислових риб методом іонообмінної рідинно-колункової хроматографії. Проведено розрахунок амінокислотного скору білка, коефіцієнта різниці амінокислотного скору, показника надлишкового вмісту амінокислот різних видів промислових риб. Установлено високу біологічну цінність білка м'язової тканини чорноморської акул катран, що вказує на доцільність її промислу та харчового використання.

69.18.11.0645/226109. Кінетика процесу сушіння та якість рибних напівфабрикатів. Федорова Д., Романенко Р. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №2(22), С.158-176. - укр. УДК 006.015.5:664.956.

Наведено результати дослідження впливу попередньої паротермічної обробки комплексу м'язової, сполучної та кісткової тканин рибної сировини з бичка азозовського дрібного та використання висівок пшеничних на кінетику процесу сушіння сухих напівфабрикатів із модельних фаршів. Проаналізовано амінокислотний склад і біологічну цінність сухих напівфабрикатів із сирового та бланшованого рибного фаршу, досліджено мікроструктуру й визначено

фракційний склад кісткових часток у них. Установлено можливість використання їх у технологіях кулінарної, кондитерської, снекової продукції та харчових концентратів підвищеної біологічної цінності.

69.18.11.0646/226226. Кінетика процесу сушіння рибного концентрату із атерини чорноморської. Кравченко М., Шаповал С., Данилюк І. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2017, №1(23), С.131-138. - укр. УДК 664.8.047:664.959.

Наведено результати дослідження кінетики сушіння рибного фаршу із атерини чорноморської за різних температур. Установлено раціональний режим сушіння січеної рибної маси в сушильному апараті конвективним способом. Досліджено функціонально-технологічні властивості рибного концентрату.

69.18.11.0647/226229. Технологічні аспекти використання фаршів із дрібних риб. Федорова Д. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2017, №1(23), С.162-175. - укр. УДК 641.51:639.389.

Наведено результати дослідження розмірно-масових характеристик вітчизняної дрібної рибної сировини, зокрема бичка азозо-чорноморського. Визначено вихід фаршу при використанні м'язової та інших тканин рибної сировини. Обґрунтовано показники якості фаршів із бичка азозо-чорноморського та встановлено напрями їх раціонального технологічного використання.

70 ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО

70.01 Загальні питання водного господарства

70.18.11.0648/222809. Концептуальні підходи до формування ефективних проектних рішень на засадах превентивного захисту водних ресурсів. Судук О.Ю. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №1(73), С.151-160. - укр. УДК 330.15:332.

В статті розглянуто проблеми оптимізації використання водних ресурсів на засадах превентивності. Сформовано теоретико-методологічний базис превентивного захисту водних ресурсів. Розглянуто еколого-економічну оцінку стану водних ресурсів. Обґрунтовано превентивні стратегії розв'язання екологічних проблем та доміанти національної екологічної політики України. Запропоновано систему інструментів для попередження проблем у сфері використання водних ресурсів.

70.18.11.0649/222841. Економічні основи впровадження повторного водокористування відповідно до концепції "віртуальної" води та "водного сліду". Якимчук А.Ю., Семенова Ю.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.250-255. - укр. УДК 330.005.

Проаналізовано концепцію повторного використання води у промислових потребах. Досліджено проблематику залучення води для повторного використання. Запропоновані методи раціоналізації водокористування на основі концепції "віртуальної" води та водного сліду як інструменту визначення та аналізу поточної ситуації водокористування у регіоні.

70.18.11.0650/222851. Водно-ресурсний потенціал світової економіки: проблеми використання та охорони. Голіков А.П., Казакова Н.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №6, С.25-32. - англ. УДК 30.21.15(075.8).

Розглядається водно-ресурсний потенціал світової економіки, під яким пропонується розуміти сукупну продуктивність усіх джерел прісної води, виражену в натуральних показниках (m^3 , km^3) або в грошовому обчисленні за одиницю часу. Водно-ресурсний потенціал світової економіки обмежений. Ресурси прісної води, які могли б з прийнятними витратами бути залучені в господарське використання, близькі до вичерпання. Людство вже використовує 1/10 їх загального обсягу і більш 1/4 реально доступного. При цьому безповоротні втрати води становлять понад 1/2 її сумарного споживання. Зростання чисельності населення, підйом продуктивних сил і поліпшення якості життя в країнах, що розвиваються, призведе до збільшення норм витрат води на кожного жителя планети. Отже, потреба у водних ресурсах буде зростати, а можливості їх задоволення - зменшуватися. Існує небезпека повного виснаження водно-ресурсного потенціалу світової економіки через 80-90 років. Склалася глобальна водогосподарська проблема, обумовлена об'єктивними (просторова диспропорція в потребах у воді і її наявності) суб'єктивними (розвиток водомістких виробництв, обмежене використання замкнених систем водопостачання, забруднення і виснаження водних джерел) причинами. Вода з економічної категорії перетворюється в політичну, викликаючи міжнародні конфлікти. Піднімається питання про підготовку дипломатів - фахівців у галузі водного права.

70.18.11.0651/222905. Методи вдосконалення взаємодії суб'єктів економічної системи водокористування. Якимчук А.Ю., Семенова Ю.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(75), С.237-243. - укр. УДК 330.005.

Проаналізовано систему суб'єктів водокористування за доступними параметрами. Досліджено проблематику взаємодії суб'єктів та вплив недоліків у взаємодії водокористувачів на систему раціонального водокористування. Запропоновані методи врахування доступних механізмів та їх комбінацій щодо взаємодії суб'єктів системи для покращання показників раціонального водокористування.

70.18.11.0652/222955. Переваги та недоліки інтеграційного підходу до формування системи сталого водокористування як складової національної економіки. Савіна Н.Б., Ковшун Н.Е. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.183-193. - укр. УДК 330.82:334.

У статті розглянуто різні теоретичні підходи до створення і запровадження у практику концепції формування в Україні системи сталого водокористування. Визначено їх переваги та недоліки. Досліджено інтеграційний підхід як такий, що націлений на деталізацію й посилення взаємозв'язків як між підсистемами, так із базовими сферами національної економіки. Розкрито базові принципи реалізації інтеграційного підходу до формування системи сталого водокористування як складової національної економіки.

70.18.11.0653/223076. Математичне моделювання процесу масоперенесення багатоконпонентних забруднюючих речовин у багатошарових кусково-однорідних пористих середовищах. Климюк Ю.Є. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.105-119. - укр. УДК 517.95. Запропоновано математичну модель для прогнозування процесу масоперенесення багатоконпонентних забруднюючих речовин у багатошарових кусково-однорідних ізотропних водонасичених недеформівних пористих середовищах, які мають форму модельних криволінійних паралелепіпедів, обмежених двома еквіпотенціальними поверхнями і чотирма поверхнями течії та розділених деякими заданими еквіпотенціальними поверхнями на кілька підобластей, що характеризуються різними коефіцієнтами фільтрації, активної пористості і дифузії. Отримано алгоритм числово-асимптотичного наближення розв'язку відповідної модельної задачі. Наведено результати числових розрахунків і здійснено їх аналіз.

70.18.11.0654/223165. Регіональні особливості розвитку водогосподарського комплексу в Україні. Семещук Т.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №1(77), С.47-54. - укр. УДК 627.133:332.1.

У статті розглянуто основні показники водокористування, зокрема продуктивність води, що має важливе значення для економіки. Проаналізовано водоємність валового та регіонального внутрішнього продукту. Запропоновано шляхи покращення функціонування водогосподарського комплексу.

70.18.11.0655/224471. Гідроінформатика: наука та освіта. Кір'янов В.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №1(77), С.48-57. - укр. УДК 631.674.6:504.53.062.4. Розглядаються питання науково-освітнянського напрямку "гідроінформатика"; надається аналіз назви та змісту терміну "гідроінформатика", історія та причини його виникнення, окремі результати запровадження у водогосподарській галузі; викладається власне бачення реалізації напрямку "гідро-інформатика".

70.18.11.0656/224634. Водогосподарський комплекс Херсонської області: склад, аналіз, еколого-економічні проблеми, перспективи розвитку. Малєєв В.О., Безпальченко В.М. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №2(57), С.200-208. - рос. УДК 502.171:556(477.72).

Проведена оцінка стану водогосподарського комплексу Херсонської області. При цьому особлива увага надана пропульсивній складовій водогосподарського комплексу - зрошувальним меліораціям. Обмеженість місцевих водних ресурсів залишається стримуючим фактором розвитку сільських населених пунктів Херсонської області. Встановлена позитивна кореляція між розвитком сільських населених пунктів і меліорацією земель. Стратегія реформування водного господарства області в цілому повинна опиратися на загальні орієнтири трансформації всього господарського комплексу країни і враховувати основні складові: інституціональні перетворення і інтеграційні процеси. При цьому необхідно визначитися з пріоритетами відносно розвитку та оптимізації водогосподарського комплексу області.

70.03 Наукові основи водного господарства

70.18.11.0657/223017. Вплив гідравлічних параметрів потоку на пропускну здатність русла та заплави на передгірських ділянках річок. Хлапук М.М., Ясінська Л.Р., Фещенко Л.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.63-71. - укр. УДК 556.537:532.

В статті представлено теоретичні та експериментальні дослідження впливу гідравлічних параметрів водного потоку на питому витрату і осереднену швидкість в руслі та на заплаві.

70.18.11.0658/223018. Моделювання впливу водної ерозії на ґрунти. Шквир І.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.72-81. - укр. УДК 528.94.

Наведено результати дослідження щодо оцінювання території на рахунок прояву водної ерозії. Розглянуто фактори, які на основі попередніх досліджень мають найбільший вплив на утворення водної ерозії. Наведено приклад стандартизації розрізнених факторів до спільної шкали вимірювання та на основ методу зваженого лінійного комбінування отримано картограму ерозійного потенціалу території.

70.18.11.0659/223020. Числові методи квазіконформних відображень моделювання повільного руху рідини у водоймах. Бомба А.Я., Бойчура М.В., Савюк Є.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.92-106. - укр. УДК 518.61.001.573.

Методологію моделювання процесів повільного руху рідин у водоймах, що ґрунтується на заміні реальної течії деяким фіктивним квазіідеальним полем з наступним застосуванням наближених числових методів квазіконформних відображень, узагальнено на випадки збільшення кількості джерел збурення вихідної течії.

70.18.11.0660/223027. Математичне моделювання процесу доочистки води від домішок у багатошаровому швидкому фільтрі з пористим завантаженням. Климюк Ю.Є. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.159-174. - укр. УДК 517.95.

Запропоновано математичну модель для прогнозування процесу доочистки води від домішок у багатошаровому швидкому фільтрі з кусково-однорідним пористим завантаженням, кожен шар якого характеризується різними

коефіцієнтами фільтрації, активної пористості і дифузії, при дотриманні сталої швидкості фільтрації. Отримано алгоритм числово-асимптотичного наближення розв'язку відповідної модельної задачі для фільтру, який має форму криволінійного паралелепіпеда, обмеженого двома еквіпотенціальними поверхнями і чотирма поверхнями течії та розділений деякими заданими еквіпотенціальними поверхнями на кілька підобластей. Наведено результати числових розрахунків і здійснено їх аналіз.

70.18.11.0661/223028. Застосування шару завислого осаду для пом'якшення води в пінополістирольних фільтрах. Одуд Л.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.175-182. - укр. УДК 628.1.

Наведено інформацію про негативний вплив вмісту іонів кальцію та магнію у воді при використанні її для виробничих потреб. Запропоновано застосування методу вапнування на пінополістирольних фільтрах із зростаючим шаром завислого осаду для пом'якшення води. Описано процес формування осаду із карбонату кальцію та гідроксиду магнію, а також особливості видалення його надлишку. В лабораторних умовах експериментально доведено ефективність даного методу. Для прикладу наведено дані при швидкості фільтрування 3,5 м/год.

70.18.11.0662/223029. Оптимізація енергетичних параметрів промивної системи сітчастих струменереактивних фільтрів великої продуктивності. Назаров С.М., Солодкий О.Д. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.183-192. - укр. УДК 628.113: 628.16.06.

Наведені результати оптимізації енергетичних параметрів промивної системи сітчастих струменереактивних фільтрів (ССФ) продуктивністю 0,5 м³/с в різних умовах їх застосування.

70.18.11.0663/223034. Вплив магнітного поля на реакції у водних розчинах. Кочмарський В.З. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.240-251. - укр. УДК 546.212;538.6.

Аналізуються умови, за яких можливий вплив магнітного поля на реакції у рідинах. Магнітних ефектів у хімічних реакціях, зв'язаних зі спіновими моментами, можна очікувати в реакціях за участю радикальних пар, які мають великі Δg або з великим значенням енергії НТВ та достатньо повільною молекулярною динамікою. Наводяться результати [2] синглет-триплетної еволюції пари в комірці реакції під дією поля та її вплив на хід реакцій з участю радикалів. Вплив магнітного поля на кристалізацію CaCO_3 можна пояснити утворенням перехідного комплексу внаслідок радикального механізму депротонізації іона $\text{HCO}_3^- \rightarrow \text{CO}_3^{2-} + \text{H}^+$.

70.18.11.0664/223035. Аналіз впливу полігонів твердих побутових відходів на водні ресурси (на прикладі Дергачівського полігону). Сталінська І.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.252-260. - укр. УДК 628.3.03.

В статті проаналізована проблема нагромадження та поводження з твердими побутовими відходами (ТПВ) в Україні на прикладі Дергачівського полігону ТПВ. Доведено, що одним з найбільш небезпечних факторів забруднення в місцях депонування відходів є фільтрат, що відрізняється різноманітним забруднюючим речовин усіх класів небезпеки. Показано, що Дергачівський полігон ТПВ є джерелом значного, зростаючого, екологічно небезпечного навантаження на довкілля, особливо на водні ресурси. Запропонований пріоритетний напрямок для України щодо поводження з ТПВ.

70.18.11.0665/223036. Окисно-відновні процеси та хімічне осадження в технологіях регенерації Ферум (II, III)-хлоридних та сульфатних висококонцентрованих розчинів травлення. Корчик Н.М., Буденкова Н.М., Кирилюк С.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.261-267. - укр. УДК 628.331.

Досліджені методи регенерації кислих ферумовмісних розчинів (розчинів травлення сталей) за допомогою лужних реагентів та пероксиду гідрогену як окисника, розглянутий механізм відновлення з погляду теорії концентрованих розчинів. Удосконалена технологія регенерації травильних розчинів.

70.18.11.0666/223074. Регулювання русел і протипаводковий захист в умовах глобалізації кліматичних змін. Шинкарук Л.А., Щодро О.Є., Пірко А.Б. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.91-97. - укр. УДК 556. 537:532.

В статті наведено результати оцінки глобалізації кліматичних змін на Землі. Обґрунтовано вплив на природній стік водотоків щодо збільшення або зменшення водності. Встановлено необхідність врахування цих змін під час визначення гідрологічних параметрів водотоків.

70.18.11.0667/223080. Оцінка швидкості окиснення органічних забруднюючих речовин в біореакторах від ступеня біодеструкції синтетичних детергентів. Россінський В.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.148-154. - укр. УДК 628.316:004.942.

Наведені результати комплексного чисельного експерименту з оцінки кінетичних параметрів процесів біологічного очищення стічних вод в біореакторах із аноксидними й аеробними умовами, враховуючи ступінь біодеструкції синтетичних детергентів. Встановлено, що при повній біодеструкції синтетичних детергентів швидкість окиснення органічних забруднюючих речовин в аеробних умовах є на 32% більшою порівняно з випадком відсутності біодеструкції синтетичних детергентів. В аноксидних умовах швидкість окиснення органічних забруднюючих речовин при повній біодеструкції синтетичних детергентів на 25% більше порівняно з випадком відсутності біодеструкції синтетичних детергентів.

70.18.11.0668/223089. Вилучення міді із висококонцентрованих металовмісних відходів із подальшим її використанням. Яцков М.В., Корчик Н.М., Пророк О.А. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.222-229. - укр. УДК 628.34, 628.337.

Наведені основні методики та технологічні параметри для отримання сполук міді із мідновмісних вод у формі концентратів. Створена технологія також дозволяє отримувати воду, яка очищена від даної сполуки.

70.18.11.0669/223130. Гідродинамічний та гідрохімічний режими природних вод у районі впливу кар'єру "Хотиславський" на початку розробки мергельно-крейдових відкладів. Сидоренко О.О., Цветова О.В., Дятел О.О., Грижук В.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.39-46. - укр. УДК 556.182:556.3:631.621.

Розглянуто питання гідродинамічного та гідрохімічного режимів природних вод у районі впливу кар'єру "Хотиславський" на початковому етапі розробки другої черги експлуатації. Наводиться детальний аналіз гідрогеологічних умов та гідрохімічних характеристик поверхневих, ґрунтових та підземних вод за даними рекогносцирувальних спостережень та лабораторних досліджень.

70.18.11.0670/223133. Розрахунок рівня антропогенного навантаження на басейн річки Гапа. Романюк І.В., Пінчук О.Л., Герасімов Є.Г. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.79-88. - укр. УДК 551.438(282)(477).

У статті проведений розрахунок антропогенного навантаження на басейн річки Гапа, при цьому враховано якість її поверхневих вод. Оцінена екологічна ситуація досліджуваного регіону за рівнем антропогенного навантаження.

70.18.11.0671/223134. Вплив лісів на умови формування паводкового стоку річок Карпат. Живиця В.А., Трофимчук Д.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.89-95. - укр. УДК 556.18.

Розглянуто вплив карпатських лісів на максимальні паводкові витрати та рівні води річок Карпат.

70.17 Водогосподарське будівництво. Гідротехнічні та гідромеліоративні споруди

70.18.11.0672/223011. Аналіз сучасних технологій реконструкції ґрунтових дамб. Клімов С.В., Немоловська Н.А., Андрюк І.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.14-24. - укр. УДК 627.514, 515.

В статті наведені актуальні об'єкти реконструкції ґрунтових дамб, проаналізовано сучасні та традиційні методи їх відновлення. Розглянуто декілька технологій реконструкції насипних ґрунтових дамб, зокрема традиційну з використанням місцевих ґрунтів, із застосуванням дренажно-екранних модулів та з використанням ґрунтосуміші, покращеної додаванням відсіву та золи. Утворення із ґрунтосуміші міцної каменеподібної структури забезпечує відтворенням укосам і гребеню споруди високі показники міцності (до 13...15 МПа) і водостійкості, посилює опір гребеня і укосів дамби до утворення дефектів. Наведено схеми виконання робіт по будівельних процесах з реконструкції насипної дамби.

70.18.11.0673/223075. Оцінка безпеки експлуатації гідротехнічних споруд на малих річках, під час проходження дощових (зливових) паводків. Гапіч Г.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.98-104. - укр. УДК 626 627.

Встановлені дамби, що мають потенційну небезпеку руйнування внаслідок переливу води через гребінь гідротехнічних споруд. Розрахований додатковий об'єм води, який здатні акумулювати водойми. На основі гідрологічних розрахунків у басейні р. Нижня Терса, визначені максимальні витрати та об'єми води під час проходження дощових (зливових) паводків.

70.18.11.0674/223247. Селеві явища на території Українських Карпат і гірського Криму. Куковський А.Г., Кизима В.П., Семчук П.П. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.155-162. - укр. УДК 626.8:630*384.

Тотальне знищення заповідних карпатських лісів, зміна клімату останніх десятиліть викликає деградацію гірського заледеніння. На цьому тлі в доступному для огляду майбутньому можна очікувати збільшення частоти і енергетики селевих процесів, особливо пов'язаних з парагліціальною обстановкою. У статті розглядаються основні поняття та причини розвитку селевих потоків, які виникають на гірських річках Українських Карпат і гірського Криму внаслідок рясного танення снігів і дощів. Приведені класифікація типів селевих потоків, розглянути особливості селевих явищ, а також заходи протидії наслідкам селевих процесів.

70.18.11.0675/223251. Вплив хвильових явищ на роботу гідротехнічних споруд. Рябенко О.А., Ключа О.О., Галич О.О., Тимошук В.С., Поплавський Д.М. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.184-188. - укр. УДК 626 627.003.13.

В статті наводиться коротка інформація про такі хвильові явища, як хвилі переміщення та білякритичні течії, які виникають в межах різних гідротехнічних споруд. Вказуються особливості цих хвильових явищ та їх вплив на ГТС. Приводяться основні рівняння, що описують профіль вільної поверхні хвилеподібних білякритичних течій та хвиль переміщення. Здійснене порівняння профілів вільної поверхні білякритичних течій, отриманих за теоретичними розрахунками, з даними лабораторних досліджень, а для хвиль переміщення - з даними натурних досліджень. Співставлення теоретичних та експериментальних результатів показало їх хорошу збіжність.

70.18.11.0676/223276. Універсальна гідротехнічна споруда. Рогачко С.І., Слободяник А.В., Казмірук О.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.115-120. - рос. УДК 626 627.003.13.

В даний час захист берегів лиманів, річок і морів, особливо в місцях розташування різних споруд в безпосередній близькості від води є актуальною проблемою. У статті розглянута нова конструкція берегозахисної споруди змішаного типу для захисту берегів і створення додаткових територій у прибережній зоні морів, озер, водосховищ і лиманів, а також штучних островів, наприклад, для облаштування морських родовищ вуглеводнів. Виконано порівняльний аналіз силового впливу хвиль і дрейфуючих рівних крижаних полів на представлену конструкцію при різних глибинах води.

70.18.11.0677/223279. Флотаційна установка для очищення стічних вод, які утворюються при мийці ємностей, забруднених органічними речовинами. Небеснова Т.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.134-140. - рос. УДК 628.32.

На основі встановлених закономірностей процесів розділу фаз органічних емульсій методом ультрафлокуляції і турбулентної мікрофлотації розроблений проект мобільної флотаційної установки, яка призначена для очищення промивних вод, що утворюються при видаленні нафтових і масляних забруднень з поверхні різноманітних резервуарів. Впровадження даної установки дозволить здійснити реалізацію процесу мийки в режимі оборотного водопостачання з використанням невеликого об'єму мийочного розчину і ефективно утилізувати відмиті нафтопродукти.

70.18.11.0678/224467. Застосування сучасних підходів до визначення параметрів Дніпровських водосховищ. Шевченко І.А. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №1(77), С.12-17. - укр. УДК 556.5:528.6.

Наведено сучасні підходи щодо визначення морфометричних характеристик дніпровських водосховищ. Висвітлено питання практичного застосування даних мультиспектральної зйомки супутників Landsat. Наведено попередні дані щодо площі дніпровських водосховищ.

70.18.11.0679/224468. Оцінка кількості донних наносів за методом штучної нейронної мережі в Алжирському басейні "Тафна" / Quantification de la charge sedimentaire par la methode du rna dans le bassin de Tafna nord-ouest Algerien. Хафід Я., Шинкарук Л.А., Хлапук М.М., Маруф Надир, Меддур А.С. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №1(77), С.18-31. – франц. УДК 627.42: 627.512.

Майже всі дослідження, які були проведені на північно-африканських басейнах з оцінки донних наносів, до сьогодні залишаються незакінченими з різних причин, дана робота направлена, зокрема на басейні р. Тафна. Для ефективної оцінки було використано метод нейронної мережі (НМ), відомий своєю надійністю в декількох наукових областях. Зібрані дані по донним наносам в течіях отримані із гідрометричних станцій на двох річках, а саме Тафна і Мувілпех. Отримані результати є адекватними до поставлених проблем.

70.18.11.0680/224472. Огляд сучасних технологій гідроізоляції іригаційних каналів. Куковський А.Г., Кизима В.П., Немоловська Н.А., Семчук П.П. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №1(77), С.58-67. - укр. УДК 626.8:69.034.93.

У статті розглядаються основні види сучасних технологій гідроізоляції іригаційних каналів, гідротехнічних, водогосподарських та природоохоронних об'єктів.

70.18.11.0681/224529. Донні наноси в деяких північно-алжирських басейнах / La charge sedimentaire dans certains bassins du nord-ouest Algerien. Хафід Я., Шинкарук Л.А., Хлапук М.М., Маруф Надир, Меддур А.С. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №2(78), С.3-15. – франц. УДК 627.42: 627.512.

Замулення водосховищ в Алжирі є однією з найскладніших проблем, які стосуються дослідників в цій області, з огляду на величезну кількість наносів що надходять у водосховища. Дослідження, які були проведені раніше, з реалістичною оцінкою є недостатніми через відсутність історичних даних, що являють собою безліч недоліків, неадекватність гідрометричних станцій і відсутність людських і матеріальних ресурсів, які задіяні в цьому секторі. Кількісна характеристика гідронаносів в потоці дуже важлива для того, щоб конкретна оцінка донних наносів дозволила визначити точну договірність водосховища та визначення доцільних розмірів інфраструктури водосховищ. Ці дослідження проведені на звичайних річних потоках північно-західного Алжиру, які до сих пір мало вивчені.

70.18.11.0682/224531. Обґрунтування необхідності метеорологічного забезпечення при розробці водогосподарсько-меліоративних проектів. Рокочинський А.М., Волк П.П., Приходько Н.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №2(78), С.25-33. - укр. УДК 631.6:502.6.

У статті обґрунтовано необхідність метеорологічного забезпечення при розробці проектів водогосподарсько-меліоративних об'єктів як складних природно-технічних систем. Розглянута структура моделей метеорологічних режимів при розробці кліматологічного прогнозу щодо різних рівнів їх інформаційного забезпечення.

70.18.11.0683/224793. Нерівномірність розподілу води збірно-розподільчими системами. Грачов І.А. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.128-132. - рос. УДК 626.1.3; 626.82; 627.84; 627.86.

В статті розглянуто причини виникнення нерівномірності розподілу води в збірно-розподільчих системах водопровідних споруд, її вплив на якість води, що очищується і на процеси, що проходять в очисних спорудах під час їх експлуатації. Також наведені методи оцінки нерівномірного розподілу витрат, та шляхи зниження нерівномірності, що виникає в полі тисків, і нерівномірності опорів для збірно-розподільчих трубопроводів з дискретним і безперервним розподілом витрат. Крім цього, визначено основні напрямки для подальших досліджень методів зниження нерівномірності в збірних і розподільчих трубопроводах споруд водопідготовки.

70.18.11.0684/224799. Уточнені формули для розрахунків трубопроводів мереж водовідведення. Ткачук О.А., Ярута Я.В. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.165-172. - укр. УДК 626.1.3; 626.82; 627.84; 627.86.

Отримано уточнену степеневу формулу з визначення гідравлічних уклонів, придатну для гідравлічних і оптимізаційних розрахунків як напірних, так і безнапірних водовідвідних трубопроводів. Для визначених ДБН В.2.5-75 вимог і нормативних показників умов роботи та розрахунків цих трубопроводів отримано числові значення коефіцієнта і показників степеня уточненої степеневої формули, а також запропоновано аналітичні залежності для розрахунків коефіцієнта, що враховує наповнення трубопроводу. Порівняння результатів розрахунків за уточненою

степенною формулою із еталонними формулами, рекомендованими чинними нормативами України, показали її цілковиту придатність для практичного використання.

70.18.11.0685/224830. Новий метод ідентифікації іригаційного каналу. Воцелка С.О., Рожков С.О. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №3(62), т.1, С.132-137. - рос. УДК 631.67:519.8.

Запропоновано новий метод ідентифікації параметрів для іригаційного каналу - коефіцієнта шорсткості, шляхових втрат і значень невимірювальних координат. Модель каналу представлена у вигляді повної системи рівнянь Сен-Венана. Аналіз моделі дозволив звести рішення багатокритеріальної оптимізаційної задачі до одного критерію. Перевірку методу виконано на імітаційних даних, що відповідають реальним значенням об'єкта ідентифікації.

70.18.11.0686/225089. Метод відновлення невимірюваних координат іригаційного каналу. Воцелка С.О., Рожков С.О. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №3(58), С.331-336. - рос. УДК 631.67:519.8.

Запропоновано метод розв'язання граничних задач для іригаційного каналу з невідомими початковими умовами при використанні кінцево-різницевої схем. Застосування методу дозволяє отримати рішення в невідомих розглянутих областях при невідомих початкових умовах. Для оцінки ефективності запропонованого методу проведено обчислювальний експеримент, результати якого підтвердили умови достатньої стійкості одержуваних рішень.

70.19 Обводнювання і водопостачання

70.18.11.0687/223070. Необхідність упровадження водообігу на рисових системах півдня України. Козішкурт С.М., Мендусь П.І. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.53-59. - укр. УДК 631.674:633.18.03.

Обґрунтовані та запропоновані конструкції водообігових систем, що забезпечують часткову або повну утилізацію дренажно-скидних вод на рисових системах.

70.18.11.0688/223073. Дослідження зміни питомої енергії потоку в межах водозливу з тонкою стінкою. Хлапук М.М., Корнійчук В.І. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.82-90. - укр. УДК 532.532.2.

В статті представлено теоретичні та експериментальні дослідження зміни питомої енергії потоку в межах водозливу з тонкою стінкою. Встановлені основні діючі фактори: висота водозливної стінки h та напір H , що визначають вихідні гідравлічні параметри водозливу: глибину на його порозі h та питому витрату q . Відзначено, що в межах водозливу відбувається переформування рівномірного потоку в струмину, внаслідок якого виникають втрати напору. Доведена адекватність застосування формули Хіндса для оцінки цих втрат. Приведено рівняння збереження питомої о-зливу. На графіках розкрито вплив основних діючих факторів та їх відношення на величину відносних втрат напору.

70.18.11.0689/223131. Спосіб захисту гідромеліоративних територій від затоплення і підтоплення з використанням дренажно-екранномодульних систем. Ткачук М.М., Ткачук Р.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.47-57. - укр. УДК 626.862.3.

Наведений спосіб регулювання рівнів ґрунтових вод за допомогою дренажно-екранно-модульних систем, використання яких дозволяє обмежувати затоплення і підтоплення гідромеліоративних територій.

70.18.11.0690/223146. Знезалізнення води в локальних системах водопостачання. Мартинов С.Ю., Куницький С.О. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.220-227. - укр. УДК 628.16.

В статті розглянуто особливості влаштування знезалізнювальних установок в локальних системах водопостачання. Приведена схема та описана конструкція схеми знезалізнення води з напірним пінополістирольним фільтром та аерацією води на рециклі, результати її впровадження.

70.21 Зрошувальні системи

70.18.11.0691/223014. Можливості використання мікрогідротурбін на зрошувальних каналах для вирішення питань локального енергозабезпечення. Ольховик О.І., Міськов М.О. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.41-46. - укр. УДК 631.674.4.

Проаналізовані сучасні світові розробки в царині створення мінігідротурбін і запропоновані шляхи їх використання на об'єктах водного господарства для отримання електроенергії.

70.18.11.0692/223016. Фільтраційні процеси на рисових зрошувальних системах та їх вплив на формування еколого-меліоративного стану ґрунтів. Турченко В.О. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.56-62. - укр. УДК 331.102.323:631.6.

Розглянуті питання формування фільтраційних потоків на рисових зрошувальних системах залежно від їх конструктивних особливостей та вплив інтенсивності й направленості фільтраційних процесів на еколого-меліоративний стан рисових зрошувальних систем та врожайність провідної культури рису.

70.18.11.0693/223067. Обґрунтування необхідності та шляхи оптимізації технік поливу та режимів зрошення супутніх рису культур рисової сівозміни на Придунайських РЗС. Сингаєвич Д.М., Приходько Н.В., Рокочинський А.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.27-33. - укр. УДК 631.674:633.

Обґрунтовано необхідність та шляхи оптимізації технік поливу та режимів зрошення супутніх культур рисової сівозміни на Придунайських рисових зрошувальних системах, розміщених на територіях зі складними

- гідрогеологічними умовами з урахуванням необхідності створення та підтримання промивного водного режиму засолених ґрунтів.
- 70.18.11.0694/223068. База даних аналітично-інформаційної системи управління ґрунтовими режимами за краплинного зрошення. Рябков С.В., Усата Л.Г., Новачок О.М., Новачок І.О. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.34-45. - укр. УДК 631.674.6:504.53.062.4.
- Представлено результати створення бази даних аналітично-інформаційної системи управління ґрунтовими режимами за краплинного зрошення, в якій систематизовано результати досліджень впливу краплинного зрошення плодкових насаджень, якості поливної води та удобрення на ґрунтові процеси та властивості ґрунтів.
- 70.18.11.0695/223069. До розрахунку приканального дренажу на Придунайських рисових зрошувальних системах. Мендусь С.П. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.46-52. - укр. УДК 631.6:502.65.
- Обґрунтовано необхідність влаштування і параметри приканального дренажу на рисових системах дельти Дунаю.
- 70.18.11.0696/223071. Обґрунтування параметрів поперечного перерізу зрошувальних каналів рисових систем в умовах дельти Дунаю. Мендусь С.П., Мендусь П.І., Рокочинський А.М., Жеребят'єв О.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.60-66. - укр. УДК 631.6:502.65.
- Розглянуті підходи до обґрунтування параметрів зрошувальних каналів рисових систем для дельти Дунаю.
- 70.18.11.0697/223072. Вплив краплинного зрошення, якості поливної води та удобрення на ущільнення ґрунтів. Рябков С.В., Усата Л.Г., Новачок О.М., Новачок І.О. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.67-81. - укр. УДК 631.674.6:504.53.062.4.
- Представлено результати досліджень впливу краплинного зрошення плодкових насаджень, якості поливної води та удобрення на ущільнення ґрунтів.
- 70.18.11.0698/223127. Вплив зрошувача-скиду на формування водного режиму та сольового балансу рисової карти-чека з дренажем. Кропивко С.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.3-9. - укр. УДК 631.674:633.18.03.
- На основі багаторічних польових досліджень встановлена ключова роль зрошувача-скиду в формуванні оптимального водного та сольового режиму на поливних рисових картах.
- 70.18.11.0699/223128. Методологія експериментальних досліджень на закритих зрошувальних системах. Попов В.М., Внукова К.В., Таргоній М.М., Сорока Н.В., Шліхта В.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.10-30. - укр. УДК 631.674.
- Наведено методологію експериментальних досліджень на закритих зрошувальних системах із застосуванням сучасних засобів вимірювальної техніки, спрямованої на обґрунтування заходів з підвищення енергоефективності та експлуатаційної надійності.
- 70.18.11.0700/223129. Підвищення дренажності рисових зрошувальних систем шляхом глибокого розпушення ґрунтів. Турченко В.О., Приходько Н.В., Рокочинський А.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.31-38. - укр. УДК 631.432:62.
- В роботі обґрунтовано необхідність підвищення ефективності функціонування рисових зрошувальних систем шляхом проведення глибокого розпушення ґрунтів. Основним призначенням глибокого розпушення ґрунтів РЗС є створення і підтримання необхідного рівня протистійності ґрунтів, покращення їх структури, водно фізичних властивостей, забезпечення сприятливих умов при вирощуванні рису та супутніх сільськогосподарських культур.
- 70.18.11.0701/223132. Використання інфраструктури зрошувальних систем для виробництва альтернативної енергії. Ольховик О.І., Ольховик Б.Є. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.58-66. - укр. УДК 631.674.4.
- Проаналізовані сучасні світові розробки в царині сонячних електростанцій і запропоновані шляхи їх використання на об'єктах водного господарства для отримання електроенергії.
- 70.18.11.0702/223135. Вплив краплинного зрошення, якості поливної води та удобрення на продуктивність багаторічних культур та якість врожаю. Рябков С.В., Усата Л.Г., Новачок О.М., Новачок І.О. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.96-104. - укр. УДК 631.674.6:504.53.062.4.
- Представлено результати досліджень впливу краплинного зрошення плодкових насаджень на продуктивність багаторічних культур та якість врожаю в умовах півдня України.
- 70.18.11.0703/224738. Зрошувальні меліорації херсонської області в контексті збалансованого розвитку. Малєєв В.О., Безпальченко В.М. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №1(60), С.215-223. - укр. УДК 631.6 (477.72).
- У даній роботі проаналізовано вплив зрошувальних меліорацій з позицій збалансованого розвитку. Виявлено позитивний вплив зрошення на розвиток сільських населених пунктів. Зазначено негативний вплив зрошувальних меліорацій на процеси підтоплення, систематизовано основні чинники цього впливу. Показано, що вплив зрошувальних меліорацій на властивості ґрунтів має різноспрямований характер. Запропоновано основні напрями щодо розвитку зрошувальних меліорацій в Херсонській області.

70.23 Осушувальні системи

70.18.11.0704/223065. Відновлення працездатності дренажу в зоні осушення з використанням телеінспекції. Клімов С.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.11-18. - укр. УДК 626.862.3.

В статті наведений аналіз можливості реновації гідромеліоративних систем в гумідній зоні із застосуванням попередньої візуальної діагностики технічного стану дренажних ліній телеінспекційними системами і проведення локального ремонту або заміни несправних ділянок. Наведені технічні характеристики телеінспекційних систем світових лідерів з аналізом можливості їх застосування для діагностики дренажу.

70.25 Стічні води, їхнє очищення і використання

70.18.11.0705/220918. Дослідження та автоматизація реакторів біологічного очищення стоків при контролі концентрації кисню. Сафоник А.П., Клепач М.І., Таргоній І.М. // Радіоелектроніка, інформатика, управління. Запоріжжя: Запорізький нац. техн. ун-т, 2017, №3(42), С.192-197. - укр. УДК 519.63:532.5:681.516.75.

Актуальність. Вирішено актуальну задачу розроблення математичних моделей процесів очищення стічних вод, з урахуванням автоматизованого керування. Мета роботи - розробка математичної моделі процесу очищення стічних вод від біологічних речовин іммобілізованими мікроорганізмами при багатоступеневому анаеробно-аеробному способі очищення, яка б враховувала процеси окислення органічних речовин, розмноження і відмирання бактерій як сукупність взаємодії різних факторів в залежності від концентрацій розчиненого у воді кисню та забруднюючих органічних речовин. Метод. У роботі використано методи математичної фізики та гідродинаміки для побудови математичних моделей процесів очищення рідин, загальні підходи до побудови модельних задач, у яких одні складові домінують над іншими. Побудовано математичну модель процесу біологічного очищення стічних вод, що враховує зміну концентрацій забруднення, активного мулу і кисню при розмноженні та відмиранні бактерій в біологічних реакторах різного типу. Результати. Знайдено розв'язок відповідної модельної задачі з використанням функції рдере середовища MatLab. Наведені результати розрахунків розподілу концентрації забруднення, активного мулу та кисню протягом часу очистки рідини, які враховують здатність бактерій до розмноження та відмирання. Висновки. Проведені експерименти підтвердили адекватність побудованої моделі. На основі отриманих результатів розроблено автоматизовану систему управління допустимою концентрацією забруднення у стічних водах, яка забезпечує енергозберігаючі принципи роботи установки.

70.18.11.0706/223081. Інтенсифікація роботи каналізаційних очисних споруд в умовах скиду невеликих витрат. Кравченко В.С., Кравченко Н.В., Басюк М.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.155-163. - укр. УДК 628.334.

Розглянуто сучасні проблеми очищення стічних вод в умовах скиду малих витрат. Запропоновано напрямки інтенсифікації роботи біофільтрів та визначено переваги послідовного застосування аеробно-анаеробних процесів при вилученні забруднень із стічних вод.

70.18.11.0707/223145. Вплив нітратного рециклу та синтетичних детергентів на ефективність біологічного очищення стічних вод. Россінський В.М., Саблій Л.А. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.210-219. - укр. УДК 628.316:004.942.

Приведено результати комплексного чисельного експерименту з оцінки кількісних параметрів процесів біологічного очищення стічних вод, що містять синтетичні детергенти, від органічних забруднюючих речовин в аноксидних і аеробних біореакторах із врахуванням ступеня нітратного рециклу. Показано, що для досягнення повного біологічного очищення стічних вод, зменшення коефіцієнта внутрішньої рециркуляції потребує збільшення тривалості обробки стічних вод в біореакторах, а збільшення коефіцієнта внутрішньої рециркуляції спостерігається при зростанні концентрації синтетичних детергентів і розчинених органічних забруднюючих речовин.

70.18.11.0708/224475. Дослідження можливості використання аераційно-окиснювальної установки роторного типу для біологічного очищення стічних вод. Саблій Л.А., Ободович О.М., Сидоренко В.В., Коренчук М.С. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №1(77), С.94-101. - укр. УДК 628.355.2.

Проведено випробування роботи аераційно-окиснювальної установки роторного типу з використанням мулової суміші з різними конструкціями аераторів-окиснювачів і в різних режимах роботи. Наведено результати якісного та кількісного аналізів активного мулу до та після обробки в установці. Виявлено параметри, за яких активний мул функціонує в задовільному режимі.

70.18.11.0709/224653. Дослідження впливу високоенергетичної дискретної обробки на фізико-хімічні властивості жировмісних промивних вод. Куник О.М., Семешко О.Я., Сарібекова Ю.Г., Сарібекова Д.Г. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №4(59), С.106-110. - укр. УДК 665.238.

У роботі проведено визначення фізико-хімічних властивостей жировмісних промивних вод під впливом високоенергетичної дискретної обробки з метою інтенсифікації процесу вилучення вовняного жиру. На підставі комплексного аналізу отриманих результатів встановлено, що під дією високоенергетичної дискретної обробки відбуваються хімічні та структурні перетворення, що призводить до зміни властивостей всіх складових ліпидовмісної системи.

70.18.11.0710/224887. Динаміка температурних режимів очищення стічної води в системі "відстійник-аеротенк-відстійник" каналізаційних очисних споруд м. Рівне. Грицина О.О. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.121-127. - укр. УДК 628.31.

Каналізаційні очисні споруди України потребують модернізації. Модернізація повинна передбачати окиснення органічних речовин та видалення сполук нітрогену. Для проектування реакторів процесів окиснення органічних речовин та нітрифікації проведені дослідження температурного режиму очищення муніципальних стічних вод на

прикладі очисних споруд м. Рівне, Україна. Обробка дослідних даних дозволяє виконати вибір розрахункової температури для забезпечення процесу нітрифікації у випадку модернізації очисних споруд та уникнути можливих проектних помилок. Проаналізована зміна температурного режиму очищення вздовж профілю основної технологічної лінії очисних споруд.

70.18.11.0711/226092. Сорбція іонів важких металів технічними лігнінами. Чикун Н., Севастьянова О., Пасальський Б. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №1(21), С.235-242. - англ. УДК 544.723.2.

У деяких галузях виробництва, наприклад, гальванічне одержання металів, видобуток корисних копалин, шкіряне виробництво тощо, відходи забруднюють водойми металами, що є серйозною екологічною проблемою. Важкі метали не піддаються біологічному розкладанню й накопичуються в живих організмах. Саме тому вкрай необхідні економічно ефективні сорбенти для очищення водойм від таких відходів. Натуральні матеріали, які доступні у великих кількостях і практично не потребують попередньої обробки, а також певні побічні продукти промислових або сільськогосподарських виробництв, можуть використовуватися як недорогі сорбенти. Такими можуть бути кора дерев, хітин, водорості, рисове лушпиння, цеоліт, глина, торф, мох, кістковий желатин, сухе листя, лігнін тощо. Гідролізний лігнін - побічний продукт кислотного гідролізу деревини та відходів сільського господарства при одержанні сахаридів і їх похідних (ксиліту і фурфуролу) та етанолу. Він характеризується щільнішою структурою, має меншу кількість карбонільних і гідроксильних груп порівняно з технічними лігнінами. Останні отримують у вигляді відходів побічних продуктів при обробці дерева й інших видів біомаси з метою одержання целюлози або інших продуктів. Провідним промисловим процесом отримання целюлози є крафт-процес, у результаті якого виділяють крафт-лігнін. Одним із перспективних методів одержання чистого лігніну з менш зміненою природною структурою та нижчою молекулярною масою є метод, у якому використовується етанол як розчинник лігніну. У світі виробляють понад 50 млн. т лігніну на рік. Ось чому росте інтерес до технологій його можливого використання, наприклад, як до сорбентів для очищення промислових стоків, що є перспективним напрямом дослідження. Мета роботи - дослідити сорбційні властивості лігнінів залежно від їх способу одержання і складу до іонів важких металів (Fe^{3+} , Cu^{2+}). Матеріали та методи. Дослідження проведено з чотирма типами лігнінів: OS - лігнін, одержаний із дерев хвойних порід із використанням технології, в основі якої - екстракція водним етанолом, в присутності сульфатної кислоти як каталізатора; KS-лігнін - із дерев хвойних порід за унікальною технологією LignoBoost (Innventia AB, Stockholm, Sweden); AldS-лігнін - із дерев хвойних порід, наданий Sigma-Aldrich (Швеція); ентегнін - ентросорбент, основою якого є гідролізний лігнін (75 %) з добавкою картопляного крохмалю та кальцію стеарату. Дослідження сорбції іонів Fe^{3+} , Cu^{2+} проведено з розчинів солей методами спектрофотометрії та йодометрії відповідно. Елементний аналіз (C, H, N і S) досліджено на хроматографічному аналізаторі Flash EA 1112. Середньочислові та середньовагові молекулярні маси (M_w , M_n), індекс полідисперсності (PDI) технічних лігнінів визначено гел-проникаючою хроматографією. Кількість функціональних груп (гідроксильних і карбоксильних) у лігніні - методом ЯМР ^{31}P . Результати дослідження. Встановлено, що вміст лігніну в зразках OS і KS різниться на 5.8 %, хоча це відбувається не за рахунок лігніну, розчинного в кислоті. KS містить менше золи, проте більше сахаридів. Індекс полідисперсності для OS і KS вище 1.1, що свідчить про полідисперсність лігнінів. Більша дисперсність характерна для KS. Результати ЯМР ^{31}P показали, що вміст аліфатичних гідроксильних груп ($OH_{аліф.}$ переважає в крафт-лігнінах, особливо в AldS у 1.4- 3.2 раза. Разом з тим сумарна кількість фенольних гідроксильних груп ($OH_{фен.}$ також більша в крафт-лігнінах, особливо для KS. OS містить меншу кількість карбоксильних груп ($COOH$). Результати дослідження сорбції іонів Fe^{3+} , Cu^{2+} із модельних розчинів їх солей лігнінами свідчать, що всі типи досліджуваних лігнінів проявляють здатність до сорбції. Краще сорбуються із розчинів йони Fe^{3+} . При однаковій концентрації розчинів сорбція іонів Fe^{3+} приблизно в п'ять разів більша, ніж іонів Cu^{2+} . Найбільшу ефективність серед сорбентів проявляє AldS, який має підвищений вміст $OH_{аліф.}$ OS і ентегнін (ентросорбент) мають значно меншу сорбційну здатність, майже в 1.5-2 рази. OS характеризується нижчим вмістом гідроксильних груп (аліфатичних і фенольних), що, ймовірно, пояснює його невисоку сорбційну здатність. Ентегнін - через його процес виділення - має структуру, конденсовану з меншою кількістю функціональних груп, ніж крафт-лігнін. Сорбційну здатність технічних лігнінів і гідролізного лігніну (ентегнін) можна пояснити їх просторовою структурою, яка формується сумішшю тривимірних сітчастих полімерів і полідисперсністю. Підвищена сорбційна здатність іонів Fe^{3+} , Cu^{2+} для AldS обумовлена великою кількістю $OH_{аліф.}$ Збільшена кількість сахаридів, яка підвищує полярність, теж приводить до зростання сорбції для KS. Висновки. Результати дослідження показують, що крафт-лігніни (KS, AldS), які містять більшу кількість полярних груп ($OH_{аліф.}$, $OH_{фен.}$ і карбоксильних груп), мають вищу сорбційну здатність, ніж OS і гідролізний лігнін. Це свідчить про те, що сорбція важких металів обумовлена не тільки просторовою структурою лігнінів (які є тривимірними, зшитими, ароматичними вуглеводними полімерами), а й наявністю різних полярних функціональних груп у технічних лігнінах. Вищий вміст аліфатичних гідроксильних груп у структурі лігніну відіграє вагомий роль у процесі сорбції. Оскільки лігнінові сорбенти є природними продуктами, їх можна легко утилізувати після використання та спалювання, як зольні залишки.

70.18.11.0712/226344. Визначення рівняння регресії очищення фенольних стічних вод з додаванням біогеної добавки карбаміду. Дупенко О.О., Трикіло А.І. // Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №16(1238), С.136-141. - укр. УДК 628.3:519.2.

Визначено рівняння регресії другого порядку, яке описує процес очищення фенольних стічних вод при зміні параметрів: часу проведення очищення (часу аерації), початкового вмісту фенолів, дози активного мулу та доза біогеної добавки - карбаміду. В результаті математичної обробки експериментальних даних отримано графіки залежностей залишкового вмісту фенолів від вхідних параметрів у формі поверхонь відгуку, які характеризують процес очищення. Результати досліджень можуть бути використані у промисловості для встановлення оптимальних режимів технологічного процесу з визначенням мінімальних витрат на додавання карбаміду і часу аерації.

70.27 Якість води

70.18.11.0713/220835. Научно-экспериментальное изучение валеологических возможностей воды как средства укрепления здоровья населения. Гончаренко М.С., Плехова М.Н., Палий В.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Валеологія: сучасність і майбутнє. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №21, С.66-71. - рос. УДК 613.31.

Стаття присвячена глобальній проблемі нестачі якісної питної води. Аналізуються публікації про стан води в Україні та в м. Харкові. Розглядаються фізико-хімічні властивості води, а також вимоги до неї, існуючі технології водопідготовки. Описані можливості установки фільтрації "ЕкоЛш" і вплив на здоров'я людини води з цієї установки. Стаття торкається сучасних вимог до якості питної води в різних країнах. У статті наводяться дані про поліпшення показників фізичного стану органів при тестуванні та застосуванні спеціально підготовленої води. Проводиться аналіз вод з 26 джерел м. Харкова. Оцінюється за трьома параметрами: жорсткість води, наявність шкідливих домішок і окислювально-відновного потенціалу. Описані методики тестування стану здоров'я контрольної та експериментальної груп.

70.18.11.0714/222221. Гідроекологічна оцінка якості води Дніпровського водосховища. Стась М.М., Колесник В.І. // Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2016, №1-2(21), С.87-98. - укр. УДК 504.064.

Исследованы гидрохимические показатели качества воды Днепровского водохранилища. Определены органолептические показатели, минерализация, количество сульфатов и хлоридов, жесткость воды, водородный показатель, содержание аммонийного азота и растворенного кислорода. По результатам комплексной гидроэкологической оценки установлено, что качество воды Днепровского водохранилища не соответствует существующим на сегодняшний день нормативам. Наиболее благоприятной по эколого-санитарным показателям оказалась вода Днепровского водохранилища вблизи с. Аулы. Самыми загрязненными характеризуются участки в устье р. Мокрая Сура и р. Самара.

70.18.11.0715/222607. Хімічний склад підземних вод Харківської області як фактор ризику для здоров'я населення. Прибилова В.М., Качан А.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Геологія. Географія. Екологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2017, №46, С.37-44. - укр. УДК 556.38:628.1.

В статті обговорюються результати оцінки ризику для здоров'я населення, обумовленого використанням підземної води без попередньої водопідготовки жителям Харківської області. Зроблено аналіз макро- та мікрокомпонентного складу питних підземних вод Харківської області. На підставі даних хімічного складу підземних вод основних водоносних горизонтів, що використовуються для цілей водопостачання, усереднених по великій кількості проб за довготривалий період спостережень були відібрані основні речовини для оцінки ризику здоров'я населення. Розраховані середньодобові дози потрапляння елементів в організм людини з споживаною підземною водою та показники неканцерогенних ефектів для здоров'я людини (коефіцієнт небезпеки). К пріоритетним речовинам, що містяться у підземній воді та мають індекс небезпеки для здоров'я людини більше 0,05 віднесені талій, ртуть, кадмій, свинець, миш'як, барій, стронцій, залізо, та марганець. За значенням сумарного коефіцієнту небезпеки було проведено порівняльний аналіз якості води з різних водоносних горизонтів та зроблено висновок щодо прийнятності рівня ризику здоров'ю людини. Споживання води без попередньої водопідготовки викликає небезпеку ураження нирок, шлунково-кишкового тракту, центральної нервової системи, захворювання серцево- судинної системи.

70.18.11.0716/223030. Очищення води у фільтраційно-регенераційних біоплато. Филипчук В.Л., Бондар О.І., Курилюк М.С., Айайа Анієфіок, Кривошей П.П., Курилюк О.М., Почтар О.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.193-204. - укр. УДК 628.35.

Наведено порівняльний аналіз результатів дослідження ефективності глибокого доочищення води у фільтраційно-регенераційних біоплато гідропонного типу та біоплато інших конструкцій. Показано, що застосування середнього дренажу для постійної промивки циркуляційно-промивними водами фільтрувальної засипки, біоплівки, кореневої системи рослин і дренажу біоплато та гідроавтоматичного очищення циркуляційно-промивних вод дозволяє забезпечити самовідновлювальний режим роботи комплексу очисних споруд. Фільтраційно-регенераційні біоплато надають можливість незалежно від їх продуктивності і кліматичних умов використання досягти більш високої якості та стабільності очищення води.

70.18.11.0717/223031. Інтенсифікація роботи станції знезалізнення слабкокислих підземних вод з низьким лужним резервом. Квартенко О.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.205-214. - укр. УДК 628.15.

В роботі наведені теоретичні та експериментальні дані щодо інтенсифікації роботи станцій знезалізнення. Встановлено, що в сучасних умовах актуальним завданням є переведення екстенсивних технологій водоочищення в технології, які забезпечують високу швидкість окиснення сполук заліза та азоту амонійного, збільшуючи тривалість фільтроциклу та зменшуючи енерговитрати. Актуальним питанням є проведення стабілізаційної обробки води для запобігання її повторного забруднення продуктами корозії трубопроводів. Запропоновано використання комплексного біофізикохімічного методу кондиціонування води.

70.18.11.0718/223032. Математичне моделювання контактного знезалізнення підземних вод для питного водопостачання. Орлов В.О., Мартинов С.Ю., Куницький С.О. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.215-222. - укр. УДК 628.14.

В статті описаний процес контактного знезалізнення води з подальшим його математичним моделюванням. Розроблена математична модель фільтрування на зернистих фільтрах, що включає рівняння матеріального балансу, кінетику протікання процесів та зміну втрат напору в засипці. На основі математичної моделі можна визначити потрібну висоту шару засипки, її структурні показники (мінімальний, максимальний, еквівалентний діаметри, коефіцієнт форми зерна, поруватість), швидкість фільтрування, температуру води.

70.18.11.0719/223274. Еколого - іригаційне оцінювання якості поверхневих вод Сасикського водосховища. Блажко А.П. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №67, С.103-110. - укр. УДК 556.531; 556.551.

В статті викладено результати еколого-іригаційного оцінювання якості поверхневих вод Сасикського водосховища за 1995-2015 рр. за різними методиками, а саме: комплексне екологічне оцінювання якості води на основі визначення коефіцієнтів забрудненості (КЗ); оцінювання відповідності показників якості поверхневих вод нормативним вимогам для різних видів водокористування; іригаційне оцінювання якості зрошувальної води Сасикського водосховища. Встановлено, що екологічний стан поверхневих вод за рівнями забрудненості оцінюється від "слабко забруднених" до "помірно забруднених". За іригаційною оцінкою вода досліджуваної водойми непридатна для зрошення.

70.18.11.0720/223583. Просторово-часові тенденції зміни трофічного стану водосховищ річки Дніпро. Пічура В.І. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Сільськогосподарські науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.3-21. - укр. УДК 556.5:528.94:51-71.

Проблеми раціонального водокористування та оцінки якості води є пріоритетними завданнями багатьох держав, особливо в басейнах транскордонних річок. Створення і функціонування каскаду дніпровських водосховищ спричинило корінну трансформацію гідрологічного режиму річки Дніпро. В наслідок цього відбулося значне погіршення фізичних, хімічних і біологічних характеристик якості поверхневих вод, підвищення трофічного їх статусу, зниження ефективності роботи та стабільності функціонування водної екосистеми басейну Дніпра, яке визначається переважно антропогенними чинниками. В результаті дешифрування серії космічних знімків (серпень, 1986-2016 рр.) супутників Landsat-5, Landsat-7 та Landsat-8 із просторовим дозволом в 30 метрів, встановлена просторово-часова тенденція зміни фізичних (прозорість води), гідрохімічних (концентрації вмісту у воді загального фосфору), біологічних (хлорофіл-а) властивостей акваторій водосховищ. В дослідженнях використаний індекс трофічного стану, який розроблений Флоридським департаментом захисту довкілля і використовується для класифікації всіх типів водної поверхні, включаючи річки. Встановлено, що значення індексу трофічного стану у водоймах водосховищ розподілено достатньо нерівномірно від 26,5 до 56,5 із рівнем варіації за роками досліджень в межах 2,1-10,5%, що обумовлено інтенсифікацією або "хімізацією" сільського господарства та змінами клімату, які підсилюють прояви небезпеки акумуляції біогенних речовин в результаті ґрунтового-ерозійних процесів та провокують "цвітіння" води при підвищенні температури у водоймах. Рівень трофічного статусу в межах окремих водосховищ розподілений достатньо нерівномірно і переходить від оліготрофного та мезотрофного в зонах наявності течії, до евтрофного в зонах застою води з підвищеним температурним режимом, що займають до 40% площі каскаду дніпровських водосховищ. Низов'я Дніпра має високий ступінь зарегулювання, на окремих ділянках акваторії індекс трофічного стану перевищує значення 70, що відповідає гіпертрофному статусу. Тривале підсилення евтрофікації водоймищ дніпровського каскаду сприяє збільшенню концентрації біогенних елементів, домінуванню в фітопланктоні синьо-зелених водоростей, зниженню прозорості, зростанню вмісту органічної речовини, значному погіршенню екосистеми і зниженню біопродуктивності річки Дніпро. Представлені дослідження трофічного статусу каскаду дніпровських водосховищ мають високу науково-практичну цінність для визначення проблемних ділянок їх акваторій та подальшої першочергової розробки обґрунтованих просторово-адаптивних комплексних і системних природоохоронних заходів та підвищення екологічної стійкості і поступового оздоровлення екосистеми басейну річки Дніпро.

70.18.11.0721/224795. Моделювання технологічних процесів очищення питної води при використанні активованого розчину коагулянта. Душкін С.С., Шевченко Т.А., Душкін С.С. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.139-145. - рос. УДК 628.16.

Виконано моделювання технологічних процесів очистки питної води при використанні активованого розчину коагулянту. При побудові математичних моделей був використаний повний факторний експеримент в двох рівнях з варіюванням трьох чинників. Отримані функціональні залежності, що описують досліджуваний процес очистки води, виконано зіставлення експериментальних і розрахункових даних, які досить повно освітлюють процес очистки води із застосуванням активованого розчину коагулянту і можуть бути використані в технологічних розрахунках при проектуванні очисних споруджень водопроводу.

70.18.11.0722/224796. Аналіз підземних вод північної та центральної частин Одеської області та сучасні технології їх очистки. Маковецька О.О., Дмитренко М.П. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.146-151. - рос. УДК 556.31.

Підземні води використовуються в господарсько-питних та інших потребах людини. Авторами був проведений хімічний аналіз складу підземних вод в північній та центральній частині Одеської області (2015-2017 рік) за шістьма джерелами. Із-за високого вмісту різних забрудників (мінеральних та органічних речовин, хлоридів, сульфатів і натрію) ці підземні води не придатні для питних цілей згідно з гігієнічними вимогами до якості питної води й не можуть використовуватися для питного водопостачання без додаткового очищення. Мембранна технологія обробки підземної води вимагає мінімальних об'ємів і витратних матеріалів й забезпечує необхідну якість очищеної води незалежно від складу вихідної підземної води. Представлені результати ефективності очищення води та висновок про відповідність якості очищеної води нормативним документам на питну воду.

70.18.11.0723/224797. Вдосконалення конструкції освітлювачів з шаром завислого осаду в технологічних схемах пом'якшення води. Оуд Л.М. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.152-158. - укр. УДК 628.16.

Наявність іонів кальцію та магнію у воді є причиною відкладень в бойлерах, втрат тепла в теплообмінниках та інших проблем з промисловим обладнанні. Для покращення якості води часто застосовують пом'якшення вапняно-содовим методом. Основною спорудою технологічної схеми даного методу є освітлювач з шаром завислого осаду, конструкція та експлуатація якого є складними. В даній статті запропоновано удосконалення вапняно-содового методу реконструкцією освітлювача з шаром завислого осаду шляхом заміни розподільчого пристрою, повітровідділювача, горизонтальної перфорованої перегородки, шламоприймних вікон на шар

пінопілістирольного завантаження та утримуючу решітку. Це дозволить проводити процес пом'якшення води в одній споруді, зменшити витрати на промивку та енергозатрати.

70.18.11.0724/224800. Використання напірної флотації у водопідготовці. Чмельов І.Ю., Ісакієва О.Г., Сорокіна В.Ю. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №68, С.173-178. - рос. УДК 628.16.

В даній статті запропоновані інноваційні технології у будівництві нових та реконструкції діючих станцій водопідготовки. Як ефективний метод видалення колоїдних та завислих речовин, нафтопродуктів та жирів, а також фітопланктону, розглядається напірна флотація. Розглянуті варіанти реконструкції діючих споруд водопідготовки шляхом заміни процесу відстоювання напірною флотацією. Наведені опис, принцип дії та результати роботи флотофільтраційної установки Klagicell RJ (Австрія). Дана установка є комбінованою і дозволяє поєднувати у собі такі процеси, як: коагуляція, флокуляція, флотація, фільтрація та промивка. При цьому промивні води відсутні. Ефективність очистки висока, при будь-якій якості вихідної води якість на виході завжди стабільна.

70.18.11.0725/225349. Екологічне оцінювання якості поверхневих вод в басейні річки Сарата для систем краплинного зрошення. Блашко А.П. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.118-124. - укр. УДК 556.531; 556.551.

В статті висвітлено результати досліджень гідрохімічного режиму та якості поверхневих вод р. Сарата, яка входить до басейну Причорномор'я. Виконано екологічне оцінювання якості річкової води для систем краплинного зрошення за період 2006...2016 рр. Під час виконання комплексного екологічного оцінювання якості води враховано агрономічні, екологічні та технічні (технологічні) критерії і показники. За результатами дослідження встановлено, що поверхневі води в басейні р. Сарата непридатні для систем краплинного зрошення за небезпекою іригаційного засолення, підключення, осолонцювання ґрунту, а також за еколого-гігієнічними та еколого-токсикологічними показниками.

70.18.11.0726/225352. Аналіз стану поверхневих водних джерел в басейні річок Дніпро і Дністер та шляхи вирішення проблеми забезпечення населення доброякісною водою. Хоружий В.П., Василюк А.В., Недашковський І.П. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2018, №70, С.138-144. - укр. УДК 556.531; 556.551.

Охарактеризована сучасна водно-екологічна ситуація в Україні. Приведена класифікація поверхневих вод за їх якістю води. Проведено аналіз стану водних джерел України в районі басейнів річок Дніпро та Дністер. Встановлено, що якість води в поверхневих водних джерелах за своїми характеристиками наближається до якості слабо концентрованих стічних вод. Традиційна технологія водопідготовки не здатна забезпечити якість питної води, що відповідає нормативу. Запропоновано використання біологічних методів очищення поверхневих вод для господарсько-питного водопостачання. Основними спорудами водопідготовки є - біореактор і контактнo-прояснювальний фільтр. При транспортування води на значну відстань запропоновано використовувати децентралізовану систему водопостачання, при якій на головній станції водопідготовки очищається вода до показників технічної води, а доочистка здійснюється біля споживачів.

70.81 Випробування, вимірювання, контролювання у водному господарстві

70.18.11.0727/219982. Експериментальне визначення донного рельєфу на базі досліджень нижньої ділянки р. Самара. Дубовик Д.Д., Борохович Ю.І. // Вісник НТУ "ХПІ". Нові рішення в сучасних технологіях. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №32(1254), С.98-103. - рос. УДК 004.942+574.51.

Експериментальне визначення донного рельєфу здійснюється шляхом виміру глибини досліджуваної частини ІВ, лабораторного визначення змісту води та швидкості осадження вмічених у воді речовин. Далі виконується приблизна оцінка обсягу осадженої мулу для досліджуваного ділянки штучного водоймища на основі послідовно виконаних двох вимірів глибини через певний інтервал часу. Одночасно з виміром глибини з заданим розподілом вимірювання точок виконується забір води для лабораторного визначення її різниці та швидкості осадження мулу.

70.85 Механізація і автоматизація у водному господарстві

70.18.11.0728/223015. Визначення істотних тисків на транскордонні поверхневі водні об'єкти Рівненської області в сучасних умовах. Кузьмич Л.В., Заяць М.В., Кузьмич А.А., Переходько І.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.47-55. - укр. УДК 504*33[327:627.12].

В сучасних умовах використання водних ресурсів на міждержавному рівні виникає питання комплексного управління транскордонними водами, яке включає в себе визначення істотних тисків на водні об'єкти. Нами здійснено аналіз використання та забруднення поверхневих водних об'єктів Рівненщини, що відносяться до транскордонного басейну р. Прип'ять.

70.18.11.0729/223019. Обґрунтування гранично допустимих конструктивних параметрів гідроавтоматичного регулятора рівня з подовженим гідравлічним зв'язком. Ніколайчук О.М., Меддур А.С.Е. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.82-91. - укр. УДК 626.83:532. Розглянуто умови рівноваги закритого поплавка-затвора залежно від глибини його занурення та діаметра. Отримано рівняння рівноваги поплавка-затвора, рівняння для визначення глибини води у поплавку-затворі, при якій він виштовхується, рівняння для визначення глибини занурення при якій поплавок-затвор не виштовхуватиметься взагалі.

70.18.11.0730/223079. Результати оптимізації енергетичних параметрів промивних систем сітчастих струменереактивних фільтрів різної продуктивності. Назаров С.М., Солодкий О.Д. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.138-147. - укр. УДК 628.113:628.16.06.

Наведені результати розрахунку областей застосування сітчастих струменереактивних фільтрів (ССФ) різної продуктивності та енергетичних параметрів їх промивних систем для характерних умов встановлення цих фільтрів на водозаборах.

70.18.11.0731/223140. Оцінювання технічного стану та пропускної спроможності водоскидів на р. Нижня Терса. Гапич Г.В., Рудаков Л.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.149-155. - укр. УДК 627.83+627.8.059+556.

Представлені розрахунки теоретичної пропускної спроможності водоскидних споруд, які працюють у каскаді штучних водойм на р. Нижня Терса. Встановлена неспроможність деяких водоскидів пропускати максимальні витрати води дощових (зливових) паводків. На підставі отриманих даних, визначені сумарні об'єми води внаслідок прориву гребель та кількість населення, що потрапляє в зону потенційної небезпеки.

70.18.11.0732/223148. До вибору частоти обертання флейти сітчастого струменереактивного фільтра. Назаров С.М., Солодкий О.Д., Васильчук О.С. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.240-251. - укр. УДК 628.113: 628.16.06.

На підставі порівняння основних енергетичних показників роботи сітчастих струменереактивних фільтрів продуктивністю 0,2 м³/с в характерних умовах їх застосування обґрунтовується вибір частоти обертання промивного пристрою цих фільтрів.

70.18.11.0733/223149. Електромагнітний фільтр зі змінним гідравлічним опором для очищення рідких середовищ. Гаращенко О.В., Гаращенко В.І., Іванов А.О. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.251-258. - укр. УДК 621.187.121.

Приведені результати досліджень характеру розподілу індукції магнітного поля в фільтрах соленіодного типу. Запропонована нова конструкція магнітного фільтра з спеціальними каналами, в яких створюється різний гідравлічний опір рідкому середовищу, що очищується. Наведені розрахунки втрат напору в пристінній та приосьовій зонах магнітного фільтра та розраховано співвідношення для визначення параметрів фільтруючої загрузки.

70.18.11.0734/223150. Обґрунтування формул та їх параметрів для оптимізаційних розрахунків мереж дощового водовідведення. Ткачук О.А., Ярута Я.В., Шумінський В.Д. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.259-267. - укр. УДК 628.241:532.543.

Проаналізовано умови роботи мереж дощового водовідведення та чинні методики їх розрахунків. Визначено причини, що призводять до затоплень і підтоплень міських територій дощовими водами через недосконалість мереж дощового водовідведення. Встановлено необхідність вивчення умов сумісної роботи різних ділянок мережі між собою та із регулювальними спорудами, підключеними до мереж системи водовідведення. Показано, що це потребує удосконалення гідравлічних та оптимізаційних розрахунків усієї дощової мережі, враховуючи напірний режим роботи її ділянок. Визначено тип формули для цих розрахунків та числові значення її параметрів. Проведено порівняння результатів розрахунків із даними, отриманими на основі формул Павловського та Федорова, що рекомендовані чинними нормативами України. Обґрунтовано доцільність як оптимізаційних, так і гідравлічних розрахунків за встановленою формулою та отриманими для неї числовими параметрами.

70.18.11.0735/223151. Визначення залежностей параметрів імпульсної промивки самопливної лінії руслового водозабору від довжини цієї лінії. Назаров С.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.268-276. - укр. УДК 628.113: 532.595.

Наведено методику і результати визначення залежностей максимальної швидкості в самопливній лінії руслового водозабору та максимального заглиблення рівня у вакуум-колоні під рівень в джерелі від довжини самопливної лінії при її імпульсній промивці.

73 ТРАНСПОРТ

73.01 Загальні питання транспорту

73.18.11.0736/221648. Оцінювання рівня екологічної безпеки автотранспортного підприємства. Федотова І.В. // Економіка транспортного комплексу. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №29, С.30-40. - укр. УДК 504.05:656.078.

У статті розглядаються основні методики оцінювання рівня екологічної безпеки підприємства. Метою дослідження є розробка методичних засад оцінювання рівня екологічної безпеки автотранспортного підприємства. Удосконалено методичні засади оцінювання екологічної безпеки АТП, що базуються на рівні безпеки базових бізнес-процесів АТП за чотирма складовими (інноваційній, техніко-технологічній, санітарно-гігієнічній і фінансово-економічній) з використанням узагальненої функції бажаності. На цій підставі підприємство може зіставляти бажання і можливості підприємства з реалізації екологічної безпеки різних бізнес-процесів. Запропоновані методичні засади дозволять провести комплексну оцінку екологічної безпеки викидів, скидів та відходів в єдиній безрозмірній шкалі, що дасть можливість здійснити порівняльний аналіз екологічної безпеки різними бізнес-процесами одного підприємства або різних підприємств. Методичні засади щодо оцінювання рівня екологічної

безпеки підприємства можуть застосовуватися для будь-яких підприємств і організацій. Запропонована методика дозволяє виявити проблемні місця в бізнес-процесах АТП та формувати в подальшому портфель необхідних інноваційних проектів у сфері зменшення забруднення навколишнього середовища від діяльності АТП.

73.18.11.0737/222582. Дослідження потоку заявок на транспортно-експедиторські послуги на підставі даних інформаційних логістичних порталів. Холева О.Г. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №76, С.17-23. - рос. УДК 656.013.

Запропоновано методику дослідження потоку заявок на транспортно-експедиторські послуги з використанням інструментарію інформаційних логістичних порталів. На підставі результатів експериментальних спостережень обґрунтовано закони розподілу параметрів потоку заявок, а також визначено чисельні характеристики попиту на послуги транспортно-експедиторських підприємств.

73.18.11.0738/222795. Особливості формування собівартості вантажних перевезень транспортом перевізників за базисних умов поставок Інкотермс. Вовк В.М., Нефьодова Ю.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №1(73), С.28-35. - укр. УДК 657.4:339.543.36.

У статті розглянуто нормативне регулювання визначення митної вартості вантажів та запропоновано механізм розрахунку калькуляції транспортних витрат при здійсненні імпорتنих операцій за базисних умов поставок Інкотермс.

73.18.11.0739/222958. Аналіз транспортної галузі та його місце у структурі ВВП України. Криворучко О.П. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.214-223. - укр. УДК 656.02 (477).

Розглянуто структуру транспортної системи України. Досліджено питому вагу транспортної галузі в структурі ВВП за 2012-2016 рр. Проілюстровано динаміку ВВП та транспортного, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності (у % до попереднього року). Доведено взаємозалежність між ростом ВВП України та розвитком транспортної галузі, а також останньої із складським господарством. Вивчено Проект Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року, згідно якого обґрунтовано основні напрями роботи транспортної галузі та описано планові результати, досягнення яких, на думку уряду, призведе до розвитку транспортної галузі.

73.18.11.0740/223097. Логістична система управління процесом оновлення парку рухомого складу. Тхорук Є.І., Кучер О.О. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.291-299. - укр. УДК 656.078.

У статті розглядаються основні проблеми транспортних підприємств України, обґрунтовується необхідність впровадження логістичного підходу до управління системою оновлення парку рухомого складу, визначається поняття логістичної системи управління процесом оновлення парку рухомого складу.

73.18.11.0741/224383. Кібербезпека комп'ютерних систем транспорту. Лахно В.А. // Електротехнічні та комп'ютерні системи. Одеса: Наука і техніка, Одеський нац. політехн. ун-т, 2016, №21(97), С.76-80. - укр. УДК 004.056.53:656.078.

Запропонована модель оцінки загроз для кібербезпеки інформаційних систем транспорту в умовах збільшення кількості дестабілізуючих впливів на доступність, конфіденційність і цілісність інформації. Розглянута задача прийняття рішень для забезпечення кібербезпеки інформаційних систем наземного транспорту на основі нечіткого регресійного механізму висновку про загрози кібератак.

73.18.11.0742/224732. Автоматизація задачі аналізу стану транспортних мереж при надзвичайних ситуаціях. Сидорук Б.В., Сидорук М.В. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №1(60), С.166-170. - рос. УДК 614.8.

У даній роботі розглядається математичний апарат та опис алгоритму для автоматизації вирішення задач аналізу стану і якості доріг при виникненні надзвичайної ситуації, пошуку прохідності шляху по твердій статичній місцевості. Для отримання знімків транспортних мереж, що досліджуються, пропонується застосування безпілотного літального апарату типу "квадрокоптер". Для знаходження розривів контурів зображення використано метод просторової фільтрації.

73.18.11.0743/224859. Особливості формування предметної області і інформаційної системи оцінювання параметрів технічного стану транспортного засобу в умовах експлуатації. Грицук І.В., Білоусова Т.П., Грицук Ю.В., Волков Ю.В. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №3(62), т.1, С.302-306. - укр. УДК 656.13+621.43+681.518.

В статті обґрунтований підхід до формування предметної області і інформаційної системи оцінювання параметрів технічного стану транспортного засобу в умовах експлуатації. Запропонований підхід дозволяє визначити вплив основних етапів обробки отриманої інформації про технічний стан транспортного засобу за допомогою інформаційного програмного комплексу. Описана система загального інформаційного забезпечення процесів моніторингу параметрів технічного стану транспортних засобів забезпечує повноцінний збір і обробку інформації в реальному часі від бортової інформаційної системи моніторингу, а також від інших засобів про дорожні, транспортні, кліматичні умови експлуатації.

73.18.11.0744/225242. Математична модель індивідуально-поточного руху людських та транспортних потоків. Данілін О.М., Комяк В.В., Комяк В.М., Соболев О.М., Панкратов О.В. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №3(58), С.501-505. - рос. УДК 519.85.

Запропоновано математичну модель індивідуально-поточного руху індивідів та підхід, який дозволяє звести пошук локального екстремуму цільової функції до розв'язку послідовності задач нелінійного програмування.

73.18.11.0745/225484. Теоретичні аспекти маркетингу стейкхолдерів на підприємствах транспортно-логістичної системи. Попова Н.В. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2015, №34-35(2), С.277-286. - укр. УДК 338.2.

У статті розглянуто проблеми розвитку маркетингу стейкхолдерів на підприємствах транспортно-логістичної системи, як концепції, що має значно ширший погляд на маркетингову діяльність, ніж традиційний маркетинг. На основі аналізу стейкхолдерського підходу в управлінні та положень маркетингу стейкхолдерів визначено основні його принципи та відмінності від традиційного маркетингу для підприємств транспортно-логістичної системи України. Визначено подальші напрямки наукових досліджень відносно розвитку маркетингу стейкхолдерів.

73.18.11.0746/226670. Використання специфічного типу транспортної задачі для аналізу логістичних проблем в Україні. Забуга С.І., Клименко М.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту. Сер. економічна. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №90, С.91-96. - рос. УДК 519.95:330.115.

Дана стаття присвячена одній з найважливіших проблем діяльності будь-якого торгового підприємства, а саме транспортним проблемам. Вже давно відомі і широко застосовуються для вирішення завдань такого роду класичні транспортні задачі. Проте застосування класичних задач обмежене на практиці в тій чи іншій ситуації, що може бути пов'язано з діяльністю конкретного підприємства, політичною ситуацією в країні і т.д. Таким чином, в пропонуваній статті розглянуті основні проблеми транспортування вантажу по території України на сучасному етапі. Виявлено та проаналізовано основні причини, за якими застосування класичної транспортної задачі є неприйнятним для пошуку оптимального плану перевезень. На підставі цих причин розглянуті принципи побудови транспортних задач специфічного типу, а саме транспортних задач із заборонами і транспортних задач з обмеженнями. Саме застосування подібних методів дозволяє вирішити проблему обмеженості ресурсів або відсутності допустимих маршрутів залежно від обраної специфікації завдання. З цієї метою було запропоновано побудувати нову транспортну задачу, яка одночасно враховує обмеження на поставку і заборонені маршрути, чого не враховували попередні задачі. Таким чином, головною перевагою нової моделі є ефективність її застосування в сучасних умовах на території України. З огляду на умови можливості розв'язання і оптимальності транспортних задач із заборонами і транспортних задач з обмеженнями, для даної задачі також були запропоновані ці умови й інтерпретовані з економічної точки зору. Отримано чисельні рішення для реальних задач, які зустрілися при мінімізації транспортних витрат торгового підприємства "Барко".

73.18.11.0747/226813. Механізм узгодженого управління регулюванням строків доставлення вантажів у транспортний вузол. Мурадьян А.О. // Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №44(1266), С.40-42. - укр. УДК 656.615.078.111 .117.

У статті досліджуються найбільш приваблива концепція розробки механізму оперативного регулювання строків доставлення вантажів, а також подавання рухомого складу у транспортні вузли. Механізм узгодження управління процесом перевалки вантажів в режимі оперативного регулювання цілком відповідає практично актуальним варіантам взаємодії суб'єктів транспортного вузла з логістичним оператором, що беруть участь в організації та здійсненні процесу обслуговування вантажів і рухомого складу в межах транспортних вузлів і на підходах до них.

73.18.11.0748/226815. Підвищення рівня обслуговування систем управління запасами шляхом інтеграції процесів транспортної логістики. Алешинский Е.С., Мещеряков В.В., Бондаренко А.В. // Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №44(1266), С.47-52. - укр. УДК 658.7:656.2.

Розглянуто підходи до функціонування систем транспортної логістики та управління запасами. Приведені деякі етапи формування системи управління запасами. Для підвищення рівня обслуговування систем, де одним з найбільш проблемних місць є низький рівень управління та відсутність міцних зв'язків, використовуються параметри логістики запасів, на які впливають транспортно-складські процеси. Використані параметри надійності перевізників, доступність необхідного кількості рухомого складу в регіоні, функціональний цикл виконання замовлення при заповненні запасів.

73.29 залізничний транспорт

73.18.11.0749/220085. Оценка и анализ системы ценообразования на рынке железнодорожных перевозок. Єрьоміна М.О. // Соціальна економіка. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №1, вип.51, С.142-145. - рос. УДК 338.512.

У статті проведено аналіз системи ціноутворення на залізничному транспорті у країнах ЄС, а також підняті питання необхідності коректування тарифів із урахуванням факторів, що впливають на формування ціни на вантажоперевезення в Україні. На основі проведених досліджень запропоновано перелік факторів, що дозволяє зробити ціну на перевезення еластичною, тим самим залучити клієнтів до залізничних перевезень, що дозволить збільшити вантажообіг і призведе до зниження витрат.

73.18.11.0750/220115. Напрямы вирішення сучасних питань реформування залізничного транспорту в Україні. Третяк В.П., Москаленко К.І. // Соціальна економіка. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №2, вип.52, С.145-150. - укр. УДК 338.47.021.8:656.2(477).

Проаналізовано результати реалізації транспортних послуг підприємствами залізничного транспорту. Досліджено досвід Європейського Союзу щодо створення конкурентоспроможної та ресурсоефективної транспортної системи. Обґрунтовано необхідність та можливості забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів залізничного транспорту України.

73.18.11.0751/220922. Геометричне моделювання просторових перехідних кривих залізничних колій. Борисенко В.Д., Устенко С.А., Устенко І.В. // Радіоелектроніка, інформатика, управління. Запоріжжя: Запорізький нац. техн. ун-т, 2017, №4(43), С.33-39. - укр. УДК 625.113:514.18.

Актуальність. Питання геометричного моделювання перехідних кривих, які влаштовуються між прямолінійними і круговими ділянками залізничних колій, можна вважати розв'язаним у достатньому ступені. Але існує ряд чинників,

що сприяють розробці нових методів моделювання цих важливих ділянок залізничних шляхів. Основними з них є підвищення швидкості руху потягів, збільшення їх маси, обмеженість розмірів території, на якій будується залізнична колія тощо. Важливість цього питання суттєво зростає при прокладці рейок в гірській місцевості, коли потягам доводиться долати підйоми і спуски, огинати природні та штучні перепони. За цих обставин перехідні криві набувають просторового характеру. Мета. Подальший розвиток методу геометричного моделювання просторових перехідних кривих, які влаштовуються між прямолінійними та круговими ділянками залізничних колій, розташованих у двох паралельних площинах. Метод. Перехідні ділянки залізничного шляху моделюються із застосуванням параметричних кривих, в яких за параметр приймається довжина дуги кривої. Для замкнення математичної моделі перехідних кривих приймається, що кривина кривої підпорядковується поліноміальній залежності четвертого степеня, а скруту - другого степеня. Невідомі коефіцієнти цих поліноміальних залежностей, які необхідні для розрахунку координат модельованих перехідних кривих, визначаються числовим методом, зокрема, мінімізацією функціоналу, за який приймається відхилення проміжно отриманої кінцевої точки перехідної кривої від заданої. Результати. На підставі запропонованих теоретичних положень розроблено програмний код розрахунку та візуалізації просторових перехідних кривих, які забезпечують плавний перехід від прямолінійних ділянок залізничного шляху до кругових за умови, що обидві ці ділянки знаходяться в паралельних площинах. Висновки. Запропоновано новий метод моделювання просторових перехідних кривих залізничних колій, які прокладаються на місцевості зі складних рельєфом. Практичною реалізацію багатьох варіантів просторових перехідних кривих, що влаштовуються між прямолінійною і круговою ділянками залізничного шляху, доведена працездатність методу їх геометричного моделювання.

73.18.11.0752/221078. Просторово-часовий аналіз надзвичайних подій при перевезенні небезпечних вантажів залізничним транспортом. Буц Ю.В., Крайнюк О.В., Барбашин В.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Екологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №17, С.106-112. - укр. УДК 656. 225.

Мета. Аналіз сучасного стану безпеки руху на залізничному транспорті під час перевезення небезпечних вантажів, статистичний аналіз надзвичайних подій і рівня безпеки. Результати. Надано оцінку причинам виникнення подій з небезпечними вантажами. Складено карту України за кількістю подій та в залежності від видів інцидентів на Укрзалізниці. Висновки. Значна частка транспортних подій відбувається через комерційні несправності, катастрофічний знос основних фондів, але причинами виникнення надзвичайних подій на залізничному транспорті є також порушення вимог безпеки, які тягнуть за собою значну матеріальну шкоду.

73.18.11.0753/226462. Метод контролю психофізичного стану машиніста локомотивного складу за параметрами мовного сигналу. Мещанінов С.К., Гупало Ю.Ю. // Вісник НТУ "ХПІ". Проблеми автоматизованого електропривода. Теорія і практика. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №27(1249), С.328-331. - рос. УДК 625.1 656.2.

У статті розглядається питання створення методу безперервного контролю ПФС машиніста локомотивного складу протягом робочої зміни, що є можливим при розробці системи моніторингу. Система враховує індивідуальні особливості людини за допомогою установки "Голос", яка здатна ідентифікувати особистість знаходженням частоти основного тону, розпізнати і безперервно аналізувати ПФС машиніста по заданим критеріям з виведенням оціночного показника мовленнєвого сигналу.

73.18.11.0754/226823. Оптимізація режимів гальмування відцепів на сортувальних гірках у стохастичних умовах. Козаченко Д.М., Болвановська Т.В., Яновський П.О. // Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №44(1266), С.98-103. - укр. УДК 656.212.5.

Сортувальні гірки є основним технічним засобом, що забезпечують розформування та формування составів на залізницях. Управління вказаним процесом є досить складним через невизначеність ходових характеристик відцепів та неточності при реалізації режимів гальмування. Стаття направлена на розробку метода пошуку оптимальних режимів гальмування відцепів состава в стохастичних умовах з урахуванням вимог інтервального та цілісного регулювання їх швидкості. Наведено порівняння результатів вирішення задачі за допомогою розробленого методу в стохастичній та при вирішенні традиційними методами у детермінованій постановці.

73.18.11.0755/226947. Господарсько-правове забезпечення функціонування залізничного транспорту України в умовах реформування. Устименко В.А. // Економічна теорія та право. Харків: Право, 2018, №1(32), С.183-185. - укр. УДК 001.92.

У системі суспільних перетворень, в яких перебуває Українська держава, проблема формування господарсько-правового механізму забезпечення ринкових економічних відносин була і залишається ключовим питанням. Незважаючи на всі інституційні зміни, процеси приватизації, формування окремих інструментів організаційно-господарського впливу, лишається дуже багато проблем, пов'язаних з формуванням в Україні сучасної розвиненої моделі господарювання, власне про це свідчать незадовільні темпи зростання економіки країни. Тому дієвий механізм формування та реалізації державної економічної транспортної політики, у тому числі й у залізничній сфері, повинен забезпечити стабільність та конкурентоспроможність національної економіки України на світовому економічному ринку.

73.18.11.0756/227393. Проблеми розвитку залізничного господарства України. Гавва В.М., Браташ В.А. // Вісник НТУ "ХПІ". Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №54(1257), С.21-25. - укр. УДК 656.2.

Україна є транзитною державою. Залізничний транспорт України є провідною галуззю в дорожньо-транспортному комплексі країни. Головною метою роботи є аналіз сучасного стану залізниць України, визначення їх основних проблем і перспектив подальшого розвитку, розробка методологічних принципів економічного оцінювання результатів впровадження інвестицій у транспортній сфері, які мають враховувати не тільки інтереси інвесторів, а й можливі втрати держави від їх впровадження. Для вирішення проблем запропонована певні заходи і принцип розрахунку чистої поточної вартості проекту інвестицій з врахуванням впливових факторів.

73.31 Автомобільний транспорт

73.18.11.0757/220272. Мікромодельювання транспортних заторів на Т-подібному та Х-подібному перехрестях. Сістук В.О. // Вісник Криворізького нац. ун-ту. Кривий Ріг: Криворізький нац. ун-т, 2017, №45, С.109-113. - англ. УДК 656.11. Мета дослідження. В статті запропоновано впровадження додаткових заходів щодо підвищення безпеки руху на нерегульованому Т- та Х-подібному перехресті у місті Кривий Ріг. Об'єкт дослідження - транспортні затори на нерегульованому перехресті з нерівнозначними дорогами. Мета роботи - визначення конфліктних та небезпечних зон перехрестя, на яких відбувається перешкода безпеці руху транспортних засобів та пішоходів. Небезпечні ситуації, що виникають на ділянці вулично-дорожньої мережі, яка складається з нерегульованих Т-образного і Х-образного перехресть представляються у вигляді: інтенсивність транспортного потоку, яка перевищує пропускну здатність перехресть; недотримання правил дорожнього руху як водіями, так і пішоходами; відсутність попереджувальних знаків або їх недоречне розміщення. Метод дослідження. У роботі використано методи візуального спостереження та імітаційного моделювання. Наукова цінність. Наукову цінність представляє розроблена комп'ютерна імітаційна модель перехрестя у програмному середовищі PTV VISSIM з урахуванням отриманих у польових умовах показників інтенсивностей руху транспортних та пішохідних потоків. Практична цінність. На основі результатів моделювання встановлено, що значна черга транспортних засобів має місце з вулиці Івана Авраменка до вулиці Космонавтів із зміною напрямку руху на протилежний, та область, що включає лівопоротні потоки транспортних засобів з вулиці Космонавтів на вулицю Івана Авраменка. Результати моделювання перехрестя показали утворення черги у середньому з 11 автомобілів, що призводить до збільшення часу проїзду певної ділянки шляху. Окрім того, відсутній безпечний підхід пішоходів до зупинки громадського транспорту. Результати. На основі отриманих результатів часу руху на маршруті та довжини черги в залежності від періоду доби, розроблено рекомендації щодо підвищення безпеки руху, які полягають у облаштуванні небезпечної ділянки пішохідним переходом для полегшення доступу громадян до зупинки міського транспорту, у розробці проекту з перенесення зупинки маршрутних таксі на менш завантажену другорядну дорогу, та у збільшенні ширини проїзної частини небезпечної ділянки.

73.18.11.0758/220273. Аналіз сучасного стану безпеки та комфортності пасажирських автоперевезень в Україні. Грін В.С., Грін І.В. // Вісник Криворізького нац. ун-ту. Кривий Ріг: Криворізький нац. ун-т, 2017, №45, С.114-117. - укр. УДК 622.684.

Мета. Автомобільний транспорт розвивається в усьому світі швидкими темпами, що приводить не тільки до забруднення навколишнього середовища, а й до підвищення дорожньо-транспортних подій, причому не тільки в міських умовах, а й за їх межами. Методи дослідження. Тому проблеми підвищення безпеки на автошляхах і при перевезенні пасажирів є надто актуальним завданням. Наукова новизна. У роботі наведено основні фактори, що впливають на безпеку експлуатацію автомобільного транспорту, а також основні причини дорожньо-транспортних подій. У тому числі і перевищення швидкості руху, порушення правил маневрування, проїзду перехресть, недотримання дистанції, перехід пішоходами в неустановлених місцях. управління автомобілями в нетверезому стані, виїзд на зустрічну полосу, нестандартна поведінка пішоходів, порушення проїзду пішохідних переходів, пішоходи у нетверезому стані, дорожні умови, природні випадки. Практична значимість. Наведено аналіз зазначених факторів і подано їх відсотковий вміст. До причин дорожньо-транспортних подій наведено додаткові фактори: не сертифіковані автобуси, що здійснюють перевезення, несправний або зношений стан транспортного засобу, низька кваліфікація, втомленість водія, морально зношений транспортний засіб, порушення правил перевезення і неадекватна поведінка пасажирів. У роботі надано статистику дорожньо-транспортних подій проведено їх аналіз, подана статистика травматизму дітей на дорогах і основні причини. Наведено досвід країн Євросоюзу зі зниження травматизму на автомобільному транспорті. Описано основні недоліки роботи громадського транспорту з огляду пасажирів: агресивна поведінка водіїв на дорозі, невміння та безвідповідальність їх поведінки, антисанітарія і дискомфорт рухомого складу, грубість деяких пасажирів, затримки та збої роботи транспортну, підвищені розмови з мобільних телефонів та ін. Результати. У роботі дано рекомендації з покращення безпеки на автодорогах України, у тому числі з оптимізації маршрутів, обґрунтованого призначення кожного виду рухомого складу, підвищення кваліфікації керівного складу транспортних організацій. Представлено загальні висновки з вирішення актуальної задачі зі зниження аварійності та безпеки на автомобільному транспорті.

73.18.11.0759/220280. Автоматизована система інтелектуального керування транспортними потоками із застосуванням технології машинного зору. Микитин О.В., Тронь В.В. // Вісник Криворізького нац. ун-ту. Кривий Ріг: Криворізький нац. ун-т, 2017, №45, С.149-154. - укр. УДК 65.011.56:656.054.1.

Метою даної роботи є підвищення ефективності керування рухом транспорту на перехресті шляхом дослідження і розроблення автоматизованої системи інтелектуального керування на базі апарата нечіткої логіки; визначення критеріїв для знаходження тривалості зеленого та червоного тактів перемикачів світлофора; формалізація процесу підтримки прийняття рішень інтелектуальною системою керування за допомогою математичних методів та алгоритмів. Методи дослідження. У роботі використанні методи математичної статистики і теорії ймовірності для обробки результатів експериментів, методи аналітичного конструювання і комп'ютерного моделювання при синтезі та аналізі систем керування транспортними потоками та методи нечіткої логіки для формалізації процесу керування. Наукова новизна. Запропонований підхід до розроблення автоматизованої системи інтелектуального керування транспортними потоками із застосуванням технології машинного зору відрізняється від відомих тим, що формування керуючих впливів здійснюється на основі показника кількості транспортних засобів, які знаходяться на відстані, не меншій за розраховане значення, від перехрестя, що дозволяє зменшити навантаження на підсистему машинного зору і підвищити якість керування. Практична значимість. Отримані аналітичні залежності значень довжини відстані, на якій встановлюється відеодетектор, від кількості смуг автодороги. Дане рішення дає змогу системі детектування транспортних засобів враховувати лише значимі автомобілі, кількість яких впливає на формування нечіткого висновку щодо завдання тривалості тактів світлофора. Реалізація інтелектуальної системи надає можливість ефективніше керувати рухом автотранспорту в умовах дорожньої мережі міста. Розроблені алгоритми забезпечують при наявності транспортних засобів в області видимості камери підрахунок їх кількості із

урахуванням чисельності смуг дороги, а розроблена підсистема прийняття рішень здійснює керування тактами зеленого та червоного світла світлофора. Результати. Результатом роботи є математична модель та підсистема прийняття рішень щодо керування тривалістю тактів світлофора на регульованому перехресті. Розрахунок відстані, на якій буде встановлено камеру для детектування автомобілів, дає можливість брати до уваги лише корисні для системи транспортні засоби, які несуть вплив на тривалість тактів світлофора. Для формування керуючих впливів у системі запропоновано систему, побудовану на основі нечіткої логічного висновку.

73.18.11.0760/220795. Автосервіс сучасності та майбутнього. Петруня О.М. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №49, С.389-395. - укр. УДК 711.062.

У сучасних містобудівних умовах виникають нові тенденції розвитку автомобільного ринку країни. Змінюються архітектурно-композиційні підходи до проектування існуючих автосервісів та автоцентрів як в Україні так і за кордоном. Розробляються якісні ідеї з метою вдосконалення системи технічного обслуговування легкових автомобілів індивідуального користування в майбутньому.

73.18.11.0761/220973. Розроблення методу дослідження параметрів дорожнього руху. Паснак І.В., Грицюк С.А., Грицай Д.В. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.124-127. - укр. УДК 656.1.

Розглянуто проблематику оптимізації процесу проведення досліджень параметрів транспортних та пішохідних потоків. На підставі аналізу сучасного стану проблеми обґрунтовано нагальну потребу розроблення нового способу дослідження параметрів дорожнього руху для підвищення ефективності транспортних досліджень. З'ясовано, що безпілотні літальні апарати можуть бути ефективним інструментом для спостереження і картографування територій, що може бути використано під час проведення транспортних досліджень. Встановлено, що застосування безпілотних літальних апаратів у царині транспортних досліджень дасть змогу істотно полегшити роботу дослідників та підвищити ефективність їхньої праці, а отриманий таким чином відеоматеріал стане також у пригоді під час навчального процесу для підвищення якості підготовки майбутніх фахівців. Розроблено спосіб дослідження параметрів дорожнього руху, в якому застосування безпілотного літального апарата (дрона, квадрокоптера, мультикоптера тощо) з відеокамерою дає змогу здійснювати дослідження параметрів дорожнього руху в різних місцях вулично-дорожньої мережі шляхом польоту та зависанням над необхідними ділянками вулично-дорожньої мережі із отриманням відеозапису дорожнього руху. Для реалізації запропонованого способу із застосуванням безпілотного літального апарату запропоновано алгоритм проведення досліджень параметрів транспортних і пішохідних потоків. Обґрунтовано раціональні параметри безпілотних літальних апаратів для проведення транспортних досліджень. Описано можливі варіанти проведення досліджень з використанням розробленого способу дослідження параметрів дорожнього руху. Надалі доцільно продовжувати дослідження в окресленій проблематиці, оскільки застосування сучасних технологій у царині транспортних досліджень, безперечно, дасть змогу підвищити ефективність їх проведення.

73.18.11.0762/221100. Інтелектуалізація процесів моніторингу транспортних засобів на основі використання прецедентів. Павленко В.М. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2016, №39, С.109-115. - англ. УДК 656.13:338.47; 656.13:658.

Розглянуто питання інтелектуалізації процесів моніторингу транспорту за допомогою застосування системи підтримки прийняття рішень для діагностики технічного стану автомобілів на основі прецедентів. Запропоновано узагальнену архітектуру інструментального програмного комплексу пошуку рішення на основі прецедентів.

73.18.11.0763/221256. Экспериментальная проверка алгоритмов обработки данных при георадиолокации дорожных одежд. Батракова А.Г. // Вісник Харківського нац. ун-ту. Радіофізика та електроніка. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №25, С.34-37. - рос. УДК 621.574.4.

В роботі розглянуті результати експериментальної перевірки запропонованих раніше алгоритмів обробки даних георадарного обстеження автомобільних доріг і дана оцінка відтворюваності результатів вимірювань. На підставі попередніх експериментальних досліджень підтверджено відтворюваність вимірювань часової затримки сигналу при проходженні зондуючого імпульсу через досліджувану конструкцію дорожнього одягу за критерієм Кохрена для рівня значущості 0,95. Експериментально підтверджена працездатність і адекватність розроблених моделей і алгоритмів, які засновані на отриманні та обробці калібрувальних сигналів георадару, при вирішенні задачі визначення діелектричної проникності та товщини конструктивних шарів дорожнього одягу нежорсткого типу.

73.18.11.0764/221266. Применение георадаров для идентификации подповерхностных дефектов в дорожных покрытиях. Батраков Д.О., Антюфеева М.С., Батракова А.Г., Антюфеев А.В., Хаоцзе Фан. // Вісник Харківського нац. ун-ту. Радіофізика та електроніка. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №26, С.17-23. - рос. УДК 621.574.4.

В роботі розглянуто задачу позиціонування та ідентифікації підповерхневих дефектів (тріщин) в нижніх шарах покриття дорожніх одягів нежорсткого типу. Для вирішення запропоновано використовувати поляризаційний стан зондуючих і, відповідно, відбитих сигналів - реєстрацію так званих кросполяризаційних компонент сигналів. Запропоновано модифіковані алгоритми визначення глибини залягання підповерхневої тріщини, а також компараційний алгоритм для оцінки ширини розкриття тріщини. Наведено результати як чисельного моделювання за допомогою розроблених комп'ютерних програм, так і результати лабораторних досліджень. Також представлені результати експериментів з обстеження автомобільних доріг Харківської області.

73.18.11.0765/221643. Аналіз цінності послуг пасажирського автомобільного транспорту. Легкий С.А. // Економіка транспортного комплексу. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2016, №28, С.97-108. - укр. УДК 656.13.072.6.

У поданій статті обговорюється питання аналізу цінності послуг пасажирського автомобільного транспорту. Метою статті є обґрунтування методики проведення аналізу цінності вказаних послуг. На основі розгляду існуючих методик проведення аналізу цінності товарів і послуг, розробленого методу визначення параметрів і величини цінності послуг пасажирського автомобільного транспорту, з використанням методу системного аналізу, розроблено

методику проведення аналізу цінності цих послуг. Запропонована методика дозволяє автотранспортним підприємствам виконувати аналіз параметрів цінності пропонованої послуги для оцінки загального рівня цінності послуги, розробки плану її формування й підвищення. Ми пропонуємо проводити аналіз цінності послуг на основі визначення коефіцієнтів задоволеності споживачів параметрами цінності послуги за результатами їхнього експертного опитування та анкетування. Розроблена методика проведення аналізу цінності послуг пасажирського автомобільного транспорту може бути використана для аналізу цінності інших послуг з урахуванням їх особливостей.

73.18.11.0766/221650. Удосконалення механізму впровадження корпоративної соціальної відповідальності на АТП. Бочарова Н.А. // Економіка транспортного комплексу. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №29, С.53-69. - укр. УДК 656.13:338.47; 656.13:658.

Встановлено значення й розглянуто зміст поняття корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) підприємства. Проаналізовано підходи закордонних та вітчизняних вчених до визначення поняття КСВ. Сформульовано необхідні складові поняття "корпоративна соціальна відповідальність", що враховують вимоги сучасного економічного стану вітчизняних підприємств автомобільного транспорту. Розглянуто проблеми впровадження концепції соціальної відповідальності в Україні. Запропоновані основні складові механізму впровадження КСВ на підприємствах: функції, принципи, реалізація. Сформульовані етапи розроблення та налагодження механізму впровадження КСВ АТП. Зазначено необхідність відокремлення структури механізму впровадження КСВ на рівні реалізації для зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства. Запропоновано структуру механізму впровадження корпоративної соціальної відповідальності автотранспортного підприємства, що враховує пошук шляхів адаптації концепції соціально відповідального бізнесу до українських умов господарювання.

73.18.11.0767/221651. Перспективні напрями розвитку транспорту України. Філіпковська Л.О., Муратов В.В. // Економіка транспортного комплексу. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №29, С.69-85. - укр. УДК 338.47: 656.

Актуальність дослідження полягає у визначенні стратегічних напрямів розвитку транспорту України як найважливішого базового фактора стійкого й динамічного зростання економіки, посилення її позицій на внутрішній і міжнародній арені. Вирішення зазначених питань у статті досягається за допомогою аналізу стану транспортної галузі країни та розкриття переваг функціонування транспортних комплексів країн ближнього зарубіжжя.

73.18.11.0768/221652. Інтегровані процеси транспортно-логістичного обслуговування споживачів. Криворучко О.М. // Економіка транспортного комплексу. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №29, С.86-99. - рос. УДК 65.012.34:517.977.5.

Уточнено поняття "транспортно-логістичне обслуговування споживачів" як цілеспрямованої діяльності щодо задоволення потреб споживачів, пов'язаних з переміщенням вантажів і (або) пасажирів у просторі і в часі із застосуванням транспортних засобів, наданням необхідного комплексу послуг відповідної якості в необхідній кількості в указане місце і в точно призначений час за прийнятною ціною. Запропоноване визначення відрізняється універсальністю і не пов'язане з особливостями виконання включених до складу обслуговування дій. Сформована система інтегрованих процесів транспортно-логістичного обслуговування споживачів, яка представлена у вигляді матриці процесів, що характеризують матеріальні, інформаційні та фінансові логістичні потоки, а також етапи обслуговування, обґрунтованих з позицій споживачів (пропозиції, безпосередньо обслуговування і його завершення).

73.18.11.0769/221653. Оцінювання ефективності перевезень вантажів за допомогою збалансованої системи показників. Ачкасова Л.М. // Економіка транспортного комплексу. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №29, С.99-109. - укр. УДК 330.322.05.

Розглядаються питання інтеграції оцінки ефективності перевезення вантажів зі збалансованою системою показників (ЗСП) на основі матричного моделювання. Запропонована методика ґрунтується на використанні чотирьох проєкцій ЗСП для оцінювання ефективності процесу перевезень. Ця методика є результатом дослідження питання оцінювання ефективності перевезень з точки зору формування й реалізації операційної стратегії автотранспортного підприємства. Стаття містить рекомендаційний склад матриць для такого оцінювання в розрізі кожної проєкції, запропоновані системи показників для кожної матриці. Методика дозволяє за допомогою формування нормативних матриць відстежувати відхилення від запланованих показників і результатів процесу перевезення вантажів. Методика дозволяє легко автоматизувати процес оцінювання.

73.18.11.0770/221654. Оцінка конкурентних переваг підприємств дорожнього господарства. Догадайло Я.В. // Економіка транспортного комплексу. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №29, С.109-121. - рос. УДК 625.76:658.15.

У статті вдосконалено методичний підхід щодо оцінки конкурентних переваг підприємства шляхом забезпечення об'єктивності оцінки ефективності використання складників потенціалу підприємств саме дорожнього господарства та розгляду як бази порівняння даних тільки пріоритетного конкурента. Об'єктивність оцінки досягається на підставі застосування методу динамічного нормативу, що дозволяє під час згортання системи показників аналізу конкурентних переваг підприємства врахувати умову ефективності використання кожного складника потенціалу підприємства. Для практичної реалізації запропонованого методичного підходу були обґрунтовані динамічні нормативи для кожного складника потенціалу підприємств дорожнього господарства, що є еталонною моделлю ефективності використання відповідних ресурсів підприємства. Для отримання описаних результатів було використано такі методи дослідження, як абстрагування, логіко-теоретичне узагальнення, порівняння, моделювання, формалізація, аналіз, синтез, дедукція, індукція, системний підхід та метод динамічного нормативу. Запропоновані результати досліджень можуть бути використані працівниками організації дорожнього господарства, які зацікавлені в підвищенні ефективності роботи організації.

73.18.11.0771/221808. Модифікація алгоритму Кларка і Райта маршрутизації перевезень гуртових вантажів. Нефьодов М.А. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.7-11. - англ. УДК 656.073.52.

Описано спосіб модифікації методу Кларка і Райта, оснований на динамічній трансформації матриці виграшів. Наведено результати порівняння оригінального та модифікованого алгоритмів. Як тестовий приклад використано дані 70 реальних одержувачів гуртових вантажів у центральній частині м. Харкова. Результати порівняння показали ефективність запропонованої модифікації алгоритму.

73.18.11.0772/221809. Математична модель вибору раціональних стратегій поведінки транспортно-експедиторських підприємств при взаємодії із суб'єктами транспортного ринку на умовах кооперації. Нагорний Є.В., Шраменко Н.Ю., Орда О.О. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.12-19. - укр. УДК 656.13:338.47; 656.13:658.

Проведено критичний аналіз існуючих оптимізаційних моделей процесу взаємодії суб'єктів транспортного ринку. Запропоновано математичну модель вибору раціональних стратегій поведінки при стратегічному плануванні діяльності суб'єктів транспортного ринку з орієнтацією на комерційну ефективність замовника у сучасних ринкових умовах.

73.18.11.0773/221810. Оптимізація критерію оцінки ефективності технології доставки тарно-штучних вантажів. Северин О.О., Шуліка О.О. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.20-23. - укр. УДК 656.073.28:658.

Наведено результати визначення вагових коефіцієнтів показників, що входять до інтегрального критерію оцінки ефективності транспортно-технологічних схем доставки вантажів. Значення вагових коефіцієнтів ґрунтуються на основі двох способів проведення експериментальних досліджень: опитування респондентів серед фахівців автотранспортного виробництва та імітаційного моделювання.

73.18.11.0774/221818. Поліпшення показників колісного трактора під час роботи двигуна на стиснутому природному газі. Захарчук О.В., Захарчук М.І. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.69-74. - укр. УДК 629.3.004; 629.3.004.67; 629.3.004.5.

Наведено результати теоретичних досліджень показників колісного трактора із двигуном, який працює на стиснутому природному газі, в режимах транспортного процесу. Обрано раціональні параметри керування трансмісією та двигуном під час розгону трактора і швидкості сталого руху в експлуатаційних умовах.

73.18.11.0775/221819. Індукційний нагрів в історії та у розвитку. Використання в ремонтних технологіях сучасного транспорту. Батигін Ю.В., Сабокар О.С., Стрельнікова В.А. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.75-79. - англ. УДК 621.365.5:537.856.

Проведено аналіз існуючих ремонтних технологій транспортних засобів та автомобілів, зокрема, з точки зору недоліків, які вирішуються впровадженням у технологію ремонту індукційного нагріву.

73.18.11.0776/221820. Інструмент рихтування "індукторна система із притягуючим екраном" та протяжним соленоїдом. Батигін Ю.В., Чаплигін Є.О., Барбашова М.В., Гаврилова О.Є. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.80-87. - рос. УДК 629.3.004; 629.3.004.67; 629.3.004.5.

Проведено аналіз електродинамічних процесів в "індукторній системі з притягуючим екраном", поданий циліндричним багатовитковим соленоїдом на торці з різними листовими металами. Показано, що для зменшення розміру робочої зони, задля незмінності розподілених сил притягання, потрібне збільшення струму в індукторі.

73.18.11.0777/221821. Метод оцінки поперечної стійкості автомобіля під час наїзду на перешкоду за умови зчеплення коліс. Башинський А.Л. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.88-93. - укр. УДК 629.3.017.2.

Рух автомобіля пересіченою місцевістю пов'язаний із ризиком перекидання, вимагає моделювання стійкості такого руху. Найбільш небезпечним моментом є збурення коливань підресореної маси. Отримано опис взаємних переміщень мас і впливу п метрів перешкоди на стійкість автомобіля.

73.18.11.0778/221822. Вирішення математичної моделі руху гусеничної платформи за різних керуючих впливів. Волосніков С.О. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.94-100. - укр. УДК 629.3.004; 629.3.004.67; 629.3.004.5.

Вирішення математичної моделі руху гусеничної платформи у процесі здійснення повороту на різних передачах і за різних керуючих впливів дозволило отримати характерні траєкторії руху для різних дорожніх умов та органів керування типу "штурвал" та "важелі", які широко застосовуються на гусеничних платформах.

73.18.11.0779/221823. Оцінка показників газообміну при 3D-моделюванні робочого процесу двотактного бензинового двигуна. Корогодський В.А., Воропаєв Є.П. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.101-113. - рос. УДК 629.3.004; 629.3.004.67; 629.3.004.5.

За допомогою 3D-моделювання робочого процесу двотактного двигуна з іскровим запалюванням, кривошипно-камерною продувкою і карбюраторною системою живлення на режимах зовнішньої швидкісної характеристики оцінено показники газообміну. Результати моделювання узгоджуються з експериментальними даними і результатами 3D-моделювання у програмних комплексах AVL FIRE і MTFS®.

73.18.11.0780/221824. Діагностування бензинових паливних систем з безпосереднім упорскуванням. Булгаков М.П. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.114-119. - англ. УДК 629.3.004; 629.3.004.67; 629.3.004.5.

Викладено методику діагностування бензинових паливних систем з безпосереднім упорскуванням палива за падінням тиску в гідроакумуляторі. Показано різні несправності системи й запропоновано метод їх визначення за сигналом штатного датчика тиску. Методика дозволяє проводити експрес-діагностування вузлів.

73.18.11.0781/221825. Удосконалення математичної моделі руху для задачі керування підйомно-транспортними машинами. Григоров О.В., Окунь А.О. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.120-124. - укр. УДК 629.3.004; 629.3.004.67; 629.3.004.5.

Стаття присвячена удосконаленню математичної моделі руху системи "візок-вантаж" у задачі керування кабельним краном. Отримані рівняння руху можуть бути використані для побудови фазових траєкторій системи "візок-вантаж" та для знаходження керування кабельним краном.

73.18.11.0782/221826. Обґрунтування зменшення потужності електродвигуна гідроприводу методом еквівалентної потужності. Григоров О.В., Стрижак В.В., Зюбанова Д.М., Цебенко М.В., Стрижак М.Г. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.125-133. - рос. УДК 629.3.004; 629.3.004.67; 629.3.004.5.

Обґрунтовано зменшення встановленої потужності приводного електродвигуна кранового механізму на основі аналізу витрат енергії й зіставлення еквівалентної потужності гідростатичного приводу і асинхронного приводу з фазним ротором.

73.18.11.0783/221827. Аналіз кінематики робочого обладнання малогабаритного навантажувача ПМТС 1200 на основі комп'ютерного моделювання. Єфименко О.В., Пругіна Т.В., Мусаєв З.Р. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.134-138. - укр. УДК 629.3.004; 629.3.004.67; 629.3.004.5. Актуальність роботи пов'язана з тенденцією розвитку інформаційних технологій та впровадження їх у проектування робочих процесів машин та механізмів. Розглянуто можливість порівняння математичних розрахунків з віртуальним експериментом, а також необхідність застосування комп'ютерного моделювання у тих випадках, коли при прямому фізичному експерименті виникають труднощі.

73.18.11.0784/221828. Параметричний підхід до побудови 3D -моделі та креслення зубчастого колеса в пакеті autodesk inventor. Іванов Є.М., Порхун О.О., Тищенко А.С. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.139-146. - укр. УДК 514.18:004.

Пропонується параметричний підхід до побудови 3D-моделі зубчастого колеса в пакеті Autodesk Inventor із застосуванням "параметричної оболонки". Проведений аналіз та математична обробка довідкових даних дозволили скористатися основними геометричними параметрами зубчастого колеса як вихідними при удосконаленні подання елементів складових передач для виконання їх креслеників.

73.18.11.0785/222583. Дослідження впливу параметрів транспортних потоків на рішучість водіїв у прийнятті рішень. Мустафаєв Т.К., Запорожцева О.В., Гецович Є.М. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №76, С.24-26. - укр. УДК 656.13; 656.13.08.

Запропоновано методику моделювання індивідуальної поведінки водія за допомогою "коефіцієнта рішучості". Визначено основні етапи виконання дослідження для накопичення експериментальних даних, необхідних для визначення коефіцієнта рішучості. Також запропоновано коефіцієнт рішучості розбити на групи залежно від небезпечності маневру.

73.18.11.0786/222584. Раціональні маршрути виявлення та оцінювання радіаційної обстановки. Вишневецький О.Л. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №76, С.27-31. - укр. УДК 551.52:502:519.6.

Вивчаються маршрути виявлення й оцінювання радіаційної обстановки району прямокутної форми, проходження яких вимагає найменшого часу. Розглянуто два етапи: попередній - для знаходження областей з екстремальним значенням радіації й етап докладного оцінювання району.

73.18.11.0787/222585. Імітаційна модель обслуговування разових замовлень на міжміській вантажоперевезення. Горбачов П.Ф., Мосьпан Н.В. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №76, С.32-39. - укр. УДК 656.13.072 .073.

Обґрунтовується доцільність застосування сучасних методів імітаційного моделювання для дослідження та оцінки діяльності автотранспортних підприємств, що надають послуги з міжміських вантажоперевезень за разовими договорами. Описується імітаційна модель обслуговування разових замовлень на міжміській вантажній перевезення та надаються рекомендації щодо її використання.

73.18.11.0788/222586. Моделювання транспортного руху на основі пропускної здатності вулично-дорожньої мережі. Мироненко С.В., Венгер А.С., Аتماзов С.В. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №76, С.40-45. - рос. УДК 656.13; 656.13.08.

Розглядаються основні показники транспортного потоку для визначення пропускної здатності та рівня завантаження на прикладі вулично-дорожньої мережі у Приморському районі міста Одеси.

73.18.11.0789/222589. Визначення згинальної жорсткості головних балок балкових прольотних будов автодорожніх мостів. Кожушко В.П. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №76, С.58-65. - рос. УДК 624.012.3 .4 711.7 625.7 .8.

Розглянуто питання щодо визначення згинальної жорсткості головних балок прольотних будов балкових автодорожніх мостів, яке базується на порівнянні даних випробувань реальних споруд і теоретичних даних, отриманих при застосуванні просторового методу розрахунку В.П. Кожушка.

73.18.11.0790/222590. Сучасні дороги та дороги майбутнього, їх види та перспективи використання. Гнатов А.В., Аргун Щ.В., Киценко О.Р. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №76, С.66-73. - укр. УДК 625.7 .8.

Проведено аналіз існуючих енергоефективних технологій в дорожній промисловості, а саме: доріг із фотолюмінесцентною фарбою, доріг із функцією підзарядки, доріг із сонячними панелями, пластикових доріг. Розглянуто систему Solar Roadways, яка є найбільш технологічною та інноваційною.

73.18.11.0791/222591. Критерій довговічності асфальтобетонних шарів дорожніх одягів. Богомолів В.О., Жданюк В.К., Разніцин І.Л., Богомолів С.В., Цинка А.О. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №76, С.74-79. - укр. УДК 625.7 .8.

Запропоновано критерій для прогнозування довговічності асфальтобетонних шарів нежорстких дорожніх одягів, що базується на принципі підсумовування часів Дж. Бейлі.

73.18.11.0792/222592. Основні вимоги до деяких позицій концепції покращення стану мостових споруд. Більченко А.В., Кіслов О.Г., Танцур Д.О. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №76, С.80-83. - рос. УДК 625.7 .8.

Проведені дослідження показали, що в умовах обмежених ресурсів на експлуатацію мостових споруд необхідно змінювати структуру їх утримання і фінансову політику ремонту.

73.18.11.0793/222637. Вплив автотранспортних підприємств на якість атмосферного повітря урбанізованих територій. Желновач Г.М. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №77, С.75-80. - укр. УДК 504.062+656.073.

Надано характеристику основних екодеструктивних впливів, що спричиняються на атмосферне повітря функціонуванням автотранспортних підприємств в умовах урбанізованих територій. Проведено оцінку впливу досліджуваного АТП на атмосферне повітря урбанізованої території міста Харкова та встановлений його суттєвий рівень. Запропоновано природоохоронні рекомендації.

73.18.11.0794/223930. Ергономічне забезпечення безпеки в системі "водій - автомобіль - дорога - середовище". Мигаль Г.В., Силевич В.Ю. // Открытые информационные и компьютерные интегрированные технологии. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. Н.Є.Жуковського "ХАИ", 2017, №78, С.276-283. - укр. УДК 658.015.11.001.

Розглянуто проблему впливу людського чинника на безпеку в системі "водій - автомобіль - дорога - середовище". Показано, що врахування психологічних і психофізіологічних особливостей людини як невід'ємної ланки системи є необхідним для оптимізації дорожньо-транспортного середовища і зниження ризиків, зумовлених людським чинником. Проаналізовано основні інструменти для забезпечення безпеки людини як учасника дорожнього руху.

73.18.11.0795/224632. Модель визначення довжини черги транспортних засобів при виникненні перешкоди на смузі руху. Славич В.П., Клеймьонов А.Г. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №2(57), С.188-193. - укр. УДК 656.05.

Запропоновано модель визначення довжини черги транспортних засобів при появі перешкоди на смузі руху. Отримано аналітичну залежність кількості транспортних засобів, що очікують свою чергу при покиданні транспортного затору, від інтенсивностей покидання і прибуття автомобілів до системи та часу простою аварійного транспортного засобу. Визначено час, за який система нормалізується до початкового стану, тобто час, за який зникне затор. Практична значимість виведеної залежності - можливість оповіщення служб порятунку про появу дорожнього затору, що сприяє визначенню оптимального за часом шляху.

73.18.11.0796/224868. Перспективні методи та програмні механізми інтеграції новітніх методик досліджень в автоматизовані системи медичних установ. Чаплінський Р.І. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №3(62), т.1, С.349-353. - рос. УДК 004.021.

У статті розглянуто та проведено аналіз перспективних методів моделювання архітектури програмного забезпечення автоматизованих систем для впровадження в медичні установи, а також особливості функціонування та створення програмних комплексів для медичних закладів, що забезпечують автоматизацію роботи медичних працівників. Обґрунтовуються переваги впровадження автоматизованих медичних інформаційних систем в медичних установах.

73.18.11.0797/224880. Температурні обмеження руху великовагового транспорту на автомобільних дорогах України. Карюк А.М., Юрко І.А., Митрофанов П.Б. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.74-78. - укр. УДК 656.13.072 .073.

За результатами статистичного аналізу метеорологічних даних встановлено зв'язок між температурою атмосферного повітря та температурою асфальтобетонного дорожнього одягу. Виявлені залежності дозволяють визначити найвищу літню та найнижчу зимову температуру повітря, при яких температура дорожнього одягу не виходить за межі температурного діапазону експлуатації асфальтобетону на основі бітуму певної марки. Вихід за межі цих температур становить небезпеку для дорожнього одягу і спонукає до обмеження руху великовагового автомобільного транспорту.

73.18.11.0798/224966. Управление дорожным движением на перекрестках при помощи мультиагентных систем. Завадский А.А., Шуть В.Н. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №3(58), С.90-98. - рос. УДК 656.11.

Рассмотрены сущность и принципы работы мультиагентных систем, формирование пачек в рамках мультиагентных систем; подробно рассмотрен вариант шестиполосного перекрестка с разрешающими знаками поворота со второй полосы; описана работа системы по формированию равновесных пачек на перекрестке; сделаны прогнозы применения мультиагентной системы, а также дальнейшего развития мультиагентной системы; сделаны выводы по внедрению мультиагентных систем в реальной жизни.

73.18.11.0799/224979. Розрахунок імовірнісних параметрів функціонування зони поточного ремонту автотранспортного підприємства з урахуванням інформації про експлуатаційну надійність рухомого складу. Усов А.В., Кутяков Є.Ю. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №3(58), С.159-163. - рос. УДК 656.1(075.8).

Представлені основні результати математичного моделювання функціонування зони поточного ремонту в умовах автотранспортного підприємства. Запропоновано методику розрахунку імовірнісних параметрів функціонування зони поточного ремонту, а також викладені результати практичного застосування запропонованої методики.

73.18.11.0800/225272. Вплив тиску в шинах на безпеку руху автотранспорту. Войтович О.А., Ткач В.О. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №4(63), С.33-38. - рос. УДК 629.3.027.542.3.

В даній роботі розглядається проблема впливу тиску в шинах автотранспорту на безпеку руху. Результати дослідження показали залежність жорсткості та ресурсу шин, зносу підвіски та протектора, витрати палива від відхилення тиску від норми. Приведені аргументи довели необхідність контролю даного показника та доцільності встановлення системи контролю тиску в шинах на автомобілях, не оснащених ними на заводі-виробнику. Розглядаються різні типи таких систем, їх принцип роботи, позитивні та негативні моменти при їх експлуатації.

73.18.11.0801/225475. Показники розвитку автодорожньої інфраструктури. Окландер Т.О., Серьогіна Н.В. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2015, №34-35(2), С.197-207. - укр. УДК 338.49.

Розглянуто значення індексу глобальної конкурентоспроможності. Вказано його складові у вигляді основних компонентів. Визначено необхідність комплексного впливу компонентів на економічну політику. Проаналізовано позицію України у рейтингу серед інших країн. Розглянуто динаміку окремих компонентів за чотири роки. Розглянуто вплив загальної та транспортної інфраструктур на конкурентоспроможність. Визначено незадовільний стан автодорожньої інфраструктури та причини цього. Зроблено припущення щодо нейтралізації негативного впливу вказаних причин на індекс глобальної конкурентоспроможності країни.

73.18.11.0802/225655. Автоматичне паралельне паркування автомобіля. Жигadlo Б. // Електротехнічні та комп'ютерні системи. Одеса: Наука і техніка, Одеський нац. політехн. ун-т, 2016, №23(99), С.132-138. - англ. УДК 004.932.

Представлен метод автоматичного паркування автомобіля. Перша частина описує принципи руху автомобіля. Друга представляє спроектований алгоритм. У статті розглядається два види паркування. Першим є маневр, у якому автомобіль рухається тільки заднім ходом. Другий дозволяє автомобілю змінювати напрямок руху багаторазово і використовується тоді, коли немає достатнього місця для виконання першого маневру. Остання частина статті описує 3-D анімацію системи паркування.

73.18.11.0803/225666. Постнекласичні підходи до проектування системи "водій-автомобіль-середовище" для забезпечення безпеки. Гончарова О.Є. // Електротехнічні та комп'ютерні системи. Одеса: Наука і техніка, Одеський нац. політехн. ун-т, 2016, №23(99), С.210-218. - рос. УДК 629.33.000.141.

Обґрунтовано застосування методології постнекласики при конструюванні автомобіля для збільшення безпеки системи "водій-автомобіль-середовище" [В-А-С]. Було висунуто гіпотеза про необхідність врахування при конструюванні безпечного автомобіля ступеня відмінності підкласу систем автомобіля і людини, їх моделей і принципів поведінки.

73.18.11.0804/225773. Технічні характеристики сучасних водородних автомобілів. Савьолова Е.В., Винаков О.Ф., Бондаренко Л.І. // Електротехнічні та комп'ютерні системи. Одеса: Наука і техніка, Одеський нац. політехн. ун-т, 2017, №25(101), С.161-167. - рос. УДК 621.313:629.331.1.

В оглядовій статті показані переваги сучасного автомобіля на паливних елементах на прикладі автомобілів фірм Toyota Motor Corp и Honda Motor Co. Приведені тактико-технічні дані цих автомобілів. Сучасні водневі автомобілі надійні, економічні і безпечні в експлуатації. Вони роблять суспільство незалежним від викопного палива, що забруднює навколишнє середовище, запаси якого обмежені і за оцінками експертів будуть виснажені приблизно через шістьдесят років. Водневі автомобілі - це не заміна гібридів і електромобілів, а скоріше їх супутник, ще один із способів перемикавання на альтернативну енергетику, зелений спосіб життя.

73.18.11.0805/226191. Влияние параметров неровности дороги на расход топлива. Кривошапов С.И. // Вісник НТУ "ХПІ". Автомобіле- та тракторобудування. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №13(1235), С.51-55. - рос. УДК 629.3+621.8+629.01.

Проведено аналіз обліку стану дороги в нормативно-правовій базі України. Розглянуто взаємодія коліс і підвіски автомобіля з поверхнею реальної дороги. Отримані аналітичні залежності втрати енергії і потужності та витрати палива від геометричних характеристик профілю дорожнього полотна. Отримані графічні залежності зміни норм витрати палива для різних параметрів нерівності дороги та швидкості автомобіля. Дані рекомендації щодо вдосконалення методики нормування витрати палива на автомобільному транспорті, які враховують степінь нерівності дороги.

73.18.11.0806/226213. Моделювання економічних ефектів унаслідок впровадження та популяризації використання автомобілів з електродвигуном. Стець О.В., Довженко О.Р. // Моделювання та інформаційні системи в економіці. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2016, №92, С.223-231. - укр. УДК 656.13.072 .073.

У статті розглянуто діяльність приватного підприємства з організації перевезень "Авен-Езер", доцільність та оптимальна стратегія заміни частини автопарку компанії автобусами марки "Богдан" з електродвигуном. Використання маршрутних транспортних засобів з електродвигуном дозволяє зменшити витрати на технічне обслуговування автопарку, зменшити шкідливі викиди у атмосферу, зробити вартість проїзду дешевшою для пересічних громадян. У роботі використано модель часткової заміни обладнання з використанням принципу оптимальності Белмана.

73.18.11.0807/226461. Система моніторингу психофізіологічного стану водія автотранспорту. Мещанінов С.К., Авдєєнко К.В. // Вісник НТУ "ХПІ". Проблеми автоматизованого електропривода. Теорія і практика. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №27(1249), С.324-327. - рос. УДК 656.13 656.13; 656.13.08.

Представлені результати дослідження системи моніторингу психофізіологічного стану водія автотранспорту такої системи. Сформульована математична модель та обґрунтований набір біометричних параметрів. Запропонована блок-схема системи моніторингу психофізіологічного стану водія автотранспорту з урахуванням використання біометричних інформаційних параметрів, набір яких обґрунтований у роботі.

73.18.11.0808/226522. Особливості діяльності автотранспортних підприємств та їх вплив на формування собівартості автотранспортних перевезень. Денисенко С.А., Лещенко І.С. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Економіка. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №1-2, С.124-131. - укр. УДК 685.03.

У статті розкриваються особливості діяльності автотранспортних підприємств, визначаються чинники впливу на організацію обліку їх фінансово-господарської діяльності. Значна увага звернута на формування виробничих витрат, пов'язаних з перевезеннями та експлуатацією автомобільного транспорту, а також на калькулювання собівартості автотранспортних послуг. Опрацьовано теоретико-методичні засади формування собівартості автотранспортних перевезень, як методу встановлення ціни на автотранспорті. Досліджено вплив держави на формування тарифів. Доведено, що застосування елементів нормативного обліку стане основою для контролю і аналізу витрат, економічно обґрунтованого калькулювання собівартості автотранспортного підприємства та ефективним засобом в управлінні витратами за відхиленнями по окремих об'єктах обліку.

73.18.11.0809/227234. Особливості автотранспортного виробництва та потреба державного регулювання ринку автотранспортних послуг. Овчар П.А. // Теорія та практика держ. управління і місцевого самоврядування. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №2, <http://el-zbirn-du.at.ua/2017_2/16.pdf>. - укр. УДК 351.81.

У статті розглянуто особливості автотранспортного виробництва та потребу державного регулювання ринку автотранспортних послуг, а також надано пропозицій з удосконалення цього процесу.

73.18.11.0810/227375. Інноваційні технології в автотранспортному страхуванні. Салайчук О. // Вісник Київ. нац. торговельно-економічного ун-ту. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2017, №4(114), С.124-138. - укр. УДК 658.589:368.2.

Досліджено сутність та місце інновацій у страхуванні. Визначено специфічні особливості інновацій в автотранспортному страхуванні. Запропоновано класифікацію чинників впливу на впровадження інновацій в автотранспортному страхуванні. Визначено етапи впровадження інновацій на ринку автотранспортного страхування. Охарактеризовано фінтех-інновації в автотранспортному страхуванні. Проаналізовано вплив інноваційних технологій в автомобільній індустрії на розвиток автотранспортного страхування.

73.34 Водний транспорт

73.18.11.0811/220183. Підвищення конкурентоспроможності морських портів України. Корнієнко о.П., Кошара К.а. // Вісник Криворізького нац. ун-ту. Кривий Ріг: Криворізький нац. ун-т, 2017, №44, С.194-198. - укр. УДК 656.61.

Метою дослідження є розробка теоретичних і організаційно-методичних положень щодо трансформації управління підприємствами портової діяльності країни шляхом виявлення найбільш ефективної політики підвищення конкурентоспроможності морських портів України та створення диференційованого підходу до кожного порту зокрема. Методи дослідження. Теоретичну основу дослідження складають сукупність методів, прийомів і принципів наукового дослідження, системний підхід та розгорнутий аналіз наукових робіт з вивченням нормативної бази. Наукова новизна одержаних результатів роботи полягає в систематизації та уточненні відомих та обґрунтуванні нових положень, які становлять теоретичну і організаційно-методичну основу процесу підвищення конкурентоспроможності портів з використанням диференційованого підходу до кожного окремо взятого порту, на основі запровадження кластерної структури в приморських районах. Практична значимість полягає в доведенні основних теоретичних розробок дослідження до рівня практичних рекомендацій, прийнятих до впровадження рядом підприємств портової галузі. Результати. Ідея розвитку кластерної структури в приморських районах як можливість підвищення конкурентоспроможності та досконалого функціонування портів, яка дозволить максимізувати ефективність роботи порту.

73.18.11.0812/224892. Дослідження стану та проблем розвитку державного підприємства "Адміністрація морських портів України" на основі економетричного аналізу. Абрамова Г.В., Абрамов Г.С., Магденко В.Р. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №3(62), т.2, С.19-26. - укр. УДК 338:519.6.

В роботі проведено економетричне дослідження діяльності державного підприємства "Адміністрація морських портів України" для визначення впливу реформи на стан морської галузі країни в цілому. На основі математичного моделювання побудовано дво- та трьохфакторні моделі для доходу. Досліджені граничні продуктивності факторів та гранична норма їх заміщення. Моделі доведені до практичного використання за рахунок візуалізації та побудови номограм, що дає можливість для дослідження, моделювання і прогнозування рівня доходу як функцій капітальних витрат, заробітної плати, а також курсу долара.

73.18.11.0813/226376. Забезпечення безпечної льодової навігації на каналах Азовського моря. Лисий А.О. // Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №20(1242), С.25-29. - укр. УДК 656.61.052.

У статті обґрунтована необхідність використання в управлінні виробничою діяльністю морських портів аналізу й прогнозування сезонних процесів. Розроблений підхід до формування інформаційної бази, що враховує різноманітні форми виробничої діяльності порту в умовах льодової обстановки, що задовольняє вимоги безперервного планування й регулювання роботи порту. Запропонована і розроблена методика з безпечної проводки караванів судів з метою статистичного прогнозування. Дане визначення поняття принципу гарантовано безпечного функціонування, структурування та управління системою криголамного проведення суден.

73.18.11.0814/227175. Розвиток морських портів України у контексті євроінтеграційних процесів. Мишко А.М. // Теорія та практика держ. управління і місцевого самоврядування. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №2, <http://el-zbirn-du.at.ua/2016_2/19.pdf>. - укр. УДК 351:338.4:502.

У статті проаналізовано нинішній стан і проблеми функціонування портового господарства України в умовах євроінтеграційних процесів. Розглянуто стан і шляхи розвитку інвестиційного потенціалу морських портів України, сформульовано рекомендації щодо їх розвитку.

73.37 Повітряний транспорт

73.18.11.0815/223897. Аналіз міжнародної і української правових баз щодо забезпечення авіаційної безпеки. Деркачевський І.В., Сердюков А.А. // Открытые информационные и компьютерные интегрированные технологии. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. Н.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №74, С.216-221. - рос. УДК 347.822.4.

Проведено аналіз процедур забезпечення авіаційної безпеки на міжнародному рівні і актуальність цих проблем для України. Наведено огляд зміни пріоритетності методів, спрямованих на досягнення заданого рівня авіаційної безпеки. Дан аналіз відповідності українського законодавства міжнародним програмним документам щодо забезпечення безпеки польотів повітряних суден цивільної авіації. Запропоновано можливі шляхи вирішення виявлених проблем.

73.18.11.0816/223929. Удосконалення системи надання послуг кейтерингу за допомогою оптимізації критеріальної оцінки. Поліщук О.О., Алексеєнко М.С., Альохін Г.І. // Открытые информационные и компьютерные интегрированные технологии. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. Н.Є.Жуковського "ХАІ", 2017, №78, С.268-275. - укр. УДК 58.562.64.

Проаналізовано літературні джерела стосовно надання бортового харчування, розглянуто питання нормативно-правового регулювання діяльності підприємств, які надають послуги кейтерингу, розроблено схему роботи кейтерингової компанії до моменту вильоту повітряного судна та після прильоту, виявлено обов'язкові вимоги щодо роботи суб'єктів господарської діяльності та причини зникнення кейтерингових компаній.

73.39 Трубопровідний транспорт

73.18.11.0817/220023. Спеціалізована система автоматизованого проектування та аналізу міцності ремонтних з'єднань трубопроводу. Дудник Є.В., Львов Г.І. // Вісник НТУ "ХПІ". Динаміка і міцність машин. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №40(1262), С.26-31. - укр. УДК 539.3.

Створена програма керування процесом побудови моделі та проведення розрахунків на міцність. Додаток дає можливість вводити дані для розрахунку, включаючи геометричні характеристики, навантаження, властивості матеріалів. Побудовано геометричну модель труби з корозійним пошкодженням та приєднанням композитного бандажу. Інтерактивна взаємодія в моделюванні відбувається за допомогою графічної бібліотеки OpenGL. Розрахунок відбувається з використанням системи ANSYS. Додаток дозволяє перегляд і аналіз отриманих результатів.

73.18.11.0818/220025. Оптимізоване проектування композитних бандажів для ремонту трубопроводів. Львов І.Г. // Вісник НТУ "ХПІ". Динаміка і міцність машин. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №40(1262), С.37-42. - укр. УДК 539.371.

Представлена методологія оптимізації композиційних систем ремонту трубопроводів з об'ємними поверхневими дефектами. Через великий розмір задачі, що вирішується, ця методика розроблена з використанням методу експериментального проектування та техніки поверхонь відгуку. Для доведення ефективності пошкодженої ділянки до рівня непошкодженого трубопроводу в даному дослідженні формулюється та вирішується задача оптимізації, що базуються на еквівалентній міцності. Особливості, переваги та обмеження підходу обговорюються в їх застосуванні для оптимізованого проектування композитних систем ремонту трубопроводів.

73.18.11.0819/221228. Логіко-ймовірнісна оцінка ризиків аварій на трубопроводах теплових мереж. Ратушняк Г.С., Свідеревич М.В. // Вентиляція, освітлення та теплогазопостачання. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №23, С.44-51. - укр. УДК 697.33.

Для багатофакторного аналізу впливу різних факторів на експлуатаційну надійність теплових мереж потрібно застосовувати теорію нечіткої логіки та теорію ймовірностей. Методика логіко-ймовірнісної оцінки ризиків аварій дозволяє виконувати вибір рішення щодо підвищення ефективності систем теплопостачання та впровадження новітніх енергоефективних технологій при їхній реконструкції. За результатами аналізу експертних оцінок виникнення небезпечних ситуацій на трубопровідній частині системи теплопостачання розроблено узагальнену схему розвитку можливої аварії з урахуванням факторів, що впливають на надійність системи в цілому. Отримано значення нечіткої ймовірності виникнення аварійної ситуації на трубопроводах теплових мереж $P=(0,178;0,657;0,304;0,400)$. Оцінка дерева відмов дозволяє визначити появу події, яка може призвести до небажаного порушення роботи системи теплопостачання. Експериментальні дані спостереження за змінами вихідного показника (характеристик теплової мережі) при варіації факторів впливу за розробленою методикою дає можливість уточнювати обґрунтування прийняття рішень при управлінні надійністю системи централізованого теплопостачання з урахуванням кількісних і якісних параметрів об'єкта.

73.18.11.0820/223012. Оцінка надійності стабілізаторів тиску в трубопровідних системах. Герасимов Є.Г., Герасимов Г.Г. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.25-33. - укр. УДК 532.621.6-192.

Запропоновано надійнісно-функціональну схему стабілізатора тиску з демпферними камерами. Проведено розрахунки надійності стабілізаторів тиску з чотирма демпферними камерами протягом гарантованого напруження 100000 циклів за гарантованого строку роботи 5 років.

73.18.11.0821/223254. Моніторинг газопроводу. Захарчук В.В., Нахмуров О.М., Шишкалова Н.Ю., Юрковський Р.Г., Ярошенко В.М. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.203-207. - укр. УДК 621.643 .644.004; 621.643 .644.004.67.

Викладено результати моніторингу газопроводу високого тиску, прокладеного на крутосхилій ділянці над підземними виробками (катакомбами). Для досліджень на ділянці створено опорну геодезичну мережу з чотирьох пунктів, а на трубі закріплено 15 деформаційних марок. Високоточними лінійно-кутовими і висотними вимірюваннями виконано 3 цикли спостережень для визначення просторово-часового стану труби газопроводу. Виявлено і проаналізовано деформаційні процеси труби відносно підтримуючих її фундаментних опор, а також зрушення усього масиву земної поверхні внаслідок локальних і глибинних неотектонічних процесів.

73.18.11.0822/224663. Схемотехнічні рішення засобів опрацювання імпульсних сигналів перетворювачів об'єму та об'ємної витрати газу. Мануляк І.З. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №4(59), С.169-174. - укр. УДК 681.121.7.

Проведено огляд схематехнічних рішень засобів опрацювання імпульсних сигналів вимірювальних перетворювачів об'єму та об'ємної витрати газу на основі якого запропоновано один з варіантів їх вдосконалення, що ґрунтується на використанні оцінок ентропії і дозволяють реалізувати опрацювання сигналів оптичного, магнітоіндуктивного та механічного типів. Залучення методів цифрового опрацювання та недорогих цифрових засобів у системах опрацювання вимірювальних сигналів дозволяють зменшити інформаційні втрати зумовлені впливом завад і, як наслідок, покращити точність первинних перетворювачів з механічним мірним елементом.

73.18.11.0823/224905. Комп'ютерне моделювання нестационарної течії в довгих промислових трубопроводах. Книш Л.І., Гоман О.Г. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №3(62), т.2, С.99-103. - рос. УДК 629.7.01.

Запропоновано методику розрахунку можливого гідравлічного удару під час експлуатації наземних або підземних трубопроводів систем великої протяжності. У запропонованій математичній моделі враховувались географічні особливості місцевості функціонування трубопроводу та загальні проектні показники системи. Результати комп'ютерного моделювання нестационарних параметрів трубопроводу є основою для вибору методів запобігання гідродару та способів його компенсації.

73.18.11.0824/226020. Оцінка залишкової міцності криволінійної ділянки трубопроводу з корозійним об'ємним дефектом, що розвивається. Ларін О.О., Потопальська К.Є. // Праці Одеського політехн. ун-ту. Одеса: Одеський нац. політехн. ун-т, 2017, №3(53), С.12-19. - англ. УДК 539.43: 621.64.

Магістральні трубопроводи є найпоширенішим засобом транспортування нафтопродуктів або газу, їх призначено для тривалого використання. Під час експлуатації внаслідок дії агресивного середовища на поверхні трубопроводу можуть виникати та розвиватися поверхневі дефекти, які певною мірою впливають на міцність трубопроводу. Дослідження проводилося з метою оцінки залишкової міцності коліна трубопроводу з об'ємним дефектом, розвиток якого моделюється у часі. Оцінку характеристик напружено-деформованого стану пошкодженого елемента коліна трубопроводу проводили в рамках сучасних засобів комп'ютерного моделювання з використанням методу скінчених елементів (МСЕ). Корозійне пошкодження моделювали явно як об'ємний дефект на зовнішній поверхні коліна трубопроводу. На основі проведеного дослідження отримано результати з оцінки залишкової міцності магістрального трубопроводу зі зростаючим поверхневим дефектом в період експлуатації від 10 до 45 років. Визначено зони, в яких з'являється локалізація максимальних еквівалентних напружень та, відповідно, пластичних деформацій в залежності від розміру пошкодження. Опираючись на отримані результати можна зазначити, що в період експлуатації від 37 років трубопровід з відповідним дефектом не витримує можливе максимальне навантаження.

73.18.11.0825/226638. Чисельне дослідження коливальних трубопроводів з урахуванням в'язкопружного підстави ґрунту. Худаяров Б.А., Тураєв Ф.Ж. // Вісник НТУ "ХПІ". Інформатика та моделювання. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №50(1271), С.66-74. - рос. УДК 539.3.

Вирішується задача про колювання прямолінійних ділянок трубопроводу на базі теорії оболонки. Побудовано математичну модель про параметричні коливання в'язкопружних трубопроводів великого діаметру з протікаючою пульсуючою рідиною. Розроблено обчислювальний алгоритм, заснований на виключенні особливостей інтегральних та інтегро-диференціальних рівнянь з сингулярними ядрами, з подальшим використанням квадратурних формул, для вирішення завдань динаміки в'язкопружних трубопроводів. Чисельно досліджені вплив сингулярності в ядрах спадковості і частоти збудження на коливання конструкцій, що володіють в'язкопружні властивостями.

73.41 Промисловий транспорт

73.18.11.0826/220388. Оцінка економічності ефективності використання альтернативних палив у засобах технологічного транспорту. Захарчук В.І., Захарчук О.В. // Сільськогосподарські машини. Луцьк: Луцький нац. техн. ун-т, 2017, №38, С.75-84. - укр. УДК 629.016.

Статтю присвячено визначенню економічного ефекту від використання альтернативних моторних палив. Проаналізовано останні дослідження і публікації, в яких започатковано розв'язання завдання оцінки економічності використання інвестицій. Ранжуванням визначені моторні палива для подальших досліджень. Визначено показники економічності експлуатації колісного трактора на природному газі та біодизельному паливі. Найбільший економічний ефект має використання природного газу.

73.43 Міський транспорт

73.18.11.0827/220177. Підвищення пропускної здатності перехрестя магістральної та об'їзної вулиць з регульованим рухом. Сістук В.О., Богачевський А.О. // Вісник Криворізького нац. ун-ту. Кривий Ріг: Криворізький нац. ун-т, 2017, №44, С.151-157. - укр. УДК 656.11.

Метою роботи є комплексне дослідження пропускної здатності перехрестя магістральної та об'їзної вулиць у місті Кривий Ріг, яке використовується учасниками дорожнього руху для зменшення часу проїзду між Сакаганським та Центральні-міським районами міста. Об'єктом дослідження виступає Х-подібна транспортна розв'язка, яка складається з проспекту Миру з 6 смугами руху, та примикаючої вулиці Гетьманської з 2 смугами з одного боку від проспекту, 4 смугами - з іншого. Предметом дослідження є показники часу проїзду перехрестя та довжини транспортних заторів. Методи дослідження. У роботі було використано польові дослідження, метод комп'ютерного імітаційного моделювання та аналіз статистичних залежностей та показників. Наукова новизна. Наукову цінність представляє розроблена комп'ютерна імітаційна модель перехрестя у програмному середовищі PTV VISSIM з

урахуванням режиму світлофорної сигналізації та отриманих у польових умовах показників інтенсивностей руху. Практична значимість. За результатами моделювання встановлено, що за напрямками з південної частини міста по вулиці "пр. Миру" та зі східної частини міста по вулиці Гетьманська утворюється значна черга транспортних засобів. У першому напрямку така черга (139 м) обумовлена необхідністю зупинки транспортних засобів перед перехрестям і недостатнім часом включення дозволяючого сигналу світлофору (30 с) для закінчення водіями маневру. У другому напрямку черга (156 м) утворюється через недостатню ширину проїзної частини (3,5 м). Для підвищення пропускної здібності проблемних ділянок перехрестя розроблені практичні рекомендації щодо розширення проїзної частини по вулиці Гетьманська на 2 м, для забезпечення 2-х смугового руху транспортних засобів (по 2,75 м на смугу), та розроблено нову 3-х фазну циклограму режиму світлофорного регулювання. Результати. Проведений аналіз альтернативного варіанту будови та регулювання перехрестя показав, що з'являється можливість скоротити час руху транспортних засобів з південної частини міста по вулиці "пр. Миру" на 130 с, та зменшити довжину черги у напрямку з південної частини міста по вул. "пр. Миру" на 14 м, й зі східної частини міста по вулиці Гетьманська - на 18 м.

73.18.11.0828/220683. Економічна оцінка, як умова прийняття рішення щодо визначення принципу організації руху транспорту та пішоходів на перетинах міських магістралей. Осетрін М.М., Селезньова О.С. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №48, С.242-249. - укр. УДК 711.11.

Наведені рекомендації щодо розрахунку однієї машино-години для обліку втрат від транспортних затримок, виходячи з величини валового регіонального продукту, як базового показника економічної оцінки визначення принципу організації руху транспорту та пішоходів на перетинах міських магістралей.

73.18.11.0829/221238. Автоматизована система керування рухом транспортних засобів в межах міста. Богуто Д.Г., Волинець В.І., Ніколюк П.К., Ніколюк П.П. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Математичне моделювання. Інформаційні технології. Автоматизовані системи управління. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №35, С.5-12. - укр. УДК 004.942+656.052.1.

Представлена технологія такого інтелектуального регулювання руху транспорту у великому місті, при якій не будуть виникати затори. Пропонується рішення проблеми трафіку шляхом контролю регулювання транспортних потоків як на окремому перехресті, так і в межах всього мегаполісу. Вибір найоптимальнішого маршруту базується на моніторингу ситуації з трафіком в режимі постійного контролю і корекції маршруту кожного транспортного засобу, що замовляє маршрут центральному пункту керування трафіком (ЦПКТ).

73.18.11.0830/221811. Дослідження якості рівня транспортного обслуговування м. Одеса. Мироненко С.В., Волобуєва Т.В. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.24-29. - укр. УДК 656(1Ф21).

Розглянуто можливість підвищення рівня транспортного обслуговування населення Приморського району за допомогою методу рангової кореляції. Це дозволить оцінити вплив потенційно можливих заходів (чинників) на рівень транспортного обслуговування населення Приморського району м. Одеси.

73.18.11.0831/221812. Ймовірнісний підхід до визначення надійності надання послуг міського пасажирського транспорту. Копитков Д.М. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.30-36. - англ. УДК 656.025.2=111.

Запропоновано методику оцінки надійності функціонування міського пасажирського транспорту з точки зору пасажирів, в якій досліджуваним параметром є інтервал руху транспортних засобів на маршрутах.

73.18.11.0832/221813. Математична модель вибору рухомого складу для пасажирських автобусних перевезень. Костікова М.В., Скрипіна І.В. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.37-41. - укр. УДК 001.57:51:656.025.2.

Викладено два напрями вирішення задачі вибору типу рухомого складу. Описуються розроблені математичні моделі організації пасажирських автобусних перевезень, які дозволяють отримати значний додатковий прибуток. Подано рекомендації щодо практичного застосування побудованих моделей.

73.18.11.0833/221814. Закономірність впливу параметрів руху транспортних засобів на ймовірність здійснення запланованої пересадки пасажирів у транспортно-пересадочних вузлах. Самчук Г.О. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.42-47. - англ. УДК 656.025.2=111.

Розглядається залежність часу очікування пасажирів від параметрів руху транспортних засобів у транспортно-пересадочних вузлах. За результатами експериментальних досліджень отримано регресійне рівняння, що дозволяє визначити ймовірність реалізації пересадки між запланованою парою транспортних засобів, на основі якої можна оцінити витрати часу пасажирів.

73.18.11.0834/221815. Оцінка впливу населених пунктів на інтенсивність руху транспортних потоків у приміському сполученні. Горбачов П.Ф., Кочина А.А. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.48-55. - укр. УДК 656.015.

Наведено результати дослідження закономірностей зміни інтенсивності руху вантажних і пасажирських потоків у приміському сполученні. Встановлено можливість опису інтенсивності вантажних і пасажирських транспортних потоків залежно від розташування ділянки і кількості населення міста.

73.18.11.0835/222639. Екологічна оцінка транспортного шуму на вулично-дорожній мережі міста. Лежнева О.І. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №77, С.87-94. - укр. УДК 625.712; 625.4.

Оцінено шумове забруднення як фактор антропогенного навантаження на навколишнє середовище, побудовано карту шуму мікрорайону та розроблено природоохоронний захід щодо покращення екологічних характеристик інфраструктури транспорту.

73.18.11.0836/223899. Економіко-математичне моделювання діяльності автотранспортного підприємства міських пасажироперевезень. Шенгелія М.О. // Открытые информационные и компьютерные интегрированные технологии. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. Н.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №74, С.227-232. - рос. УДК 519.95.

У статті розглянуто питання економіко-математичного моделювання функціонування автотранспортного підприємства міських перевезень пасажирів. Вихідною базою моделювання обрано двухфакторна виробничу функцію з порядку спадання віддачею, що відображає кореляційний залежність величини показника пасажирообороту від основних та оборотних фондів підприємства, обсяги яких характеризуються лінійними функціями капіталовкладень і експлуатаційних витрат. Параметри моделі визначаються, виходячи зі статистичних даних діяльності автотранспортного підприємства, методами регресованого і кореляційного аналізів. Отримана регресійна модель дозволяє мінімізувати фінансові витрати автотранспортного підприємства при виконанні запланованих обсягів пасажироперевезень.

73.18.11.0837/224707. Дослідження варіативності систем організації міських пасажирських перевезень. Бурлакова Г.Ю., Данилова Т.Г. // Вісник Приазовського держ. техн. ун-ту. Технічні науки. Маріуполь: Приазовський державний техн. ун-т, 2017, №35, С.252-256. - укр. УДК 656.025.2(1-21).

У статті розглянуто та проаналізовано значення оптимальної системи організації міських пасажирських перевезень, досліджується можливість застосування двох варіантів існуючих систем організації перевезень пасажирським міським транспортом, проаналізована необхідність впровадження в роботу міського транспорту єдиного диспетчерського (логістичного) центру.

73.18.11.0838/225294. Підсистема вибору оптимальної індивідуальної міської поїздки. Проніна О.І., П'ятикоп О.Є., Пронін Р.І. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №4(63), С.174-180. - рос. УДК 004.896.

У даній роботі описана підсистема, спрямована на автоматизацію процесу вибору оптимального варіанту поїздки на основі всіх існуючих параметрів. Розглянуто функціональні можливості і варіанти використання підсистеми вибору оптимальної індивідуальної міської поїздки, її місце в системі. Наведена нечітка модель вибору, яка лежить в основі підсистеми. Проаналізовано результат використання системи.

73.18.11.0839/225297. Дослідження ефективності використання фільтру Калмана для прогнозування часу прибуття міського транспорту. Скарга-Бандурова І.С., Деркач М.В. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №4(63), С.193-199. - укр. УДК 004.67.

В роботі розглянуто проблему підвищення продуктивності міського громадського транспорту шляхом створення і використання ефективних моделей прогнозування та інформування пасажирів. Стаття описує результати роботи чотирьох алгоритмів прогнозування прибуття громадських транспортних засобів на зупинки міста, які були розроблені та випробувані на тролейбусних маршрутах м. Северодонецьк. Вхід до моделей складався з історичних даних та даних в режимі реального часу. Запропоновано методіку розрахунку прогнозного часу прибуття транспортного засобу, що поєднує моделі середніх показників та моделі з використанням фільтру Калмана. Для розрахунку відстані між фактичним місцезнаходженням транспортного засобу та зупинкою використані формули гаверсінусів та інструмент Google Maps API. Оцінка ефективності проводилася на основі розрахунку різниці між спостережуваним та передбачуваним часом прибуття.

73.18.11.0840/226572. Історична ретроспектива розвитку громадського транспорту в місті Києві. Шатірішвілі Д.А. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №3, С.239-247. - укр. УДК 351.

В статті досліджується історія розвитку громадського транспорту: з'ясовано, які проблеми заважали його функціонуванню та зазначено сучасні пріоритети КП "Київпастранс". Користування громадським транспортом має стати дешевшим, комфортнішим і вигіднішим за власне (приватне).

73.18.11.0841/226819. Вплив оптимізаційного управління транспортно-пересадочними вузлами міського пасажирського транспорту на питому вагу непродуктивних. Вдовиченко В.О. // Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №44(1266), С.69-75. - укр. УДК 656.072.5.

Запропоновано розглядати вплив оптимізаційних управлінських дій організації взаємодії суб'єктів в межах транспортно-пересадочних вузлів міського громадського транспорту на питому вагу непродуктивних простоїв транспортних засобів у зупиночних пунктах. На основі представленої багатоконтурної системи управління транспортно-пересадочними вузлами виділена структура адаптаційного циклу реалізації керуючих дій. Експериментальним шляхом для відповідних рівнів оптимізаційних управлінських дій встановлені закономірності зміни питомої ваги непродуктивного простою транспортних засобів в залежності від розміру вхідного маршрутного потоку.

73.49 Інші види транспорту

73.18.11.0842/221817. Вибір потужності тягових електричних двигунів для електричних транспортних засобів. Смирнов О.П., Борисенко А.О. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.65-68. - укр. УДК 629.33.03-83; 629.34.03-83.

Розроблено рекомендації щодо вибору потужності тягового електричного двигуна залежно від маси електричного транспортного засобу, швидкості його руху та дальності пробігу в режимі "тільки електрика". Результати дослідження подано у вигляді тривимірних залежностей.

73.18.11.0843/222595. Енергетична ефективність гідротранспортних установок. Роговий А.С. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №76, С.96-103. - рос.

На основі показників енергетичної ефективності гідравлічного транспорту, таких як питома витрата електроенергії на тону переміщеного матеріалу і питома витрата електроенергії на тону і метр переміщення, було проведено

систематизацію та узагальнення досвіду створення гідротранспортних установок промислового та магістрального транспорту.

73.18.11.0844/222636. Ретроспектива основних етапів розвитку електромобілів. Частина 1. Гнатов А.В., Аргун Щ.В. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №77, С.68-74. - укр. УДК 629.33.03-83; 629.34.03-83.

Проведено аналіз трьох початкових етапів розвитку електромобілів. Показано, що перші електромобілі набули популярності завдяки простоті конструкції, зручності використання, безшумності роботи, відсутності бруду, високій надійності. Розкрито основні причини різкого скорочення виробництва електромобілів на початку 30-х рр. ХХ ст.

73.18.11.0845/222710. Ретроспектива основних етапів розвитку електромобілів. Частина 2. Гнатов А.В., Аргун Щ.В. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №78, С.116-124. - укр. УДК 629.33.03-83; 629.34.03-83.

Проведено аналіз електромобілебудування на останніх етапах його розвитку. Подано стислий опис кожного з них. Визначено основні тенденції розвитку електромобілів, як на цей час, так і на найближче майбутнє. Зазначено, що електромобілі здобули популярність у всьому світі, про що свідчить політика багатьох країн щодо заохочення громадян купувати їх.

73.18.11.0846/224375. Оптимізація руху електротранспорту. Войтенко В.А. // Електротехнічні та комп'ютерні системи. Одеса: Наука і техніка, Одеський нац. політехн. ун-т, 2016, №21(97), С.24-28. - рос. УДК 62-83.

Досліджується залежність довжини шляху, який проходить електричний транспортний засіб, витрачаючи 1 Дж енергії, від швидкості його руху, від параметрів акумуляторної батареї, параметрів електроприводу та моменту навантаження, формулюються рекомендації по вибору параметрів електрообладнання електротранспортного засобу і швидкості його пересування, при яких забезпечується максимальний шлях його пересування.

73.18.11.0847/225529. Технічні характеристики сучасних електромобілів. Винаков О.Ф., Савьолова Е.В., Скринник А.І. // Електротехнічні та комп'ютерні системи. Одеса: Наука і техніка, Одеський нац. політехн. ун-т, 2016, №22(98), С.371-377. - рос. УДК 621.313:629.331.1.

В оглядовій статті показані переваги сучасного електромобіля на прикладі електромобілів фірм Tesla Motors і Nissan Leaf. Приведені тактико-технічні дані цих електромобілів. Сучасні електромобілі надійні, економічні і безпечні в експлуатації. З кожним роком збільшується максимальний запас ходу електромобіля і зменшується час зарядки його батареї. Тому поява електромобіля у всіх великих містах світу неминуча.

73.18.11.0848/225741. Активне балансування тягових свинцевих акумуляторів в електромобілях. Медведєв В.В., Міщенко В.І., Абдураїмов А.Е. // Електротехнічні та комп'ютерні системи. Одеса: Наука і техніка, Одеський нац. політехн. ун-т, 2017, №24(100), С.62-68. - рос. УДК 621.331.5.

У статті розглянуті питання експлуатації послідовно підключених акумуляторів в електромобілях. Наведено виміри споживаних струмів при різних стилях водіння. Обґрунтовано необхідні умови балансування тягових свинцевих акумуляторів. Дано статистику залишкової ємності акумуляторів після експлуатації в електромобілях. Оцінено ефективність активного балансування за результатами експериментів.

73.18.11.0849/226454. Підвищення ефективності експлуатації засобів електротранспорту за рахунок керування і оптимізації швидкісних режимів руху. Сорока К.О., Личов Д.О. // Вісник НТУ "ХПІ". Проблеми автоматизованого електропривода. Теорія і практика. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №27(1249), С.289-293. - укр. УДК 629.33.03-83; 629.34.03-83.

В статті розглянуто питання енергозбереження під час експлуатації наземного міського електричного транспорту. Показано, що відсутність лічильників електроенергії на транспортних засобах, не дозволяє визначити, з потрібною точністю, напрямки витрат електроенергії та їх величину. Створено математичну модель динаміки руху транспортних засобів та розрахунку витрат електроенергії на перевезення пасажирів. Виконано моделювання режимів руху і показано, що вибір оптимального режиму руху може призвести до зменшення затрат на 10 - 45% залежно від маршруту та транспортної ситуації під час руху. Запропоновано проект системи автоматизованого вибору швидкісних режимів руху транспортного засобу та автоматизованої системи обліку витрат електроенергії, на яку отримано державний патент України. Економія електроенергії реалізується шляхом оптимізації швидкісних режимів руху транспортних засобів.

75 ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО. ДОМОВЕДЕННЯ. ПОБУТОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

75.31 Комунальне господарство

75.18.11.0850/220010. Комплексний підхід до впровадження переривчастого тепlopостачання в будівлях громадського призначення. Климчук О.А., Денисова А.Є., Баласанян Г.А. // Вісник НТУ "ХПІ". Інноваційні дослідження у наукових роботах студентів. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №41(1263), С.52-57. - укр. УДК 621.577.

В статті розглянуті питання комплексного підходу зниження енергоспоживання в системах теплопостачання будинків громадського призначення. Запропоновані режими переривчастого опалення в громадських будівлях. Проведено моделювання режимів роботи системи теплопостачання будівлі з використанням теплових насосів та різних систем опалення. Показано вплив етапів термомодернізації на ефективність системи переривчастого опалення. Проведено експериментальні дослідження режимів роботи системи переривчастого теплопостачання при застосуванні різних опалювальних приладів.

75.18.11.0851/220227. Удосконалення керування інноваційним потенціалом у сфері житлово-комунального господарства в умовах децентралізації регіонів. Голей Ю.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Менеджмент інновацій. Дніпро: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №6, т.24, С.44-54. - укр. УДК 338.

Мета дослідження полягає в удосконаленні керування інноваційним потенціалом у сфері житлово-комунального господарства (ЖКГ) в умовах становлення децентралізації регіонів і формування заходів забезпечення проведення реформ в цій галузі. Теоретична та методологічна основа дослідження - наукові праці й розробки вітчизняних і зарубіжних авторів; Загальнодержавна програма реформування ЖКГ. Для досягнення визначеної мети застосовано загальнонаукові та порівняльно-аналітичні методи. Досліджено необхідність керування інноваційним потенціалом в умовах зростання конкуренції серед вітчизняних виробників у їх прагненні до інтеграції у світовий економічний простір. Проаналізовано та виявлено незадовільний техніко-технологічний і фінансовий стан ЖКГ у регіонах. Обґрунтовано формування заходів виконання Загальнодержавної програми реформування і розвитку ЖКГ. Продемонстровано, що на шляху активізації залучення іноземних інвестицій виникали певні перешкоди, пов'язані з надмірною централізацією фінансових ресурсів і їх недостатністю для економічної свободи регіонів. Акцентовано увагу на тому, що інноваційна діяльність в Україні має низький рівень розвитку, що можна пояснити недостатністю фінансування наукової діяльності (прикладних досліджень, розробок), а також недостатністю стимулів для її провадження. Несприятлива макроекономічна ситуація та заходи урядовців із вилучення обігових коштів, збільшення податкового навантаження призводять до зниження інноваційної активності підприємств. Продемонстровано, що до пріоритетних галузей економіки держави, які потребують стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності, належить також ЖКГ, що залишається однією з найбільш технічно відсталою галуззю національної економіки. Доведено, що сучасний стан технологічної інфраструктури не відповідає вимогам ринкової економіки. Указано на якісний аналіз технологічної відсталості ЖКГ в Україні провідними зарубіжними фахівцями, зокрема з фонду ім. Фрідріха Еберта. Наукова новизна дослідження полягає в необхідності удосконалення керування інноваційним потенціалом і в розробці пропозицій послідовного реформування у сфері ЖКГ. Практичне значення роботи - надання рекомендацій мешканцям житлового фонду стосовно використання переваг створення ОСББ. Перспектива подальших досліджень - аналіз діяльності діючих ОСББ у регіонах і розробка пропозицій щодо усунення недоліків їх діяльності.

75.18.11.0852/221225. Аналіз та оцінка заходів щодо підвищення енергоефективності систем централізованого теплопостачання. Предун К.М., Франчук Ю.Й. // Вентиляція, освітлення та теплогазопостачання. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №23, С.31-35. - укр. УДК 697.34.005.8:711.4.

Системи централізованого теплопостачання населених пунктів України сьогодні є прикладом неефективного використання паливно-енергетичних ресурсів у державі. Заміна основного палива - природного газу - для потреб джерел теплоти альтернативним дає економію коштів місцевих бюджетів в умовах децентралізації державного управління (за рахунок різниці цін природного газу та інших органічних палив). Водночас лише такі заходи породжують ряд інших проблем. Збільшення забруднення навколишнього природного середовища - одна із них. Досліджено шляхи підвищення енергоефективності та енергозбереження в житлово-комунальному господарстві з метою зменшення викидів парникових газів в атмосферу. На основі виконаних розрахунків визначена пріоритетність заходів. Їхня реалізація дозволяє залишити як основне органічне паливо для потреб централізованого теплопостачання найбільш екологічне - природний газ.

75.18.11.0853/222937. Оцінка сучасного стану діяльності підприємств ЖКГ Рівненщини. Антонова С.Є. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.14-24. - укр. УДК 338.431(477).

В статті розкрито основні показники розвитку житлово-комунального господарства Рівненщини. Розглянуто фінансово-економічні результати діяльності житлово-комунальних підприємств. Проаналізовано сучасний стан окремих галузей житлово-комунальної сфери.

75.18.11.0854/223081. Інтенсифікація роботи каналізаційних очисних споруд в умовах скиду невеликих витрат. Кравченко В.С., Кравченко Н.В., Басюк М.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.155-163. - укр. УДК 628.334.

Розглянуто сучасні проблеми очищення стічних вод в умовах скиду малих витрат. Запропоновано напрямки інтенсифікації роботи біофільтрів та визначено переваги послідовного застосування аеробно-анаеробних процесів при вилученні забруднень із стічних вод.

78 ВІЙСЬКОВА СПРАВА

78.01 Загальні питання воєнної справи

78.18.11.0855/220200. Особливості забезпечення цивільного захисту в контексті реформи місцевого самоврядування в Україні. Пахаренко О.В. // Соціальна економіка. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №1, вип.53, С.101-109. - укр. УДК 352.071.2:351.862.

Мета статті полягає у дослідженні теоретичних та законодавчо-нормативних засад забезпечення цивільного захисту в умовах реформування місцевого самоврядування в Україні. Аналізуючи й узагальнюючи наукові праці багатьох учених, положення нормативно-правових актів, досліджено основні функції органів місцевого самоврядування в забезпеченні цивільного захисту населення. Проведено детальну оцінку нормативно-правової бази з цивільного захисту населення. Досліджено проблемні питання в системі державного управління цивільним захистом населення територіальних громад, а також визначено основні функціональні повноваження органів місцевого самоврядування. На основі результатів дослідження запропоновано структуру територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту, керівником якої є голова об'єднаної територіальної громади. Розроблено організаційну структуру цивільного захисту об'єднаної територіальної громади, до складу якої входять голова об'єднаної територіальної громади, структурний підрозділ з питань цивільного захисту, місцева пожежно-рятувальна частина, добровільні пожежні формування, спеціалізовані служби цивільного захисту. Проведено порівняльний аналіз співвідношення кількості пожежних до кількості населення у країнах світу. В Україні кількість пожежних від загальної кількості населення складає 0,10% (для порівняння в Австрії - 3,96%, Чехії - 3,45%, Швеції - 2,81%). Розрахункова потреба у пожежних для України становить 300000 осіб, що обумовлює необхідність створення громадами місцевих пожежних команд (додаткова 1860 команд, 24 тис. осіб) та розвитку руху добровільних пожежних. Перспективами подальших досліджень у даному напрямку є аналіз, систематизація та узагальнення інформаційних матеріалів щодо функціонування систем цивільного захисту на місцевому рівні у різних країнах світу.

78.18.11.0856/226575. Громадський контроль: особливості його здійснення за діяльністю органів державної влади у сфері національної безпеки і оборони України. Сіцінська М.В. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №4, С.25-34. - укр. УДК 351.86.

У статті розглянуто питання громадського контролю та особливості його здійснення за діяльністю органів державної влади у сфері національної безпеки і оборони України. Роль громадянського суспільства розглядається як засіб зміцнення демократичних процесів шляхом залучення громадян до політичного життя держави. Повноваження інституцій громадянського суспільства в поліпшенні якості життя повинні зачіпати не тільки сферу політики а і обов'язково сферу державного управління національною безпекою. Проаналізовано елементи громадського контролю в системі демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони.

78.17 Воєнна політика. Воєнні доктрини

78.18.11.0857/221523. Роль іррегулярних збройних формувань у збільшенні бойової могутності держави у сучасних збройних конфліктах на території Сирії та України. Целуйко В.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №31, С.83-86. - укр. УДК 355.01.

Досліджується роль іррегулярних формувань у сучасних збройних конфліктах на прикладі Сирії та України. Визначається їхнє місце у воєнній організації держави. Зазначається, що масштаби залучення іррегулярних формувань до бойових дій залежать від генези регулярних збройних структур держави. Якщо останні зазнають деградації, то іррегулярні формування починають відігравати більш важливу, а інколи й провідну роль у збройному протистоянні, як це відбулося в Сирії.

78.18.11.0858/224584. Європейське оборонне співтовариство: витоки становлення інтеграції в оборонній сфері. Яковюк І.В., Орловський Р.Р. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2017, №139, С.264-277. - укр. УДК 341.215.2:061.1ЄС:355.45.

Досліджено питання становлення європейської інтеграції в оборонній сфері. Проаналізовано передумови розробки Договору про Європейське оборонне співтовариство і причини провалу його ратифікації. Розкрито роль США у започаткуванні й розвитку інтеграції західноєвропейських держав в оборонній сфері.

78.18.11.0859/225135. "Великі стратегії", воєнно-політичні доктрини США: напрями їх еволюції після завершення холодної війни. Уроки для України. Петров В.В. // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Київ: Інститут журналістики Київ. нац. ун-ту ім. Т.Шевченка, 2016, №128, С.40-50. - англ. УДК 327+351.865(73).

Проаналізовано концептуальні і прикладні аспекти безпекової політики США з точки зору їх відображення у "Великих стратегіях", воєнно-політичних й воєнних доктринах. Досліджено ієрархію стратегічних документів, які визначають політику США у сфері національної безпеки і оборони, підходи до їх формування у контексті розвитку внутрішньополітичної ситуації в державі, прогнозів світового розвитку. Досвід США у запровадженні системи відпрацювання різноманітних стратегій і доктрин національного рівня є дуже наочним. США мають чітко визначений перелік стратегічних документів. Насамперед йдеться про "Великі стратегії" як специфічний компонент політичного та оборонного планування. На даний час навряд чи будь-яка країна може загрозувати США. Вказане обумовлює те, що "Велика стратегія" США це документ, який не тільки визначає засади забезпечення національної безпеки, а й впливає на міжнародну, глобальну, євроатлантичну, азійсько-тихоокеанську та інші виміри безпеки. Враховуючи викладене, у статті розглянуто можливість застосування досвіду США при здійсненні оборонного планування в Україні з огляду на актуальні виклики та загрози національній безпеці.

78.18.11.0860/226535. Пріоритетні напрями українсько-американського військового співробітництва у галузі оборони. Сіцінський Н.А. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №2, С.112-119. - укр. УДК 351.86:355.

У статті зазначено, що на сьогоднішній день російська Сторона не лише надає підтримку терористичним та екстремістським угрупованням в окремих районах Луганської та Донецької областей, але й є стороною збройного конфлікту із Україною у вказаному регіоні. Наголошено, що ключовим елементом розвитку українсько-американської співпраці в оборонній сфері є поетапний перехід у співробітництві від політики реагування на кризу до стабільного довгострокового стратегічного партнерства. Обґрунтовано, необхідність розглянути усі можливі засади формування цілісної системи пріоритетних напрямів військового співробітництва зі Сполученими Штатами Америки, які є постійним членом Ради Безпеки ООН, у сфері оборони.

78.19 Воєнна наука

78.18.11.0861/221204. Освітнє середовище формування професійної компетентності фахівців з інформаційної безпеки. Паращук Р.В. // Наукові записки Бердянського держ. пед. ун-ту. Педагогічні науки. Бердянськ: Бердянський державний пед. ун-т, 2014, №1, С.186-191. - укр. УДК 355.2.001.

У статті досліджено історико-педагогічні умови формування професійної компетентності у процесі професійної підготовки фахівців з інформаційної безпеки Державної прикордонної служби України, оскільки вони впливають на активність слухачів і сприяють підвищенню їх професійної компетентності.

78.18.11.0862/221679. Професійно орієнтована комунікативна підготовка майбутніх офіцерів служби цивільного захисту: сучасний стан, проблеми, суперечності. Ненько Ю.П. // Наукові записки Бердянського держ. пед. ун-ту. Педагогічні науки. Бердянськ: Бердянський державний пед. ун-т, 2016, №2, С.144-150. - укр. УДК 355.2.001.

Реорганізація вищої освіти у ВНЗ ДСНС України суперечливо відбивається на практиці формування і розвитку професійно орієнтованої комунікативної культури майбутнього офіцера. Авторка статті ставить за мету ознайомити з результатами власного проведеного дослідження. У статті проаналізовано систему професійно орієнтованої комунікативної підготовки курсантів та визначено наявні недоліки. Виявлено та розкрито низку об'єктивних і суб'єктивних причин, які суперечливо впливають на ефективність професійно орієнтованої комунікативної підготовки курсантів.

78.18.11.0863/221894. Організаційно-педагогічні умови формування готовності майбутніх військових льотчиків до міжнародних миротворчих операцій. Савицька А.П. // Наукові записки Бердянського держ. пед. ун-ту. Педагогічні науки. Бердянськ: Бердянський державний пед. ун-т, 2016, №3, С.140-145. - укр. УДК 355.2.001.

Розглянуто проблеми ефективної організації професійної підготовки майбутніх військових пілотів, організаційно-педагогічні умови формування готовності майбутніх військових льотчиків до міжнародних миротворчих операцій під час наземної підготовки. Запропоновано рівні професійної підготовки для реалізації зазначених умов: навчальної діяльності, навчально-професійної діяльності, тренажерної підготовки. Наведено психологічні та методичні вимоги для впровадження експериментального спецкурсу.

78.18.11.0864/222472. Теоретичні аспекти формування політичної компетентності у курсантів Національної академії Національної гвардії України. Куруч А.В. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2016, №50-51, С.226-231. - укр. УДК 378.1:35.

У роботі розглядаються питання формування політичної компетентності у курсантів Національної академії Національної гвардії України. Наведено досвід розвитку зарубіжної та вітчизняної політичної культури, як незамінної складової політичної компетенції. Розглянуто основні компоненти політичної компетентності та політичної культури. Розглянуто проблеми становлення воєнної політології в Україні. Зроблено висновки щодо необхідності подальшого удосконалення політичної компетентності курсантів. Наголошується на необхідності подальшого науково-теоретичного обґрунтування розробки проблеми політичної компетентності курсантів Національної академії Національної гвардії України. Акцент зроблений на необхідності проведення кількісних та якісних досліджень для визначення стану сформованості політичної компетентності курсантів, а також розробці пропозицій для керівництва військових закладів України, для покращення якості освіти та поліпшення політичної грамотності військовослужбовців.

78.18.11.0865/222707. Інтерактивний метод навчання як засіб підвищення якості навчального процесу у вищому військовому навчальному закладі. Табуненко В.О., Кужелович В.І. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №78, С.103-108. - укр. УДК 355.2.001. Обґрунтована необхідність впровадження в навчальний процес у вищих військових навчальних закладах інформаційно-комунікативних технологій і як способу реформування системи військової освіти в Україні, і як засобу підвищення якості професійної підготовки військових кадрів.

78.18.11.0866/222800. Використання інформаційних технологій у військовій сфері та напрями підвищення їх ефективності. Поляков М.В. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №1(73), С.71-78. - укр. УДК 355.02 (477)+629.

За останні десятиліття інформаційні технології все більше проникають у військову сферу, що супроводжується еволюцією систем озброєння та військового управління. У статті охарактеризовано застосування інформаційних технологій збройними силами для здійснення бойових дій, управління, матеріально-технічного забезпечення, логістики і зв'язку. Інформаційні технології виконують інтегруючу роль, що вийшла на засадничий рівень, яким є рівень даних. Акцентовано увагу на важливості і проблемах підвищення ефективності інформаційних технологій, а також визначено ключові фактори її забезпечення. Різноманітні напрями прогресу інформаційних технологій у військових сферах пов'язані з обробкою великих обсягів даних. З огляду на це обґрунтовано необхідність запровадження нових структур даних, розробка яких заснована на системно-семіотичній парадигмі.

78.18.11.0867/223356. Особливості дослідження вивчення рівня психологічної адаптації майбутніх суднових офіцерів до умов навчального процесу та дисциплін суспільно-гуманітарного циклу (за методикою К. Роджерса - Р. Даймонда). Бабишена М.І. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Педагогічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2016, №1(26), С.89-95. - укр. УДК 377.3:656.61.052.

У статті подаються особливості вивчення рівня психологічної адаптації майбутніх суднових офіцерів. Показана порівняльна характеристика до формувального етапу дослідження та після нього. Визначено роль психологічної адаптації у формуванні професійно значущих якостей майбутніх суднових офіцерів.

78.18.11.0868/223392. Розвиток професійної витривалості військових керівників: історико-педагогічний аналіз. Вербин Н.Б. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Педагогічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №1(28), С.5-12. - укр. УДК 37.042:355.232.61.

У статті проведений історико-педагогічний аналіз проблеми розвитку професійної витривалості військових керівників у різні епохи розвитку суспільства, яка набувала різноманітних форм та засобів залежно від історичних, соціальних та політичних умов. Здійснено теоретичний аналіз праць визначних науковців різних галузей науки, у яких започатковано вирішення проблеми розвитку професійної витривалості та їх вплив на підготовку військових керівників. Визначено, що в сучасних умовах залишаються високі вимоги до рівня розвиненості професійної витривалості як професійно важливої риси військового керівника.

78.18.11.0869/223578. Методологічні засади формування освітнього середовища у вищих військових навчальних закладах авіаційного профілю. Марченко О.Г. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2016, №52-53, С.62-69. - укр. УДК 355.2.001.

Виявлено складний інтегративний характер педагогічного феномену освітнього середовища, визначено системні властивості, доведено соціальну природу, цілісність, динамічність, відкритість. Обґрунтовано доцільність компетентнісного, акмеологічного методологічних підходів до вирішення проблеми формування освітнього середовища у вищих військових навчальних закладах авіаційного профілю. Визначено суттєві методологічні положення щодо вироблення професійних компетенцій та досягнення вершин особистісного розвитку майбутніх військових фахівців авіаційного профілю. Доведено, що формування мотиваційно-ціннісного, соціально-комунікативного, когнітивно-діяльнісного, особистісно-розвивального компонентів професійної компетентності майбутніх військових льотчиків і авіаційних інженерів підтримується інтеграцією освітнього середовища вищого військового навчального закладу авіаційного профілю в соціокультурний простір, наявністю стимулів особистісного зростання та професійного становлення, трансляцією та засвоєнням загальнолюдських гуманістичних цінностей, реалізацією стандартів фахової підготовки, забезпеченням високого рівню інтелектуального, фізичного, загальнокультурного розвитку.

78.18.11.0870/223935. Формування стійкої мотивації до вивчення іноземної мови у курсантів ВВНЗ. Брик Т.О., Лебошина Н.В. // Наукові записки кафедри педагогіки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №39, С.25-29. - укр. УДК 811:004.

У статті аналізуються фактори, які формують позитивну мотивацію курсантів військових ВНЗ у процесі вивчення іноземної мови. Обґрунтовується мотиваційна ефективність прийомів проблемного навчання як стимулу мисленнєвої активності майбутніх офіцерів. Розглядається потенціал комунікативних ігор, які забезпечують поєднання мотивації з можливістю мовної практики.

78.18.11.0871/223955. Аксиологічний підхід до формування освітнього середовища у вищому військовому навчальному закладі. Марченко О.Г. // Наукові записки кафедри педагогіки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №39, С.149-156. - укр. УДК 378.147:358.4.

Уточнено суть понять "аксіологія", "аксіологічний підхід", "цінність", визначено ієрархію цінностей майбутніх військових фахівців: 1) цінності-цілі особистісного та професійного розвитку; 2) цінності-компетенції соціальної взаємодії та професійної діяльності; 3) цінності-норми відповідності професійним стандартам. Визначено можливості освітнього середовища вищого військового навчального закладу щодо формування цінностей курсантів через створення умов для ціннісного вибору, засвоєння цінностей в активній діяльності.

78.18.11.0872/224020. Психолого-педагогічні аспекти організації підготовки курсантів-льотчиків до виконання бойових завдань. Невзоров Р.В., Оніпченко П.М. // Наукові записки кафедри педагогіки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №41, С.161-169. - укр. УДК 378.14.

В статті розглядається сучасний стан розвитку професійної підготовки курсантів-льотчиків в умовах авіаційних ВВНЗ до виконання бойових завдань. Аналізується сутність і компонентний склад їх підготовки до виконання бойових завдань. Окреслюються напрямки моделювання процесу навчання курсантів-льотчиків щодо різних умов тактичної обстановки виконання бойового завдання. Показується, що професійна підготовка курсантів-льотчиків до виконання бойових завдань є психолого-педагогічною проблемою організації процесу їх навчання.

78.18.11.0873/224021. Научно-практический опыт применения компьютерных технологий в системе боевой подготовки и в учебном процессе физического воспитания. Палевич С.В. // Наукові записки кафедри педагогіки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №41, С.170-179. - рос. УДК 378.588.

Внедрение информационно-компьютерных технологий в учебный процесс физического воспитания военнослужащих требует наполнение содержания образовательного пространства, обеспечение доступа участников учебно-воспитательного процесса к качественным учебным и методическим материалам. Проблемы физического воспитания в военных вузах является объектом постоянного внимания многих ученых. Однако совершенствование процесса физической подготовки курсантов на основе традиционных, устоявшихся годами положений, без внедрения в учебный процесс современных информационных технологий, не решает проблему формирования у них компетенций в сфере специальной физической подготовки как одной из важнейших составляющих общей готовности к боевой деятельности. В связи с этим возникает потребность в разрешении противоречий между: - ускоряющимся ростом научной информации и ограниченным временем обучения,

возможностями субъектов образовательного процесса; - между потребностью ВС Украины в специалистах с высоким уровнем компетентности в сфере физического воспитания и недостаточной разработкой теоретических основ ее формирования в практике подготовки будущих офицеров; - востребованностью активной работы педагогов по подготовке электронных образовательных ресурсов и недостаточно проработанными принципами создания таких учебно-методических материалов нового поколения. Целью статьи является совершенствование процесса формирования компетентности специальной физической подготовки военнослужащих Воздушных Сил Вооруженных Сил Украины на основании разработки и внедрения в учебный процесс электронных средств. Анализ литературы показывает несколько направлений применения электронных средств в учебном процессе вуза: использование компьютеризированных тренажеров; использование обычного лазерного проектора с системой стереозвука; использование информационно-моделирующей среды, электронных учебных пособий. На современном этапе в содержании учебных планов и программ специальной физической подготовки наблюдается интеграция элементов боевой подготовки. Происходит это без опоры на дидактическую модель физической подготовки и без использования компьютерных технологий. Компьютерно-ориентированные дидактические технологии проведения занятий внедряются слишком ограниченно. Главными факторами, которые это сдерживают являются фактическое отсутствие типовых программ по физической подготовке с учетом специфики организации и проведения боевой подготовки в видах ВС Украины; нехватка методических разработок по физической подготовке военных специалистов с учетом их специальности; низкий уровень материально-технического и организационного обеспечения физической подготовки в процессе профессионального обучения. Анализ работ убеждает, что применение в учебном процессе электронных средств обучения является основой для совершенствования процесса физической подготовки курсантов и важной предпосылкой их успешной военно-профессиональной деятельности. Одним из самых распространенных и значимых компонентов информационного обеспечения учебной дисциплины при обучении является электронный учебник. Анализ литературы показывает, что управление процессом обучения с помощью компьютерной техники позволяет наметить дальнейшие пути их оптимизации и развития на основе анализа структуры действий по организации учебного процесса через концептуальную модель деятельности преподавателя.

78.18.11.0874/224197. Соціальна відповідальність військового професіонала. Квіткін П.В., Дятлова І.В., Ребрій І.М. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія Укр. ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: "Право", 2017, №1(32), С.103-110. - укр. УДК 1:316.7:355.1.

У статті розкриваються поняття особистості військового професіонала, необхідність формування особистості військового професіонала, сутність соціальної відповідальності військового професіонала. Доводиться, що соціальна відповідальність є важливою соціальною якістю особистості сучасного військового професіонала, яка виявляється у ставленні до виконання громадянського і військового обов'язку.

78.18.11.0875/226879. Динаміка фізичної підготовленості військовослужбовців розвідувальних підрозділів. Ролюк О., Лойко О., Дзяма В. // Вісник Прикарпатського ун-ту. Фізична культура. Івано-Франківськ: Прикарпатський нац. ун-т ім. В.Стефаника, 2016, №23, С.26-33. - укр. УДК 355.233.22.

У статті проведено аналіз розвитку фізичних якостей та військово-прикладних навиків (сили, швидкості, витривалості, здатності долати перешкоди) військовослужбовців розвідувальних підрозділів. Охарактеризовано динаміку фізичної підготовленості військовослужбовців впродовж чотирьох років. З'ясовано, що в системі фізичної підготовки не впроваджено засобів стимулювання покращення фізичної підготовленості військовослужбовців розвідувальних підрозділів.

78.18.11.0876/226966. Обґрунтування структури та змісту програми фізичної підготовки курсантів-жінок вищих військових навчальних закладів. Добровольський В. // Вісник Прикарпатського ун-ту. Фізична культура. Івано-Франківськ: Прикарпатський нац. ун-т ім. В.Стефаника, 2017, №25-26, С.103-108. - укр. УДК 378.635.5:355.233.22-055.2.

Метою дослідження було обґрунтувати та розробити програму фізичної підготовки для курсантів-жінок у вищих військових навчальних закладах. Для виконання даної мети було застосовано наступні методи: аналіз літературних джерел та наукових досліджень, синтез та обґрунтування наукових досліджень. Особливістю авторської програми є чіткий розподіл завдань, які покладаються на форми фізичної підготовки в рамках завдань професійного навчання курсантів-жінок. Зміст, навантаження та завдання фізичної підготовки розділено на три етапи: етап адаптації (I-II курси), етап професійно-прикладної фізичної підготовки (III-IV курси), етап вдосконалення функціональної підготовленості. За результатами впровадження авторської програми фізичної підготовки ми очікуємо такі результати: удосконалення загальної витривалості; покращення показників функціонального стану; зміцнення соматичного здоров'я; набуття методичних знань та опанування навичок в організації самостійних занять фізичними вправами.

78.18.11.0877/226986. Кросфіт у системі фізичної підготовки курсантів. Пилипчак І. // Вісник Прикарпатського ун-ту. Фізична культура. Івано-Франківськ: Прикарпатський нац. ун-т ім. В.Стефаника, 2017, №25-26, С.234-240. - укр. УДК 796.015.77.03.06.

Актуальність. Реформа військової освіти вимагає пошуку принципово нових теоретичних рішень, розробки психолого-педагогічного забезпечення навчально-виховного процесу фізичного виховання військовослужбовців, систематизації змісту, розвитку методів і засобів навчання до рівня світових стандартів. Мета дослідження: визначити суб'єктивне відношення курсантів ВВНЗ до кросфіту і бажання займатись цими видами спорту під час навчальних занять з фізичного виховання спеціальної фізичної підготовки і спорту та спортивно-масової роботи. Методи дослідження: проведено теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури та всесвітньої інформаційної мережі Інтернет. В дослідженні брали участь 500 курсантів, які навчаються за різними військовими спеціальностями: підрозділи механізованих військ, танкових підрозділів; підрозділи ракетних військ та артилерії, інженерні підрозділи з якими було проведено опитування за допомогою спеціально розроблених анкет. Результати роботи. Встановлено, що кросфітом бажують займатись курсанти механізованих підрозділів - 29,70%; курсанти танкових підрозділів - 42,80%; курсанти підрозділів ракетних військ та артилерії - 11,30%; курсанти

інженерних військ - 35,10%. В більшості курсантів всіх спеціальностей, за якими відбувається підготовка фахівців для Сухопутних військ сформовано розуміння позитивного впливу рівня фізичної підготовленості на ефективність виконання професійних завдань. Висновок. Доведено, що кросфіт став популярним серед курсантів першого курсу, але залишається проблема інформованості про дану систему тренувань. Встановлено, що до системи фізичної підготовки у ВВНЗ необхідно вносити зміни у напрямку вдосконалення саме прикладних фізичних якостей. На цьому наполягають більшість курсантів (74,0- 85,0%), а також фахівці фізичної підготовки, які пропонують різні напрямки вдосконалення професійно-прикладної фізичної підготовки.

78.18.11.0878/226990. Педагогічна технологія професійної та фізичної підготовки військовослужбовців артилерійської розвідки до виконання бойових завдань. Романчук С. // Вісник Прикарпатського ун-ту. Фізична культура. Івано-Франківськ: Прикарпатський нац. ун-т ім. В.Стефаніка, 2017, №25-26, С.257-263. - укр. УДК 355 233 22-355 12.

Мета дослідження обґрунтувати та перевірити ефективність педагогічної технології професійної та фізичної підготовки військовослужбовців артилерійської розвідки до виконання бойових завдань. В роботі використовувалися методи: аналіз наукової літератури та документальних джерел; спостереження; тестування; педагогічний експеримент; методи математичної статистики. Ефективність розробленої педагогічної технології перевірялася в ході педагогічного експерименту, в якому взяли участь 26 військовослужбовців артилерійської розвідки експериментальної групи (ЕГ) та 27 - контрольної групи (КГ). Педагогічний експеримент проводився на базі 184 Навчального центру протягом одного року. Експериментально підтверджено ефективність розробленої педагогічної технології ($p < 0,05$). Результати педагогічного експерименту свідчать про необхідність досягнення максимального прикладного значення використовуваних засобів і методів фізичного тренування для ефективного виконання бойових завдань.

78.25 Озброєння та військова техніка

78.18.11.0879/219967. Розрахунково-експериментальна верифікація динамічної моделі макета корпусу бронетранспортера. Бондаренко М.О., Пелешко Є.В., Васильєв А.Ю., Грабовський А.В., Граборов Р.В., Веретельник Ю.В., Посохов В.В. // Вісник НТУ "ХПІ". Нові рішення в сучасних технологіях. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №32(1254), С.5-13. - рос. УДК 539.3.

Проведена верифікація комп'ютерної динамічної моделі корпусу бронетранспортера шляхом порівняння результатів числових і експериментальних досліджень макета. Методика експериментальних досліджень включала випробування на вібраційному стенді і визначення реакції конструкції на імпульсний вплив за допомогою прогумованого інструменту. Визначено, що динамічні характеристики, отримані експериментальним шляхом, якісно і кількісно відповідають числовим результатам. З використанням верифікованих скінченно-елементних моделей проведені перевірені дослідження натурального зразка корпусу БТР-3Е, які підтвердили коректність розроблених математичних і числових моделей, а також точність отриманих результатів.

78.18.11.0880/220012. Перспективи застосування композиційних теплозахисних покриттів для зниження ІЧ-сигнатури бронетехніки. Воронов Г.К., Біляков В.І., Федотов Д.О., Бобров О.Г. // Вісник НТУ "ХПІ". Інноваційні дослідження у наукових роботах студентів. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №41(1263), С.65-70. - укр. УДК 666.9-1.

Розглянуто та проаналізовано існуючі методи протидії тепловізійній розвідці та встановлено перспективність застосування пасивних засобів зниження ІЧ-сигнатури бронетехніки, зокрема захисних покриттів. Проведено моделювання ефективності дії композиційного теплозахисного покриття на спеціально розробленому випробувальному стенді. Визначено характер тепловипромінювання для поверхні з двох та трьохшаровими захисними покриттями різних типів. Розраховано коефіцієнт інтенсивності ІЧ-сигнатури по температурі поверхні. Підтверджено ефективність застосування тришарових композиційних теплозахисних покриттів як засобу зниження ІК-сигнатури бронетехніки.

78.18.11.0881/220013. Залежність ударостійкості від швидкості розповсюдження хвиль в літійалюмосилікатних склокристалічних матеріалах. Саввова О.В., Топчий В.Л., Рябінін С.О. // Вісник НТУ "ХПІ". Інноваційні дослідження у наукових роботах студентів. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №41(1263), С.71-75. - укр. УДК 666.266.6.

Проаналізовано ударно-хвильова стадія взаємодії матеріалу ударника та перешкоди у аспекті створення ударостійких броне елементів. Визначено актуальність створення захисних склокристалічних матеріалів з урахуванням особливостей їх структури. Встановлено залежність швидкості розповсюдження звукових хвиль в алюмосилікатних стеклах з урахуванням питомої енергії атомізації оксидів та в склокристалічних матеріалах на їх основі в залежності від їх пружних властивостей та щільності. За критерієм ударостійкості проведено оцінку придатності розроблених склокристалічних матеріалів на основі [beta]-сподумену та дисилікату літію щодо їх використання як елементів бронезахисту.

78.18.11.0882/220064. Прогнозування можливості проведення в НДПКІ "Молнія" випробувань об'єктів військової техніки на електромагнітну сумісність за стандартами НАТО. Немченко Ю.С. // Вісник НТУ "ХПІ". Техніка та електрофізика високих напруг. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №15(1237), С.84-91. - рос. УДК 621.317.3.

Детально розглянуто структури стандартів НАТО на ЕМС військової техніки АЕСТР-500 та АЕСТР-250. Складено детальні таблиці поширення тих або інших видів випробувань на окремі види військової техніки, а також проаналізовані можливості нашої випробувальної і метрологічної техніки (сьогоднішні і в найближчій перспективі) проводити випробування за стандартом АЕСТР-500. З цього аналізу видно, що на сьогодні ми можемо проводити випробування в повному об'ємі за 10-ма (з 15-ти) видами випробувань, а в найближчій перспективі ще за 3-ма видами. Два види випробувань на блискавкостійкість можемо виконувати вже сьогодні, а ще один - в найближчій перспективі. Для реалізації стандарту АЕСТР-250 потрібно великі фінансові витрати і тривалий час.

78.18.11.0883/221816. Основні напрями розвитку середньотоннажних військових автомобілів. Крайник Л.В., Грубель М.Г. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №40, С.56-64. - укр. УДК 623.437.4.

Проаналізовано основні напрями розвитку середньотоннажних військових автомобілів сучасних армій, їх технічні характеристики. На основі проведеного аналізу визначено необхідність організації власного виробництва із залученням машинобудівного потенціалу економіки України.

78.18.11.0884/224299. Системний підхід до порівняння системоутворюючих матеріальних компонентів антропотехнічних систем. Телепнева О.С. // Вісник НТУ "ХПІ". Економічні науки. Харків: НТУ "ХПІ", 2016, №28(1200), С.31-36. - укр. УДК 623; 623.4.

Складні антропотехнічні системи - основні структурні елементи організацій. Розглянуто особливості структури складних антропотехнічних систем. Розглянуто місце системоутворюючого матеріального компонента в структурі антропотехнічних систем. Зазначено недоліки існуючих підходів до порівняння матеріальних об'єктів, які відіграють роль системоутворюючого матеріального компонента антропотехнічних систем. Запропоновано системний підхід до порівняння системоутворюючих матеріальних компонентів антропотехнічних систем. Для перевірки теоретичних гіпотез запропоновано використовувати історичні прецеденти, зокрема з історії військової техніки.

78.18.11.0885/224718. Проектування форми і методика визначення геометричних параметрів каналу ствола стрілецької зброї з евольвентним профілем. Розов Ю.Г. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №1(60), С.72-78. - рос. УДК 519.688.531.3.539.4.

Ствол - основна частина вогнепальної зброї. Це найважливіша і відповідальна деталь, проектування і виготовлення якої вимагає особливої ретельності. Розрізняють гладкі, нарізні і полігональні канали стволів. Розглянуто створення нового профілю, і визначення геометричних параметрів каналу ствола стрілецької зброї, форма якого дозволяє підвищити коефіцієнт корисної дії порохових газів, знизити тертя оболонки кулі з поверхнями контакту, що утворюють профіль, і підвищити дульну швидкість кулі. Запропоновано підхід до проектування конструкції евольвентного профілю ствола, заснований на використанні методики розрахунку ступеня обтиску оболонки кулі, прийнятій для нарізних стволів. Розроблено та наведено методику розрахунку геометричних параметрів профілю ствола полігонального типу.

78.18.11.0886/225530. Формування цільової функції виконання розвідувального завдання розвідувальним органом на БРМ. Риндін Ю.І., Левченко А.О., Максименко Ю.А., Шумков І.А. // Електротехнічні та комп'ютерні системи. Одеса: Наука і техніка, Одеський нац. політехн. ун-т, 2016, №22(98), С.378-383. - рос. УДК 519.81.

В статті наведено формування цільової функції виконання розвідувального завдання органом розвідки на бойових розвідувальних машинах. Запропоновано модель прогнозування корисності та ризику рішень, які приймаються в умовах бойового протистояння. За допомогою запропонованої моделі можливо оцінювати рівень корисності та ризику під час прийняття рішення по виконанню розвідувальних завдань органами розвідки в різних умовах обстановки.

78.18.11.0887/225541. Введення до контурів управління стабілізаторів озброєння легкоброньованої техніки тахогенераторів. Цірук В.Г. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2018, №2(65), С.68-74. - укр. УДК 528.563.

З метою підвищення якості регулювання, підвищення динамічних характеристик, зменшення часу перехідних процесів та часу коливань до контурів управління стабілізатора додатково пропонується ввести тахогенератори. Введення тахогенераторів, як безінерційних ланок, додасть до законів керування стабілізаторів інформації про відносну швидкість, забезпечить рівномірність швидкості наведення при мінімальних швидкостях з урахування нерівномірності моменту опору обертання. Підтвердження покращення якості в контурах управління проводилось математичним моделюванням з введенням до контурів управління стабілізаторів ланок тахогенератора. Математичному моделюванню піддані окремі найбільш характерні для стабілізатора режими роботи "АВТ" (автомат) та "УПР" (керований), що відрізняються своїми мінімальними та максимальними швидкостями наведення, кількістю перебігів при демпфуванні. У режимі "АВТ" мінімальні швидкості наведення блоку озброєння не більше 0,07°/с та максимальні не менше 6°/с. Для режиму "УПР" мінімальні швидкості наведення блоку озброєння не більше 0,02°/с та максимальні не менше 0,5°/с. Для спрощення та наочності отриманих результатів моделювання в роботі наведені матеріали функціонування у вказаних режимах стабілізатора без тахогенераторів та з включенням їх до контурів управління. Результати проведеного моделювання підтвердили правильність аналітичних розрахунків, що введення до контурів управління тахогенераторів призведе до покращення динамічних характеристик стабілізатора.

78.18.11.0888/225542. Математичний розрахунок демпфування системи стабілізації при пострілі. Цірук В.Г. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2018, №2(65), С.75-79. - укр. УДК 621.

Приладові комплекси стабілізаторів озброєння використовуються при модернізації дійсних та при розробці нових легких броньованих бойових машин БТР, БМП, БМД та інших модифікацій. Вони призначені для стабілізованого наведення і супроводу у горизонтальній та вертикальній площинах наземних, повітряних і надводних цілей для ефективної стрільби з місця, на ходу і на плаву. Використання сучасної елементної бази дозволило значно покращити характеристики всього комплексу стабілізатора озброєння. По технічним характеристикам стабілізатора озброєння розширює бойові можливості бронетехніки за рахунок більш точного наведення і стабілізації на ціль, полегшує можливості екіпажу по управлінню баштою, а також не вимагає перенаведення на ту ж ціль після пострілу. У статті розглянуто алгоритм, що застосовується при коригуванні положення гармати відносно цілі при швидкому сумісному русі башти та машини. Алгоритм обраховується у математичному блоці системи стабілізації. Виведено формулу в аналітичному вигляді для подальшого її застосування в математичних блоках системи стабілізації. У висновках проаналізовані результати та надані рекомендації щодо застосування алгоритму.

78.18.11.0889/226303. Стратегічні напрямки розвитку об'єктів бронетехніки. Александров Є.Є., Костяник І.В. // Вісник НТУ "ХПІ". Транспортне машинобудування. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №5(1227), С.157-161. - укр. УДК 623.438.3.09.

Наприкінці 80-х років минулого сторіччя почалася розробка танків четвертого післявоєнного покоління. Ці роботи продовжуються з тією чи іншою мірою інтенсивності практично у всіх країнах світу, що виробляють танки. Підвищення рухомості планується досягти за допомогою підвищення потужності ДВЗ до 1750-2000 к.с.; підвищення захищеності - за рахунок використання достатньо вдосконаленого динамічного захисту; підвищення вогневої могутності - за рахунок використання електромагнітних гармат, підвищення калібру основного озброєння і застосування цифрових систем керування вогнем.

78.75 Воєнна економіка

78.18.11.0890/222802. Розвиток оборонно-промислового комплексу України: основні ризики та перспективи. Сазонець О.М., Захарова Д.С. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №1(73), С.94-100. - укр. УДК 354.1.

Стаття присвячена дослідженню питання підвищення ефективності озброєння та мобілізаційної готовності оборонно-промислового комплексу України. Розглянуто основні загрози ОПК та запропоновано шляхи їх усунення. Виходячи із запропонованих напрямків роботи, сформувано основні задачі розвитку ОПК України.

78.18.11.0891/227208. Механізми державного управління інвестиційним розвитком військово-промислового комплексу України. Полторак С.Т. // Теорія та практика держ. управління і місцевого самоврядування. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №1, <http://el-zbirn-du.at.ua/2017_1/20.pdf>. - укр. УДК 351.37.046.16.

У статті виокремлено шляхи формування та реалізації механізмів державного управління інвестиційним розвитком військово-промислового комплексу України. Зокрема, запропоновано напрямки вдосконалення амортизаційних і податкових механізмів розвитку військово-промислового комплексу України; визначено механізми скорочення заборгованості військово-промислового комплексу.

81 ЗАГАЛЬНІ Й КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ

81.01 Загальні питання технічних, прикладних наук і галузей економіки

81.18.11.0892/226040. Узагальнена виробнича функція, що явно залежить від об'ємних показників ресурсів та капіталоозброєності. Литвин О.М., Артюх М.В. // Вісник НТУ "ХПІ". Математичне моделювання в техніці та технологіях. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №6(1228), С.51-56. - укр. УДК 519.6.

Робота присвячена розробці виробничої функції, що явно залежить від об'ємних показників ресурсів та капіталоозброєності. Проведено огляд виробничих функцій зі сталими коефіцієнтами еластичності. Виробничі функції зі сталими коефіцієнтами еластичності дають меншу якість наближення до фактичних даних, тому є необхідність у розробці виробничих функцій зі змінними коефіцієнтами еластичності. Запропоновано математичну модель виробничої функції, що явно залежить від об'ємних показників ресурсів та капіталоозброєності. Отримано виробничу функцію на основі даного методу. Наведено порівняльний аналіз виробничої функції Кобба-Дугласа та виробничої функції, що явно залежить від об'ємних показників ресурсів та капіталоозброєності. Ця модель дозволяє прогнозувати випуск продукції для різних значень капіталоозброєності, а також знаходити максимальний можливий випуск продукції при збільшенні капіталоозброєності.

81.09 Матеріалознавство

81.18.11.0893/224822. Ідентифікація коефіцієнтів консолідації процесу відтиску "тверде тіло - рідина" для консолідованих середовищ частинок мікропористої структури. Петрик М.Р., Михалик Д.М., Петрик О.Ю., Кордяк І.В. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №3(62), т.1, С.85-89. - укр. УДК 519.6.

Сформульовано задачі ідентифікації кінетичних параметрів процесу відтиску "тверде тіло - рідина" для рослинних матеріалів мікропористих частинок з використанням залишкового функціоналу з урахуванням загальної зміни потоку рідини на поверхню дослідження. Проведено комп'ютерне моделювання та ідентифікацію значень коефіцієнтів консолідації в міжчастинковому та внутрішньочастинковому просторах для різних моментів процесу відтиску та шарів середовища.

81.18.11.0894/225282. Дослідження структури зламу композитних матеріалів, наповнених ультрадисперсним алмазом. Сапронов О.О. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №4(63), С.94-98. - укр. УДК 667.64:678.026.

Методом оптичної мікроскопії досліджено поверхню зламу композитних матеріалів із різним вмістом наночастинок ультрадисперсного алмазу. Для формування композитних матеріалів використано епоксидний діановий олігомер марки ЕД-20, який характеризується високою адгезійною та когезійною міцністю, незначною усадкою і

технологічністю при нанесенні на поверхні технологічного устаткування. Для зшивання епоксидних композицій використано твердник поліетиленполіамін ПЕПА, що дозволяє затверджувати матеріали при кімнатних температурах. На основі аналізу світлин поверхні руйнування нанокомпозитів виявлено матеріали (за вмісту ультрадисперсного алмазу - $q = 0,01 \dots 0,05$ мас.ч.) із впорядкованою структурою, що дозволяє констатувати про термодинамічну рівновагу у системах після зшивання, а, отже, і про стабільність їх механічної міцності у процесі експлуатації.

81.18.11.0895/226101. Фізико-технічні властивості просочених кремнійорганічними сполуками пористих нерудних матеріалів. Мережко Н., Золотарьова О. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №2(22), С.73-82. - укр. УДК 691.215.

Досліджено фізико-технічні властивості пористих нерудних матеріалів, просочених кремнійорганічними сполуками. Встановлено закономірності змін міцності на стиск і на згин, коефіцієнта розм'якшення, водопоглинання, крайового кута змочування пористих нерудних матеріалів у результаті обробки кремнійорганічними сполуками.

81.13 Загальна технологія виробництва

81.18.11.0896/224917. Про критерії подібності поточних ліній. Пігнастий О.М. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №3(62), т.2, С.178-184. - рос. УДК 658.51.012.

У статті аналізуються режими функціонування виробничих поточних ліній, наводяться загальні закономірності руху предметів труда по технологічному маршруту в залежності від інтервалу подачі заготовок на першу технологічну операцію. Детально розглянуті два принципово відмінних режими функціонування поточної виробничої лінії. Обговорюється критерій подібності для виробничих поточних ліній.

81.19 Гнучкі виробничі системи (ГВС)

81.18.11.0897/224413. Методи й моделі дослідження віртуальних виробництв, орієнтованих на випуск високотехнологічної продукції. Федорович О.Є., Западня К.О., Гайденко О.О. // Авиационно-космическая техника и технология. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2017, №1(136), С.54-59. - рос. УДК 65.012.123.

Ставиться й вирішується задача формування віртуальної виробничої системи (ВВС) для випуску високотехнологічної продукції (авіабудування, автомобілебудування, приладобудування й ін.). Для цього виділено три етапи, які логічно пов'язані між собою: вибір складу ВВС, підготовка виробництва високотехнологічної продукції для виконання портфеля замовлень, організація логістичного ланцюга "постачання - виробництво - збут". Розроблено моделі й методи, які засновано на лексикографічному впорядкуванні варіантів, лінійному цілочисельному програмуванні з булевими змінними, агентному імітаційному моделюванні. Запропонований підхід дозволяє оцінити витрати, час і ризики, які пов'язані з організацією ВВС для виконання портфеля замовлень.

81.33 Корозія і захист від корозії

81.18.11.0898/226824. Дослідження антикорозійних властивостей потенційних інгібіторів корозії, призначених для нафтопереробної промисловості. Романчук В.В., Топільницький П.І., Чан Куок Кхань. // Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №44(1266), С.104-110. - укр. УДК 665.63.048.

Визначено захисні властивості потенційних інгібіторів корозії - 1-(2-аміноетил)-2-гептадецил-2-імідазоліну, 1-(2-діетаноламіноетил)-2-(8-гептадециніл)-2- імідазоліну, суміші N,N - дізаміщених амідів, естерів та гліцерину, а також амідів поліаміннафтенних кислот методом потенціометричних вимірювань. Встановлено зміну корозійного потенціалу, корозійний струм та зміну нахилу прямих Тафеля, як показники антикорозійної дії, яку проявляють досліджувані речовини. Показано, що найкращі захисні властивості має 1-(2-діетаноламіноетил)-2-(8-гептадециніл)-2- імідазолін та суміш N,N - дізаміщених амідів, естерів та гліцерину, які можуть використані як інгібітори корозії для захисту обладнання установок первинної переробки нафти.

81.35 Зварювання

81.18.11.0899/220961. Особливості зварності сталі 30ХГСА. Палаш В.М., Дзюбик А.Р., Хомич І.Б., Федик Ю.В. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.68-72. - укр. УДК 621.791.

Встановлено можливість застосовувати метод контактної локальної термоелектрорушійної сили (КЛ ТЕРС), установку для якого змонтовано на основі мікротвердоміра ПМТ-3, для визначення у зварному з'єднанні розмірів зони сплавлення та її окремих ділянок - неповного розплавлення та примежової. Проведено дослідження впливу температури попереднього підігрівання (до 25; 150; 250°C) на мікроструктуру зварного з'єднання високоміцної середньолегованої сталі 30ХГСА, отриманого двошаровими швами (кореневий шов - аустенітний із високолегованої хромонікелевої сталі 08Х20Н9Г7Т, а заповнювальний - ферито-перлітний зі сталі 08Г2С) та розміри ділянок зон сплавлення: між аустенітним кореневим та феритно-перлітним заповнювальним; між кореневим швом і основним металом; між заповнювальним швом та основним металом. Виявлено, що з підвищенням температури підігрівання зразків перед зварюванням, розмір всіх трьох зон сплавлення та їх ділянок збільшується, а середній градієнт зміни КЛ ТЕРС закономірно зменшується. Встановлено, що у зоні сплавлень утворюються тверді прошарки різної природи, мікротвердість яких може значно перевищувати її величину у шві. Запропоновано для зменшення величини твердих прошарків використовувати для аустенітного шва зварювальні матеріали з мінімальним вмістом хрому та інших карбідотвірних елементів, зокрема високолеговані марганцем, а також азотом.

81.18.11.0900/222656. Дослідження та вдосконалення технології приварювання шипів на труби технологічних трубопроводів. Ситников П.А. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №77, С.171-174. - укр. УДК 621.791.

Роботу присвячено дослідженню та вдосконаленню технології приварювання шипів способом " короткого циклу " на труби охолоджувальних та транспортуючих систем енергетичного обладнання, виготовлених із сталі 15Х5М без підігріву. Рекомендовано для впровадження на підприємствах теплоенергетичної та нафтопереробної галузей.

81.18.11.0901/224684. Вплив ентальпії та в'язкості розплаву зварювальної ванни на формування зони проплавлення. Лещинській Л.К., Матвієнко В.М., Юрченко І.В., Сухов М.С., Сопов О.С., Руснак О.С., Медвідь П.В. // Вісник Приазовського держ. техн. ун-ту. Технічні науки. Маріуполь: Приазовський державний техн. ун-т, 2017, №35, С.87-91. - рос. УДК 621.791.927.

Наведені дані, які свідчать, що при наплавленні стрічковим електродом на розміри зони проплавлення впливають ентальпія та в'язкість розплаву, які залежать від середньомасової та максимальної температури зварювальної ванни. Показано, що значно більш висока максимальна температура розплаву маловуглецевої сталі в порівнянні з хромонікелевою сталлю визначає збільшення ентальпії і зниження в'язкості. В умовах наплавлення на поверхню виробу з поперечним кутом нахилу збільшення температури, ентальпії та рідинноплинності розплаву приводить до асиметрії перетину зони проплавлення.

81.18.11.0902/224685. Вплив основного матеріалу на структуроутворення паяних швів алюмінідів нікелю і титану. Максимова С.В., М'ясоїд В.В. // Вісник Приазовського держ. техн. ун-ту. Технічні науки. Маріуполь: Приазовський державний техн. ун-т, 2017, №35, С.92-98. - рос. УДК 621.791.37.

Наведено мікроструктуру і хімічну неоднорідність паяних з'єднань алюмінідів нікелю і титану. З використанням математичної моделі вивчено кінетику дифузійного насичення припою алюмінієм. Наведено результати мікрорентгеноспектрального дослідження особливостей структуроутворення з'єднань алюмінідів нікелю і титану, отриманих високотемпературною вакуумною пайкою з використанням припоїв на основі систем Pd-Ni та Ti-Zr. Показано, що при паянні алюмінідів нікелю і титану спостерігається дифузія алюмінію з основного матеріалу в паяний шов і галтельну ділянку, що призводить до утворення фаз, відповідно, на основі паладію і титану, збагачених алюмінієм. При паянні алюмінідів нікелю припоєм системи Pd-Ni-Cr-(Me) паяний шов складається з твердого розчину на основі нікелю, в галтельній ділянці на основі твердого розчину утворюється фаза Pd-Al (Me).

81.18.11.0903/224686. Природа утворення підрізів. Щетинін С.В., Щетиніна В.І., Никитенко П.В., Коваль О.В. // Вісник Приазовського держ. техн. ун-ту. Технічні науки. Маріуполь: Приазовський державний техн. ун-т, 2017, №35, С.99-103. - рос. УДК 621.791.753.042.

Встановлені закономірності впливу форми електроду на рух дуги по торцю електроду і зварювальній ванні, тепловкладення, формування швів і електромагнітна природа утворення підрізів. Розроблено процес одностороннього високошвидкісного зварювання на низькій погонній енергії, який забезпечує якісне формування швів на флюсовій подушці і підвищення ударної в'язкості зварних з'єднань у 2-2,5 рази.

81.18.11.0904/224695. Дослідження розповсюдження викривлення потужності електроенергії на ділянці електроспоживання зі зварювальною установкою. Даєв М.В., Дерев'ягін В.В., Бялобржеський О.В. // Вісник Приазовського держ. техн. ун-ту. Технічні науки. Маріуполь: Приазовський державний техн. ун-т, 2017, №35, С.168-176. - укр. УДК 621.3.

В роботі представлена модель системи електроспоживання ділянки цеху промислового підприємства при наявності у вузлі мережі зварювального агрегату. Модель розроблена у пакеті візуального програмування. З використанням відомих показників потужності електричної енергії оцінено вплив зварювальної установки на показники якості електричної енергії. При дослідженні режиму системи електроспоживання з використанням одночастотного фільтру отримано суттєве зниження викривлення струму та, як наслідок, потужності, але при цьому відзначається певне зростання постійної складової потужності та основної її гармоніки.

81.18.11.0905/224736. Моделювання процесу точкової пайки кристалічних кремнієвих сонячних елементів. Баганов Є.О., Грамов В.О. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №1(60), С.199-205. - англ. УДК 621.383.51:621.791.311.

В роботі проведено математичне моделювання процесу точкової пайки з'єднувальних струмопровідних шин до монокристалічних кремнієвих сонячних елементів. Запропоновано підхід розрахунку швидкості проходу паяльної системи в залежності від її потужності для зменшення величини перегріву системи без розв'язання зворотної теплової задачі. Визначені швидкості проходу паяльної системи та її початкова затримка в залежності від потужності системи.

81.18.11.0906/224906. Метод скінченних елементів для моделювання розтріскування зварного шва при термосиловому навантаженні. Ковч О.І., Стрельникова О.О. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №3(62), т.2, С.104-108. - рос. УДК 531.2.

На підставі метода скінченних елементів розроблена методика визначення напружено-деформованого стану у зварних швах пластинчатих конструкцій, які мають дефекти типу "пора" та "включення". Задача розглядається у зв'язній термопружній постановці. Пропонується можливість аналізу нестационарних температур та силових впливів. Числено визначені максимальні напруження у зварному шві в зоні пор с використанням кінцевих елементів різних типів.

81.81 Контролювання і керування якістю

81.18.11.0907/223927. Удосконалення систем управління якістю послуг бази міжнародних стандартів. Полищук Е.А., Кудас Е.С., Чучкалова Е.С. // Открытые информационные и компьютерные интегрированные технологии. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. Н.Є.Жуковського "ХАИ", 2017, №78, С.255-260. - рос. УДК 005:006.032.

Проведено аналіз систем якості. Виявлені основні переваги та недоліки систем. Запропоновані критерії оцінювання якості послуг.

81.18.11.0908/223931. Оцінка споживчих властивостей наукоємних виробів. Божко В.П., Карацева Н.З., Кононенко А.В., Омельченко О.Л. // Открытые информационные и компьютерные интегрированные технологии. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. Н.С.Жуковського "ХАІ", 2017, №78, С.284-290. - укр. УДК 658.012+658.56.

Розглянуто показники якості виробів наукоємної техніки. Запропоновано оцінювати якість за допомогою узагальнюючого критерію, який є сумою окремих критеріїв кожної складової операції. До цього критерію якості поряд з вартістю і тривалістю розробки та реалізованістю проекту також включені надійність, стійкість, живучість та універсальність виробу. Наведено методику обчислення ціни виробу у залежності від обсягів виробництва та затвердження умови беззбитковості з певними співвідношенням між змінними та умовно - постійними витратами.

81.18.11.0909/226075. Імплементация положень стандарту ISO 9001:2015 для вдосконалення систем управління якістю. Антюшко Д. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №1(21), С.71-79. - укр. УДК 658.51:006.032.

Проаналізовано зміст нового стандарту ISO 9001:2015 і порівняно його з попередньою версією. Встановлено основні термінологічні та методологічні відмінності, що свідчать про підвищення ефективності його впровадження завдяки поєднанню процесного підходу з ризик-орієнтованим мисленням.

81.18.11.0910/226097. Проблеми та фактори забезпечення якості й безпечності товарів. Стойкова Т. // Товари і ринки. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №2(22), С.39-44. - англ. УДК 006.015.5.

Якість товарів у поточних ринкових умовах має вирішальне значення для конкурентоспроможності бізнесу та задоволення споживачів. З точки зору світової економічної кризи та зниження споживання, проблеми поставок якісної продукції за доступними цінами стають все більш актуальними, і вимагають адекватного й швидкого вирішення. У чому різниця між безпечним і якісним товаром? Чи ясно представлена інформаційна функція упаковок для вивчення споживачем і прийняття належного рішення про покупку? Які основні механізми забезпечення якості продуктів? Мета роботи - встановлення вимог до якості та безпечності продукції, різниця між цими поняттями, їх правове регулювання в Болгарії і можливості для поліпшення продажу безпечної та якісної продукції. Матеріали та методи. Використаний принцип системності загального зв'язку й розвитку, методи гносеологічного аналізу (аналітичний, узагальнення, логічний, порівняння). Результати досліджень. Безпечність є лише однією з властивостей, які визначають якість продукту. Це такий стан, при якому ризик пошкодження або втрати обмежені до прийнятної рівня. Безпека харчових продуктів в Європейському Союзі визначається мінімальними вимогами закону, здійснення офіційного контролю, впровадження HACCP, додатковими нормативними актами, прийнятими в кожній країні в здійсненні загального права. У Регламенті ЄС № 852/2004 Європейського парламенту вказується, що головна відповідальність за безпечність харчових продуктів лежить на операторах продовольчого бізнесу. На європейському та міжнародному ринках це досягається за рахунок впровадження і сертифікації інтегрованих систем менеджменту, в тому числі ISO 9001:2015, ISO 22000:2005, IFS і BRC. Якість товарів вимагає додаткових гарантій і встановлення конкретних вимог. На сьогодні в Болгарії це досягається за рахунок добровільної та екологічної сертифікації; включення в договори вимог до якості, встановлених у національних і узгоджених стандартах; правового регулювання обов'язкового маркування складу, енергетичної цінності та ціни кожного товару; розширенням мережі висококваліфікованих фахівців в області контролю якості та експертизи товарів. Висновки. Вирішення проблем якості та безпечності товарів вимагає координації зусиль вчених і практиків, законодавчих та освітніх ініціатив і рішень не тільки на національному та регіональному рівні, а й на міжнародному. Швидкий розвиток ринкових умов, посилення конкуренції та інтенсивної міжнародної торгівлі створюють нові проблеми й виклики. Формування споживчої поведінки відповідно до нових умов ринку, встановлення ефективного партнерства з державними органами, що відповідають за безпеку та якість харчових продуктів, створення громадських структур, у тому числі з представників випробувальних лабораторій, органів з сертифікації та професійних спілок виробників і продавців; видалення з ринку товарів і штрафи виробників і продавців, які не задовольняють вимоги споживачів - це лише деякі з конкретних ініціатив, спрямованих на створення якісної продукції та забезпечення успішного бізнесу.

81.18.11.0911/226833. Аспекти формування критеріїв оцінки якості освітніх послуг. Перпері Л.М., Оборський Г.О., Паленний Ю.Г., Голобородько Г.М. // Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №44(1266), С.163-167. - укр. УДК 658.562.012.7.

Проаналізовано складові забезпечення якості, які пов'язані з визначенням вимог до якості освітніх послуг усіх зацікавлених сторін; провадженням внутрішніх нормативних документів стосовно різних видів діяльності в сфері забезпечення якості ЗВО; отриманням даних і інформації при проведенні моніторингу, вимірюванні, аналізі, оцінюванні; оцінкою якості; підтвердженням відповідності та сертифікації. Розглянуто два підходи до формування критеріїв оцінки якості освітніх послуг та визначено необхідність врахування потреб безпосередніх споживачів цих освітніх послуг.

81.83 Монтаж, ремонт промислового устаткування

81.18.11.0912/220281. Обґрунтування розробки методики ресурсного планування проектів ремонтів і модернізації складного технологічного обладнання. Попов С.О., Попрожук О.О. // Вісник Криворізького нац. ун-ту. Кривий Ріг: Криворізький нац. ун-т, 2017, №45, С.154-160. - укр. УДК 65.012.2.

Метою даної публікації є обґрунтування доцільності застосування нової методики ресурсного планування проектів ремонтів і модернізації складного технологічного обладнання, яка враховує специфіку діяльності вітчизняних машинобудівних підприємств у сфері здійснення ремонтної діяльності та дозволяє більш точно спланувати обсяг необхідного ресурсного забезпечення на етапі планування проекту з метою мінімізації виникнення перевитрат проекту на етапі його реалізації. Методи дослідження. У статті доводиться доцільність застосування проектуорієнтованих методів до управління проектами на протязі традиційному операційному управлінню.

Наукова новизна. Запропоновано новий методичний підхід до ресурсного планування проектів ремонтів і модернізації складного технологічного обладнання, оснований на методі використання ресурсів у процесі реалізації проекту, який відрізняється від існуючого підходу на основі трудомісткості виробництва, що дозволяє визначити ресурсоемність і час реалізації проекту ремонтних робіт. Практична значимість. Запропонована методика ресурсного планування проектів ремонтів і модернізації складного технологічного обладнання дозволяє більш точно виокремити витрати на здійснення проектної діяльності в умовах функціонуючого машинобудівного підприємства. Крім цього, новий підхід дозволяє більш точно спланувати обсяг непрямих витрат на етапі планування проекту з метою мінімізації перевитрат ресурсів на етапі реалізації проекту. Результати. Запропонована методика ресурсного планування проектів ремонтів і модернізації складного технологічного обладнання, яка дозволяє визначити механізм розподілу прямих та непрямих витрат виробництва між операційною та проектноорієнтованою видами діяльності і, як наслідок, більш точно визначити обсяг непрямих витрат проекту; враховує можливість настання ситуації недозавантаження виробництва, коли можлива ситуація наявності непрямих витрат за відсутності прямих; дозволяє моделювати зміну технологічного процесу, об'єднання чи зміни порядку виконання певних технологічних операцій з метою прийняття управлінських рішень щодо реалізації проектів ремонтів і модернізації складного технологічного обладнання.

81.18.11.0913/220316. Ранжування технологічних компонентів агрегатованого обладнання на базі інструментальних блоків. Яковенко І.Е., Пермьков О.А. // Вісник НТУ "ХПІ". Технології в машинобудуванні. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №26(1248), С.99-104. - рос. УДК 621.9.01.

Розглянуто питання вибору силових агрегатів для реалізації технологічних компонентів інструментальних блоків для агрегатованого обладнання з метою формалізації процесу проектування спеціального обладнання. Дослідження використовує геометричні та енергетичні параметри уніфікованих силових вузлів різних конструкцій і варіантів забезпечення кінематики основного і допоміжного руху різання. Запропоновано математичну модель у вигляді послідовності спрямованого перебору варіантів конструкторської реалізації технологічних компонентів інструментальних блоків.

81.18.11.0914/225747. Моделі робочого діагностування порозрядної конвеєрної системи. Аль-Дабі М.М., Дрозд О.В., Дрозд М.О. // Електротехнічні та комп'ютерні системи. Одеса: Наука і техніка, Одеський нац. політехн. ун-т, 2017, №24(100), С.112-117. - рос. УДК 004.052.

Обґрунтовується необхідність розвитку ресурсів - моделей, методів та засобів - для робочого діагностування порозрядної конвеєрної системи. Розглядаються особливості робочого діагностування порозрядних конвеєрів. На основі ресурсного підходу пропонуються та розвиваються моделі, що визначають подальше вдосконалення методів та засобів робочого діагностування, включаючи моделі даних і результату, моделі операції та доступу до даних.

81.89 Складське господарство

81.18.11.0915/224613. Деякі аспекти оптимізації використання корисних площ складів палетованих вантажів. Петровський А.В., Березницький Д.О. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №2(57), С.71-75. - укр. УДК 656.02.

У статті розглянуто питання оптимізації корисних площ складів штучних вантажів, а саме - палетованого вантажу. Запропоновано математичну модель оптимізації використання корисної площі за рахунок зменшення невикористаних площ. Критерієм цільової функції оптимізаційної моделі встановлено збільшення прибутку з урахуванням додаткових палет товару та економією від зменшення кількості разів транспортування. Подальшим розвитком отриманої математичної моделі є підключення програмного модуля на базі розробленої математичної моделі до загальної системи керування запасами підприємства.

81.18.11.0916/225470. Логістичний процес на складі. Кривещенко В.В., Павленко А.Ф. // Економіка та підприємництво. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2015, №34-35(2), С.152-158. - укр. УДК 658.7. В умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій закономірно виникає потреба дослідження особливостей формування логістичного процесу на складі.

81.90 Тара і упакування

81.18.11.0917/223423. Математична модель пакування в контейнери різних типів. Козін І.В., Борю С.Ю., Кривцун О.В. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2016, №2(30), С.85-92. - англ. УДК 519.87.

Розглядається NP-повна задача пакування в контейнери різних типів, а саме задача, що була представлена на конкурсі ESICUP - Renault Container Loading Challenge (2015). Ціль задачі - розмістити наданий набір предметів у наборі контейнерів при виконанні ряду умов. Критерієм якості пакування є векторна цільова функція з чотирьох компонентів, що впорядковані лексикографічно. Фактично це означає, що задача багатокритеріальної оптимізації зводиться до однокритеріальної. Для знаходження наближеного розв'язку була проведена декомпозиція задачі на дві основні частини: формування допустимого набору стеків; пакування стеків у контейнери, яке є варіантом задачі плоского прямокутного розкрою з нескінченною множиною заготовок різних типів. На другому етапі також здійснюється оптимізація пакування в кожному контейнері, яка теж є різновидом задачі плоского прямокутного розкрою. У другій частині була застосована змішана ігрова та еволюційно-фрагментарна модель пошуку оптимуму. Перший гравець пропонує послідовність типів контейнерів, яка представлена цілочисельним вектором. Другий гравець пропонує перестановку стеків. Стеки розташовуються в контейнері щільно за правилом Top-Left. Усі умови задачі, за винятком двох, задовольняються на першому етапі, а дві умови, що залишилися, можуть бути оцінені тільки за готовим розв'язком. Тому був уведений нульовий критерій - штраф за порушення цих двох обмежень. Задача гравців - досягти мінімізації заданих критеріїв. Пошук оптимального розв'язку для двох гравців здійснюється

за допомогою еволюційних алгоритмів. Така гра застосовується декілька разів із різними параметрами. Найкращий результат вважається наближеним оптимальним розв'язком.

81.18.11.0918/225988. Рідинні струмені - основа процесу миття. Гладушняк А.К., Всеволодов А.Н., Петровский В.В. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №1(93), С.38-42. - рос. УДК [664.8.022:635.1+621.798.1]:621.928.47.

У статті викладено питання про значення рідинних струменів в індустріальних способах миття тари та рослинної сировини в харчовій промисловості. Розглянуто загальну технологічну схему миття тари для упаковки і зберігання харчових продуктів. Приведений аналіз способів механічного впливу на залишки забруднень на тарі, розглянуті їх недоліки та переваги. Доведено, що енергія струменя залежить від маси і швидкості рідини, що витікає, а при певному діаметрі отвору витікання - від коефіцієнта витрат $[MU]$ і тиску P рідини у насадку.

81.92 Пожежна безпека

81.18.11.0919/220729. Пожежна безпека у Львівській області: аналіз, динаміка та взаємозв'язок з економічною безпекою області. Мартин О.М., Завада О.П. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Сер. економічна. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(7), С.59-64. - укр. УДК 614.84:330.341.42.

Звернено увагу на необхідність забезпечення пожежної безпеки на всіх ієрархічних рівнях у соціально-економічній системі, зокрема на макро- і мезорівнях. Акцентовано на тому, що між пожежною та економічною безпекою існує взаємозв'язок як на макро-, так і на мезорівнях, причому визначальною є економічна безпека. Виділено основні статистичні показники, котрі характеризують стан пожежної та економічної безпеки у Львівській обл. Проаналізовано взаємозв'язок між економічною та пожежною безпекою регіону. За результатами проведеного дослідження з використанням кореляційного аналізу сформульовано основні закономірності розвитку пожежної та економічної безпеки області. У контексті сформульованих закономірностей виявлено, що у системі економічної і пожежної безпеки наявні численні проблеми, які істотно знижують ефективність їх функціонування і без вирішення яких неможливо забезпечити, зокрема, пожежну безпеку в області. Запропоновано враховувати рівень економічної безпеки регіону під час проведення регіональної політики забезпечення пожежної безпеки.

81.18.11.0920/220968. Ефективність радіального водяного струменя-екрана в зоні теплової дії дифузійного факела полум'я. Дендаренко Ю.Ю., Дивень В.І., Блащук О.Д. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.104-106. - укр. УДК 621.838.

Встановлено можливість застосування радіальних водяних струменів-екранів у вертикальній площині - для захисту від теплового потоку дифузійного факела полум'я, а також у горизонтальній площині - для гасіння низових лісових пожеж. Розглянуто різні насадки-розпилювачі, які застосовують під час вирішення проблеми створення вертикального водяного екрана для захисту від теплового потоку резервуарів об'ємом від 500 м³ до 2000 м³, а також для створення радіального водяного струменя в горизонтальній площині для гасіння лісових пожеж з низовим характером поширення. З'ясовано, що за детального розгляду компактного та розпиленого водяних струменів можна спостерігати наявність двох фаз: компактної (активної) та розпиленої (пасивної). У всіх випадках застосування цих струменів для охолодження, зрошення та захисту фізичних об'єктів від теплового впливу факела полум'я використовують тільки активну фазу, оскільки тільки ця фаза струменя є суцільним потоком і тому повністю виконує функцію охолодження чи поглинання (екранування) теплової енергії. Під час гасіння низових лісових пожеж цей фактор вирішального значення не має, тому активно використовують радіальний водяний струмінь на повну довжину з максимальним сектором розпилення води.

81.18.11.0921/221616. Проблемні питання створення системи протипожежного захисту об'єкта критичної інфраструктури з пожежною навантагою із целюлозовмісних матеріалів. Жартовський С.В. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.101-105. - укр. УДК 351.861.

Обґрунтовано актуальність проблеми протипожежного захисту об'єктів критичної інфраструктури держави, до яких віднесено об'єкти, системи, мережі або їх елементи, порушення функціонування або руйнування яких призводить до найсерйозніших наслідків для соціальної та економічної сфери держави, негативно впливає на рівень її обороноздатності та національної безпеки. Аналізуючи статистичні дані, визначено особливу вразливість об'єктів критичної інфраструктури з пожежною навантагою із деревини, паперу, тканини, очерету та інших целюлозовмісних матеріалів. Визначено, що на об'єктах, матеріали пожежної навантаги яких здатні займатись навіть від малокалорійних джерел займання, потрібно створювати системи протипожежного захисту, що забезпечують запобігання та ліквідацію пожежі на початковій стадії її розвитку. Системи протипожежного захисту об'єктів критичної інфраструктури мають об'єднувати заходи і засоби як активного, так і пасивного протипожежного захисту. Активний захист визначається застосуванням речовин, техніки, засобів, що придатні в будь-який час бути мобілізованими для гасіння пожежі, а пасивний захист визначається застосуванням заходів вогнезахисту, що виконані заздалегідь і не потребують додаткової мобілізації під час гасіння пожежі. Обґрунтовано перспективність використання водних вогнебізахисних і водних вогнегасних речовин для створення систем протипожежного захисту об'єктів критичної інфраструктури. Доведено ефективність реалізації запропонованої системи методом Гретенера.

81.18.11.0922/224534. Вплив оперативного реагування пожежно-рятувальних підрозділів на час безпечної евакуації людей у випадку пожежі. Кусковець С.Л., Чернецька І.В., Сахарук К.І., Кусковець А.С. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №2(78), С.55-65. - укр. УДК 614.841.

Проведено аналіз елементів оперативного реагування пожежно-рятувальних підрозділів на виклики на прикладі Рівненської області, здійснено їх порівняння з нормативними значеннями. Виконано оцінку небезпечних чинників пожежі та їх вплив на час проведення безпечної евакуації людей. Запропоновано заходи щодо удосконалення оперативного реагування підрозділів пожежно-рятувальної служби в сільській місцевості.

81.18.11.0923/224942. Математична модель управління інтегральним пожежним ризиком та її особливості. Соболев О.М., Кравців С.Я. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №3(62), т.2, С.317-321. - укр. УДК 514.18.

В даній роботі наведено існуючий підхід до визначення основних інтегральних пожежних ризиків. Виявлено основні фактори, що впливають на рівень ризику для людини загинути від пожежі за одиницю часу, та побудовано математичну модель управління даним інтегральним пожежним ризиком. Досліджено особливості розробленої математичної моделі.

81.93 Аварійно-рятувальні служби

81.18.11.0924/224709. Удосконалення індивідуальних протитеплових засобів захисту рятувальників. Костенко Т.В., Костенко В.К., Александров С.М. // Вісник Приазовського держ. техн. ун-ту. Технічні науки. Маріуполь: Приазовський державний техн. ун-т, 2017, №35, С.263-271. - укр. УДК 614.895.5:621263-270.

Запропоновано удосконалення системи охолодження тіла рятувальника шляхом переходу на проточну схему охолодження від систем з розташованими в підкостюмному просторі поглиначами тепла. Запропонована конструкція забезпечить практично необмежений ресурс холодоагенту і, відповідно, збільшить термін захисної дії протитеплого засобу. Для підвищення ефективності механізму зняття тепла з поверхні тіла людини шляхом випаровування поту запропоновано забезпечити сорбцію вологи в підкостюмному просторі шляхом встановлення поглинаючих елементів. Проблема термодеструкції тканини зовнішньої оболонки можна вирішити шляхом її зрошення водою або утворенням пінного бар'єру. Використання запропонованих конструктивних рішень дозволить значно збільшити захисний ресурс протитеплових засобів і знизити ризик виходу їх з ладу при веденні аварійних робіт.

82 ОРГАНІЗАЦІЯ Й УПРАВЛІННЯ

82.05 Теорія і методологія управління

82.18.11.0925/221313. Порівняльна характеристика традиційного та рефлексивного управління. Немченко С.Г. // Наукові записки Бердянського держ. пед. ун-ту. Педагогічні науки. Бердянськ: Бердянський державний пед. ун-т, 2014, №3, С.217-222. - укр. УДК 005; 007; 35.01; 658.01.

У статті розглядаються два види управління: традиційне та рефлексивне, визначаються їх недоліки та переваги. Звертається увага на рефлексивність традиційного управління, його здатність утримувати систему у визначеному стані. Наголошується на тому, що рефлексивне управління спрямоване на інтенсивний саморозвиток системи.

82.18.11.0926/224735. Концептуальні основи системи підтримки прийняття рішень управління соціально-економічними системами в умовах антикризового управління. Ходаков В.Є., Яцюк С.В. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №1(60), С.189-198. - рос. УДК 519.81.

У даній роботі розглянута суть антикризового управління соціально-економічними системами, виділені його характеристики й етапи. Сформульовані концептуальні основи системи підтримки прийняття рішень управління соціально-економічними системами в умовах антикризового управління. Розглянута сутність соціально-економічних систем, їх складові частини і умови функціонування на прикладі регіональних СЕС. Наведені теоретичні основи порівняння регіонів на державному рівні, виділені напрямки і задачі регіональної політики. Проаналізована ефективність критеріїв тренду для прогнозування і попередження кризових ситуацій. Запропонована узагальнена структурна схема антикризового управління СЕС.

82.18.11.0927/226193. Моделювання механізму реалізації функції планування в управлінні організаційною системою. Галіцин В.К., Сулов О.П. // Моделювання та інформаційні системи в економіці. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2016, №92, С.5-17. - укр. УДК 005; 007; 35.01; 658.01.

Стаття присвячена моделюванню механізму реалізації функції планування в управлінні організаційною системою на прикладі процесу розподілу ресурсів. Здійснено синтез механізмів планування. Побудовано моделі механізмів пріоритетного, конкурсного та експертного розподілу ресурсів, Реалізація моделей забезпечує отримання узгоджених і рівноважних планів розподілу ресурсів.

82.18.11.0928/226531. Сутність стратегічного планування та прогнозування процесу прийняття управлінських рішень. Попроцький О.П. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №2, С.76-85. - укр. УДК 351.

У статті розглянуто теоретичні основи сутності прогнозування і планування процесу прийняття управлінських рішень як основної функції стратегічного управління.

82.18.11.0929/226557. Аналітична рейтингова система як технологічний інструмент інформаційної опорності та залучення громадян до прийняття управлінських рішень. Попроцький О.П. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №3, С.109-116. - укр. УДК 351.

У статті описано аналітичну рейтингову систему як технологічний інструмент інформаційної опорності та залучення громадян до прийняття управлінських рішень, розглянуто принципи, ефективність та результати її функціонування.

82.18.11.0930/226585. Рівні та ключові елементи стратегії. Попроцький О.П. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №4, С.108-116. - укр. УДК 351.

У статті описано рівні та структурні елементи типової стратегії, їх властивості та характеристики, зокрема виділено ресурсну складову стратегії та визначено її роль на процес реалізації стратегії.

82.18.11.0931/227193. Методологічні підходи до розроблення та ухвалення раціональних управлінських рішень у сучасному менеджменті. Дегтяр О.А. // Теорія та практика держ. управління і місцевого самоврядування. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №1, <http://el-zbirn-du.at.ua/2017_1/5.pdf>. - укр. УДК 338.2.

У статті проаналізовано основні методологічні підходи до розроблення та ухвалення раціональних управлінських рішень у сучасному менеджменті. Запропоновано для визначення рівня раціонального обґрунтування та фактичних результатів реалізації управлінських рішень урахувати умови діяльності, рівень пізнання і ступеня структурованості проблеми, інформаційно-технологічне й ресурсне забезпечення цілей, якості і потужності засобів оброблення інформації, взаємозв'язку рішень, а також вплив "суб'єктивного чинника", тобто особистості самого керівника і ставлення підлеглих до ухваленого рішення.

82.13 Державне та адміністративне управління

82.18.11.0932/226582. Формування відкритого та прозорого публічного управління засобами сучасних інформаційно-комунікативних технологій. Кожина А.В. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №4, С.85-91. - укр. УДК 352.

В статті розглянуті особливості та вплив використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій, електронного урядування та електронної демократії в сфері публічного управління та адміністрування та їх вплив на формування ефективної, відкритої, прозорої, підзвітної публічної влади і надання якісних доступних послуг населенню. Наголошено на розширенні технічних можливостей публічного управління, зокрема на впровадженні електронного урядування та електронної демократії, котрі характеризуються спрямованістю на потреби громадян, економічною ефективністю, відкритістю для суспільного контролю й ініціатив, що забезпечує функціонування певних служб в режимі реального часу та робить максимально простим і доступним щоденне спілкування громадянина з офіційними установами. Використання ІКТ передбачає формування комунікативного капіталу публічного управління, підвищення інформаційної культури громадян та цифрової грамотності населення, підготовку та перепідготовку кадрів з використання інформаційних ресурсів, збільшення державних витрат на освіту в сфері інфокомунікативних технологій, що допоможе залучати громадян до прийняття управлінських рішень, підвищити їх рівень та створювати нові платформи демократичної участі. Це потребує й удосконалення професійної компетентності публічних службовців, що стосуються навичок аналізу та осмислення постійно зростаючої кількості інформації, користування цифровими та мультимедійними засобами, Інтернет-інтерфейсами, роботи з електронними документами, електронним цифровим підписом тощо.

82.18.11.0933/226592. Шляхи реалізації інтероперабельності державних систем, реєстрів та електронного документообігу органів влади в Україні. Риженко О.В. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №4, С.169-174. - укр. УДК 351.

У статті визначено шляхи реалізації інтероперабельності державних систем, реєстрів та електронного документообігу органів влади в Україні. Обґрунтовано необхідність запровадження єдиної системи е-взаємодії - "шини даних", яка забезпечить автоматизований обмін даними між державними реєстрами згідно єдиних правил, вимог та стандартів. Для реалізації системи електронної взаємодії у форматі G2C, G2B та G2G запропоновано створити стандартизовані інтерфейси доступу API з базових реєстрів Міністерства юстиції України. Для підвищення ефективності функціонування міжвідомчого електронного документообігу рекомендовано в стислі терміни інтегрувати існуючі комплексні інформаційні рішення в єдину Систему електронної взаємодії органів виконавчої влади.

82.18.11.0934/227054. Аналіз міжнародного досвіду державної експертизи інвестиційних проектів у публічній сфері. Чернов С.В. // Теорія та практика держ. управління і місцевого самоврядування. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2015, №2, <http://el-zbirn-du.at.ua/2015_2/22.pdf>. - укр. УДК 005.8:347.136.

Комплексна експертиза проектів посідає значне місце в життєвому циклі управління проектами і проводиться на будь-якій стадії управління проектами з метою відповідності цілей проектів і завдань запланованим показникам проекту, нормативним і законодавчим документам, відповідності вимогам екологічної, промислової та будівельної безпеки. Основним завданням державної експертизи проекту є систематичний аналіз фінансових, економічних, екологічних, соціальних, технічних, інноваційних та інших аспектів проекту. Особливої актуальності набуває формування єдиних методичних стандартів комплексної державної експертизи, що будуть виконувати роль універсальних методів і засобів механізму комплексної державної експертизи в галузі інвестиційної політики в публічній сфері.

82.18.11.0935/227056. Удосконалення контролю в державному управлінні: інтерпретаційна модель. Шевченко С.О. // Теорія та практика держ. управління і місцевого самоврядування. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2015, №2, <http://el-zbirn-du.at.ua/2015_2/24.pdf>. - укр. УДК 35.081.

Проаналізовано процесуальні підходи до здійснення функції контролю як процесу, явища й функції, що має бути законодавчо визначена й урегульована. Наголошується, що на сучасному етапі реформування державного управління особливої ваги набуває інтерпретаційне й соціальне значення контролю як передумова законності і коригування поведінки контрольованого об'єкта. У сучасних умовах розвитку державного управління в Україні контроль має набувати все більшого соціального спрямування, маючи на меті досягнення позитивного соціального ефекту. Зроблено висновок, що з позиції соціального управління новий "інтерпретаційний" підхід є найбільш змістовним і спрямованим, передбачає консенсус усіх учасників процесу управління, узгодження інтересів, загальну відповідальність.

82.18.11.0936/227203. Роль і функції соціальної реклами в системі публічного управління держави. Криштанович М.Ф., Криштанович С.В. // Теорія та практика держ. управління і місцевого самоврядування. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №1, <http://el-zbirn-du.at.ua/2017_1/15.pdf>. - укр. УДК 351:659.1.011.14.

Соціальна реклама сьогодні - це великий потужний механізм, що впливає на аудиторію та має свою мету. Добре, якщо мета впливу - поширення благодійних і привабливих повідомлень, які громадянам потрібно знати, і поширення

знань про події та явища громадського життя, моральні та суспільні цінності людини. У житті реклама не завжди містить у собі такий позитив. Доволі часто вона психологічно впливає на аудиторію, маніпулює, унаслідок чого формується правдива особиста й громадська думка, що позначається на позиції людини, щодо зацікавленості, попиту та причини.

82.18.11.0937/227210. Інноваційні форми "демократії участі" громадян у публічному управлінні. Філіппова В.Д. // Теорія та практика держ. управління і місцевого самоврядування. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №1, <http://el-zbirm-du.at.ua/2017_1/22.pdf>. - укр. УДК 342.57:352.

У статті розкрито сутність поняття "демократія участі", подано кваліфікацію механізмів демократії участі. Досліджено проблеми, що виникають у цьому процесі, та шляхи їх вирішення за допомогою інноваційних форм демократії участі громадян у публічному управлінні. Визначено, що для успішного здійснення програми підтримки і побудови демократії участі громадян в публічному управлінні в Україні потрібно об'єднати зусилля як центрального уряду і місцевої влади, так і громадян на місцях. Доведено, що розвиток демократії участі громадян у публічному управлінні в Україні, як і в усьому світі, залежить від її прогресу на місцевому рівні, що своєю чергою включає в себе інтеграцію демократичних принципів у повсякденне життя і діяльність пересічних громадян.

82.15 Організація управління економікою

82.18.11.0938/226556. Система управління ризиками як складова реформ у сфері публічного адміністрування економічної діяльності. Помаза-Пономаренко А.Л. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №3, С.103-109. - укр. УДК 351.713:330.131.7.

Проаналізовано теоретичні засади та нормативно-правову базу державного управління ризиками в економічній сфері. Установлено, що в цій базі наявна достатня кількість правових норм, які регламентують як державне управління ризиками, зокрема в митній галузі, так і систему дій щодо попередження і нейтралізації цих ризиків. Визначено найважливіший правовий акт, покликаний регулювати сферу управління ризиками - Митний кодекс України. Він відзначається поєднанням багатофункціонального та системного підходів щодо загального управління митною галуззю в умовах ризиків. Разом із тим доведено, що недостатньо повно та чітко висвітлено питання щодо забезпечення ЗЕД в умовах ризиків. Вирішення такого питання аргументовано здійснити шляхом закріплення й запровадження низки принципів державного управління ризиками в умовах реформування.

82.18.11.0939/226568. Реалізація державного управління регіональними еколого-економічними системами в Україні. Драган І.В. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №3, С.205-215. - укр. УДК 332.142.6:332.

В статті проаналізовано реалізацію державного управління регіональними еколого-економічними системами в Україні, що дало змогу виокремити низку диспропорцій, які перешкоджають залученню інвестицій та реалізації еколого-економічних проектів. Доведено, що радикальна зміна існуючих диспропорцій є одним із визначальних положень концепції управління регіональними еколого-економічними системами, яка має стати науковим підґрунтям мобілізації і концентрації ресурсних та інституціональних чинників підвищення конкурентоспроможності та рівня економічної безпеки регіонів, посилення соціальної спрямованості прогресивних заходів і нововведень.

82.18.11.0940/226692. Контури моделей корпоративного управління України та Китаю. Пуртов В.Ф. // Вісник Харківського нац. ун-ту. Сер. економічна. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №91, С.126-133. - англ. УДК 334.722.8(075.8).

Важливою тенденцією сучасного розвитку країн з перехідними економіками є формування акціонерних товариств та вдосконалення форм і методів корпоративного управління. Перебудова китайської моделі економічного розвитку здійснюється послідовно відповідно до розробленої концепції двох систем в одній державі. Досвід Китаю вказує на те, що в XXI столітті потрібно прагнути не до глобального універсалізму, а до збереження цивілізаційної ідентичності, яка дозволяє не переривати, а продовжувати історію в нових умовах. У цьому сенсі модель економічного розвитку Китаю вимагає докладного вивчення задля пошуку шляхів вирішення проблем розвитку нестабільних економік інших країн. У статті зроблена спроба виявлення особливостей корпоративного управління в українських і китайських організаціях на основі чинного законодавства обох країн. Проведено порівняльний аналіз моделей корпоративного управління за рядом виділених характеристик - учасники, моніторинг діяльності, структура володіння акціями, законодавча база, структура управління компанією, розкриття інформації.

82.29 Прогнозування. Футурологія

82.18.11.0941/220908. Особливості прогнозування результатів матчів у кіберспорті. Коробчинський М.В., Чирун Л.Б., Висоцька В.А., Нич М.О. // Радіоелектроніка, інформатика, управління. Запоріжжя: Запорізький нац. техн. ун-т, 2017, №3(42), С.95-105. - укр. УДК 004.9.

Актуальність. Зараз є актуальним розроблення систем прогнозування матчів у кіберспорті, це пов'язано з активним розвитком кіберспорту. У цій статті реалізовано можливість прогнозувати матчі користувачів. Мета. Метою виконання роботи є проектування моделі системи колективного прогнозування результатів ігор у кібер-спорті з використанням сучасної технології нейропрогнозування. Завданням є розроблення системи для спільного користувацького прогнозування результатів кіберспортивних матчів та самостійного опрацювання інформації і видачі власного прогнозу. До основних задач належать наступні: облік та аналіз всіх минулих і майбутніх ігор; облік та аналіз характеристик/результатів всіх команд; надання можливості користувачу персонально робити прогноз на кожен матч; визначення шансу на вигравш команди на основі даних за попередні матчі. Метод. Проблему вирішено методом опитування експертів шляхом проведення аналітичних записок та за допомогою штучної нейронної мережі. В створеній нейромережі є три шари. Перший шар складається із 10 нейронів - рецепторів, або нейронів вхідних даних. Другий шар нейронів є внутрішній. Третій шар нейронів є вихідний, в ньому є лише 2 нейрони. Вхідною інформацією для алгоритму є кількість виграних матчів з останніх 10; кількість виграних матчів перед

даною зустріччю (вінстрік); рейтинг команди; стабільність складу (час незмінності складу команди); середній показник програшів даної команди. Відповіддю є 1 або 2 (перемога конкретної команди). Результати. Для досягнення результату проведений аналіз відповідної літератури з інформацією про основні види колективного прогнозування. Розроблено дерево мети, і проведено систематичний аналіз предметної області. Застосовано метод інтерв'ю з експертами. Інтернет-ресурси реалізовані за CMS Drupal. Проаналізовані основні методи колективного прогнозування. Проведений систематичний аналіз об'єкта дослідження і предмета, цілей, побудованих дерев, визначено проблему і побудовано UML-діаграми. Проаналізовано застосування методу інтерв'ю з експертами. Реалізовано веб-сайт з CMS Drupal і мови програмування PHP. Висновки. На основі розробленого алгоритму розрахунку прогнозів та навчання нейромереж реалізовано незалежний від людського фактору процес прогнозування матчів в кібер-спорті. Наявність такої системи значно спростить пошук прогнозів на кібер-спортивні матчі та дасть можливість кожному бажаночому прийняти участь у прогнозуванні матчів. Система дає новий поштовх до вирішення проблеми прогнозування результатів не лише у кібер-спорті, а і у спорті взагалі.

83 СТАТИСТИКА

83.01 Загальні питання статистики

83.18.11.0942/220088. Історичний аспект розвитку статистичної думки кафедри статистики Харківського національного університету. Кущенко О.І. // Соціальна економіка. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №1, вип.51, С.156-161. - рос. УДК 378.4.096:311(477.54)(091).

У статті розглядаються послідовники видатного ученого професора О.Г. Лібермана, які викладали на кафедрі статистики та зробили великий внесок у сучасні економічні реформи в Україні та у інших країнах Східної Європи.

83.77 Методи і засоби збору, оброблення і аналізу статистичної інформації

83.18.11.0943/223248. Метод розв'язку задач статистичної динаміки по оцінці надійності складних технічних систем при обмеженні внутрішніх параметрів системи. Мозговий А.О. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №66, С.162-169. - укр. УДК 311.2.

У даній роботі отримав подальший розвиток метод розв'язку задач статистичної динаміки в рамках оцінки надійності складних технічних систем. При застосуванні методу статистичних випробовувань (Монте-Карло) для оцінки надійності складної технічної системи необхідно виконувати значну кількість статистичних випробовувань. Це передбачає при кожному статистичному випробовуванні визначення внутрішніх параметрів системи. Саме це викликає певні технічні ускладнення під час розв'язку задач статистичної динаміки. Пропонуються підходи щодо визначення внутрішніх параметрів складної технічної системи при обмеженій їх кількості із подальшою оцінкою надійності системи методом статистичних випробовувань.

86 ОХОРОНА ПРАЦІ

86.01 Загальні питання охорони праці

86.18.11.0944/221836. Профілактичні заходи у сфері охорони праці закладів освіти: міжнародно-правовий аспект. Древаль Ю.Д., Сичікова Я.О. // Наукові записки Бердянського держ. пед. ун-ту. Педагогічні науки. Бердянськ: Бердянський державний пед. ун-т, 2017, №1, С.27-32. - укр. УДК 331.45.

Статтю присвячено участі Міжнародної організації праці в опрацюванні профілактичних заходів у сфері охорони праці. Систематизовано сукупність документів цієї організації, спрямованих на істотне зменшення виробничого травматизму та на збереження здоров'я працівників. Найбільш важливе значення відведено доповідям до дня охорони праці, в яких наводиться системне розуміння профілактичних заходів.

86.18.11.0945/225660. Системний підхід до аналізу рівня охорони праці в задачах проектно-орієнтованого менеджменту. Москалюк А.Ю., Чернега Ю.С., Гогунський В.Д. // Електротехнічні та комп'ютерні системи. Одеса: Наука і техніка, Одеський нац. політехн. ун-т, 2016, №23(99), С.168-174. - рос. УДК 008.5:331.45.

Розглядається процес управління охороною праці через реалізацію проектів охорони праці. Встановлений взаємозв'язок впливу факторів організації виробництва і виробничих умов праці на настання нещасного випадку, що дозволяє робити висновок щодо потреби в проекті охорони праці.

86.19 Організація і управління охороною праці. Економічні методи управління охороною праці

86.18.11.0946/225279. Система управління охороною праці на прикладі підприємства "Данон Дніпро". Малеев В.О., Кобзар Т.С., Безпальченко В.М. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №4(63), С.76-83. - укр. УДК 331.45-047.64:[338.45:664].

У даній роботі проаналізовано теоретичні та практичні аспекти системи управління охороною праці на конкретному підприємстві "Данон Дніпро". Наведена динаміка виробничого травматизму за галузями в цілому по Україні та на окремому підприємстві. Зазначені галузі, де травматизм найвищий. Запроваджена система управління охороною праці на підприємстві "Данон Дніпро" дозволила досягти нульового летального травматизму.

86.21 Умови праці. Виробнича сфера

86.18.11.0947/226367. Параметри мікроклімату: їх нормування та вплив на здоров'я людини. Миздренко О.М., Годун Н.І., Харченко Н.А. // Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №19(1241), С.136-141. - укр. УДК 551.584:613.9.

Розглядається вплив параметрів мікроклімату на самопочуття людини в процесі виробничої діяльності. Зокрема, описано механізми фізичної та хімічної терморегуляції, як прояву адаптаційних можливостей організму. Визначено оптимальні та допустимі параметри мікроклімату робочої зони. Представлено методи нормування основних мікрокліматичних показників виробничого середовища для уникнення явищ які негативно позначаються на здоров'ї працюючих. Охарактеризовано посилення негативного впливу шкідливих та небезпечних чинників на гігієнічні показники й санітарний стан умов праці людини.

86.23 Технічні засоби забезпечення охорони праці

86.18.11.0948/223041. Шляхи вирішення проблем евакуації людей з будинків підвищеної поверховості на випадок пожежі. Кусковець С.Л., Москалик С.О. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.305-313. - укр. УДК 614.841.

Проаналізовано конструктивні рішення, способи евакуації і технічні засоби рятування людей з будинків підвищеної поверховості середніх та великих міст. Розроблено пропозиції щодо забезпечення безпечної евакуації людей на випадок пожежі.

86.18.11.0949/226366. Виробничий травматизм: актуальні аспекти та методи аналізу причин. Єрічева Т.Ю. // Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №19(1241), С.131-135. - укр. УДК 616-001:658.5.

Стаття присвячена аналізу стану виробничого травматизму в умовах економічних відносин в Україні як актуальної проблеми сучасності. Здійснено аналіз основних причин та особливостей виробничого травматизму, на основі яких подані раціональні шляхи запобігання даного явища. В статті детально охарактеризовано основні причини виробничого травматизму та основні методи його аналізу, виокремлено найдоцільніші з них, що дозволяє розширити коло інженерних, санітарно-гігієнічних, психофізіологічних і правових знань, дозволяє поглянути на звичний технологічний процес по-новому і відкрити в ньому певні закономірності прояву небезпек.

86.25 Професійні хвороби та їхня профілактика

86.18.11.0950/226390. Класифікація професійних захворювань та їх профілактика. Годун Н.І., Миздренко О.М., Буц М.А., Харченко Н.А. // Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №20(1242), С.94-98. - укр. УДК 616-057-028.67:616-084.

У статті висвітлено основні законодавчі і нормативні документи у сфері охорони здоров'я працюючих. Розкрито важливість профілактичного напрямку у вирішенні цього питання. Представлено гігієнічну характеристику професійних захворювань, їх класифікацію з урахуванням шкідливих факторів виробничого середовища та трудового процесу. Описано основні профілактичні заходи для запобігання негативному впливу виробничих шкідливостей на організм людини. Зокрема, приділено увагу засобам індивідуального захисту та організації медичних оглядів працюючих.

86.35 Охорона праці за галузями економіки та видами економічної діяльності

86.18.11.0951/226370. Дослідження рівня професійного ризику, виробничого травматизму та профзахворюваності в галузі тваринництва України. Савченко В.М., Цивенкова Н.М., Савченко Л.Г. // Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №19(1241), С.151-156. - укр. УДК 658.382.3(075) 614.8(075).

Розглянуто рівень професійних ризиків, виробничого травматизму та профзахворюваності в галузі тваринництва України та здійснено їх розподіл за сферами діяльності. Представлено структуру уражень працівників тваринництва, типів захворювань на виробництві та розподіл первинно виявлених профзахворювань і отруєнь за тривалістю впливу на працюючих основних негативних виробничих факторів. Зазначене свідчить про необхідність: дотримання трудової дисципліни; підвищення професійного рівня з техніки безпеки при роботі з машинами, обладнанням та під час обслуговування тварин з метою усунення причин і джерел травмування; підвищення якості навчання та атестації працівників галузі.

86.37 Охорона праці за категоріями працівників

86.18.11.0952/222581. Соціальна відповідальність діяльності фахівців з інженерії. Каслін М.Д., Богатов О.І. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №76, С.12-16. - укр. УДК 331.45Ф05 331.45:62 69; 658.345:62 69.

Проаналізовано існуючу нормативну базу та набутий досвід у викладанні дисциплін профільного блоку з безпеки праці. Запропоновано диференційований підхід зі структури та змісту цих дисциплін залежно від галузі знань за шифром спеціальності з "Переліку 2015 року".

87 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ

87.01 Загальні питання охорони довкілля і екології людини

87.18.11.0953/224702. Інтерактивне навчання питанням екології на основі веб-квесту. Хлестова О.А., Левицька Т.А. // Вісник Приазовського держ. техн. ун-ту. Технічні науки. Маріуполь: Приазовський державний техн. ун-т, 2017, №35, С.220-226. - укр. УДК 004.056.55:004.421.5.

У статті розглядаються питання використання прийомів і методик інтерактивного навчання для вивчення шляхів вирішення екологічних проблем, дослідження ролі антропогенного чинника у зміні якості навколишнього середовища. В роботі запропоновано використання інноваційної технології навчання у вигляді веб-квесту шляхом створення інформаційного простору для вирішення екологічних проблем, розроблений поетапний план організації та проведення веб-квесту. Детально описана технічна частина реалізації проекту "веб-квест", що включає вибір інструментів і мови програмування, обраний і запропонований сучасний ряд інформаційних технологій, таких як Node.js, React, MongoDB. Показано, що технологія веб-квесту, використовуючи інформаційні ресурси Інтернет і інтегруючи їх в освітній процес, допомагає ефективно вирішувати цілий ряд практичних і соціальних завдань, дозволяє підвищити загальну поінформованість населення, вибрати для подальшої реалізації заходи щодо захисту навколишнього середовища, адаптації до змін клімату внаслідок антропогенної діяльності.

87.18.11.0954/226573. Формування фінансового механізму державного управління використання і охорони навколишнього природного середовища. Биркович Т.І., Биркович В.І. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №4, С.7-16. - укр. УДК 351 354-349.6.

У статті досліджено питання впливу сучасних соціально-економічних процесів на формування механізмів державного управління використання і охорони навколишнього природного середовища, зокрема встановлено чинники забезпечення еколого-економічної безпеки держави і регіонів, визначено поняття еколого-економічного механізму забезпечення безпеки в рамках локальної території на засадах системного та регіонального підходів, класифіковано важелі регулювання якості навколишнього середовища, досліджено економічні заходи досягнення природоохоронних цілей, запропоновано зміни підходу до формування фінансово-кредитного механізму природокористування.

87.03 Теорія і методи вивчення охорони довкілля. Економічні основи використання природних ресурсів

87.18.11.0955/220853. Шляхи формування екологічної культури українського суспільства. Горяна Л.Г., Саратовський В.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Валеологія: сучасність і майбутнє. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №20, С.61-65. - укр. УДК 330.356.

У статті наводяться роздуми авторів про шляхи активізації інноваційних екологічних процесів в економіці та українському суспільстві в цілому в світі концепції сталого (ноосферного) розвитку. Звертається увага на необхідність консолідації інтелектуального потенціалу для стратегічної роботи з формування інноваційної культури українського суспільства і соціальної мобілізації населення для здійснення прориву до нової якості життя.

87.18.11.0956/221039. Глобальні мегатренди екологічних змін в умовах сучасних викликів цивілізації. Дуднікова І.І. // Гуманітарний вісник Запорізької держ. інженерної ак-мії. Запоріжжя: ЗДІА, 2017, №71, С.35-45. - укр. УДК 35:502:316.32.

Актуальність теми дослідження в тому, що представлено концепцію глобальних мегатрендів, що є маркерами екологічних змін. В статті проаналізовано актуальність проблем людських вимірів глобальних екологічних змін, що відбуваються в сучасному суспільстві. Постановка завдання - аналіз різноманітних параметрів людських вимірів глобальних екологічних змін та порушень, що відбуваються в природних фізичних системах та їх потенційні наслідки; оцінка глобальних екологічних умов та змін. Аналіз останніх досліджень і публікацій - в статті представлено аналіз аналітичних та статистичних досліджень, в яких відображені демографічні, економічні, культурні і технологічні фактори, що змінили і продовжують змінювати компоненти фізичних, хімічних і біологічних систем Землі і взаємодії між ними. Виділення недосліджених частин загальної проблеми - рівень сприйняття і оцінка глобальних екологічних умов та змін урядовими чиновниками, керівниками промислових підприємств та суспільними групами, які впливають на їх реакцію і поведінку по відношенню до екологічних змін. Методологія - методи системного, компаративного та загальноцивілізаційного підходів, що дозволили проаналізувати проблему глобальних трендів. Постановка завдання - суть екологічної картини світу як загальнонаукової парадигми, в центрі якої проблема взаємодії людини і природи та функції, які вона виконує. Виклад основного матеріалу. Розкрито сутність і напрями дослідження філософії виживання як своєрідної пропедевтики філософії майбутнього та напрями вирішення екологічних проблем сучасності. Висновки - сучасна екологічна картина світу представляє собою різновид загальнонаукової картини світу, в центрі якої проблема взаємодії людини і природи в умовах сучасних викликів цивілізації. Вивчення людських вимірів глобальних екологічних змін потребує просторово-часового розширення концептуальних, теоретичних і методологічних рамок соціальних наук.

87.18.11.0957/221454. Аналіз категоріально-понятійного апарату з безпеки життєдіяльності. Кобилянська І.М., Кобилянський О.В. // Наукові записки Бердянського держ. пед. ун-ту. Педагогічні науки. Бердянськ: Бердянський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.102-108. - укр. УДК 658.382.3.

У результаті вивчення нормативно-правової, психологічної, педагогічної, філософської, економічної, методичної літератури та інформаційних ресурсів Інтернету визначені базові поняття дослідження: "безпека життєдіяльності", "небезпека", "безпека", "ризик", "економічний ризик", "моделювання", розроблені моделі життєдіяльності людини.

87.18.11.0958/226199. Екологізація промисловості України: статистичний аспект. Вацаєв С.С. // Моделювання та інформаційні системи в економіці. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2016, №92, С.88-97. - укр. УДК 504.03; 504.03:316; 504:34.

У статті доведено необхідність формування нового сучасного механізму екологізації. Актуальність теми визначається існуючими проблемами екологізації промисловості, які пов'язані, в першу чергу, з недостатнім обсягом інвестиційних ресурсів, спрямованих для забезпечення фінансування природоохоронних заходів, а також недосконалою системою менеджменту.

87.18.11.0959/226560. Поняття та характеристики реалізації органами місцевого самоврядування державної політики в сфері охорони навколишнього природного середовища. Бомчак Я.О. // Наук. вісник Ак-мії муніципального управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №3, С.132-141. - укр. УДК 351.

Стаття присвячена визначенню різних аспектів державної політики в сфері охорони навколишнього середовища та повноваженням органів місцевого самоврядування з цих питань зокрема. Незадовільний стан природного середовища України гостро поставив питання екологічного аспекту державного управління, оскільки без живого навколишнього середовища немає сенсу обговорювати проблеми людства загалом. Поліпшення стану природного навколишнього середовища країни нереальне без спільних зусиль всіх ланок державної влади та місцевого самоврядування, позаяк саме місцева громада має реальні дані про стан екології на їх території, а це є основною підставою для окреслення виразних орієнтирів та першочергових шляхів вирішення нагальних проблем. Від ефективної реалізації органами місцевого самоврядування державної політики в сфері охорони навколишнього природного середовища особливо залежить збереження та оздоровлення довкілля місцевих територій, розумне та ефективне використання природних ресурсів тієї чи іншої територіальної одиниці. Тому одним із найважливіших завдань системи державного та самоврядного управління у сфері охорони навколишнього природного середовища, має стати повноцінна реалізація органами місцевого самоврядування державної політики в сфері охорони навколишнього природного середовища.

87.05 Міжнародне співробітництво

87.18.11.0960/220726. Формування міжнародної еколого-економічної політики щодо зміни клімату. Винярська М.Г. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Сер. економічна. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(7), С.41-45. - укр. УДК 504.38[33:34:341.238].

Проаналізовано основні міжнародні екологічні угоди у сфері зміни клімату, а також документи у сфері кліматичної дипломатії в ЄС. На міжнародному рівні досить складно розробити шляхи вирішення проблеми зміни клімату, враховуючи специфіку глобальної проблеми зміни клімату, різний вплив зміни клімату на різні держави, різний рівень економічного розвитку, викидів парникових газів у різних державах, тісний зв'язок проблеми зміни клімату з економікою, складність вирішення енергетичних питань тощо. Тому звернено увагу на особливості міжнародного переговорного процесу на Конференціях Сторін Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, складності формування загальної узгодженої політики щодо зміни клімату на глобальному рівні. Розглянуто участь України у міжнародних переговорах з питань зміни клімату. Проаналізовано питання формування еколого-економічної політики з питань зміни клімату в Україні, зобов'язання України щодо скорочення викидів парникових газів та основні нормативно-правові акти у сфері зміни клімату в Україні. Сформульовано рекомендації щодо розроблення політики з питань зміни клімату в Україні. Акцентовано увагу на нагальній потребі екологізації економіки України, переходу до низьковуглецевого розвитку та реального скорочення викидів парникових газів в Україні. Звернено увагу на важливість врахування досвіду ЄС під час розроблення політики з питань зміни клімату в Україні, відповідність політики у сфері зміни клімату відповідно до міжнародних домовленостей України та висновкам наукових експертів, які свідчать про необхідність зменшення антропогенного навантаження на кліматичну систему.

87.15 Забруднення довкілля. Контролювання забрудненості

87.18.11.0961/219981. Комплексний аналіз геохімічного стану придорожніх територій великого міста. Борисов О.О., Кофанова О.В. // Вісник НТУ "ХПІ". Нові рішення в сучасних технологіях. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №32(1254), С.91-97. - укр. УДК 502 504.

Проаналізовано вплив шкідливих домішок в атмосферному повітрі великих міст на здоров'я людей, визначено внесок автотранспорту у забруднення навколишнього міського середовища та у зміни клімату на планеті. Зроблено висновок щодо необхідності комплексного геоекологічного аналізу стану міських територій та зелених насаджень, розташованих поблизу доріг і автомагістралей. Проведена оцінка кислотно-сольового забруднення атмосферних опадів та придорожніх ґрунтів у м. Києві. Встановлено кореляційні залежності між кислотним та сольовим забрудненням придорожньої території великого міста, досліджено сезонну динаміку забруднень. Встановлено, що використання протижелезних засобів узимку суттєво впливає на якість ґрунтів та, як наслідок, на стан та розвиток зелених насаджень. Розраховано комплексний показник геохімічного забруднення досліджуваних територій.

87.18.11.0962/221076. Вплив діяльності Новокраматорського машинобудівного заводу на навколишнє природне середовище. Баскакова Л.В., Кравченко Н.Б., Сафонова О.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Екологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №17, С.89-98. - укр. УДК 504.05 .06.

Мета. Дослідження впливу діяльності багатопрофільного підприємства машинобудівної галузі ПАТ "НКМЗ" на атмосферне повітря, водойми та рослинне покриття. Методи. Польовий, атомно-абсорбційної спектрофотометрії, математичний та аналітичний методи обробки інформації. Результати. У атмосферне повітря за обсягом переважають викиди оксиду вуглецю, діоксиду азоту, твердих частинок, легких органічних сполук, сірки діоксиду,

заліза та фтористого водню, хоча ці обсяги зменшуються у порівнянні з попереднім роком. Зменшуються також і обсяги накопичення відходів. Дослідження проб ґрунту, води та рослин на території заводу та в межах і поза меж СЗЗ визначили, що санітарно-захисна зона підприємства виконує свої функції. Виконано порівняльний аналіз збитків від забруднення атмосферного повітря та екологічних податків за викиди підприємства, розраховано ефективність природоохоронних заходів підприємства. Висновки. ПАТ "НКМЗ" є одним з основних забруднювачів атмосферного повітря. Санітарно-захисна зона підприємства виконує свої функції. Розрахунки ефективності природоохоронних заходів підприємства свідчать про доцільність їх впровадження.

87.18.11.0963/222288. Оцінка стану забруднення полімерними сполуками полігонів ТПВ м. Запоріжжя. Маслова О.В., Маслов Д.В. // Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №2(22), С.166-179. - укр. УДК 504.05:504.5:628.47(477.64-2).

Дана оценка состояния полигонов ТБО г. Запорожья, изучалась динамика накопления полимерными соединениями полигонов за последние годы и построен прогноз загрязнения до 2030 года. Целью работы является оценка состояния загрязнения полимерными соединениями полигонов ТБО г. Запорожья. Методы исследования заключаются в использовании аналитических и статистических данных и их обработки. Согласно прогнозу, к 2030 масса полипропилена возрастет в 2,5 раза, масса АБС-пластика возрастет почти в 2 раза, масса полиэтилена возрастет более чем в 3,7 раза, масса полистирола возрастет в 1,4 раза, другие виды пластика - 1,6 раза. Динамика накопления ТБО, в частности полимеров, в которых период разложения измеряется веками, позволяет предположить о том, что с течением времени полигоны не смогут полностью выполнять поставленные задачи. Поэтому уже сейчас встает вопрос о строительстве мусороперерабатывающих заводов и вывода новых средств переработки.

87.18.11.0964/222425. Становлення біологічного очищення навколишнього середовища від нафтопродуктів із використанням мікроорганізмів (літературний огляд). Волошина О.М., Рильський О.Ф. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Біологічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №1, С.124-139. - укр. УДК 502.37:507.083.1:543.383.2.

У статті досліджено питання становлення біологічного очищення навколишнього середовища із використанням мікроорганізмів. Здійснено аналіз найпоширеніших видів-деструкторів нафтопродуктів та їх застосування при створенні специфічних біопрепаратів на носіях різного походження. Увага акцентується на використанні спеціалізованих мікроорганізмів-деструкторів нафтопродуктів, іммобілізованих на штучному волокні типу "ВІЯ".

87.18.11.0965/222588. Визначення раціональних термінів введення у дію екологічних стандартів "євро" на підприємствах України. Букреєва О.С. // Вісник Харківського нац. автомобільно-дорожнього ун-ту. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2017, №76, С.51-57. - рос. УДК 006.06:621.43.06.

Розглянуто методи визначення раціональності введення у дію нових стандартів; встановлено доцільність використання адаптивного підходу. Проведено розрахунки критерію оптимальності для КП "Харківводоканал". Побудовано графік раціональних термінів введення у дію екологічних стандартів "євро" для цього підприємства.

87.18.11.0966/222845. Основні показники поводження з відходами на території Рівненської області. Навроцький Р.Л. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74), С.281-287. - укр. УДК 338.439.22.002.68.

В статті наведені основні показники утворення та поводження з відходами на підприємствах області. Проаналізовано основні джерела накопичення відходів від економічної діяльності. Розглянуто поточні витрати на природоохоронні заходи.

87.18.11.0967/222953. Удосконалення методів еколого безпечного поводження з твердими побутовими відходами. Якимчук А.Ю., Навроцький Р.Л. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.164-172. - укр. УДК 338.502.

В статті наведено обґрунтування встановлення сортувальної лінії на полігоні твердих побутових відходів. Описано основне обладнання сортувальної лінії. Досліджено основні роботи обладнання для сортування відходів. Розраховано термін окупності проекту.

87.18.11.0968/222971. Використання біоіндикаційного метода флуктуючої асиметрії листя клена гостролистого (*Acer Platanoides L.*) для оцінки якості середовища населених пунктів. Федорова Г.В., Шалоумов Ю.М. // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №3-4(28), С.130-138. - рос. УДК 502.5; 581.5.

Мета. Контроль стану середовища як багатокомпонентної системи з причинно-наслідковим зв'язком порушень симетрії листя клена методом ФА. Методи. Фітоіндикація з використанням як біоіндикаторів рослин (листя клена). Метод флуктуючої асиметрії: вимірювання 4-х параметрів листка з лівого та боків і визначення форми верхівки листя. Математична обробка результатів всіх вимірювань (1376 промірів) на базі програми Microsoft Excel. Результати. Проведено статистичну оцінку вимірювань за 7-а показниками мір центральної тенденції та мінливості. Розраховано показники флуктуючої асиметрії для біоматеріалу всіх досліджених майданчиків шести районів м. Одеса у літній період 2016 р. та проведено їх перевірку на нормальний розподіл. За двома бальними системами встановлено якість середовища різних районів курортного міста та його загородної зони. Висновки. Статистична обробка промірів листової пластинки встановила придатність використання вимірюваних ознак і самого листя клена для цілої фітоіндикації. Оцінку якості середовища проводили за двома бальними системами. Показана обґрунтованість бальної системи Г.М. Мелькумова при визначенні якості середовища за інтегральним показником флуктуючої асиметрії листя клена гостролистого. Фактично, промислові зони міста, його паркова і центральна частини мають високий ступінь забруднення, хоча не сягають критичного рівня.

87.18.11.0969/223085. Стан природно-заповідного фонду в Карпатському регіоні. Беспалько Р.І., Ярова Ю.О. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.188-194. - укр. УДК 502.171(477.8-751.3).

В статті висвітлено нинішній стан природно заповідного фонду (далі ПЗФ) в Карпатському регіоні та динаміка зростання площ об'єктів ПЗФ до європейських стандартів. Ми розраховували показник заповідності на досліджуваній території. Виходячи з цього, дійшли висновку, що показник заповідності в межах Карпатського регіону відповідає загальнодержавним нормам європейських країн. Відповідно до Загальнодержавної програми розвитку заповідної справи на період до 2020 р. ці показники зростатимуть. Крім того, нами розглянуто структуру та розподіл об'єктів ПЗФ Карпатського регіону за категоріями та адміністративними одиницями. Ми проаналізували національні природні парки (далі НПП), які було засновано в період 2009-2010 рр. в Карпатському регіоні.

87.18.11.0970/223086. Використання та охорона природних комплексів НПП "Подільські Товтри" Хмельницької області. Бойко О.Г., Погорецька Н.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.195-204. - укр. УДК 3.630*27(1-751.2):502.1(477.43.44).

Проаналізовано стан використання природних комплексів з позиції їх охорони та раціонального використання. Глобальне розв'язання питань використання й охорони земель, у тому числі земель природо-заповідного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, полягає в розробці загальної теорії раціонального природокористування, що ґрунтується на пізнанні об'єктивних законів розвитку процесу взаємодії природи і суспільства.

87.18.11.0971/223087. Трансформація торфових ґрунтів Західного Полісся в процесі їх використання / Transformacja torfowych gleb Zachodniego Polesia w procesie ich zastosowania? Коваль С.І. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.205-214. - польська. УДК 631.4:631.615.

Найінтенсивніше мінералізація торфу відбувається під просапними культурами та за глибокого (30-35 см) плужного обробітку ґрунту і зниження ґрунтових вод влітку до 120-130 см від поверхні ґрунту.

87.18.11.0972/223088. Концептуальні аспекти при створенні та розвитку системи обробки геопросторових даних регіону. Ревуцький В.Р., Трохимець С.М., Панчук Ю.М. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.215-221. - укр. УДК 332.3.

Досліджено, що для прийняття якісних рішень щодо територіального управління потрібен комплексний міжгалузевий підхід. Для вирішення даного завдання пропонується враховувати ряд типових аспектів. Також наведено можливі результати врахування цих аспектів при створенні і розвитку системи обробки геопросторових даних регіону.

87.18.11.0973/223156. Дослідження сезонного морфологічного складу твердих побутових відходів м. Житомира. Коцюба І.Г., Давидова І.В., Стріха В.А. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.312-319. - укр. УДК 628.4.043.

Визначено сезону динаміку морфологічного складу ТПВ м. Житомира. Досліджено системи поводження з ТПВ шляхом моделювання й прогнозування системи накопичення, поводження з твердими побутовими відходами. Вивчений вплив різноманітних чинників на морфологічні властивості відходів. Проаналізовано сезону динаміку морфологічного складу відходів з контейнерних майданчиків міста та звалища ТПВ міста. Визначено можливість використання запропонованого способу збирання відходів в зоні впливу звалища ТПВ м. Житомира.

87.18.11.0974/224972. Послідовний контроль процесу дефеноляції скидів коксохімічного виробництва. Любимова Н.О. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №3(58), С.123-128. - рос. УДК 658.562.

Розглянуті можливості послідовного контролю забруднення навколишнього середовища стічними скидами коксохімічного виробництва. В математичній моделі процедур прийняття статистичних рішень враховані вимоги плану контролю (норма, ризики першого та другого роду, об'єм вибірки та зони допуску). Використання моделей послідовного контролю із розрахунком контрольної-попереджувального інтервалу дозволило своєчасно прийняти рішення про можливі технологічні порушення та попередити аварійні ситуації.

87.18.11.0975/225902. Геоєкологічна оцінка ризику кислотно-сольового забруднення примігстральних ділянок педосфери (на прикладі міста Києва). Борисов О.О. // Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький нац. аграрний ун-т, 2016, №1(96), С.70-77. - укр. УДК 502 504.

Описано хімічні та фізико-хімічні процеси, що відбуваються в доквіллі з основними компонентами емісії відпрацьованих газів автомобілів, зазначено ризики цих перетворень для здоров'я людини і вищих тварин. Зроблено висновок щодо необхідності комплексного аналізу екологічного стану територій, розташованих поблизу автомагістралей. За методами хімічного і фізико-хімічного аналізу проведена оцінка кислотно-сольового забруднення атмосферних опадів та придорожніх ґрунтів поблизу транспортних розв'язок однієї з основних автомагістралей м. Києва - проспекту Перемоги. Встановлено, що навесні, після використання протижелезних засобів, рН водних витяжок зразків придорожніх ґрунтів сильно зміщений у бік лужного середовища, а забруднення іонами Хлору зросло майже в 1,9-2,6 рази. Окрім того, після 3-5 діб знаходження сніжного покриву поблизу автомагістралі спостерігалось суттєве збільшення в ньому грубодисперсного і дрібнодисперсного пилу, а також зміна рН до лужного і слабколужного.

87.18.11.0976/226032. Аналіз принципів і методів оцінювання рівнів екологічної безпеки в регіональному розрізі. Васютинська К.А., Барбашев С.В. // Праці Одеського політехн. ун-ту. Одеса: Одеський нац. політехн. ун-т, 2017, №3(53), С.114-121. - англ. УДК 502.5+502.064.2.

Диференціація регіонів України за відповідними індикаторами та рівнями екологічної безпеки є фундаментом для розроблення національної стратегії та організації ефективних безпекових заходів. Визначення пріоритетів та аналіз методичних основ оцінювання і диференціації територіальних утворень за рівнями екологічної небезпеки є метою роботи. Концептуальна та методологічна основа оцінки, аналізу та прогнозу рівнів небезпеки територій: методи інтегральної оцінки, методи оцінювання ризику, метод нормованих показників, метод вагових коефіцієнтів в мультиплікативній та адитивній формі, кластерний метод. Узагальнені принципи та методи оцінювання стану

природно-техногенної безпеки території. Проаналізовано основні підходи до ранжування регіонів України за рівнями екологічних небезпек чи асоційованих з ними екологічних ризиків. Запропоновано критерії оцінювання екологічної ситуації неоднорідних за функціональним призначенням та масштабами територіальних утворень. Обговорено причини значного коливання рейтингів областей за рівнями безпеки та запропоновані шляхи подолання протиріч в методології їх ранжування. Обґрунтоване введення індексу "урбогенності" регіону та врахування відновлювальних можливостей природних ландшафтів як основи стабілізації екологічної рівноваги та компенсації негативних техногенно-урбогенних впливів. Для диференціації областей запропонований кластерний метод, який може враховувати складність геосистем, адаптивну поведінку компонентів, однотипність екологічних ситуацій в регіонах - членах однієї групи.

87.18.11.0977/226052. Інтегральна ймовірнісна оцінка відповідності тракторної шини агроекологічним вимогам в ґрунто-кліматичних умовах України. Ребров О.Ю. // Вісник НТУ "ХПІ". Математичне моделювання в техніці та технологіях. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №6(1228), С.127-136. - укр. УДК 631.376.

Запропоновано методика розрахунку середньоінтегральної ймовірнісної оцінки відповідності максимального тиску на ґрунт тракторної шини агроекологічним вимогам з урахуванням ґрунто-кліматичних умов України. Наведено розподіл допустимого тиску на ґрунт території України при весняному передпосівному і осінньому основному обробітку ґрунту. Проведено аналіз середньоінтегральних ймовірнісних оцінок відповідності ряду типорозмірів сільськогосподарських тракторних шин світових виробників агроекологічним вимогам.

87.18.11.0978/226135. Оптимізація розміщення екологічно небезпечних об'єктів. Чуб І.А. // Радиоелектроника и информатика. Харків: Харківський нац. ун-т радіоелектроніки, 2017, №3(78), С.12-14. - укр. УДК 519.713.

Розглядається імплементація одного з основних методів зменшення антропогенного впливу екологічно небезпечних об'єктів на навколишнє середовище - раціонального розміщення джерел забруднення. Описується оптимізаційна математична модель розміщення пожежонебезпечних об'єктів з мінімізацією величини концентрації забруднюючих домішок у множині точок контролю та ідеологія чисельного методу розв'язання задачі. Проводяться чисельні експерименти.

87.18.11.0979/226146. Метод зниження екологічної небезпеки промислового об'єкта. Чуб І.А., Новожилова М.В. // Радиоелектроника и информатика. Харків: Харківський нац. ун-т радіоелектроніки, 2017, №4(79), С.26-29. - укр. УДК 519.713.

Розглядається задача зниження рівня екологічної небезпеки системи, що містить джерела забруднення атмосфери аерозольними викидами пожежі. Описуються етапи оптимізаційного методу розв'язання задачі розміщення пожежонебезпечних об'єктів з мінімізацією величини концентрації забруднюючих домішок у множині точок контролю.

87.18.11.0980/226320. Математичне моделювання процесів теплового та хімічного забруднення виробничих приміщень при аваріях. Біляєва В.В., Смалій Д.Ю. // Вісник НТУ "ХПІ". Енергетичні та теплотехнічні процеси й устаткування. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №11(1233), С.73-78. - рос. УДК 502.36 504.3.054:656.2.

Запропоновано методи розрахунку вентиляції приміщень у випадку аварійного викиду хімічних забруднювачів, а також після горіння вогняної кулі. Методи базуються на чисельному інтегруванні тривимірного рівняння енергії ту двовимірного рівняння міграції домішки у повітрі. Поле швидкості повітря розраховується на базі чисельного інтегрування тривимірного рівняння потенційного руху та двовимірної моделі відривних течій. Наводяться результати чисельного експерименту.

87.18.11.0981/226342. Оцінка впливу автозаправних станцій на навколишнє середовище. Івасенко В.М., Винниченко Т.О. // Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №16(1238), С.123-131. - укр. УДК 543.271.3.

В даній роботі представлена методика для визначення просторового впливу автозаправних станцій на їх оточення. Метод заснований на тому факті, що відношення концентрацій ароматичних і ациклічних вуглеводнів в повітрі автозаправних станцій (в основному визначається викидами бензину з резервуарів та паливо заправних пістолетів) відрізняється від знайденого в міському повітрі (в основному визначається вихлопними газами автотранспортних засобів). Ця методика повинна допомогти створити "пояс" навколо заправних станцій, де буде обмежено вплив на населення, школи і лікарні.

87.18.11.0982/226368. Екологічна ситуація в Україні. Москалюк І.В., Сакун Н.Н., Нагорнюк В.Ф. // Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №19(1241), С.141-147. - укр. УДК 504 (477).

Україна - одна із найурбанізованіших країн - у містах мешкає майже 70% населення. Висока концентрація техногенних об'єктів сприяє забрудненню довкілля, знижує комфортність життя. Основними джерелами забруднення атмосфери міста є транспорт, енергетичні системи та промисловість. Розвиток промисловості супроводжується професійним травматизмом працівників. Реальні виробничі умови є причиною виникнення шкідливих та небезпечних виробничих факторів, які призводять до матеріальних і моральних втрат та негативно позначаються на рівні життя населення.

87.18.11.0983/226369. Аналіз і шляхи вирішення проблем екологічної безпеки в Україні. Палієнко О.А. // Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №19(1241), С.147-151. - укр. УДК 502.175(477).

В даній статті розглядаються аспекти і підходи трансформації екологічного світогляду в умовах глобалізації, проведено аналіз екологічної кризи в Україні та світі, проаналізовані наукові та статистичні дослідження стану екологічної безпеки, рівень захворювань населення України, охарактеризовані причини погіршення екологічної ситуації, з'ясовані шляхи вирішення проблеми охорони здоров'я та безпеки життєдіяльності населення, обґрунтована необхідність формування екологічної свідомості як найважливішого фактора вирішення екологічних проблем.

87.18.11.0984/226828. Формування математичної моделі організаційно-технічного методу скорочення негативних наслідків надзвичайних ситуацій медико-біологічного характеру місцевого рівня поширення. Шевченко Р.І. // Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №44(1266), С.131-136. - укр. УДК 614.8.

В роботі розглянуто процес формування математичної моделі організаційно-технічного методу скорочення негативних наслідків надзвичайних ситуацій медико-біологічного характеру. В ході якого проведена формалізація параметрів та формування низки припущень, що дозволило визначити еквівалентну схему інформаційно-комунікативного взаємовпливу процесів поширення негативних наслідків НС МБ характеру та розробити відповідну трьохфакторну імітаційну математичну модель залежності кількості загиблих та числа жертв у наслідок НС МБ характеру міського рівня.

87.18.11.0985/226843. Очищення та утилізація газових викидів виробництва кальцинованої соди. Грубнік А.О., Маноїло Є.В., Моїсєєв В.Ф., Васильєв М.І., Давидов Д.В. // Вісник НТУ "ХПІ". Нові рішення в сучасних технологіях. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №53(1274), С.65-71. - укр. УДК 66.01.011.

Стаття присвячена питанню зниження негативного впливу на навколишнє природне середовище виробництва кальцинованої соди, яке досягається за рахунок скорочення утворення кількості газових і пилових викидів, а також їх більш глибокого очищення. Проблема очищення газових викидів виробництва кальцинованої соди вирішується за рахунок використання порожнистих вихрових апаратів, наведено їх порівняння з діючими апаратами. Відзначені переваги багатоступеневих апаратів вихрового типу при очищенні великих обсягів промислових газових викидів.

87.18.11.0986/226915. Регресійні моделі динаміки шкідливих викидів в атмосферу України. Ковпак Е.О., Михайленко В.Г., Масленнікова О.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту. Сер. економічна. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №93, С.119-128. - укр. УДК 330.43.

Робота присвячена оцінці та аналізу тісноти взаємозв'язку між загальним обсягом шкідливих викидів в атмосферне повітря України та індикаторами вимірювання валового внутрішнього продукту: ВВП у поточних цінах, ВВП у постійних цінах, "зелений" ВВП. Проведено аналіз структури джерел шкідливих викидів та показано, що саме економічна діяльність призводить до найбільшого забруднення атмосфери. На підставі екологічного рахунку з охорони атмосферного повітря України за 2015 рік розроблено рейтинг галузей, діяльність яких наносить найбільшої екологічної шкоди. Використано методи кореляційного аналізу на основі статистичної бази Word bank та офіційних даних Держкомстату України. Значущий кореляційний зв'язок виявлено між рядами обсягів шкідливих викидів та ВВП України в постійних цінах 2010 р. в доларовому еквіваленті. Побудовано модель множинної лінійної регресії для обсягу шкідливих викидів в атмосферу із регресором ВВП України в постійних цінах 2010 р. та з включенням фіктивних змінних. За допомогою інструментарію фіктивних змінних виділено моменти структурних зрушень в динаміці ВВП України, які позначилися на середніх показниках вуглецеємності українського ВВП за відповідні періоди: світова фінансова криза кінця 1998-1999 рр.; світова фінансова криза кінця 2008-2009 рр.; політична та економічна криза в Україні у 2014 р. Побудовано дві альтернативні прості регресії для обсягу шкідливих викидів, дерегресором виступає ВВП України або "зелений" ВВП України в постійних цінах. Ступінь описаної варіації обсягу шкідливих викидів вище у моделі із застосуванням "зеленого" ВВП.

87.18.11.0987/227201. Сучасний стан ядерної та радіаційної безпеки України. Дяченко О.І. // Теорія та практика держ. управління і місцевого самоврядування. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №1, <http://el-zbirnudu.at.ua/2017_1/13.pdf>. - укр. УДК 614.8; 331.46:502.34 .37.

Анотація: У статті досліджується сучасний стан ядерної та радіаційної безпеки України та виокремлюються шляхи розвитку й удосконалення ядерної та радіаційної безпеки України з метою мінімізації ризиків забруднення території радіаційними речовинами. Дослідження виконано на основі нормативно-правової бази України та опублікованих документів.

87.17 Забруднення і охорона атмосферного повітря

87.18.11.0988/222982. Створення на базі мікротунелю універсальної системи динамічного контролю викидів дизельних твердих частинок. Полив'янчук А.П., Каслін О.І., Смирний М.Ф., Строков О.П., Скурідіна О.О. // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №3-4(28), С.139-151. - укр. УДК 621.43.068.

Мета. Створення вітчизняної універсальної системи динамічного контролю викидів твердих частинок від дизелів різних типів на базі вимірювального комплексу з мікротунелем МКТ-2. Методи: Аналіз та синтез інформації, математичне моделювання, розрахунковий експеримент. Результати. Розглянуті сучасні методи динамічного контролю викидів дизельних твердих частинок, визначено їх технічні характеристики. Розроблено принципову схему методу динамічного контролю викидів твердих частинок з оптичним чутливим елементом. Висновки. Визначено технічні можливості мікротунеля МКТ-2 при проведенні екологічного діагностування різних двигунів. Обґрунтовано рекомендації щодо створення на базі МКТ-2 універсальної системи контролю викидів твердих частинок від транспортних дизелів.

87.18.11.0989/225550. Стан атмосферного повітря міста Херсона. Малєєв В.О., Безпальченко В.М., Семенченко О.О. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2018, №2(65), С.124-130. - укр. УДК 502 504 (477.72).

У даній роботі проаналізовано стан атмосферного повітря у м. Херсоні за останні п'ять років. Виявлено найбільш забруднені території міста, основні забруднювачі повітря (оксиди карбону, нітрогену, сульфур, амоніак, леткі органічні сполуки, вуглеводні, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок). Показана динаміка індексів забруднення атмосферного повітря у м. Херсоні за 2000-2016 роки. Запропоновані заходи щодо запобігання, зниження та ліквідації забруднення атмосферного повітря.

87.19 Забруднення і охорона вод на суші, морів і океанів

87.18.11.0990/221611. Екологічний моніторинг якості питної води водогонів і колодязів Лугинського району Житомирської області на вміст азоту амонійного та нітритів. Коткова Т.М., Федючка М.І., Піциль А.О. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.81-85. - укр. УДК 911.3:504.4.

Наведено результати досліджень екологічного стану води водогонів і колодязів Лугинського району Житомирської області на вміст азоту амонійного та нітритів. Досліджено ті населені пункти, де є і водогін, і колодязі. Сюди належать: смт Лугини; села Миролюбів (стара назва Жовтневе), Великий Дивлин, Липники, Червона Волока. За останні роки спостережено тенденцію до збільшення вмісту забруднювачів азотистої групи як у воді водогонів, так і в колодязях. Встановлено, що більший вміст азотистих сполук є у воді джерел децентралізованого водопостачання колодязів, ніж у воді водогонів. Середні значення вмісту азоту амонійного у воді джерел централізованого і децентралізованого водопостачання в 2014, 2015 та 2016 рр. не перевищували норми ДСанПІН 2.2.4-171-10. Однак в окремих зразках перевищення все ж таки виявлено. З огляду на це не можна стверджувати, що ситуація є благополучною та однозначною. В окремі роки спостережено спалахи забруднення. Особливо це проявляється у теплий період року. Більший вміст забруднювачів азотистої групи виявлено у воді колодязів, порівняно з водогінною. У динаміці трьох років спостережено незначне підвищення вмісту у питній воді азоту амонійного та нітритів.

87.18.11.0991/222282. Вплив антропогенного навантаження на екологічний стан річки Конка (Запорізька область). Костюченко Н.І., Коваленко А.О. // Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №2(22), С.87-99. - укр. УДК 504.453.53 (477.64).

Изучено влияние антропогенной нагрузки на уровень фитотоксичности воды речки Конка (Пологовский район Запорожской области) как показателя ее экологического состояния. Проведенный микробиологический мониторинг эколого-санитарного состояния воды указывает, что по показателям общего микробного числа воды речки Конка относятся к категории "грязная", а по численности индикаторных микроорганизмов - к категории "очень грязная". Установлено снижение энергии проростания семян и морфометрических параметров тест-культуры *Cuscutis sativus* L. и возрастание фитотоксичности воды вдоль русла р. Конка.

87.18.11.0992/222427. Сезонна динаміка вмісту біогенних речовин у водоймах міста Києва. Прокопук М.С., Погорелова Ю.В. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Біологічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №1, С.161-169. - укр. УДК 502.51 (285):(477-25).

У статті наводяться результати досліджень сезонної динаміки вмісту азоту нітратного, азоту нітритного, азоту амонійного та фосфору фосфатів у поверхневих водах водойм міста з різним антропогенним навантаженням. Відмічено значне коливання гідрохімічних показників залежно від сезону.

87.18.11.0993/222975. Екологічний стан поверхневих вод басейну річки Стохід. Боярин М.В., Нетробчук І.М. // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №3-4(28), С.120-129. - укр. УДК 502.51 (076).

Мета. Аналіз стану якості поверхневих вод басейну річки Стохід, визначення класу та категорії якості води. Методи. Порівняльно-географічні, аналітичний, узагальнення та систематизації. Результати. На основі аналізу моніторингових спостережень що здійснювалася Державною екологічною інспекцією у Волинській області за період з 2007 по 2017 р. визначено, що багаторічна часова та просторова динаміка середньорічних значень інтегральних екологічних індексів за середніми величинами становить у пункті с. Малинівка ІЕ сер. = 2,2 та у смт Любешів ІЕ сер. = 2,4 відповідно вода р. Стохід належить до ІІ класу якості ("добрі", "чисті"), 2 категорії ("дуже добрі", "чисті" води) і субкатегорії 2 (3) ("дуже добрі", "чисті" води з тенденцією наближення до категорії "добрих", "досить чистих"). Динаміка середньорічних значень інтегральних екологічних індексів за найгіршими величинами у пункті с. Малинівка ІЕ найг. = 2,6 та у смт Любешів ІЕ найг. = 2,8 охарактеризувала води ІІ класом ("добрі", "чисті"), 3 категорією ("добрі", "досить чисті"), субкатегорією 2-3 (води, перехідні за якістю від "дуже добрих", "чистих" до "добрих", "досить чистих") і субкатегорією 3(2) ("добрі", "досить чисті" води з ухилом до "дуже добрих", "чистих"). Висновки. Значення індексів трофо-сапробіологічних показників є найгіршими, а серед речовин, що визначили якість води "дуже погана", "дуже брудна" були сполуки Нітрогену, підвищений рівень яких у р. Стохід здебільшого зумовлений надходженням недостатньо очищених стічних вод, поверхневого стоку із сільськогосподарських угідь, а також розкладанням неживої органічної речовини весною.

87.18.11.0994/222978. Оцінка інтенсивності накопичення донних відкладень в Куяльницькому лимані. Медінець В.І., Соловйов В.Г., Черкез Є.А., Фетісов Л.П., Медінець С.В., Світличний С.В., Ботнар М.Г. // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №3-4(28), С.40-49. - укр. УДК 504.454:455.

Мета. Оцінка темпів накопичення донних відкладень в двох районах Куяльницького лиману з використанням радіонуклідного методу. Методи. За стандартними методами відбору колонок донних відкладень та гамма-спектрометричних визначень концентрацій радіонуклідів. Результати. На основі результатів досліджень, проведених у 2016 р., були визначені пошарові концентрації радіонуклідів цезію-137, калію-40, радію-226 та торію-232. Аналіз вертикальних профілів концентрацій цезію-137 дав можливість вперше зробити оцінки інтенсивності осадконакопичення в двох районах лиману в періоди 1962-1986-2016 рр., які потім були використані для індикативного датування аномалій в розподілі концентрацій радіонуклідів природного походження калію-40, радію-226 та торію-232. Висновки. Показано, що в нижній і середній частинах Куяльницького лиману в 1986 - 2016 рр. середні швидкості осадконакопичення склали $0,8 \pm 0,1$ мм/рік та $1,8 \pm 0,2$ мм/рік відповідно. У 1962-1986 рр. інтенсивність осадконакопичення в обох частинах лиману була практично однаковою і складала $1,9 \pm 0,2$ мм/рік. Середні за період 1962-2016 рр. значення склали $1,6 \pm 0,1$ мм/рік та $1,8 \pm 0,2$ мм/рік для нижньої і середньої частини лиману відповідно. Для більш точного датування шарів донних відкладень, які накопичувались раніше 1962 року, запропоновано провести додаткові мінералогічні дослідження та використовувати радіонуклідний метод для визначення темпів осадконакопичення в інших водних об'єктах Причорномор'я.

87.18.11.0995/222983. Флювіальна мережа водозбірної басейну як ландшафтно-геохімічна арена забруднення та самоочищення. Карпець К.М. // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №3-4(28), С.22-28. - укр. УДК 911.2:556.

Мета. Оцінити можливість самоочищення флювіальної мережі водозбірної басейну з точки зору ландшафтно-геохімічних властивостей субводозборів нижчих порядків. Результати. Розглядаючи процеси та явища техногенних забруднень у межах географічного ландшафту, в рамках певних дослідницьких узагальнень границі ландшафту можна вважати прямим результатом просторових закономірностей взаємодії двох основних факторів ландшафтних динаміки й розвитку - флювіального рельєфу і гідрологічного режиму території. Під флювіальною геоморфосистемою розуміємо геоморфосистему флювіального функціонально-генетичного ряду. Остання є моделлю певної онтологічної сутності, актуальної геосистеми (природної системи) - гідролого-геоморфологічної системи водозбору, елементи якої поєднуються у просторово-функціональне ціле саме через флювіальний процес - генетичний різновид загального процесу рельєфоутворення, який в рамках лімітрофної предметної галузі розглядається єдиним гідролого-геоморфологічним процесом. Висновки. Водозбірний басейн можна розглядати як геосистему, це впливає з того, що основні характеристики флювіальної мережі водозбору визначаються здатністю мимовільного впорядкування в його межах субводозборів нижчих порядків. Флювіальна мережа є одним із найбільш важливих оцінювальних показників, так як сприяє перерозподілу енергії і речовин в системі взаємодії природних компонентів. Саме флювіальна мережа визначає ступінь дренаваності, інтенсивності ерозійних процесів і напрям поверхневого стоку. Для оцінки самоочищення водозбірної басейну є значимими такі характеристики рельєфу його поверхні, як глибина вертикального розчленування і крутизна схилів, які визначають напрям потоку речовини і здатність водозбору до самоочищення. Чим вище значення цих параметрів і тим більше швидкості поверхневого стоку, тим значно більша здатність водозбору до самоочищення.

87.18.11.0996/222985. Вплив кадмію на бентосні форамініфери шельфу Чорного моря (район дельти Дунаю). Кравчук Г.О., Кравчук О.П., Золоторев Г.Г., Золоторьов М.Г. // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №3-4(28), С.50-56. - укр. УДК 504.05:550.424.

Мета. Аналіз впливу значного вмісту кадмію на бентосні форамініфери шельфу Чорного моря (район дельти Дунаю). Методи. Польові, аналітичні, мікропалеонтологічні, літолого-геохімічні, морфологічні, біомінералогічні, математична обробка результатів. Результати. Проведені спостереження підтверджують можливість диференційованої оцінки забруднення важкими металами на прикладі кадмію шельфової області Чорного моря. Ареали забруднення відрізняються зниженням видової розмаїтості форамініфер в порівнянні з незабрудненими районами. Форамініфери у відкладах із високим вмістом кадмію відрізняються пригнотленими формами з численними виродливостями. Висновки. Значна концентрація кадмію особливо впливає на зустрічальність та появу морфологічних аномалій розвитку форамініфер.

87.18.11.0997/223138. Впорядкування водоохоронних зон навколо Сутиського водосховища за умови підвищення рівня води. Яцик А.В., Гопчак І.В., Басюк Т.О. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.127-136. - укр. УДК 504.455 (477.44).

Комплексні дослідження щодо зміни рівневого режиму Сутиського водосховища з подальшим впорядкуванням водоохоронних зон здійснювалися на середній ділянці р. Південний Буг. Досліджено сучасний стан водоохоронних територій водосховища. Встановлено, що після підняття рівня води у водосховищі до його водоохоронних зон потрапить ряд об'єктів, які у разі їх експлуатації порушуватимуть визначені правила господарювання. Визначено розміри й межі водоохоронних зон і прибережних захисних смуг навколо водосховища за нового рівня води у ньому. Обґрунтовано схему відведення прибережних захисних смуг.

87.18.11.0998/224888. Багатомірний статистичний аналіз забруднень природних поверхневих вод. Колесников А.В., Маковецька О.О. // Вісник Одеської держ. ак-мії буд-ва та архітектури. Одеса: Одеська державна ак-мія буд-ва та архітектури, 2017, №69, С.128-132. - укр. УДК 504.4.054; 504.4.064.

У статті розглядається методика застосування багатомірного статистичного аналізу для дослідження характеру забруднення природних поверхневих вод. За вихідні змінні взято концентрації речовин-забруднювачів, мікробіологічні та санітарно-гігієнічні показники води. Початковий етап дослідження ґрунтувався на методі головних компонент, який дозволив зменшити розмірність досліджуваної системи показників з 23 до 6 факторів комбінованого характеру. Деяким факторам дана інтерпретація. Наприклад, фактор 1 відповідає небіологічним забрудненням. Розглядається гіпотеза, згідно з якою склад сумарних забруднень поверхневих вод можна уявити як суперпозицію забруднень з характерних джерел. В результаті перевірки цієї гіпотези методом кластерного аналізу було виявлено 3 групи джерел відповідно трьом кластерам. За припущенням, центроїди цих кластерів відповідають трьом характерним джерелам забруднень.

87.21 Охорона ґрунтів

87.18.11.0999/220151. Екологічне нормування поелементного забруднення ґрунту урбоекосистеми важкими металами за фоновою концентрацією. Яковишина Т.Ф. // Вісник Криворізького нац. ун-ту. Кривий Ріг: Криворізький нац. ун-т, 2017, №44, С.19-24. - укр. УДК 57.044.

Мета. У статті проаналізовано існуючі в Україні та за кордоном підходи щодо нормування поелементного забруднення ґрунтів важкими металами за ГДК, концентрацією природного геохімічного фону, інтегральним показником біологічного стану, Soil Screening Value, показані їх переваги та недоліки. Актуальність даної роботи стокується пошуку показників характеристики екологічної небезпеки і розробки системи нормування забруднення ґрунту, як абіотичної складової будь-якої екосистеми, що зазнала антропогенного втручання в техногенно навантажених регіонах відносно важких металів. Гострота проблеми висвітлена на тлі урбоекосистеми, де функціонування промислових підприємств зумовлює створення урбанізованого геохімічного фону, котрий може перевищувати природний в декілька разів. Методи дослідження. Надані вимоги щодо екологічних норм, які мають бути орієнтовані на вирішення завдань оптимального функціонування екологічних властивостей ґрунтів,

забезпечення їх сталості, відновлення родючості, збереження земельних ресурсів шляхом мінімізації негативного впливу. Наукова новизна. На прикладі м. Дніпро здійснена екологічна оцінка поелементного забруднення ґрунтів урбоєкосистеми міддю за запропонованою системою нормування. Змістовно обґрунтовано використовувати для екологічного нормування поелементного забруднення важкими металами ґрунту урбоєкосистем концентрації їх природного геохімічного фону, як за валовим вмістом, так і за рухомими формами. Практична значимість. Запропоновано при встановленні ступеня екобезпеки зважати також на вміст рухомих форм забруднювачів, як таких, що завдяки своїй мобільності здатні мігрувати трофічними ланцюгами в екосистемах. Визначено інтенсивність забруднення Си ґрунтів урбоєкосистеми м. Дніпро за валовим вмістом - як слабку та за рухомими формами - дуже сильну. Результат. Встановлено, що підвищення рухомості, через втрату буферної здатності міськими ґрунтами, відбивається на невідповідності результатів оцінок за валовим вмістом і рухомими формами важких металів.

87.18.11.1000/222225. Форма агрегатів дерново-літогенних ґрунтів на сіро-зелених глинах. Задорожна Г.О. // Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2016, №1-2(21), С.143-157. - укр. УДК 631.4.

Исследована форма почвенных агрегатов и закономерности их распределения по профилю дерново-литогенной почвы на серозеленых глинах участка рекультивации Никопольского марганцево-рудного бассейна. Установлено, что агрегатам верхнего слоя почвы присуща удлиненная и наименее сплошная форма. Почвенному слою 10-20 см от поверхности свойственны маленькие и кругообразные агрегаты. Для слоев почвы 20-30 см, 70-100 см в глубину характерны структурные отдельности разного размера с превалированием агрегатов, форма которых наиболее приближена к кругу. Переходная форма от круга к эллипсоиду характерна агрегатам слоев почвы, которые находятся на 30-40 и 60-70 см ниже поверхности. Обособленным от других в дискриминантном пространстве является кластер агрегатов, расположенных в слое почвы 40-50 см от поверхности и имеющих наибольший размер и наибольшую вариацию циркулярности.

87.18.11.1001/222762. Екотоксикологічна оцінка якості ґрунтів м. Маріуполь. Кривицька І.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Біологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №29, С.175-181. - укр. УДК 574.64:504.064.

У роботі наведено результати визначення фітотоксичності проб ґрунту селітебних та рекреаційних зон м. Маріуполь на тест-об'єктах *Zea mays* L. та *Raphanus sativus* L. Дослідження проводили у типових ландшафтах м. Маріуполь, що знаходяться під сумісним впливом таких потужних джерел емісії важких металів, як ПрАТ "Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча", комбінат "Азовсталь", ОАО "Маркохім", а також локальних стаціонарних та пересувних забруднювачів місцевої інфраструктури. Токсичні властивості ґрунту (фітотоксичність) визначено в усіх селітебних зонах м. Маріуполь; в паркових зонах не виявлено токсичних властивостей ґрунту, окрім рекреаційної зони парку імені Лепорського, який розташований у Лівобережному районі, де зосереджені металургійні комбінати. Статистичну значущість впливу джерела ґрунтової витяжки та різниці між дослідом та контролем визначали за допомогою двохфакторного дисперсійного аналізу (ANOVA), де незалежними факторами виступали місце відбору проб ґрунту та тип серії (дослід або контроль), а залежною змінною - довжина кореня або проростка. Для підвищення вірогідності статистичної помилки I роду застосували метод Хольма. Усього розглядалося 40 порівнянь дослідів та контролю (12 місць було досліджено з впливу витяжок ґрунту на *Zea mays*, 8 - на *Raphanus sativus*; в усіх випадках оцінювали вплив на довжину коренів та паростків). Виявлено значущими, із врахуванням поправки за методом Хольма, 8 відмінностей між контролем та дослідом. Показана тенденція щодо залежності рівня токсичності ґрунту від його відстані від підприємств.

87.18.11.1002/224000. Сучасні методичні підходи до оцінювання екологічного стану ґрунту за активністю мікробіоценозу. Дем'янюк О.С., Самочко Л.Ю., Тертична О.В. // Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №1(22), С.127-142. - укр. УДК 579.22.

В статье обсуждается вопрос современных подходов к оценке экологического состояния почвы по активности почвенной микробиоты. Анализ результатов многочисленных экспериментальных исследований свидетельствует, что на сегодня отсутствует унифицированная система биодиагностики почвы. Поэтому актуальной задачей является разработка целостной концепции диагностики и оценки состояния почвы при действии различных экологических и антропогенных факторов с учетом ее биологических свойств и функционирования микробиоценоза, что позволит проводить раннюю диагностику негативных изменений окружающей среды. Анализ литературных источников показал, что весомый вклад в суммарные показатели биологической активности вносят микроорганизмы, которые выступают как редуценты органических остатков, а также поллютантов различного происхождения и участвуют в выполнении одной из важнейших функций почвы - превращении вещества и энергии как в природных, так и в антропогенно трансформированных экосистемах, в частности агроэкосистемах. Проанализирован перечень биодиагностических показателей и обоснована целесообразность их использования в мониторинговых исследованиях и комплексном экологическом оценивании состояния почвы.

87.25 Вплив антропогенних змін довкілля на здоров'я і соціально-трудовий потенціал населення

87.18.11.1003/220721. Інтегрована оцінка ефективності заходів енергозбереження в будівлях, отримана за допомогою програмного забезпечення SimaPro8. Загвойська Л.Д., Федорук М.І. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Сер. економічна. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(7), С.14-20. - укр. УДК 502 504:692.

Досліджено вплив заходів енергозбереження на навколишнє середовище, а відтак на здоров'я людей і стан екосистем, на прикладі проекту, реалізованого міжнародною організацією GIZ (Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit) для дошкільного навчального закладу (ДНЗ) у м. Миргород. Аргументовано застосування методу оцінювання життєвого циклу (ОЖЦ, англ. Life Cycle Assessment) для розрахунку показників впливу діяльності на довкілля. Встановлено актуальність визначення впливу заходів енергозбереження на навколишнє середовище та здоров'я людини. За допомогою програмного забезпечення SimaPro8 проведено порівняльний аналіз довкілля

профілю різних заходів термомодернізації будівлі: утеплення зовнішніх стін і даху, заміна вікон. Отримано еколого-економічні показники ефективності на основі прогнозування життєвого циклу з урахуванням результатів впливу впровадження заходів енергозбереження у довготерміновій перспективі. Запропоновано застосування інтегрованих показників для підвищення ефективності відбору проектів енергозбереження в будівлях та уникнення інвестицій, шкідливих для навколишнього середовища, а отже, і для здоров'я людей. Подальше використання такого підходу запропоновано як для державних програм стимулювання енергозбереження в будівлях, так і для приватних інвесторів для запобігання екодеструктивному впливу цих заходів.

87.18.11.1004/220865. Вплив оточуючого середовища на здоров'я студентів. Жмурко В.В., Строїлова Д.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Валеологія: сучасність і майбутнє. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №20, С.122-125. - укр. УДК 613.97-057.87.

У статті аналізується екологічна проблема, яка в нашій країні виходить на перший план перш за все у зв'язку із загрозою фізичному та психічному розвитку, й, навіть виживанню. Негативний вплив навколишнього середовища на людину сьогодні настільки великий, що він усе більше й більше руйнує її генотип і завдає шкоди національному генофонду. У процесі життя і виробничої діяльності людина неминуче вносить у середовище, що її оточує, певні зміни, які стосуються як хімічного і біологічного стану середовища, так і умов існування людини. Ці зміни впливають на параметри клімату, особливо в районах з високою концентрацією населення та виробництва, і ведуть до зміни складу атмосфери. В останнє десятиріччя збільшилася кількість алергічних захворювань, гострих респіраторних вірусних інфекцій, захворювань на грип. Головна причина - забруднення атмосфери. Негативний вплив факторів навколишнього середовища на організм людини може проявлятися у вигляді запалення, дистрофічних змін, алергічного стану, порушення у розвитку плоду і пошкодження спадкового апарату клітини. 70-80% усіх випадків раку викликані дією хімічних канцерогенів. Вже тепер близько 4% новонароджених відрізняється генетичними дефектами, які ведуть далі до виражених спадкових захворювань.

87.26 Вплив забрудненості довкілля на стан природних екосистем, популяцій і організмів рослинного і тваринного світу

87.18.11.1005/220652. Експресія генів дефензинів та ліпідтрансферного протеїну в проростках сосни звичайної, інокульованих некротрофним і хемібіотрофними патогенами. Груник Н.І., Ковальова В.А., Гут Р.Т. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(8), С.105-110. - рос. УДК 630*232.3.

Гриби та ооміцети родів *Fusarium*, *Alternaria*, *Botrytis*, *Phytophthora* викликають масове відмирання сіянців сосни в теплицях і розсадниках. Одною із основних стратегій захисту ювенільних рослин від патогенів є синтез антимікробних сполук, зокрема, пов'язаних із патогенезом протеїнів. У цій роботі наведено дані щодо рівнів експресії чотирьох генів дефензинів та ліпідтрансферного протеїну в проростках сосни звичайної (*Pinus sylvestris* L.) протягом перших двох діб після їх інокуляції *Alternaria alternata*, *Fusarium solani* та *Phytophthora cinnamomi*. Відносно кількості транскриптів цільових генів визначали методом напівкількісної ПЛР зі зворотною транскрипцією. Виявлено, що досліджувані патогени змінюють рівні експресії усіх п'яти генів, а профіль експресії кожного гена залежить від природи збудника. Так, встановлено істотне збільшення транскриптів гена *PsDef1* у сіянцях сосни на 48 годину після інокуляції, тоді як продуктів *PsDef4* - тільки протягом перших 24 годин після контакту з патогенами. З'ясовано, що рівень експресії гена *PsDef3* підвищувався тільки в проростках, які інокулювали *F. solani*, тоді як експресія гена *PsLTP1* диференційовано регулювалась всіма трьома патогенами. Загалом, результати дослідження вказують, що дефензини та ліпідтрансферний протеїн залучені у первинні реакції відповіді сосни на інфікування збудниками інфекційного вилягання сіянців.

87.18.11.1006/222223. Міграція радіонуклідів у молоді плітки звичайної на акваторії Запорізького водосховища. Ананьева Т.В., Федоненко О.В., Шаповаленко З.В. // Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2016, №1-2(21), С.110-121. - укр. УДК 22 574.24:57.043.

Представлены результаты исследований содержания искусственных и естественных радионуклидов (*Cs-137*, *Sr-90*, *Ra-226*, *Th-232*, *K-40*) и особенностей их миграции у молодежи (0+) и (1+) плотвы обыкновенной (*Rutilus rutilus* Linnaeus, 1758) на двух рыбопромысловых участках Запорожского водохранилища в Самарском заливе и нижней части водоема возле с. Войсковое. Показаны различные закономерности накопления радионуклидов с остеотропным (*Sr-90*, *Ra-226*) и диффузным типом распределения в биологических тканях (*Cs-137*, *K-40*). Наибольшая интенсивность аккумуляции радионуклидов из воды зафиксирована у сеголеток (0+), что объясняется более высокой скоростью метаболизма у особей рыб младшей возрастной группы.

87.18.11.1007/222280. Залежність стану примагістральних насаджень від ступеню антропогенної трансформації середовища. Пономарьова О.А. // Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №2(22), С.61-74. - укр. УДК 625.77:630*181.

В результате обследования древесных примагистральных насаждений 2-х улиц левобережной части города Днепр выявлено 24 вида и 18 родов растений. Установлено, что подавляющее большинство растений относится к таким видам, как клен остролистный, орех грецкий, робиния лжеакация, липа сердцелистная. На жизненное состояние деревьев существенно влияют как интенсивность автомобильного движения, так и способ посадки: лучшее состояние присуще деревьям, которые растут в небольших придорожных скверах. Деревья, расположенные непосредственно у магистрали в лунках на асфальте, отнесены к категориям сильно ослабленных и отмирающих. Это большинство экземпляров клена ясенелистного, липы сердцелистной, тополя Болле и ореха грецкого. Низкую приживаемость также отмечено у молодых экземпляров лип, высаженных вместо погибших деревьев в лунки.

87.18.11.1008/222286. Parameters of histological adaptation of marbled crayfish *Procambarus fallax* f. *virginalis* (Decapoda) to the pollution with zinc ions. Marenkov O.M., Holoborodko K.K., Voronkova Y.S., Kurchenko V.O. // Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №2(22), С.145-153. - укр. УДК 595.36.

В статті наведено результати досліджень впливу іонів цинку на гістологічну структуру клітин антенальної залози мармурового рака *Procambarus fallax* f. *virginalis* Martin et al., 2010 (Decapoda). Встановлено, що під впливом важких

металів закономірно зменшуються розміри гландулоцитів та їх ядер, при цьому стало зберігається ядерно-цитоплазматичне відношення, що певно є адаптаційною реакцією видільної системи на вплив іонів цинку.

87.18.11.1009/222496. Екологічна стійкість та фітомеліоративна придатність деревних порід урбанізованих екосистем. Глібовицька Н. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Біологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №28, С.12-21. - англ. УДК 581.149+504.064.3:582.685.4.

Розглянуто проблему добору деревних порід у зелених насадженнях міських екосистем. Проаналізовано екологічну стійкість та фітомеліоративну придатність домінуючих представників найпоширеніших родів деревних рослин, що використовуються в озелененні урбанізованих територій. Виділено критерії оцінки вітальності рослин на різних рівнях біосистемної організації, основні показники пристосувально-захисних процесів адаптованих видів та деструктивних параметрів нестійких видів у стресових умовах зростання. Запропоновано використовувати стійкі до антропогенного забруднення види роду Верба у якості ефективних фітомеліорантів техногенно-трансформованих екосистем. Чутливі до контамінації доквілля види роду Каштан та Сосна не рекомендуються для озеленення урбанізованих територій. Проте їх можна застосовувати як інформативні біоіндикатори екологічного стану навколишнього середовища. Середньостійкі види родів Тополя, Липа, Береза, Клен рекомендовано впроваджувати у озеленення відпочинкових зон міських екосистем - парків та скверів. Екологічна стійкість проаналізованих представників родів дерев в умовах антропогенного навантаження зростає у ряді: Каштан → Сосна → Тополя → Липа → Береза → Клен → Верба.

87.18.11.1010/223995. Біометричні характеристики пагонів *Picea pungens* за дії промислового забруднення. Юсіпіва Т.І. // Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №1(22), С.57-66. - укр. УДК 581.2 + 581.522.4.

Изучено влияние комплексного загрязнения среды выбросами автотранспорта и промышленного предприятия на биометрические показатели однолетнего побега *Picea pungens* Engelm (f. *viridis* Regel.) в условиях степного Приднепровья. Показано угнетение роста хвои под действием фитотоксикантов, что проявляется в снижении массы и длины игл. В то же время у растений *P. pungens*, произрастающих на техногенной территории, выявлены адаптивные механизмы компенсаторного типа: существенное увеличение годичных приростов побегов, количества хвоинок на модельной ветви и коэффициента охвоения побега.

87.18.11.1011/223998. Вплив урботехногенних умов на вміст фотосинтетичних пігментів у листках *Quercus robur* L. Криворучко А.П. // Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №1(22), С.99-109. - укр. УДК 581.1:582.623.

Изучены изменения содержания пигментов в листьях дуба красного (*Q. robur*) на протяжении вегетации в урботехногенных условиях и в условно чистой зоне (ботанический сад). При загрязнении воздуха аэрополлютантами наблюдается снижение содержания хлорофилла в листьях и повышение каротиноидов относительно контрольных значений.

87.29 Антропогенний вплив на ландшафт. Охорона і оптимізація ландшафту

87.18.11.1012/220371. Агрландшафти Полісся і використання машинно-тракторного парку в умовах великотоварних аграрних формувань. Лімонт А.С., Поліщук О.С., Плужніков О.Б. // Сільськогосподарські машини. Луцьк: Луцький нац. техн. ун-т, 2017, №37, С.57-66. - укр. УДК 633.521:631.172.

Охарактеризована розораність сільськогосподарських угідь великотоварних льоносіючих підприємств Житомирського Полісся, в яких в роки усталеного розвитку льонарства в Україні посівна площа льону-довгунця змінювалася від 70 до 545 га. В підприємствах розораність сільськогосподарських угідь коливалася в межах 38,2-83,1% за коефіцієнта варіації 14,9 %. З підвищенням розораності в досліджуваних межах рівень виконання сівби льону-довгунця в оптимальний агротехнічний строк і річний наробіток умовного еталонного трактора сповільнено зростають за гіперболічними кривими, сягаючи відповідних асимптотичних значень.

87.18.11.1013/220458. Управління водними процесами міста як галузь діяльності ландшафтної архітектури. В'язовська А.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.232-236. - укр. УДК 712.31.

В статті на прикладах із проектного досвіду показано, що управління міськими водними процесами в екологічний спосіб, за допомогою ландшафтних просторових рішень замість інженерно-технологічних, відкриває нові можливості для практики ландшафтної архітектури.

87.18.11.1014/220957. Інтегральна оцінка антропогенної трансформації лісових ландшафтів Дубровицького району внаслідок несанкціонованого видобутку бурштину. Ковалевський С.Б., Легкий В.В. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.52-55. - укр. УДК 630*181.351.

Проблема, яка постала на території Дубровицького району внаслідок несанкціонованого видобутку бурштину, призводить до стрімкого зростання антропогенного навантаження на лісові ландшафти, завдає їм непоправної шкоди, призводить до екологічної та економічної криз району, дисбалансу соціального становища мешканців району, значних збитків у сфері лісового господарства, створює підґрунтя для виникнення супутніх екологічних проблем. Визначено та оцінено ступені антропоізації лісових ландшафтів Дубровицького району. Дослідження проведено у 2017 р. у межах території району. Оцінено антропогенну трансформацію ландшафтних систем району, досліджено чотири ключові ділянки лісогосподарських ландшафтів, встановлено їх екологічний стан та ступінь антропогенного навантаження. Встановлено найбільші епіцентри антропогенного перетворення в районі та наведено їх порівняння з екологічно стабільними територіями. Залежно від величини сумарного навантаження, встановлено певний рівень антропогенної трансформації ландшафтних систем, і досліджуваним територіям присвоєно відповідний ступінь гостроти екологічної ситуації. Визначено площу порушених лісових земель та встановлено її відсоткове співвідношення від загальної площі кварталів. Визначено рушійні сили антропоізації

території району. Запропоновано природоохоронні заходи для зменшення антропогенного навантаження на лісові ландшафти району.

87.18.11.1015/221805. Мохоподібні як індикатори відновлення посттехногенних ландшафтів видобутку сірки. Рабик І.В., Лобачевська О.В., Щербаченко О.І., Данилків І.С. // Чорноморський ботанічний журнал. Херсон: Херсонський державний ун-т, 2017, №4, т.13, С.468-480. - укр. УДК 504.54.062.4.

На території нерекультивованого відвалу сірчаного видобутку виявлено 45 видів бриофітів, рекультивованого - 32 види. На основі результатів біоморфологічного аналізу мохоподібних встановлено, що на нерекультивованому відвалі серед біоморф переважають плетива та дернинки, тоді як на рекультивованих ділянках більшість мохів утворюють життєву форму дернинка. Серед екологічних груп нерекультивованого відвалу переважно трапляються мезотрофні мезофіти і ксеромезофіти, на рекультивованій території до найчисельніших груп належать мезотрофні ксеромезофіти і мезоевтрофні гіромезофіти. Моховий покрив рекультивованого відвалу здебільшого представлений епігейними мохами зі стратегією поселенці та багаторічні стаєри конкурентні, тоді як на нерекультивованому відвалі ростуть мохоподібні з різними життєвими стратегіями. Результати аналізу життєвих стратегій мохоподібних, видового різноманіття, груп видів з різною активністю, способами розмноження і показниками біомаси дають можливість стверджувати, що проведена рекультивація сприяла значній стабілізації мікрокліматичних та едафічних умов, а на нерекультивованій території переважання серед видів різних субстратних груп епігейних мохів вказує на низьку зімкнутість трав'яного ярусу та різноманіття умов місцезростань. Отримані результати свідчать про важливу роль мохоподібних для індикації стану рослинного покриву на девастрованих територіях та контролю їх відновлення.

87.18.11.1016/222617. Ідентифікація стадій розвитку ландшафтно-технічних систем. Лаврик О.Д. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Геологія. Географія. Екологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2017, №46, С.101-105. - укр. УДК 504.54.062(19).

У статті розглянуто проблему ідентифікації стадій розвитку ландшафтно-технічних систем. На прикладі ідеальної ландшафтно-технічної системи показано специфічні особливості стадійності її можливого розвитку. Виокремлено три стадії: "зародження", функціонування та "руйнування", кожна з яких містить три фази. Детально проаналізовано кожну стадію і фазу. Розглянуто роль кожного з трьох блоків (природного, технічного та управління) системи на певній стадії її розвитку. Показано залежність тривалості стадій функціонування ідеальної ландшафтно-технічної системи від активності блоку управління. Зазначено, що розвиток ландшафтно-технічної системи відбувається у кількох напрямках. У процесі розвитку ландшафтно-технічної системи можуть минати окремі фази або стадії і переходити до наступної категорії. Звернуто увагу на те, що кожна ландшафтно-технічна система є унікальною у своєму розвитку і потребує індивідуального підходу.

87.18.11.1017/222974. Екологічні відмінності земельного покриву в часовому інтервалі при визначенні впливу промисловості на ландшафти. Міхаелі Е., Солар В., Іванова М., Вілчек Й., Лісняк А. // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №3-4(28), С.120-129. - англ. УДК 574*502.476.

Оцінка просторової структури рослинного покриву має велике значення для дослідження ландшафту, особливо з точки зору експлуатаційної ландшафтно-екологічної стабільності та сталого розвитку, а також ландшафтного потенціалу. У той же час вона грає важливу роль у визначенні впливу промисловості на ландшафт. Класи шарів рослинного покриву можна розглянути як підставу для інших досліджень ландшафту. Мета: Порівнюються зміни в ландшафтній структурі між 1958 - 2009 роками на території міста Кромпачі. Методи: польовий, аналітичний та математичний. Результати: Для оцінки змін в ландшафтній структурі використано топографічну карту 1958 року і ортофотоплани фактичної ситуації 2009 року. При цьому, зміни в ландшафтній структурі були оцінені за допомогою ГІС-технологій в часовому інтервалі 1958 - 2009 рр. Абсолютні і процентні відмінності в класах земельного покриву для часового інтервалу 1958 - 2009 рр. виявлені за допомогою перетворювальних таблиць. Тенденції зміни ґрунтового-рослинного покриву встановлені за допомогою графіка класів рослинного покриву для другого ієрархічного рівня.

87.18.11.1018/222977. Ландшафтно-географічна модель екологічного паспорту басейнової системи озера Озерце (Волинське Полісся). Мартинюк В.О., Зубкович І.В. // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №3-4(28), С.29-39. - укр. УДК 911.52: 502.51 (285).

Мета. Обґрунтувати особливості ландшафтно-географічної моделі екологічного паспорту басейну озера для потреб заповідного та рекреаційного природокористування. Дослідження ґрунтується на методах польових інструментальних ландшафтно-лімнологічних пошуках із використанням лабораторної діагностики проб ґрунтів та донних відкладів озера. Результати дослідження представлені у вигляді ландшафтних моделей природно-аквального комплексу (ПАК) оз. Озерце та природних територіальних комплексів (ПТК) водозбору. Проаналізовано геохімічні особливості донних відкладів водойми, гідролого-морфометричні параметри ПАК озера та його водозбору, ландшафтометричні характеристики цілісної озерно-басейнової системи. Висновки. Розроблена ландшафтно-географічна модель басейнової системи озера буде покладена в основу екологічного паспорту оз. Озерце. Такого типу екологічні паспорти потрібні для екологічних, туристично-рекреаційних, водогосподарських та меліоративних установ і закладів, а також новостворених об'єднаних територіальних громад.

87.31 Заповідна справа. Природно-заповідний фонд України

87.18.11.1019/221603. Перспективи використання парків природно-заповідного фонду Буковини для збагачення її біорізноманіття. Решетюк О.В. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.42-50. - укр. УДК 574.1:712.253(477.85-751).

Висвітлено результати вивчення колекційних парків природно-заповідного фонду Буковини, зроблено їх типологічну класифікацію та комплексний аналіз категорій відповідно до місцевих містобудівельних і стильових особливостей. Описано історичні етапи створення колекційних парків і особливості їх формування на цих етапах. Обґрунтовано історичні передумови створення парків краю, встановлено основні періоди паркобудування,

виявлено тенденції їх розвитку. Виконано географічний аналіз розташування парків, встановлено залежність величини площі від функціонального призначення парків. Відзначено залежність архітектурно-планувального їх рішення від часу створення, ландшафтних умов місцевості та складу насаджень. Доведено, що за складом насаджень парки Буковини сформовані на основі місцевої флори із широким застосуванням інтродуцентів. Встановлено перспективність використання паркових ресурсів у збагаченні видового та формового різноманіття краю. Запропоновано враховувати багатофакторний комплекс біоморфологічних спостережень і відповідних агротехнічних заходів за цінними видами та формами для оптимізації умов їхнього зростання в паркових колекціях. Оцінено сучасний стан парків і його відповідність чинним нормативним вимогам. Намічено перспективні напрями розвитку мережі природно-заповідного фонду області завдяки збільшенню кількості колекційних парків. Рекомендовано попереднє планування реконструкції насаджень з визначенням перспективності залишених і призначених до вирощування дерев і кущів за фізіономічними ознаками у складі майбутніх композицій. У такий спосіб можна істотно покращити склад і стан деревних насаджень у парках Буковини.

87.18.11.1020/221635. Активна охорона фіторізноманіття природно-заповідного фонду плавнево-літоральних геосистем Північного Причорномор'я: проблеми та шляхи їх вирішення. Дубина Д.В., Дворецький Т.В., Дзюба Т.П., Тимошенко П.А. // Чорноморський ботанічний журнал. Херсон: Херсонський державний ун-т, 2017, №2, т.13, С.225-138. - укр. УДК 502.4(1 9); 502.7(1 9); 502.4(100); 502.7(100); 502.4:001.89; 502.7:001.89.

В роботі розглянуті проблемні питання охорони та збереження природної рослинності територій плавнево-літоральних геосистем, що знаходяться в умовах заповідного режиму. Проведені дослідження стану фіторізноманіття трав'янистих типів організації рослинності. Встановлено, що внаслідок абсолютного заповідання в результаті надмірного накопичення мортмаси у складі болотної рослинності відбулося випадіння з травостоїв раритетних видів, різке зменшення проективного покриття і продуктивності едифікаторів. Болотно-лучні ценози, як і болотні, накопичували значні обсяги мортмаси і змінювалися у напрямку формування моновидових малопродуктивних розріджених угруповань. Справжньо-лучні - на перших етапах підвищували продуктивність, а в подальшому відбувалося їх заростання чагарниковими видами. Засолено-лучні угруповання в умовах заповідного режиму змінювалися більш мезофітними зі зменшенням у їх складі видів галофітної фракції, зокрема вузької екологічної амплітуди. Рослинність заростаючих пісків в умовах абсолютно-заповідного режиму накопичувала значні обсяги мортмаси і розвивалася у напрямку, формування лучно-степових угруповань з домінуванням кореневищних злаків. Зменшувалася їх фітомаса та зріджувався травостій. Зникали цінні дернинні злаки. Поширювалися синантропні види. Запропоновано, на основі проведених експериментальних досліджень з вилучення частини фітомаси, з метою збереження фіторізноманіття на ділянках, що знаходяться за межами територій абсолютного заповідання, регламентоване випасання, викошування, а в окремих випадках - випалювання травостою.

87.18.11.1021/222506. Історія розвитку заповідної справи на Харківщині. Атемасова Т.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Біологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №28, С.101-109. - рос. УДК 502 (477).

Розглядаються основні етапи розвитку мережі природно-заповідного фонду Харківської області (Україна). На початку ХХ ст. вагомий внесок у вивчення і охорону цінних природних комплексів зробили Товариство дослідників природи при Харківському університеті і Харківське товариство любителів природи. У 20-ті-40-ті рр. ХХ ст. проводилися дослідження типових, раритетних і унікальних рослинних угруповань видатними українськими ботаніками Є.М.Лавренко, М.В.Клоковим, С.О.Іллічевським - співробітниками та кореспондентами крайової інспектури охорони пам'яток природи. У 1937 р. були засновані три заповідники місцевого значення. У повоєнні роки вченими Харківських ВНЗ, активістами Українського товариства охорони природи багато уваги приділялося пошуку та обґрунтуванню створення територій та об'єктів мережі природно-заповідного фонду. Значну роль зіграв в цьому Державний комітет з охорони природи України, заснований в 1967 р. На початку ХХІ ст. завдяки приєднанню України до міжнародних угод розвиток системи природно-заповідного фонду отримав новий імпульс. На сьогоднішній день система природних резерватів Харківщини включає більше 200 територій і об'єктів. Розглядається роль законодавчих актів про створення та розвитку екологічних мереж. Аналізуються проблеми створення природних резерватів.

87.18.11.1022/222511. Розвиток заповідної справи на Харківщині. Сьогоднішня та перспективи. Влащенко С.В., Воронцова І.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Біологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №28, С.134-139. - укр. УДК 502.3 502.45(477).

Незворотні зміни в екосистемах, спричинені людською діяльністю, накопичувалися протягом тривалого періоду і наразі призвели до складної ситуації, яку в Україні визначають як кризову. Особливого значення набуває підтримання природного ходу основних екологічних процесів, збереження унікальних та типових екосистем, всього біологічного різноманіття. Найефективнішою формою збереження цінних природних об'єктів і територій є заповідання; а заповідна справа - один з головних напрямків збереження природного середовища. Природно-заповідний фонд Харківської області займає близько 2,5% земель території - це передостанній показник заповідності серед областей України. Приєднавшись до міжнародних конвенцій, Україна взяла на себе зобов'язання збільшити відсоток заповідності. Аналіз ситуації, що склалася на сьогодні у заповідній справі, вказує на ряд негативних факторів, які унеможливають виконання взятих Україною зобов'язань. Головними з них є: ліквідація системи державного управління, критичне зменшення фінансування, протиріччя у чинному законодавстві. Нагальні проблеми стосуються як існуючих, так і об'єктів, що створюються.

87.18.11.1023/222515. Нові перспективні об'єкти для включення у природно-заповідну мережу Харківської області. Казарінова Г.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Біологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №28, С.161-168. - англ. УДК 582.35 .99:574.5 6(477.54).

У роботі обґрунтовується необхідність створення нових природоохоронних територій у долині р. Сіверський Донець з метою охорони та збереження рослинного покриву водойм, підвищення репрезентативності біорізноманіття регіону. Матеріалами слугують результати польових досліджень вищої водної рослинності долини р. Сіверський

Донець, виконані автором протягом 2010-2016 рр. Наводиться коротка характеристика сучасного стану природно-заповідного фонду долини Сіверського Дінця в Харківській області. Наводяться публікації інших авторів, присвячені ботанічним дослідженням даних територій. В якості нових природоохоронних об'єктів пропонуються: ботанічний заказник загальнодержавного значення "Озеро Зимне" та гідрологічний заказник загальнодержавного значення "Гирло річки Мжа". У статті надається інформація про розташування даних об'єктів із зазначенням GPS координат, коротка характеристика гідрологічних, геологічних, кліматичних умов, ґрунтового покриву, рослинності. Визначено тип і категорію запропонованих об'єктів. Окремо відмічається наявність рідкісних видів та раритетних рослинних угруповань, які занесені до відповідних охоронних документів. Наведені основні фактори, які загрожують нормальному функціонуванню природних екосистем. Матеріали по запропонованим новим природоохоронним територіям супроводжуються картами їх розташування та картосхемами рослинного покриву із зазначенням місцезростань рідкісних видів рослин.

87.33 Стихійні лиха і катастрофи антропогенного походження. Екологічна безпека. Організація аварійно-рятувальних робіт

87.18.11.1024/220976. Програмний сервіс для оповіщення про загрози безпеки життєдіяльності людини. Шевчук Р.П., Ключко А.В. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(9), С.137-142. - укр. УДК 005.8:331.45.

Сьогодні нагально постало питання забезпечення безпеки життєдіяльності людини в разі виникнення різного типу загроз та надзвичайних ситуацій. Одним із ефективних рішень цього питання є використання систем оповіщення на базі персональних мобільних пристроїв. Проаналізовано низку мобільних застосунків для оповіщення та реагування на загрози безпеці життєдіяльності людини та виділено їх недоліки, що дало змогу сформулювати вимоги до контекстно залежного програмного сервісу для оповіщення про загрози безпеки життєдіяльності людини та розробити його структуру. Відповідно до функціональних вимог та розробленої структури запропоновано сценарії та базові алгоритми функціонування програмного сервісу. Програмний сервіс реалізовано із використанням середовища розробки Android Studio, Google Maps API, бібліотек Retrofit 2 та OkHttp. Конкурентною перевагою розробленого сервісу є можливість оповіщення користувачів персональних мобільних пристроїв у реальному часі про можливі загрози чи надзвичайні ситуації, пов'язані із безпекою їх життєдіяльності. Унікальною функцією сервісу є передача звукових та відео/фотоданих із сенсорів пристрою у хмарне сховище в реальному часі, після натискання тривожної кнопки. На серверній частині програмного сервісу відображається місцезнаходження користувача мобільного пристрою на цифровій карті місцевості та реалізована функція побудови маршруту до нього.

87.18.11.1025/221623. Системологічний аналіз проблеми створення інформаційних технологій інтегрованого моніторингу техногенних систем. Лиса Н.К. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.146-150. - укр. УДК 504.064:519.06.

Обґрунтовано концепцію створення систем моніторингу на підставі системних і інформаційних технологій синтезу структури, аналізу динаміки та інформаційних моделей у процедурах оброблення даних, як основи створення систем екологічного моніторингу. Описано ситуацію в сучасному світі щодо стану екології та охорони довкілля, яка потребує прийняття невідкладних заходів, розроблення нових методів контролю, управління, необхідних для забезпечення зменшення рівня ризиків і підвищення якості середовища. Розроблено комплекс систем контролю за станом екологічного середовища та оцінювання впливу техногенних структур на підставі використання інформаційних технологій відбору й опрацювання даних і інтелектуальних систем інтерпретації і представлення ситуації. Розроблено систему моніторингу: внутрішнього - для екоконтролю технологічного процесу та зовнішнього - для оцінювання стану екосередовища, яка забезпечить протиаварійну безпеку техногенних енергоактивних систем та можливого забруднення екологічного середовища, на підставі комплексного підходу з використанням системного аналізу та інформаційних технологій. Проаналізовано структуру системи моніторингу, розглянуто системні методи та інформаційні технології для створення засобів контролю моніторингу. Обґрунтовано концепції екосистем з використанням лазерної діагностики, а також метод кількісного аналізу екосередовища. Такий підхід забезпечить можливість мінімізувати ризики за рахунок достатності інформації і підвищення ефективності контролю. Інтеграція засобів системного аналізу та інформаційних технологій забезпечує вирішення проблем моніторингу та охорони довкілля на новому якісному рівні.

87.18.11.1026/223584. "Чорнобиль - 2017" - стратегія природокористування на попередження радіаційногенних ситуацій (за матеріалами науково-практичної конференції 24-26.04.2017). Гриб Й.В., Войтишина Д.Й., Дергун М.С. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Сільськогосподарські науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76), С.22-32. - укр. УДК 577.346.(282.247.32).

31 рік після страшної аварії на четвертому блоці Чорнобильської АЕС. Завершення 30-річного періоду піврозпаду радіонуклідів Cs-137 та Sr-90. Тисячі людських життів, страшні екологічні радіаційні наслідки. Що чекає людство Землі у післяаварійні роки, доповнені наслідками розпаду блоків реактора АЕС "Фукусіма" внаслідок цунамі (Японія) три роки тому? Які ризики чекають після цих техногенних аварій та волонтаристських рішень директивних органів щодо розміщення промислових об'єктів? У огляді розглянуті основні проблеми формування сучасної радіоекологічної ситуації у зоні відселення та за гідроекологічними проблемами ведення народного господарства, збереження здоров'я населення.

87.18.11.1027/224476. Адаптація національних нормативних документів з визначення класів вибухонебезпечних зон до міжнародних стандартів. Кусковець С.Л., Кусковець А.С. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №1(77), С.102-112. - укр. УДК 614.841.12.

Проведено аналіз національних нормативних документів щодо вимог до класифікації вибухонебезпечних зон. Здійснено порівняння оцінки та визначення вибухонебезпечних зон за міжнародними стандартами. Запропоновано варіант узгодженості діючих вітчизняних нормативних документів, тих, що втратили чинність і міжнародних стандартів з питань визначення класів вибухонебезпечних зон.

87.18.11.1028/224769. Онтологічна модель подання знань в інтелектуальній системі управління процесами ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій природного характеру. Ляшенко О.М. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №2(61), С.218-227. - рос. УДК 004.9.

В роботі запропоновано методологію розробки онтологічної моделі подання знань в інтелектуальній системі управління процесами ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій природного характеру з рівнем деталізації, що забезпечує найбільш повне уявлення про оперативну, тактичну і стратегічну картини надзвичайних ситуацій. Побудована формальна модель є основою для подання знань в галузі попередження й ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. В якості базового логічного формалізму для подання знань запропоновано використати мову дескрипційної логіки ALC та її розширення, які мають властивості розв'язання та повноти, і є компромісом між виразною потужністю й вирішувальністю формальної системи. Доведено, що розроблена модель може бути використана керівниками різних органів управління при прийнятті рішень про проведення заходів щодо протидії надзвичайним ситуаціям в умовах невизначеності та неповноти інформації про надзвичайні ситуації незалежно від сценаріїв їх розвитку.

87.18.11.1029/225278. Технічні аспекти вирішення проблеми підтоплення територій Херсонської області. Малеев В.О., Безпальченко В.М. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №4(63), С.71-75. - укр. УДК 626.86(477.72).

У даній роботі проаналізовано причини геоекологічної загрози Херсонської області - підтоплення територій. Наведені умови застосування різних типів та видів дренажу. Проведена таксономія негативних наслідків внаслідок підтоплення територій. Зазначена необхідність впровадження новітніх технологій та видів дренажу особливо в умовах забудованих територій.

87.18.11.1030/225293. Формалізація знань експертів з управління процесами ліквідації наслідків великомасштабних надзвичайних ситуацій. Ляшенко О.М. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №4(63), С.167-173. - рос. УДК 004.9.

В роботі запропоновано методологію розробки формальної моделі, що є основою для подання знань експертів з управління процесами ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Розроблена модель дозволить фіксувати, систематизувати, формалізувати і тиражувати досвід і знання, накопичені експертами з управління процесами ліквідації великомасштабних НС, з метою розробки ефективних оперативних, стратегічних і тактичних планів дій щодо попередження та ліквідації НС, які адаптуються до застосування в умовах виникнення конкретних НС незалежно від сценаріїв їх розвитку.

87.18.11.1031/225557. Об'єктно-орієнтований аналіз та розробка формальної моделі подання знань у формі предметної онтології. Ляшенко О.М., Киричук Д.Л. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2018, №2(65), С.165-171. - рос. УДК 004.9.

В роботі запропоновано методологію розробки формальної моделі подання знань у формі предметної онтології. Розроблено систему понять досліджуваної предметної області з заданими взаємозв'язками (відносинами) між поняттями. В рамках об'єктно-орієнтованої парадигми поняття предметної області подані за допомогою класів (концептів) та об'єктів (індивідів). В якості базового логічного формалізму для подання знань запропоновано використовувати сімейство дескрипційних логік ALC. Розроблено онтологічну модель, яка дозволить подати досліджувану предметну область, яка характеризується структурою, що динамічно змінюється у вигляді формальних моделей з метою вироблення ефективних рішень і координації дій в умовах виникнення великомасштабних НС.

87.35 Раціональне використання і відтворення природних ресурсів

87.18.11.1032/222624. Обґрунтування підвищення еколого-економічної ефективності використання земельних ресурсів. Опара В.М., Бузіна І.М., Винограденко С.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Геологія. Географія. Екологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2017, №46, С.152-158. - укр. УДК 631.95:628.4.

В умовах швидкого розвитку промисловості, енергетики і транспортних комунікацій, інтенсивного видобутку корисних копалин, активної хімізації сільського господарства відбувається різкий ріст рівня забруднення навколишнього природного середовища і в першу чергу ґрунтів, що в свою чергу призводить до погіршення їх якісного стану. Найвагомішою рисою антропофакторних впливів на екосистеми є ослаблення, а здебільшого і руйнація їх фундаментальної структурної ланки - консорції. Будь-які значні екзогенні впливи призводять до її порушення, передусім унаслідок зменшення життєвості едифікаторів, субедифікаторів - детермінантів основних консорцій, що впливає на врегульовані у процесі тривалого часу консортивні зв'язки. Навіть зупинення дії того, чи іншого екзогенного чинника не гарантує повернення до вихідного природного стану. Ґрунт є вагомим блоком екосистем, руйнування якого має багатовимірне значення для стабільності природного середовища. Агрогенне перетворення ґрунтів традиційно оцінювалося як прогресивне. Однак, науковий аналіз свідчить, що екстенсивне землеробство, нераціональне хімічне удобрення й фетишизація пестицидів зумовили значне зниження родючості, а подекуди й втрату, внаслідок розвитку ерозії, природного ґрунтового покриву на великих площах.

87.18.11.1033/222981. Проблеми раціонального використання природно-ресурсного потенціалу Західного регіону України. Івах Я.Є., Веклін О.Р. // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №3-4(28), С.9-21. - укр. УДК 911.2:504.062.2(477.8).

Проаналізовано природно-ресурсний потенціал Західного регіону України: історію, розвиток, сучасний стан та використання. Охарактеризовано земельні ресурси та земельний фонд регіону й головні тенденції його використання як основи сільського господарства та операційної бази розвитку суспільства. Висвітлено роль водних, біологічних та рекреаційних ресурсів в структурі природно-ресурсного потенціалу. Досліджено сучасні тенденції використання мінеральних ресурсів Західного регіону України. Визначено основні перспективи розвитку та засади раціонального використання природно-ресурсного потенціалу в регіоні.

87.18.11.1034/223486. Державне управління природними ресурсами України. Бабміндра Д.І., Овчаренко А.В., Маліновська Є.І., Чупилка Д.О. // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №2(34), С.62-68. - укр. УДК 338.483.11:351.82(477).

У сучасних умовах, коли проблеми взаємодії людини і природи набувають значення загальнонаціональних пріоритетів, сформувалася й отримала своє конституційне закріплення відносно нова функція держави - екологічна, спрямована на гармонізацію відносин суспільства та природи, забезпечення оптимального поєднання економічних і екологічних інтересів. Сфера використання природних ресурсів: землі, вод, лісів, надр землі й атмосферного повітря - потребує особливо ретельної організації, оскільки від цього залежить стан економіки держави, здоров'я та добробут українського народу. Саме тому управління природокористуванням відіграє одну із провідних ролей в еколого-економічних відносинах. Досліджується важливість реформування державного регулювання природоохоронної діяльності. Розглянуто основні питання галузей охорони довкілля, механізми реалізації та інтеграції екологічної політики України з країнами Європейського союзу. Здійснено аналіз сучасного екологічного стану земельних, водних та інших природних ресурсів. Аналізуються варіанти вирішення завдання повноцінної реалізації державної політики сталого інноваційно-інвестиційного розвитку водного господарства за допомогою залучення ресурсів держави, регіонів та приватного бізнесу. Сформульовано пропозиції та комплекс заходів по забезпеченню охорони довкілля та екологічної безпеки в Україні. Сформульована необхідність впровадження нового підходу державному регулюванню в питаннях використання природних ресурсів, нових принципів державного регулювання. Зосереджена увага на важливості законодавчої закріплення, що функцією платєжів за використання природних ресурсів має стати створення економічних передумов для розширеного відтворення природно-ресурсного потенціалу. Досліджена недосконалість економічного механізму природокористування і реалізація природоохоронних заходів, недостатня ефективність наявної системи управління охороною та використанням природних ресурсів зумовлена недоліками нормативно-правової бази й організаційною структурою управління ресурсним потенціалом країни. Встановлено стратегії щодо вирішення нагальних проблем.

87.18.11.1035/227015. Державне регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності у сфері природокористування. Драган І.В. // Теорія та практика держ. управління і місцевого самоврядування. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2015, №1, <http://el-zbirn-du.at.ua/2015_1/6.pdf>. - укр. УДК 332.142.6:332.

Розглянуто основні напрямки вдосконалення економічних і правових методів і механізмів регулювання інноваційної та інвестиційної діяльності в сфері екології та природокористування урбанізованих територій. Запропоновано створення Регіонального інноваційного фонду природокористування.

87.53 Управління відходами. Маловідходна і безвідходна технології

87.18.11.1036/220007. Синергетичні процеси утилізації-модифікації полімерної частки твердих побутових відходів. Бухало С.І. // Вісник НТУ "ХПІ". Інноваційні дослідження у наукових роботах студентів. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №41(1263), С.17-27. - укр. УДК 378.17:665.347.

В статті наведені можливі постановки та вирішення сучасних вискоєфективних науково-обґрунтованих задач теорії для процесів утилізації-модифікації поліолефінів як полімерної частки твердих побутових відходів. Дослідження спрямовані на вивчення таких питань, як виявлення механізмів ідентифікації синергетичних процесів, їх наукового обґрунтування та розробка синергетичних моделей утилізації-модифікації значної полімерної частки твердих побутових відходів. При цьому враховувалися фактори зміни фізико-хімічних, фізико-механічних, молекулярних та інших властивостей поліолефінів у процесі їх первинної експлуатації. Розроблені методи ідентифікації-класифікації сировини - полімерної частки твердих побутових відходів, а також методи контролю властивостей вторинних полімерів з метою вибору науково-обґрунтованих методів переробки та утилізації-модифікації вторинних полімерів; розробки необхідних технологічних схем для різновидів вторинних полімерів і устаткування для переробки полімерних відходів у виробі нового асортименту; вибору підприємств для реалізації утилізації полімерів і виду енергетичних ресурсів для втілення цих проектних рішень.

87.18.11.1037/220015. Особливості оцінки радононебезпеки Сухачівського хвостосховища радіоактивних відходів. Солодовнікова Л.М., Тарасов В.О. // Вісник НТУ "ХПІ". Інноваційні дослідження у наукових роботах студентів. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №41(1263), С.81-86. - рос. УДК 614.73 (035.3).

В роботі представлені результати високоточного радонового моніторингу 2-ї секції Сухачевського хвостосховища радіоактивних відходів Виробничого об'єднання "Придніпровський хімічний завод". Проведена оцінка можливостей перевищення значень об'ємної активності радону-222 в повітрі навкруги хвостосховища. Також проведена оцінка радононебезпечності території хвостосховища по густині потоку радону-222 з його поверхні. На підставі проведених оцінок підтверджена радононебезпечність обстежених територій. Показано, що потік радону-222 з поверхні хвостосховища можна зменшити, використовуючи сучасні технології ізоляції і рекультивації хвостосховищ. Розглянута можливість подальшого використання вільного об'єму хвостосховища з урахуванням радіаційної складової відходів, що скидаються.

87.18.11.1038/220062. Методи утилізації вуглецевмісних відходів. Кускова Н.І., Корзинова Г.М., Хайнацький С.О., Ющишина Г.М., Челпанов Д.І. // Вісник НТУ "ХПІ". Техніка та електрофізика високих напруг. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №15(1237), С.73-78. - рос. УДК 537.528:621.763.

Розглянуто питання утилізації відходів органічних розчинників, лакофарбових матеріалів і галогеновмісних органічних речовин. Досліджено розрядноімпульсний процеси двостадійної переробки рідких вуглецевмісних відходів, що включає переробку газів, що утворюються. Показана можливість переробки твердих галогеновмісних відходів в процесах самопоширюваного високотемпературного синтезу (СВС), що ініціюється розрядним імпульсом струму. Розрядноімпульсний і СВС методи утилізації вуглецевмісних відходів доцільно використовувати для отримання корисного продукту - вуглецевих наноматеріалів.

87.18.11.1039/220477. Актуальні проблеми утилізації та охорони довкілля перспективи створення технопарку для переробки та утилізації відходів різного типу на території відчуження Чорнобильської АЕС. Товбич В.В.,

Михальченко С.В., Кисіль О.В. // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2017, №46, С.346-351. - укр. УДК 355.7: 574: 711.554.

У статті розглянуто доцільність використання частини зони відчуження Чорнобильської АЕС як території високотехнологічного комплексу для переробки та утилізації як побутових твердих відходів, так і радіоактивних речовин. Зроблено аналіз актуальності наявності та рентабельності такого технопарку. Розглянуто закордонні аналоги безвідходних підприємств. Наведено висновок щодо розглядання створення такого комплексу як потужного джерела альтернативної енергії для країни.

87.18.11.1040/221070. Просторові особливості управління ТПВ в системі "місто-приміська зона". Тітенко Г.В., Широкоступ С.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Екологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №17, С.36-48. - укр. УДК 911.6:504.75.

Мета. Встановити залежність утворення несанкціонованих звалищ твердих побутових відходів з просторовими особливостями та соціально-економічними факторами. Методи. Польові, статистична обробка даних. Результати. В результаті проведення інвентаризації звалищ відходів, що відносяться до смт. Бабаї та с. Затишне виявлено 23 об'єкти. Кожний об'єкт проаналізовано відповідно до низки критеріїв, які розроблені для оптимізації процесів накопичення та видалення відходів в приміських зонах. На основі аналізу всі об'єкти класифіковано та об'єднано в групи за рядом спільних ознак. Проведений аналіз та класифікація звалищ дають змогу дати чітку прив'язку об'єктів до просторових особливостей, в межах яких вони були сформовані. Окрім цього, аналіз соціально-економічної складової дає уявлення про контекст утворення звалищ, особливості їх подальшого росту та морфологічний склад. На основі проведеного аналізу виділяється чотири зони ризику утворення та розвитку несанкціонованих звалищ відходів. Зони ризику виділяються на підставі кількості утворених звалищ, їх площі та особливостей динаміки зростання. Висновки. Виділені зони ризику утворення та росту несанкціонованих звалищ дають можливість побудови ефективного системи екологічного менеджменту та програми санітарного очищення територій. Прив'язка звалищ до просторових особливостей та соціально-економічних факторів дає змогу прогнозування та подальшого контролю, що буде направлений на зупинення утворення нових об'єктів. Важливим в даному підході є поняття "індивідуальності" населених пунктів, оскільки визначені зони ризику для одної групи населених пунктів, може бути неактуальним для наступного територіального кластеру управління.

87.18.11.1041/221609. Ефективність експлуатації сміттєвозів у середовищі "місто - сміттєзвалище". Попович В.В., Придатко О.В., Сичевський М.І., Попович Н.П., Панасюк М.А. // Наук. вісник НЛТУ Укр. Львів: Нац. лісотехн. ун-т Укр., 2017, №27(10), С.73-76. - укр. УДК 504.064.47:628.4.032:631.963.2.

Наведено результати досліджень ефективності експлуатації сміттєвозів у середовищі "місто - сміттєзвалище". Встановлено найефективніший сміттєвоз для використання в умовах міста. Проаналізовано сміттєвози із найбільшим вмістом кузова для транспортування побутових відходів. На ефективність застосування сміттєвоза впливають такі параметри, як: маса відходів, об'єм відходів, маса транспортного засобу, габаритні розміри транспортного засобу, об'єм кузова. Оцінювання ефективності є складним завданням та потребує окремого розгляду. Її розглядають за часовими характеристиками доставляння твердих побутових відходів і підготовчо-заклучних операцій. Комунальні господарства і підприємства із забезпечення благоустрою можуть експлуатувати різні сміттєвози, які мають різні характеристики. За результатами проведених теоретичних досліджень ефективності використання сміттєвозів встановлено, що найбільше впливає на ефективність такий параметр, як об'єм кузова сміттєвоза. Дещо менший вплив має вантажопідйомність маніпулятора. І найменший вплив має маса відходів, яка перевозиться. Ці результати є закономірними, оскільки для великого міста значущим показником роботи сміттєвоза є максимальний об'єм відходів, які він може перевезти. Отже, в умовах міста найбільшу ефективність використання мають сміттєвози: із боковим завантаженням - КО 449-02, КО-449-35; із заднім завантаженням - МКЗ-40, СБМ-409/1; портальні - МКТ-150.

87.18.11.1042/222289. Доцільність застосування показників сталого розвитку для ефективного вирішення проблеми твердих побутових відходів міських екосистем (на прикладі м. Херсон). Скок С.В. // Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький нац. ун-т, 2017, №2(22), С.179-188. - укр. УДК 502.131.1:628.4.032 (477.72).

В статті розглянуто проблему утворення твердих побутових відходів в міських екосистемах. Відсутність урахування утворення відходів, ступеню їх небезпечності, сприяло розробці показників сталого розвитку в сфері обробки відходів. Система показників сталого розвитку для г. Херсона складалася з показників утворення відходів на душу населення і обробки твердих побутових відходів I-III класу небезпечності. При проведенні розрахунків було встановлено задовільне становище в сфері обробки відходів, де агрегований індикатор I(a) склав 0,58. Для оцінки становища в сфері обробки відходів була розроблена шкала показників сталого розвитку.

87.18.11.1043/222976. Кластеризація як необхідна умова вирішення проблеми поводження з твердими побутовими відходами. Сафранов Т.А., Шаніна Т.П., Приходько В.Ю., Філатова О.А. // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №3-4(28), С.105-113. - укр. УДК 504.064.4.

Мета. Обґрунтування структури кластера у сфері поводження з твердими побутовими відходами для окремих регіонів України. Результати. Розроблена структура кластера у сфері поводження з твердими побутовими відходами для Одеської та Херсонської областей України, який представлений трьома рівнями. Висновки. Кластеризація є засобом комплексного вирішення проблеми поводження з твердими побутовими відходами. Розроблена структура кластера у сфері поводження з твердими побутовими відходами для окремих регіонів України дозволяє визначити взаємозв'язок вказаної сфери з іншими галузями в економіці регіонів і вирішити проблему утворення та накопичення твердих побутових відходів з одержанням вторинних матеріальних ресурсів.

87.18.11.1044/223098. Дослідження сезонної зміни морфологічного складу твердих побутових відходів міста Житомира. Коцюба І.Г. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755), С.300-307. - укр. УДК 628.477.

Наведено результати досліджень морфологічного складу ТПВ залежно від сезонів року за 2009 та 2015 роки на контейнерних майданчиках різних районів м. Житомира. Удосконалено методику оцінки морфологічного складу ТПВ залежно від сезонів року для удосконалення екологічної логістики ТПВ міста.

87.18.11.1045/224470. Виявлення та моніторинг сміттєзвалищ за допомогою даних дистанційного зондування Землі та ГІС-технологій. Дмитрів О.П., Дудко С.А. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №1(77), С.40-47. - укр. УДК 528.8.004.932.

В статті розглядається актуальне питання виявлення та моніторингу сміттєзвалищ на території України, що базується на матеріалах дистанційного зондування і ГІС-технологіях. Авторами проаналізовано сучасний стан інформаційного забезпечення даного питання та запропоновано концепцію геоінформаційного забезпечення моніторингу сміттєзвалищ з подальшим її впровадженням.

87.18.11.1046/224533. Розробка функціональної схеми утилізації динітротолуенсульфонатних відходів. Корчик Н.М., Буденкова Н.М., Пророк О.А. // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №2(78), С.45-54. - укр. УДК 661.162.2.

Досліджені сучасні методи знешкодження рідких відходів органічного походження, зокрема сполук динітротолуїдинового ряду. Обраний, як основний, метод утилізації рідких відходів гербіцидів динітротолуїдинового ряду - концентрування з наступним спалюванням і переробкою в готові продукти. Запропонована функціональна схема повної утилізації динітротолуенсульфонатних відходів. Надані рекомендації і технічні рішення по розробці відповідної технології.

87.18.11.1047/224710. Дослідження обсягу накопичення та морфологічного складу твердих комунальних відходів міського звалища. Коцюба І.Г., Лико С.М., Лефтер Ю.О. // Вісник Приазовського держ. техн. ун-ту. Технічні науки. Маріуполь: Приазовський державний техн. ун-т, 2017, №35, С.271-277. - укр. УДК 628.4.043.

В статті подано аналіз системи екологічної логістики твердих комунальних відходів (ТКВ), шляхи дослідження системи обсягу накопичення, поводження ТКВ, характеристики міського звалища відходів. Досліджено річну динаміку морфологічного складу ТКВ м. Житомира. Вивчений вплив різноманітних чинників на морфологічні властивості відходів міста. Проаналізовано сезону динаміку морфологічного складу відходів звалища ТКВ міста. Визначено заходи зменшення впливу на довкілля в зоні звалища ТКВ м. Житомира.

87.18.11.1048/224713. Оптимізація процесів термічного знешкодження муніципальних відходів. Крот О.П. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №1(60), С.25-31. - рос. УДК 66.04.

Розглянута проблема накопичення муніципальних відходів в Україні, проаналізовано основні способи поводження з відходами в країнах Європейського Союзу. Наведено схеми та проаналізовано способи термічної обробки і знешкодження муніципальних відходів з урахуванням мінімального впливу на навколишнє середовище. Запропоновано рішення щодо ефективного комплексного управління утилізацією муніципальних відходів. Оцінена перспективність використання установок для спалювання неутилізованих відходів з отриманням теплової та / або електричної енергії.

87.18.11.1049/226855. Розробка інтегрованої моделі екологічно безпечної утилізації фосфогіпсу в технологіях захисту навколишнього середовища. Черниш Є.Ю. // Вісник НТУ "ХПІ". Нові рішення в сучасних технологіях. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №53(1274), С.152-158. - укр. УДК 631.46.

У роботі була здійснена формалізація методологічного підходу щодо процесу формування концепції поводження з фосфогіпсом на принципах екологічної безпеки. Сформовано інтегровану модель екологічно безпечної утилізації фосфогіпсу в технологіях захисту навколишнього середовища, за допомогою якої можливо здійснити детермінацію взаємозв'язків в суміжних сферах використання мінеральних носіїв на основі фосфогіпсу з інтеграцією окремих технологічних рішень в системі захисту водних екосистем, атмосферного повітря та процесів відновлення забруднених ґрунтів та розроблено модель оцінювання ефективності використання фосфогіпсу в технологіях очищення компонентів середовища за рядом еколого-біохімічних показників.

87.55 Захист від шуму, вібрації, електричних і магнітних полів і випромінювань

87.18.11.1050/221077. Модель побудови поля радіаційного фону. Гетманець О.М., Іванова К.Ю., Пеліхатий М.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Екологія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2017, №17, С.99-105. - укр. УДК (574:+502.7).

Мета. Розробка нової регресійної моделі для побудови поля радіаційного фону. Методи. Експериментальні за допомогою дозиметра МКС-25 "ТЕРРА"; регресійний аналіз. Результати. Розроблено регресійну модель побудови поля радіаційного фону на місцевості за довжиною ломаної лінії, яка послідовно з'єднує усі відсортовані за зростанням потужності дози контрольні точки вимірювань, при цьому довільну точку зони з'єднують з попередньою до найближчої до неї контрольною точкою і цю сумарну відстань вздовж ламаної підставляють до рівняння регресії. Висновки. Модель дозволяє надійно будувати карту радіаційних забруднень на всій контрольованій території на підставі результатів локальних вимірювань в певній кількості контрольних точок. Модель може знайти застосування для моніторингу інших видів забруднень.

89 КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

89.57 Дослідження Землі з космосу

89.18.11.1051/224856. Технологія геометричної та спектральної корекції оптико-електронних космічних знімків. Гнатушенко В.В., Каштан В.Ю. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №3(62), т.1, С.286-291. - укр. УДК 515.2:528.71.

У статті пропонується технологія геометричної та спектральної корекції багатоспектрального зображення із збільшенням його просторового розрізнення. Метою дослідження є створення нової технології поліпшення візуальної якості багатоканальних зображень з використанням пакетних вейвлет-перетворень. Запропонована технологія була протестована на еталонних супутникових зображеннях. Порівняння кількісних показників (ентропія за Шенноном, сигнальна ентропія, середньоквадратичне відхилення, умовна ентропія за Шенноном, умовна сигнальна ентропія та пікове відношення сигнал-шум) для існуючих методів та запропонованої технології, а також візуальні результати показали перевагу використання запропонованої технології. Результати роботи можуть бути використані при подальшому розпізнаванні об'єктів та тематичній обробці сканерних знімків.

89.18.11.1052/224867. Використання наявності тіні при розпізнаванні будівель на супутникових зображеннях високого розрізнення. Соколова Н.О., Обиденний Є.О. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2017, №3(62), т.1, С.345-348. - укр. УДК 528.77:528.854.

Дана робота присвячена дослідженню впливу наявності тіні на процес розпізнавання об'єктів забудови на супутникових знімках високого просторового розрізнення. Запропоновано алгоритм тінювого аналізу на основі гістограмної обробки та сегментації зображення з урахуванням метаданих, що супроводжують знімок. Результати тестування підтвердили високу ефективність запропонованого алгоритму тінювого аналізу та підвищення якості розпізнавання будівель при його застосуванні.

90 МЕТРОЛОГІЯ

90.27 Вимірювання окремих величин і характеристик

90.18.11.1053/220051. Аналіз впливу діелектричних втрат на метрологічні характеристики діелькометричного резонансного методу визначення вологовмісту в емульсії типу "трансформаторне масло - вода". Баранов М.І., Коробко О.А. // Вісник НТУ "ХП". Техніка та електрофізика високих напруг. Харків: НТУ "ХП", 2017, №15(1237), С.12-16. - рос. УДК 621.317.3.

Розглянуто вплив діелектричних втрат на метрологічні характеристики діелькометричного методу визначення вологовмісту у емульсії типу "трансформаторне масло - вода" в резонансному режимі. Проведено аналіз залежності систематичних похибок від резонансної частоти коливального контуру з ємнісним вимірювальним перетворювачем. Визначені величини систематичних похибок вимірювання вологовмісту у вказаній емульсії, що обумовлені впливом електропровідності чистого масла та емульсії. Наведено, що для спрощеної моделі емульсії інженерного типу в діапазоні вологовмісту 10^{-5} - 10^{-1} вплив діелектричних втрат у чистому маслі та емульсії є незначним.

90.18.11.1054/224697. Вимірювання аргументу напруги зворотної послідовності в методі багатофазного випрямлення. Зиновченко О.М., Гаркуша Г.Г. // Вісник Приазовського держ. техн. ун-ту. Технічні науки. Маріуполь: Приазовський державний техн. ун-т, 2017, №35, С.184-189. - рос. УДК 621.317.1:621.3.015.

Проведено скорочений аналіз відомих способів вимірювання параметрів несиметрії трифазної системи напруг. Найбільшою точністю володіє метод багатофазного випрямлення і в цьому методі аргумент напруги зворотної послідовності можна виміряти як фазовий зсув між напругою другої гармоніки випрямленої лінійної напруги і напругою другої гармоніки вихідного сигналу багатофазного випрямляча, що живиться від досліджуваної системи напруг. Показано, що введення коригуючого сигналу дозволяє істотно підвищити точність вимірювань.

90.18.11.1055/225094. Апробація методів диференціювання глибинного розподілу дози випромінювання, вимірюного методом дозиметричного клину. Лазурик В.Т., Попов Г.Ф., Зімець З., Саван Салах. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №3(58), С.357-360. - укр. УДК 004.942:519.6.

Апробація методів чисельного диференціювання глибинного розподілу дози електронного випромінювання виконується на основі даних, отриманих в спеціально проведених вимірюваннях. Оцінюється стійкість цих методів до величини випадкової складової похибки результатів вимірювань.

90.18.11.1056/225225. Комп'ютерне тестування нестационарного температурного поля квадратної пластини з дванадцятьма термоелементами. Огляд результатів. Топчий Д.О., Хомченко А.Н. // Вісник Херсонського нац. техн. ун-ту. Херсон: Херсонський нац. техн. ун-т, 2016, №3(58), С.421-426. - рос. УДК 004.942:[519.6+519.873].

У статті надаються результати комп'ютерного тестування нестационарного температурного поля квадратної пластини з дванадцятьма термоелементами з використанням стандартного базису бікубічної інтерполяції. Завдяки використанню програмних комплексів MathCAD 14 і Компас 3D V11 були отримані ілюстративні образи двовимірних поверхонь у тривимірному евклідовому просторі нестационарного температурного поля у фіксовані моменти часу.

АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК

Baranik Z.P.	0566	Баласанян Г.А.	0850
Daneshjo N.	0481	Балесний С.П.	0209
Dudas Pajerska E.	0481	Банах А.В.	0356
Holoborodko K.K.	1008	Бандура В.М.	0563, 0564
Kurchenko V.O.	1008	Барабаш І.В.	0155, 0167
Lieskovska V.	0481	Барабаш М.С.	0184
Marenkov O.M.	1008	Барабаш Т.І.	0145, 0155
Mixaели E.	1017	Баран С.	0608
Saglam Dogan.	0227	Баран С.А.	0125, 0130, 0189
Sevim Baris	0227	Бараненко В.О.	0034
Voronkova Y.S.		Баранов М.І.	1053
А		Барановський В.М.	0542, 0546
Абдураїмов А.Е.	0848	Барбашев С.В.	0976
Абрамов Г.С.	0448, 0812	Барбашин В.В.	0752
Абрамова Г.В.	0448, 0812	Барбашова М.В.	0776
Абызов В.А.	0256	Бармашина Л.М.	0325, 0393
Авдеева М.С.	0050, 0076, 0239	Баскакова Л.В.	0962
Авдеева Н.Ю.	0246, 0284, 0326, 0337, 0395	Басюк М.М.	0706, 0854
Авдєєнко К.В.	0807	Басюк Т.О.	0997
Агій В.О.	0608	Батигін Ю.В.	0775, 0776
Адамов О.В.	0041	Батраков Д.О.	0764
Адамовський М.Г.	0601	Батракова А.Г.	0763, 0764
Адамчук В.В.	0545	Батракова Т.І.	0436, 0439
Адамчук Т.Л.	0432	Бачинська Л.Г.	0056, 0072
Айайа Анієфіок	0716	Бачинська О.В.	0058, 0071, 0257
Александров Є.Є.	0889	Бачинська У.О.	0610
Александров С.М.	0924	Бачишина Л.Д.	0525
Алексєєнко М.С.	0816	Башинська О.Ю.	0184
Алешинский Е.С.	0748	Башинський А.Л.	0777
Алидад Реза	0312	Бевз М.	0371
Алієв Ельчин Бахтияр огли	0556	Безніцька Н.В.	0501
Алтухова Д.В.	0026	Безпальченко В.М.	0640, 0656, 0703, 0946, 0989, 1029
Аль-Дабі М.М.	0914	Безуглий Т.Ю.	0278
Аль-Хуссейн К.	0177	Безуськ О.В.	0231
Альошін Г.І.	0816	Белеля С.О.	0616
Амірбаєв Е.Д.	0110	Беликова М.В.	0285
Ананьева Т.В.	1006	Белінська С.	0565
Ангелко І.В.	0429	Березницький Д.О.	0915
Андрусевич К.В.	0540	Беспалова А.В.	0024, 0220
Андрюк І.М.	0672	Беспалько Р.І.	0969
Анеляк М.М.	0542	Бессонова В.П.	0624
Анісімов К.І.	0041	Беліченко О.А.	0157
Анісімов С.В.	0378	Биваліна М.В.	0357
Анпілогова В.О.	0244	Биркович В.І.	0954
Антоненко І.В.	0334	Биркович Т.І.	0954
Антонова С.Є.	0853	Бистров М.В.	0118
Антонюк Н.Р.	0147	Бичковська Л.С.	0095, 0096
Антощук Т.І.	0241	Біла А.М.	0326
Антюфеев А.В.	0764	Білей П.В.	0003, 0004
Антюфеева М.С.	0764	Білей П.П.	0003
Антюшко Д.	0567, 0909	Білоус А.М.	0609
Апач М.	0641, 0643	Білоус М.В.	0053
Аргун Щ.В.	0151, 0790, 0844, 0845	Білоусова Т.П.	0743
Арзили А.Ю.	0344	Більченко А.В.	0792
Арзілі Г.Ю.	0355	Біляєва В.В.	0980
Артюх М.В.	0892	Біляков В.І.	0880
Асаулюк Т.С.	0575	Бічев І.К.	0188
Астахова Н.В.	0104	Блажис Г.Р.	0224
Атемасова Т.А.	1021	Блажко А.П.	0511, 0512, 0719, 0725
Атмажов С.В.	0788	Блащук О.Д.	0920
Ачкасова Л.М.	0769	Блінова М.Ю.	0261
Б		Бліхарський З.З.	0045
Бабишена М.І.	0867	Бліхарський З.Я.	0193
Бабміндра Д.І.	1034	Бобилєва А.І.	0180
Баганов Є.О.	0905	Бобров О.Г.	0880
Базик В.П.	0152, 0528		

Богатов К.В.	0286	Валько П.М.	0532
Богатов О.І.	0952	Варич Г.С.	0387
Богачевський А.О.	0827	Васевич М.Л.	0057, 0073
Богаченко В.С.	0527	Василенко Л.Г.	0258
Богомазюк Я.Ю.	0372	Василенко О.Б.	0067
Богомолов В.О.	0791	Василишин Р.Д.	0602
Богомолов С.В.	0791	Васильєв А.Ю.	0879
Богута Д.Г.	0829	Васильєв М.І.	0985
Божко В.П.	0908	Васильєва Г.Ю.	0329
Бойко Г.А.	0531	Васильєва Н.К.	0427
Бойко О.Г.	0970	Васильченко Д.К.	0082
Бойчук Б.В.	0520	Васильчук Н.В.	0516, 0551
Бойчура М.В.	0659	Васильчук О.С.	0732
Болвановська Т.В.	0754	Василюк А.В.	0726
Боліла Н.	0644	Васюренко Л.В.	0454
Болотов Г.І.	0051	Васютинська К.А.	0976
Бомба А.Я.	0659	Ватрич І.Д.	0313
Бомчак Я.О.	0959	Вацаєв С.С.	0958
Бондар В.М.	0125, 0189	Ващинская О.А.	0160
Бондар О.І.	0716	В'язовська А.В.	1013
Бондаренко А.В.	0748	Вдовиченко В.О.	0841
Бондаренко Л.І.	0804	Вегера П.І.	0045, 0193
Бондаренко М.О.	0879	Веклин О.Р.	1033
Бондаренко О.П.	0164	Величко В.Л.	0518
Бондаренко О.Ю.	0389	Велігоцька Ю.С.	0077
Бондарева Ю.Г.	0453	Венгер А.С.	0788
Бондарчук А.Є.	0242	Верба В.А.	0462
Борек Р.	0604	Вербин Н.Б.	0868
Борис М.М.	0545, 0601	Веренько В.А.	0119
Борисенко А.О.	0842	Веретельник Ю.В.	0879
Борисенко В.Д.	0751	Веріга Х.М.	0090
Борисенко К.І.	0411, 0412	Весна А.В.	0055
Борисов О.О.	0961, 0975	Ветох О.М.	0147
Борохович Ю.І.	0727	Вилгін Є.А.	0028
Борю С.Ю.	0917	Винаков О.Ф.	0804, 0847
Ботвіновська С.І.	0243	Винниченко Т.О.	0981
Ботнар М.Г.	0994	Винограденко С.О.	1032
Бочарова Н.А.	0766	Винярська М.Г.	0960
Боярин М.В.	0993	Вировой В.М.	0197
Браташ В.А.	0756	Висоцька В.А.	0941
Браунінг А.	0630	Вишневецький О.Л.	0786
Брик Т.О.	0870	Вишневський В.І.	0307
Бриль М.В.	0493	Вівчар С.М.	0208
Броварець О.О.	0486	Вікарчук А.А.	0495
Брусенцова Н.О.	0626	Вікарчук А.В.	0489
Бугаєвський С.О.	0205	Вілчек Й.	0514, 1017
Буденкова Н.М.	0665, 1046	Вініченко І.І.	0427
Бузіна І.М.	1032	Вітвицька Є.В.	0388
Букреєва О.С.	0965	Власенко В.	0578
Букша І.Ф.	0627	Власенко І.	0577, 0578
Букша М.І.	0627	Влащенко С.В.	1022
Булах І.В.	0237	Внукова К.В.	0699
Булгаков В.М.	0545	Вовк В.М.	0738
Булгаков М.П.	0780	Вовна О.В.	0515
Булкін М.М.	0245	Возний І.	0099
Булуй О.Г.	0469	Возняк О.Т.	0418
Бундза О.З.	0513	Войтенко В.А.	0846
Бурдика Л.Ф.	0417	Войтишина Д.Й.	1026
Буркацька Г.	0641, 0643	Войтович О.А.	0800
Бурлакова Г.Ю.	0837	Волинець В.І.	0829
Буряк Д.С.	0436	Волинська Є.В.	0153
Бусель М.Я.	0393	Волк П.П.	0682
Бухкало С.І.	1036	Волков Ю.В.	0743
Буц М.А.	0950	Волкова І.М.	0455
Буц Ю.В.	0752	Волліс О.Є.	0116
Бялобржеський О.В.	0904	Волобуєва Т.В.	0830
В		Волосніков С.О.	0778
Валовой М.О.	0174	Волошина О.М.	0524, 0964
Валовой О.І.	0101, 0174, 0175	Волчок Д.Л.	0034
Валько М.І.	0532	Воробйов Є.О.	0623

Ворон В.П.	0614	Голяка Д.М.	0622
Ворона Ю.В.	0036	Голяка М.А.	0622
Воронин В.О.	0630	Гоман О.Г.	0823
Воронов Г.К.	0880	Гомон О.О.	0238
Воронова Е.М.	0205	Гончар О.А.	0224
Воронцова І.А.	1022	Гончаренко Г.В.	0290
Воропаєв Є.П.	0779	Гончаренко М.С.	0713
Ворохаєв А.І.	0167	Гончарова О.Є.	0803
Воскобійник Є.П.	0392	Гончерюк О.М.	0053
Вотинов М.А.	0259	Гопчак І.В.	0997
Воцелка С.О.	0685, 0686	Горач О.О.	0152, 0528
Всеволодов А.Н.	0918	Горбачов П.Ф.	0787, 0834
Вялін Д.О.	0224	Горбик О.О.	0314
Г		Горбунов Н.П.	0580
Габрель М.М.	0327, 0328, 0358	Горик О.В.	0047
Гавва В.М.	0756	Гормах А.Д.	0315
Гавриленко І.В.	0074	Горна М.О.	0485
Гаврилова О.Є.	0776	Горяна Л.Г.	0955
Гавула Н.В.	0553	Гострик А.М.	0190, 0213
Гайда Ю.І.	0592, 0612, 0616	Гохман Л.М.	0109
Гайдайчук В.В.	0015, 0189	Гоц В.І.	0153
Гайденко О.О.	0897	Грабовський А.В.	0879
Галдіна В.Д.	0124	Граборов Р.В.	0879
Галич О.О.	0675	Грамов В.О.	0905
Галіцин В.К.	0927	Грачов І.А.	0683
Галкін А.В.	0107, 0113, 0114	Гребенева І.В.	0406
Галушко В.О.	0219	Гриб Й.В.	1026
Ганець С.В.	0360	Григоров О.В.	0781, 0782
Гапич Г.В.	0673, 0731	Грижук В.В.	0669
Гаращенко В.І.	0733	Гримак О.Я.	0131
Гаращенко О.В.	0733	Гриник Г.Г.	0615
Гармаш А.В.	0628	Гринь В.П.	0488, 0490
Гаркуша Г.Г.	1054	Гриньова І.І.	0185, 0218
Гатальська Н.В.	0094	Гринюк О.Ю.	0375
Гедулян С.І.	0169	Грицай Д.В.	0761
Герасимов Г.Г.	0820	Грицак С.А.	0007
Герасимов О.О.	0549	Гриценко О.А.	0030
Герасимов Є.Г.	0670, 0820	Грицина О.О.	0710
Гераскина Е.О.	0223	Грицук І.В.	0743
Геращенко О.В.	0036	Грицук Ю.В.	0743
Герб П.І.	0101	Грицюк С.А.	0761
Герус В.А.	0503	Гришко Г.М.	0159
Гершуні О.М.	0317	Грищенко С.М.	0585
Гетманець О.М.	1050	Грубель М.Г.	0883
Гецович Є.М.	0785	Грубнік А.О.	0985
Гілодо О.Ю.	0180	Груник Н.І.	1005
Гірін В.С.	0758	Грушка М.О.	0463
Гірін І.В.	0758	Гузь М.М.	0594, 0597
Гіріна К.П.	0017	Гумен О.М.	0046
Главацький І.О.	0190	Гупало Ю.Ю.	0753
Гладишев Г.М.	0025	Гупалюк В.М.	0229
Гладишев Д.Г.	0025	Гусєв М.О.	0384
Гладишев Р.Д.	0025	Гут Р.Т.	1005
Гладушняк А.К.	0918	Гуцаленко О.В.	0557
Глазирин В.Л.	0381	Д	
Глібовицька Н.	1009	Давидов Д.В.	0985
Глущенко М.К.	0502	Давидова І.В.	0973
Гнат Г.О.	0391	Дасєв М.В.	0904
Гнатов А.В.	0151, 0790, 0844, 0845	Данелюк В.І.	0190
Гнатушенко В.В.	1051	Даниленко Д.С.	0134
Гнип О.П.	0222	Данилків І.С.	1015
Гогунський В.Д.	0945	Данилко Н.Я.	0330
Годун Н.І.	0947, 0950	Данилова Т.Г.	0837
Голей Ю.М.	0851	Данилюк І.	0646
Голишев О.М.	0408	Даниченко М.В.	0223
Голіков А.П.	0650	Данілін О.М.	0744
Голобородько Г.М.	0911	Данченко О.О.	0573
Головач І.В.	0547, 0552	Дашко Ю.С.	0347
Головачук І.П.	0518	Дашковська О.П.	0220
Голубчак К.Т.	0088, 0386	Дворецький Т.В.	1020

Дебела О.О.	0585	Дуднікова І.І.	0956
Дебринюк Ю.М.	0593, 0616	Думанська В.В.	0044
Дейнека А.М.	0590, 0599	Думпрюк А.В.	0383
Дем'янюк О.С.	1002	Дупенко О.О.	0712
Демин Н.М.	0344	Дурляк В.	0371
Демченко В.	0173	Дуць І.З.	0520
Демчина Б.Г.	0158, 0194	Душкін С.С.	0721
Демчина Х.Б.	0158	Дьомін М.М.	0287
Дендаренко Ю.Ю.	0920	Дюжев С.А.	0288
Денисенко С.А.	0808	Дятел О.О.	0669
Денисов Є.В.	0200	Дятлова І.В.	0874
Денисова А.Є.	0850	Дяченко О.І.	0987
Деньгуб В.І.	0408	Дячок В.В.	0007
Дергаль М.А.	0444	Дячок О.М.	0068, 0352
Дергун М.С.	1026	Е	
Дерев'ягін В.В.	0904	Ексарева Н.М.	0236, 0315
Дерев'яно Д.А.	0547, 0552	Ерофалов Б.Л.	0292
Дерев'яно О.Д.	0547, 0552	Є	
Деревенько І.А.	0635	Єгоров Б.	0484
Деркач М.В.	0839	Єгоров Ю.І.	0361
Деркачевський І.В.	0815	Єгорченков В.О.	0253
Дегтяр О.А.	0931	Єлісавенко Ю.А.	0617
Дзюба Т.П.	1020	Єременко А.О.	0079
Дзюбик А.Р.	0899	Єременко Д.В.	0441
Дзяма В.	0875	Єременко Л.К.	0079
Диб М.З.	0394	Єрїчева Т.Ю.	0949
Дивень В.І.	0920	Єрьоменко О.Ю.	0174
Дикун Ж.Є.	0201	Єрьоміна М.О.	0749
Динька П.К.	0605	Єфименко О.В.	0226, 0783
Дідіченко М.О.	0289	Єфремов С.В.	0126
Дідух В.Ф.	0519, 0520	Ж	
Діктерук М.Г.	0215, 0504	Жартовський С.В.	0921
Діодрієнко Л.Д.	0146	Жданюк В.К.	0791
Дмитренко М.П.	0137, 0148, 0722	Желновач Г.М.	0793
Дмитрів О.П.	0632, 1045	Жеребятєв О.В.	0696
Дмитрієва Н.В.	0213	Живиця В.А.	0671
Дмитрієв Д.А.	0230	Жигадло Б.	0802
Дмитрієв С.В.	0043	Жмурко В.В.	1004
Добровольський В.	0876	Жунько І.Д.	0572
Довбуш О.М.	0418	З	
Довгалюк В.Б.	0415	Забуга С.І.	0746
Довгань А.Д.	0139, 0170	Завада В.Т.	0060, 0091
Довгань І.В.	0137, 0168	Завада О.П.	0919
Довгань О.Д.	0186, 0218	Завадський А.А.	0798
Довгань П.М.	0170	Завальнюк К.С.	0465
Довженко О.Р.	0806	Завгородня В.О.	0078
Догадайло Я.В.	0770	Заволока М.В.	0154, 0191, 0198
Долгова А.В.	0075	Заволока Ю.В.	0191, 0198
Домбровський Я.І.	0023	Заволока Ю.М.	0191, 0198
Домощей Т.Д.	0411, 0412	Загвойська Л.Д.	0606, 1003
Дорохова Н.В.	0247	Загорулько Є.О.	0196
Дорошенко Ю.А.	0390	Задорожна Г.О.	1000
Дорошенко Ю.О.	0066, 0070, 0265, 0332, 0333, 0359, 0362	Задорожний А.І.	0615
Драган І.В.	0939, 1035	Заєць Ю.О.	0189
Драган І.О.	0027	Зайцев М.О.	0413
Драган М.В.	0580	Зайцев О.М.	0411, 0412
Драгомирова Г.А.	0297	Зайцева І.А.	0570
Древаль Ю.Д.	0944	Замлинська О.В.	0458
Дробот Б.В.	0331	Замлинський В.А.	0458
Дрозд О.В.	0914	Заморська І.Л.	0536
Дубина Д.В.	1020	Западня К.О.	0897
Дубинський В.П.	0322	Запасний В.С.	0502
Дубовик Д.Д.	0727	Запорожцева О.В.	0785
Дубовіч І.А.	0588, 0600	Запухляк В.Б.	0206
Дудка О.І.	0492	Зарицька Н.П.	0470
Дудкевіч М.	0371	Затилюк Г.А.	0252
Дудко С.А.	1045	Захаров Д.С.	0132, 0157
Дудник Є.В.	0817	Захарова Д.С.	0890
Дудник Л.В.	0138, 0163	Захарова Л.М.	0214
		Захарчук В.В.	0821

Захарчук В.І.	0826	Карбан А.А.	0249
Захарчук М.І.	0774	Кардаш О.В.	0235
Захарчук О.В.	0774, 0826	Карманов В.В.	0533
Защепкіна Н.М.	0535	Карпець К.М.	0995
Заяць В.Ю.	0553	Карпова О.П.	0537
Заяць М.В.	0728	Карпук А.І.	0602
Зеленська Є.І.	0377	Карпушин С.О.	0142, 0156
Зенькович Н.Г.	0353	Карпюк В.М.	0134
Зиміна С.Б.	0059	Каршня К.	0098
Зиновченко О.М.		Карюк А.М.	0797
Зідек З.	1055	Касім Мохаммед Басім	0401
Зінов'єва О.С.	0291	Каслін М.Д.	0952
Злепко С.М.	0638	Каслін О.І.	0988
Зозуляк І.А.	0555	Катан Л.І.	0427
Золотарьов В.А.	0112	Качан А.М.	0715
Золотарьов В.О.	0107, 0114, 0121	Качура В.В.	0333, 0349
Золотарьов Д.В.	0112	Кашпаров В.О.	0622
Золотарьова О.	0895	Каштан В.Ю.	1051
Золоторев Г.Г.	0996	Квартенко О.М.	0717
Золоторьов М.Г.	0996	Квіткін П.В.	0874
Зорі А.А.	0515	Керш В.Я.	0169
Зоря Р.В.	0210	Кизима В.П.	0019, 0674, 0680
Зубкович І.В.	1018	Кирийчук Д.Л.	1031
Зюбанова Д.М.	0782	Кириленко Г.А.	0148
І		Кирилюк С.В.	0665
Ібрагімова Р.Ш.	0582	Киселева А.А.	0236
Іваненко В.Ф.	0474	Кисіль О.В.	0080, 0262, 1039
Іваненко Ф.В.	0474	Кисіль С.С.	0334
Іваниця В.О.	0572	Киценко О.Р.	0151, 0790
Іванов А.О.	0733	Кір'янов В.М.	0655
Іванов Є.М.	0784	Кірієнко О.О.	0563
Іванова К.Ю.	1050	Кіріченко Д.О.	0212
Іванова М.	1017	Кірчук Р.В.	0517
Іванченко О.Є.	0374	Кіслов О.Г.	0792
Івасенко В.М.	0981	Кіщенко В.А.	0576
Івах Я.Є.	1033	Кіщинський С.В.	0111
Івашко Ю.В.	0260	Клевцов К.М.	0009, 0529
Іващишин Г.С.	0225	Клеймьонов А.Г.	0795
Ігнат'єв Є.І.	0545	Клепач М.І.	0705
Ізаров О.М.	0382	Клещ А.А.	0373
Ізарова І.О.	0382	Клименко В.	0577
Ізмаїлова Г.Г.	0110	Клименко Є.В.	0135, 0186, 0216, 0218
Ізуїта Д.П.	0332, 0362	Клименко М.М.	0746
Ільїн Я.В.	0100, 0122, 0129	Климчук О.А.	0850
Ільницький З.М.	0131	Климюк Ю.Є.	0653, 0660
Ільченко С.А.	0261	Кліменко В.З.	0033
Іринчина І.Б.	0539	Клімов С.В.	0672, 0704
Ісаєв В.Ф.	0417	Клюйко А.В.	1024
Ісакієва О.Г.	0724	Клюха О.О.	0675
Іщенко І.О.	0316	Книш В.І.	0316, 0402
Іщук Я.В.	0485	Книш Л.І.	0823
Й		Книш О.І.	0220
Йощенко Л.В.	0622	Князєв О.В.	0152
К		Кобзар Т.С.	0946
Каверин К.О.	0171	Кобилянська І.М.	0957
Казакова Н.А.	0650	Кобилянський О.В.	0957
Казанцева К.А.	0375	Ковалевський С.Б.	0621, 1014
Казарінова Г.О.	1023	Коваленко А.О.	0991
Каземи Лари Голамали	0248	Коваль І.М.	0614, 0630
Казмірук О.В.	0676	Коваль О.В.	0903
Кайтанюк А.А.	0402	Коваль П.М.	0195
Калетнік Г.М.	0545	Коваль С.І.	0971
Калінін О.О.	0098	Ковальова В.А.	1005
Калініченко Р.А.	0543, 0554, 0562	Ковальська Г.Л.	0293, 0340
Калінчук В.В.	0435	Ковальський Л.М.	0245
Каменова О.П.	0524	Ковальчук В.П.	0022, 0420
Камчатна С.М.	0165	Ковальчук О.С.	0557
Карапетян Д.М.	0436	Ковальчук Р.В.	0551
Карацева Н.З.	0908	Ковальчук С.Б.	0047
Карашук М.М.	0634	Ковач С.І.	0477

Коверніченко Л.М.	0103	Кочина А.А.	0834
Ковпак Е.О.	0986	Кочмарський В.З.	0663
Ковтун Т.О.	0395	Кошара К.а.	0811
Ковтуненко Д.О.	0048	Кравець С.В.	0210
Ковтуненко О.В.	0048	Кравців С.Я.	0923
Ковч О.І.	0906	Кравченко А.В.	0183
Ковшун Н.Е.	0652	Кравченко В.С.	0706, 0854
Кожина А.В.	0932	Кравченко І.Л.	0082, 0317
Кожушко В.П.	0178, 0179, 0789	Кравченко М.	0646
Козакова О.М.	0363	Кравченко Н.Б.	0377, 0962
Козацька Н.Я.	0612	Кравченко Н.В.	0706, 0854
Козаченко Д.М.	0754	Кравченко С.А.	0136, 0166
Козиряцький А.О.	0439	Кравчук В.Т.	0215, 0217, 0504
Козін І.В.	0917	Кравчук Г.В.	0076
Козішкурт С.М.	0687	Кравчук Г.О.	0996
Колесник В.І.	0714	Кравчук О.П.	0996
Колесник Д.А.	0127	Крайник Л.В.	0883
Колесников А.В.	0137, 0148, 0168, 0169, 0998	Крайнюк О.В.	0752
Колесніченко С.В.	0200	Крамаренко М.О.	0250
Колісник Б.І.	0590	Краснов СМ.	0179
Колмаков Є.О.	0294, 0364	Кривенко О.П.	0035
Колобердянко І.І.	0435, 0444	Кривещенко В.В.	0916
Коломієць О.С.	0549	Кривицька І.А.	1001
Коломійчук В.Г.	0219	Криворучко А.П.	1011
Колотило Т.Т.	0199	Криворучко Н.І.	0264, 0265
Колчанова О.В.	0617	Криворучко О.М.	0768
Комаха В.П.	0557	Криворучко О.П.	0739
Комлик В.І.	0164	Кривошапов С.И.	0805
Комяк В.В.	0744	Кривошеева В.В.	0454
Комяк В.М.	0744	Кривошей П.П.	0716
Коновалюк А.В.	0087	Кривцун О.В.	0917
Коновалюк В.А.	0408	Крижанівський О.А.	0295
Кононенко А.В.	0908	Крижановская Н.Я.	0267
Копинець І.В.	0111	Крикавський В.Є.	0018
Копитков Д.М.	0831	Криницька О.Г.	0590
Копій Л.І.	0608	Криницький Г.Т.	0590, 0592
Копій С.Л.	0608	Криштанович М.Ф.	0936
Кордзая Н.	0484	Криштанович С.В.	0936
Кордюков М.	0416	Кривіцька А.С.	0264
Кордяк І.В.	0893	Кривяков С.О.	0138, 0149, 0163, 0167
Коренчук М.С.	0708	Кропивко С.М.	0698
Корзинова Г.М.	1038	Кропивницька Т.П.	0225
Корнієнко о.П.	0811	Крот О.П.	1048
Корнійчук В.І.	0231, 0688	Кругла М.М.	0478
Коробко О.А.	1053	Круглий Д.Г.	0009, 0529
Коробчинський М.В.	0941	Крупко Г.Д.	0502
Корогодський В.А.	0779	Ксьоншкевич Л.М.	0155
Коротков Є.М.	0310	Кувачов В.П.	0507
Коротун І.В.	0263	Кудас Е.С.	0907
Корчик Н.М.	0665, 0668, 1046	Кудлай В.Г.	0450, 0482
Корчмарьова А.В.	0540	Кужелович В.І.	0865
Корюк В.П.	0121, 0129	Кузнецова І.О.	0069
Кос Желько	0135, 0186	Кузнецов Д.І.	0409
Костенко В.К.	0924	Кузнецов С.І.	0421, 0533
Костенко Т.В.	0924	Кузьменко Т.Ю.	0335
Костікова М.В.	0832	Кузьмич А.А.	0634, 0728
Костіна Л.Л.	0106	Кузьмич А.Я.	0542
Костіна О.В.	0036	Кузьмич Л.В.	0634, 0728
Костюк А.І.	0048, 0134	Кузьмін Б.В.	0037
Костюченко Н.І.	0991	Кузьміна Г.В.	0318, 0363
Костяник І.В.	0889	Кузьміна Т.О.	0530, 0531
Котенко К.Е.	0015	Кузьмінов М.В.	0464
Коткова Т.М.	0990	Куковський А.Г.	0019, 0674, 0680
Котляревська У.М.	0609	Кулакович Г.О.	0532
Котов Б.І.	0543, 0544, 0550, 0554, 0555, 0561, 0562	Куліков П.М.	0255
Кофанова О.В.	0961	Кульчій І.М.	0446
Кофлюк Т.М.	0553	Кунік О.М.	0575, 0709
Коцюба І.Г.	0973, 1044, 1047	Кунінець Є.П.	0001
Кочевих М.О.	0224	Куницький С.О.	0690, 0718
		Купріянов А.С.	0389

Купченко Ю.В.	0049	Ліманська Н.В.	0523, 0572
Кураш С.Ю.	0230	Лімонт А.С.	1012
Курганський О.Д.	0544, 0554	Ліпнян В.А.	0380
Курдюк О.М.	0621	Лісняк А.	1017
Курилюк М.С.	0716	Лісняк А.А.	0514
Курилюк О.М.	0716	Лісовий М.М.	0597
Куріс Ю.В.	0105	Літинський Д.С.	0491
Куркула С.Г.	0434	Лобачевська О.В.	1015
Куровський Г.К.	0266	Лобченко Г.О.	0604
Куруч А.В.	0864	Лойко О.	0875
Кускова Н.І.	1038	Лось С.А.	0592
Кусковець А.С.	0922, 1027	Лояніч Г.	0578
Кусковець С.Л.	0948, 1027	Лукашенко Л.Е.	0188
Кусковець СЛ.	0922	Лук'янченко О.О.	0036
Кутузова І.О.	0105	Лукієнко М.В.	0377
Кутяков Є.Ю.	0799	Лукомська З.В.	0089
Кухнюк Н.О.	0133	Луньова В.А.	0425
Кухнюк О.М.	0133	Луценко М.В.	0540
Куцина І.А.	0365	Львов Г.І.	0817
Куцман О.М.	0130, 0189	Львов І.Г.	0818
Кучер О.О.	0740	Любарець О.П.	0411, 0412
Кучер Р.В.	0296	Любимова Н.О.	0974
Кучеренко О.А.	0140, 0160, 0162	Лютьченко Є.В.	0254
Кушнерук В.І.	0417	Лютіков А.А.	0329
Кушнір С.О.	0440	Лясковська С.Є.	0046
Кущенко О.І.	0942	Ляшенко О.М.	1028, 1030, 1031
Л		Ляшенко Т.В.	0139, 0170
Лабай В.Й.	0005	М	
Лавний В.В.	0598, 0608	Мавко М.С.	0094
Лаврик О.Д.	1016	Магала І.С.	0445
Лаврук В.В.	0579	Магденко В.Р.	0812
Ладнюк М.І.	0336	Маєвський К.В.	0621
Лазарев М.М.	0622	Мазур Ю.П.	0456
Лазурик В.Т.	1055	Макаров В.О.	0223
Лакида І.П.	0602	Маковецька О.О.	0722, 0998
Лакида П.І.	0602	Максименко В.О.	0439
Лактіонов І.С.	0515	Максименко Ю.А.	0886
Лапченко А.С.	0161	Максимова С.В.	0902
Ларін О.О.	0824	Максимчук Р.Т.	0002, 0611
Ларіна Я.С.	0465	Максишко Н.К.	0434
Ластівка О.В.	0153	Макушок О.В.	0456
Лахно В.А.	0741	Малачковська Р.І.	0039
Левицька С.	0565	Малєєв В.О.	0640, 0656, 0703, 0946, 0989,
Левицька Т.А.	0953		1029
Левіна Ж.Г.	0244	Маліновська Є.І.	1034
Левківська Л.М.	0480	Маляр В.А.	0329
Левченко А.О.	0886	Маляр В.В.	0122
Левченко О.В.	0268	Мамонтов І.О.	0012
Левчук І.В.	0576	Мандзюк І.А.	0150
Левчук С.Є.	0622	Манойло Є.В.	0985
Легеза Д.Г.	0459	Мантопкін С.А.	0127
Легкий В.В.	1014	Мануйленко В.Г.	0165
Легкий С.А.	0765	Мануляк І.З.	0822
Лежнева О.І.	0835	Маринін А.І.	0576
Лефтер Ю.О.	1047	Марковський А.І.	0269
Лех Г.А.	0429	Мартин Є.В.	0046
Лещенко І.С.	0808	Мартин О.М.	0919
Лещенко Н.А.	0354, 0385	Мартиненко А.С.	0061
Лещинській Л.К.	0901	Мартинов В.І.	0147
Лебошина Н.В.	0870	Мартинов С.Ю.	0690, 0718
Лещенко В.П.	0176	Мартинюк В.О.	1018
Ли Шуань	0283	Мартинюк М.І.	0150
Лико С.М.	1047	Маруф Надир	0679, 0681
Линник І.Е.	0085, 0379	Марченко В.С.	0044
Лиса Н.К.	1025	Марченко О.Г.	0869, 0871
Лисенко Є.В.	0197	Марчук Ю.М.	0621
Лисий А.О.	0813	Маскалькова Ю.Г.	0192
Литвин О.М.	0892	Масленнікова О.В.	0986
Личаний М.І.	0337	Маслов Д.В.	0963
Личов Д.О.	0849	Маслова О.В.	0963

Масловська Н.С.	0523	Муратов В.В.	0767
Масляк П.О.	0375	Мусаєв З.Р.	0226, 0783
Матвієнко В.М.	0901	Мустафаєв Т.К.	0785
Матвієнко С.Є.	0438	Мыратдурдыев М.	0390
Матвійчук В.А.	0483	Н	
М'ясоїд В.В.	0902	Навроцький Р.Л.	0966, 0967
Медведєв В.В.	0848	Нагірний П.Ю.	0358
Медведєв Д.Г.	0571	Наголюк О.Є.	0453
Медвідь П.В.	0901	Нагорний Є.В.	0772
Меддур А.С.	0679, 0681	Нагорнюк В.Ф.	0982
Меддур А.С.Є.	0729	Назаров С.М.	0662, 0730, 0732, 0735
Медінець С.В.	0994	Назімов С.С.	0569
Мелко В.Л.	0031	Наконечний О.А.	0535
Мельник Є.Є.	0630	Наконешнюк В.М.	0564
Мельник О.	0568	Налобіна О.О.	0551
Мельник О.О.	0522	Насиров А.М.	0581
Мельникович М.П.	0599	Насіров А.М.	0637
Мельниченко Н.П.	0102	Настоящий В.А.	0187
Мендусь П.І.	0687, 0696	Нахмуров О.М.	0821
Мендусь С.П.	0633, 0695, 0696	Нгуєн Ань Туан.	0204
Менейлюк І.О.	0199	Нгуєн Тан Дат	0204
Менейлюк О.І.	0199, 0213	Небеснова Т.В.	0677
Менчинська А.	0642	Невзоров Р.В.	0872
Мережко Н.	0895	Негрич М.М.	0029
Мерліч А.Г.	0572	Недашковський І.П.	0726
Мещанінов С.К.	0753, 0807	Нейко І.С.	0617
Мещеряков В.В.	0748	Немоловська Н.А.	0672, 0680
Мещеряков В.М.	0081, 0097	Немченко С.Г.	0925
Мешкова В.Л.	0603	Немченко Ю.С.	0882
Мигаль Г.В.	0794	Ненько Ю.П.	0862
Миздренко О.М.	0947, 0950	Несен А.А.	0322
Микитин О.В.	0759	Нестеренко В.В.	0270, 0298
Миклуш С.І.	0596	Нетробчук І.М.	0993
Миклуш Ю.С.	0596	Нефьодов М.А.	0771
Мироненко В.П.	0270, 0298, 0319	Немченко М.В.	0624
Мироненко С.В.	0788, 0830	Нефьодова Ю.М.	0738
Мирошнікова К.Б.	0066, 0359	Нижник М.	0599
Мисик М.М.	0001	Никитенко П.В.	0903
Митинський В.М.	0140, 0162	Нич М.О.	0941
Митрофанов П.Б.	0797	Нікітенко О.	0098
Михайленко В.Г.	0986	Ніколаєва Ю.В.	0573
Михайлик О.О.	0287	Ніколайчук О.М.	0729
Михайлишин О.Л.	0062, 0063	Ніколюк П.К.	0829
Михалик Д.М.	0893	Ніколюк П.П.	0829
Михальченко С.В.	1039	Новак Н.В.	0064
Мицюк С.В.	0037	Новачок І.О.	0694, 0697, 0702
Мишко А.М.	0814	Новачок О.М.	0694, 0697, 0702
Мишко С.В.	0133	Новицька О.С.	0022, 0420
Мілаш Т.О.	0380	Новицький В.П.	0585
Мілейковський В.	0410	Новицький Ю.Л.	0222
Міськов М.О.	0691	Новіков В.О.	0638, 0639
Мішутін А.В.	0149, 0154, 0163	Новожилова М.В.	0979
Міщенко В.І.	0848	Новський А.В.	0042
Мозговий А.О.	0943	Новський В.А.	0042
Мозговий В.В.	0120, 0189	Носенко Г.А.	0297
Моїсєєв В.Ф.	0985	Нуриєва С.В.	0115
Мораді Пур Омід	0405	О	
Моргун А.С.	0039	Обиденний Є.О.	1052
Мосійчук В.С.	0632	Ободович О.М.	0708
Москаленко К.І.	0750	Оборський Г.О.	0911
Москалик С.О.	0948	Обрізків А.В.	0404
Москалюк А.С.	0165	Овчар П.А.	0809
Москалюк А.Ю.	0945	Овчаренко А.В.	1034
Москалюк І.В.	0982	Одинець О.С.	0440
Москера-Лозада М.Р.	0604	Одуд Л.М.	0661, 0723
Мостовий С.М.	0155	Озарків І.М.	0006
Мосьпан Н.В.	0787	Окландер Т.О.	0801
Музика І.В.	0409	Оксак С.В.	0128
Мулєєва В.Г.	0317	Оксень Є.І.	0195
Мурадян А.О.	0747	Окунь А.О.	0781

Олейнюк-Пухняк О.Р.	0299	Пелех А.Б.	0194
Олексійченко Н.О.	0094	Пелешко Є.В.	0879
Олівська М.Г.	0466	Пеліхатий М.М.	1050
Олійник Н.В.	0188	Пелюх О.Р.	0606
Ольховик Б.Є.	0701	Переверзева А.В.	0438
Ольховик О.І.	0691, 0701	Перевода Є.В.	0012, 0406
Ольшановський В.С.	0419	Переходько І.В.	0728
Омельченко О.Л.	0908	Пермяков О.А.	0913
Омельчук В.В.	0141	Перпері Л.М.	0911
Омельянов О.М.	0635, 0636	Петеліцький М.В.	0311
Оникієнко А.С.	0342	Петраш В.Д.	0419
Онипченко П.М.	0872	Петрик М.Р.	0893
Онищенко А.М.	0038	Петрик О.Ю.	0893
Онюх Ю.М.	0519, 0520	Петричко С.М.	0138
Опара В.М.	1032	Петришак І.В.	0006
Орда О.О.	0772	Петров В.В.	0859
Оріховський Р.Я.	0008	Петровський В.В.	0918
Орленко М.І.	0202, 0272	Петровський А.В.	0915
Орлов В.О.	0718	Петруня О.М.	0760
Орловський Р.Р.	0858	Петруха С.В.	0466
Осадчий В.С.	0512	Пивовар Т.С.	0627
Осадчий Є.С.	0475	Пилипчак І.	0877
Осадчук Т.Ю.	0158	Пилипчук О.Д.	0083
Осауленко К.	0010	Пиріг Т.Ю.	0206
Осейко М.І.	0576	Пиріг Я.Л.	0107, 0113, 0114
Осетрін М.М.	0828	Пискунов С.О.	0177
Осиченко Г.О.	0271, 0280	Півнюк А.В.	0555
Осокіна Н.М.	0536	Пігнастий О.М.	0896
Остапенко О.М.	0442	Піддубна Н.Г.	0065
Остапенко Р.М.	0037	Пікалов Д.А.	0303
Остапенко Т.М.	0526	Пікуль А.В.	0184
П		Пінчук О.Л.	0670
Павленко А.Ф.	0916	Пірко А.Б.	0666
Павленко В.М.	0762	Піциль А.О.	0990
Павлов С.В.	0639	Пічура В.І.	0720
Павловський А.В.	0135	Піщев О.В.	0163
Павлюк В.В.	0164	Плахотний Г.Н.	0387
Павлюченко В.В.	0622	Плехова М.Н.	0713
Пазюра А.Ю.	0323	Плоский В.О.	0176
Палаш В.М.	0899	Плотнікова М.Ф.	0451
Палевич С.В.	0873	Плугіна Т.В.	0226, 0783
Паленний Ю.Г.	0911	Плужніков О.Б.	1012
Палеха Ю.М.	0301	Плясовиця В.Ю.	0039
Палий В.В.	0713	Побережний Л.Я.	0206
Палієнко О.А.	0983	Поберейко С.Б.	0001
Панасюк М.А.	1041	Погорецька Н.М.	0970
Панечко Р.В.	0522	Погорелова Ю.В.	0992
Панкєєва А.М.	0345	Погорілко В.В.	0619
Панкратов О.В.	0744	Поддубцев С.В.	0105
Панов В.Г.	0417	Подригало Н.М.	0017
Панов Є.М.	0172	Познаховський В.А.	0019
Панченко Т.Ф.	0302	Покладок О.В.	0339
Панчук Ю.М.	0972	Полив'янчук А.П.	0988
Паньків М.Р.	0546	Полищук Е.А.	0907
Панько О.М.	0176	Поліщук О.О.	0816
Паращук Р.В.	0861	Поліщук О.С.	1012
Парпан В.І.	0592, 0595	Поломаний С.В.	0302
Парпан Т.В.	0595	Полторак С.Т.	0891
Пасальський Б.	0711	Полторапавлов А.О.	0149
Пасічна Т.В.	0433	Полубок А.П.	0084
Пасічний В.М.	0576	Полунін Ю.М.	0419
Паснак І.В.	0761	Поляков М.В.	0866
Пастернак В.П.	0627, 0628	Помаза-Пономаренко А.Л.	0938
Пастушенко А.І.	0443	Пономарьова О.А.	0625, 1007
Пахаренко О.В.	0855	Пономарьова Т.В.	0426
Пахомов О.Є.	0569	Поплавський Д.М.	0675
Пашинський В.А.	0142, 0156, 0181, 0233	Попов В.М.	0699
Пашинський М.В.	0234	Попов Г.Ф.	1055
П'ятикоп О.Є.	0838	Попов С.О.	0912
Пекер А.Й.	0075	Попова Н.В.	0745

Попович В.В.	1041	Россінський В.М.	0667, 0707
Попович Н.П.	1041	Рочняк Ю.А.	0403
Попрожук О.О.	0912	Рубан Г.В.	0573
Попроцький О.П.	0928, 0929, 0930	Рубан Л.І.	0300, 0338, 0366
Попруга Д.В.	0175	Рубаненко О.О.	0483
Порхун О.О.	0784	Рубцов А.Л.	0235
Посохов В.В.	0879	Рудаков Л.М.	0731
Постернак О.О.	0136, 0166	Руденко І.І.	0141, 0153
Постнікова М.В.	0537	Руденська І.М.	0108
Потіш А.Л.	0586	Руденський А.В.	0108
Потіш Л.А.	0586	Рудник Д.В.	0228
Потопальська К.Є.	0824	Рудницький Б.О.	0635, 0636
Почтар О.В.	0716	Рунова Р.Ф.	0141
Предун К.М.	0852	Руснак О.С.	0901
Преснер Р.Б.	0608	Ряба К.Ю.	0396
Прибилова В.М.	0715	Рябенко О.А.	0675
Придатко О.В.	1041	Рябий Р.А.	0475
Пристаплюк Б.О.	0067	Рябінін С.О.	0881
Присяжнюк Д.В.	0549, 0558	Рябков С.В.	0694, 0697, 0702
Приходько В.Ю.	1043	С	
Приходько Н.В.	0682, 0693, 0700	Саблій Л.А.	0707, 0708
Пришляк В.М.	0558	Сабокар О.С.	0775
Прокопук М.С.	0992	Саван Салах	1055
Пронін Р.І.	0838	Саввова О.В.	0881
Проніна О.І.	0838	Савенко Г.Є.	0494
Пророк О.А.	0668	Савицька А.П.	0863
Пророк О.А.	1046	Савицький Е.Е.	0505
Процак В.П.	0622	Савін О.Б.	0040
Проценко С.Б.	0022, 0420	Савіна Н.Б.	0652
Проців О.Р.	0587	Савченко В.М.	0951
Прус Ю.І.	0425	Савченко Л.Г.	0951
Пугачова Н.С.	0452	Савченко Н.А.	0422
Пузріна Н.В.	0613	Савченко О.О.	0418
Пулька Ч.В.	0546	Савчин В.М.	0596
Пуртов В.Ф.	0940	Савчук А.І.	0348
Пустовойтова О.М.	0165	Савьолова Е.В.	0804, 0847
Пуць В.С.	0521	Савюк Є.В.	0659
Пушкарь І.В.	0491	Сагайдак Р.А.	0479
Пушкарьова К.К.	0171	Сазонець О.М.	0890
Р		Сазонов К.О.	0244
Рабик І.В.	1015	Сакун Н.Н.	0982
Равінов В.І.	0024	Салайчук О.	0810
Радомська М.М.	0372	Саламін О.С.	0460
Радомцев Д.О.	0253	Самойлович В.В.	0203
Радько І.П.	0584	Самородов О.В.	0207
Разніцин І.Л.	0791	Самочко Л.Ю.	1002
Ратушняк Г.С.	0819	Самсонова Я.О.	0447
Ребрій І.М.	0874	Самчук Г.О.	0833
Ребров О.Ю.	0977	Сапронов О.О.	0894
Ревуцький В.Р.	0972	Саратовський В.В.	0955
Решетюк О.В.	1019	Сарібєкова Д.Г.	0709
Рзаєв Н.М.	0581, 0582	Сарібєкова Ю.Г.	0575, 0709
Рибалко Р.І.	0123	Сас О.О.	0467
Риженко О.В.	0933	Сафоник А.П.	0705
Рильський О.Ф.	0524, 0964	Сафонова О.О.	0962
Риндін Ю.І.	0886	Сафранов Т.А.	1043
Рогачко С.І.	0407, 0676	Сафронов В.К.	0273
Роговий А.С.	0843	Сафронова О.О.	0078, 0273
Рогожинська А.С.	0199	Сахарук К.І.	0922
Родченко В.Б.	0425	Сбитна М.В.	0612, 0616
Рожков С.О.	0685, 0686	Свідеревич М.В.	0819
Розов Ю.Г.	0885	Свірко В.О.	0235
Рокочинський А.М.	0510, 0682, 0693, 0696, 0700	Світличний С.В.	0994
Рокунь Р.О.	0004	Себова Г.Ю.	0024
Ролук О.	0875	Севастьянова О.	0711
Романенко Р.	0645	Северин О.О.	0773
Романова Л.В.	0457	Седел Окасса Муеле	0398
Романчук В.В.	0898	Селезньова О.С.	0828
Романчук С.	0878	Семенів Р.М.	0225
Романюк І.В.	0670	Семенов С.В.	0223

Семенова С.В.	0137, 0168	Соколовський І.А.	0003, 0004, 0006
Семенова Ю.М.	0649, 0651	Солар В.	1017
Семенченко О.О.	0989	Соловій І.П.	0588, 0599
Семенюк С.Д.	0192	Соловій Л.С.	0391
Семешко О.Я.	0575, 0709	Соловійов В.Г.	0994
Семещук Т.В.	0654	Солодей І.І.	0252
Семёнов С.В.	0423	Солодкий О.Д.	0662, 0730, 0732
Семикіна О.В.	0400	Солодкий С.Й.	0131, 0143
Семко О.В.	0196	Солодовнікова Л.М.	1037
Семчук П.П.	0146, 0674, 0680	Соломаха І.В.	0623
Сергейчук О.В.	0253	Солоня О.В.	0635
Сердюков А.А.	0815	Солоний М.В.	0553
Середа Л.П.	0506	Солтис Л.М.	0150
Серёгин Ю.И.	0320	Сомар Г.В.	0003
Серських Н.С.	0471	Сопов В.П.	0144
Серьогіна Н.В.	0801	Сопов О.С.	0901
Сиводід М.М.	0069	Сопушинський І.М.	0611
Сидоренко В.В.	0708	Сорока К.О.	0849
Сидоренко О.	0641, 0643	Сорока Л.Я.	0005
Сидоренко О.О.	0669	Сорока Н.В.	0699
Сидоренко С.Г.	0614	Сорокіна В.Ю.	0724
Сидорук Б.В.	0742	Соченко В.І.	0277
Сидорук М.В.	0742	Соченко Д.В.	0277
Силевич В.Ю.	0794	Спірін А.В.	0543, 0555, 0560, 0562, 0636
Сингаєвич Д.М.	0693	Слодинюк Н.А.	0046
Сингаєвська М.А.	0274	Сталінська І.В.	0664
Синчук К.	0099	Старіков О.Ю.	0468
Ситников П.А.	0900	Стась М.М.	0714
Ситникова А.К.	0570	Стахів О.А.	0431, 0432
Сичевський М.І.	1041	Степанеко С.П.	0550
Сичікова Я.О.	0944	Степаненко С.П.	0561
Сівак І.М.	0504	Стець О.В.	0806
Сідун Ю.В.	0116, 0131	Стиранівський О.А.	0601
Сінгаївський П.М.	0049, 0182	Стіньо О.В.	0210
Сіренко Г.О.	0150	Стойко Р.Т.	0206
Сіробаба В.О.	0196	Стойкова Т.	0910
Сістук В.О.	0757, 0827	Стоцько Р.З.	0054
Сіцінська М.В.	0856	Стоянова О.В.	0532
Сіцінський Н.А.	0860	Стоянович С.В.	0195
Скаковська С.С.	0433	Стрельникова О.О.	0906
Скарга-Бандурова І.С.	0839	Стрельникова В.А.	0775
Скок С.В.	1042	Стрельцов К.О.	0163
Скоробрещук Н.М.	0165	Стрижак В.В.	0782
Скочко Л.О.	0032	Стрижак М.Г.	0782
Скринник А.І.	0847	Стріха В.А.	0973
Скрипіна І.В.	0832	Строїлова Д.В.	1004
Скрипчук П.М.	0430	Строков О.П.	0988
Скурідіна О.О.	0988	Стрямець Г.В.	0619
Славич В.П.	0795	Судеркін А.М.	0472
Слепцов О.С.	0088	Судук О.Ю.	0648
Слободяник А.В.	0676	Сулейманова А.В.	0637
Слободянюк В.П.	0041	Суліменко С.Ю.	0244
Слободянюк О.В.	0483	Сурженко О.А.	0499
Смаглюк О.Ю.	0623	Сурмай М.І.	0194
Смалий Д.Ю.	0980	Суслов О.П.	0927
Смирний М.Ф.	0988	Суфранова М.В.	0350
Смирнов О.П.	0842	Суханов В.Г.	0197
Смирнова О.В.	0275	Сухов М.С.	0901
Смілка В.А.	0340	Суховеев В.В.	0500
Смірнов М.Г.	0017	Сухолова І.Є.	0418
Смоляр Н.О.	0623	Сушицька Т.А.	0140, 0162
Сніжко М.С.	0321, 0397	Сьоміна Ю.А.	0134
Соболь В.М.	0040	Т	
Соболь О.М.	0744, 0923	Табачников С.В.	0207
Собуцький В.О.	0229	Табуненко В.О.	0865
Собуцький О.В.	0229	Танцур Д.О.	0792
Собчук Н.В.	0483	Тарасов В.К.	0105
Сова Н.А.	0540	Тарасов В.О.	1037
Соколова Н.О.	1052	Таргоній І.М.	0705
Соколовська Ю.С.	0276	Таргоній М.М.	0699

Татаринський В.Б.	0123	Уркевич В.Ю.	0574
Твердохліб І.В.	0560, 0636	Усата Л.Г.	0694, 0697, 0702
Твердохліб О.Л.	0154	Усенко Ю.І.	0105
Телепнева О.С.	0884	Усов А.В.	0799
Телтаєв Б.Б.	0110	Усова О.С.	0329
Тертична О.В.	1002	Устенко І.В.	0751
Теслюк В.В.	0546	Устенко С.А.	0751
Теслюк Г.В.	0508	Устименко В.А.	0755
Тимочко І.Я.	0611	Устінова І.І.	0341
Тимошенко П.А.	1020	Ф	
Тимощук В.С.	0675	Файзуліна О.А.	0220
Титаренко В.А.	0023	Федик Ю.В.	0899
Титова Н.В.	0638	Федоненко О.В.	1006
Тігарєв А.М.	0221	Федорко А.С.	0573
Тігарєва Т.Г.	0221	Федорова Г.В.	0968
Тімохін В.О.	0304	Федорова Д.	0645, 0647
Тімошенкова В.В.	0629	Федорович О.Є.	0897
Тітенко Г.В.	0376, 1040	Федорук Є.І.	0498
Тітова Н.В.	0639	Федорук М.І.	1003
Тіхосов А.С.	0534	Федорчук-Мороз В.І.	0428
Тіхосова Г.А.	0532	Федотов Д.О.	0880
Тіщенко А.С.	0784	Федотова І.В.	0736
Ткаліч А.П.	0232	Федючка М.І.	0990
Ткач В.В.	0624	Фетісов Л.П.	0994
Ткач В.О.	0800	Фещенко Л.В.	0657
Ткач В.П.	0591	Филипчук В.Л.	0716
Ткач О.М.	0614	Фізик І.В.	0608
Ткаченко Г.Г.	0138, 0163	Філатова О.А.	1043
Ткачів С.М.	0607	Філімоніхін Г.Б.	0234
Ткачук М.М.	0689	Філіпковська Л.О.	0767
Ткачук О.А.	0684, 0734	Філіппова В.Д.	0937
Ткачук Р.М.	0689	Фіонова М.О.	0239
Товбич В.В.	0255, 1039	Франчук Ю.Й.	0852
Токарчук О.А.	0559	Фроленкова Н.А.	0510
Толмачов Д.С.	0144	Фучило Я.Д.	0612, 0616
Толмачов С.М.	0144, 0157	Х	
Толстушко Н.О.	0521	Хаданович А.В.	0500
Томашевський А.В.	0254	Хайнацький С.О.	1038
Топилко Н.І.	0222	Халатур С.М.	0445
Топільницький П.І.	0898	Хамад Р.А.	0117
Топорков В.Г.	0278	Хаоцзе Фан	0764
Топчий В.Л.	0881	Хараборська Ю.О.	0090, 0245, 0368, 0398
Топчий Д.О.	1056	Харченко Н.А.	0947, 0950
Торма С.	0514	Хафід Я.	0679, 0681
Торосов А.С.	0591	Химишинець Н.В.	0240
Тран Дик Чінь.	0204	Хільченко А.П.	0102
Трач Р.В.	0020, 0021	Хлапук М.М.	0231, 0657, 0679, 0681, 0688
Трет'як А.В.	0422	Хлестова О.А.	0953
Третьяк Ю.В.	0069	Хлюпин О.А.	0280
Третьяк В.П.	0425, 0750	Хлюпін О.А.	0240, 0247, 0342, 0347, 0349,
Третьяк Ю.В.	0251		0396
Тригуб Р.М.	0367	Хмара Т.І.	0502
Трикіло А.І.	0712	Хміль Р.Є.	0193
Трикур В.В.	0618	Ходаков В.Є.	0926
Тронь В.В.	0759	Ходаш А.Б.	0604
Трофимчук Д.М.	0671	Холева О.Г.	0737
Трохимець С.М.	0972	Хоменко О.І.	0223
Труханська О.О.	0548	Хомин І.Г.	0619
Тугаєнко Ю.Ф.	0232	Хомич І.Б.	0899
Тулученко Н.В.	0152	Хомченко А.Н.	1056
Туниця Т.Ю.	0589	Хороян Н.П.	0279
Туниця Ю.Ю.	0589	Хоружий В.П.	0726
Тураєв Ф.Ж.	0825	Хохонь М.П.	0092
Турба Ю.В.	0143	Хохрякова Д.О.	0200
Турченко В.О.	0509, 0510, 0692, 0700	Худаяров Б.А.	0825
Тустановська Л.В.	0070	Худік Л.	0568
Тхорук Є.І.	0740	Ц	
У		Цапко О.Ю.	0183
Українець А.І.	0576	Цапко Ю.В.	0183
Ульянченко Н.В.	0538	Цвєтова О.В.	0669

Цебренько М.В.	0782	Шевченко С.О.	0935
Целень Я.П.	0590	Шевченко С.Ю.	0422
Целуйко В.О.	0857	Шевченко Т.А.	0721
Церковна О.Г.	0235	Шевчук Г.Я.	0222
Цивенкова Н.М.	0951	Шевчук Л.В.	0189
Цивільський Ф.М.	0534	Шевчук Р.П.	1024
Цизь І.Є.	0522	Шевчук С.А.	0307
Цинка А.О.	0791	Шейченко В.О.	0542
Цірук В.Г.	0887, 0888	Шенгелія М.О.	0836
Цуркан О.В.	0549, 0558	Шерстюк В.Г.	0534
Цьомик В.П.	0096	Шеховцов І.В.	0232
Цюпа М.С.	0086	Шидловський Я.М.	0194
Цымбалова Т.А.	0319	Шилович Я.І.	0172
Ч		Шиляєв О.С.	0212
Чабан В.Г.	0476	Шинкарук Л.А.	0666, 0679, 0681
Чайка В.О.	0541	Шинкарук М.В.	0530
Чайковський Р.Е.	0042	Шипуля І.С.	0462
Чала О.А.	0281, 0324	Широкоступ С.М.	1040
Чала Т.Г.	0426	Шитікова І.Г.	0414
Чан Куок Кхань	0898	Шишкалова Н.Ю.	0821
Чаплигін Є.О.	0776	Шишкіна А.О.	0102
Чаплінський Р.І.	0796	Шквир І.М.	0658
Чеберко Л.В.	0437	Шкляр С.П.	0085, 0379
Чебікіна М.В.	0334	Шлапко Л.В.	0282
Челпанов Д.І.	1038	Шленський О.Б.	0506
Чемакіна О.В.	0331	Шліхта В.В.	0699
Червінський Л.С.	0584	Шмагара М.	0371
Чередніченко П.П.	0329	Шмонов І.Г.	0210
Череп О.Г.	0437	Шналь Т.М.	0045
Черкез Є.А.	0994	Шокарев А.В.	0216
Чернега Ю.С.	0945	Шокарев В.С.	0216
Чернецька І.В.	0922	Шокарев Є.О.	0216
Черниш Є.Ю.	1049	Шокарев О.С.	0216
Чернишев Д.О.	0013, 0016	Шолудько М.В.	0211
Черніков О.В.	0017	Шолудько М.М.	0211
Чернов С.В.	0934	Шраменко Н.Ю.	0772
Черногородова М.С.	0124	Штефан О.М.	0205
Чернявський Н.В.	0590	Шуліка О.О.	0773
Чернятевич Н.Г.	0305	Шульга Г.М.	0369
Чернятіна В.А.	0424	Шульга О.А.	0497
Чикун Н.	0711	Шульц Р.В.	0053
Чирун Л.Б.	0941	Шуляк Б.В.	0480
Чмельов І.Ю.	0724	Шумейко В.М.	0461
Чобітько О.М.	0052	Шумінський В.Д.	0023, 0734
Човнюк Ю.В.	0215, 0217, 0415, 0504	Шумков І.А.	0886
Чорна Н.В.	0496	Шуть В.Н.	0798
Чуб І.А.	0978, 0979	Щ	
Чупилка Д.О.	1034	Щербаченко О.І.	1015
Чурсіна Л.А.	0531	Щербина О.С.	0145
Чучкалова Е.С.	0907	Щетинін С.В.	0903
Чучмай С.М.	0049	Щетиніна В.І.	0903
Чучупалова В.О.	0095	Щодро О.Є.	0666
Ш		Щурова В.А.	0308
Шакаралієва Є.В.	0583	Ю	
Шалоумов Ю.М.	0968	Юрійчук Р.Д.	0093
Шамшура М.В.	0530	Юрків З.М.	0617
Шаніна Т.П.	1043	Юрків Н.М.	0620
Шаповал С.	0646	Юрко І.А.	0797
Шаповаленко З.В.	1006	Юрковський Р.Г.	0821
Шаповалов В.А.	0011	Юрчак І.В.	0309
Шаргородська В.В.	0246	Юрчак Н.В.	0309
Шаригін В.М.	0168	Юрченко І.В.	0901
Шатірішвілі Д.А.	0840	Юрченко О.І.	0233
Швидя В.О.	0561	Юрченко Ю.Д.	0376
Шебек Н.М.	0306	Юсипіва Т.І.	1010
Шевченко І.А.	0678	Юхимчук С.Ф.	0521
Шевченко Л.Ф.	0423	Юхновський В.Ю.	0604
Шевченко Н.О.	0489, 0495	Ющишина Г.М.	1038
Шевченко О.О.	0487, 0496	Я	
Шевченко Р.І.	0984	Яблонська Г.Д.	0087

Явний М.І.	0613	Яріш О.В.	0007
Явтушенко Г.С.	0368	Ярмоленко Є.В.	0502
Ягелюк С.В.	0519, 0520	Ярова Ю.О.	0969
Якимчук А.Ю.	0649, 0651, 0967	Яропуд В.М.	0556
Яковенко А.А.	0001	Яроцький В.Ю.	0627, 0628
Яковенко І.Е.	0913	Ярошенко В.М.	0821
Яковишина Т.Ф.	0999	Ярута Я.В.	0684, 0734
Яковійчук О.В.	0573	Ясінська Л.Р.	0657
Яковлева-Носарь С.О.	0527	Ясінський М.Р.	0343
Яковюк І.В.	0858	Яценко В.О.	0310, 0346, 0370
Якуба М.С.	0631	Яценко О.М.	0449
Якушев Д.І.	0043	Яцик А.В.	0997
Ялпачик В.Ф.	0528	Яцик Р.М.	0592
Яновицький Є.Л.	0399	Яцков М.В.	0668
Яновський П.О.	0754	Яцун В.В.	0187
Яременко М.І.	0473	Яцюк С.В.	0926

ПОКАЖЧИК ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ

Авиационно-космическая техника и технология. Харків: Національний аерокосмічний університет ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2017, №1(136)	0897
Автомобільний транспорт. Харків: Харківський національний автомобільно-дорожній університет, 2016, №39	0205, 0762
Автомобільний транспорт. Харків: Харківський національний автомобільно-дорожній університет, 2017, №40	0771, 0772, 0773, 0774, 0775, 0776, 0777, 0778, 0779, 0780, 0781, 0782, 0783, 0784, 0830, 0831, 0832, 0833, 0834, 0842, 0883
Актуальні проблеми міжнародних відносин. Київ: Інститут журналістики Київського національного університету ім. Т.Шевченка, 2016, №128	0859
Вентиляція, освітлення та теплогазопостачання. Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2017, №22	0016, 0410, 0411, 0412, 0413, 0414
Вентиляція, освітлення та теплогазопостачання. Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2017, №23	0253, 0415, 0416, 0819, 0852
Вісник Дніпропетровського університету. Менеджмент інновацій. Дніпро: Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара, 2016, №6, т.24	0851
Вісник Дніпропетровського університету. Менеджмент інновацій. Дніпро: Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара, 2016, №7, т.24	0427
Вісник Запорізького національного університету. Біологічні науки. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2016, №2	0523, 0524, 0581
Вісник Запорізького національного університету. Біологічні науки. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2017, №1	0573, 0964, 0992
Вісник Запорізького національного університету. Біологічні науки. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2017, №2	0582
Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2016, №2(30)	0917
Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2016, №3(31)	0434, 0435
Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2016, №4(32)	0436, 0437, 0438, 0439
Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2017, №1(33)	0441, 0442, 0443, 0444, 0445
Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2017, №2(34)	0440, 0526, 1034

Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2016, №1(26)	0867
Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2017, №1(28)	0868
Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2017, №4(114)	0810
Вісник Криворізького національного університету. Кривий Ріг: Криворізький національний університет, 2017, №44	0101, 0102, 0174, 0175, 0200, 0408, 0811, 0827, 0999
Вісник Криворізького національного університету. Кривий Ріг: Криворізький національний університет, 2017, №45	0011, 0103, 0104, 0409, 0757, 0758, 0759, 0912
Вісник НТУ "ХПІ". Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №52(1273)	0379
Вісник НТУ "ХПІ". Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №54(1257)	0580, 0756
Вісник НТУ "ХПІ". Автомобіле- та тракторобудування. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №13(1235)	0805
Вісник НТУ "ХПІ". Динаміка і міцність машин. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №40(1262)	0817, 0818
Вісник НТУ "ХПІ". Економічні науки. Харків: НТУ "ХПІ", 2016, №28(1200)	0884
Вісник НТУ "ХПІ". Електроенергетика та перетворювальна техніка. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №4(1226)	0515
Вісник НТУ "ХПІ". Енергетичні та теплотехнічні процеси й устаткування. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №11(1233)	0980
Вісник НТУ "ХПІ". Інноваційні дослідження у наукових роботах студентів. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №41(1263)	0850, 0880, 0881, 1036, 1037
Вісник НТУ "ХПІ". Інформатика та моделювання. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №21(1243)	0227
Вісник НТУ "ХПІ". Інформатика та моделювання. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №50(1271)	0825
Вісник НТУ "ХПІ". Математичне моделювання в техніці та технологіях. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №6(1228)	0892, 0977
Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №16(1238)	0712, 0981
Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №19(1241)	0486, 0947, 0949, 0951, 0982, 0983
Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №20(1242)	0813, 0950
Вісник НТУ "ХПІ". Механіко-технологічні системи та комплекси. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №44(1266)	0747, 0748, 0754, 0841, 0898, 0911, 0984
Вісник НТУ "ХПІ". Нові рішення в сучасних технологіях. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №32(1254)	0100, 0727, 0879, 0961
Вісник НТУ "ХПІ". Нові рішення в сучасних технологіях. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №53(1274)	0985, 1049
Вісник НТУ "ХПІ". Проблеми автоматизованого електропривода. Теорія і практика. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №27(1249)	0753, 0807, 0849
Вісник НТУ "ХПІ". Техніка та електрофізика високих напруг. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №15(1237)	0389, 0882, 1038, 1053
Вісник НТУ "ХПІ". Технології в машинобудуванні. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №26(1248)	0913
Вісник НТУ "ХПІ". Транспортне машинобудування. Харків: НТУ "ХПІ", 2017, №5(1227)	0889
Вісник Національного університету "Юридична академія України. ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: "Право", 2017, №1(32)	0874
Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №1(73)	0648, 0738, 0866, 0890

Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74)	0018, 0019, 0020, 0430, 0649, 0966
Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(75)	0021, 0651
Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76)	0431, 0652, 0739, 0853, 0967
Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №1(77)	0432, 0433, 0525, 0654
Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Сільськогосподарські науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76)	0501, 0502, 0720, 1026
Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №2(74)	0022, 0633, 0634, 0657, 0658, 0659, 0660, 0661, 0662, 0663, 0664, 0665, 0672, 0691, 0692, 0716, 0717, 0718, 0728, 0729, 0820, 0948
Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №3(755)	0211, 0510, 0653, 0666, 0667, 0668, 0673, 0687, 0688, 0693, 0694, 0695, 0696, 0697, 0704, 0706, 0730, 0740, 0854, 0969, 0970, 0971, 0972, 1044
Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2016, №4(76)	0133, 0229, 0380, 0669, 0670, 0671, 0689, 0690, 0698, 0699, 0700, 0701, 0702, 0707, 0731, 0732, 0733, 0734, 0735, 0973, 0997
Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №1(77)	0214, 0503, 0655, 0678, 0679, 0680, 0708, 1027, 1045
Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Технічні науки. Рівне: НУВГП, 2017, №2(78)	0095, 0096, 0632, 0681, 0682, 0922, 1046
Вісник Одеської державної академії будівництва та архітектури. Одеса: Одеська державна академія будівництва та архітектури, 2017, №66	0038, 0039, 0134, 0135, 0136, 0137, 0138, 0139, 0140, 0141, 0142, 0143, 0144, 0145, 0180, 0181, 0182, 0183, 0221, 0222, 0223, 0230, 0231, 0232, 0381, 0382, 0383, 0511, 0674, 0675, 0821, 0943
Вісник Одеської державної академії будівництва та архітектури. Одеса: Одеська державна академія будівництва та архітектури, 2017, №67	0023, 0024, 0040, 0041, 0042, 0043, 0146, 0147, 0148, 0149, 0184, 0185, 0186, 0187, 0188, 0189, 0190, 0212, 0213, 0254, 0384, 0385, 0407, 0417, 0676, 0677, 0719
Вісник Одеської державної академії будівництва та архітектури. Одеса: Одеська державна академія будівництва та архітектури, 2017, №68	0025, 0153, 0154, 0155, 0156, 0157, 0191, 0192, 0225, 0233, 0234, 0386, 0418, 0419, 0512, 0683, 0684, 0721, 0722, 0723, 0724
Вісник Одеської державної академії будівництва та архітектури. Одеса: Одеська державна академія будівництва та архітектури, 2017, №69	0026, 0045, 0097, 0158, 0159, 0160, 0161, 0162, 0163, 0164, 0165, 0193, 0194, 0195, 0196, 0197, 0216, 0387, 0420, 0710, 0797, 0998
Вісник Одеської державної академії будівництва та архітектури. Одеса: Одеська державна академія будівництва та архітектури, 2018, №70	0047, 0048, 0049, 0098, 0166, 0167, 0168, 0169, 0170, 0171, 0172, 0198, 0199, 0218, 0219, 0220, 0388, 0422, 0423, 0725, 0726
Вісник Приазовського держ. технічного університету. Технічні науки. Маріуполь: Приазовський державний технічний університет, 2017, №35	0151, 0837, 0901, 0902, 0903, 0904, 0924, 0953, 1047, 1054
Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2016, №23	0875
Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2017, №25-26	0876, 0877, 0878
Вісник Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. Харків: Харківський національний автомобільно-дорожній університет, 2017, №76	0178, 0207, 0208, 0209, 0210, 0737, 0785, 0786, 0787, 0788, 0789, 0790, 0791, 0792, 0843, 0952, 0965
Вісник Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. Харків: Харківський національний автомобільно-дорожній університет, 2017, №77	0106, 0179, 0226, 0793, 0835, 0844, 0900

Вісник Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. Харків: Харківський національний автомобільно-дорожній університет, 2017, №78	0017, 0845, 0865
Вісник Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. Харків: Харківський національний автомобільно-дорожній університет, 2017, №79	0107, 0108, 0109, 0110, 0111, 0112, 0113, 0114, 0115, 0116, 0117, 0118, 0119, 0120, 0121, 0122, 0123, 0124, 0125, 0126, 0127, 0128, 0129, 0130, 0131, 0132
Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Біологія. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2017, №28	0571, 0583, 0626, 0627, 0628, 0629, 0637, 1009, 1021, 1022, 1023
Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Біологія. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2017, №29	0572, 1001
Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Валеологія: сучасність і майбутнє. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2016, №20	0955, 1004
Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Валеологія: сучасність і майбутнє. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2016, №21	0713
Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Геологія. Географія. Екологія. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, 2017, №46	0375, 0715, 1016, 1032
Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Екологія. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2017, №17	0373, 0514, 0752, 0962, 1040, 1050
Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Математичне моделювання. Інформаційні технології. Автоматизовані системи управління. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2017, №35	0829
Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2017, №6	0650
Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2017, №31	0857
Вісник Харківського національного університету. Радіофізика та електроніка. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2016, №25	0763
Вісник Харківського національного університету. Радіофізика та електроніка. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2017, №26	0764
Вісник Харківського національного університету. Серія економічна. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2016, №90	0746
Вісник Харківського національного університету. Серія економічна. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2016, №91	0940
Вісник Харківського національного університету. Серія економічна. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2017, №93	0986
Вісник Херсонського національного технічного університету. Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2016, №2(57)	0224, 0575, 0576, 0638, 0656, 0795, 0915
Вісник Херсонського національного технічного університету. Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2016, №3(58)	0217, 0448, 0686, 0744, 0798, 0799, 0974, 1055, 1056
Вісник Херсонського національного технічного університету. Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2016, №4(59)	0009, 0709, 0822
Вісник Херсонського національного технічного університету. Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2017, №1(60)	0528, 0529, 0530, 0703, 0742, 0885, 0905, 0926, 1048
Вісник Херсонського національного технічного університету. Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2017, №2(61)	0152, 0531, 0532, 0533, 0534, 0640, 1028
Вісник Херсонського національного технічного університету. Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2017, №3(62), т.1	0044, 0215, 0504, 0535, 0685, 0743, 0796, 0893, 1051, 1052
Вісник Херсонського національного технічного університету. Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2017, №3(62), т.2	0046, 0812, 0823, 0896, 0906, 0923
Вісник Херсонського національного технічного університету. Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2017, №4(63)	0421, 0536, 0537, 0639, 0800, 0838, 0839, 0894, 0946, 1029, 1030

Вісник Херсонського національного технічного університету. Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2018, №2(65)	0540, 0887, 0888, 0989, 1031
Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. Запоріжжя: ЗДІА, 2017, №71	0956
Економіка та підприємництво. Київ: Київський національний економічний університет ім. В.Гетьмана, 2015, №33	0449, 0450, 0451, 0452, 0538, 0539
Економіка та підприємництво. Київ: Київський національний економічний університет ім. В.Гетьмана, 2015, №34-35(2)	0459, 0460, 0461, 0745, 0801, 0916
Економіка та підприємництво. Київ: Київський національний економічний університет ім. В.Гетьмана, 2015, №34-35(1)	0453, 0454, 0455, 0456, 0457, 0458
Економіка та підприємництво. Київ: Київський національний економічний університет ім. В.Гетьмана, 2016, №36-37	0462, 0463, 0464
Економіка та підприємництво. Київ: Київський національний економічний університет ім. В.Гетьмана, 2017, №38	0465, 0466, 0467, 0468, 0469, 0470, 0471, 0472, 0473, 0474, 0475, 0476, 0477, 0478, 0479, 0480, 0481, 0482, 0505, 0541
Економіка транспортного комплексу. Харків: Харківський національний автомобільно-дорожній університет, 2016, №28	0765
Економіка транспортного комплексу. Харків: Харківський національний автомобільно-дорожній університет, 2017, №29	0736, 0766, 0767, 0768, 0769, 0770
Економічна теорія та право. Харків: Право, 2017, №2(29)	0030
Економічна теорія та право. Харків: Право, 2017, №4(31)	0497
Економічна теорія та право. Харків: Право, 2018, №1(32)	0755
Електротехнічні та комп'ютерні системи. Одеса: Наука і техніка, Одеський національний політехнічний університет, 2016, №21(97)	0741, 0846
Електротехнічні та комп'ютерні системи. Одеса: Наука і техніка, Одеський національний політехнічний університет, 2016, №22(98)	0847, 0886
Електротехнічні та комп'ютерні системи. Одеса: Наука і техніка, Одеський національний політехнічний університет, 2016, №23(99)	0802, 0803, 0945
Електротехнічні та комп'ютерні системи. Одеса: Наука і техніка, Одеський національний політехнічний університет, 2017, №24(100)	0848, 0914
Електротехнічні та комп'ютерні системи. Одеса: Наука і техніка, Одеський національний політехнічний університет, 2017, №25(101)	0804
Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2017, №3-4(28)	0376, 0377, 0378, 0630, 0968, 0988, 0993, 0994, 0995, 0996, 1017, 1018, 1033, 1043
Металургія. Запоріжжя: ЗДІА, 2017, №2(38)	0105
Моделювання та інформаційні системи в економіці. Київ: Київський національний економічний університет ім. В.Гетьмана, 2016, №92	0485, 0566, 0806, 0927, 0958
Науковий вісник Академії муніципального управління. Економіка. Київ: Академія муніципального управління, 2015, №1-2	0487, 0488, 0579
Науковий вісник Академії муніципального управління. Економіка. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №1-2	0489, 0490, 0491, 0808
Науковий вісник Академії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №2	0492, 0587, 0860, 0928
Науковий вісник Академії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №3	0027, 0028, 0029, 0493, 0840, 0929, 0938, 0939, 0959
Науковий вісник Академії муніципального управління. Управління. Київ: Академія муніципального управління, 2016, №4	0494, 0495, 0496, 0856, 0930, 0932, 0933, 0954
Науковий вісник НЛТУ України. Львів: Національний лісотехнічний університет України, 2017, №27(10)	0002, 0005, 0006, 0007, 0206, 0509, 0586, 0615, 0616, 0617, 0618, 0619, 0620, 0621, 0622, 0921, 0990, 1019, 1025, 1041
Науковий вісник НЛТУ України. Львів: Національний лісотехнічний університет України, 2017, №27(8)	0588, 0589, 0590, 0591, 0592, 0593, 0594, 0595, 0596, 0597, 0598, 0599, 0600, 0601, 0602, 0603, 0604, 1005

Науковий вісник НЛТУ України. Львів: Національний лісотехнічний університет України, 2017, №27(9)	0001, 0003, 0004, 0008, 0094, 0372, 0585, 0608, 0609, 0610, 0611, 0612, 0613, 0614, 0761, 0899, 0920, 1014, 1024
Науковий вісник НЛТУ України. Серія економічна. Львів: Національний лісотехнічний університет України, 2017, №27(7)	0429, 0605, 0606, 0607, 0919, 0960, 1003
Науковий вісник Чернівецького національного університету. Філософія. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича, 2017, №780	0099
Науковий вісник Чернівецького університету. Хімія. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича, 2015, №753	0500
Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки. Бердянськ: Бердянський державний педагогічний університет, 2014, №1	0861
Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки. Бердянськ: Бердянський державний педагогічний університет, 2014, №3	0925
Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки. Бердянськ: Бердянський державний педагогічний університет, 2015, №3	0957
Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки. Бердянськ: Бердянський державний педагогічний університет, 2016, №2	0862
Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки. Бердянськ: Бердянський державний педагогічний університет, 2016, №3	0863
Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки. Бердянськ: Бердянський державний педагогічний університет, 2017, №1	0944
Наукові записки кафедри педагогіки. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2016, №39	0870, 0871
Наукові записки кафедри педагогіки. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2017, №41	0872, 0873
Опір і теорія споруд. Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2016, №97	0015, 0035, 0036, 0037, 0177, 0204, 0252
Опір матеріалів і теорія споруд. Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2017, №98	0033, 0034
Открытые информационные и компьютерные интегрированные технологии. Харків: Національний аерокосмічний університет ім. Н.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №74	0815, 0836
Открытые информационные и компьютерные интегрированные технологии. Харків: Національний аерокосмічний університет ім. Н.Є.Жуковського "ХАІ", 2017, №78	0794, 0816, 0907, 0908
Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2016, №1-2(21)	0374, 0569, 0624, 0625, 0714, 1000, 1006
Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2017, №1(22)	0527, 0631, 1002, 1010, 1011
Питання біоіндикації та екології. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2017, №2(22)	0570, 0963, 0991, 1007, 1008, 1042
Праці Одеського політехнічного університету. Одеса: Одеський національний політехнічний університет, 2017, №3(53)	0824, 0976
Проблеми законності. Харків: Національний юридичний університет ім. Я.Мудрого, 2017, №138	0446, 0574
Проблеми законності. Харків: Національний юридичний університет ім. Я.Мудрого, 2017, №139	0447, 0858
Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна академія, 2016, №50-51	0864
Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна академія, 2016, №52-53	0869

Радиоелектроніка и інформатика. Харків: Харківський національний університет радіоелектроніки, 2017, №3(78)	0978
Радиоелектроніка и інформатика. Харків: Харківський національний університет радіоелектроніки, 2017, №4(79)	0979
Радіоелектроніка, інформатика, управління. Запоріжжя: Запорізький національний технічний університет, 2017, №3(42)	0705, 0941
Радіоелектроніка, інформатика, управління. Запоріжжя: Запорізький національний технічний університет, 2017, №4(43)	0751
Сільськогосподарські машини. Луцьк: Луцький національний технічний університет, 2017, №37	0428, 0513, 0516, 0517, 1012
Сільськогосподарські машини. Луцьк: Луцький національний технічний університет, 2017, №38	0518, 0519, 0520, 0521, 0522, 0826
Соціальна економіка. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2016, №1, вип.51	0424, 0749, 0942
Соціальна економіка. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2016, №2, вип.52	0750
Соціальна економіка. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2017, №1, вип.53	0425, 0426, 0855
Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2017, №46	0012, 0050, 0051, 0052, 0053, 0054, 0235, 0236, 0237, 0255, 0256, 0257, 0258, 0259, 0260, 0261, 0262, 0263, 0264, 0265, 0266, 0267, 0268, 0269, 0270, 0271, 0272, 0273, 0274, 0275, 0276, 0277, 0278, 0279, 0280, 0281, 0282, 0283, 0284, 0285, 0286, 0287, 0288, 0289, 0290, 0291, 0292, 0293, 0294, 0295, 0296, 0297, 0298, 0299, 0300, 0301, 0302, 0303, 0304, 0305, 0306, 0307, 0308, 0309, 0310, 0311, 0312, 0313, 0314, 0315, 0316, 0317, 0318, 0319, 0320, 0321, 1013, 1039
Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2017, №48	0013, 0032, 0055, 0056, 0057, 0058, 0059, 0060, 0061, 0062, 0063, 0064, 0065, 0066, 0067, 0068, 0069, 0070, 0176, 0201, 0228, 0238, 0239, 0240, 0322, 0323, 0324, 0325, 0326, 0327, 0328, 0329, 0330, 0331, 0332, 0333, 0334, 0335, 0336, 0337, 0338, 0339, 0340, 0341, 0342, 0343, 0344, 0345, 0346, 0347, 0348, 0349, 0350, 0390, 0391, 0392, 0393, 0394, 0395, 0396, 0397, 0398, 0399, 0400, 0828
Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2017, №49	0014, 0071, 0072, 0073, 0074, 0075, 0076, 0077, 0078, 0079, 0080, 0081, 0082, 0083, 0084, 0085, 0086, 0087, 0088, 0089, 0090, 0091, 0092, 0093, 0202, 0203, 0241, 0242, 0243, 0244, 0245, 0246, 0247, 0248, 0249, 0250, 0251, 0351, 0352, 0353, 0354, 0355, 0356, 0357, 0358, 0359, 0360, 0361, 0362, 0363, 0364, 0365, 0366, 0367, 0368, 0369, 0370, 0371, 0401, 0402, 0403, 0404, 0405, 0406, 0760
Теорія і практика правознавства. Харків: Національний юридичний університет ім. Я.Мудрого, 2017, №1(11)	0499
Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2015, №1	1035
Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2015, №2	0934, 0935
Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2016, №1	0498
Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2016, №2	0814

Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2017, №1	0031, 0891, 0931, 0936, 0937, 0987
Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. Херсон: Херсонський національний технічний університет, 2017, №2	0809
Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький національний аграрний університет, 2015, №3(92)	0508, 0563, 0564
Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький національний аграрний університет, 2016, №1(93)	0560, 0561, 0562, 0636, 0918
Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький національний аграрний університет, 2016, №1(96)	0551, 0552, 0553, 0554, 0555, 0584, 0975
Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький національний аграрний університет, 2016, №2(94)	0542, 0543, 0544
Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький національний аграрний університет, 2016, №3(95)	0506, 0545, 0546, 0547, 0548, 0549, 0550
Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький національний аграрний університет, 2017, №2(97)	0507, 0556, 0557, 0558
Техніка, енергетика, транспорт АПК. Вінниця: Вінницький національний аграрний університет, 2017, №4(99)	0483, 0559, 0635
Товари і ринки. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2016, №1(21)	0577, 0641, 0642, 0711, 0909
Товари і ринки. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2016, №2(22)	0010, 0173, 0484, 0565, 0578, 0643, 0644, 0645, 0895, 0910
Товари і ринки. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2017, №1(23)	0567, 0568, 0646, 0647
Фізика і хімія твердого тіла. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника, 2016, №3, т.17	0150
Чорноморський ботанічний журнал. Херсон: Херсонський державний університет, 2017, №2, т.13	1020
Чорноморський ботанічний журнал. Херсон: Херсонський державний університет, 2017, №3, т.13	0623
Чорноморський ботанічний журнал. Херсон: Херсонський державний університет, 2017, №4, т.13	1015

З питань придбання видань УкрІНТЕІ звертайтеся

до відділення сприяння інноваційної діяльності
за тел. (044) 521 00 32, 521 00 39

Адреса засновника, видавника:

ДНУ "Український інститут науково-технічної експертизи та інформації"
вул. Антоновича, 180, Київ, 03680
uintei@uintei.kiev.ua, bogatel@ukrintei.ua

Укладачі: *Н.Богатель, М.Полов, Г.Бодяковська, Н.Іваницька, Н.Ряполова, Л.Горелова*
Відповідальний редактор: *Н.Богатель*
Комп'ютерна верстка: *Н.Богатель*
Програмно-технічне забезпечення: *С.Скубак*

*Підписано до опублікування 20.12.2018. Формат 60x84 1/8.
Набір комп'ютерний.*

*Видавництво УкрІНТЕІ, 03150, Київ, вул. Антоновича, 180
Реєстраційне свідоцтво серії ДК № 5332 від 12.04.2017 р.*